P.D. James

PĂCATUL ORIGINAR

P. D. James

PĂCATUL ORIGINAR

P. D. JAMES

PĂCATUL ORIGINAR

rao international publishing company

CUPRINS

PARTEA ÎNTÎI

Prefaţă la crimă

1

Nu este cu totul nemaiîntîlnit pentru o stenografă angajată temporar să fie prezentă la descoperirea unui cadavru în prima zi a noii sale slujbe, dar se întîmplă suficient de rar, încît în mod obişnuit nu este considerat a fi unul dintre riscurile meseriei. Ceea ce e sigur este că Mandy Price, în vîrstă de nouăsprezece ani şi două luni, vedeta recunoscută a Agenţiei de Secretare Perfecta a doamnei Crealey, se dusese în dimineaţa zilei de marţi, 14 septembrie, pentru un interviu la editura Peverell Press, nefiind cu nimic mai îngrijorată decît era de obicei la începutul unei noi slujbe, o îngrijorare care nu era niciodată acută, avîndu-şi rădăcinile nu atît în teama că nu ar fi în stare să satisfacă aşteptările viitorului şef, cît mai degrabă în aceea că noul şef nu le va satisface pe ale ei. Auzise prima dată de acest post vinerea trecută, cînd trecuse pe la agenţie la ora şase să îşi ridice salariul, după două săptămîni plictisitoare în care lucrase pentru un director care îşi considera secretara un fel de simbol al statutului său, fără să aibă însă nici cea mai vagă idee cum să se folosească de abilităţile ei profesionale, astfel că acum Mandy era pregătită pentru o nouă slujbă, preferabil mai interesantă, deşi probabil nu chiar atît de interesantă pe cît urma să se dovedească aceasta.

Doamna Crealey, pentru care lucrase Mandy în ultimii trei ani, îşi conducea agenţia din nişte camere situate deasupra unei tutungerii unde se vindeau şi ziare, pe Whitechapel Road, un loc care – după cum îi plăcea ei să le spună atît angajatelor, cît şi clienţilor – era situat convenabil atît faţă de zona financiară centrală a Londrei, cît şi faţă de zona modernă de clădiri de birouri din Docklands. Nici una, nici cealaltă din aceste zone nu adusese pînă acum prea multe afaceri pentru mica agenţie, dar, în timp ce alte agenţii se scufundau fără speranţă în valurile

recesiunii, bărcuţa mică şi nesofisticată a doamnei Crealey, deşi foarte şubredă, era încă în stare de plutire. Doamna Crealey îşi conducea agenţia de una singură, cu excepţia ajutorului oferit de una dintre fete, în zilele cînd nu era disponibil nici un alt post la vreo firmă. Camera din faţă era biroul ei, în care îşi ademenea clienţii, lua interviuri fetelor noi şi îşi planifica munca pentru săptămîna următoare. Camera din interior era sanctuarul ei personal, mobilat cu un divan pe care îşi petrecea uneori noaptea – în ciuda termenilor foarte clari ai contractului de închiriere – un dulap de băuturi şi un frigider, un dulap fals care, în momentul cînd se deschidea, dezvăluia o bucătărie micuţă, un televizor mare şi două fotolii aşezate în faţa unui şemineu cu gaz, în care se rotea o lumină roşie şi sinistră, în spatele unor buşteni artificiali. Îşi numea întotdeauna această încăpere personală „camera confortabilă“ şi Mandy era una dintre puţinele fete acceptate în acest loc privilegiat.

Este foarte probabil ca tocmai această cameră confortabilă să fi fost motivul pentru care Mandy rămăsese fidelă agenţiei, deşi nu ar fi recunoscut niciodată deschis că avea o asemenea nevoie emoţională, care i s-ar fi părut cu siguranţă nu doar stînjenitoare, ci şi copilărească. Mama ei plecase de acasă pe cînd ea avea şase ani, iar ea însăşi de abia aşteptase să împlinească şaisprezece ani pentru a-l părăsi pe tatăl ei, pentru care meseria de părinte se reducea la oferirea a două mese pe zi – pe care ea însăşi trebuia să le gătească – şi a unor haine. De un an de zile stătea într-o cameră închiriată într-o casă din Stratford East, unde locuia într-o camaraderie caustică împreună cu trei tinere prietene, cauza pricipală a certurilor dintre ele fiind insistenţele lui Mandy de a-şi lăsa motocicleta Yamaha pe coridor. Dar camera confortabilă de pe Whitechapel Road, cu mirosurile ei amestecate de vin şi de mîncare chinezească la pachet, şuieratul focului de gaz, cele două fotolii adînci şi uzate în care se putea ghemui cu totul să doarmă, acestea reprezentau tot ceea ce ştia Mandy despre confortul şi siguranţa unui cămin familial.

Doamna Crealey, cu o sticlă de sherry într-o mînă şi carnetul de însemnări în cealaltă, rozînd capătul portţigaretului pînă reuşea să îl manevreze la colţul gurii, unde rămînea de obicei sfidînd legile gravitaţiei, îşi miji ochii, prin ochelarii imenşi cu rame de os, încercînd să îşi descifreze propriul scris, care semăna mai degrabă cu nişte mîzgălituri fără sens.

– Este un client nou, Mandy, Peverell Press. I-am verificat în catalogul editurilor. E una dintre cele mai vechi – dacă nu chiar cea mai veche – editură din ţară, fondată în 1792. Are sediul pe Tamisa. Peverell Press, Innocent House, Innocent Walk, Wapping. Precis ai văzut Innocent House dacă ai mers vreodată cu barca în Greenwich. Arată ca un afurisit de palat venețian, absolut imens. Se pare că au o şalupă cu care îşi transportă personalul de la debarcaderul din Charing Cross, dar asta nu te-ajută pe tine cu nimic, cum stai în Stratford. Totuşi, este de aceeaşi parte de Tamisa ca tine, aşa că o să-ţi fie mai uşor să ajungi acolo. Cred că cel mai bine ar fi să iei un taxi. Ai grijă să-i pui să plătească ei înainte să pleci.

– Asta nu-i o problemă, mă duc cu motocicleta.

– Cum vrei. Au nevoie de tine marţi, la ora zece.

Doamna Crealey era pe punctul de a-i sugera, dat fiind prestigiul noului client, să adopte o îmbrăcăminte oarecum mai formală, dar se abţinu. Mandy se arăta uneori ascultătoare cînd era vorba de munca sau de comportamentul ei, dar niciodată în legătură cu creaţiile excentrice şi ocazional cu totul bizare prin care îşi exprima personalitatea, esenţialmente încrezătoare în sine şi entuziastă.

– De ce marţi? întrebă ea. Nu lucrează lunea?

– Nu mă întreba pe mine. Tot ce ştiu e că fata care a sunat a zis marţi. Poate că domnişoara Etienne nu te poate întîlni decît atunci. E unul dintre directori şi vrea să-ţi ia un interviu personal. Domnişoara Claudia Etienne. Ţi-am scris toate astea pe o hîrtie.

– Dar ce contează? întrebă Mandy. De ce trebuie să-mi ia interviul şefa?

– Una dintre şefe. Presupun că sînt teribil de atenţi pe cine aleg. Au cerut să le trimit pe cea mai bună, aşa că le-o trimit pe cea mai bună. Desigur că e posibil să caute pe cineva permanent şi vor să o angajeze de probă la început. Să nu-i laşi să te convingă să stai la ei, Mandy.

– Am făcut eu asta vreodată?

După ce acceptă un pahar de lichior dulce, Mandy se cuibări într-unul din fotolii şi studie cu atenţie hîrtia. Era cu siguranţă foarte straniu să fie intervievată de un viitor patron înainte de a începe o nouă slujbă, chiar şi cînd – cum era cazul acum – clientul era nou pentru agenţie. Procedura obişnuită era înţeleasă foarte bine de ambele părţi. Un patron disperat o suna pe doamna Crealey şi îi cerea o stenodactilografă temporară, implorînd-o ca măcar de data aceasta să îi trimită o fată care cel puţin fusese la şcoală şi a cărei viteză de scris să fie cel puţin vag asemănătoare cu cea pe care o anunţase la angajare. Doamna Crealey, promiţînd miracole de punctualitate, eficienţă şi conştiinciozitate, trimitea pe oricare dintre fete era disponibilă la momentul acela şi putea fi convinsă să încerce slujba respectivă, sperînd ca măcar de data aceea aşteptările clientului şi ale fetei să coincidă într-o oarecare măsură. Reclamaţiile care urmau erau întîmpinate de răspunsurile invariabil plîngătoare ale doamnei Crealey:

– Dar nu înţeleg. Am primit întotdeauna numai laude pentru ea de la toate celelalte firme. Toţi mi-o cer pe Sharon.

Clientul, făcut să creadă că îi aparţinea o oarecare parte din vina pentru dezastru, încheia convorbirea cu un suspin, îndemnînd, încurajînd şi îndurînd, pînă cînd agonia reciprocă se termina şi angajata permanentă se întorcea la firmă din concediu, fiind întîmpinată cu un bun venit extrem de măgulitor. Doamna Crealey îşi încasa comisionul, mult mai modest decît cel pretins de celelalte agenţii, ceea ce era probabil unul dintre motivele principale pentru care agenţia mai era încă în stare de funcţionare, şi tranzacţia se încheia astfel pînă la noua epidemie de gripă sau pînă cînd vacanţa de vară provoca un nou triumf al speranţei împotriva experienţei.

– Poţi să-ţi iei liberă ziua de luni, Mandy, zise doamna Crealey. Desigur că vei fi plătită cu normă întreagă şi pentru ea. Şi scrie-ţi la maşină calificările şi experienţa profesională. Pune sus „Curriculum Vitae", asta arată întotdeauna impresionant.

Curriculum-ul vitae al lui Mandy şi Mandy însăşi – în ciuda înfăţişării ei excentrice – reuşeau întotdeauna să impresioneze. Persoana căreia i se datora acest lucru era profesoara ei de engleză, doamna Chilcroft. Doamna Chilcroft, stînd în faţa clasei sale de eleve leneşe şi recalcitrante de unsprezece ani, le spusese:

– Veţi învăţa să scrieţi în limba maternă cu simplitate, corect şi cu o oarecare eleganţă, şi de asemenea să o vorbiţi, astfel încît să nu fiţi dezavantajate în momentul în care deschideţi gura. Dacă vreuna dintre voi are ambiţii mai mari decît să vă căsătoriţi la şaisprezece ani şi să creşteţi o droaie de copii într-un apartament de stat, veţi avea nevoie să ştiţi să vă exprimaţi bine. Dacă nu aveţi altă ambiţie decît să trăiţi fie pe seama unui bărbat, fie pe a statului, veţi avea nevoie cu atît mai mult de asta, chiar şi numai pentru a reuşi să obţineţi cît mai mult de pe urma autorităţilor locale ale Departamentului de Servicii Sociale şi de la Departamentul de Asigurări Sociale. Dar oricum, ceea ce este sigur este că o să învăţaţi.

Mandy nu fusese niciodată în stare să îşi dea seama dacă o ura sau o admira pe doamna Chilcroft, dar datorită stilului ei de predare genial, deşi neconvenţional, învăţase limba engleză, să o vorbească, să o scrie, să o ortografieze şi să o folosească plină de încredere şi cu oarecare graţie. În majoritatea situaţiilor, acesta era un lucru pe care prefera să pretindă că nu îl realizase. Deşi nu rostise niciodată cu voce tare aceste gînduri eretice, se gîndea că nu are nici un sens să se simtă ca acasă în lumea doamnei Chilcroft, dacă urma să nu mai fie acceptată nici într-a ei. Faptul că ştia carte era un lucru pe care îl folosea la nevoie, ca pe un bun comercial, şi ocazional ca pe un avantaj social, la care adăuga viteza mare de stenografiere şi dactilografiere şi o oarecare uşurinţă în folosirea cîtorva tipuri de programe de scris pe calculator. Mandy ştia bine că ar fi putut să îşi găsească foarte

uşor o slujbă bună altundeva, dar îi rămînea fidelă doamnei Crealey. În afară de camera confortabilă, mai erau şi alte avantaje evidente în a fi considerată indispensabilă. Putea fi sigură întotdeauna că ea era cea care îşi alegea slujbele. Şefii bărbaţi de la diversele firme unde lucra încercau uneori să o convingă să se angajeze la ei în mod permanent, unii dintre ei oferindu-i avantaje care nu prea aveau de-a face cu creşteri salariale anuale, cu bonuri de masă sau contribuţii de pensii generoase. Mandy rămăsese la Agenţia Perfecta, fidelitatea ei avîndu-şi rădăcinile în mai mult decît simple considerente materiale. Uneori nutrea pentru şefa ei o compasiune aproape superioară. Problemele doamnei Crealey apăreau în principal din convingerea ei că toţi bărbaţii sînt perfizi, combinată cu incapacitatea de a se descurca fără ei. În afară de această contradicţie tulburătoare, viaţa ei era dominată de lupta de a le ţine alături pe cele cîteva fete din personalul ei care erau într-adevăr competente şi de războiul de uzură cu fostul soţ, cu inspectorul de impozite, cu şeful băncii şi cu proprietarul clădirii în care îşi avea birourile. În toate aceste traume, Mandy îi era aliată, confidentă şi susţinătoare. În ceea ce privea viaţa amoroasă a doamnei Crealey, această atitudine a lui Mandy provenea mai degrabă dintr-o bunăvoinţă lejeră şi în nici un caz dintr-o adevărată înţelegere, deoarece mintea ei de nouăsprezece ani găsea posibilitatea ca şefa să îşi dorească să facă dragoste cu bărbaţii în vîrstă – unii dintre ei aveau cu siguranţă cel puţin cincizeci de ani – şi cu totul neimpresionanţi, care bîntuiau uneori pe la birou, a fi prea bizară pentru a merita o reflecţie profundă.

După o săptămînă de ploaie aproape continuă, ziua de marţi promitea să fie frumoasă, cu raze anemice de soare pătrunzînd ici şi colo printre norii mohorîţi. Drumul de la Stratford East nu era lung, dar Mandy îşi oferise timp mai mult decît suficient să ajungă, astfel că nu era decît zece fără un sfert cînd ieşi de pe autostradă, intră pe Garnet Street, apoi pe Wapping Wall şi apoi drept pe Innocent Walk. Reducînd viteza motocicletei la minim, coborî hurducăind pe străduţa acoperită cu pietre mari de pavaj,

flancată în partea de nord de un zid înalt de trei metri de cărămidă cenuşie şi la sud de cele trei clădiri care compuneau Peverell Press.

La prima vedere, Innocent House o dezamăgi. Era o clădire impunătoare, dar fără să fie remarcabilă, în stil georgian, de proporţii despre care ştia, mai degrabă decît simţea, că sînt elegante, şi nu arăta aproape deloc diferită de numeroase altele pe care le văzuse în pieţele londoneze. Uşa de la intrare era închisă şi nu reuşi să zărească nici o urmă de activitate în spatele ferestrelor formate din cîte opt panouri de sticlă de la cele patru etaje, cele de la etajul unu şi doi avînd fiecare şi cîte un balcon elegant din fier forjat. De fiecare parte se găsea cîte o casă mai mică şi mai puţin ostentativă, amîndouă la o oarecare distanţă, ca nişte rude sărace respectuoase. Mandy se găsea acum în faţa primeia din ele, numărul 10, deşi nu vedea nici urmă de celelalte numere, de la 1 la 9, şi observă că era separată de clădirea principală prin Pasajul Innocent, care era închis la stradă cu o poartă de fier forjat şi era folosit în mod evident ca spaţiu de parcare pentru maşinile personalului. Dar acum poarta era deschisă şi Mandy văzu trei bărbaţi coborînd cu un scripete cutii mari de carton de la un etaj superior şi încărcîndu-le într-o camionetă. Unul dintre cei trei, un bărbat scund şi oacheş la faţă, îşi ridică pălăria jerpelită în faţa lui Mandy şi îi făcu o plecăciune adîncă şi ironică. Ceilalţi doi îşi înălţară capetele de la cutiile pe care le încărcau, pentru a-i arunca ocheade pline de o evidentă curiozitate. Mandy îşi ridică vizorul căştii şi le aruncă tuturor o privire lungă şi dispreţuitoare.

Cealaltă casă de mai mici dimensiuni era separată de Innocent House prin Innocent Lane. După instrucţiunile doamnei Crealey, aici trebuia să găsească intrarea. Opri motorul motocicletei, se dădu jos şi o conduse de ghidon peste pietrele mari ale pavajului, căutînd un loc cît mai ferit unde să o parcheze. În acel moment zări fluviul pentru prima dată, o dungă îngustă şi lucitoare de apă sclipind sub cerul care se însenina încet. Îşi parcă motocicleta Yamaha, dîndu-şi jos casca de

protecţie, scotoci în coşul lateral pînă îşi găsi pălăria, şi-o puse pe cap, şi apoi, cu casca sub un braţ şi geanta încăpătoare în cealaltă mînă, se îndreptă spre apă, de parcă ar fi fost trasă într-acolo în mod fizic de un fir puternic – era zgomotul valurilor şi mirosul vag şi evocator al mării.

Ajunse astfel într-o curte mare de marmură lucioasă, avînd la margine un grilaj scund de fier forjat, lucrat în forme delicate, la fiecare colţ cu un glob de sticlă sprijinit pe delfini împletiţi din bronz. La mijlocul grilajului se afla o deschizătură de la care porneau treptele unei scări care ducea pînă jos, înspre fluviu. Se auzea foarte clar plesnitura ritmică a apei care se lovea de piatră. Se apropie încet de fluviu ca în transă, minunîndu-se de frumuseţea lui, de parcă nu îl mai văzuse niciodată. Strălucea înaintea ochilor ei, o întindere uriaşă de apă scînteind în razele soarelui, şi, chiar în timp ce îl privea, briza din ce în ce mai puternică îi sparse suprafaţa într-un milion de valuri mărunte, făcîndu-l să arate ca o mare continentală. Briza se opri imediat după aceea şi, ca prin miracol, toată suprafaţa apei se transformă într-o oglindă netedă şi strălucitoare. Abia acum, întorcîndu-se pe loc, Mandy văzu pentru prima dată faţada impunătoare şi spectaculoasă a clădirii Innocent House – patru etaje de marmură colorată şi de piatră aurie care, pe măsură ce lumina se schimba, părea să îşi schimbe şi ea cu subtilitate culoarea, devenind mai deschisă şi apoi transformîndu-se într-un auriu foarte intens. Imensa intrare principală avea o formă curbată, în arcadă, flancată de ferestre înguste în ogivă, şi deasupra erau două etaje cu balcoane mari din piatră cioplită, cu parapete de colonade zvelte de marmură, înălţîndu-se în arce în formă de trifoi. Ferestrele cu arcade înalte şi coloanele de marmură se înălţau pînă la ultimul etaj, aflat sub un acoperiş scund. Mandy nu ştia numele nici unui detaliu arhitectural, dar mai văzuse asemenea case, într-o excursie şcolară vijelioasă şi prost organizată la Veneţia cînd avea treisprezece ani. Oraşul nu îi făcuse o impresie prea grozavă, în afară de mirosul îngrozitor al canalului; excursia avusese loc în miezul verii, cînd era căldura mai mare, făcîndu-i

pe copii să se ţină de nas şi să ţipe cu dezgust prefăcut; galeriile erau supraaglomerate de tablouri, şi palatele, despre care i se spusese că erau remarcabile, arătau de parcă erau pe punctul de a se prăbuşi în ruine în canale. Văzuse Veneţia cînd fusese prea mică şi complet nepregătită pentru ea. Acum, pentru prima dată în viaţa ei, privind minunăţia de clădire Innocent House, simţi o reacţie întîrziată faţă de acea experienţă îndepărtată, un amestec de bucurie şi de veneraţie care o surprinse şi o sperie puţin.

Transa în care se găsea fu întreruptă brutal de o voce de bărbat:

– Cauţi pe cineva?

Întorcîndu-se, Mandy văzu un bărbat uitîndu-se la ea prin gard, de parcă ar fi răsărit în mod miracuos din apele fluviului. Mergînd spre el, văzu că stătea la prora unei şalupe ancorate la stînga treptelor. Avea pe cap un chipiu de iahting lăsat mult pe spate, peste o claie de bucle întunecate, iar ochii îi erau înguşti ca două linii sclipitoare, pe chipul brăzdat şi bronzat.

– Am venit pentru o slujbă, îi răspunse ea. Mă uitam la fluviu.

– Oh, fluviul e totdeauna aici. Pe acolo se intră. Îi arătă cu un deget intrarea de pe Innocent Lane.

– Da, ştiu.

Pentru a-şi demonstra independenţa, Mandy îşi privi ceasul, apoi se întoarse cu spatele la Tamisa şi rămase încă două minute întregi contemplînd frumuseţea clădirii Innocent House. După aceea, cu o ultimă privire la fluviu, se îndreptă spre Innocent Lane.

Pe uşa de la intrare era un anunţ: PEVERELL PRESS – VĂ RUGĂM SĂ INTRAŢI. Împinse uşa grea şi pătrunse într-un vestibul de sticlă şi apoi într-un oficiu de recepţie. La stînga se afla un birou cu marginile rotunjite şi o centrală telefonică de care se ocupa un bărbat cărunt, cu chipul blînd şi îngăduitor, care o salută cu un zîmbet înainte să îi verifice numele pe o listă. Mandy îi înmînă casca de protecţie şi bărbatul o luă în mîinile înguste, cu pete de bătrîneţe, cu aceeaşi grijă cu care ar fi mînuit o bombă, şi cîteva clipe după aceea nu păru să îşi dea seama ce

ar putea face cu ea. În cele din urmă aşeză casca pe birou şi îi anunţă prin telefon sosirea.

– Domnişoara Blackett va veni să vă conducă sus la domnişoara Etienne. Poate doriţi să luaţi loc pînă atunci.

Mandy se aşeză şi, ignorînd cele trei cotidiene, revistele literare şi cataloagele aranjate cu grijă pe măsuţa din faţa ei, se uită în jur cu interes. Era evident că pe vremuri încăperea aceea fusese foarte elegantă. Şemineul de marmură deasupra căruia se găsea o pictură în ulei reprezentînd Il Canal Grande din Veneţia într-o ramă frumoasă, tavanul cu stucaturi delicate şi cornişele sculptate erau într-un contrast incompatibil cu biroul modern de recepţie, cu scaunele confortabile, dar utilitare, cu avizierul mare, acoperit cu o pînză ieftină de culoare vernil şi cu liftul închis într-o cuşcă de sîrmă, situat imediat în dreapta şemineului. Pereţii, vopsiţi într-un verde foarte întunecat, erau acoperiţi cu un şir de portrete vechi, în culori sepia. Mandy se gîndi că erau portretele foştilor patroni ai editurii Peverell şi tocmai se ridicase în picioare să se apropie să le studieze mai atent, cînd apăru persoana care trebuia să o conducă. Era o femeie robustă, destul de comună, al cărei nume era se pare domnişoara Blackett. Aceasta o salută pe Mandy fără să îi zîmbească, aruncă o privire surprinsă şi destul de şocată pălăriei pe care o purta şi, fără să se prezinte, o invită să o urmeze. Mandy nu se simţi deloc neliniştită de lipsa ei de căldură. Desigur, aceasta era asistenta personală a directorului general, prin urmare dornică sa îşi demonstreze statutul. Mandy întîlnise de multe ori genul asta de atitudine.

Holul o făcu să exclame de uimire şi încîntare. Podeaua era de marmură în carouri, fiecare carou în altă culoare, de la care se înălţau şase pilaştri zvelţi cu capiteluri scuptate într-un model foarte complicat, spre un tavan pictat uluitor. Făra sa ia în seamă nerăbdarea evidentă a domnişoarei Blackett, Mandy se opri fără să vrea şi zăbovi cîteva momente lungi la treapta de jos a scării, întorcîndu-se încet, cu ochii în sus, astfel că domul imens şi colorat de deasupra ei se învîrti solemn odată cu ea. Palate, turnuri cu steaguri fluturînde, biserici, case, poduri, fluviul în meandre

curgătoare, străbătut de pînzele corăbiilor cu catarge înalte, îngeraşi cu buze ţuguiate, suflînd brize prospere în jeturi mici, ca vaporii unui ceainic. Mandy lucrase în foarte multe birouri, extrem de variate, de la turnuri de sticlă cu mobilier în crom şi piele, utilate cu cele mai moderne minuni electronice, pînă la cămăruţe sufocante ca nişte dulapuri, cu o singură masă de lemn şi o maşină veche de scris, învăţînd astfel repede că ambianţa unui birou este un indiciu care induce foarte des în eroare în ceea ce priveşte starea financiară a unei firme. Dar nu mai văzuse niciodată o clădire de birouri care să semene cu Innocent House.

Urcară scara mare, dublă, fără să îşi adreseze una alteia nici un cuvînt. Biroul domnişoarei Etienne se afla la etajul unu. Era evident că fusese pe vremuri o bibliotecă, dar la unul din capete se făcuse o partiţie unde se amenajase un mic birou. O femeie tînără, cu o expresie serioasă, atît de slabă încît părea anorexică, scria ceva la un calculator şi nu îi aruncă lui Mandy decît o privire fugară. Domnişoara Blackett deschise uşa intercomunicantă şi o anunţă.

– A venit Mandy Price de la agenţie, domnişoară Claudia, zise ea şi apoi plecă.

După proporţiile atît de neadecvate ale celeilalte încăperi, aceasta i se păru lui Mandy foarte spaţioasă, trebuind să traverseze o mare întindere de podea acoperită cu parchet pînă la un birou aşezat în dreapta ferestrei celei mai îndepărtate. O femeie înaltă şi brunetă se ridică de la birou să o întîmpine, îi strînse mîna şi o invită să se aşeze pe scaunul din faţa biroului.

– Aveţi un curriculum vitae? o întrebă ea.

– Da, domnişoară Etienne.

Încă nu i se ceruse niciodată un CV, dar se pare că doamna Crealey avusese dreptate, era evident că se aşteptau să aibă unul. Mandy se aplecă şi începu să caute în geanta mare brodată strident şi împodobită cu ciucuri, pe care o primise cadou la un concurs în timpul excursiei de vara trecută din Creta, şi îi înmînă trei pagini bătute cu grijă la maşină. În timp ce domnişoara Etienne le studie, Mandy o studie pe domnişoara Etienne.

Își dădu seama că nu era tînără, trecuse cu siguranță de treizeci de ani. Avea o față osoasă și ascuțită, cu pielea palidă și delicată, cu ochii mari și îndepărtați, de culoare întunecată, aproape neagră, acoperiți pe jumatate de pleoape grele. Deasupra lor sprîncenele îi erau smulse pînă cînd formau niște arcuri subțiri și înalte. Părul scurt, periat atît de mult încît strălucea, avea cărare pe stînga, iar șuvițele mai lungi erau date după urechea dreaptă. Mîinile cu care ținea hîrtia nu erau împodobite de nici un inel, degetele îi erau foarte lungi și subțiri, cu unghiile nelăcuite.

– Numele dumitale e Mandy sau Amanda Price? o întrebă domnișoara Etienne, fără să își ridice privirea.

– Mandy, domnișoară Etienne.

În alte circumstanțe Mandy ar fi replicat imediat că, dacă numele ei era Amanda, așa ar fi fost scris în curriculum vitae.

– Ai mai fost angajată pînă acum să lucrezi într-o editură?

– Doar de aproximativ trei ori în timpul ultimilor doi ani. Am scris o listă cu numele firmelor la care am lucrat la pagina trei din CV.

Domnișoara Etienne continuă să citească, apoi își ridică privirea, iar de data aceasta ochii strălucitori și luminoși de sub arcurile sprîncenelor o studiară pe Mandy cu mai mult interes decît înainte.

– Se pare că te-ai descurcat foarte bine la școală, zise ea. Dar ai avut o varietate extraordinară de slujbe de atunci. Nu te-ai ținut de nici una dintre ele mai mult de cîteva săptămîni.

Timp de trei ani în care fusese ispitită de nenumărate ori, Mandy învățase să recunoască și să evite mașinațiunile sexului masculin, dar era mai puțin sigură pe ea în ceea ce îl privea pe al ei. Instinctul ei, ascuțit ca un dinte de nevastuică, îi spunea că domnișoara Etienne trebuia manipulată cu mare grijă. În gînd îi răspunse: „Asta înseamnă cuvîntul temporar, vacă tîmpită ce ești. Azi aici și mîine m-am dus“. Dar ceea ce spuse cu voce tare sună puțin diferit:

– De aceea îmi place munca temporară. Vreau să capăt o experiență cît mai variată posibil înainte să mă stabilesc la o

slujbă permanentă. Odată ce mă voi fi hotărît, aş vrea să rămîn acolo şi să încerc să am cu adevărat succes.

Mandy nu era întru totul sinceră. Nu avea nici cea mai mică intenţie să se apuce de o slujbă permanentă. Munca temporară, cu libertatea pe care i-o oferea faţă de contracte sau condiţii de muncă, varietatea, faptul că nu era legată de nimic, că pînă şi cea mai îngrozitoare experienţă se putea termina pînă vinerea următoare, toate acestea îi conveneau de minune. Planurile ei personale însă erau cu totul altele. Mandy economisea bani pentru ziua cînd, împreună cu prietena ei Naomi, îşi va putea permite un mic butic cu atelier pe Portobello Road. Acolo Naomi îşi va expune bijuteriile, iar ea, pălăriile, amîndouă ajungînd rapid la celebritate şi la o mare avere.

Domnişoara Etienne se uită din nou la curriculum-ul vitae.

– Dacă ambiţia dumitale este să găseşti o slujbă permanentă şi să ai succes, atunci eşti cu siguranţă unică în generaţia dumitale, îi zise ea cu ironie seacă.

Îi dădu înapoi curriculum-ul vitae cu un gest rapid şi nerăbdător şi se ridică în picioare.

– Foarte bine, hai să-ţi dăm un test de scriere, îi spuse apoi. Să vedem dacă eşti atît de bună pe cît zici. În biroul de la parter al domnişoarei Blackett se află încă un calculator. Oricum acolo vei lucra, aşa că poţi să dai testul acolo. Domnul Dauntsey, redactorul nostru de poezie, are o casetă audio pe care vrea să i-o transcrii. Este în biroul mic de arhive. Se întoarse înspre Mandy şi adăugă: O vom lua de acolo împreună. Cu ocazia asta o să-ţi faci şi o idee mai clară despre planul general al clădirii.

– Poezie? întrebă Mandy.

Asta ar fi fost mai complicat, scrisul după casetă. Din experienţa ei era dificil să îţi dai seama la poeziile moderne unde se terminau şi unde începeau versurile.

– Nu poezie. Domnul Dauntsey studiază arhivele, întocmeşte un raport şi recomandă care dosare trebuie păstrate şi care distruse. Peverell Press publică din 1792. Există nişte materiale

foarte interesante în dosarele vechi şi ar trebui să fie catalogate cu acurateţe.

Mandy o urmă pe domnişoara Etienne pe scările mari şi frumos arcuite, pînă ajunseră jos în hol şi de acolo în oficiul de recepţie. Era necesar să folosească liftul şi acesta nu mergea decît de la parter. Mandy se gîndi că nu era cea mai potrivită modalitate de a-şi face o idee despre planul casei, dar comentariul fusese foarte promiţător, sunase ca şi cum, dacă voia, slujba era a ei. Şi încă de la prima privire pe care o aruncase Tamisei de pe terasă, Mandy ştia că voia acestă slujbă.

Liftul era mic, de nici doi metri pătraţi, şi, în timp ce urcau cu un huruit continuu, era perfect conştientă de prezenţa femeii înalte şi tăcute al cărei braţ aproape îl atingea pe al ei. Îşi ţinu ochii aţintiţi pe grilajul liftului, însă simţea parfumul domnişoarei Etienne, subtil şi exotic, dar atît de slab, încît probabil nici nu era parfum, ci mai degrabă un săpun foarte scump. Toate lucrurile legate de domnişoara Etienne i se păreau lui Mandy extrem de scumpe: luciul palid al cămăşii care nu putea fi decît de mătase, lănţişorul dublu de aur şi cerceii groşi de aur, jerseul purtat cu dezinvoltură, care avea moliciunea fină şi pufoasă a caşmirului. Dar apropierea fizică de însoţitoarea sa şi propriile simţuri stimulate, intensificate de atmosfera şi aspectul atît de deosebit al acestei firme, îi spuneau ceva în plus: domnişoara Etienne nu se simţea la largul ei. Ea, Mandy, ar fi trebuit să fie cea speriată şi agitată. În schimb, îşi dădu seama că aerul din liftul claustrofobic, care urca zdruncinîndu-se, cu o încetineală înnebunitoare, era tulburător de tensionat.

Se opriră cu un scrîşnet şi domnişoara Etienne trase cu forţă de uşile duble ale grilajului. Ajunseră într-un coridor îngust cu o uşă în faţă şi una la stînga. Uşa din faţa lor era deschisă şi prin ea se vedea o încăpere mare şi foarte dezordonată, umplută cu rafturi de scînduri, din tavan pînă în podele, doldora de dosare şi de hîrtii, îngrămădite, înghesuite. Rafturile cuprindeau toată încăperea, de la ferestre pînă la uşă, lăsînd doar atîta spaţiu gol cît să treacă printre ele o singură persoană. Aerul mirosea a hîrtie veche,

mucegăită şi rînccedă. Mandy o urmă pe domnişoara Etienne pe un culoar îngust creat între perete şi marginea rafturilor, ajungînd într-o altă încăpere, mai mică, care era însă închisă.

– Domnul Dauntsey lucrează la dosarele de aici, zise domnişoara Etienne, oprindu-se în faţa uşii. I se spune biroul mic de arhive. A zis că va lăsa caseta în casetofonul de pe masă.

Lui Mandy această explicaţie i se păru complet de prisos şi oarecum stranie. Domnişoara Etienne păru să ezite pentru o clipă, cu mîna pe clanţa uşii, înainte de a o apăsa. Apoi, cu un gest brusc şi violent, de parcă se aştepta să dea peste un obstacol dincolo de uşă, o deschise larg.

Mirosul îngrozitor se năpusti asupra lor ca răsuflarea putredă a unui strigoi, mirosul omenesc familiar de vomă, nu foarte puternic, dar atît de neaşteptat, încît Mandy se trase înapoi în mod instinctiv. Privi peste umerii domnişoarei Etienne şi cercetă întreaga încăpere dintr-o privire. Podeaua de lemn, fără covor, o masă simplă, dreptunghiulară în dreapta uşii şi o singură fereastră înaltă. Sub fereastră se afla un divan îngust şi pe acesta era întinsă dizgraţios o femeie.

Nu era nevoie de miros pentru ca Mandy să îşi dea seama că avea în faţa ochilor moartea. Nu urlă, nu urlase niciodată de spaimă sau şoc, dar o mînă gigantică de gheaţă îi prinse inima ca într-un cleşte şi i-o strînse fără milă, astfel că începu să dîrdîie tot atît de violent ca un copil ridicat din apele îngheţate ale mării. Nici una din ele nu zise nimic, ci, urmînd-o încet pe domnişoara Etienne, se apropie de pat cu paşi tăcuţi, aproape imperceptibili.

Zăcea peste o pătură în carouri, dar îşi luase o pernă să îşi odihnească pe ea capul, de parcă avusese nevoie de acest ultim confort chiar şi în momentele finale. Lîngă pat se afla un scaun cu o sticlă goală de vin, un pahar pătat şi un borcan mare. Sub scaun era o pereche de pantofi cafenii cu şireturi, aşezaţi cu grijă unul lîngă altul. Mandy se gîndi că probabil şi-i dăduse jos pentru că nu voise să murdărească pătura. Dar pătura era pătată şi tot aşa era şi perna. Era o pată dezgustătoare de vomă ca urma unui melc uriaş care pornea de la obrazul stîng şi se întărise pe

pernă. Femeia rămăsese cu ochii dați peste cap și numai pe jumătate deschiși, părul îi era cărunt și purtat cu breton, aproape deloc deranjat. Purta un pulover cafeniu pe gît și o fustă de stofă, de sub care ieșeau două picioare subțiri ca niște bețe, răsucite ciudat. Brațul stîng îi era întins în afară, aproape atingînd scaunul, iar cel drept îi stătea îndoit peste piept. Mîna dreaptă se încleștase înainte de moarte pe lîna subțire a puloverului și îl ridicase puțin, lăsînd să se vadă cîțiva centimetri din vesta albă de dedesubt. Lîngă sticla goală se afla un plic pătrățos cu un scris apăsat, în cerneală neagră.

Mandy întrebă în șoaptă, vorbind cu vocea respectuoasă și intimidată pe care o folosea doar la biserică:

– Cine e?

– Sonia Clements, răspunse domnișoara Etienne cu vocea calmă. Unul din redactorii pricipali.

– Urma să lucrez pentru ea?

Mandy realiză că întrebarea era complet irelevantă în momentul în care se auzi rostind-o, dar domnișoara Etienne îi răspunse:

– O parte din timp, da, dar nu pentru multă vreme. Trebuia să ne părăsească la sfîrșitul lunii.

Ridică plicul, părînd să îl cîntărească în mîini. Mandy se gîndi că probabil voia să îl deschidă, dar nu în fața ei. După doar cîteva clipe domnișoara Etienne vorbi din nou:

– Este adresat coronerului. Este evident ce s-a întîmplat aici chiar și fără asta. Îmi pare rău că a trebuit să treci printr-un asemenea șoc, domnișoară Price. A fost foarte grosolan din partea ei. Oamenii care vor să se sinucidă ar face mai bine să o facă acasă la ei.

Mandy se gîndi la terasa mică din Stratford East, la bucătăria și la baia comună, la propria ei cămăruță din spatele unei case unde ai avea nevoie de mare noroc să găsești suficient timp singur să înghiți pastilele, fără nimeni altcineva în jur, darămite să mai aștepți și să mori. Se forță să se uite din nou la chipul femeii. Brusc, se simți cuprinsă de impulsul de a îi închide ochii și gura care stătea

puţin întredeschisă. Deci aşa arată moartea sau, mai degrabă, aşa arată moartea înainte să pună mîna pe tine antreprenorii de pompe funebre. Mandy nu mai văzuse pînă atunci decît o singură persoană moartă, pe bunica ei: cu gîtul înfăşurat cu grijă în dantelă, aşezată în sicriu ca o păpuşă într-o cutie de cadouri, mai mică parcă şi arătînd mai senină decît o văzuse vreodată în viaţă, cu ochii strălucitori şi neastîmpăraţi închişi, cu mîinile mereu extrem de ocupate zăcînd liniştite, una peste alta, în sfîrşit fără nici o activitate. Dintr-odată fu copleşită de tristeţe ca de un torent de milă, eliberat probabil de şocul întîrziat sau poate de imaginea atît de clară şi de neaşteptată a bunicii sale, pe care o iubise mult. La început nu îşi dădu seama dacă lacrimile fierbinţi care începeau să-i umple ochii erau pentru bunica ei sau pentru această străină atît de neajutorată. Nu plîngea decît arareori, dar oricînd începea, lacrimile îi curgeau în şuvoaie de neoprit. Îngrozită că se va face de ruşine, se strădui din răsputeri să îşi recapete stăpînirea de sine şi, uitîndu-se în jur, ochii i se opriră cu bucurie pe un obiect familiar, neînspăimîntător, ceva cu care era în stare să se confrunte, o asigurare că lumea obişnuită mai exista încă în afara acestei chilii a morţii. Pe masă se afla un mic casetofon.

Mandy se apropie de el şi îşi încleştă mîinile în jurul lui, de parcă ar fi fost o icoană sfîntă.

– Aceasta este caseta? întrebă ea. Este o listă? Doriţi să o aranjez în formă de tabel?

Domnişoara Etienne o privi un moment în tăcere şi apoi îi răspunse:

– Da, scrie-o sub formă de tabel. Şi în două exemplare. Poţi folosi calculatorul din biroul domnişoarei Blackett.

Şi în clipa aceea Mandy ştiu cu siguranţă că obţinuse slujba.

2

Cu cincisprezece minute înainte, Gerard Etienne, preşedinte şi director general al editurii Peverell Press, ieşea din sala de

consiliu, pentru a se reîntoarce la biroul său de la parter. Se opri brusc, se retrase înapoi în umbră, cu pas neauzit ca de pisică, şi rămase nemişcat privind din spatele balustradei. Jos, în hol, o fată se învîrtea încet pe loc, cu ochii aţintiţi înspre tavan. Purta cizme negre, înalte pînă peste genunchi, cu franjuri la capete, o rochiţă scurtă şi strîmtă de culoare cafenie şi o jachetă de catifea de un roşu mohorît. Un braţ subţire şi delicat era ridicat pentru a-i ţine pe cap o pălărie absolut remarcabilă. Părea să fi fost făcută din fetru roşu, avea borul larg, răsfrînt în sus în partea din faţă şi decorat cu o varietate extraordinară de obiecte: flori, pene, panglici de satin şi dantelă, chiar şi mici bucăţele de sticlă. Fata se răsucea pe loc aşa că toate acestea sclipeau, luceau şi licăreau. Se gîndi că ar fi trebuit să arate ridicolă aşa, cu faţa copilăroasă pe jumătate ascunsă de şuviţe dezordonate de păr întunecat, acoperită de o asemenea monstruozitate bizară. Şi totuşi, în loc de asta, fata arăta încîntător. Îşi dădu seama că zîmbea fără să vrea, mai să izbucnească în rîs, şi fu cuprins pe neaşteptate de o nebunie cum nu mai simţise de cînd avea douăzeci şi unu de ani, impulsul de a se năpusti jos pe scara impresionantă, să o ridice năvalnic în braţe şi să danseze cu ea pe podeaua de marmură, să iasă cu ea pe uşa din faţă, pînă la marginea fluviului strălucitor. Fata îşi încheie pirueta lentă şi o urmă pe domnişoara Blackett de-a lungul coridorului. Gerard Etienne rămase nemişcat un moment, savurînd acest avînt nebunesc care nu avea nimic de a face cu sexul, după părerea lui, ci era doar dorinţa de a-şi păstra nediluată amintirea tinereţii, a primelor iubiri, a rîsului, a libertăţii faţă de orice responsabilităţi, a încîntării pur animalice de a se cufunda în lumea simţurilor. În viaţa lui de acum nu mai era nici urmă din toate acestea. Încă zîmbea în timp ce aştepta să se golească holul pentru a coborî şi el încet către biroul său.

Zece minute mai tîrziu se deschise uşa şi recunoscu paşii surorii lui. Fără să îşi înalţe privirea o întrebă:

– Cine-i copila cu pălărie?

– Pălărie? Pentru o clipă nu păru să înțeleagă despre cine vorbea, dar apoi îi răspunse: Oh, pălăria! Mandy Price de la agenția de secretare.

Gerard detectă o tonalitate stranie în vocea surorii lui și se întoarse spre ea, acordîndu-i întreaga atenție.

– Ce s-a întîmplat, Claudia? o întrebă el.

– Sonia Clements a murit. Sinucidere.

– Unde?

– Aici. În biroul mic de arhive. Fata a găsit-o, împreună cu mine. Ne-am dus acolo să luăm una dintre casetele lui Gabriel.

– Fata aceea a găsit-o? Făcu o pauză și apoi adăugă: Unde ai lăsat-o?

– Ți-am spus deja, în biroul mic de arhive. Nu am atins cadavrul. De ce, Doamne, să-l atingem?

– Vreau să zic unde-i fata?

– Aici, în biroul celălalt, la Blackie, transcrie caseta. N-are de ce să-ți fie milă de ea. Nu a fost singură, și nici nu era sînge deloc. Generația lor e puternică. Nici măcar n-a clipit. O interesa mai mult dacă primește sau nu slujba.

– Ești sigură că a fost o sinucidere?

– Sigur că da. A lăsat și o scrisoare. Uite, e deschisă, dar eu n-am citit-o.

Îi dădu plicul și îi întoarse spatele, îndreptîndu-se spre fereastră. Rămase acolo privind afară. După cîteva secunde Gerard desfăcu plicul, scoase cu grjă hîrtia și începu să citească biletul cu voce tare.

Îmi pare rău că trebuie să provoc un astfel de deranj, dar acesta pare a fi camera cea mai bună pentru un asemenea lucru. Cel care mă va găsi va fi aproape sigur Gabriel și el e mult prea familiarizat cu moartea ca să mai fie șocat. Acum că locuiesc singură m-am gîndit că s-ar putea să nu fiu descoperită acasă decît după ce aș începe să miros și consider că trebuie să îți păstrezi măcar puțină demnitate, chiar și în moarte. Toate afacerile mele sînt în ordine și i-am scris o scrisoare și surorii mele. Nu simt deloc că aș avea obligația să explic cuiva motivul gestului meu, dar, în caz că este cineva interesat, tot ce pot să spun este că pur și simplu prefer să

dispar decît să-mi continui existenţa. Este o alegere rezonabilă, una pe care avem cu toţii dreptul să o facem.

– Ei, este destul de clar, presupun, zise el. Şi e scris de mîna ei. Cum a făcut-o?

– Cu medicamente şi alcool. Nu a făcut prea mare mizerie, exact cum am zis.

– Ai sunat la poliţie?

– La poliţie? Nu, n-am avut încă timp. Am venit direct la tine. Şi crezi că e necesar, Gerard? La urma urmei, sinuciderea nu e o crimă. Nu putem pur şi simplu să-l sunăm pe doctorul Frobisher?

– Nu ştiu dacă e necesar sau nu, răspunse el tăios. Dar este cu siguranţă cel mai eficient. Nu vrem să dăm naştere la bănuieli în legătură cu moartea asta.

– Bănuieli? întrebă ea. Bănuieli? De ce ar trebui să apară bănuieli?

Îşi coborîse vocea în timp ce spunea asta şi acum amîndoi vorbeau aproape în şoaptă. Fără să vrea, se îndepărtară de peretele care îi despărţea de celălalt birou şi se apropiară de fereastră.

– Bîrfe, atunci, zise el. Zvonuri, scandal. Putem să sunăm la poliţie de aici. Nu are nici un sens să cerem legătura prin dispecerul de la recepţie. Dacă o coboară cu liftul poate reuşim să o scoatem din clădire înainte să afle personalul ce s-a întîmplat. Oh, era să uit de George. Cred că poliţia ar trebui să intre totuşi pe intrarea aceea. Trebuie să-i spunem lui George să-şi ţină gura. Unde-i fata de la agenţie acum?

– Ţi-am zis. Aici, în biroul celălalt, la Blackie, dă testul de scriere pe calculator.

– Sau mai degrabă îi povesteşte lui Blackie şi oricui se întîmplă să treacă pe acolo cum a fost dusă sus la etaj să ia o casetă şi a găsit un cadavru.

– Le-am instruit pe amîndouă să nu spună nimic pînă cînd anunţăm noi personalul. Gerard, tu chiar îţi închipui că poţi să ţii chestia asta secret chiar şi numai cîteva ore? O să fie o anchetă, publicitate. Şi vor trebui s-o coboare pe scări. Un cadavru închis

într-un sac mortuar, pe o targă... este absolut imposibil să încapă aşa ceva în lift. Dumnezeule! Numai asta ne mai lipsea! Şi chiar acum, după toată chestia cealaltă... O să fie teribil de bine pentru starea de spirit a angajaţilor! Rămaseră amîndoi în tăcere cîteva clipe, fără ca vreunul dintre ei să facă gestul de a se apropia de telefon. Apoi se uită la el şi îl întrebă: Cînd ai dat-o afară miercurea trecută, cum a reacţionat?

– Nu s-a sinucis pentru că am dat-o eu afară. Era o femeie raţională, ştia foarte bine că trebuia să plece. Sînt sigur că şi-a dat seama încă din prima zi de cînd am preluat eu conducerea. N-am făcut niciodată un secret din faptul că mă gîndeam că avem prea mulţi redactori, că ar trebui să mai colaborăm şi cu redactori independenţi.

– Dar are cincizeci şi trei de ani. Nu i-ar fi fost deloc uşor să-şi găsească o altă slujbă. Şi lucrează aici de douăzeci şi patru de ani.

– Cu jumătate de normă.

– Cu jumătate de normă, dar aproape cu normă întreagă. Locul ăsta a fost toată viaţa ei.

– Claudia, ce spui tu acuma nu e decît o prostie sentimentală. A avut o viaţă şi în afara zidurilor acestora. Şi la urma urmei ce naiba contează toate chestiile astea? Ori este nevoie de ea aici, ori nu este!

– Şi aşa i-ai spus şi ei? Că nu mai e nevoie de ea?

– Nu am fost deloc brutal, dacă asta vrei să sugerezi. I-am spus că am propus să angajăm un colaborator independent pentru redactarea unora dintre lucrările de non-ficţiune şi că prin urmare postul ei a devenit inutil. I-am mai spus că, deşi nu se încadrează pentru indemnizaţia maximă alocată în cazul reducerii de personal, ne-am gîndit să ajungem la un aranjament fianciar cu ea.

– Aranjament? Şi ce-a zis?

– A zis că nu va fi necesar. Că îşi va face propriile aranjamente.

– Şi şi-a făcut. Cu analgezice şi cu o sticlă de cabernet din Bulgaria, se pare. Ei bine, cel puţin am economisit nişte bani,

dar, Dumnezeule sfinte, aş fi preferat să-i plătim şi să se ducă, decît să avem de-a face cu toate astea. Ştiu că ar trebui să-mi fie milă de ea. Presupun că o să-mi fie, cînd o să-mi revin din şoc. Dar în momentul acesta nu e deloc uşor.

– Claudia, n-are nici un sens să începem iarăşi să ne certăm pentru exact aceleaşi lucruri. A fost necesar s-o dau afară şi am dat-o. Asta n-are absolut nimic de-a face cu moartea ei. Am făcut ceea ce a trebuit să fac în interesul firmei şi la momentul acela şi tu ai fost de acord. Nici tu, nici eu nu sîntem de vină că s-a sinucis, şi moartea ei nu are nimic de a face cu celelalte chestii urîte care s-au întîmplat. Făcu o pauză şi apoi continuă: Decît dacă nu cumva ea a fost cea care le-a comis.

Sora lui remarcă nota de speranţă din vocea lui. Deci era mult mai îngrijorat decît era dispus să recunoască.

– Asta ar fi o cale de ieşire extrem de simplă, nu-i aşa? îl întrebă ea cu amărăciune. Dar cum să fi fost ea, Gerard? Era în concediu de boală, îţi aduci aminte, cînd cineva s-a atins de şpalturile finale ale lui Stilgoe, şi era în vizită la un autor în Brighton, cînd am pierdut ilustraţiile de la cartea despre Guy Fawkes. Nu, nu putea fi ea.

– Da, sigur. Uitasem. Uite, sun la poliţie chiar acum şi tu te duci prin birouri şi explici la toată lumea ce s-a întîmplat. Asta e mult mai puţin dramatic decît să-i adunăm pe toţi într-o cameră şi să facem un anunţ general. Zi-le să stea fiecare în biroul lui pînă cînd e scos afară cadavrul din clădire.

– Mai e ceva, spuse ea încet. Cred că eu am fost ultima persoană care a văzut-o în viaţă.

– Ei, oricum trebuia să fie cineva.

– Asta a fost aseară, imediat după ora şapte. Am rămas după program. Am ieşit din vestiarul de la primul etaj şi am văzut-o urcînd pe scări. Avea în mînă o sticlă de vin şi un pahar.

– N-ai întrebat-o ce făcea?

– Sigur că nu. Doar nu era o dactilografă începătoare. Eu m-am gîndit de fapt că se duce cu vinul în camera de arhive ca să bea în secret sau aşa ceva. Aşa că asta nu ar fi fost deloc

treaba mea. Mi-am spus că e ciudat că lucrează atît de tîrziu, dar nimic mai mult.

– Ea te-a văzut?

– Nu cred. Nu s-a uitat în jur.

– Şi nu era nimeni altcineva acolo?

– Nu la ora aceea. Eu am fost ultima.

– Atunci mai bine nu zice nimic despre asta. Nu este relevant. Nu ajută la nimic.

– Am avut totuşi o senzaţie, era ceva ciudat în legătură cu ea. Mergea... ei, cum să spun... pe furiş. Aproape că alerga pe ascuns.

– Asta-i doar părerea ta de acum, că ştii ce s-a întîmplat. Nu ai verificat clădirea înainte să încui uşa?

– M-am uitat în biroul ei. Nu era lumina aprinsă. Nu era nimic acolo, nici haină, nici geantă. Presupun că le-a încuiat în dulap. Evident, că m-am gîndit că plecase şi m-am dus acasă.

– Poţi să zici asta la anchetă, dar nimic mai mult. Nu spune că ai văzut-o înainte. Asta cu siguranţă o să-l facă pe procuror să te întrebe de ce nu ai verificat şi etajele superioare.

– De ce să le verific?

– Exact.

– Dar, Gerard, dacă mă întreabă cînd am văzut-o ultima dată...

– Atunci minţi. Dar, pentru numele lui Dumnezeu, Claudia, minte convingător şi ţine-te de minciună. Se duse la birou şi ridică receptorul. Cred că ar trebui să formez 999. E ciudat, dar, din cîte îmi amintesc, aceasta e prima dată cînd trebuie să vină poliţia aici, la Innocent House.

Claudia Etienne se întoarse cu spatele la fereastră şi îl privi drept în ochi.

– Să sperăm că şi ultima dată.

3

În celălalt birou, Mandy şi domnişoara Blackett stăteau fiecare la propriul calculator, scriind amîndouă, cu ochii fixaţi pe ecran. Nici una din ele nu vorbea. La început degetele lui

Mandy refuzaseră să o asculte, tremurînd nesigure peste taste, de parcă literele fuseseră în mod inexplicabil inversate şi întreaga tastatură devenise o grămadă de simboluri fără sens. Dar îşi încleştă mîinile strîns în poală o jumătate de minut şi cu un efort de voinţă reuşi să îşi stăpînească tremuratul, iar cînd începu într-adevăr să scrie îndemînarea familiară prelua controlul şi totul era bine. Din cînd în cînd îi arunca o privire rapidă domnişoarei Blackett. Femeia era evident în stare profundă de şoc. Faţa ei lată, cu obrajii umflaţi şi gura mică, destul de încăpăţînată, era atît de albă, încît Mandy se temea că în orice moment ar fi putut pur şi simplu să se prăbuşească leşinată peste tastatură.

Trecuse mai mult de o jumătate de oră de cînd plecaseră domnişoara Etienne şi fratele ei. La nici zece minute după ce închisese uşa în urma ei, domnişoara Etienne se reîntorsese pentru cîteva clipe pentru a le spune:

– Am rugat-o pe doamna Demery să vină să vă aducă un ceai. A fost un şoc pentru voi două.

Ceaiul sosise în cîteva minute, împreună cu o femeie roşcată cu un şorţ înflorat, care aşezase tava pe un fişet de dosare şi le spusese:

– Nu trebuie să vorbesc cu voi, deci n-am să o fac. Dar nu e nici un rău dacă vă spun că tocmai a sosit poliţia. S-au mişcat foarte repede. Nu mă îndoiesc că vor dori să servească acum ceaiul.

Cu aceste cuvinte dispăru, perfect conştientă că lucrurile cu adevărat incitante aveau să se petreacă în afara acestei camere.

Biroul domnişoarei Blackett era o încăpere rău proporţionată, mult prea îngustă faţă de înălţimea sa, această discordanţă fiind accentuată de căminul splendid de marmură, cu friză, într-un model clasic şi elegant, a cărui poliţă groasă, tot de marmură, era sprijinită pe două capete de sfincşi. Peretele despărţitor care avea baza din lemn, de aproximativ un metru înălţime, şi partea de sus din sticlă, împărţită în cîteva panouri, trecea aproximativ prin mjlocul uneia dintre ferestrele înalte, cu arcade, şi tăia pe la mijloc modelul decorativ în formă de romb de pe tavan.

Mandy se gîndi că, dacă ţinuseră neapărat să despartă în două încăperea, ar fi putut să o facă cu mai multă grijă faţă de arhitectura originală, ca să nu mai vorbim de necesităţile de lucru ale domnişoarei Blackett. Felul în care fusese făcută partiţia lăsa impresia că proprietarilor le era ciudă pe asistentă chiar şi pentru minimul de spaţiu ocupat pentru desfăşurarea activităţii sale.

Altă bizarerie din încăpere era şarpele foarte lung din catifea verde cu dungi, încolăcit între mînerele celor două sertare de sus ale dulapurile metalice cu dosare. Avea ochii lucioşi de plastic şi o pălăriuţă, iar limba bifurcată din bumbac roşu atîrna din gura moale, larg deschisă, căptuşită, după cîte îşi dădea ea seama, cu mătase roz. Mandy mai văzuse asemenea şerpi şi înainte; bunica ei avusese unul. Aveau rolul să stea întinşi în faţa uşilor, pentru a nu lăsa să intre curenţii de aer, sau se înfăşurau în jurul unui mîner pentru a ţine uşa întredeschisă. Dar era un obiect ridicol, un fel de jucărie de copil, în nici un caz ceva ce te-ai fi aşteptat să vezi în Innocent House. Ar fi vrut să o întrebe pe domnişoara Blackett despre el, dar domnişoara Etienne le spusese să nu vorbească şi domnişoara Blackett evident interpretase acest lucru drept o interzicere totală a oricărui fel de discuţie, cu excepţia celor legate exclusiv de muncă.

Mai multe minute se scurseră în tăcere. În curînd, Mandy avea să ajungă la sfîrşitul casetei. Domnişoara Blackett îşi ridică la un moment dat privirea şi o întrerupse.

– Poţi să te opreşti acum. Îţi voi da o dictare. Domnişoara Etienne mi-a zis să îţi testez şi stenografia.

Luă unul dintre cataloagele firmei dintr-un sertar al biroului, îi înmînă lui Mandy un caiet, îşi mută scaunul lîngă al ei şi începu să citească cu voce joasă, abia mişcîndu-şi buzele aproape vineţii. Degetele lui Mandy formară automat hieroglifele familiare, dar mintea ei nu înregistră decît foarte puţine detalii despre lista cărţilor de non-ficţiune care urmau să apară. Din cînd în cînd glasul domnişoarei Blackett se pierdea şi Mandy îşi dădu seama că şi ea asculta sunetele care se auzeau de dincolo

de uşă. După tacerea sinistra de la început, acum se auzeau paşi, şoapte pe jumatate imaginate, apoi un zgomot mai puternic de paşi răsunînd cu ecouri pe podeaua de marmură şi voci sigure şi stapînite de barbaţi.

Domnişoara Blackett, cu ochii aţintiţi pe uşă, îi spuse fără vlagă:

– Vrei te rog să-mi citeşti ce-ai scris pînă acum?

Mandy citi stenograma fara nici o greşeală. Din nou se lăsă tăcerea. Apoi se deschise uşa şi intra domnişoara Etienne.

– A sosit poliţia, începu ea. Acum îl aşteaptă pe medicul legist şi apoi o vor lua cu ei pe domnişoara Clements. Ar fi mai bine să staţi aici pîna cînd pleacă toţi. Se uită la domnişoara Blackett. Aţi terminat testul?

– Da, domnişoara Claudia.

Mandy îi dădu listele scoase la imprimantă. Domnişoara Etienne le aruncă o privire nepasatoare şi zise:

– Bine. Postul e al dumitale daca-l doreşti. Începi mîine la nouă şi treizeci de minute.

4

La zece zile dupa sinuciderea Soniei Clements şi cu exact trei săptămîni înainte de prima crima din Innocent House, Adam Dalgliesh lua masa împreună cu Conrad Ackroyd la Cadaver Club. Ackroyd fusese cel care îl invitase, printr-un telefon care, asemenea tuturor celorlalte invitaţii pe care i le făcuse vreodată Conrad, avea un aer conspirativ şi oarecum de rau augur. Chiar şi o serata la care mergea din obligaţie promitea mistere, cabale, secrete, care urmau a fi împartăşite numai cîtorva privilegiaţi. Data nu-i convenea deloc lui Dalgliesh şi, fară tragere de inimă, trebui să îşi rearanjeze agenda, reflectînd la faptul că unul dintre dezavantajele înaintării în vîrstă era reducerea simţitoare a dorinţei de a lua parte la activitaţile sociale, combinată cu insuficienta prezenţă de spirit şi energie pentru a le evita. Prietenia dintre ei –

se gîndea că erau destul de apropiaţi pentru a-l putea numi astfel, la urma urmei cu siguranţă nu erau simple cunoştinţe – se baza pe faptul că ocazional fiecare din ei se folosea de celălalt. Din moment ce amîndoi recunoşteau acest lucru, nici unul nu credea că era necesară vreo justificare sau scuză. Conrad, unul dintre bîrfitorii cei mai notorii şi mai de încredere din Londra, îi fusese de foarte multe ori de mare folos, mai ales în cazul Berowne. Acum Dalgliesh se aştepta să i se pretindă să întoarcă favoarea, dar cu siguranţă că oricare avea să fie solicitarea, va fi mai degrabă iritantă decît oneroasă; mîncarea de la Cadaver era excelentă şi Ackroyd, glumeţ cum îl ştia, era rareori plictisitor.

Mai tîrziu, după ce va fi aflat toate grozăviile pe care voia să le audă în timpul acelui prînz perfect obişnuit, se va gîndi: „Dacă acesta ar fi un roman şi eu aş fi romancierul, aici aş începe".

Cadaver Club nu este unul dintre cele mai prestigioase cluburi private londoneze, dar pentru coteria membrilor săi este unul dintre cele mai convenabile. Construit în secolul al XIX-lea, fusese iniţial casa unui avocat bogat, dar care nu se bucurase de succese deosebite, şi care, în 1892, o lăsase prin testament, împreună cu o sumă adecvată de bani, unui club privat înfiinţat cu aproxiamtiv cinci ani înainte şi care se reunea în mod regulat în salonul său de oaspeţi. Clubul fusese şi rămăsese pînă în prezent în exclusivitate masculin, iar pentru a deveni membru era suficient să manifeşti un interes profesional faţă de crime. Acum, ca şi atunci, printre membri săi se numărau cîţiva ofiţeri superiori de poliţie ieşiţi la pensie, avocaţi care încă mai lucrau sau se pensionaseră deja, şi aproape toţi criminaliştii amatori sau profesionişti dintre cei mai renumiţi şi mai de succes, reporteri şi cîţiva eminenţi scriitori de cărţi poliţiste, toţi bărbaţi; încă de la formarea clubului exista credinţa că atunci cînd e vorba de crimă, literatura nu are nici o şansă în faţa vieţii reale. Clubul fusese recent în pericol de a trece din categoria de club excentric în cea atît de periculoasă de club la modă, un risc pe care comitetul îl contraatacase cu promptitudine, refuzînd următoarele şase cereri de admitere. Mesajul a fost primit. După cum se plînse

unul dintre candidații respinși, a fi refuzat de Garrick este stînjenitor, dar a fi refuzat de Cadaver este ridicol. Clubul reuși astfel să aibă un număr restrîns de membri și, prin standardele sale atît de excentrice, select.

Traversînd Tavistock Square, în soarele dulce de septembrie, Dalgliesh se întreba cum ajunsese Ackroyd membru, pînă cînd își aduse aminte că scrisese cu cinci ani înainte o carte despre trei criminali notorii: Hawley Harvey Crippen, Norman Thorne și Patrick Mahon. Ackroyd îi trimisese un exemplar semnat și Dalgliesh, citind-o din datorie, fusese surprins de documentarea atentă și de stilul chiar mai atent. Teza lui Ackroyd, nu întru totul originală, fusese aceea că toți trei erau nevinovați prin faptul că nici unul dintre ei nu intenționase să își ucidă victimele, și construise o demonstrație plauzibilă, chiar dacă nu pe deplin convingătoare, pe baza unui examen detaliat al dovezilor medicale și de laborator. Pentru Dalgliesh, principalul mesaj al cărții fusese acela că oamenii care doresc să fie achitați de crimă ar trebui să evite să își dezmembreze victimele, avînd în vedere faptul că jurații britanici își demonstraseră de multă vreme lipsa completă de toleranță față de acest obicei.

Trebuiau să se întîlnească în bibliotecă pentru un sherry înainte de prînz și Ackroyd era deja acolo, așezat într-unul dintre fotoliile de piele cu spătare înalte. Se ridică în picioare cu o agilitate surprinzătoare pentru cineva de dimensiunile lui și se apropie de Dalgliesh cu pași mărunți, oarecum săltăreți, nearătînd nici măcar cu o zi mai bătrîn decît în ziua în care îl văzuse prima dată.

– Mă bucur că ai reușit să îți faci timp, Adam, îi zise el. Îmi dau seama cît de ocupat trebuie să fii zilele astea. Consilier special al comandantului-șef, membru al comitetului local de investigații criminalistice și anchetarea ocazională a unui caz de crimă ca să te mențină în formă. Nu trebuie să îi lași să te exploateze, dragul meu. O să sun să ne aducă băuturile. M-am gîndit prima dată să te invit la celălalt club al meu, dar știi și tu cum se întîmplă. Faptul că iei masa acolo este o modalitate

folositoare de a le reaminti oamenilor că mai trăieşti, dar foarte mulţi alţi membri se hotărăsc să vină la tine să te felicite pentru această realizare. Să coborîm în Cuib.

Ackroyd se căsătorise tîrziu, în plină vîrstă mijlocie, spre uimirea şi consternarea prietenilor săi, şi trăia în armonie conjugală într-o vilă plăcută în stil edwardian din St John's Wood, unde el şi Nelly Ackroyd se dedicaseră casei şi grădinii lor, celor două pisici siameze şi numeroaselor boli – în marea majoritate imaginare – ale lui Ackroyd. Era proprietarul, redactorul şi susţinătorul financiar, dintr-un venit personal substanţial, al revistei *The Paternoster Review*, un amestec iconoclast de articole literare, recenzii şi bîrfe, acestea din urmă atent documentate, ocazional discrete, şi de cele mai multe ori tot atît de răutăcioase pe cît de adevărate. Cînd nu se îngrijea de ipohondria soţului ei, Nelly era o colecţionară plină de entuziasm a poveştilor de şcoală ale fetelor din anii 1920 şi 1930. Căsătoria lor era un succes, deşi prietenii lui Conrad nu îşi aminteau întotdeauna să se intereseze de sănătatea lui Nelly înainte de a-l întreba ce-i mai fac pisicile.

Ultima dată cînd Dalgliesh fusese în bibliotecă, făcuse o vizită profesională, fiind în căutare de informaţii. Dar atunci cazul fusese o crimă şi fusese întîmpinat de altcineva. Nu păreau să se fi schimbat prea multe lucruri între timp. Ferestrele dădeau înspre miazăzi, cu vedere asupra pieţei, şi dimineaţa era caldă şi însorită, ceea ce făcea aproape inutil focul slab din şemineu. Această încăpere fusese iniţial un salon, iar acum avea rolul dublu de bibliotecă şi de cameră de zi. De-a lungul pereţilor erau rafturi de mahon pe care se găsea probabil cea mai cuprinzătoare bibliotecă privată de cărţi despre crime din Londra, inclusiv toate volumele seriei celebre „Procese britanice remarcabile şi alte procese renumite", cărţi de medicină legală, patologie de laborator juridic şi poliţie, şi cîteva ediţii din Conan Doyle, Poe, Le Fanu şi Wilkie Collins, pe un raft mai mic, cu scopul de a demonstra inferioritatea literaturii faţă de realitate. Vitrina mare de mahon era în acelaşi loc, plină de articole colecţionate sau

donate de-a lungul anilor: cartea de rugăciuni cu semnătura lui Constance Kent pe prima pagină; pistolul de duel cu cremene care probabil fusese folosit de reverendul James Hackman cînd o ucisese pe Margaret Wray, amanta contelui de Sandwich; un flacon cu pudră albă, despre care se pretindea că este arsenic, găsit în posesia maiorului Herbert Armstrong. Apăruse un exponat nou de cînd fusese Dalgliesh acolo ultima dată. Zăcea încolăcit, sinistru ca un şarpe letal, la loc de cinste, sub o etichetă pe care scria că aceasta fusese frînghia cu care fusese spînzurat Crippen[1]. Întorcîndu-se pentru a-l urma pe Ackroyd afară din bibliotecă, Dalgliesh sugeră cu blîndeţe că expunerea publică a acelui obiect atît de dezagreabil era o barbarie, iar Ackroyd îi respinse protestul pe un ton la fel de blînd.

– Oarecum morbid, poate, dar „barbarie" e cam exagerat, nu crezi? La urma urmei nu ne aflăm la Ateneu. Şi probabil le face bine unora dintre membrii mai vechi să li se aducă aminte care este consecinţa naturală a fostelor lor activităţi profesionale. Tu ai mai fi încă detectiv dacă nu am fi abolit execuţia prin spînzurătoare?

– Nu ştiu, abolirea ei nu ajută la rezolvarea acestei dileme morale în ceea ce mă priveşte, din moment ce eu personal aş prefera moartea, în schimbul a douăzeci de ani de închisoare.

– Dar nu moartea prin spînzurătoare?

– Nu, aceea nu.

Spînzurătoarea îi provocase întotdeauna – şi presupunea că şi multor altor oameni – o oroare cu totul deosebită. În ciuda rapoartelor făcute de Comisiile Regale în legătură cu pedepsele capitale, care pretindeau că este mai umană, mai rapidă şi că oferă siguranţa unei morţi instantanee, pentru el rămînea una dintre formele cele mai urîte de execuţie judiciară, împovărată de imagini înspăimîntătoare în contururi clare precum desenele în

---

[1] Doctorul Howley Harvey Crippen (1862–1910) a fost spînzurat în Pentonville, Marea Britanie, în 1910 pentru uciderea soţiei lui. A intrat în istorie ca primul criminal capturat cu ajutorul telecomunicaţiei fără fir. (n.red.)

tuş: victime în masă rămase în urma armatelor triumfătoare; victimele jalnice, pe jumătate demente ale justiţiei secolului al XVII-lea; tobele înăbuşite ale navelor militare pe punţile cărora marina îşi avertiza soldaţii prin execuţii răzbunătoare; femeile condamnate de infanticid în secolul al XVIII-lea; acel ritual ridicol, dar sinistru, al unui pătrăţel negru plasat în mod oficial pe peruca unui judecător; uşa ascunsă, dar cu aspect obişnuit, prin care condamnatul era condus de la celulă pe ultimul său drum. Era foarte bine că toate aceste lucruri erau acum numai pagini ale istoriei trecute. Pentru un moment Cadaver Club nu i se mai păru un loc chiar atît de plăcut pentru a lua masa, excentricităţile sale părîndu-i mai degrabă dezgustătoare decît amuzante.

Cuibul de la Cadaver Club avea un nume potrivit. Era o încăpere mică în pivniţa din spatele clădirii, cu două ferestre şi o uşă de sticlă, care se deschideau într-o curte pavată de mici dimensiuni, mărginită de ziduri înalte de aproape trei metri, acoperite de iederă. Curtea era suficient de mare să cuprindă confortabil aproximativ trei mese, dar membrilor clubului nu le plăcea să ia masa afară, nici chiar în cele cîteva zile cu adevărat calde ale verii englezeşti, considerînd, se pare, că acest obicei nu era nimic altceva decît o excentricitate adusă din străinătate, incompatibilă cu aprecierea la adevărata valoare a unei mese savuroase sau cu intimitatea necesară unei conversaţii bune. Pentru a descuraja de la acest răsfăţ pe orice membru care ar putea fi tentat de el, curtea era decorată cu ghivece de ceramică de diferite mărimi cu muşcate şi iederă. Spaţiul era aglomerat şi mai mult cu o copie imensă din piatră a lui Apollo Belvedere, rezemată de zid în colţul clădirii, despre care se zvonea că fusese un dar de la unul dintre primii membri ai clubului, a cărui soţie îi interzisese să o expună în grădina casei lor. Muşcatele erau încă înflorite şi prin uşa de sticlă se vedeau pete sclipitoare de roz şi roşu-aprins, accentuînd impresia imediată de aparent confort ospitalier. Era evident că acestă încăpere fusese iniţial o bucătărie, pe unul dintre pereţi se găsea încă grătarul autentic de fontă, metalul negru şi lustruit al barelor şi al cuptorului părînd

a fi de abanos. De țeava înnegrită a hornului de deasupra erau agățate instrumente de gătit și un șir de tigăi de cupru, vechi și uzate, dar lustruite. Un dulap de stejar ocupa în întregime celălalt perete, servind ca suport pentru darurile și donațiile testamentare ale membrilor, care nu erau considerate potrivite sau demne de a fi expuse în dulapul din bibliotecă.

Dalgliesh își aminti că exista o lege nescrisă în club, potrivit căreia nici un cadou din partea unui membru, oricît de nepotrivit sau de bizar, nu trebuia să fie respins, și acest dulap, ca întreaga cameră de altfel, stătea ca mărturie a gusturilor și a hobby-urilor idiosincratice ale donatorilor. Farfurii delicate de Meissen erau aranjate într-o vecinătate incompatibilă cu suvenire victoriene decorate cu panglici, cu imagini de la Brighton și Southend-on-Sea; o halbă caraghioasă de ceramică arătînd – cu aspectul său de bețiv gras și hazliu – a fi un trofeu la un concurs copilăresc de bîlci, stătea între un platou victorian de Straffordshire, evident autentic, înfățișîndu-l pe reverendul Wesley predicînd de la amvonul său cu balcon și un bust parizian elegant al ducelui de Wellington. O varietate de căni cu coroana regală și cești vechi de Straffordshire erau agățate într-o dezordine precară pe niște cîrlige. Lîngă ușă era o pictură pe sticlă reprezentînd înmormîntarea prinţesei Charlotte; deasupra sa un cap împăiat de elan, cu o pălărie veche de panama agățată de cornul stîng, se uita cu priviri sticloase și cu o dezaprobare lugubră la o gravură oribilă, de mari dimensiuni, a Atacului Brigăzii de Cavalerie Ușoară, atîrnată pe peretele opus.

Acum, bucătăria se găsea undeva prin apropiere; Dalgliesh auzea sunete slabe și vesele de vase ciocnite și din cînd în cînd bufnitura liftului de mîncare ce cobora de la sufrageria de la primul etaj. Doar una dintre cele patru mese din Cuib era aranjată, cea de lîngă fereastră, fața de masă din pînză fiind absolut imaculată. Dalgliesh și Ackroyd ocupară loc. Meniul și lista de vinuri se găseau deja la dreapta locului lui Ackroyd, care le ridică de pe masă.

– Familia Plant s-a pensionat, dar a fost angajată familia Jackson şi am senzaţia că doamna Jackson găteşte chiar şi mai bine. Am avut noroc să-i găsim. Ea şi soţul ei conduceau o şcoală primară privată, dar s-au plictisit de viaţa la ţară şi au dorit să se întoarcă la Londra. Nu aveau neapărat nevoie de slujbă, dar cred că li se potriveşte. Au păstrat obiceiul de a avea un singur fel principal pe zi la prînz şi la cină. Foarte inteligentă alegere. Astăzi este salată de fasole albă cu ton, urmată de un grătar de miel cu legume proaspete şi salată verde. După aceea, tarte de lămîie şi brînză ca desert. Legumele vor fi proaspete. Încă ne procurăm toate legumele şi ouăle de la mica fermă a tînărului Plant. Vrei să vezi lista de vinuri? Ai vreo preferinţă?

– Te las pe tine să alegi.

Ackroyd cugetă la diferitele variante de alegere, informîndu-l cu voce tare şi pe Dalgliesh, căruia, deşi îi plăcea vinul, nu îi plăcea deloc să vorbească despre el, astfel că îşi lăsă privirea sa îi rătăcească apreciativ asupra încăperii heteroclite care în ciuda – sau poate tocmai datorită – atmosferei de haos excentric, dar organizat, părea surprinzător de odihnitoare. Obiectele discordante, care nu fuseseră plasate cu grijă pentru a obţine un efect anume, dobîndiseră odată cu trecerea timpului un loc al lor propriu şi corect. După o discuţie îndelungată asupra meritelor vinurilor de pe listă, la care se părea că Ackroyd nu se aştepta ca oaspetele său să contribuie în vreun fel, se hotărî în cele din urmă asupra unui Chardonnay. Doamna Jackson apăru ca şi cum ar fi primit un semnal secret şi aduse cu ea mirosul de pîine caldă şi un aer încrezător în sine.

– Mă bucur să vă cunosc, domnule comandant. Aveţi Cuibul rezervat numai pentru dumneavoastră în dimineaţa asta, domnule Ackroyd. Domnul Jackson se va ocupa de vin.

După ce li se servi primul fel, Dalgliesh spuse în sfîrşit:

– De ce este doamna Jackson îmbrăcată ca o soră medicală?

– Pentru că este soră medicală, presupun. A fost la un momendat soră-şefă la un spital. Este şi moaşă, după cîte ştiu eu, dar nu avem nevoie de asemenea servicii aici.

Ceea nu i se păru deloc surprinzător lui Dalgliesh, din moment ce clubul nu accepta femei.

– Dar nu crezi că boneta cu volane şi panglici este puţin cam exagerată totuşi?

– Oh, ţie aşa ţi se pare? Presupun că m-am obişnuit să fie aşa. Cred că nici unul dintre membri nu s-ar mai simţi ca acasă aici, dacă doamna Jackson ar înceta s-o mai poarte. Ackroyd nu pierdu deloc vremea şi trecu direct la motivul pentru care îl invitase. De îndata ce rămaseră în sfîrşit singuri începu să vorbească: Lord Stilgoe a avut o discuţie cu mine săptămîna trecută în Brooks. Este unchiul soţiei mele, apropo. Îl cunoşti?

– Nu, credeam c-a murit.

– Nu pot sa-mi imaginez cum ţi-a venit această idee! Îşi amesteca iritat salata de fasole şi Dalgliesh îşi aminti că Ackroyd detesta orice sugestie că cineva pe care îl cunoştea el personal ar putea muri, în orice caz nu fără să îl anunţe pe el personal înainte de eveniment. Nici măcar nu e atît de bătrîn pe cît arată, n-are nici optzeci de ani. Este remarcabil de vioi pentru vîrsta lui. De fapt, îşi publică memoriile. Peverell Press le scoate pe piaţă primăvara viitoare. De asta a vrut să mă vadă. S-a întîmplat ceva destul de îngrijorător. Cel puţin soţiei lui i se pare că este îngrijorător. Crede că soţul ei a primit o ameninţare directă cu moartea.

– Şi e adevărat?

– Ei bine, a primit asta.

Se mişca cu o încetineală exagerată scoţînd dreptunghiul de hîrtie din portmoneu şi înmînîndu-i-l lui Dalgliesh. Cuvintele fusesera scrise clar şi corect pe un calculator şi mesajul nu avea nici o semnătură.

> Crezi ca e o idee bună să îţi publici cartea la Peverell Press? Aminteşte-ţi de Marcus Seabright, Joan Petrie şi acum Sonia Clements. Doi autori şi redactorul cărţii tale au murit în mai puţin de douasprezece luni. Vrei să fii numărul patru?

– Sună mai degrabă a farsă decît a ameninţare, după părerea mea, iar răutatea e îndreptată mai degrabă împotriva editurii

decît împotriva lui Stilgoe. Nu există nici o bănuială că moartea Soniei Clements nu ar fi fost sinucidere. A lăsat un bilet pentru procuror şi i-a scris o scrisoare surorii ei în care îi spunea că intenţiona să se omoare. Nu îmi amintesc însă nimic de celelalte două morţi.

– Oh, sînt suficient de clare, după părerea mea. Seabright avea peste optzeci de ani şi avea probleme cu inima. După o criză de gastroenterită a făcut un atac de cord. Oricum, moartea lui nu a fost o pierdere chiar atît de mare pentru Peverell Press. Nu a mai scris nici un roman de zece ani. Joan Petrie a murit într-un accident de maşină în timp ce mergea la casa ei de la ţară. Petrie avea două pasiuni, whisky-ul şi maşinile de mare viteză. Singura surpriză e c-a murit înainte să reuşească să omoare şi pe altcineva. Este evident că pana otrăvită care a legat morţile astea două nu a vrut decît să le facă să pară suspecte în mod artificial. Dar Dorothy Stilgoe este superstiţioasă. Întrebarea pe care şi-o pune este: De ce să publici la Peverell cînd mai sînt şi alte edituri?

– Şi cine conduce de fapt Peverell Press acum?

– Oh, Gerard Etienne. Întru totul. Preşedintele consiliului director de dinainte, care era şi director general, bătrînul Henry Peverell, a murit la începutul lui ianuarie şi şi-a lăsat acţiunile firmei în părţi egale fiicei sale, Frances, şi lui Gerard. Asociatul lui iniţial, Jean-Philippe Etienne, se pensionase cu un an înainte. Acţiunile lui i-au revenit, de asemenea, lui Gerard. Cei doi bătrîni conduceau firma de parcă era un hobby personal. Bătrînul Peverell a fost întotdeauna de părere că un gentleman moşteneşte bani, nu munceşte pentru ei. Jean-Philippe Etienne nu s-a prea implicat în conducerea firmei de ani de zile. Momentul lui de glorie a fost bineînţeles în timpul celui de-al Doilea Război Mondial, cînd a fost erou al Rezistenţei în Vichy, Franţa, dar nu cred că a mai făcut ceva memorabil de atunci. Gerard aştepta în culise ca prinţ moştenitor. Şi acum a ieşit la rampă în sfîrşit, aşa că este foarte posibil să vedem ceva acţiune, dacă nu chiar melodramă.

– Gabriel Dauntsey se mai ocupă de poezie?

– Sînt surprins că trebuie să întrebi, Adam. Nu ar trebui să-ţi laşi pasiunea de a prinde criminali să-ţi taie legatura cu viaţa adevărată. Da, e tot acolo. El, personal, nu a mai scris nici o poezie de mai mult de douăzeci de ani. Dauntsey e un poet de antologie. Cele mai bune lucrări ale lui apar mereu în fiecare nouă antologie, dar îmi imaginez că majoritatea cititorilor îşi închipuie că a murit. A fost pilot pe un bombardier în război, aşa că trebuie să fie trecut bine de şaptezeci de ani. Ar cam fi timpul să se retragă. Lista de poezii de la Peverell Press reprezintă ansamblul activităţii sale din momentul de faţă. Ceilalţi trei asociaţi sînt Claudia, sora lui Gerard Etienne; James de Witt, care lucrează la firmă de cînd a absolvit Oxfordul; şi Frances Peverell, ultima din familia Peverell. Dar Gerard este cel care conduce firma.

– Şi ce planuri are, ştii?

– Se zvoneşte că vrea să vîndă Innocent House şi să mute firma în blocurile de birouri din zona Docklands. Asta nu îi va face deloc plăcere lui Frances Peverell. Familia Peverell a avut întotdeauna o obsesie pentru Innocent House. Acum aparţine companiei, nu familiei, dar orice Peverell o consideră în continuare casa familiei. Deja a făcut cîteva schimbări, a dat afară o parte din personal, inclusiv pe Sonia Clements. Şi a avut dreptate, bineînţeles. Firma trebuie să fie tîrîtă în secolul al XX-lea sau se va scufunda cu totul, dar ceea ce e sigur e că şi-a făcut mai mulţi duşmani. Este foarte semnificativ şi faptul că toţi oamenii aceştia nu au avut nici o problemă la editură pînă cînd a preluat Gerard conducerea. Coincidenţa asta nu i-a scapat nici lui Stilgoe, deşi soţia lui este convinsă şi acum că atacul a fost îndreptat personal împotriva soţului ei, şi nu a firmei, şi de fapt împotriva memoriilor.

– Editura va pierde mult dacă e retrasă cartea?

– Nu-mi vine să cred că prea mult. Bineînţeles că vor bate toba că publicarea memoriilor va doborî guvernul, va discredita opoziţia şi va pune capăt democraţiei parlamentare din toate

timpurile, dar presupun că vor fi exact ca orice alte memorii de oameni politici, vor promite mult mai mult decît vor face de fapt. Dar nu prea văd cum le vor retrage. Cartea e deja în producţie, editura nu va renunţa la ea acum fără să opună rezistenţă şi Stilgoe nu va dori să rupă contractul dacă asta va presupune să explice public motivul. Ceea ce întreabă de fapt Dorothy Stilgoe este dacă moartea Soniei Clements a fost într-adevăr o sinucidere şi dacă cineva a umblat la Jaguarul lui Petrie. Cred că e convinsă şi ea că bătrînul Seabright a murit de moarte naturală.

– Şi ce trebuie să fac eu?

– Cu siguranţă au existat anchete în aceste două cazuri şi e de presupus că poliţia a făcut cîte o investigaţie. Oamenii tăi ar putea să arunce o privire prin hîrtii, să discute cu poliţiştii implicaţi, ceva în genul ăsta. În acest fel, dacă Dorothy poate fi asigurată că un detectiv de elită al poliţiei metropolitane s-a uitat la toate dovezile şi spune că nu a fost crimă, îi va lăsa în sfîrşit liniştiţi pe soţul ei şi pe editura Peverell Press.

– Asta ar putea să o convingă că moartea Soniei Clements a fost într-adevăr o sinucidere, spuse Dalgliesh. Dar nu prea cred că va reuşi să o mulţumească, dacă este superstiţioasă, şi nu îmi pot da seama ce anume ar reuşi. Esenţa unei superstiţii este că nu poate fi influenţată de raţiune. Probabil va considera că o editură ghinionistă este la fel de rea ca una ucigaşă. Mă gîndesc totuşi că nu a sugerat în mod serios că cineva de la Peverell Press a pus vreo otravă neidentificată în vinul Soniei Clements?

– Nu. Nu cred că are de gînd să meargă atît de departe.

– Asta e foarte bine, or toate profiturile pe care le va încasa pe carte se vor duce pentru plata despăgubirilor într-un proces de calomnie. Mă surprinde faptul că nu s-a dus direct la chestor sau că n-a venit să discute personal cu mine.

– Chiar te surprinde? Pe mine nu. Gîndeşte-te cum ar fi arătat... hai să spunem, oarecum exagerat de îngrijorat. Şi, în afară de asta, nu te cunoaşte personal, iar eu te cunosc. Aşa că are mai mult sens să vină să vorbească prima dată cu mine. Şi, bineînţeles, nu prea mi-l pot imagina prezentîndu-se la circa cea mai apropiată

de poliţie, stînd la coada cu nişte cetăţeni îngrijoraţi ca şi-au pierdut căţelul, cu nişte neveste bătute de bărbaţi sau cu nişte şoferi supăraţi, şi să încerce să explice sergentului de serviciu dilema în care se află. Drept să spun nu cred ca s-a gîndit ca îl vor lua în serios. Dupa cîte am înţeles eu, poziţia lui este aceea că, avînd în vedere biletul anonim, şi mai ales din respect faţa de îngrijorarea soţiei lui, gestul sau de a cere poliţiei să cerceteze ce se întîmpla la Peverell Press este justificat.

Tocmai atunci sosi mielul, roz şi suculent şi atît de fraged, încît ar fi putut fi mîncat cu lingura. În cele cîteva minute de tacere pe care Ackroyd considera ca trebuiau să le ofere ca un necesar tribut adus unei mese gatite perfect, Dalgliesh îşi aminti de prima dată cînd văzuse Innocent House.

Tatăl său îl dusese la Londra de ziua lui. Împlinea opt ani şi urmau să petreacă două zile întregi într-o vizită turistică, rămînînd peste noapte la familia unui prieten, care era un preot de parohie în Kensington. Îşi amintea cum stătuse treaz aproape toată noaptea de dinainte, aţipind doar din cînd în cînd, aproape bolnav de surescitare la gîndul a ceea ce îl aştepta a doua zi. Apoi imensitatea cavernoasa şi gălăgia asurzitoare a gării din Liverpool, groaza sa cînd se pierduse de tatăl său, cum fusese găsit dupa puţin timp şi aproape tîrît în mijlocul armatei uriaşe de oameni cenuşii care înaintau ca într-un marş. În cele două zile în care tatăl său plănuise să combine plăcerea cu educaţia – pentru mintea sa de cărturar cele doua tindeau a fi aproape identice – încercasera, probabil inevitabil, să facă şi sa vadă mult prea multe lucruri. Vizita fusese întru totul copleşitoare pentru copilul de opt ani, lasîndu-i o amintire confuza de biserici şi de galerii de artă, de restaurante şi de mîncare nefamiliara, de turnuri luminate feeric şi reflectarea de lumini dansînde pe suprafaţa valurita, neagra ca abanosul, a apelor Tamisei; de cai zvelţi şi săltăreţi, de căşti argintii, groaza şi gloria istoriei manifestate vizibil în cărămidă şi în piatra. Dar Londra îi vrajise sufletul în acele două zile, aşa cum nici o experienţă a vîrstei

adulte, nici o explorare a oricăror alte mari metropole ale lumii nu fusese în stare să o facă.

Vizitase Westminster Abbey în cea de a doua zi şi mai tîrziu luaseră un vapor de la debarcaderul din Charing Cross pînă în Greenwich şi văzuse pentru prima dată Innocent House, strălucind în soarele dimineţii, părînd să răsară ca un miraj de aur din apa sclipitoare. Priveliştea i se păruse covîrşitor de frumoasă. Tatăl său îi explicase că i se dăduse acest nume de la Innocent Walk – Aleea Nevinovaţilor – care se afla chiar în spatele clădirii şi la capătul căreia se aflase la începutul secolului al XVIII-lea o judecătorie. Acuzaţii care după primul proces erau condamnaţi erau mutaţi la închisoarea Fleet; cei norocoşi străbăteau aleea pietruită în drumul spre libertate. Începuse să îi povestească fiului său mai multe despre arhitectura deosebită a clădirii şi despre povestea din spatele construirii ei, cînd vocea îi fu dintr-odată acoperită de comentariul bubuitor al ghidului, atît de răsunător, încît putea fi auzit cu uşurinţa de pe oricare dintre vasele de pe fluviu de la ora aceea.

– Şi aici, doamnelor şi domnilor, în partea stîngă, vom vedea una dintre cele mai interesante clădiri de pe Tamisa: Innocent House, construită în 1830 de Sir Francis Peverell, un editor renumit la vremea aceea. Sir Francis a vizitat Veneţia şi a fost extrem de impresionat de Ca' d'Oro, Casa de Aur de pe Canal Grande. Aceia dintre dumneavoastră care aţi vizitat Veneţia probabil aţi văzut-o. Aşa ca i-a venit ideea de a-şi construi propria casă de aur aici, pe Tamisa. Păcat că nu a putut importa şi clima veneţiană. Făcu o pauză scurtă pentru a le permită să rîdă. Astăzi este sediul unei edituri, Peverell Press, astfel ca se află în continuare în familie. Să vă povestesc o legendă interesantă despre Innocent House. Se pare că Sir Francis a fost atît de absorbit de ea, încît şi-a neglijat tînăra soţie, care îi dăduse de fapt banii sa o construiască, şi aceasta s-a aruncat de pe balconul cel mai înalt şi a murit instantaneu. Legenda spune că încă se mai vede pata de sînge pe care a lăsat-o pe marmură şi că aceasta nu poate fi curaţată. Se spune că Sir Francis a înnebunit de

remuşcare la bătrîneţe şi ieşea singur în fiecare noapte afară pe terasă încercînd să cureţe pata respectivă. Foarte mulţi oameni pretind că i-au văzut fantoma ştergînd în continuare pata de sînge. Mulţi barcagii refuză să îşi conducă bărcile prea aproape de Innocent House după lăsarea întunericului.

Toate capetele de pe punte erau acum îndreptate cu docilitate către clădire, intrigaţi de această poveste sîngeroasă, mulţi pasageri se apropiaseră de balustradă şi se aplecaseră în afară ca să vadă mai bine; cu multe comentarii murmurate şi întinzîndu-şi gîturile de parcă pata legendară ar fi putut fi vizibilă de unde se aflau ei. Imaginaţia vie a copilului de opt ani întruchipase deja o femeie îmbrăcată în alb, cu părul blond fluturînd în vînt, aruncîndu-se de pe balcon ca o eroină dementă de basm. Adam auzi în minte bufnitura finală a corpului lovind pămîntul şi văzu şuvoiul de sînge care ieşise din cadavrul neînsufleţit, scurgîndu-se de-a lungul terasei de marmură şi curgînd apoi, picătură după picătură, în Tamisa. Chiar şi mulţi ani după aceea, rămăsese complet fascinat de această casă, cu un amalgam intens de frumuseţe şi groază.

Ghidul greşise în legătură cu un amănunt: era foarte posibil ca povestea cu sinuciderea să fi fost înfrumuseţată sau cu totul neadevărată. Adam ştia acum că Sir Francis fusese încîntat nu de Ca' d'Oro, pe care, în ciuda formelor şi sculpturilor sale minunate, o considerase – sau cel puţin aşa îi scrisese arhitectului său – mult prea asimetrică pentru gustul său, ci de Palatul Dogelui Francesco Foscari, astfel că modelul clădirii pe care arhitectul său fusese instruit să îl construiască pe malul acestui fluviu rece şi mareic fusese de fapt Ca' Foscari. Ar fi trebuit să arate complet nepotrivit, o nebunie extravagantă, căci era într-un stil venețian de neconfundat, stilul veneţian de la mijlocul secolului al XV-lea. Şi, cu toate aceastea, arăta de parcă nici un alt oraş, nici un alt loc nu ar fi fost potrivit pentru el. Chiar şi acum i se părea dificil lui Dalgliesh să înţeleagă de ce avea un asemenea succes, acest împrumut neruşinat din altă epocă, din altă ţară, din alt climat, mai blînd, mai călduros. Proporţiile fuseseră schimbate şi, cu

siguranţă, chiar şi numai acest lucru ar fi trebuit să facă realizarea visului lui Sir Francis o impertinenţă imposibilă, dar reducerea dimensiunilor fusese realizată genial şi demnitatea originalului fusese cumva păstrată. Erau şase ferestre cu arcade în loc de opt pe faţada centrală, în spatele balcoanelor sculptate cu măiestrie ale etajelor unu şi doi, iar coloanele de marmură cu capiteluri decorate erau copii aproape exacte ale celor de la palatul veneţian. Arcadele centrale de aici, ca şi cele de acolo, erau echilibrate fiecare de cîte o fereastră înaltă, dînd astfel faţadei unitate şi graţie. Uşa de la intrare, mare şi rotunjită, dădea într-un patio de marmură, continuat cu o terasă şi cu nişte trepte care coborau pînă la nivelul apei. De amîndouă laturile clădirii se aflau două case orăşeneşti de cărămidă, cu balcoane mici, în stil Regency, construite probabil pentru servitori şi vizitii, înălţîndu-se de o parte şi de alta a minunăţiei din mijloc, ca nişte santinele umile. O văzuse de multe ori de pe fluviu, după acea aniversare atît de specială la opt ani, dar nu fusese încă niciodată înăuntru. Îşi amintea că citise că holul central avea un minunat tavan pictat de Matthew Cotes Wyatt şi i-ar fi plăcut teribil să îl poată vedea. Ar fi cu adevărat păcat ca Innocent House să ajungă pe mîna unor filistini.

– Şi ce anume se întîmplă la Peverell Press? întreba el cu voce tare. Ce îl îngrijorează pe lord Stilgoe, în afară de anonima aceea otrăvită?

– Deci ai auzit şi tu zvonurile. E greu de spus. Sînt foarte evazivi şi prudenţi în legătură cu asta, şi nu pot să zic ca-i condamn. Dar cîteva incidente au ajuns publice. Şi nu au fost neapărat chestii mărunte. Cel mai grav lucru s-a întîmplat chiar înainte de Paşti, cînd au pierdut ilustraţiile cărţii lui Gregory Maybrick despre conspiraţia lui Guy Fawkes. Istorie pentru mase, fără îndoială, dar Maybrick îşi ştie bine meseria. Reuşise să pună mîna pe nişte litografii interesante din epoca aceea, care nu fuseseră încă făcute publice şi, de asemenea, pe nişte înscrisuri originale, şi toate au fost pierdute. Erau luate cu împrumut de la diverşi proprietari şi Maybrick le-a garantat acestora siguranţa pieselor.

– Pierdute? Rătăcite? Distruse?

– Ce am auzit eu este că Maybrick le-a înmînat personal lui James de Witt, care era redactorul cărții. El e redactorul lor principal și e responsabil de ficțiune, dar bătrînul Peverell, care era redactorul de non-ficțiune, murise cam cu trei luni înainte, așa că îmi imaginez că fie n-au avut timp să găsească pe cineva să-l înlocuiască, fie că au vrut să economisească ceva bani. Ca majoritatea firmelor din ziua de azi, mai degrabă își reduc personalul decît să angajeze pe alții. Se zvonește că nu prea mai pot s-o ducă multă vreme. Nici nu-i de mirare de altfel, cu palatul acela venețian pe care trebuie să-l întrețină. Oricum, ilustrațiile i-au fost înmînate lui de Witt în biroul lui și acesta le-a încuiat în dulap sub ochii lui Maybrick.

– Nu într-un seif?

– Dragul meu Adam, vorbim aici despre o editură, nu de Cartier. După cum îi cunosc eu pe cei de la Peverell, ceea ce mă surprinde e că de Witt s-a obosit să încuie dulapul.

– El avea singura cheie?

– Adam, asta-i acum, nu ești la o investigație de poliție. De fapt, da, el avea singura cheie. O ținea într-o cutie veche de tutun în sertarul din stînga.

„Unde altundeva?“ se gîndi Dalgliesh, dar cu voce tare spuse:

– Unde orice membru al personalului sau orice vizitator neînsoțit de cineva putea pune mîna foarte ușor pe ea.

– Ei, cineva cu siguranță a făcut-o. James nu a avut nevoie să deschidă dulapul mai multe zile. Ilustrațiile trebuiau înmînate personal Departamentului de artă săptămîna următoare. Știai că Peverell Press lucrează cu o firmă independentă la toate lucrările artistice?

– Nu, n-am știut.

– Probabil e mai profitabil așa. E aceeași firmă care le face și coperțile de cinci ani. Destul de bine, de fapt. Peverell Press nu și-a abandonat niciodată standardele la vreo producție sau decorație de carte. Poți recunoaște o carte Peverell și numai prin aspect și textură. Pînă acum, desigur. Gerard Etienne va schimba,

poate, şi acest lucru. În orice caz, de Witt a căutat la un moment dat plicul şi acesta dispăruse. Scandal mare, îţi dai seama. Toată lumea e luată la întrebări. Cercetări disperate. Panică generală. În cele din urmă n-au ce face şi trebuie să-i informeze pe Maybrick şi pe proprietari. Îţi poţi imagina cum au reacţionat aceştia la ştire.

– Şi s-a descoperit pînă la urmă plicul?

– Da, dar era deja mult prea tîrziu. Existau îndoieli că Maybrick va mai dori să editeze cartea, dar era deja trecută în catalog şi s-au hotărît să o publice cu alte ilustraţii şi cu nişte schimbări în text. La o săptămînă după ce s-a tipărit, reapare în mod cu totul misterios plicul şi tot ce trebuia să aibă în el. De Witt l-a găsit în dulap, exact acolo unde îl pusese.

– Ceea ce sugerează că hoţul are un anume respect pentru erudiţie şi că nu intenţionase niciodata sa distrugă documentele.

– Sugerează mai multe posibilităţi, duşmănie faţă de Maybrick, duşmănie faţă de editură, duşmănie faţă de de Witt sau, pur şi simplu, un simţ al umorului cu totul deviat.

– Editura nu a anunţat furtul la poliţie?

– Nu, Adam, nu şi-au manifestat încrederea nemarginită în minunaţii noştri băieţi în albastru. Nu vreau să fiu răutăcios, dar poliţia nu are un scor chiar impresionant de a prinde făptaşii cînd e vorba de spargeri domestice. Proprietarii editurii au considerat că au o şansă la fel de mare de succes şi vor da mult mai puţină bataie de cap personalului, dacă declanşeaza ancheta proprie.

– Şi cine urma să investigheze? Era vreunul dintre ei complet în afara oricărei umbre de bănuială?

– Aceasta este, bineînţeles, dificultatea. Nu erau nici atunci şi nu sînt nici acum, de fapt. Am senzaţia că Etienne a adoptat strategia unui director de şcoală. Ştii, ceva în genul: „Daca elevul vinovat se prezintă la biroul meu dupa orele de curs şi confidenţial îmi înapoiază documentele, nu vor exista nici un fel de consecinţe neplăcute“. Chestia asta nu funcţionează absolut niciodată la şcoală, şi nu-mi pot închipui că a avut prea mare succes nici la Peverell Press. E evident că a fost un om din interior şi nu au un personal chiar aşa de numeros, doar aproximativ douăzeci

şi cinci de oameni, în afara de cei cinci proprietari. Majoritatea dintre ei sînt acolo dintotdeauna, deci, fără îndoială, întru totul fideli firmei, dar se pare că toţi cei care nu sînt au alibiuri.

– Aşadar, a rămas în continuare un mister.

– Şi tot aşa şi al doilea incident. Al doilea incident mai grav – probabil au mai avut loc nişte farse minore pe care nu le-au divulgat nimănui. Asta are o legătură tocmai cu Stilgoe, aşa că e probabil mult mai bine că au reuşit să îl ţină secret faţă de el şi faţă de restul publicului. Bătrînul ar avea într-adevăr cu ce să-şi hrănească paranoia. Se pare că, după ce s-a recitit fiecare pagină, s-au făcut corecturile şi Stilgoe le-a aprobat, au luat şpalturile finale şi le-au pus peste noapte într-un pachet în biroul de recepţie, de unde trebuiau să fie luate a doua zi dimineaţa. Cineva a deschis pachetul şi a umblat la ele, a schimbat nişte nume, a stricat punctuaţia, a şters cîteva fraze. Din fericire, tipograful care le-a primit a fost suficient de inteligent sa îşi dea seama că unele dintre schimbari erau chiar ciudate, aşa că a telefonat să verifice. Proprietarii au reuşit, Dumnezeu ştie cum, să ţină secret acest contratimp faţă de aproape tot personalul de la Innocent House şi, desigur, faţă de Stilgoe. Ar fi fost extrem de neplăcut pentru firmă să se afle că s-a putut întîmpla aşa ceva. După cîte înţeleg eu, toate pachetele şi documentele sînt încuiate acum peste noapte şi fără îndoială şi-au întărit securitatea şi în alte feluri.

Dalgliesh se întrebă dacă vinovatul nu cumva intenţionase chiar de la început să se descopere schimbările înainte de tipar. Păreau a fi făcute cu un efort mult prea mic de a înşela. Cu siguranţă, nu ar fi fost prea dificil să schimbi şpalturile finale într-un fel care să afecteze serios cartea fără să îi provoace nici o bănuială tipografului dintr-o singura privire. Era ciudat, de asemenea, că scrisoarea anonimă pe care o primise Stilgoe nu menţionase schimbările făcute în cartea sa. Asta se putea explica fie prin faptul că autorul scrisorii nu ştia de schimbări, ceea ce îi absolvea de vină pe proprietari, fie că acesta voise să îl sperie pe Stilgoe, dar nu şi să îi ofere suficiente motive ca să îşi retragă

cartea. Era un mic mister foarte interesant, dar totuşi nu suficient ca să justifice irosirea timpului unui ofiţer superior de poliţie.

Nu mai vorbiră despre Peverell Press pînă cînd li se servi cafeaua, în bibliotecă. Ackroyd se aplecă în faţă şi îl întrebă oarecum neliniştit:

– Pot să-i spun lordului Stilgoe că vei încerca să îi linişteşti soţia?

– Îmi pare rău, Conrad, dar nu. Îi voi trimite o scrisoare cum că poliţia nu are nici un motiv să suspecteze vreo infracţiune în oricare dintre cazurile care îl privesc pe el. Nu am mari speranţe că va reuşi să rezolve prea multe dacă soţia lui e superstiţioasă, dar asta e nenorocirea ei şi problema lui.

– Iar celelalte probleme de la Innocent House?

– Dacă Gerard Etienne crede că s-a încălcat legea şi vrea ca poliţia să investigheze, atunci trebuie să ia legătura cu circa locală din circumscripţia sa.

– Exact ca toată lumea?

– Exact.

– Deci nu eşti dispus să te duci la Innocent House şi să ai o discuţie particulară cu el?

– Nu, Conrad, nici dacă pierd ocazia de a vedea tavanul pictat de Wyatt.

5

În după-amiaza în care trupul Soniei Clements fu incinerat, Gabriel Dauntsey şi Frances Peverell se întoarseră împreună cu un taxi de la crematoriu la numărul 12, pe Innocent Walk. Frances fu foarte tăcută pe tot parcursul drumului, păstrînd o mică distanţă faţă de Dauntsey şi privind pe fereastră. Nu purta pălărie, iar părul ei castaniu-deschis era tuns scurt, aranjat într-o coafură drăguţă, cu vîrfurile ondulate atingîndu-i gulerul pardesiului cenuşiu. Pantofii, ciorapii şi poşeta îi erau negre şi avea o eşarfă neagră la gît. După cîte îşi amintea Dauntsey, aceleaşi haine le purtase şi la incinerarea tatălui său, un costum de doliu

modern, discret, păstrînd un echilibru elegant între ostentaţie şi respect decent. Combinaţia de negru şi cenuşiu, în simplitatea ei sobră, o făcea sa pară foarte tînară, şi îi accentua toate calităţile pe care Gabriel le aprecia la ea cel mai mult: acel formalism blînd de modă veche, ce îi amintea de femeile din tinereţea sa. Stătea nemişcată la o oarecare distanţă de el, dar mîinile i se mişcau încontinuu, fără odihnă. Gabriel ştia că inelul pe care îl purta pe degetul din mijloc al mîinii drepte fusese inelul de logodnă al mamei ei şi o privi răsucindu-l obsesiv pe sub materialul negru al mănuşii de piele de căprioară. Se gîndi pentru o secundă să o prindă de mînă şi să o liniştească, dar rezistă acestui impuls, căci ştia că era un gest care nu ar fi făcut decît să îi stingherească pe amîndoi. La urma urmei, nu putea să o ţină de mînă pînă ajungeau la Innocent House.

Ţineau unul la altul, Gabriel ştia că era singura persoană din Innocent House în care Frances avea uneori suficientă încredere să i se confeseze. Dar nici unul din ei nu-şi exterioriza emoţiile. Locuiau la cîţiva paşi unul de altul, dar nu se vizitau decît pe baza de invitaţie, temîndu-se amîndoi ca nu cumva să se deranjeze sau să iniţieze o intimitate pe care celălalt ar putea să o considere nepoftită sau să o regrete. Drept rezultat, deşi se simpatizau şi le făcea o deosebită plăcere să fie împreună, se întîlneau mai rar decît dacă ar fi locuit la kilometri distanţă. Cînd erau împreună vorbeau în primul rînd despre cărţi, poezie, despre piesele de teatru pe care le văzuseră, programe de televiziune, uneori, foarte rar, despre oameni. Frances se considera mult prea bine-crescuta ca să îşi permita să bîrfească, iar Gabriel nu era nici el înclinat să se lase atras într-o controversă despre noul regim. El îşi avea slujba lui, apartamentul său de la parter şi etajul unu al clădirii. Era extrem de posibil că le va pierde pe amîndouă în viitorul apropiat, dar avea şaptezeci şi şase de ani, era aşadar mult prea bătrîn să mai lupte. Ştia foarte bine că apartamentul ei, situat chiar deasupra lui, reprezenta o atracţie căreia ar face bine să îi reziste. Aşezat comod în fotoliul ei, cu draperiile trase pentru a acoperi suspinul blînd al fluviului, pe

jumătate imaginat, întinzîndu-şi picioarele în faţa şemineului, într-una dintre rarele seri pe care le petreceau împreuna, cînd ea se ducea să facă o cafea şi o auzea mişcîndu-se tăcută în bucătărie, se simţea cuprins de o pace atît de seducătoare şi de o mulţumire sufletească ce i se strecura în suflet, ştiind cît de uşor ar fi să le facă să fie o parte constantă a vieţii sale.

Camera ei de zi era foarte spaţioasă, întinsă pe întreaga lungime a clădirii. Toate obiectele din ea erau atrăgătoare: proporţiile elegante ale şemineului original de marmură, portretul în ulei de pe poliţă, al unui membru al familiei Peverell din secolul al XVIII-lea, însoţit de copiii şi de soţia sa, biroul mic, stil regina Anne, cele două corpuri de bibliotecă de mahon de fiecare parte a şemineului, cu un acoperiş triunghiular şi cu două busturi fine de mireasă cu văl, din marmură de Paros; o masă în stil Regency cu şase scaune, culorile subtile ale covoarelor licărind calde peste lustrul auriu al podelei. Cît de uşor ar fi să stabilească o intimitate care i-ar deschide porţile către acest univers feminin delicat, atît de diferit de camerele lui mohorîte şi prost mobilate de la etajele inferioare. Uneori, cînd îi dadea un telefon şi îl invita la cină, Gabriel inventa un angajament anterior şi se ducea la localul cel mai apropiat, umplîndu-şi orele lungi cu fum şi gălăgie, îngrijorat să nu se întoarcă prea devreme, căci intrarea principală, prin Innocent Lane, era exact sub ferestrele bucătăriei ei.

În această seară se gîndi că poate Frances ar fi dorit să stea cu ea, dar nu voia să îi ceară acest lucru. Nu îi părea rău. Incinerarea fusese suficient de deprimantă şi fără să mai trebuiască să discute după aceea despre asta. Îi ajunsese atîta moarte pentru o singură zi. Cînd taxiul ajunse în Innocent Walk şi Frances îi spuse un la revedere aproape grăbit şi îşi descuie uşa fără să se întoarcă înspre el nici o secundă, Gabriel se simţi uşurat. Dar două ore mai tîrziu, după ce îşi termină supa şi omleta cu somon afumat, care era cina lui favorită şi pe care o prepara întotdeauna cu mare grijă, la foc mic, amestecînd blînd şi continuu, adăugînd la sfîrşit o lingură mare de smîntînă, şi-o

imagină brusc mîncînd singură şi îşi regreta egoismul. Aceasta nu era o noapte în care îi era uşor sa rămînă atît de singura. Aşa că îi telefonă şi îi propuse:

– Frances, mă întrebam dacă nu cumva vrei să jucăm un şah?

Îşi dădu seama din tonul încîntat al vocii ei că sugestia lui fusese o adevărată uşurare pentru ea.

– Da, sigur ca da, Gabriel. Te rog, vino sus. Da, ar fi minunat un joc acum.

Masa ei era încă aranjată pentru cină cînd ajunse el. Frances lua cina întotdeauna într-un cadru destul de elegant, chiar şi cînd era singură, dar acum era clar că şi cina ei fusese la fel de simplă ca a lui. Pe masă se găseau o farfurie cu diverse varietăţi de brînzeturi şi un bol de fructe şi mîncase deja supă, dar nimic altceva. Era de asemenea evident că plînsese.

– Mă bucur atît de tare că ai venit, îi spuse ea zîmbind, încercînd să pară veselă. Îmi dă o scuză să deschid o sticlă de vin. E ciudat cît de neplăcut este să bei singură. Banuiesc că din cauza acelor avertismente din tinereţe potrivit carora băutul de unul singur este de fapt începutul alunecării în alcoolism.

Frances aduse o sticlă de Château Margaux şi Gabriel veni sa o deschidă. Se aşezară amîndoi în faţa focului, cu paharele în mîini, făra sa rostească nici un alt cuvînt, pînă cînd, la un moment dat, contemplînd atentă flăcările, Frances sparse tăcerea:

– Ar fi trebuit să vină. Gerard ar fi trebuit să vină acolo.

– Nu-i plac înmormîntările.

– Oh, Gabriel, dar cui îi plac? Şi a fost cu adevarat îngrozitor, nu-i aşa? Incinerarea lui tata a fost groaznica, dar asta a fost chiar mai rau. Preotul acela penibil care s-a straduit din răsputeri, dar nu a cunoscut-o deloc şi nu ne cunoştea pe nici unul dintre noi, încercînd să pară sincer, rugîndu-se la un Dumnezeu în care ea nu credea, vorbind despre viaţa eterna cînd ea nu a avut o viaţă demnă de a fi trăita, nici măcar aici pe pamînt.

– Nu ai de unde să ştii acest lucru, o contrazise el cu blîndeţe. Nu avem posibilitatea să judecam corect fericirea sau nefericirea unei alte persoane.

– A vrut să moară. Nu e asta o dovadă suficientă? Cel puţin la înmormîntarea tatei a venit şi Gerard. Dar, la urma urmei, a fost într-un fel obligat, nu? Prinţul moştenitor luîndu-şi adio de la bătrînul rege. Nu ar fi dat bine daca nu ar fi venit. Doar erau o mulţime de somităţi acolo, scriitori, editori, presa, oameni pe care voia să îi impresioneze. Nu a fost nici o persoană importantă la incinerarea de azi, aşa că nu a avut de ce să se obosească. Dar ar fi trebuit să vină. În definitiv, el a omorît-o.

– Frances, nu e bine să spui aşa ceva, îi zise el, de data aceasta mai răspicat. Nu există absolut nici o dovadă că Gerard ar fi spus sau ar fi făcut ceva care să fi provocat moartea Soniei. Ştii şi tu ce a scris în biletul de sinucidere. Daca se hotarîse să se sinucidă pentru ca Gerard voia s-o dea afara, cred că ar fi spus asta în scrisoare. Dar a fost foarte explicita. Sa nu mai zici niciodată asta în afara acestei camere. Felul acesta de zvon poate provoca foarte multe daune. Promite-mi – este important.

– Bine, îţi promit. Nu am mai spus nimănui asta în afara de tine, dar nu sînt singura persoană de la Innocent House care gîndeşte aşa şi alţii o spun cu voce tare. Stînd în genunchi acolo, în capela aceea îngrozitoare, am încercat sa mă rog, pentru tata, pentru ea, pentru noi toţi. Dar era atît de lipsit de sens, atît de inutil. Singurul lucru la care mă puteam gîndi era Gerard, Gerard care ar fi trebuit să fie acolo cu noi, Gerard care a fost iubitul meu, Gerard care nu mai este iubitul meu. E aşa de umilitor. Ştiu, bineînţeles, despre ce a fost de fapt vorba. Gerard s-a gîndit: „Biata de Frances, are douăzeci şi nouă de ani şi este înca virgina. Trebuie să fac ceva să remediez situaţia. Sa-i ofer cea mai intensă experienţă din viaţa ei, sa-i arăt ce-i lipseşte“. Fapta lui bună pentru ziua aceea. Fapta lui bună pentru trei luni, mai exact. Presupun totuşi ca am rezistat mai mult decît majoritatea. Şi sfîrşitul a fost atît de sordid, atît de urît. Dar oare nu e întotdeauna aşa? Gerard este foarte priceput sa înceapă o aventura amoroasă, dar nu ştie cum să-i pună capat. Nu cu macar puţin simţ al demnităţii. Dar dacă tot veni vorba, nici eu nu ştiu. Şi am

fost suficient de naiva să cred că eram diferită de celelalte femei ale lui, ca de data aceasta era serios, că era îndrăgostit, că dorea să se căsătorească. Am crezut că vom conduce Peverell Press împreună, că vom trăi la Innocent House, că ne vom creşte copiii aici, ca vom schimba chiar şi numele firmei. M-am gîndit că i-ar placea acest lucru. Peverell şi Etienne. Etienne şi Peverell. Spuneam mereu variantele cu voce tare ca să văd care sună mai bine. Am crezut că şi el voia acelaşi lucru ca şi mine – o căsnicie, copii, un cămin adevărat, o viaţă de familie împărtăşită. Este acest lucru chiar atît de iraţional? Oh Doamne, Gabriel, mă simt atît de idioată, mi-e aşa de ruşine!

Nu mai vorbise niciodata atît de deschis în faţa lui, niciodată nu-i mai arătase cît de mult suferea. Era aproape ca şi cum ar fi repetat cuvintele în minte înainte, aşteptînd acest moment de uşurare, cînd, în sfîrşit, va fi cu cineva în care să aibă încredere şi căruia sa i se poată destăinui. Dar rostită de Frances, care era întotdeauna atît de sensibilă, atît de rezervată şi de mîndră, aceasta revărsare necontrolată de amărăciune şi dezgust de sine îl oripilă. Probabil motivul fusese înmormîntarea, cu amintirea celeilalte incinerări, şi de aceea toată această ură înabuşită şi această umilinţă ieşiseră acum la iveală. Nu era prea sigur că va fi în stare să reacţioneze adecvat, dar simţea ca trebuie să încerce. Această revărsare elocventă de durere merita mai mult decît nişte simple cuvinte insipide de consolare blajina: „Gerard nu merită să suferi tu atît, lasă, că o sa treacă cu vremea“. Ultimul lucru era adevărat totuşi, durerea trecea cu vremea, fie că era durerea unei trădări sau a unei pierderi ireparabile. Oare nu ştia el asta mai bine decît oricine? Tragedia unei pierderi nu e că suferim, ci că încetăm la un moment dat sa suferim, şi abia atunci probabil sînt morţii cu adevărat morţi.

– Lucrurile pe care le vrei tu, îi spuse el cu blîndeţe, copii, casătorie, un cămin, sex – toate sînt dorinţe rezonabile, unii ar zice chiar dorinţe extrem de corecte. Copiii sînt singura noastră speranţă de nemurire. Nu sînt ceva de care să ne fie ruşine. Este

nenorocul tău, nu ruşinea ta, că dorinţele lui Etienne şi ale tale nu coincid. Făcu o pauză, întrebîndu-se dacă ar fi bine să îi spună sau nu, neştiind dacă Frances îi va considera cuvintele crude şi nesimţitoare. James e îndrăgostit de tine.

– Şi eu cred asta. Bietul James! Nu mi-a spus-o niciodată, dar nici nu e nevoie, nu crezi? Ştii, cred că m-aş fi putut îndrăgosti de James, dacă nu ar fi fost Gerard. Şi nici măcar nu îmi place de Gerard. Nu mi-a plăcut de el niciodată, nici măcar atunci cînd îl doream cel mai mult. Asta e lucrul cel mai îngrozitor la sex, că poate exista fără să iubeşti, fără să-ţi placă, chiar şi fără respect. Oh, am încercat să mă păcălesc singură. Cînd era atît de nesimţit sau egoist sau grosolan îi inventam scuze. Îmi reaminteam cît era de inteligent, de frumos, de amuzant, ce amant minunat. Şi aşa era. Mai este încă. Îmi spuneam că e nerezonabil să îi aplic lui Gerard standardele meschine pe care le aplici celorlalţi. Şi l-am iubit. Cînd iubeşti, nu te erijezi în judecător. Şi acum îl urăsc. Nu mi-am închipuit că voi putea să urăsc, să urăsc cu adevărat, o altă persoană. Este diferit de a urî un lucru, un crez politic, o filozofie sau un rău social. Este aşa de concentrat, aşa de fizic, încît mă face să-mi vină rău. Ura este ultimul lucru la care mă gîndesc seara şi primul lucru la care mă gîndesc în fiecare dimineaţă cînd mă trezesc. Dar nu e bine, e un păcat. Trebuie să fie greşit. Simt că trăiesc într-un păcat de moarte şi nu pot obţine mîntuirea pentru că nu mă pot abţine să nu-l urăsc.

– Eu nu gîndesc în termenii aceştia, păcat, mîntuire. Dar ura e periculoasă. Perverteşte spiritul de dreptate.

– Oh, dreptatea! Nu m-am aşteptat niciodată ca viaţa să fie dreaptă. Şi, în plus, ura mă face atît de plictisitoare. Mă plictisesc pe mine însămi. Ştiu că te plicitisesc pe tine, dragul meu Gabriel, dar tu eşti singura persoană cu care pot discuta, şi uneori, ca acum seara, de pildă, simt că trebuie să discut cu cineva sau o să înnebunesc. Şi tu eşti atît de înţelept sau, cel puţin, asta ţi-e reputaţia.

– E uşor să obţii o reputaţie de înţelept, răspunse el ironic. Nu trebuie decît să trăieşti mult, să vorbeşti puţin şi să faci şi mai puţin.

– Dar atunci cînd vorbeşti spui întotdeauna lucruri pe care merită să le asculţi. Gabriel, spune-mi, ce trebuie să fac?

– Ca să te descotoroseşti de el?

– Ca să ma descotorosesc de această durere.

– Cele mai convenabile sînt cele obişnuite: băutura, drogurile, sinuciderea. Primele doua conduc la a treia, sînt pur şi simplu nişte rute mai lente, mai scumpe şi mai umilitoare. Nu te sfătuiesc. Sau ai putea să-l omori pe el, dar nu te sfătuiesc nici asta. Fă-o în imaginaţie pe cît de ingenios doreşti, dar nu în realitate. Numai dacă nu vrei cumva să putrezeşti zece ani în închisoare.

– Tu ai putea suporta aşa ceva? îl întrebă ea.

– Nu zece ani. Poate că m-aş descurca trei, dar nu mai mult. Există soluţii mai bune de a face faţă durerii decît moartea, fie moartea ta, fie a lui. Repetă-ţi că durerea e o parte a vieţii, că faptul că simţi durerea înseamnă că eşti vie. Te invidiez. Dacă eu aş mai fi în stare să simt o asemenea durere, poate aş mai fi poet. Preţuieşte-te! Nu eşti cu nimic mai puţin valoroasă ca fiinţă umană pentru că un singur barbat egoist, arogant şi nesimţit nu crede că eşti demnă de a fi iubită de el. Chiar crezi că e cazul să te preţuieşti pe tine însaţi în funcţie de standardele fixate de un bărbat, de orice bărbat, şi cu atît mai puţin de unul ca Gerard Etienne? Aminteşte-ţi ca singura putere pe care o are asupra ta este puterea pe care i-o dai tu. Îndepărtează-i acestă putere şi vei îndepărta totodată şi durerea. Aminteşte-ţi, Frances, nu trebuie să stai neapărat la firma. Şi să nu-mi spui că a fost întotdeauna un Peverell la Peverell Press.

– A fost din 1792, chiar şi înainte de a ne muta în Innocent House. Tata nu ar fi vrut ca eu să fiu ultima.

– Cineva trebuie să fie, cineva va fi. Ai avut faţă de tatăl tău o anume obligaţie cît timp era în viaţă, dar asta a încetat odată cu moartea lui. Nu putem trăi la cheremul morţilor.

Îşi regreta cuvintele de îndată ce le rosti, aproape aşteptîndu-se ca Frances să-i răspundă: „Dar tu? Nu eşti tu la cheremul

morţilor, al soţiei tale, al copiilor tăi pierduţi?“, de aceea continuă imediat:

– Ce ţi-ar plăcea să faci dacă ai fi liberă sa alegi orice?

– Să lucrez cu copii, cred. Probabil să devin învăţătoare de şcoală primară. Am terminat facultatea. Deci presupun că după numai un an sau aşa ceva mi-aş putea lua diploma. Apoi cred că mi-ar plăcea să lucrez la ţară sau într-un orăşel mic.

– Atunci fă exact aşa. Eşti liberă să alegi ceea ce vrei să faci. Dar nu încerca să îţi cauţi fericirea. Caută-ţi o slujbă potrivită, un loc potrivit, o viaţă potrivita. Fericirea va veni dacă ai noroc. Aproape toţi ajungem să primim o porţie. Cîţiva primesc mai mult decît o porţie, chiar dacă e concentrată într-o perioadă foarte scurtă.

– Mă mir că nu-l citezi pe Blake, poezia aceea despre „bucuria şi durerea împletite sînt, sufletul divin înfăşurînd“. Cum suna oare?

Ne naştem în veselie şi chin;
Şi cînd această lecţie-o ştim,
Putem în lume să trăim.

Atîta doar că tu nu crezi în sufletul divin, nu-i aşa?

– Nu, asta ar fi cea mare autoînşelare.

– Dar tu poţi să trăieşti în lume. Şi înţelegi mecanismele urii. Cred că am ştiut întotdeauna că îl urăşti pe Gerard.

– Nu, Frances, te înşeli. Nu îl urăsc. Nu simt nimic în legătură cu el, absolut nimic. Şi asta mă face cu mult mai periculos pentru el decît vei fi tu vreodată. Nu crezi că ar trebui să începem partida de şah?

Gabriel scoase setul greu de şah din dulapul din colţ şi Frances aşeză măsuţa între fotolii, apoi îl ajută să aşeze piesele. Întinzîndu-şi pumnii strîns închişi către ea ca sa aleagă culoarea, Gabriel îi spuse:

– Cred că ar trebui să cedezi un pion, ca tribut al tinereţii faţă de bătrîneţe.

– Da de unde! Data trecută tu ai cîştigat. Jucăm cu piese egale.

Frances se surprinsese pe ea însăşi. Altadata ar fi cedat imediat. Era un mic gest de afirmare de sine şi îl văzu zîmbind în timp ce începu jocul cu degete înțepenite de vîrstă.

6

Domnişoara Blackett mergea în fiecare seară acasă la vila Weaver's Cottage în West Marling, Kent, unde locuia de nouăsprezece ani împreună cu verişoara ei mai mare, văduva Joan Willoughby. Legătura dintre ele era afectuoasă, dar nu fusese niciodată intensă din punct de vedere emoțional. Doamna Willoughby se măritase cu un preot pensionat şi, cînd acesta murise, la trei ani de la casatorie – ceea ce domnişoara Blackett bănuise mereu că era limita maxima pe care ar fi suportat-o oricum amîndoi – paruse perfect natural ca văduva lui să îşi invite verişoara să renunțe la apartamentul modest unde stătea în chirie în Bayswater şi să se mute în vila ei. Chiar de la începutul acestor nouasprezece ani de conviețuire îşi stabiliseră o anume rutină, care evoluase de la sine mai degrabă decît s-o fi planuit, şi care era mulțumitoare pentru amîndouă. Joan era cea care administra casa şi se ocupa de grădină, iar Blackie gătea în fiecare duminica masa principală a zilei, care era servită întotdeauna exact la ora unu, o responsabilitate ce o scutea de participarea la slujba de dimineață, dar nu şi de la vecernie. Blackie era, de asemenea, cea care, trezindu-se prima, îi ducea verişoarei ei ceaiul de dimineața şi îi făcea la zece şi jumatate seara ceaşca obişnuită de cacao cu lapte sau de Ovaltine. Îşi petreceau toate vacanțele împreuna, în ultimele două saptamîni din iulie, de obicei în strainătate, deoarece nici una din ele nu avea nici un aranjament mai important cu altcineva. Aşteptau în fiecare an cu nerabdare luna iunie pentru campionatul de tenis de la Wimbledon şi ocazional vizitau la sfîrşit de săptămînă o galerie de artă sau mergeau la o piesă de

teatru sau la un concert. Îşi spuneau amîndouă, dar numai în gînd, că sînt foarte norocoase.

Weaver's Cottage se găsea în capătul nordic al satului. Iniţial fuseseră două vile destul de mari, iar în anii 1950 fuseseră transformate într-o singură gospodărie pentru o familie care avea idei foarte precise despre ceea ce constituie farmecul domestic rural. Acoperişul de ţiglă fusese înlocuit cu stuf din care trei ferestre priveau ca nişte ochi ieşiţi în afară; geamurile simple ale ferestrelor erau acum împărţite în panouri şi se adăugase o verandă, care vara era acoperită de trandafiri căţărători şi de clematite. Doamna Willoughby iubea această vilă şi, dacă ferestrele împărţite în panouri întunecau camera de zi ceva mai mult decît i-ar fi plăcut, şi dacă o parte dintre bîrnele de stejar nu erau autentice precum celelalte, aceste defecte nu erau niciodată recunoscute cu voce tare. Această vilă cu acoperişul său de stuf imaculat şi cu grădina sa apăruse în prea multe calendare, fusese fotografiată de prea multe ori de vizitatori ca să mai aibă vreun motiv să se îngrijoreze în legătură cu mici detalii nesemnificative de integritate arhitectonică. Partea principală a grădinii era în faţă şi aici îşi petrecea doamna Willoughby majoritatea orelor sale libere, plivind, plantînd şi udînd grădina decorativă recunoscuta drept cea mai impresionantă din West Marling, gîndită nu numai pentru plăcerea ocupanţilor vilei, cît şi pentru cea a trecătorilor.

„Încerc sa fac să existe ceva interesant în ea pe tot parcursul anului", le explica ea celor care se opreau să o admire, şi cu siguranţă reuşea acest lucru. Era un grădinar adevarat, plin de imaginaţie şi de creativitate. Plantele prosperau în grija ei şi avea un simţ instinctiv pentru aranjarea culorilor şi a volumelor. Vila, probabil, nu era întru totul autentică, dar grădina era într-un stil englezesc de neconfundat. Avea o mică peluză cu un dud care primăvara era înconjurat de şofran, de ghiocei şi mai tîrziu de corolele strălucitoare ale narciselor galbene şi albe. Vara, răsadurile plantate des, ajungînd pînă în faţa verandei, alcătuiau o explozie de culori şi de parfumuri, iar gardul viu de fag, tuns

mereu pentru a nu acoperi priveliştea frumuseţilor glorioase de dincolo de el, era un simbol viu al trecerii anotimpurilor, de la primii muguri mici şi timizi, ca de probă, pînă la revărsarea superbă de auriu şi roşu de foc a toamnei.

Se întorcea mereu de la întîlnirile lunare ale comitetului parohiei cu ochii strălucitori şi spiritul revigorat. Pentru majoritatea oamenilor, se gîndea Blackie, încăierările lunare cu vicarul în legătură cu preferinţa lui pentru stilul nou de liturghie şi celelalte mici defecte ale sale erau supărătoare şi deprimante, dar pe Joan păreau s-o faca să înflorească. Se aşeză în faţa măsuţei pătate, cu picioarele grăsuţe depărtate şi bine înfipte în podea, netezindu-şi fusta de stofă, şi turna două pahare de lichior spaniol. Ronţăia un biscuite uscat cu dinţii ei albi şi puternici, cu paharul de cristal gravat dintr-un set care, cu piciorul său delicat, părea că se va rupe în orice clipă în mîna ei.

– Acuma e vorba despre exprimare, dacă nu te superi. Zice că vrea să cîntam *Prin noaptea tristeţii şi a îndoielii* la vecernia de duminica viitoare, dar că trebuie să cîntăm: „Persoana să ia persoana de mînă, să pornească în marş fără teamă prin noapte“. I-am pus eu pofta-n cui imediat, n-avea grijă, cu sprijinul domnului Higginson, din fericire. Cred că pot să-i iert omului aceluia preţul pe care-l cere pe şuncă şi că-şi lasă pisica aceea mizerabilă să stea pe cutiile de cereale să se uite pe fereastră, dacă se poartă rezonabil la întîlnirile comitetului parohiei, ca să fiu cinstită. Domnişoara Matlock a sugerat: „Sora să ia mîna surorii“.

– Şi ce nu-i bine cu asta?

– Nimic, în afara de faptul că nu aşa a fost scris imnul. Tu ai avut o zi bună?

– Nu, nu am avut o zi bună.

Dar doamna Willoughby era încă cu gîndul la întîlnirea comitetului.

– Nu pot să spun că ţin teribil de mult la imnul acela. De fapt niciodată nu mi-a plăcut. Nu pot să-nţeleg de ce domnişoara Matlock e aşa de înnebunită după el. Din nostalgie, presupun. Amintiri din copilărie. Nu prea a fost mare tristeţe şi îndoială la

congregaţia bisericii St Margaret. Prea bine hraniţi. Prea bogaţi. Şi totuşi, acum va fi, dacă vicarul încearcă să scoată Sfînta Comuniune de la ora opt de duminică, ţinută după rînduiala de la 1662. O să fie foarte multă tristeţe şi îndoială în parohie atunci.

– A sugerat el că vrea să o scoată?

– Nu chiar aşa direct, dar tot socoteşte mărimea congregaţiei. Noi două trebuie să frecventăm mereu şi o să văd dacă nu mai pot eu să aduc cîţiva săteni. Toată moda asta nouă e de la Susan citire, bineînţeles. Vicarul ar fi rezonabil, dacă nu l-ar întărîta mereu nevastă-sa. Am auzit-o zicînd că vrea să meargă să studieze să devină diacon. Să vezi că imediat după aceea o să se facă preot. Amîndoi s-ar descurca mult mai bine într-o parohie dintr-un cartier de oraş mare. Acolo ar putea să cînte la banjo şi la chitări şi sînt convinsă că şi-ar găsi destui oameni cărora să le placă exact aşa ceva. Cum ai călătorit?

– Nu prea rău. Mai bine în seara asta decît de dimineaţă. Am avut întîrziere de zece minute la Charing Cross, un început prost pentru o zi proastă. A fost înmormîntarea Soniei Clements. Domnul Gerard n-a venit. A fost prea ocupat. Aşa a zis. Presupun că pur şi simplu nu a fost suficient de importantă. Bineînţeles că de aceea am crezut că trebuie neapărat să stau.

– Ei, nu prea cred că a fost greu. Incinerările sînt întotdeauna deprimante. Dacă vezi pe cineva înmormîntat cum se cuvine în pămînt, parcă mai poţi avea o mică satisfacţie, dar nu la o incinerare. Apropo, vicarul a avut curajul să sugereze să se folosească de *Cartea alternativa de slujbe* cînd îl înmormîntează pe bătrînul Merryweather marţea viitoare. L-am pus şi de data asta la punct. Domnul Merryweather avea optzeci şi nouă de ani şi ştii şi tu ce mult ura orice schimbare. El n-ar fi crezut că i se face o adevărată înmormîntare creştinească fără respectarea rînduielii de la 1662.

Marţi, cînd Blackie se întorsese acasă cu vestea sinuciderii Soniei Clements, Joan o primise cu un remarcabil sînge rece. Blackie îşi spusese că nu era cazul să fie atît de surprinsă. Verişoara ei o lăsa deseori absolut consternata prin reacţia

complet imprevizibila la unele ştiri sau întîmplări. Mărunţişuri domestice fără nici o importanţă pentru oricine altcineva provocau un mare scandal, în timp ce o tragedie majoră era acceptată cu un calm stoic. Şi această tragedie, la urma urmei, nu avea de ce să o afecteze. Nu o cunoscuse niciodată pe Sonia Clements, nici măcar nu se întîlniseră vreodată.

Cînd îi spusese prima dată ce se întîmplase, răspunsul lui Joan fusese dur:

– Nu am stat, desigur, la bîrfe cu personalul inferior, zisese Blackie. Dar am înţeles ca sentimentul general în birou este că s-a sinucis pentru că domnul Gerard a dat-o afară. Şi nu cred că a concediat-o cu tact. Se pare că a lăsat un bilet în care îşi explica sinuciderea, dar nu a menţionat ca motiv faptul că şi-a pierdut slujba. Cu toate acestea, lumea crede că ar mai fi în viaţă dacă domnul Gerard nu i-ar fi facut una ca asta.

– Dar asta-i ridicol! O femeie matură nu se omoară pentru că a fost dată afară. Daca faptul că eşti concediat ar fi un motiv de sinucidere ar trebui să săpăm gropi comune pentru înmormîntări în masă. A fost un gest foarte nechibzuit din partea ei, foarte nepăsator. Şi daca tot a trebuit să se sinucidă trebuia să o facă altundeva. La urma urmei, s-ar fi putut să fii tu cea care să se ducă în biroul mic de arhive şi s-o găsească acolo. Asta ar fi fost extrem de neplacut.

– Nu a fost prea placut nici pentru Mandy Price, noua secretară temporară, răspunsese Blackie. Dar trebuie să spun că nu s-a arătat teribil de tulburata. Cred că alte fete ar fi făcut istericale.

– N-are nici un rost sa te isterizezi din cauza unui cadavru. Cadavrele nu-ţi pot face nici un rau. O să fie norocoasă dacă în restul vieţii n-o sa vada nimic mai rău de atît.

Blackie, sorbindu-şi lichiorul, o privi cu atenţie pe verişoara ei pe sub pleoapele coborîte, de parca o vedea pentru prima dată în viaţă cu obiectivitate. Corpul solid, aproape lipsit de talie, picioarele zdravene cu început de varice deasupra unor glezne surprinzător de elegante, părul abundent, pe vremuri de un castaniu bogat, înca des şi doar puţin încărunţit, purtat într-un

coc greu (o coafură pe care nu şi-o schimbase de cînd o cunoştea ea), faţa veselă, brăzdată de vreme. Un chip inteligent, ar spune mulţi. Chipul inteligent al unei femei inteligente, una dintre femeile Barbarei Pym, dar fără urmă din blîndeţea şi rezerva unei eroine a Barbarei Pym, implicîndu-se cu interes, dar fără menajamente, în problemele satului, de la pierderi omeneşti, pînă la capriciile băieţilor de cor mai recalcitranţi, viaţa ei desfăşurîndu-se la fel de previzibil în ceea ce priveşte plăcerile şi îndatoririle ei ca anul liturgic care îi dădeau existenţei ei formă şi scop. Tot aşa avusese formă şi scop şi viaţa lui Blackie mai demult. Acum i se părea că nu are control asupra a nimic, asupra vieţii sale, asupra emoţiilor sale, şi că prin moartea lui, Henry Peverell luase cu el şi o parte esenţială din ea.

– Joan, zise ea dintr-odată. Nu cred că pot să mai continui să lucrez la Peverell Press. Atitudinea lui Gerard Etienne devine intolerabilă. Nici măcar nu mi se mai permite să răspund la telefoanele lui personale. Răspunde el pe o linie privată în biroul său. Domnul Peverell lăsa totdeauna uşa întredeschisă, proptită de şarpele contra curentului, Sid-cel-Şuierător. Domnul Gerard o închide şi a mutat un dulap mare lipit de peretele de sticlă ca să aibă mai multă intimitate. Asta e dovadă de nesimţire. Îmi taie chiar mai mult din lumină. Şi acum a hotărît să stea şi noua secretară temporară în biroul meu, Mandy Price, deşi toată munca ei trebuie redirecţionată prin Emma Wainwright, asistenta personală a domnişoarei Claudia. Ar trebui să stea cu Emma. Acum că domnul Gerard a ordonat să se mute peretele separator, biroul meu este şi mai aglomerat. Domnul Peverell nu ar fi acceptat niciodată să se facă o partiţie prin sufragerie care să treacă prin mijlocul ferestrei şi a stucului de pe tavan. A urît peretele chiar de la început, cînd a fost făcut prima dată.

– Dar soră-sa nu poate face ceva? întrebă verişoara ei. De ce nu vorbeşti cu ea?

– Nu-mi place să mă plîng, în special faţă de ea. Şi ce-ar putea face? Domnul Gerard este directorul general şi preşedintele consiliului. El conduce firma şi nimeni nu i se poate

opune. Nici macar nu sînt sigura ca vrea cineva, poate doar domnişoara Frances, dar e clar că n-o s-o asculte el pe ea.

– Păi, atunci pleaca. Nu trebuie sa lucrezi acolo.

– După douazeci şi şapte de ani?

– Asta e suficient de mult, dupa părerea mea. Pensionează-te mai repede. Te-ai înscris în schema de pensii pe care a organizat-o bătrînul domn Peverell. La vremea aceea am crezut că este o mişcare foarte înţelepata, îţi aduci aminte că te-am sfătuit să te înscrii? Bineînţeles ca nu vei primi o pensie întreagă, dar oricum trebuie să-ţi vină ceva de acolo. Sau ai putea să-ţi găseşti o slujbă drăguţă cu jumătate de norma în Tonbridge. Nu ţi-ar fi greu să găseşti un loc cu toate calităţile tale. Dar de ce să lucrezi? Ne descurcăm. Şi ai avea suficiente lucruri de făcut în sat. Nu le-am dat voie niciodata celor din comitetului parohiei să te folosească pe cînd lucrai la Peverell Press. I-am zis vicarului că verişoara mea este secretară personala şi îşi petrece toată ziua bătînd la maşină. Nu este corect să i se pretindă sa facă acelaşi lucru şi seara şi la sfîrşit de saptamîna. Mi-am facut o datorie de onoare să te protejez. Dar de îndata ce te pensionezi va fi altfel. Geoffrey Harding se plînge că munca de secretariat pe care o face pentru comitet îi ia prea mult timp. Ai putea prelua asta la început. Şi apoi mai este şi Societatea Literara şi Istorica. Ei cu siguranţă ar avea nevoie de nişte muncă de secretariat.

Cuvintele acestea, cu viaţa pe care o descriseseră atît de succint, o îngroziră pe Blackie. Era de parca, în aceste cîteva fraze obişnuite, Joan pronunţase o sentinţă pe viaţă. Atunci îşi dădu seama pentru prima dată cît de puţină importanţă avea în existenţa ei satul West Marling. Nu că l-ar fi urît – şirurile de case destul de plictisitoare, copaceii miţoşi de lînga un iaz urît mirositor, localul modern care încerca fără succes să arate ca şi cum ar fi fost construit în secolul al XVII-lea, cu un şemineu pe bază de gaz şi cu grinzi vopsite în negru, chiar şi biserica mică şi turla ei spiralata şi frumoasă nu îi trezeau vreo emoţie negativa puternică. Aici traia, mînca, dormea. Dar de douăzeci şi şapte de ani, centrul vieţii sale fusese altundeva. Fusese

bucuroasă să se întoarcă seara la Weaver's Cottage, la confortul și la ordinea de acolo, la tovărășia nepretențioasă a verișoarei sale, la mesele gustoase servite cu eleganță, la focul de lemne frumos mirositor din cămin în timpul iernii, la paharul servit în grădină în serile călduroase de vară. Îi plăcuse contrastul dintre această viață rustică și toate celelalte stimulente și provocări de la birou, viața plină de forfotă a metropolei de pe fluviu. Trebuia să locuiască undeva, din moment ce nu putea trăi cu Henry Peverell. Dar acum își dădu seama, într-un moment copleșitor de revelație, că viața ei în West Marling ar fi insuportabilă fără slujba sa.

O văzu în fața ochilor, desfășurîndu-se într-o serie de imagini strălucitoare, deconectate, proiectate pe ecranul minții ei într-o succesiune inexorabilă: ore, zile, săptămîni, luni, ani de monotonie neîmplinită, previzibilă. Mici sarcini gospodărești care să îi dea iluzia de a fi folositoare, ajutorul dat în grădină sub supravegherea lui Joan, lucrînd ca secretară sau dactilografă pentru comitetul parohial sau Institutul Femeilor, făcîndu-și cumpărăturile în Tonbridge în fiecare sîmbătă, mergînd la Sfînta Împărtășanie și la vecernie duminica, făcînd planuri pentru excursii locale care să fie momentul culminant al fiecărei luni, fără a fi îndeajuns de bogată ca să evadeze, fără nici o scuză care să îi justifice evadarea, și nicăieri unde să evadeze. Și, la urma urmei, de ce ar dori să evadeze? Era o viață pe care verișoara ei o găsea satisfăcătoare, plină de împliniri, avîndu-și asigurat un loc în ierarhia satului, căci vila era proprietatea sa recunoscută ca atare de toți, și grădina îi oferea mereu bucurie și interes. Majoritatea oamenilor se vor gîndi că ea, Blackie, era norocoasă să facă parte din ea, norocoasă să trăiască fără să plătească măcar chiria (știau acest lucru în sat, era genul de lucru pe care se pare că îl știau din instinct), o casă frumoasă, tovărășia verișoarei ei. Ea ar fi privită drept cea inferioară din cele două, cea mai puțin plăcută de toată lumea, ruda mai săracă. Slujba ei, nu suficient înțeleasă în sat, dar cu oarecare importanță datorită lui Joan, îi oferise demnitate. Munca îți

oferea demnitate, statut, direcţie. Oare nu de aceea se temeau oamenii atît de mult de şomaj, motivul pentru care unii oameni considerau pensionarea atît de traumatizantă? Şi nu va putea să îşi găsească ceea ce Joan descrisese a fi o „slujbă drăguţă cu jumătate de normă în Tonbridge“. Ştia perfect ce ar fi însemnat asta: să lucreze într-un birou cu nişte fete pe jumătate instruite, care tocmai terminaseră şcoala sau colegiul de secretare, în plin stadiu de dezvoltare sexuală, să fie urîtă pentru eficienţa sa sau să le fie milă de ea pentru virginitatea ei mult prea evidentă. Cum ar putea să se coboare la o slujbă cu jumătate de normă, ea, care fusese odată asistenta personală şi confidenţială a lui Henry Peverell?

Rămăsese nemişcată cu paharul de lichior pe jumătate gol în mînă şi se uita în sclipirea sa chihlimbarie ca hipnotizata, cu inima într-un tumult, cu sufletul plîngînd: „Oh, iubitul meu, de ce m-ai parăsit? De ce a trebuit să mori?“

Aproape că nu îl întîlnise niciodată în afara biroului, nu fusese invitată niciodată la apartamentul numărul 12, nu îl invitase niciodată la Weaver's Cottage şi nici nu vorbise cu el despre viaţa ei personală. Şi totuşi, timp de douăzeci şi şapte de ani, Henry Peverell fusese centrul existenţei sale. Îşi petrecuse mai mult timp cu el decît cu oricare altă fiinţă. Ea îi spusese întotdeauna „domnule Peverell“, iar el totdeauna „domnişoara Blackett“ în faţa altora şi „Blackie“ în privat. Nu îşi amintea să îl fi atins vreodata, în afara primei zile în care se întîlniseră, cu douăzeci şi şapte de ani înainte, cînd ea era o fată timidă de şaptesprezece ani, proaspăt ieşită de pe băncile colegiului de secretare, venită la Innocent House pentru interviu, iar el se ridicase zîmbind de la birou pentru a o saluta. Abilităţile ei de a dactilografia şi a stenografia fuseseră deja testate de secretara care pleca de la firmă ca să se mărite. În clipele acelea, privindu-l în ochii incredibil de albaştri de pe chipul frumos, de cărturar, Blackie ştiuse că acesta era, de fapt, testul de baza. El nu îi spusese nimic despre slujbă – dar la urma urmei de ce să îi spună? Domnişoara Arkwright îi explicase deja în detalii

intimidante ce se aşteptau de la ea – ci o întrebase despre cum călătorise şi îi spusese:

– Avem o şalupă care aduce o parte din personal la lucru. Te poate lua de la debarcaderul din Charing Cross şi să te aducă aici pe Tamisa – asta doar dacă nu cumva ţi-e frică de apă.

Şi în clipa aceea îşi dăduse seama că aceasta era, de fapt, întrebarea-test, că nu va obţine slujba dacă zice că nu îi place apa.

– Nu, răspunsese ea. Nu mi-e frică de apă.

Şi după aceea nu mai zisese mare lucru, extrem de emoţionată la gîndul că va veni să lucreze în fiecare zi în acest palat scînteietor.

– Dacă tu crezi că vei fi fericită aici, cred că ne putem acorda reciproc o lună de probă, îi zisese el la sfîrşit.

La sfîrşitul lunii nu îi spusese nimic, dar Blackie ştiuse foarte bine că nu era nimic de spus. Rămăsese alături de el pînă în ziua în care murise.

Îşi amintea dimineaţa în care avusese atacul de cord. Oare chiar trecuseră deja opt luni de atunci? Uşa dintre birourile lor era întredeschisă, aşa cum era întotdeauna, aşa cum îi plăcea lui să fie. Şarpele de catifea cu spinarea decorată cu un motiv complicat, cu limba bifurcată de bumbac roşu, fusese încolăcit la uşă. Strigase ceva, dar cu o voce atît de aspră şi de strangulată că i se păruse prima dată că aude pe cineva ţipînd afară în vreo barcă. Îi trebuiseră cîteva secunde să îşi dea seama că acea voce stranie, ca din altă lume, strigase numele ei. Sărise de la birou, auzindu-şi scaunul alunecînd hîrşîit pe podea, şi ajunsese la el imediat, privindu-l împietrită. Era încă în scaun, rigid, înţepenise ca un cadavru, neîndrăznind să se mişte, strîngînd mînerele scaunului cu degete încleştate, albite, cu ochii ieşiţi din orbite şi fruntea încărcată de sudoarea care sclipea în picături mari şi lucitoare ca puroiul.

– Ce durere! şopti el aproape fără suflare. Mă doare! Cheamă doctorul!

Fără să observe telefonul de pe masa lui, Blackie alergase în propriul birou de parcă nu putea rezista decît în acel spaţiu familiar. Răsfoi disperată cartea de telefon, apoi îşi aminti că

numele şi numarul de telefon ale doctorului erau în agenda mică şi neagra din sertar. Trase cu violenţă de sertar şi căută aproape orbeşte înauntru, încercînd sa îşi aminteasca numele, dorind cu disperare sa se întoarca în încăperea cealaltă şi totuşi temîndu-se de ceea ce va gasi acolo, ştiind foarte bine că trebuia să cheme pe cineva în ajutor şi asta repede. Atunci îşi dădu seama. Desigur, ambulanţa. Trebuie să cheme o ambulanţă. Apăsă cu forţa tastele telefonului, auzi o voce calmă, autoritară şi îi transmise mesajul. Urgenţa, disperarea din vocea ei îi convinsese. Ambulanţa trebuia să soseasca imediat.

Îşi amintea şi ce se întîmplase după aceea, nu în ordine, ci într-un şir de imagini deconectate, dar perfect clare. Mai avusese timp să arunce o privire fugară prin uşa biroului lui catre Frances Peverell, care statea neputincioasă lînga el înainte ca Gerard Etienne sa se apropie de ea şi, închizînd uşa cu fermitate, sa îi spună:

– Nu mai vrem sa intre nimeni aici. Are nevoie de aer.

Aceea fusese prima din şirul de respingeri care urmară. Îşi amintea de zgomotele făcute de paramedici, capul lui întors în direcţia opusă în timp ce îl transportau pe lîngă ea, acoperit cu o patură roşie; sunetul scos de cineva care plîngea în hohote, probabil ea însăşi; pustiul rămas în biroul gol, aşa cum era dimineaţa cînd sosea înaintea lui sau seara cînd ramînea la lucru după ce el pleca, dar acum era pentru totdeauna, un gol permanent, lipsit de tot ceea ce îi daduse sens. Nu îl mai văzuse niciodată. Voise sa îl viziteze la spital şi o întrebase pe Frances Peverell cînd ar fi convenabil să mearga, dar raspunsul fusese sec şi negativ:

– Este înca la Terapie intensivă. Numai membrii familiei sau asociaţii firmei au voie sa îl viziteze. Îmi pare rău, Blackie.

Această veste i se păruse prima dată liniştitoare. Era mai bine, mult mai bine. Sperau ca în curînd va fi scos din secţia de Terapie intensivă. Dar patru zile mai tîrziu, suferise un al doilea infarct, mult mai grav, şi murise. La ceremonia funerara statuse în rîndul al treilea în capela, între alţi membri ai personalului. Nimeni nu îi spusese condoleanţe. De ce ar fi făcut-o? Ea nu era

dintre cei care suferiseră în mod oficial o pierdere, nu era membru al familiei. După ce ieşiseră din capelă, se uitase cu atenţie la coroanele de flori şi, incapabilă să se stăpînească, izbucnise în plîns. Claudia Etienne îi aruncase o privire scurtă, încărcată cu un amestec de mirare şi iritare, de parcă ar fi vrut să zică: „Dacă fiica şi prietenii lui se pot controla, tu de ce nu poţi?" O făcuse să-şi simtă durerea de prost gust, la fel de nepotrivită precum coroana pe care o adusese, prea ostentativă printre buchetele simple de flori naturale ale familiei. Îşi aminti că îl auzise pe Gerard Etienne comentînd cu sora lui:

– Doamne sfinte, Blackie chiar că a exagerat. Coroana aceea ar fi mai potrivită la înmormîntarea unui mafiot din New York. Oare ce vrea, să facă pe toată lumea să creadă că i-a fost amantă?

A doua zi, în cadrul unei ceremonii restrînse, private, cei cinci asociaţi îi aruncaseră cenuşa în Tamisa de pe terasa de la Innocent House. Ea nu fusese invitată să participe, dar Frances Peverell venise totuşi în biroul ei şi îi spusese:

– Nu vrei să vii cu noi pe terasă, Blackie? Cred că tatei i-ar fi plăcut să fii şi tu acolo.

Ea rămăsese la o parte, în spate, avînd grijă să nu le şadă în cale. Stăteau toţi la o mică distanţă unul de altul, aproape de marginea terasei. Oasele albe măcinate, care erau tot ceea ce mai rămăsese din Henry Peverell, erau într-o cutie de metal, care lui Blackie i se păru că seamănă în mod straniu cu o cutie de biscuiţi. Şi-o trecură unul altuia din mînă în mînă, luînd fiecare o mînă de cenuşă granulată şi lăsînd-o să cadă, sau aruncînd-o în Tamisa. Îşi amintea că fusese o zi cu valuri umflate şi o briză puternică. Fluviul avea culoarea ocru-cafeniu şi lovea salbatic zidul debarcaderului, în explozii repetate de stropi mici de apă. Mîinile lui Frances Peverell erau umede; fragmentele de os se lipiseră de ele şi după aceea o văzu ştergîndu-se pe furiş de fustă. Rostise cu o voce perfect calmă, din memorie, cuvintele poeziei *Cymbeline*[1], începînd astfel:

---

[1] William Shakespeare, în româneşte de Florian Nicolau, Ed. Univers. Bucureşti, 1971 (n. red.)

De arşiţă nu te mai teme
Şi nici de vîntul îngheţat
Ţi-ai încheiat slujba în lume,
Ţi-ai luat simbria şi-ai plecat.

Blackie avea senzaţia că uitaseră sa hotărască ordinea în care aveau să vorbească, aşa că urmă o scurtă tăcere înainte ca James de Witt să se apropie de marginea terasei şi să recite cîteva cuvinte din Solomon. „Sufletele celor drepţi sînt în mîna lui Dumnezeu şi chinul nu se va atinge de ele.“ După aceea lăsase cenuşa din mîinile sale sa i se scurgă printre degete de parcă ar fi numarat fiecare graunte.

Gabriel Dauntsey citise o poezie de Wilfred Owen pe care nu o mai auzise niciodată, dar o căutase după aceea şi se mirase puţin de alegere.

Eu sînt fantoma scarii întunecate.
De lînga debarcaderul casei marine,
Şi prin abatorul rece, plin de şoapte,
Eu sînt umbra care aici revine.

Şi totuşi, am carnea dură şi rece,
Şi ochi tumultoşi ca nişte geme,
Lucind în scîntei pe Tamisa ce trece
Ducînd în noapte fluturîndele vele.

Claudia Etienne vorbise cel mai puţin, numai două versuri:

Cu masură dreaptă, cea mai rea soarta să fie nu poate
Decît un somn liniştit şi o îndelungata noapte.

Le rostise tare şi destul de repede, cu o intensitate feroce care dădea impresia că nu era deloc de acord cu tot acest spectacol. Dupa ea urmase Jean-Philippe Etienne. Acesta nu mai venise la Innocent House de cînd se pensionase cu un an înainte şi fusese adus cu maşina de pe coasta Essex-ului de către şoferul său, sosind cu doar cîteva minute înainte să înceapă ceremonia şi

plecînd imediat după aceea, fără să stea la bufetul pregătit în sala de consiliu. Dar pasajul său fusese cel mai lung și îl citise cu o voce plată, ținîndu-se de grilaj pentru sprijin. De Witt îi spusese după aceea că fusese un citat din *Meditațiile* lui Marcus Aurelius, dar în acele clipe Blackie nu fu impresionată decît de un singur pasaj scurt.

> Într-un cuvînt, toate lucrurile trupului sînt ca un rîu și toate lucrurile sufletului ca un vis și un abur; și viața este un război și popasul unui pelerin și faima de după moarte este doar uitare.

Gerard Etienne fusese ultimul. El aruncase oasele măcinate cu putere, de parcă se descotorosea de tot trecutul și rostise cîteva cuvinte din Ecclesiastul:

> Pentru toți cei vii este o nădejde, caci un cîine viu este mai de preț decît un leu mort.
>
> Cei vii știu că vor muri, dar cei morți nu știu nimic și parte de răsplată nu mai au căci numele lor a fost uitat.
>
> Și dragostea lor, ura lor și pizma lor a pierit de mult și nu se vor mai bucura niciodată de ceea ce se face sub soare.

După aceea se îndepărtaseră în liniște și urcaseră în sala de consiliu unde-i aștepta prînzul rece și niște vin. Și la ora două fix Gerard Etienne trecuse fără să rostească un cuvînt prin încăperea lui Blackie către biroul de dincolo și se așezase pentru prima dată în scaunul lui Henry Peverell. Leul murise și cîinele viu îi luase locul.

7

După incinerarea Soniei Clements, James de Witt refuzase invitația lui Frances de a împărți un taxi cu ea și cu Gabriel, spunînd în schimb că simte nevoia să se plimbe și că va lua mai tîrziu metroul de la stația Golders Green. Plimbarea de la

crematoriu se dovedi mai lunga decît se aşteptase, dar se bucura că era singur. Restul personalului firmei fusese condus acasă în maşinile de la pompe funebre şi nu se putu hotărî ce ar fi fost mai rau, sa contemple chipul încordat şi nefericit al lui Frances, fără nici o şansă de a o consola, sau sa fie strivit într-o maşină ostentativa, plină de funcţionare şi secretare care preferaseră să vină la înmormîntare, în loc sa stea să lucreze la firmă în după-amiaza aceea şi care, dupa ce îşi înfrînaseră limbile atît de solemn şi nesincer în timpul ceremoniei, acum ar fi fost inhibate de prezenţa lui. Chiar şi secretara angajată temporar, Mandy Price, fusese acolo. Dar acest lucru era totuşi destul de rezonabil; la urma urmei, ea gasise cadavrul.

Incinerarea fusese o chestie sinistra şi se învinuia pentru acest lucru. Întotdeauna se învinuia şi uneori se gîndea că a avea un asemenea simţ al păcatului, fără o religie care să îl aline, era o idiosincrasie inconfortabila. Sora domnişoarei Clements, călugariţa, fusese şi ea la ceremonie, apărînd ca prin minune în ultimul moment, ocupînd un loc în spate şi dispărînd cu aceeaşi viteza la sfîrşit, dupa ce se oprise cîteva clipe să dea mîna cu acei angajaţi ai firmei care se îndreptaseră mai hotarîţi înspre ea şi îi murmurasera condoleanţe. Îi scrisese o scrisoare Claudiei prin care spunea ca doreşte ca firma sa se ocupe de funeralii şi acum James de Witt se gîndea ca ar fi putut sa se descurce mai bine. Ar fi trebuit să se implice şi el, nu să lase totul pe seama Claudiei, de fapt pe seama secretarei Claudiei.

Se gîndea ca ar trebui să existe o ceremonie funerară şi pentru aceia care nu au nici o religie. Probabil exista şi ar fi descoperit-o dacă s-ar fi străduit. Ar putea fi interesant şi probabil chiar şi lucrativ sa se tipareasca o carte cu ritualuri funerare alternative pentru umanişti, atei şi agnostici, o ceremonie formală de aducere-aminte, o celebrare a spiritului uman fara a se face nici o referire la posibila viaţa de apoi. Îndreptîndu-se cu paşi mari şi hotarîţi spre staţia de metrou, cu poalele pardesiului lung fluturînd, se amuza alegînd pasaje de proza şi de poezie care ar putea fi incluse. Poezia lui de la Mare *Priveşte pentru*

ultima dată la toate lucrurile minunate, pentru puţină melancolie nostalgică. Poate şi *Non Dolet* de Oliver Gogarty, *Odă toamnei* de Keats, dacă persoana decedată era în vîrstă şi *Ciocîrliei* de Shelley, dacă era tînără. *Stihuri scrise asupra Abaţiei Tintern* de Wordsworth, pentru cei care adorau natura. Ar putea fi cîntece, în loc de imnuri religioase, şi piesa lentă din *Împăratul* de Beethoven ar fi un marş funerar foarte potrivit. Şi apoi era, bineînţeles, capitolul trei din Ecclesiastul:

> Pentru orice lucru este o clipă prielnică şi vreme pentru orice îndeletnicire sub cer.
>
> Vreme este să te naşti şi vreme să mori; vreme este sa sădeşti şi vreme să smulgi ceea ce ai sădit.
>
> Vreme este să raneşti şi vreme sa tămaduieşti; vreme este sa dărîmi şi vreme sa zideşti.

Ar fi putut ticlui ceva potrivit pentru Sonia, probabil ceva care să includă extrase din cărţile pe care le redactase şi editase, pe care Sonia le-ar fi considerat potrivite în timpul vieţii, o comemorare a douăzeci şi patru de ani de serviciu petrecuţi lucrînd pentru firmă. Se gîndi că era ciudat cît de importante erau aceste rituri de trecere, inventate evident pentru a consola şi a îngriji nevoile celor vii, căci morţilor, cu siguranţă, nu le mai erau de nici un folos.

Se opri să îşi cumpere două cutii de lapte semidegresat şi nişte detergent lichid de la magazinul cu autoservire din Notting Hill Gate înainte să meargă acasă. Era limpede că Rupert avea musafiri, se auzea sunetul vocilor şi a muzicii de la etaj. Sperase ca Rupert să fie singur şi se miră, ca de multe ori deja, cum de putea un om atît de bolnav să suporte o asemenea gălagie. Dar era, la urma urmei, o gălăgie veselă, şi Rupert nu o suporta decît pentru o perioada limitată. Cel care trebuia să facă faţă reacţiei inevitabile de după aceea era James. Dintr-odată simţi că nu e în stare să îi vadă în acel moment pe nici unul dintre ei. Se duse în bucătărie şi, fără să îşi dea haina jos, îşi făcu o cană de ceai, deschise uşa din spate şi o luă cu el în grădina tăcută şi întunecată,

așezîndu-se pe o bancă de lemn de lîngă poarta din spate. Era o seară caldă de sfîrșit de septembrie și, stînd aici în bezna care se adîncea vizibil, la distanță de zarva și de luminile strălucitoare ale cartierului Notting Hill Gate, aflat la nu mai mult de optzeci de metri de el, i se păru că această mică grădină ținea suspendată în aerul său tăcut toate amintirile dulci ale verii și bogățiile pămîntești ale toamnei.

De zece ani, de cînd i-o lăsase bunica lui, această casă nu fusese nimic altceva decît un izvor nesecat de plăcere și de mulțumire. Nu se așteptase să găsească o satisfacție atît de intensă în sentimentul de proprietate, de vreme ce încă din copilărie se amăgise că, în afară de tablourile sale, nici un alt bun material nu avea vreo importanță pentru el. Acum însă știa că un bun material anume, cel mai solid și mai stabil, devenise parte centrală a vieții sale. Îi plăcea fațada sa fără pretenții în stil Regency, ferestrele cu obloane, camera de zi dublă de la parter care dădea în stradă prin față și într-o seră în partea din spate, oferindu-i priveliștea propriei grădini destul de mici și a celei a vecinilor săi. Îi plăcea mobila din secolul al XVIII-lea pe care bunica sa o adusese cu ea cînd sărăcia relativă o alungase în această stradă comparativ mult mai sărăcăcioasă pe atunci, care încă nu era restaurată și părea puțin ponosită. Îi lăsase prin testament totul, în afară de tablourile ei, dar aici gusturile lor difereau, așa că nu era nemulțumit. Camera de zi avea pe fiecare perete corpuri de bibliotecă de un metru și jumătate înălțime, deasupra cărora agățase propriile lui litografii și acuarele. Casa păstra încă un aer deosebit de feminin, dar nu dorea deloc să îi impună un aer mai masculin. Venea aici în fiecare seară, în holul mic, dar elegant, cu tapetul palid și în casa scării, rotunjită în curbe blînde, avînd senzația că intră într-o lume privată, sigură și cu totul plăcută. Dar asta fusese înainte să îl aducă aici pe Rupert.

Rupert Farlow își publicase primul roman la editura Peverell Press cu cincisprezece ani înainte, și James își amintea încă amestecul de entuziasm și de admirație cu care

citise manuscrisul, propus editurii nu printr-un agent, ci direct, bătut rău la maşină pe hîrtie de proastă calitate şi neînsoţit de nici o scrisoare explicativă, ci doar de numele şi de adresa lui Rupert, de parcă acesta îşi provoca cititorii să îi recunoască singuri calitatea. Al doilea roman al său, doi ani mai tîrziu, fusese primit cu mai puţină generozitate, cum se întîmplă deseori după un debut spectaculos, dar James nu fusese dezamăgit. Acesta era un talent confirmat. Şi apoi urmă liniştea. Nimeni nu îl mai văzuse pe Rupert la Londra şi nici o scrisoare sau telefon nu primi răspuns. Se zvonea că era în Africa de Nord, în California, în India. Şi apoi, pentru o perioadă foarte scurtă, reapăru, dar fără să fi adus şi o carte nouă. Nu mai publicase nici un roman şi nu va mai scrie vreunul. Frances Peverell era cea care îi spusese lui James că auzise că Rupert avea SIDA şi că era pe moarte, într-un sanatoriu din vestul Londrei. Ea nu îl vizitase, în schimb James fusese să îl vadă de cîteva ori. Rupert era în remisiune, dar personalul sanatoriului nu ştia ce să facă acum cu el. Apartamentul lui era complet nepotrivit, proprietarul clădirii era foarte ostil, iar el ura atmosfera de camaraderie din sanatoriu. Toate aceste lucruri ieşiră la iveală pe parcursul vizitelor, dar nu prin lamentaţii. Rupert nu se plîngea niciodată de nimic în afară de micile mărunţişuri ale vieţii. Părea să îşi considere boala nu ca pe o suferinţă crudă şi nedreaptă, ci ca pe o soartă hotărîtă şi inevitabilă, care trebuie îndurată, nu urîtă. Rupert murea cu curaj şi graţie, dar rămăsese în continuare acelaşi Rupert, răutăcios sau maliţios, viclean sau temperamental, oricum ai vrea să îi spui. Şovăitor, temîndu-se că oferta ar putea să-i displacă sau să fie înţeleasă greşit, James îi sugeră să vină să stea cu el în Hillgate Village. Propunerea fusese acceptată şi Rupert se mutase în casă cu patru luni înainte.

Pacea, vechea ordine, vechea siguranţă, toate dispăruseră. Lui Rupert îi era foarte dificil să urce scările, aşa că James îi instalase un pat în salon şi acesta îşi petrecea acolo aproape toată

ziua sau, cînd era soare, în seră. Exista şi o baie cu duş la parter şi o cameră doar puţin mai mare decît un dulap în care James aranjase o bucătărioară cu un ceainic electric şi un aragaz cu două ochiuri unde să îşi facă sandviciuri şi cafea. În acest fel parterul deveni de fapt un mic apartament autonom, pe care Rupert îl luase în stăpînire şi asupra căruia îşi impusese propria personalitate, dezordonată, iconoclastică şi zburdalnică. Ca o ironie a sorţii, casa devenise cu mult mai puţin paşnică acum, cînd era căminul unui om pe moarte. Era un flux continuu de vizitatori: amicii mai noi sau mai vechi ai lui Rupert, kimoterapeutul său, maseuza, care lăsa în urma ei un miros de uleiuri exotice; părintele Michael care venea, după spusele lui Rupert, ca să îi asculte spovedania, dar ale cărui servicii păreau să fie privite de el cu aceeaşi indulgenţă amuzată cu care erau acceptate cele privitoare la nevoile corpului său. Prietenii nu erau prezenţi decît rareori cînd era James acasă, cu excepţia sfîrşitului de săptămînă, deşi dovada vizitei lor îl întîmpina în fiecare seară: flori, reviste, fructe, sticluţe de uleiuri parfumate dulceag. Bîrfeau, făceau cafea, beau.

– Părintelui Michael îi place vinul? îl întrebase odată James.

– Cu siguranţă ştie ce sticle să aducă.

– Bine, atunci.

James nu îi purta pică părintelui Michael pentru vinul de Bordeaux, atîta timp cît ştia ce să bea.

Îi dăduse lui Rupert un clopoţel de alamă, strident ca un clopoţel de şcoală, pe care îl găsise în piaţa Portobello, astfel că Rupert putea să îl cheme din dormitorul său aflat la etaj dacă avea nevoie de ajutor în timpul nopţii. Acum dormea prost în fiecare noapte, aşteptîndu-se mereu să audă chemarea zgomotoasă, imaginîndu-şi, numai pe jumătate treaz, că aude huruitul căruţelor morţii pe străzile bîntuite de ciumă ale Londrei medievale, cu strigătul răsunător: „Aduceţi-vă morţii“.

Îşi amintea perfect fiecare cuvînt al unei conversaţii purtate cu două luni înainte, ochii atenţi şi ironici ai lui Rupert, chipul său zîmbitor, provocîndu-l.

– Eu nu fac decît să-ţi spun faptele. Gerard Etienne ştia că Eric are SIDA şi a făcut tot posibilul să ne facă să ne întîlnim. Nu mă plîng, departe de mine gîndul. Şi eu am făcut o alegere conştientă. Gerard nu ne-a băgat efectiv în pat unul cu altul.

– Păcat că nu ai ştiut ce alegi.

– Ba da. Nu o să pretind acum că am stat să mă gîndesc nu ştiu cît de mult. Nu l-ai văzut niciodată pe Eric, nu-i aşa? Era frumos. Foarte puţini oameni sînt frumoşi. Atrăgatori, draguţi, sexy, arătoşi, toate adjectivele obişnuite, dar nu frumoşi. Dar Eric era. Mi s-a părut întotdeauna că frumuseţea e irezistibila.

– Şi asta a fost tot ce ai vrut de la un iubit, frumuseţea fizică?

Rupert îl imită, cu vocea şi privirea încarcate de o batjocură îngăduitoare.

– „Şi asta a fost tot ce ai vrut de la un iubit?" Dragul meu James, în ce fel de lume trăieşti, ce fel de om eşti tu? Nu, asta nu a fost tot ce am vrut. Am vrut. La timpul trecut, observ. Ar fi fost mult mai sensibil din partea ta să ai grijă la timpurile verbale. Nu, nu asta a fost tot. Am vrut pe cineva caruia să-i placă şi lui de mine şi care să ştie ce să faca în pat. Nu l-am întrebat pe Eric dacă îi plăcea mai mult jazzul decît muzica de cameră, nici opera mai mult ca baletul, sau, şi mai important, ce fel de vin preferă. Eu vorbesc acum despre dorinţa, James, despre dragoste. Dumnezeule, parcă îi povestesc despre Mozart unui surd din naştere. Uite, hai sa zicem aşa: Gerard Etienne ne-a aruncat intenţionat unul în braţele celuilalt. Ştia că Eric are SIDA. Poate că a sperat că vom deveni amanţi, poate ca nu i-a păsat cîtuşi de puţin. Poate că i s-a părut distractiv. Nu ştiu la ce s-a gîndit. Nici nu mă interesează chiar aşa de mult. Ştiu la ce mă gîndeam eu.

– Şi Eric, ştiind că are o boală contagioasă, nu ţi-a spus? Ce Dumnezeu a crezut că face?

– Ei bine, nu la început. Dar mi-a spus mai tîrziu. Nu dau vina pe el şi, dacă eu nu o fac, nici tu n-ai de ce sa-l condamni. Nu ştiu ce a crezut că face. Eu nu mă bag în mintea prietenilor

mei. Poate că voia să aibă un tovarăş de drum pentru ultimul kilometru, înainte de marea tacere. Tu nu îţi ierţi prietenii?

– Iertarea nu este un cuvînt ce ar trebui folosit între prieteni. Pe de altă parte, nici unul dintre prieteni mei nu m-a infectat cu o boala mortală.

– Dar, dragul meu James, nici nu prea le dai şansa sa o facă, nu-i aşa?

Îi pusese întrebări cu insistenţa detaşata a unui investigator profesionist, dorind neaparat sa îl facă sa spuna adevarul, disperat să ştie exact ce se întîmplase.

– Cum poţi fi atît de sigur că Etienne ştia ca Eric era bolnav?

– James, nu-mi lua un interogatoriu. Parca ai fi procuror. Şi chiar că-ţi plac eufemismele, nu-i aşa? Ştia pentru că i-a zis Eric. Etienne l-a întrebat pe cînd sa aştepte o noua carte. Peverell Press cîştigase destul de bine cu prima lui carte de calatorii. Etienne o obţinuse ieftin şi probabil spera sa mai obţină una în aceiaşi termeni. Eric i-a spus ca nu va mai fi nici o carte. Nu mai avea nici energie, nici chef. Avea alte planuri pentru restul vieţii sale.

– Şi acestea te includeau pe tine.

– În cele din urmă. Etienne a organizat excursia cu vaporul la două saptămîni dupa discuţia asta. Nu ţi se pare ca e o chestie cam dubioasa în sine? Nu e deloc stilul de distracţie a lui Etienne. Dum, dum, puf, puf, în jos pe Batrîna Doamnă Tamisa, draga de ea, sa inspectăm bariera contra inundaţiilor, şi apoi iarăşi dum, dum, puf, puf, în sus cu sandviciuri cu somon afumat şi şampanie. Tu cum de nu ai venit, apropo?

– Eram în Franţa.

– Chiar aşa. Franţa. A doua ta casa. Ce ciudat că bătrînul Etienne a fost aşa de mulţumit sa stea atîţia ani departe de ţara lui natală. Nici Gerard şi nici Claudia nu merg acolo. Ai crede că le-ar plăcea să mai vada din cînd în cînd locul unde papa şi cu amicii lui s-au distrat aşa de bine împuşcînd nemţi, ascunşi după tufişuri. Ei nu merg niciodată acolo şi tu nu poţi sa te ţii departe. Ce faci acolo, îl verifici pe batrîn?

– De ce aş face aşa ceva?

– Era doar o întrebare, aşa, n-am vrut să zic nimic altceva. Şi, oricum, nu cred că ai putea să-l prinzi cu ceva pe bătrînul Etienne. A fost „autentificat“, nu e nici o urmă de îndoială, e erou adevărat, nu contrafăcut.

– Continuă cu excursia pe vapor.

– Oh, a fost chestia obişnuită. Secretare gîngurind, domnişoara Blackett puţin pilită, cu faţa roşie şi buhăită, cu afectarea ei virginală îngrozitoare. Şi-a adus cu ea şarpele ăla contra curentului, ştii, Sid-cel-Şuierător, cum îi spun ele. Sînt extraordinare femeile acelea. Aş fi crezut că n-au nici un pic de umor, dacă nu era şarpele acela. Cîteva fete l-au atîrnat peste marginea vaporului, ameninţînd că-l îneacă şi una dintre ele s-a prefăcut că-i dă să bea şampanie. Dupa aceea l-au învîrtit în jurul gîtului lui Eric şi a rămas acolo pîna cînd ne-am întors acasă. Dar asta a fost mai tîrziu. Cînd veneam înapoi, m-am dus pentru o vreme la proră. Eric era acolo, singur, în picioare, perfect nemişcat, ca o sculptură. S-a întors şi s-a uitat la mine. Rupert făcu o pauză şi apoi continuă aproape în şoapta: S-a întors şi s-a uitat la mine. James, ar fi mai bine să uiţi tot ce ţi-am spus pînă acum.

– Nu, nu o să uit. Mi-ai spus adevărul?

– Sigur că da, nu o fac oare totdeauna?

– Nu, Rupert, nu totdeauna.

Dintr-odată fu întrerupt din momentele de reverie. Uşa bucătăriei se deschise brusc şi unul dintre prietenii lui Rupert îşi scoase capul de după uşă.

– Am ştiut eu că am auzit uşa de la intrare. Noi acuma plecăm. Rupert zicea să văd dacă ai venit. De obicei intri la el.

– Da, zise el. De obicei intru la el.

– Atunci ce faci aici?

Puse întrebarea fără prea mare curiozitate, dar James îi răspunse totuşi:

– Meditam la capitolul trei din Ecclesiastul.

– Cred că Rupert vrea sa te vadă.

– Vin acum, zise el şi urca treptele, încet ca un bătrîn, către dezordinea, căldura, harababura exotica din camera de zi a casei sale.

8

Era ora nouă şi la etajul cel mai de sus al unei case cu terasă de dincolo de Westbourne Grove, Claudia Etienne stătea întinsă în pat cu iubitul ei.

– Mă întreb de ce oamenii au întotdeauna chef de sex după o înmormîntare, zise ea. Presupun ca e conexiunea dintre moarte şi sex. Ştii că prostituatele epocii victoriene mergeau cu clienţii în cimitire şi o făceau pe lespezile mormintelor?

– Tare, rece şi sinistru. Sper ca s-au ales cu hemoroizi. Pe mine nu m-ar excita chestia asta. M-aş gîndi mereu la cadavrul care putrezeşte fix sub mine şi la toţi viermii aia umflaţi tîrîndu-se înăuntru şi în afara prin orificii. Draga mea, ce lucruri extraordinare ştii! A fi cu tine este cu adevarat educativ.

– Da, răspunse ea. Ştiu.

Se întreba dacă şi el, ca şi ea, se gîndea în momentul acela la mai mult decît la nişte informaţii istorice. Spusese „a fi cu tine“, nu „a te iubi pe tine“.

Se întoarse spre ea, rezemîndu-şi capul într-o mîna.

– A fost oribila înmormîntarea?

– A reuşit sa fie plictisitoare şi sinistra în acelaşi timp, muzica pe casetă, un sicriu care arata de parca era reciclat, o liturghie ticluită în aşa fel încît să nu ofenseze pe nimeni, nici macar pe Dumnezeu, şi un preot care a încercat din rasputeri să dea impresia că eram cu toţii acolo sa facem ceva ce avea sens.

– Cînd îmi va veni şi mie rîndul, aş vrea sa fiu ars pe un rug funerar ca şi Keats.

– Shelley.

– Poetul acela, oricare era. O noapte caldă, cu vînt, fără sicriu, bautura din belşug şi toţi prietenii mei înotînd în pielea

goală şi apoi dansînd în jurul focului, toţi fericiţi şi încalziţi de mine. Şi cenuşa ar putea fi măturata de valuri la următoarea maree. Crezi ca, daca aş lăsa instrucţiuni precise în testament, chestia asta s-ar putea aranja?

– Eu, una, nu m-aş baza pe asta. Probabil o sa ajungi şi tu în Golders Green ca şi noi ceilalţi.

Dormitorul era mic şi ocupat aproape în întregime de un pat victorian, lat de aproape doi metri, de alamă ornamentata, cu stîlpi înalţi, cu globuri în vîrf. Declan agăţase de ei o pătură victoriană din petice, care avea unele parţi foarte uzate. Atîrna deasupra lor în timp ce făceau dragoste, iluminată de veioza de pe noptieră, un baldachin bogat ornamentat de mătase lucitoare şi satin. Cîteva fire de mătase atîrnau pînă aproape de ei şi Claudia era tentată să le rupă. Observă că pe peticele din patură erau texte scrise cu litere vechi, cu tuş negru în semne subţiri, ca nişte urme de păianjen, foarte vizibile. Povestea unei familii, istoria necazurilor şi a triumfurilor ei.

Regatul lui – căci aşa i se părea ei că este, ca un regat – se întindea sub ei. Magazinul, întreaga proprietate, era deţinut de domnul Simon – nu aflase niciodată care îi era prenumele –, iar Declan luase cu chirie de la el cele două etaje superioare pe o sumă ridicolă şi era plătit tot foarte puţin pentru că avea grijă de magazin. Domnul Simon era întotdeauna de faţa, cu o tichie mică şi neagra pe cap, gata să îşi salute clienţii favoriţi, stînd la un birou dickensian imediat lîngă uşă, dar în afara acestui lucru nu intervenea aproape deloc în vînzări şi cumpărari, deşi controla cu atenţie debitul banilor. Partea din faţă a casei era aranjată sub supravegherea lui personală, cu mobila cea mai bună, cu tablouri şi artefacte expuse cu mare efect. Partea din spate a parterului devenise domeniul lui Declan. Era o seră lungă, din sticlă armată, avînd la fiecare capăt doi palmieri, cu trunchiurile zvelte din fier şi frunzele lungi şi late, care tremurau dacă erau atinse, din fîşii de cositor vopsite într-un verde-aprins. Acest detaliu însorit şi mediteranean contrasta cu aerul destul de clerical al serei. Cîteva dintre panourile de sticlă ale serei din

partea inferioară fuseseră înlocuite cu bucați în forme ciudate de vitralii de la biserici demolate: un puzzle de îngeri blonzi şi sfinţi cu aureole, apostoli lugubri şi scene de Craciun sau de la Cina cea de Taină, vignete surprinzînd aspecte obişnuite de viață, mîini care turnau vin în urcioare sau care țineau pîine. Depozitate într-o dezordine vesela pe mai multe mese, încarcate în gramezi pe scaune, se găseau mai multe obiecte achiziționate de Declan, şi aici veneau sa scotocească, sa exclame, să admire şi sa descopere clienții lui personali.

Căci existau într-adevar numeroase lucruri de descoperit. Declan, dupa cum recunoştea şi Claudia, avea ochi bun. Îi plăcea frumusețea, varietatea, ciudățeniile. Avea cunoştinţe extraordinare din domenii despre care ea nu ştia aproape nimic. Era la fel de uluita de lucrurile pe care le ştia el, pe cît era de cele pe care nu le ştia. Uneori descoperirile ajungeau în partea din față a magazinului, unde Declan îşi pierdea imediat interesul față de ele, dar nici pentru celelalte achiziții ale sale nu nutrea vreo dragoste foarte statornica.

– Vezi, Claudia dragă, de ce a trebuit să o am? Vezi de ce n-am putut să nu o cumpăr?

Mîngîia, admira, cerceta fiecare noua achiziție, mîndrindu-se cu ea, dîndu-i un loc de cinste. Dar după trei luni aceasta dispărea în mod misterios, fiind înlocuită cu entuziasm de un lucru nou. Nici macar nu încerca să îşi expună bunurile, obiectele erau amestecate împreună în grămezi, cele fără nici o valoare, împreună cu cele bune. O figură comemorativă de Straffordshire, reprezentîndu-l pe Garibaldi calare, o sosieră ciobită de Bloor Derby, monede şi medalii, păsari împăiate în clopote de sticlă, acuarele victoriene sentimentale, busturi de bronz de Disraeli şi Gladstone, o comodă victoriana voluminoasa, o pereche de scaune de lemn aurit, în stil Art Deco, un urs împaiat, chipiul brodat al unui ofițer german de aviație.

– Şi ăsta ce-o să zici ca este? îl întrebase ea, examinînd chipiul. Proprietatea raposatului mareşal de infanterie Hermann Goering?

Nu ştia nimic despre trecutul lui Declan. Odată îi spusese cu accent irlandez puternic şi neconvingator:

– Io mi-s un băiat sărman din Tipperarz, maică-mea-i moartă şi tătuca s-o dus Dumnezeu ştie unde, dar Claudia nu îl crezuse.

Din vocea sa cultivată nu-şi putea da deloc seama din ce mediu sau familie provenea. Cînd se vor căsători – dacă se vor căsători – presupunea că va afla ceva despre el, daca nu îi va spune el singur, probabil îl va întreba ea. În momentul acela însă, un instinct misterios o sfătuia sa nu zică nimic, căci nu ar fi fost deloc înţelept. Era dificil să şi-l imagineze cu un trecut ortodox, obişnuit, cu părinţi şi fraţi, la şcoală sau la prima slujbă. Uneori i se părea că este una dintre acele fiinţe exotice, aduse de zîne, care se materializase spontan în camera aglomerată din spate, întinzînd degete lacome către obiecte din secole trecute, în timp ce el însuşi nu exista în afara momentului prezent.

Se întîlniseră cu şase luni înainte, aşezîndu-se pe locuri alăturate în metrou, într-o zi cînd linia centrală avusese un colaps major. În timpul aşteptării aparent interminabile, înainte să li se spună să părăsească trenul şi să se deplaseze de-a lungul şinelor, Declan se uitase peste umărul ei în ziarul *Independent* pe care îl avea în mînă şi, cînd privirile li se întîlniră, îi zîmbise cerîndu-şi scuze:

– Îmi pare rău, ştiu că nu e politicos, dar sînt puţin claustrofobic. Mi se pare întotdeauna mai uşor să suport aceste întîrzieri dacă am ceva de citit. De obicei, am.

– Eu am teminat oricum, îi zisese ea. Te rog să-l iei. Oricum am o carte în geantă.

Aşa că o vreme citiră amîndoi, fără sa îşi vorbească, dar Claudia rămase perfect conştientă de prezenţa lui atît de aproape. Îşi spuse că asta nu era decît un rezultat al tensiunii şi al spaimei. Cînd primiră în cele din urmă instrucţiuni să părăsească trenul, nu avu loc nici o explozie de panică, dar fusese o experienţă neplăcută şi pentru unii foarte înfricoşătoare. Cîţiva bărbaţi mai glumeţi reacţionaseră la tensiune prin încercări nereuşite de umor prost şi rîsete gălăgioase, dar majoritatea îndurară în

tăcere. O femeie în vîrstă, care stătea nu departe de ei, se afla într-o stare evident foarte proastă, și amîndoi o ajutară să iasă, aproape cărînd-o pe sus, sprijinind-o să meargă de-a lungul șinelor. Femeia le spusese că are probleme cu inima și că era de asemenea astmatică, și se temea că praful din tunel ar putea să îi provoace o criză.

Cînd ajunseră în stație și o lăsară în grija unei asistente medicale de serviciu, Declan se întorsese către Claudia.

– Cred că merităm ceva de băut. Eu, cel puțin, am nevoie de un pahar. Vii să căutăm un local?

Claudia își spuse că faptul de a fi împreună într-un pericol, urmat de o faptă bună comună, provoacă întotdeauna o intimitate bruscă și că ar fi mai inteligent să își ia la revedere acum și să plece. În loc de asta însă, acceptă. Cînd se despărțiră în sfîrșit în acea zi, Claudia știa deja unde se va ajunge. Dar nu se grăbi deloc. Nu începea niciodată o aventură amoroasă fără să fie convinsă că ea este cea care deține controlul, că ea este mai iubită, decît mai iubitoare, mai capabilă să rănească, decît să fie rănită. De data aceasta însă, nu mai era așa de sigură.

La o lună după ce deveniseră amanți, Declan o întrebase:

– De ce nu ne căsătorim? Această sugestie – nu putea fi numită în nici un caz o cerere – era atît de surprinzătoare, încît Claudia amuțise pentru cîteva secunde. Nu crezi că ar fi o idee bună? continuă el.

Claudia se gîndi cu seriozitate la propunere, fără să știe dacă pentru el nu era cumva una dintre acele idei pe care i le împărtășea uneori din senin, fără să se aștepte să îl creadă, și, după cum i se părea ei, fără să îi pese prea mult dacă îl credea sau nu.

– Dacă vorbești serios, răspunse ea fără grabă, atunci răspunsul meu este că ar fi o idee foarte proastă.

– Foarte bine, atunci hai să ne logodim. Îmi place ideea unei logodne permanente.

– Asta n-are nici o logică.

– De ce nu? Bătrînului Simon i-ar plăcea lucrul ăsta. Aş putea să-i spun: „O aştept pe logodnica mea". Ar fi mai puţin şocat atunci cînd rămîi aici peste noapte.

– N-a dat niciodată nici cel mai mic semn că ar fi şocat. Nu-mi vine să cred că i-ar păsa dacă am face sex în camera din faţă, cu condiţia să nu-i speriem clienţii sau să stricăm marfa.

Din cînd în cînd însă Declan o numea „logodnica mea" în faţa bătrînului Simon, şi Claudia ştia că nu putea protesta fără să pară amîndoi ridicoli sau că ea acorda acestui amănunt o importanţă pe care, cu siguranţă, nu o merita. Aceea fusese ultima dată cînd Declan pomenise de căsătorie, dar Claudia îşi dădu seama cu surpriză că, măcar în parte, ideea începuse să i se pară şi ei atrăgătoare.

Cînd sosise în seara aceea de la crematoriu, îl salutase pe domnul Simon şi apoi intrase imediat în camera din spate. Declan se uita cu atenţie la o miniatură. Îi plăcea să îl privească cu un obiect de care era momentan entuziasmat, oricît de trecător se dovedea în cele din urmă acel interes. Era portretul unei doamne din secolul al XVIII-lea, cu corsajul decoltat şi cămăşuţa cu dantele pictată cu mare delicateţe, cu chipul de sub peruca înaltă şi pudrată arătînd probabil exagerat de drăgălaş şi dulce.

– Plătită probabil de un amant bogat, spuse el. Arată mai degrabă a cocotă decît a soţie, nu ţi se pare? Cred că e posibil să fi fost făcută de Richard Corey. Dacă am dreptate, atunci e foarte valoroasă. Înţelegi, iubito, de ce a trebuit neapărat să o am?

– De unde o ai?

– O femeie a dat anunţ că are nişte desene despre care credea că sînt originale. Dar nu erau. Asta însă este.

– Cît ai dat pe ea?

– Trei cincizeci. Ar fi luat şi mai puţin. Era destul de disperată. Îmi place să împart puţină fericire plătind un pic mai mult decît se aşteaptă.

– Şi valorează cam de trei ori pe-atîta, presupun.

– Cam aşa. E minunată, nu crezi? Adică miniatura în sine, nu afacerea. Are o şuviţă de păr într-un cîrlionţ la spate. Nu cred

că o voi pune în camera din faţă, ar putea fi furată într-o secundă. Ochii bătrînului Simon nu mai sînt ce-au fost.

– Mie mi se pare că arată chiar rău, zise ea. Nu ar trebui să-l încurajezi să meargă la un doctor?

– N-are nici un rost. Am încercat. Urăşte doctorii. Îi e groaznic de frica să nu-l trimită la spital, căci urăşte spitalele chiar mai mult. Pentru el spitalele nu sînt nimic altceva decît locuri unde oamenii se duc să moară şi nu-i place să se gîndească la moarte. Nu e prea surprinzător cînd familia ţi-a fost exterminată la Auschwitz.

Acum, lăsîndu-se pe spate, Declan se uită la mătasea brodată care lucea uşor în lumina blîndă a veiozei.

– Ai vorbit cu Gerard?

– Nu, încă nu. O să vorbesc cu el după următorul consiliu director.

– Asculta, Claudia, vreau neapărat magazinul acesta. Am nevoie de el. Eu l-am făcut. Tot ce este deosebit aici mi se datorează întru totul. Nu se poate ca batrînul Simon să-l vîndă altcuiva.

– Ştiu. Trebuie să avem grijă să nu-l vîndă la nimeni.

Cît de ciudat era, se gîndi ea, acest impuls să dea, să satisfacă fiecare dorinţă a iubitului ei de parcă voia să îl aline de povara de a fi iubit. Sau era oare o credinţă mai profundă, iraţională, care îi spunea că merita să primească tot ceea ce dorea, exact atunci cînd o dorea, pentru simplul fapt că era demn de iubire? Şi cînd Declan dorea ceva, dorea cu insistenţa unui copil răsfăţat, fără rezervă, fără demnitate, fără răbdare. Dar Claudia îşi spuse că această dorinţă anume era raţională, dorinţa unui adult. Proprietatea funciară care cuprindea cele două apartamente şi magazinul erau un chilipir de 350 000 de lire sterline. Simon voia să vîndă, şi voia să îi vîndă lui, dar nu mai putea aştepta multă vreme.

– Ţi-a zis ceva în ultima vreme? întrebă ea. Cît timp mai avem?

– Vrea o decizie pînă la sfîrşitul lui octombrie, dar cu cît mai repede, cu atît mai bine. De-abia aşteaptă să meargă să-şi întindă oasele obosite la soare.

– Dar nu va găsi alt cumpărător imediat.

– Nu, dar vrea s-o pună pe piaţă, dacă nu îi dăm un răspuns clar pînă atunci. Va cere mai mult decît îmi cere mie, bineînţeles.

– Îi voi sugera lui Gerard să-mi cumpere partea, zise Claudia încet.

– Vrei să spui toate acţiunile tale de la Peverell Press? Îşi permite să le cumpere?

– Nu cu uşurinţă, dar dacă e de acord, poate face rost de bani.

– Şi nu ai nici o altă posibilitate să faci rost de ei?

„Aş putea vinde apartamentul din Barbican, se gîndi ea, şi să mă mut aici, dar ce soluţie ar fi asta?"

– N-am 350 000 de lire într-un depozit la bancă, dacă asta mă întrebi, zise ea cu voce tare.

– Gerard e fratele tău, insistă el. Sigur va vrea să te ajute.

– Nu sîntem prea apropiaţi. Cum am putea fi? După ce mama a murit am fost trimişi la şcoli separate. Aproape că nu ne-am văzut deloc pînă cînd am început amîndoi să lucrăm la Innocent House. Îmi va cumpăra acţiunile dacă crede că e în avantajul lui. Altfel – nu.

– Cînd îl vei întreba?

– După şedinţa consiliului director din paisprezece octombrie.

– De ce să aştepţi pînă atunci?

– Pentru că atunci va fi cel mai bun moment. Tăcură amîndoi cîteva clipe. Ascultă, Declan, îi zise ea brusc la un moment dat. Hai să mergem împreună pe fluviu în ziua de paisprezece. Sună-mă la şase treizeci şi luăm şalupa în jos pînă la Bariera Tamisei. N-ai mai văzut-o niciodată după lăsarea întunericului, nu?

– N-am văzut-o niciodată în nici un fel. Dar n-o să fie frig?

– Nu în mod deosebit. Ia-ţi haine groase şi eu o să aduc un termos cu supă şi vin. Să ştii că merită să o vezi, Declan, toate acoperişurile acelea înălţîndu-se din apele întunecate, mult

deasupra ta. Haide. Putem rămîne la Greenwich pentru a lua masa la un local.

– Foarte bine, zise el. De ce nu? O să vin. Nu înţeleg de ce trebuie neapărat să planificăm asta acum, dar vin, atîta timp cît nu trebuie să dau ochii cu fratele tău.

– Îţi promit asta.

– Ora şase jumătate la Innocent House. Putem porni şi mai devreme dacă vrei.

– Şase şi jumătate este cel mai devreme. Şalupa nu e liberă pînă atunci.

– Faci să sune foarte important, zise el.

– Da, răspunse ea. Da, este important, important pentru amîndoi.

9

Gabriel plecase de la Frances de îndată ce terminară partida de şah, pe care o cîştigase cu mare uşurinţă. Frances observă că arăta foarte obosit şi se întrebă dacă venise numai din compasiune pentru ea sau din propria nevoie de companie. Înmormîntarea fusese cu siguranţă mai dură pentru el decît pentru ceilalţi asociaţi. La urma urmei, dintre toţi membrii personalului, el era singurul faţă de care Sonia Clements păruse să aibă o cît de mică afecţiune. Încercările lui Frances de a se împrieteni cu Sonia fuseseră respinse cu subtilitate de aceasta, de parcă simplul fapt că se numea Peverell făcea imposibilă orice intimitate. Astfel că era foarte probabil ca dintre toţi, numai Gabriel să se simtă în momentele acelea îndurerat.

Jocul de şah îi stimulase mintea şi ştia că, dacă s-ar duce la culcare acum, ar avea una dintre acele nopţi cînd perioadele de insomnie alternează cu scurte perioade de somn, care ar face-o ca dimineaţa să se trezească mai obosită decît fusese la culcare. Dintr-un impuls, se duse la dulap şi îşi scoase haina groasă de iarnă, apoi, stingînd lumina, deschise fereastra şi ieşi afară pe

balcon. Aerul nopţii mirosea a rece şi a curat, cu aroma familiară a fluviului. Prinzîndu-se de balustradă, se simţi de parcă era suspendată undeva în aer, fără corp. Londra era acoperită de o masă de nori joşi, pătată cu roz, ca un bandaj de puf impregnat cu sîngele oraşului. În timp ce îi privea, norii se depărtară încet unii de alţii, lăsînd să se vadă cerul limpede, negru-indigo al nopţii, cu o singură stea. Undeva în amonte, se auzea zgomotul unui elicopter care semăna cu o bijuterie în formă de libelulă metalică. Aşa stătea şi tatăl ei în fiecare noapte, înainte să meargă la culcare. Ea lucra ceva în bucătărie după cină şi, cînd se întorcea în sufragerie, era întuneric, cu excepţia unei veioze scunde, şi vedea umbra întunecată a acelei siluete tăcute şi nemişcate care stătea pe balcon, privind oraşul şi fluviul.

Se mutaseră la numărul 12 în 1983, cînd firma se extindea într-una din perioadele sale de prosperitate relativă, şi avuseseră nevoie de mai mult spaţiu pentru birouri la Innocent House. Casa cu numărul 12 fusese dată în chirie de multă vreme unui bărbat care murise tocmai atunci, în mod foarte convenabil, eliberînd proprietatea, care fusese transformată în două apartamente, unul mai mare la nivelul superior, pentru ea şi tatăl ei, şi unul mai mic pentru Gabriel Dauntsey, la parter. Tatăl ei acceptase ideea de a se muta, de fapt păruse să îi facă plăcere, şi Frances bănuia că nu începuse să considere apartamentul a fi sufocant, aproape claustrofobic, decît în 1985, cînd se mutase şi ea aici, după terminarea studiilor la Oxford.

Mama ei nu fusese niciodată puternică şi murise pe neaşteptate de pneumonie virală, cînd Frances avea cinci ani. Îşi petrecuse toată copilăria în Innocent House împreună cu tatăl ei şi o bonă. Doar cînd se maturizase realizase cît de neobişnuiţi fuseseră acei ani, cît de nepotrivită era Innocent House pentru a fi căminul unei familii, chiar şi al unei familii ca a lor, formate doar din ei doi, tată şi fiică. Nu avusese nici un tovarăş de joacă de vîrsta ei, singurele enclave care supravieţuiseră bombardamentului din East End şi considerate la modă pentru clasa mijlocie fiind nişte piaţete georgiene. Locul ei de joacă era holul strălucitor

de marmură şi curtea din faţă, şi aici, în ciuda balustradei de protecţie, fusese întotdeauna supravegheată îndeaproape şi nu i se permiseseră niciodată jocuri cu mingea sau mersul pe bicicletă. Străzile nu erau sigure pentru un copil şi ea, împreună cu bona Bostock, mergeau uneori cu şalupa firmei în josul fluviului pînă la o mică şcoală privată din Greenwich, unde se punea accentul mai degrabă pe bunele maniere decît pe dezvoltarea unei inteligenţe cercetătoare, însă cel puţin primise o bază solidă. Dar în majoritatea zilelor era nevoie de şalupă să aducă membrii personalului de la debarcaderul de pe Tamisa şi astfel ea şi bona Bostock erau duse cu maşina pînă la tunelul Greenwich şi de acolo erau însoţite mereu în deplasarea lor subterană fie de şofer, fie de tatăl ei, ca măsură suplimentară de siguranţă.

Adulţilor nu le trecuse niciodată prin minte că Frances era absolut îngrozită de tunelul de pietoni, iar ea ar fi preferat să moară, decît să le spună. Îşi dăduse seama încă de mică, cu mulţi ani în urmă, că tatăl ei admira curajul mai mult decît orice altă virtute. Astfel că mergea între ei, ţinîndu-i de mînă într-o simulare de timiditate copilăroasă, încercînd să nu apuce degetele prea strîns, lăsîndu-şi capul în jos astfel încît ei să nu îşi dea seama că avea ochii strîns închişi, adulmecînd mirosul specific al tunelului, auzind ecourile paşilor şi imaginîndu-şi deasupra capetelor lor greutatea imensă de apă curgătoare, înfricoşătoare prin puterea ei, care într-o dimineaţă ar putea sfărîma tavanul tunelului şi să înceapă să curgă înăuntru, la început în picături grele, în timp ce lespezile peretelui se crăpau şi apoi, brusc, într-un val tunător, negru şi mirosind oribil, care îi va mătura de pe picioare, în vîrtejuri şi valuri tumultoase, înălţîndu-se încontinuu, pînă cînd nu va mai fi între trupurile lor zbătîndu-se şi gurile lor urlînd decît un centimetru sau doi de aer. Şi apoi nici atît.

După cinci minute ajungeau la liftul situat în plină lumină, de unde vedeau clădirea magnifică şi strălucitoare a Colegiului Naval din Greenwich, cu cele două cupole gemene şi sfîrlezele de vînt suflate cu aur. Pentru copilul de atunci era de parcă tocmai ieşise din iad pentru a fi orbită de oraşul celest. Tot aici

se găsea şi corabia *Cutty Sark*, cu catargele sale înalte şi liniile zvelte. Tatăl ei îi povestea despre monopolul pe care îl avea în secolul al XVIII-lea compania East India asupra comerţului cu Orientul Îndepărtat şi cum aceste veliere de cursă lungă, construite pentru viteză mare, se luau la întrecere pentru a aduce pe piaţa britanică în timp record ceaiul valoros şi atît de uşor alterabil din China şi din India.

Încă din cea mai fragedă copilărie auzise mereu de la tatăl ei poveşti despre fluviu, care fusese o adevărată obsesie pentru el, o mare arteră, mereu fascinantă, constant schimbătoare, purtînd pe valurile sale puternice întreaga istorie a Angliei. Îi povestise despre plutele şi bărcile de piele ale primilor navigatori de pe Tamisa, despre pînzele dreptunghiulare ale vaselor romane care îşi aduceau încărcătura în Londinium, despre bărcile lungi ale vikingilor cu ramele lor curbate. Îi descria fluviul începutului de secol XVIII, cînd Londra era cel mai mare port din lume şi debarcaderele şi cheiurile sale arătau ca nişte păduri dezgolite de vînt, din cauza catargelor înalte ale navelor. Îi vorbise despre viaţa gălăgioasă a locuitorilor de pe malurile sale şi despre numeroasele meşteşuguri şi meserii prin care oamenii îşi obţineau hrana zilnică de pe seama acestei artere atît de vitale: docherii şi stivuitorii, barcagii de pe şlepurile care aprovizionau navele în timp ce stăteau ancorate, furnizorii de frînghii şi parîme, constructorii de nave, bucătarii navelor, tîmplarii, prinzătorii de şobolani, proprietarii de pensiuni de închiriat, cămătarii şi cîrciumarii, vameşii şi proprietarii de depozite, bogaţi şi săraci, toţi trăind de pe urma fluviului. Îi descrisese ocazii deosebite: Henric al VIII-lea în şlepul său regal cu blazon de aur, urcînd în amonte pe fluviu pînă la curtea sa regală din Hampton, fiind salutat de vîslaşi prin ridicarea vîslelor înalte în poziţie verticală; trupul neînsufleţit al lordului Nelson, transportat în 1806 de la Greenwich, într-un şlep construit iniţial pentru Charles al II-lea; festivităţile de pe fluviu, inundaţiile şi tragediile. Frances dorise atît de mult să fie iubită şi apreciată de tatăl ei. Îl ascultase atentă, pusese toate întrebările potrivite, realizase în mod instinctiv că tatăl ei crezuse că şi ea va

fi la fel de fascinată de fluviu ca şi el. Dar îşi dădea seama acum că această înşelăciune nu făcuse decît să-i sporească timiditatea şi rezerva naturală, că fluviul devenise şi mai înfricoşător, pentru că nu suporta să recunoască cu voce tare cît de mult o înspăimînta, şi relaţia sa cu tatăl ei deveni şi mai distantă, bazată fiind pe o minciună.

Dar îşi construise o altă lume şi, stînd trează pînă tîrziu în noapte în camera ei inconfortabilă şi strălucitoare, ghemuită ca într-un pîntec matern pe sub pături, pătrundea în siguranţa ei blîndă. În această viaţă imaginară avea un frate şi o soră şi trăia cu ei într-un presbiteriu mare de ţară. Aveau o grădină mare cu livadă, o magazie de fructe şi răsaduri de legume plantate în şiruri drepte, separate de pajiştile mari şi verzi prin gărduleţe vii, frumoase şi ordonate. Dincolo de grădină se aflau un pîrîu susurînd, adînc de doar cîţiva centimetri, peste care puteau sări cu uşurinţă, şi un stejar bătrîn cu o căsuţă construită între ramurile sale, mică şi confortabilă ca un cuib, unde se urcau să citească şi să mănînce mere. Toţi trei dormeau în aceeaşi cameră, cu ferestrele îndreptate spre pajişte şi spre grădina de trandafiri, pînă la turnul bisericii, şi nu se auzeau niciodată voci răguşite, miros de fluviu sau imagini de groază – nu era decît linişte, tandreţe şi pace. Acolo avea şi o mamă, înaltă, blondă, cu o rochie lungă, albastră, şi un chip doar pe jumătate amintit, îndreptîndu-se spre ea pe pajişte, cu mîinile desfăcute larg s-o întîmpine, iar ea alerga şi îi sărea în braţe, căci era cea mai mică şi cea mai iubită dintre toţi.

Ştia că exista şi varianta de maturitate a acestei lumi neînfricoşătoare, pe care avea posibilitatea să o obţină. Putea să se mărite cu James de Witt şi să se mute cu el în casa lui fermecătoare din Hillgate Village, să fie mama copiilor lui, copii pe care şi ea şi-i dorea. Putea să se bazeze pe dragostea lui, să fie sigură că va fi mereu blînd, să ştie că, orice probleme ar putea apărea în căsătoria lor, nu va exista niciodată cruzime şi respingere. Ştia că putea să se forţeze, nu să îl dorească, căci dorinţa nu este niciodată supusă voinţei, ci să descopere în bunătatea şi în blîndeţea sa un înlocuitor

al dorinței, astfel încît să poată la un moment dat să considere posibilă ideea de a face sex cu el, poate chiar plăcută, în cel mai rău caz un preț ce trebuia plătit pentru dragostea lui, în cel mai bun o promisiune de afecțiune și încredere că iubirea lui va reuși cu vremea s-o facă să-l iubească. Dar timp de trei luni fusese amanta lui Gerard Etienne. După acea minune, acea revelație uluitoare, își dăduse seama că nici măcar nu mai putea suporta să fie atinsă de James. Gerard o folosise cu atîta nepăsare și se debarase atît de nesimțitor de ea, încît o făcuse să-i fie imposibil să se consoleze cu altă relație.

O copleșea spaima de fluviu, nu de aerul său romantic sau misterios și, odată cu respingerea lui Gerard, această spaimă, de care crezuse că scăpase odată cu ieșirea din copilărie, se cuibărise din nou în inima ei. Această Tamisă era un val uriaș și întunecat de oroare; acea poartă udă și mizerabilă, pătată de alge, prin care se intra în Turnul unde încă se auzea lovitura de topor a călăului; mareea care scălda Wapping Old Stairs, unde erau aduși pirații pentru a fi legați de stîlpi la reflux, pînă cînd trecea peste ei apa a trei fluxuri – Clemența de la Wapping; epavele oribil mirositoare care zăceau în Gravesend cu încărcătura lor umană în cătușe. Chiar și vasele de agrement care urcau fluviul cu zgomot, cu punțile pline de rîsetele și de culorile vesele și pestrițe ale oamenilor în vacanță, îi aminteau fără să vrea cea mai mare tragedie petrecută pe Tamisa, din 1878, cînd vaporul cu padele *Princess Alice* întorcîndu-se dintr-o excursie în Sheerness, încărcat la maximum cu pasageri, se agățase de un vas plin cu cărbuni și 640 de oameni muriseră. I se părea acum, ascultînd țipetele pescărușilor, că de fapt auzea urletele lor de agonie și, privind prin noapte la fluviul întunecat care scînteia cu luminițe răzlețe, își imagina că vede chipurile palide, întoarse în sus, ale copiilor înecați, smulși din brațele mamelor lor de torentul întunecat, ca niște petale fragile.

Cînd avea cincisprezece ani tatăl ei o dusese să vadă Veneția pentru prima dată. Îi spusese că cincisprezece ani este vîrsta de la care un copil poate aprecia arta și arhitectura Renașterii, dar

Frances bănuise chiar şi atunci că el de fapt prefera să călătorească singur şi că nu o lua cu el decît dintr-o datorie pe care nu o mai putea în mod rezonabil amîna, dar care rămînea totuşi o datorie cu o anume speranţă pentru amîndoi.

Aceea fusese prima şi ultima lor vacanţă petrecută împreună. Frances se aşteptase la un oraş însorit şi strălucitor, la gondolieri îmbrăcaţi ţipător plutind peste apa albastră, la palate de marmură sclipitoare, la mese luate cu el, numai ei doi, la care să poarte una dintre rochiile alese de intendenta lor, doamna Rawlings, special pentru această ocazie, mese la care va bea vin pentru prima dată în viaţă. Îşi dorise cu disperare ca această vacanţă să fie un nou început. Începuse rău. Trebuiseră să călătorească în timpul vacanţei şcolare şi oraşul era supraaglomerat. Pe tot parcursul celor zece zile cerul fusese întunecat, încărcat de nori grei şi cu ploi intermitente, cu picături grele care loveau cu forţă canalele tot atît de maronii ca Tamisa. Impresia ei fusese de gălăgie constantă, de voci răguşite şi străine, de groaza de a se pierde de tatăl ei în mulţimea de oameni, de biserici întunecoase şi vechi, în care îngrijitorul mergea tîrşîindu-şi picioarele să aprindă lumina şi să ilumineze o frescă, un tablou, un altar. Aerul era greu de tămîie şi de acreala mucedă a hainelor ude. Tatăl ei o împingea pînă în faţa grupului de turişti care păreau toţi să dea din coate şi îi şoptea explicaţii despre tablouri, încercînd să acopere zarva limbilor discordante şi a comentariilor sonore şi de nestăvilit ale ghizilor.

O imagine îi rămăsese clară în memorie. O mamă care îşi hrănea copilul sub un cer de furtună, cu un bărbat care îi privea. Frances ştia că trebuia să găsească ceva cu care să poată intra în rezonanţă, o idee sau un subiect misterios, căci dorea neapărat să împărtăşească entuziasmul tatălui său, să spună ceva care, chiar dacă nu era inteligent, cel puţin nu îl va face să îi întoarcă spatele cu dezaprobarea tăcută cu care se obişnuise. Întotdeauna în momentele rele îşi amintea aceleaşi cuvinte:

– Doamna nu s-a mai simţit niciodată la fel de bine după ce s-a născut copilul. Sarcina a ucis-o, nu e nici o îndoială în această privinţă. Şi acum uită-te cu ce ne-am pricopsit.

Femeia aceea, ale cărei nume şi funcţie în casă le uitase de mult, voise probabil să spună că trebuiau să facă faţă unei case atît de mari şi de greu de administrat, fără controlul unei stăpîne de drept, dar pentru copilul de atunci şi de mai tîrziu, cuvintele fuseseră cu totul clare şi rămăseseră aşa: „Şi-a omorît mama şi uite cu ce ne-am pricopsit în schimb."

Mai era o amintire a acelei vacanţe care îi va rămîne limpede în amintire în toţi anii vieţii ei. Erau pentru prima dată în vizită la Academie şi tatăl ei, ţinînd-o uşor de umăr, o condusese pînă la tabloul lui Vittore Carpaccio, *Visul Sfintei Ursula*. De data aceasta erau singuri şi, stînd lîngă el, perfect conştientă de greutatea mîinii lui pe umăr, descoperi că privea propriul dormitor din Innocent House. Erau exact cele două ferestre cu partea de sus în arcadă, semilunele de sticlă umplute de discuri ca nişte funduri de sticlă, uşa din colţ întredeschisă, cele două vaze de pe pervaz atît de asemănătoare celor de acasă, acelaşi pat delicat cu baldachin cu franjuri şi o tăblie sculptată.

– Vezi, îi spusese tatăl său. Dormi într-un dormitor veneţian din secolul al XV-lea.

Pe pat era o femeie, cu capul culcat pe braţ.

– Doamna aceea e moartă? întrebase Frances.

– Moartă? De ce să fie moartă?

Îi auzise în glas asprimea familiară. Nu îi răspunsese, nu mai spusese nici un cuvînt. Tăcerea dintre ei se prelungi pînă cînd, cu mîna încă pe umărul ei, dar apăsînd-o mai tare, sau cel puţin aşa i se părea ei, o conduse de acolo. Dar îl dezamăgise din nou. Asta-i fusese soarta – să fie sensibilă la fiecare schimbare a stării lui de spirit, dar nu şi să aibă capacitatea sau încrederea în sine necesară pentru a îi împărtăşi starea de spirit sau de a răspunde nevoii lui de moment.

Erau despărţiţi chiar şi de religie. Mama ei fusese romano-catolică, dar nu ştia şi nici nu avea posibilitatea să afle cît de

credincioasă fusese. Doamna Rowlings, de aceeaşi religie, care fusese angajata cu un an înaintea morţii mamei sale pe de o parte pentru a o asista pe bolnava la administrarea casei ca intendentă, şi pe de cealaltă parte pentru a avea grija de copil, avusese grijă să o ducă în fiecare duminica la mesă, dar fără a-i face vreo educaţie religioasa, lasîndu-i astfel fetiţei senzaţia că religia era ceva ce tatal ei nu putea sa înţeleaga şi ca de-abia putea să tolereze, un secret femeiesc despre care era mai bine sa nu se vorbească în prezenţa lui. Mergeau rareori de mai mult de două ori la vreo biserica. Doamna Rawlings se comporta ca şi cum ar fi fost un degustător al religiei, încercînd diversele mostre de ritual, arhitectură, muzica şi predici care se aflau pe piaţa, fiindu-i teama să îşi ia un angajament prematur, sa fie recunoscută de vreo congregaţie, să fie întîmpinată de preot la uşă ca un enoriaş fidel, sa fie implicata în activitaţile parohiei, poate chiar să i se pretinda sa primeasca vizitatori la Innocent House. Pe măsură ce crescu, Frances începu sa banuiasca faptul ca găsirea unei noi biserici pentru mesa de duminica dimineaţa devenise un fel de test personal de iniţiativa pentru doamna Rawlings, care îi dădea un simţ de aventura şi oferea o oarecare varietate vieţii ei, de obicei monotone, şi totodata un subiect interesant de conversaţie în drum spre casă.

„Nu aveau un cor prea bun, nu-i aşa? În nici un caz nu se compara cu cel de la Oratory. Trebuie sa ne ducem iar la Oratory cînd o sa am suficienta energie. E prea departe pentru a merge acolo în fiecare duminică, dar cel puţin predica a fost scurtă. Nu suport predicile lungi. Foarte puţine suflete sînt salvate după primele zece minute, dacă vrei să ştii ce cred eu."

„Nu-mi place de parintele O'Brien. Se pare că aşa îl cheamă. Foarte slaba prezenţa. Nu-i de mirare ca a fost aşa de prietenos la uşa. A vrut sa ne faca sa mai venim şi saptămîna viitoare, sînt sigura."

„Calea Crucii de aici e foarte frumoasa. Îmi place că le-au sculptat. Acelea pictate pe care le-am vazut saptămîna trecută la

St Michael erau mult prea țipatoare. Dar cel puțin băieții de cor aveau stiharii curate, se vede că le-a călcat bine cineva."

Într-o duminica, dupa ce ascultasera mesa la o biserică deosebit de plictisitoare unde ploaia bătuse darabana pe acoperișul temporar de tablă („Nu e deloc stilul nostru de oameni. Nu ne vom mai întoarce aici"), Frances o întrebase:

– De ce trebuie să merg la mesă în fiecare duminică?

– Pentru ca mama ta era romano-catolică. Așa s-a înțeles cu tatăl tau. Băieții vor fi crescuți anglicani, iar fetele romano-catolice. Ei bine, nu te-a avut decît pe tine.

N-a avut-o decît pe ea. Sexul disprețuit. Religia disprețuită.

– Sînt o mulțime de religii pe lume, zise doamna Rawlings. Toată lumea poate să-și găsească ceva care să i se potrivească. Tot ce trebuie să-ți amintești este că a ta e singura adevărată. Dar n-are nici un rost să te gîndești prea mult la asta, dacă nu trebuie neaparat. Cred ca săptămîna viitoare ne ducem la catedrală. Va fi Prima Comuniune. Sînt sigura că o să se organizeze un spectacol grozav pentru asta.

La doisprezece ani, atît spre ușurarea tatălui ei, cît și a ei, fusese trimisă la mănăstire. Venise el însuși să o ia acasă la sfîrșitul primului trimestru și auzise cuvintele maicii stareţe cînd își luase la revedere de la ei la ușă:

– Domnule Peverell, această copilă nu are aproape nici o instrucție în religia ei.

– În religia mamei ei. În acest caz, soră Bridget, vă sugerez să o instruiți.

Cu răbdare și blîndețe făcuseră exact acest lucru și mult mai mult pe deasupra. Îi oferisera o scurtă perioadă de siguranță, senzația că este prețuita, că era posibil să fie și iubită. O pregatisera pentru Oxford, ceea ce parea a fi mai degrabă un bonus, din moment ce maica stareța îi daduse mereu impresia ca scopul educației unei bune catolice era să o pregătească pentru moarte. Reușisera să faca și acest lucru, dar nu era prea sigură că reușisera să o pregateasca pentru viață. Cu siguranța, nu o pregatisera pentru Gerard Etienne.

Se întoarse în cameră, închizînd fereastra cu fermitate în urma ei. Zgomotul fluviului deveni vag, un susur blînd în aerul nopții. Gabriel îi spusese: „Nu are nici o putere împotriva ta, în afara aceleia pe care i-o dai tu". Trebuia acum să găsească voința și curajul să pună capăt acelei puteri o dată și pentru totdeauna.

10

Pentru Mandy, primele săptămîni care începuseră atît de prost printr-o sinucidere și urmau să se încheie dramatic prin crimă, păreau în retrospectivă perioada cea mai fericită din viața ei profesională. Ca întotdeauna, se adaptase rapid la rutina zilnică a biroului și, cu puține excepții, îi plăcea de toți colegii ei de la Innocent House. I se dăduseră o mulțime de sarcini, ceea ce o mulțumea pe deplin, iar munca era mult mai variată și mai interesantă decît ceea ce făcea ea de obicei.

La sfîrșitul primei săptămîni, doamna Crealey o întrebase dacă era mulțumită și Mandy îi răspunse că avusese și slujbe mai rele, așa că ar mai lucra acolo o vreme, ceea ce era expresia supremă de satisfacție pe care și-o permitea Mandy vreodată în legătură cu un loc de muncă. Fusese acceptată rapid la Innocent House, tinerețea și vivacitatea, combinate cu o înaltă eficiență, fiind rareori privite cu resentimente pentru mult timp. După o săptămînă în care o privise mereu cu severitate, domnișoara Blackett păru să decidă la un moment dat că Mandy nu era o secretară tocmai nepricepută. La rîndul ei, Mandy, care-și cunoștea propriile interese, o trata pe domnișoara Blackett cu un amestec măgulitor de respect și încredere în sine: îi aducea cafea de la bucătărie, îi cerea sfatul, deși nu avea nici cea mai mică intenție să îl urmeze, și accepta cu bunăvoință cele cîteva sarcini de rutină mai plictisitoare. În sinea ei se gîndea că biata femeie era cu totul penibilă, așa că îi era milă de ea. Era evident că domnul Gerard, bunăoară, nu putea să suporte nici măcar să o vadă, și nici nu era de mirare. Părerea personală a lui Mandy era

că domnişoara Blackett se îndrepta cu paşi repezi spre o concediere dură. În orice caz, erau mult prea ocupate pentru a avea timp să se gîndească la cît de puţine lucruri aveau în comun şi cît de mult compătimea şi dispreţuia fiecare vestimentaţia, coafura şi atitudinea faţă de conducerea firmei a celeilalte. În plus, Mandy nu trebuia să stea în fiecare zi în biroul domnişoarei Blackett. Era chemată frecvent să stenografieze pentru domnişoara Claudia sau pentru domnul de Witt, iar într-o marţi, cînd George nu se prezentase la lucru din cauza unei dureri violente de stomac, Mandy preluase biroul de la recepţie şi făcuse faţă centralei cu foarte puţine apeluri direcţionate greşit.

În săptămîna a doua petrecu două zile, miercurea şi joia, la Departamentul de publicitate a firmei, ajutînd la organizarea unor turnee de publicitate şi a unor sesiuni de autografe, iar Maggie FitzGerald, asistenta personală a domnişoarei Etienne, îi descrisese năravurile şi defectele autorilor, acele creaturi imprevizibile şi exagerat de sensibile, de care, după cum trebui să recunoască cu reticenţă Maggie, depindea în ultimă instanţă întreaga avere a editurii. Erau mai multe tipuri: cei înspăimîntători, care era mai bine să fie lăsaţi pe seama domnişoarei Claudia; cei timizi şi nesiguri pe ei, care aveau nevoie de asigurări şi laude constante înainte să fie în stare să rostească un singur cuvînt la un talk-show la BBC şi cărora ideea de a participa la un prînz literar le provoca un amestec de groază combinată cu indigestie. La fel de greu de tratat erau cei exaltaţi, care, dacă nu erau ţinuţi în frîu, se năpusteau în prima librărie care le ieşea în cale oferindu-se să semneze cărţi, distrugînd astfel complet tot programul de publicitate la care se lucrase atît de mult. Dar cei mai răi, îi dezvălui confidenţial Maggie, erau cei înfumuraţi, în general cei ale căror cărţi se vindeau cel mai prost, dar care pretindeau bilete de clasa întîi, hoteluri de cinci stele, limuzine şi ca unul dintre asociaţii principali ai firmei să îi însoţească, şi care trimiteau scrisori furibunde dacă întîlnirile organizate pentru a da autografe nu atrăgeau mulţimi imense de cititori. Lui Mandy îi făcură plăcere cele două zile la Departamentul

de publicitate: entuziasmul tineresc al personalului, vocile vesele ţipînd să acopere sunetele stridente ale telefoanelor care ţîrîiau încontinuu, agenţii comerciali întîmpinaţi cu urale, din cauza posibilităţii de a afla bîrfe noi şi de a transmite şi ei altele, sentimentul că participă la evenimente cu adevărat importante. Cînd se întoarse la locul ei din biroul domnişoarei Blackett, o făcu fără tragere de inimă.

Nu îi plăcea deloc să lucreze cu domnul Bartrum, şeful Departamentului de contabilitate, deoarece, după cum îi povestise doamnei Crealey, era un omuleţ plictisitor, de vîrstă mijlocie, care o trata ca pe un nimeni. Departamentul de contabilitate era în casa de la numărul 10 şi, după cîte o întrevedere cu domnul Bartrum, Mandy evada pentru cîteva minute de pălăvrăgeală, flirt şi schimb ritual de insulte, sus la etaj, unde se găseau cei trei membri ai personalului care răspundea de ambalaje. Aceştia sălăşluiau în lumea lor cu podele goale de lemn şi mese de scîndură, plină de cutii pliante de carton maro, bandă scotch şi gheme imense de sfoară, cu mirosul deosebit şi incitant de cărţi proaspăt scoase de sub tipar. Mandy îi găsea simpatici pe toţi trei: Dave, cel cu pălăria rustică şi cu braţe musculoase ca nişte mingi, care putea să mute greutăţi extraordinare, în ciuda faptului că era atît de scund; Ken, care era înalt, sumbru şi tăcut; şi Carl, administratorul depozitului, care lucra la firmă de cînd era copil.

– N-o să cîştige mare brînză cu asta, zicea el, lovind cu palma una dintre cutiile de carton.

– Nu greşeşte niciodată, îi spuse Dave lui Mandy cu admiraţie. Poate să-şi dea seama numai după miros care o să fie un bestseller şi care un eşec. Nici măcar n-are nevoie să le citească.

Faptul că era dispusă să facă ceai şi cafea pentru cele două asistente personale şi pentru asociaţi îi dădea ocazia să stea în fiecare zi la o bîrfă de cîteva minute cu femeia de serviciu, doamna Demery. Domeniul doamnei Demery îşi avea centrul în bucătăria uriaşă şi în camera de zi mai mică de la parter, din spatele clădirii. Bucătăria era mobilată cu o masă dreptunghiulară de pin, suficient de mare pentru zece persoane, o plită

electrică și un aragaz, un cuptor cu microunde, o chiuvetă dublă, un frigider imens și un perete întreg acoperit cu dulapuri. Aici, la orice moment între douăsprezece și două, într-o atmosferă puternic aromată de mirosuri discordante, tot personalul de la Peverell Press, cu excepția conducerii, își mînca sandviciurile, își încălzea pachețelele de paste cu curry învelite în folie de aluminiu, își făcea omlete, își fierbea ouă, prăjea șuncă și își făcea cafea și ceai. Cei cinci asociați nu li se alăturau niciodată. Frances Peverell și Gabriel Dauntsey mergeau alături în apartamentele lor de la numărul 12, iar cei doi frați Etienne și James de Witt urcau cu șalupa pe Tamisa și luau masa în centru, sau mergeau la plimbare pe jos pînă la Prospect din Whitby sau la unul dintre localurile de pe Wapping High Street. Fără prezența lor care să îi inhibe, bucătăria devenea în fiecare zi un focar de bîrfă. Aici se primeau noutățile, care erau apoi analizate în discuții nesfîrșite, înfrumusețate și răspîndite mai departe. Mandy stătea în liniște în fața cutiei ei de sandviciuri, știind că atunci cînd era ea prezentă, personalul era neobișnuit de discret. Orice sentimente ar fi avut față de noul director sau despre viitorul posibil al firmei, simțul loialității sau, pur și simplu, statutul lor le interzicea să facă critici în mod deschis în fața angajatei temporar. Dar cînd era singură cu doamna Demery, făcînd cafeaua de dimineață sau ceaiul de după-masă, doamna Demery nu avea deloc asemenea inhibiții.

– Toți am crezut că domnul Gerard o să se-nsoare cu domnișoara Frances. Asta a crezut și ea, biata copilă. Și apoi a apărut și domnișoara Claudia cu gagiul ei tinerel.

– Domnișoara Claudia cu un gagiu tinerel! Ei, na, tanti D.! Hai, nu mai spune.

– Eh, poate că nu chiar așa, dar sigur e tînăr. Mai tînăr ca ea, în orice caz. L-am văzut cînd a venit la logodna lu' domnu' Gerard. E tare frumușel. Și asta să știi că-i adevărat. Domnișoara Claudia a avut totdeauna ochi buni și și-a ales numai tipi frumușei. Ăsta de-acuma lucrează cu antichități. Știi, ca ăia cu

Antiques Road Show. Se zice că-s logodiţi, dar eu una nu am văzut nici un inel pe deget.

– Dar ea e destul de bătrînă, nu-i aşa? Şi oamenii de genul domnişoarei Claudia nu prea se sinchisesc de inele sau alte chestii.

– Aşa o fi, dar Lady Lucinda are unul, nu? Un smarald mare cît o zi de post, cu diamante pe margini. Pun pariu că l-a costat pe domnul Gerard o grămadă de bani. Nu ştiu de ce vrea să se-n-soare cu sora unui conte. Şi e şi de-ajuns de tînără să-i fie tată. Nu cred că se cade.

– Poate că vrea să aibă o soţie cu titlu, tanti D. Ştii mata, Lady Lucinda Etienne. Poate că-i place cum sună.

– Asta nu mai contează aşa de mult ca pe vremuri, Mandy, mai ales la cum se poartă în ziua de azi unii din familiile astea vechi. Nu-s cu nimic mai breji ca noi ăştilalţi. Altfel era cînd eram io fată, ascultă la mine. Atunci avea lumea respect pentru ei, ştii? Fratele ăla al ei nu-i nu ştiu ce de capu' lui, conte sau neconte, dacă e să crezi şi numai jumătate din ce scrie în ziare. Ei, cît trăieşte omu', învaţă.

Aceasta era fraza invariabilă de final a oricărei conversaţii cu doamna Demery.

În prima ei zi de luni de la firmă vremea fusese atît de însorită, încît aproape îi venea să creadă că era iar vară. Privise cu oarecare invidie prima tură care se îmbarca pe şalupă la 17.30 ca să meargă la Charing Cross. Dintr-un impuls, îl rugă pe Fred Bowling, barcagiul, să urce şi ea să meargă cu ei. Acesta nu avusese nici o obiecţie, aşa că sări şi ea pe punte. Pe drumul pînă acolo stătuse în picioare la cîrmă, în tăcere, aşa cum bănuia Mandy că stătea întotdeauna. Dar cînd grupul debarcă pe mal şi se reîntoarseră spre Innocent House, Mandy începu să îi pună o mulţime de întrebări despre fluviu şi rămase uluită de cît de multe lucruri ştia. Nu era nici o clădire pe care să nu o poată identifica, nici o poveste pe care să pară că nu o ştie, nici un barcagiu pe care să nu îl recunoască şi doar foarte puţine bărci la care să nu le ştie numele.

De la el află Mandy că obeliscul numit Acul Cleopatrei fusese ridicat prima dată în 1450 î.Hr, în fața Templului lui Isis din Heliopolis, și remorcat pînă în Anglia pentru a fi înălțat pe malul fluviului în 1878. Mai exista un exemplar, perfect identic, care se găsea în Central Park, în New York. Mandy își imagina containerul uriaș cu inima sa de piatră zbătîndu-se ca un pește uriaș prin apele turbulente ale Golfului Biscay. Domnul Bowling îi arătă de asemenea unde era barul Doggett's Coat and Badge de lîngă Podul Blackfriars, și îi povesti despre cursa de ambarcațiuni mici cu vîsle Doggett's Coat and Badge, care se ținea încă din 1722 de la Old Swan Inn de la Podul Londrei pînă la Old Swan Inn din Chelsea, prima cursă de ambarcațiuni cu vîsle din lume. Nepotul său luase și el o dată parte la ea. În timp ce treceau printre stîlpii de susținere ai Tower Bridge îi spuse distanța dintre oricare doi stîlpi cu mare precizie, și știa, de asemenea, că distanța de la pod la suprafața apei, în timpul fluxului, era de 48 de metri. Cînd ajunseră la Wapping îi povesti despre James Lee, un grădinar din Fulham, care în 1789 observase o plantă cu flori foarte frumoase în fereastra unei căsuțe, și care fusese adusă de un marinar din Brazilia. James Lee o cumpărase cu 8 lire și plantase butași tăiați din ea, iar anul următor se îmbogățise vînzînd trei sute de plante cu cîte 21 de lire fiecare.

– Ei, ia zi acum, ce plantă crezi că era?

– Nu știu, domnule Bowling, nu mă pricep la plante.

– Hai, curaj, ghicește.

– Nu era un trandafir, nu?

– Un trandafir? Bineînțeles că nu era un trandafir! Totdeauna au fost trandafiri în Anglia. Nu, era o fucsie.

Înălțîndu-și privirile spre el, Mandy văzu că fața ridată și arsă de vreme zîmbea ușor. „Ce ciudați sînt oamenii, se gîndi ea. Nimic din ce mi-a spus pînă acum despre splendorile și ororile fluviului nu fusese pentru el la fel de remarcabil și bun ca descoperirea acelei flori."

Apropiindu-se de Innocent House, Mandy văzu siluetele ultimilor doi pasageri, James de Witt şi Emma Wainwright, gata să urce la bord. Se întunecase deja şi suprafaţa apei devenise netedă şi compactă ca petrolul, un val negru care se spărgea într-un arc de spuma alba în spatele şalupei ce înainta cu zgomot sacadat. Mandy traversă terasa de marmura pînă la locul unde îşi lăsase motocicleta. Nu zabovi. Nu era superstiţioasă şi nici nu se speria uşor, dar odata ce se lasa întunericul, Innocent House devenea mai misterioasa şi oarecum sinistra, chiar şi cu cele două felinare care îşi aruncau lumina calda şi dulce peste marmura. Mergea cu privirea drept înainte, forţîndu-se să nu se uite în jos, ca nu cumva sa vada faimoasa pata de sînge, sau în sus, înspre balconul de unde se aruncase spre eternitate acea soţie demult moarta.

Şi aşa treceau zilele. Mergînd din birou în birou, binevoitoare, conştiincioasa, acceptata rapid, nu era nimic care sa scape de privirile inteligente şi scrutătoare ale lui Mandy: nefericirea domnişoarei Blackett, dispreţul nepasător cu care o trata domnul Gerard; chipul tensionat şi palid al domnişoarei Frances, stoica în suferinţa sa; ochii neliniştiţi ai lui George care îl urmareau pe domnul Gerard de fiecare data cînd trecea pe la recepţie; conversaţii auzite numai pe jumătate, care se întrerupeau de îndata ce apărea ea. Mandy ştia că toţi membrii personalului îşi făceau griji în legatura cu viitorul lor. Peste Innocent House plutea o atmosfera de nelinişte, aproape ameninţatoare, pe care o putea percepe şi ea şi care uneori îi dădea chiar o stare de euforie, caci se simţea, ca totdeauna de altfel, un simplu spectator privilegiat, un strain care nu se afla în pericol, care îşi lua banii la sfîrşitul saptamînii, fara sa datoreze nimanui loialitate, putînd sa plece oricînd voia. Uneori, la sfîrşitul zilei, cînd lumina începea sa dispara şi fluviul devenea un val negru şi uriaş, se auzeau ecouri de paşi rasunînd straniu şi sinistru pe marmura din hol, şi Mandy îşi amintea de orele de dinaintea unei furtuni de mari proporţii: întunericul din ce în ce mai adînc, aerul greu, cu miros patrunzător, metalic, cînd ştii că

nimic nu va risipi această tensiune decît primul bubuit al tunetului şi sfîşierea violentă a cerului.

11

Era joi, 14 octombrie. Şedinţa consiliul director al asociaţilor trebuia să aibă loc la Innocent House la ora zece în sala de consiliu şi la 9.45, după obiceiul său, Gerard Etienne ocupase deja loc la masa ovală de mahon. Stătea la masă cu faţa spre ferestre şi fluviu. La ora zece, sora sa Claudia se va aşeza la dreapta lui şi Frances Peverell, la stînga lui. James de Witt va sta în faţa lui, cu Gabriel Dauntsey la dreapta sa. Această aşezare nu se schimbase de nouă luni, din ziua cînd preluase în mod oficial preşedinţia consiliului director şi funcţia de director general al editurii Peverell Press. În acea joi, cei patru colegi ai săi zăboviseră în faţa uşii consiliului de parcă nici unul nu voia să intre singur. Gerard se apropiase de ei şi, fără ezitare, deschisese cu fermitate cele două uşi de mahon, intrînd în încăpere cu paşi mari şi încrezători, ocupîndu-şi locul pe fostul scaun al lui Henry Peverell. În urma lui, cei patru asociaţi intraseră deodată şi se aşezară în linişte, ca şi cum ar fi respectat un plan prestabilit care pe de o parte le stabilea, iar pe de cealaltă parte le confirma statutul în firmă. El luase locul lui Henry Peverell ca şi cum ar fi fost locul lui de drept, şi aşa şi era, locul lui de drept. Frances, după cîte îşi amintea acum, se aşezase tăcută şi palidă, şi aproape nu rostise nici un cuvînt pe tot parcursul acelei scurte întîlniri şi după aceea James de Witt îl trăsese la o parte.

– Chiar a trebuit să ocupi scaunul tatălui ei? îl întrebase el. A murit abia de zece zile.

Îl copleşi din nou acelaşi amestec de surpriză şi iritare pe care îl simţise şi atunci la auzul întrebării. Şi în care anume scaun se aşteptau să se aşeze? Ce voia James, să piardă vremea cît timp toţi cinci se invitau politicos unul pe celălalt,

discutînd care ar trebui să stea cu fața la fluviu, să joace un fel de joc de copii cu scaunele în jurul mesei? Scaunul cu mînere era scaunul directorului general și el, Gerard Etienne, era directorul general. Ce importanță avea faptul că nu trecuseră decît zece zile de la moartea bătrînului Peverell? Henry ocupase acel scaun, acel loc la masă, cînd trăise, uneori își ridicase privirile în acele momente enervante de contemplație privată în timp ce ei toți așteptau cu răbdare să reia ședința. Dar acum murise. Nu cumva James se gîndise să sugereze ca scaunul să rămînă gol în permanență, ca un fel de mausoleu închinat lui Henry Peverell, poate să-i atașeze o plăcuță comemorativă pe fund?

Incidentul nu era decît un exemplu tipic al sensibilității exacerbate a lui James, de copil răsfățat, exemplu tipic și pentru un alt fenomen, pe care îl găsea chiar și mai straniu și mai interesant, căci îl lăsa întotdeauna perplex, deși îl privea pe el personal. Uneori i se părea că procesele de gîndire ale altor oameni erau atît de radical deosebite de ale lui, încît pur și simplu locuiau în dimensiuni ale rațiunii complet diferite. Fapte care lui i se păreau absolut evidente necesitau meditații îndelungate și discuții interminabile pentru asociații săi, înainte de a accepta totuși, deși cu mare reticență, concluzia lui. Discuțiile le erau complicate de emoții confuze și de considerații personale care lui i se păreau complet irelevante și iraționale. Își spunea că pentru ei, a ajunge la o decizie semăna mai degrabă cu a ajunge la orgasm cu o femeie frigidă, ceea ce necesita o stimulare plictisitoare și obositoare înainte de eveniment, irosind astfel o cantitate complet disproporționată de energie. Se gîndi de cîteva ori să le spună și lor această analogie, dar se hotărî, zîmbind în sinea sa, că ar fi mai bine să țină această glumă pentru el. Frances, bunăoară, cu siguranță nu ar considera că este amuzant. Dar știa că și în această dimineață se va întîmpla același lucru. Alegerile pe care le aveau de făcut erau clare și dure, de neevitat. Puteau vinde Innocent House și folosi respectivul capital pentru stabilizarea și dezvoltarea

firmei; puteau negocia un aranjament cu o altă editură prin care cel puţin să îşi păstreze numele de Peverell Press; sau puteau să declare faliment. A doua opţiune nu era decît o rută mai lungă şi mai obositoare care să îi ducă tot la a treia, începînd invariabil cu optimism public şi sfîrşind într-o dispariţie dizgraţioasă. Nu avea deloc intenţia să urmeze acea cărare bătătorită. Trebuiau să vîndă clădirea. Frances trebuia să îşi dea seama de acest lucru, toţi trebuiau să realizeze acest lucru, pur şi simplu nu puteau să păstreze Innocent House şi în acelaşi timp să continue să fie o editură independentă.

Se ridică de la masă şi se duse în faţa ferestrei. Privi fluviul şi chiar atunci o navă de croazieră îi blocă brusc vederea. Printr-un hublou luminat zări capul unei femei, delicat ca o camee, cu braţele palide înălţate deasupra capului, trecîndu-şi degetele prin părul ca o aureolă, şi îşi imagină că li se întîlniseră privirile, pentru o singură clipă de intimitate surprinsă şi efemeră. Se întrebă pentru o secundă, fără o curiozitate reală, cu cine era în cabină – cu un soţ, un amant, un prieten? – şi ce planuri avea pentru seara aceea. El nu avea nici un plan. Printr-un obicei de mult stabilit lucra întotdeauna pînă tîrziu în serile de joi. Nu avea să o vadă pe Lucinda decît vineri, cînd plănuiseră să meargă împreună la un concert pe South Bank, urmat de o cină la Bombay Brasserie, din moment ce Lucinda îşi exprimase preferinţa pentru mîncarea indiană. Se gîndea la acest sfîrşit de săptămînă fără entuziasm, dar cu o satisfacţie liniştită. Una dintre virtuţile Lucindei era hotărîrea sa. Dacă o întreba pe Frances unde prefera să mănînce, aceasta i-ar fi răspuns: „Oriunde vrei tu, iubitule" şi dacă masa ar fi fost dezamăgitoare şi el se plîngea de acest lucru, ea îi răspundea, aplecîndu-se înspre el, strecurîndu-şi un braţ printr-al lui, ademenindu-l într-o dispoziţie bună: „A fost perfect comestibilă, chiar nu a fost rea. Şi oricum, ce contează, iubitule? Am fost împreună". Lucinda nu sugerase niciodată faptul că a fi în compania lui compensa în vreun fel

o cină prost gătită sau rău servită. Uneori se întreba dacă de fapt acest lucru era posibil.

12

– Aceasta este o şedinţă privată, domnişoară Blackett, zise Etienne. Avem de discutat nişte afaceri confidenţiale. Voi lua eu singur notiţele de care am nevoie. Dumneata găseşte-ţi ceva de lucru altundeva, ca să nu te plictiseşti.

Vocea lui era indiferentă şi, într-o anumită măsură, dispreţuitoare. Domnişoara Blackett roşi şi, pentru o secundă, aproape nu mai respiră. Caietul de notiţe îi căzu printre degetele devenite brusc ţepene şi se aplecă lipsită de flexibilitate să îl ia de jos, apoi se înălţă şi se îndreptă spre uşă cu o tentativă dureroasă şi zadarnică de a-şi recăpăta demnitatea.

– N-ai fost cam rău cu ea? întrebă James de Witt. Blackie a luat notiţe la şedinţele consiliului de mai bine de douăzeci de ani. Întotdeauna a fost de faţă.

– Pierzînd vremea, şi a ei şi a noastră.

– Nu era cazul să sugerezi că nu avem încredere în ea, zise Frances Peverell.

– N-am sugerat asta. Dar în orice caz, dacă ajungem să vorbim iarăşi despre farsele acelea, ar trebui să o socotim şi pe ea suspectă. Nu înţeleg de ce ar trebui să o tratăm diferit de restul personalului. Nu are alibi pe perioada nici unuia dintre incidente. Şi a avut foarte multe ocazii.

– Şi eu am avut foarte multe ocazii. Şi tot aşa oricare dintre noi cinci. Şi nu am discutat deja suficient despre farsele acelea? Nu ajungem niciodată la nici un rezultat.

– Poate. Oricum, acest lucru mai poate să aştepte. Prima dată ştirile importante. Hector Skolling şi-a mărit oferta pentru Innocent House cu încă 300 000 de lire sterline. Patru milioane şi jumătate. Şi e prima dată pe parcursul negocierilor cînd a folosit expresia „ofertă finală“, şi cînd o spune el, întotdeauna

asta şi înseamnă. E cu cel puţin un milion mai mult decît m-am gîndit că am putea lua pe ea. Mai mult decît merită în termeni pur comerciali, dar o proprietate valorează cît eşti dispus să plăteşti pentru ea şi lui Hector Skolling îi place casa asta. La urma urmei imperiul lui e regiunea comercială de birouri Docklands. Există o diferenţă clară între proprietăţile pe care le contruieşte pentru închiriere şi felul de casă în care e dispus să trăiască el însuşi. Eu propun să ne dăm azi verbal acordul şi să punem avocaţii la treabă să aranjeze toate detaliile, astfel încît să fim gata de transfer într-o lună.

– Cred că am discutat acest lucru la şedinţa trecută şi nu am ajuns la nici o hotărîre, zise James de Witt. Cred că, dacă verifici procesul-verbal...

– N-am nevoie. Eu nu conduc această companie pe baza a ceea ce consideră domnişoara Blackett că trebuie scris în procesul-verbal.

– Pe care, apropo, nu l-ai semnat încă.

– Exact. Sugestia mea este ca de acum înainte să avem şedinţa aceasta lunară cu o agendă mai puţin formală. Tu spuneai întotdeauna că acesta este o asociaţie de prieteni şi de colegi şi că eu sînt cel care insistă asupra unor proceduri incomode şi plictisitoare şi că e prea multă birocraţie. Aşa că de ce să menţinem toate formalităţile acestea, agenda de lucru, procesul-verbal, rezoluţii oficiale, cînd e vorba de şedinţa lunară a asociaţilor?

– S-a descoperit că e folositoare, zise de Witt. Şi nu cred că eu, personal, am folosit vreodată expresia „prieteni şi colegi".

Frances Peverell stătuse pînă atunci rigidă, perfect dreapta în scaun, cu chipul extrem de palid.

– Nu poţi să vinzi Innocent House, rosti ea brusc.

Etienne nu se uită la ea, ci îşi ţinu privirile aţintite pe hîrtiile din faţa lui.

– Ba pot. Noi putem. Trebuie să o vindem dacă vrem ca această afacere să supravieţuiască. Nu poţi conduce o editură eficientă dintr-un palat veneţian de pe Tamisa.

– Familia mea a făcut-o timp de o sută şaizeci de ani.

– Am spus o afacere eficientă. Familia ta nu a avut nevoie să fie eficientă, ei erau asiguraţi de un venit privat. Pe vremea bunicului tău editarea de cărţi nici măcar nu era o ocupaţie potrivita pentru un gentleman, era doar un hobby de gentleman. În ziua de azi o editură face bani, şi o face cu eficienţă, sau da faliment. Asta vrei? Eu unul nu propun să dăm faliment. Intenţionez sa facem Peverell Press profitabilă şi dupa aceea sa o extindem.

– Ca să o poţi vinde tu după aceea? întreba cu glas abia auzit Gabriel Dauntsey. Să îţi faci milioanele şi să pleci?

Etienne îl ignoră.

– Pentru început îl dau afară pe Sydney Bartrum. E un contabil destul de competent, dar noi avem nevoie de cineva care e mult mai mult decît atît. Propun să numim un director financiar care să aibă sarcina de a face rost de bani pentru dezvoltare şi care să pună pe picioare un sistem financiar performant.

– Avem un sistem financiar perfect, replică de Witt. Auditul nu a avut niciodată nimic de reproşat. Sydney a lucrat cu noi timp de nouăsprezece ani. Este un contabil cinstit, conştiincios şi harnic.

– Exact. Asta este şi nimic mai mult. Exact cum am spus, avem nevoie de ceva mai mult. De exemplu, am nevoie să ştiu profitul minim comparat cu costul brut al fiecarei carţi pe care o publicăm. Alte edituri au aceasta informaţie. Cum putem sa ne descotorosim de autorii neproductivi dacă nu ştim cine sînt? Avem nevoie de cineva care să facă bani pentru noi, nu numai să ne spună pe ce i-am cheltuit în fiecare an. Şi eu ştiu pe ce i-am cheltuit. Dacă tot ce ne trebuie este un contabil competent, asta pot să o fac şi eu personal. Mă şi aşteptam de la tine sa îl aperi, James. E penibil, anost şi nu prea eficient. Evident ca asta ţi se pare atractiv. Tu îi iubeşti pe oamenii cei mai lipsiţi de calitaţi de fiecare dată cînd îţi ies în cale. Ştii, chiar ar trebui sa faci ceva în legătură cu inima ta duioasă.

James se înroşi, dar îi raspunse destul de calm:

– Nu îmi place de el chiar aşa de mult. Ma trec fiori de fiecare dată cînd îl aud ca îmi zice domnule de Witt. I-am sugerat să îmi spună fie de Witt, fie James, dar s-a uitat la mine

de parcă i-aş fi propus ceva indecent. Dar e un contabil foarte competent şi lucrează cu noi de nouăsprezece ani. Cunoaşte deja firma, ne cunoaşte pe noi, ştie cum lucrăm.

– Cum lucram pînă acum, James, la trecut.

– Şi nu s-a însurat decît anul trecut, adăugă Frances. Tocmai li s-a născut un copil.

– Şi ce Dumnezeu are asta de-a face cu întrebarea dacă e bun sau nu pentru slujbă?

– Te-ai gîndit la cineva? îl întrebă de Witt.

– Am vorbit cu Patterson Macintosh, care conduce firma de recrutare de specialişti, să îmi sugereze nişte nume.

– Asta ne va costa ceva bani. Firmele acestea de recrutare nu sînt ieftine deloc. E ciudat că în ziua de azi nu ne putem recruta personal fără o firmă specializată de recrutare, nu ne putem îmbunătăţi eficienţa fără experţi şi trebuie să chemăm consultanţi de management care să ne spună cum să ne administrăm singuri. Cam jumătate din timp toţi aceşti aşa-numiţi experţi sînt pur şi simplu nişte oameni de paie pentru conducerea firmei cu rolul de a concedia din personal, cînd direcţiunea nu are curajul să îi dea afară singură. Ai auzit tu vreodată de vreun consultant de management care să nu îţi recomande să dai afară oameni? Asta sînt plătiţi să zică. Şi după aceea primesc şi ei o sumă frumoasă ca să tacă din gură.

– Ar fi trebuit să fim consultaţi şi noi în legătură cu toate aceste lucruri, zise Frances.

– Sînteţi consultaţi chiar acum.

– În acest caz putem termina discuţia în acest moment. Nu se va întîmpla asta. Innocent House nu va fi vîndută.

– Ba da, fie şi numai dacă unul dintre voi este de acord. Atît e de ajuns. Ai uiıat cîte acţiuni deţin eu personal. Şi casa nu e a ta, Fran. Familia ta a vîndut-o firmei în 1940, îţi aduci aminte? Da, recunosc, au dat-o ieftin, dar probabil nu credeau că va avea prea multe şanse de supravieţuire, avînd în vedere bombardamentul din East End. Era asigurată sub valoare şi, oricum, nu putea fi înlocuită. Aşa că scoate-ţi-o din cap, Fran, nu mai e casa

Peverell. De ce eşti aşa de îngrijorata? Nu ai nici un copil. Nu exista nici un Peverell care sa moşteneasca.

Frances se înroşi violent şi se ridica pe jumatate din scaun, dar de Witt o opri rostind cu voce scazuta:

– Nu, Frances. Nu pleca. Trebuie sa fim toţi aici să discutăm acesta problema.

– Nu e nimic de discutat.

Urmară cîteva clipe de tacere, întrerupte în cele din urmă de vocea abia auzita a lui Dauntsey:

– Şi poeziile mele vor trebui de acum sa obţina un procentaj de 8,5 sau cît o fi?

– Vom continua sa publicam volumele tale, Gabriel, bineînţeles. Vom avea mereu cîteva carţi pe care va trebui să le ducem în cîrca.

– Trebuie deci sa sper că povara carţilor mele nu va fi prea mare.

– Şi cînd vindem clădirea asta va trebui sa te muţi de la numărul doisprezece. Skolling vrea întreaga proprietate, cele două case împreună cu cladirea principala. Îmi pare rau.

– La urma urmei am locuit la numarul doisprezece cu o chirie ridicol de mica de peste zece ani.

– Ei, acesta a fost aranjamentul pe care l-ai facut cu Henry Peverell şi evident că ai avut dreptul să profiţi de ce ţi s-a oferit. Făcu o pauza, şi apoi adaugă: Şi sa continui sa profiţi. Dar trebuie să înţelegi că lucrurile nu mai pot sa meargă aşa.

– Oh, ba da, înţeleg. Nu se mai poate permite ca lucrurile să continue.

Etienne continuă de parca nu îl auzise:

– Şi e timpul să ne descotorosim şi de George. Ar fi trebuit să îl pensionam de ani de zile. Operatorul oficiului de recepţie este primul contact pe care îl au oamenii cu firma. Ne trebuie o fată tînăra, atractivă, plină de viaţa, nu un batrînel de şaizeci şi opt de ani. Atîţia are, nu-i aşa? Şaizeci şi opt. Şi sa nu îmi spuneţi ca lucrează aici de douazeci şi doi de ani. Ştiu de cît timp e aici, tocmai asta e problema.

– Nu e doar operatorul centralei. El este cel care deschide firma, verifică alarma şi este un om foarte priceput şi cumsecade.

– Şi e şi cazul să fie. Întotdeauna este ceva care se strică în clădirea aceasta. E timpul să ne mutăm într-o clădire modernă, contruită exact pentru acest scop, concepută cu eficienţă. Şi încă nu am început să asimilăm tehnologia modernă. Voi toţi v-aţi închipuit că sînteţi periculos de inovatori cînd aţi înlocuit nişte maşini de scris cu cîteva calculatoare amărîte. Şi mai am o veste bună. Este posibil să reuşesc să îl ademenesc pe Sebastian Beacher sa îşi părăsească editura la care lucrează acum şi să vină la noi. Nu e deloc mulţumit acolo.

– Dar e un scriitor îngrozitor de slab, exclamă Frances. Şi nici ca persoană nu e mult mai bun.

– Meseria de editori este să le dai oamenilor ce vor, nu să faci judecăţi morale.

– Ai putea sa aduci exact acelaşi argument dacă ai fi fabricant de ţigări.

– Şi exact acesta ar fi argumentul meu dacă aş fi fabricant de ţigări. Sau de whisky, dacă veni vorba.

– Nu e o analogie corectă, zise de Witt. Ai putea argumenta ca băutura este benefică dacă este folosită cu moderaţie. Nu vei putea niciodată argumenta că un roman prost este altceva decît un roman prost.

– Prost pentru cine? Şi ce vrei să spui prin prost? Beacher este un povestitor puternic, păstrează acţiunea în mişcare, oferă amestecul de sex şi violenţa pe care se pare că îl vor oamenii. Cine sîntem noi să le spunem cititorilor ce e bun pentru ei? Şi oricum, nu ai zis tu mereu că cel mai important lucru este să îi facem pe oameni să citească? Lasă-i să înceapă cu cărţi romantice ieftine şi dupa aceea vor ajunge la Jane Austen sau George Eliot. Nu văd de ce ar trebui să o facă – adică să ajungă să îi citească pe clasici, vreau să spun. Acesta era argumentul tau, nu al meu. Care e problema cu romanele ieftine şi romantice dacă asta e ceea ce se întîmplă sa le placa lor? E o atitudine destul de dispreţuitoare şi arogantă sa afirmi ca literatura uşoară nu are rost decît dacă

duce la ceva mai nobil. Sau, mai bine zis, la ceea ce se întîmplă să credeți tu și Gabriel că este ceva mai nobil.

– Vrei să zici că nu ar trebui să faci judecăți de valoare? întrebă Dauntsey. Facem acest lucru în fiecare zi din viața.

– Vreau să zic că nu ar trebui să le faci pentru alți oameni. Vreau să zic că nu ar trebui să le fac ca proprietar de editura. Și oricum există un argument împotrivă: dacă nu mi se permite să obțin un profit cu literatura ușoară, bună sau rea, atunci nu îmi voi mai permite să public cărțile mai puțin citite pentru cei pe care îi consideri tu a fi o minoritate cu simț de discernămînt.

Frances Peverell se întoarse catre el. Era foarte aprinsă la față și îi era greu să își controleze vocea.

– De ce tot spui „eu“? Întotdeauna spui „voi face asta, voi publica asta“. Este adevarat că ești directorul general, dar nu ești tu singur firma. Noi sîntem. Toți împreună. Noi cinci. Și oricum nu sîntem acum la ședința Comitetului de Carte. Aceea va fi săptămîna viitoare. Acum se presupune că trebuie să vorbim despre viitorul clădirii Innocent House.

– Asta și facem. Propun să acceptăm oferta și să începem să scriem contractele.

– Și unde propui să ne mutam?

– Ne putem lua niște birouri în Docklands, pe malul fluviului. În aval, dacă e posibil. Trebuie să discutam dacă ne cumpărăm birourile sau închiriem pe perioadă nedeterminată, sînt posibile amîndouă variantele. Prețurile nu au fost niciodată mai scăzute. Proprietățile din Docklands nu au avut niciodată o valoare mai bună ca acum. Mai ales că deja funcționeaza gara Docklands pentru trenurile de linie îngustă și vor să prelungească și linia de metrou, așa că accesul va fi mult mai ușor. Nu vom mai avea nevoie de șalupă.

– Și vrei să îl dai afară pe Fred după atîția ani? întrebă Frances.

– Frances dragă, Fred e un barcagiu calificat. Fred nu va avea nici o problema să își gasească o alta slujba.

– E prea pripit totul, Gerard, zise Claudia. Sînt de acord cu tine că probabil trebuie sa renunțam la casa, dar nu trebuie să ne

hotărîm în dimineaţa aceasta. Pune ceva pe hîrtie, cifrele de vînzare-cumpărare, de exemplu. Lasă-ne să analizăm situaţia şi apoi mai vorbim.

– Şi să pierdem oferta? întrebă Gerard.

– Chiar crezi că o vom pierde? Gerard, fii serios! Dacă Hector Skolling vrea să cumpere casa, nu o să îşi retragă oferta pentru că trebuie să aştepte o săptămînă. Accept-o acum dacă te face fericit. Putem oricînd să o scoatem de pe piaţă dacă ne răzgîndim.

– Eu voiam să vorbim despre noul roman al lui Esmé Carling, zise James de Witt. La ultima şedinţă ai zis ceva că vrei să îl refuzi.

– *Moarte în Insula Paradisului?* L-am refuzat deja. M-am gîndit că ne-am înţeles.

– Nu, nu ne-am înţeles, îi răspunse de Witt pe un ton rar şi apăsat, de parcă vorbea cu un copil recalcitrant. S-a discutat sumar şi apoi discuţia s-a amînat.

– Ca atît de multe alte decizii ale noastre. Voi patru îmi aduceţi aminte de definiţia unei şedinţe: un colectiv de persoane care preferă sa înlocuiască responsabilitatea acţiunii sau ardoarea deciziei cu plăcerea discuţiei. Sau ceva în genul asta. Am vorbit ieri cu agenta lui Esmé şi i-am spus vestea. I-am confirmat în scris şi i-am trimis o copie lui Carling în persoană. Mă gîndesc că nimeni de aici nu vrea să susţină în mod serios că Esmé Carling e o romanciera bună, sau măcar profitabilă. Eu personal prefer un scriitor care este oricare din acestea două, preferabil amîndouă.

– Am avut cărţi şi mai slabe de atît, zise de Witt.

Etienne se întoarse spre el cu o expresie de batjocură pe chip.

– Numai Dumnezeu ştie de ce îi susţii cauza, James. Tu eşti cel mai pasionat dintre noi să publice numai literatură adevărată, numai candidaţi la Booker Prize, numai lucrări drăgălaşe pline de sensibilitate, care să impresioneze mafia literară. Acum cinci minute mă criticai că vreau să îl aduc la noi pe Sebastian Beacher. Nu cumva vrei să sugerezi că *Moarte pe Insula*

Paradisului o să îmbunătăţească reputaţia editurii Peverell Press? Vreau să zic, nu îmi vine să cred că o consideri Cartea Whitbread a anului. Apropo, aş avea mult mai multă simpatie pentru aşa-numitele tale cărţi de premiu Booker, dacă măcar ocazional ar fi şi nominalizate la premiile Booker.

– Şi eu sînt de acord că e timpul să ne despărţim de ea, zise James. Obiecţiile mele sînt la mijloace, nu la ţelul final. Am sugerat la ultima întîlnire, dacă îţi aminteşti, că ar trebui să îi publicăm această ultimă carte şi după aceea să îi spunem cu tact că închidem lista cu autorii de romane poliţiste.

– Nu prea e deloc convingător, interveni Claudia. Ea e singurul autor de pe lista aceea.

– Cartea va trebui să fie redactată foarte atent, continuă James, adresîndu-i-se direct lui Gerard. Dar dacă îi sugerăm schimbările cu tact, le va face. Acţiunea trebuie întărită şi partea de mijloc este foarte slabă. Dar descrierea insulei e bună. E excelentă la evocarea unei atmosfere ameninţătoare. Şi caracterizarea este mult mai bună decît în ultimul roman. Nu vom pierde bani pe el. Îi publicăm cărţile de treizeci de ani. E o asociere de lungă durată. Mi-ar plăcea să o încheiem cu bunăvoinţă şi generozitate, asta e tot.

– S-a încheiat deja, zise Gerard Etienne. Şi sîntem o editură, nu o fundaţie de binefacere. Îmi pare rău, James, dar trebuie să plece.

– Ai fi putut aştepta pînă la întîlnirea Comitetului de Carte, replica de Witt.

– Probabil aş fi aşteptat, dacă nu ma suna agenta ei. Carling făcea presiuni asupra ei să afle dacă fixasem data publicării şi dacă aveam să dăm o petrecere cînd se va lansa cartea. O petrecere! Ar fi fost mai potrivit un priveghi. Nu a avut nici un sens să mai amîn. I-am spus ca romanul nu e la standardele acceptabile şi că nu am propus-o pentru publicare. I-am confirmat în scris ieri.

– Se va supăra.

– Bineînţeles că se va supăra. Toţi autorii se supără dacă sînt refuzaţi. Li se pare întotdeauna că refuzul unei cărţi e echivalentul unei pruncucideri.

– Dar cărţile ei mai vechi la care avem drepturile de publicare?

– Ei, acolo am putea găsi ceva din care să scoatem nişte bani.

– James are dreptate, zise dintr-odată Frances Peverell. Am fost cu toţii de acord să discutăm problema încă o dată. Nu ai avut absolut nici o autoritate să vorbeşti cu Esmé Carling sau cu Velma Pitt-Cowley. Am putea foarte bine să îi reedităm ultimul roman şi să îi sugerăm cu tact că nu îi vom mai publica altele. Gabriel, şi tu eşti de acord, nu? Tu crezi că ar fi trebuit să acceptăm *Moarte pe Insula Paradisului?*

Cei patru asociaţi îl priviră pe Dauntsey şi îi aşteptară răspunsul de parcă era Curtea Supremă de Apel. Bătrînul se uitase pînă atunci în hîrtiile sale, dar acum îşi ridică ochii şi îi zîmbi cu blîndeţe lui Frances.

– Nu cred că asta i-ar fi îndulcit pilula cîtuşi de puţin. La urma urmei, nu pe autor îl refuzi. Ceea ce refuzi este cartea sa. Dacă îi publicăm acest roman, ne va aduce altul imediat după aceea şi ne vom confrunta cu aceeaşi dilemă. Gerard a acţionat prematur şi îmi imaginez că nu cu deosebit de mult tact, dar eu consider că hotărîrea sa a fost corectă. Un roman fie merită să fie publicat, fie nu.

– Mă bucur că am ajuns la o concluzie, zise Etienne, începînd să îşi aranjeze hîrtiile într-un teanc.

– Atîta timp cît îţi dai seama că am ajuns la o singură concluzie, nu mai multe, replică de Witt. Nu mai face nici o negociere pentru vînzarea clădirii Innocent House pînă cînd nu mai avem o şedinţă, înainte de care trebuie ne dai toate cifrele, împreună cu un plan de afaceri complet.

– V-am dat un plan de afaceri. Vi l-am dat luna trecută.

– Nu s-a putut înţelege nimic din el. Ne mai întîlnim o dată peste o săptămînă. Şi ar fi foarte frumos să ne trimiţi hîrtiile cu o zi înainte. Şi ne trebuie şi alternative. Un plan de afaceri pentru

cazul în care vindem Innocent House şi un al doilea în cazul în care nu o vindem.

– Pe al doilea vi-l pot da foarte uşor, spuse Etienne. Fie batem palma cu Skolling, fie dăm faliment. Şi Skolling nu e un om cu foarte multă răbdare.

– Promite-i ceva şi închide-i gura, zise Claudia. Spune-i că, daca ne hotarîm să vindem, el va primi prima opţiune.

– Oh, nu, raspunse Etienne, zîmbind. Nu cred că pot să îi fac o asemenea promisiune. Odată ce interesul lui devine public putem să mai atragem încă 50 000 de lire sterline. Nu cred că e foarte probabil, dar nu se ştie niciodată. Se zice că Muzeul Greyfriars caută un loc pentru a-şi expune colecţia de tablouri maritime.

– Nu îi vom vinde Innocent House lui Hector Skolling sau oricui altcuiva, rosti Frances Peverell. Această casă nu va fi vîndută decît peste cadavrul meu – sau al tău.

13

Mandy îşi ridică privirea cînd domnişoara Blackett intră în secretariat. Aceasta se îndreptă cu paşi repezi şi roşie la chip către biroul ei, se aşeză în faţa calculatorului şi începu să scrie. După un minut, curiozitatea îi înfrînse discreţia şi Mandy o întrebă:

– Ce s-a întîmplat? Credeam că întotdeauna luaţi notiţe la şedinţa consiliului director.

Vocea lui Blackie era ciudată, aspră, dar în acelaşi timp cu o notă uşor triumfatoare.

– Se pare că nu şi de-acum înainte.

„I-au dat un şut în fund, saraca, vaca bătrînă ce e“, se gîndi Mandy.

– Dar ce-i aşa de secret? zise ea cu voce tare. Ce fac acolo?

– Ce fac? Mîinile lui Blackie îşi încetară dansul rapid peste taste. Ruinează firma, asta fac. Aruncă la o parte tot ce ceea ce

a înfăptuit domnul Peverell, tot ce a iubit dumnealui, tot ce a susţinut dumnealui de mai bine de treizeci de ani. Plănuiesc să vîndă Innocent House. Domnul Peverell a iubit această clădire. A aparţinut familiei dînsului de mai mult de o sută şaizeci de ani. Innocent House este Peverell Press. Dacă dispare una, dispar amîndouă. Domnul Gerard plănuieşte să se descotorosească de ea încă de cînd s-a pensionat domnul Etienne şi acum, că a preluat el puterea, nu-l mai poate opri nimeni. Şi oricum nu le pasă. Domnişoarei Frances nu o să-i placă, dar ea e îndrăgostită de el şi, oricum, nimeni nu o prea bagă în seamă. Domnişoara Claudia este sora lui şi domnul de Witt nu are curajul să îl oprească. Nimeni n-are. Domnul Dauntsey poate ar avea, dar acum e prea bătrîn, aşa că nu-i mai pasă. Nici unul dintre ei nu poate să-l înfrunte pe domnul Gerard. Dar el ştie ce gîndesc eu. De aceea n-a vrut să fiu şi eu acolo. Ştie că eu nu sînt de acord. Ştie că eu l-aş opri, dacă aş putea.

Mandy văzu că aproape îi dădură lacrimile, dar erau lacrimi de furie. Mandy se simţea jenată şi ar fi dorit să o consoleze, dar era perfect conştientă că Blackie va regreta mai tîrziu că îi făcuse această mărturisire, atît de deosebită de felul ei de a fi.

– Poate fi un adevărat nemernic. Am văzut cum se poartă cu dumneavoastră uneori. De ce nu plecaţi de aici? Aţi putea încerca nişte slujbe temporare. Cereţi-vă drepturile şi spuneţi-i să se ducă la naiba cu slujba lui cu tot.

Blackie, luptîndu-se din răsputeri să se controleze, încercă să îşi recapete demnitatea.

– Nu fi ridicolă, Mandy. Nu am nici cea mai mică intenţie să plec. Eu sînt secretara-şefă a firmei. Nu sînt angajată temporar. Nu am fost şi nu voi fi niciodată angajată temporar.

– Sînt şi lucruri mai rele pe lumea asta decît slujbele temporare. Nu doriţi cumva o cafea acum? Aş putea să vă fac una chiar acum – n-are nici un rost să aşteptăm – şi poate nişte pastile de digestie cu aromă de ciocolată.

– Bine, dar nu pierde vremea la bîrfe cu doamna Demery. Am să-ţi dau nişte acte de copiat pentru cînd termini scrisorile

acelea. Şi Mandy, ce ţi-am spus ramîne între noi. Am vorbit puţin mai liber decît ar fi trebuit şi aş dori ca această discuţie să rămîna confidenţială.

„Nici o şansă", se gîndi Mandy. Oare domnişoara Blackett chiar nu îşi dădea seama că toate lucrurile astea erau de mult subiect de bîrfă în toată clădirea?

– Eu pot sa-mi ţin gura, zise ea cu voce tare. La urma urmei, pe mine nu mă afecteaza nici un pic, nu? Eu n-o sa mai fiu aici cînd va trebui să vă mutaţi.

Abia se ridicase în picioare cînd sună telefonul de pe birou şi auzi vocea neliniştită a lui George, dar vorbea atît de încet şi de conspirativ, încît abia se putea distinge ce spune.

– Mandy, ştii cumva unde este domnişoara FitzGerald? Nu pot s-o scot pe Blackie de la şedinţa consiliului director şi a venit doamna Carling aici. Pretinde să-l vadă imediat pe domnul Gerard şi nu cred că pot s-o mai ţin aici multa vreme.

– E în regulă, domnişoara Blackett este aici. Mandy îi dădu receptorul. E George. Doamna Carling e la recepţie şi urlă că vrea să-l vadă pe domnul Gerard.

– Ei bine, nu poate.

Blackie luă receptorul, dar înainte să apuce să vorbească, uşa se deschise şi năvăli înăuntru doamna Carling, care o împinse pe Mandy la o parte şi pătrunse direct în biroul principal. Se reîntoarse imediat, confruntîndu-le.

– Ei, unde e? Unde e Gerard Etienne?

Blackie, încercînd să se poarte cu demnitate perfectă, deschise agenda de pe birou.

– Nu cred că aveţi programată o întîlnire, doamnă Carling.

– Bineînţeles că n-am programată nici o afurisită de întîlnire! După treizeci de ani de colaborare cu firma asta n-am nevoie de programare ca sa vorbesc cu editorul meu. Doar nu sînt cine ştie ce agent comercial care încearca să-i vîndă spaţiu de reclamă. Unde e?

– Este la şedinţa consiliului director, doamnă Carling.

– Eu ştiam că acelea sînt numai în prima joi din lună.

– Domnul Gerard a mutat-o pe ziua de azi.

– Păi atunci vor trebui să o întrerupă. Presupun că sînt în sala de consiliu.

Se îndreptă spre ieşire, dar Blackie fu mai rapidă şi, strecurîndu-se pe lîngă ea, se lipi cu spatele de uşă.

– Nu puteţi intra înăuntru, doamnă Carling. Şedinţele de consiliu nu sînt niciodată întrerupte. Am primit instrucţiuni foarte clare să amînăm chiar şi telefoanele foarte urgente.

– În acest caz voi aştepta aici pînă termină.

Blackie, care era încă în picioare, văzu cum scaunul din faţa calculatorului ei fu ocupat cu fermitate, dar îşi păstră calmul.

– Nu ştiu cînd vor termina. Este foarte posibil să trimită vorbă să li se ducă sandviciuri sus. Şi nu cumva trebuie să daţi autografe la Cambridge într-o oră? Îl voi informa pe domnul Gerard că aţi venit pe aici şi, fără îndoială, vă va contacta de îndată ce are un moment liber.

Incidentul atît de jenant din urmă cu cîteva minute şi nevoia lui Blackie de a-şi restabili statutul în faţa lui Mandy o făcură să folosească un ton mult mai autoritar decît ar fi fost diplomatic, dar chiar şi aşa ferocitatea răspunsului pe care îl primi le ului pe amîndouă. Doamna Carling se ridică de pe scaun cu o viteză care îl făcu să se învîrtă în gol şi se apropie de Blackie atît de mult, încît aproape îi atingea faţa. Era cu aproape opt centimentri mai scundă, dar lui Mandy i se păru că acestă diferenţă o făcea chiar mai înfricoşătoare. Muşchii gîtului i se încordaseră ca nişte funii răsucite, ochii îi aruncau scîntei şi, pe sub nasul destul de încovoiat, gura mică şi răutăcioasă, ca o tăietură roşie, scuipă venin.

– Cînd are un moment liber! Vacă cretină ce eşti! Tîmpită arogantă şi înfumurată! Cu cine crezi că vorbeşti aici? Din talentul meu ţi-au plătit salariul de mai bine de douăzeci de ani şi nu cumva să ai curajul să uiţi asta. Ar fi timpul să îţi dai seama cît de puţin importantă eşti în firma asta. Doar pentru că ai lucrat pentru domnul Peverell şi el ţi-a făcut pe plac, şi te-a tolerat, şi te-a făcut să crezi că eşti dorită, acum crezi că poţi să te dai mare faţă de oamenii care au lucrat cu Peverell Press pe cînd tu nu erai

decît o mucoasă de şcoală primară. Bătrînul Henry te-a răsfăţat, bineînţeles, dar să-ţi spun eu ce credea de fapt despre tine. Şi ştii cum am aflat? Pentru că mi-a zis el, aşa am aflat. Îi era scîrbă de cum te tot ţineai după el şi te holbai la el ca o vacă îndrăgostită. Nu te mai suporta nici pe tine, nici devotamentul tău. Voia să se scape de tine, dar n-a avut curaj să te dea afară. Niciodată n-a avut curaj, amărîtul naibii. Dac-ar fi avut curaj, n-ar fi acum la putere Gerard Etienne. Spune-i ca vreau să-l văd, şi să fie cînd îmi convine mie, nu lui.

Blackie vorbi printre buze atît de albite şi vinete, încît Mandy avu impresia că îi înţepeniseră cu totul.

– Nu-i adevărat. Minţi. Nu-i adevărat.

Şi Mandy se simţi cu adevărat speriată. Era obişnuită cu certurile de birou. În cei peste trei ani de cînd lucra ca secretară în diverse birouri fusese martoră la cîteva explozii de furie destul de impresionante şi, ca o bărcuţă zdravănă şi voinică, plutise fericită şi curajoasă printre valurile tumultoase pline de epave sfîşiate. De fapt, lui Mandy îi plăceau certurile violente de birou. Nu exista nici un antitod mai eficient împotriva plictiselii. Dar asta era diferită. Aici îşi dădea seama chiar şi ea că era vorba despre o suferinţă autentică, o durere adevărată, de adult, o răutate care izvora dintr-o ură înspăimîntătoare. Această durere nu putea fi alinată cu o cafea proaspătă şi nişte biscuiţi din cutia pe care doamna Demery o ţinea special pentru asociaţi. Pentru o clipă înfricoşătoare se gîndi că Blackie îşi va da capul pe spate şi va urla de durere. Îi venea să îi întindă o mînă pentru a o consola, dar îşi dădu seama instinctiv că nu-i putea oferi mîngîiere şi că, dacă ar fi încercat, va fi detestată.

Uşa se trînti. Doamna Carling se năpusti afară din încăpere.

– E o minciună, repetă Blackie. Toate sînt minciuni. Nu ştie nimic despre asta.

– Bineînţeles că nu ştie, zise Mandy cu fermitate. Bineînţeles că minte, oricine poate să vadă asta. Nu e decît o scorpie invidioasă şi geloasă. Eu, una, nu i-aş da nici o atenţie.

– Mă duc pînă la baie.

Era evident că Blackie se simţea rau. Mandy se întrebă din nou dacă sa se ofere sa o însoţească, dar se hotarî sa nu zică nimic. Blackie ieşi ţeapănă ca un robot, aproape ciocnindu-se de doamna Demery care intră cu cîteva pachete.

– Acestea au venit cu a doua poştă de dimineaţă, aşa că m-am gîndit sa le aduc eu acum, zise doamna Demery. Dar ce-a păţit?

– E suparata. Asociaţii nu au vrut s-o lase să participe la şedinţă şi după aceea a venit doamna Carling pretinzînd să-l vada pe domnul Gerard şi Blackie a oprit-o.

Doamna Demery îşi încrucişă braţele şi se rezemă de biroul lui Blackie.

– Ma gîndesc ca a primit azi-dimineaţă scrisoarea prin care i se spune ca i-au refuzat ultimul roman.

– De unde Dumnezeu ştii asta, tanti Demery?

– Nu prea se-ntîmpla multe lucruri aici pe care să nu le ştiu. Sa vezi c-o să se lase cu necaz treaba asta, ascultă ce-ţi spun eu.

– Daca nu e suficient de bun, de ce nu-l reface sau nu scrie altul?

– Pentru ca nu crede că e în stare. Asta se-ntîmpla cu toţi autorii cînd sînt refuzaţi. De asta-s atîta de speriaţi totdeauna, că-şi pierd talentul, c-o să se blocheze. De-aia e aşa de greu să ai de-a face cu ei. Năzuroşi şi obositori, aşa-s toţi scriitorii. Trebuie sa le spui mereu cît sînt de minunaţi, altfel fac o cadere nervoasă. Am mai văzut eu de multe ori treburi din astea. Ei, batrînul domn Peverell, asta chiar ca ştia cum să se poarte cu ei. Ştia să-i îmbrobodească exact aşa cum trebuie, domnul Peverell. Dar domnul Gerard, cu el e greu. El e altfel. El nu pricepe de ce nu pot să-şi facă treaba ca lumea de prima data şi să nu se mai văicarească.

Aceasta era o perspectivă pe care o împartăşea şi Mandy în mare masură. Îi spusese ea lui Blackie – şi fusese complet sinceră, de altfel – că domnul Gerard era un nemernic, dar de fapt nu se putea abţine sa nu îi placă de el. Simţea ca, dacă ar fi fost cazul, s-ar fi putut înţelege bine cu domnul Gerard. Dar

orice alte discuţii confidenţiale fură întrerupte de Blackie, care se reîntoarse mult mai repede decît se aşteptase Mandy. Doamna Demery se strecură afară şi Blackie, fără un cuvînt, se aşeză din nou în faţa calculatorului.

Următoarea oră lucrară într-o linişte apăsătoare, întreruptă doar de poruncile ocazionale date de Blackie. Mandy fu trimisă să facă trei copii după un manuscris sosit recent la editură, despre care fata, judecînd după primele trei paragrafe, nu credea că are prea mari şanse să fie vreodată publicat. După aceea îi dădu să copieze un teanc de hîrtii extrem de plictisitoare şi îi spuse să verifice toate dosarele mai vechi de doi ani din sertarul cu „A se păstra pentru o vreme“. Această colecţie folositoare era utilizată de întreg biroul pe post de depozit de hîrtii pentru care nimeni nu putea găsi un loc potrivit, dar pe care ezitau să le arunce. Erau foarte puţine lucruri mai recente de doisprezece ani, şi sortarea sertarului „a se păstra pentru o vreme“ era considerată o sarcină extrem de neplăcută. Mandy avea senzaţia că era pedepsită pe nedrept pentru ca să-şi recapete Blackie încrederea de sine.

Şedinţa consiliului se termină mai repede decît de obicei şi nu era decît unsprezece şi jumătate cînd Gerard Etienne, urmat de sora sa şi de Gabriel Dauntsey, trecu cu paşi rapizi prin hol şi intră în biroul său. Claudia se oprise să vorbească cu Blackie, cînd uşa se deschise brusc şi Gerard reapăru. Mandy văzu că îşi stăpînea nervii cu mare efort.

– Mi-ai luat agenda personală? o întrebă el pe Blackie.

– Desigur că nu, domnule Gerard. Nu este în sertarul drept de la birou?

– Dacă ar fi acolo, nu te-aş întreba pe tine.

– Am adus-o la zi luni după-amiază şi am pus-o înapoi în sertar. Nu am mai văzut-o de atunci.

– Era acolo ieri-dimineaţa. Dacă nu ai luat-o tu, ai face bine să descoperi cine a luat-o. Presupun că recunoşti că este responsabilitatea ta să ai grijă de documentele mele. Dacă nu îmi

găseşti agenda, aş vrea să mi se înapoieze măcar stiloul. E de aur şi sînt destul de ataşat de el.

Blackie se făcuse roşie ca focul la faţă. Claudia Etienne îi privea pe amîndoi amuzată şi cu o sprînceană ridicată. Mandy, simţind o confruntare, studia cu atenţie simbolurile din caietul de stenografie din faţa sa, de parcă deveniseră brusc de nedescifrat. Vocea lui Blackie, cînd răspunse, avea un ton de isterie:

– Mă acuzaţi de furt, domnule Gerard? Lucrez în biroul acesta de douăzeci şi şapte de ani, dar... Vocea i se frînse.

– Nu fi idioată, îi zise el cu nerăbdare. Nimeni nu te-acuză de nimic. Privirea îi căzu pe şarpele răsucit în jurul mînerului dulapului de dosare. Şi, pentru numele lui Dumnezeu, aruncă şarpele ăla afurisit! Aruncă-l naibii în Tamisa. Ne face biroul să arate ca o grădiniţă de copii.

Intră înapoi în biroul său şi sora lui îl urmă înăuntru. Fără să rostească un cuvînt, Blackie luă şarpele şi îl închise în sertarul biroului ei.

– Şi tu la ce te uiţi? o întrebă pe Mandy. Dacă n-ai nimic de lucru, îţi găsesc eu imediat. Între timp, du-te şi fă nişte cafea.

Mandy, înarmată cu aceste bîrfe nou-nouţe pentru a o delecta pe doamna Demery, fu încîntată să-i dea ascultare.

14

Declan trebuia să sosească pentru a face împreună o excursie cu şalupa pe fluviu. Era 18.15 cînd Claudia intră în biroul fratelui ei. Doar ei doi se mai aflau în clădire. Gerard stătea întotdeauna pînă tîrziu la lucru joia seara, cînd majoritatea personalului plănuia să plece devreme pentru a putea profita de magazinele deschise pînă tîrziu în această zi. Gerard era la birou, la lumina lămpii, dar se ridică în picioare cînd intră ea. Era întotdeauna foarte protocolar faţă de ea, manierele lui întotdeauna impecabile. Se întrebase o vreme dacă nu cumva

aceasta nu era decît o mică stratagemă menită să descurajeze orice urmă de intimitate.

Se așeză pe scaunul din fața biroului său și începu să vorbească fără nici o introducere:

– Ascultă, îți voi sprijini decizia de a vinde Innocent House. Voi fi de acord cu orice alte planuri ai, dacă va fi cazul. Cu ajutorul meu poți depăși cu ușurință voturile celorlalți împreună. Dar am nevoie de niște bani lichizi: 350 000 de lire sterline. Vreau să îți vînd jumătate din acțiunile mele, chiar pe toate, dacă vrei.

– Nu mi le pot permite.

– Vei putea, după ce vinzi Innocent House. Odată ce se schimbă contractele, poți face rost de un milion sau așa ceva. Cu acțiunile mele vei avea o majoritate generală permanentă. Asta îți va da putere absolută. Merită să plătești pentru așa ceva. Eu voi ramîne în continuare la firmă, dar cu mai puține acțiuni sau fără nici o acțiune.

– Cu siguranță, merită să mă gîndesc, zise el încet. Dar nu acum. Nu pot folosi banii de la vînzare. Aceia aparțin tuturor asociaților. Și, oricum, voi avea nevoie de ei pentru mutare și pentru celelalte planuri ale mele. Dar tu ai putea face rost de ei. Ai putea face rost de 350 000 de lire. Dacă eu pot, și tu poți.

– Nu la fel de ușor. Nu fără enorm de multă bătaie de cap și întîrziere. Și îmi trebuie urgent. Am nevoie de banii aceștia pînă la sfîrșitul lunii.

– Pentru ce? Ce vrei să faci?

– Să investesc în magazinul de antichități împreună cu Declan Cartwright. Are ocazia să cumpere afacerea de la bătrînul Simon: 350 000 pentru proprietatea de patru etaje și tot stocul. E un preț foarte bun. Bătrînul îi e devotat și ar prefera să ia el magazinul, dar nu mai poate aștepta cu vînzarea. E bătrîn, e bolnav și se grăbește.

– Cartwright e băiat frumos, nu zic că nu, dar la 350 000 de lire nu crezi că se vinde cam scump?

– Nu sînt nici eu proastă. Nu îi voi da pur şi simplu banii în mînă. Vor rămîne în continuare banii mei, investiţi într-o afacere comună. Nici Declan nu e prost. Ştie el ce face.

– Te gîndeşti să te măriţi cu el, nu-i aşa?

– Poate. Te surprinde?

– Cam da. După o clipă adăugă: Cred că tu ţii la el mai mult decît ţine el la tine. Asta e întotdeauna periculos.

– Oh, sîntem chit mai mult decît crezi tu. Ţine le mine pe cît poate el să ţină la cineva, iar eu ţin la el pe cît pot eu să ţin la cineva. Capacităţile noastre sentimentale sînt inegale, asta e tot. Amîndoi oferim celuilalt tot ceea ce avem de dat.

– Aşa că te-ai hotărît să îl cumperi?

– Nu aşa am obţinut întotdeauna ce am vrut de la viaţă, eu şi cu tine? Cumpărînd? Şi ce spui de tine şi Lucinda? Eşti sigur că faci o alegere corectă? Pentru tine personal, vreau să zic. Nu-mi fac griji pentru ea. Nu m-a păcălit deloc cu aerul ei de fragilitate virtuoasă. Poate foarte bine să-şi poarte singură de grijă. Oricum, cei din clasa ei socială întotdeauna pot.

– Am de gînd să mă însor cu ea.

– Ei, nu e nevoie să fii atît de beligerant din cauza asta. Nimeni nu încearcă să te oprească. Apropo, ai intenţia să îi spui şi ei adevărul despre tine – despre noi? Mai exact, ai de gînd să îi spui familiei ei?

– Voi răspunde la întrebări rezonabile. Pînă acum nu m-au întrebat nimic, nici rezonabil, nici nerezonabil. Slavă Domnului, nu trăim pe vremea cînd trebuia să i se ceară consimţămîntul tatălui viitoarei mirese şi cînd viitorul mire trebuia să îi prezinte dovezi clare de corectitudine morală şi cinste financiară. Şi oricum, nu are decît un frate. El pare să creadă că am o casă în care să o ţin după nuntă şi suficienţi bani să îi ofer un confort rezonabil.

– Dar, de fapt, tu nu ai nici o casă, Gerard, nu-i aşa? Nu prea mi-o pot imagina locuind în apartamentul din Barbican. Nu e nici pe departe suficient spaţiu.

– Cred că vrea mai degrabă să stea în Hampshire. Şi oricum, putem discuta acest lucru mai aproape de data căsătoriei. Voi păstra apartamentul din Barbican. E comod pentru birou.

– Ei bine, sper să îţi iasă. Drept să spun, cred că eu şi Declan avem mai multe şanse ca voi. Noi nu confundăm sexul cu dragostea. Şi s-ar putea să descoperi că nu vei putea ieşi uşor din acestă căsătorie. Probabil va avea scrupule religioase împotriva divorţului. Oricum divorţul este vulgar, urît şi scump. Sigur că după doi ani de separare nu îl va mai putea evita, dar vor fi nişte ani extrem de neplăcuţi. Nu îţi va conveni să trebuiască să te confrunţi cu un eşec mediatizat.

– Nici măcar nu sînt căsătorit. E cam devreme să încep să mă gîndesc cum să fac faţă eşecului. Nu va fi un eşec.

– Drept să-ţi spun, Gerard, nu înţeleg ce te aştepţi să obţii din toată treaba asta, în afară de o soţie frumoasă cu optsprezece ani mai tînără ca tine.

– Majoritatea oamenilor ar crede că asta e de ajuns.

– Numai cei naivi. E o reţetă pentru dezastru. Nu eşti din familia regală, nu e nevoie să te căsătoreşti cu o virgină complet nepotrivită pentru tine numai pentru a continua o dinastie. Sau la asta se rezumă totul, vrei să pui bazele unei familii? Ei da, îmi vine să cred că da. Ai devenit convenţional la vîrsta a doua. Vrei să te aşezi la casa ta, cu copii.

– Acesta mi se pare cel mai inteligent motiv pentru a te căsători. Unii ar zice chiar singurul motiv inteligent.

– Deci te-ai distrat suficient zburînd din floare-n floare, aşa că acum cauţi o virgină frumoasă, tînără şi, preferabil, de familie bună. Serios, cred că ţi-ar fi fost mai bine cu Frances.

– Frances nu a fost niciodată o opţiune.

– A fost, pentru ea. Bineînţeles că îmi dau seama cum s-a întîmplat. Iată o virgină de aproape treizeci de ani, care doreşte evident o experienţă sexuală şi cine e mai pregătit să i-o ofere decît fratele meu cel isteţ? Dar a fost o greşeală. Ţi l-ai făcut duşman pe James de Witt şi nu îţi poţi permite acest lucru.

– Nu mi-a spus un cuvînt în această privinţă.

– Sigur că nu ţi-a spus. Nu aşa lucrează James. El e un om al acţiunilor, nu al cuvintelor. Să îţi dau un sfat. Nu sta prea aproape de balcoanele de la etajele superioare de la Innocent House. O moarte violentă în casa aceasta este mai mult decît suficientă.

– Mulţumesc de avertisment, îi zise el calm. Dar nu sînt chiar atît de sigur că James de Witt ar fi suspectul principal. La urma urmei, dacă mi se întîmplă ceva înainte să mă însor şi să îmi întocmesc un nou testament, tu vei primi toate acţiunile mele, apartamentul meu, plus banii de la asigurarea pe viaţă. Poţi să cumperi foarte multe antichităţi pentru aproape două milioane şi jumătate.

Claudia era deja la uşă cînd Gerard vorbi din nou, cu răceală, fără să îşi ridice privirea aţintită asupra hîrtiilor de pe birou:

– Apropo, pacostea biroului a atacat din nou.

– Cum adică? întrebă Claudia pe un ton ascuţit, întorcîndu-se de la uşă. Cum? Cînd?

– Astăzi, la douăsprezece şi treizeci de minute ca să fiu precis. Cineva a trimis un fax la librăria Better Books din Cambridge şi a anulat întîlnirea lui Carling cu cititorii pentru a da autografe. Cînd a ajuns Carling acolo, reclamele erau luate jos, masa şi scaunul duse în altă încăpere, doritorii de autografe trimişi acasă şi aproape toate cărţile surghiunite într-o încăpere din spate. Se pare că a fost absolut incandescentă de furie. Păcat că n-am văzut-o şi eu.

– Dumnezeule! Cînd ai aflat?

– Agenta ei, Velma Pitt-Cowley, m-a sunat la două şi patruzeci şi cinci de minute, cînd m-am întors de la prînz. Încercase să dea de mine de la unu jumătate. Carling o sunase de la librărie.

– Şi nu ai spus nimic la nimeni pînă acum?

– Am avut lucruri mai importante de făcut decît să dau raita prin birouri să îi iau pe oameni la întrebări ce alibiuri au. Şi oricum, asta e treaba ta, dar eu unul nu mi-aş bate capul chiar atît de tare. Ştiu aproape sigur cine a fost de data aceasta. Oricum, are prea mică importanţă.

– Nu şi pentru Esmé Carling, zise sumbră Claudia. Ţie poate că nu îţi place de ea, sau o dispreţuieşti, sau ţi-e milă de ea, dar nu o subestima. S-ar putea dovedi un duşman mult mai periculos decît îţi poţi imagina.

15

Salonul de la etaj al localului Connaught Arms de pe Waterloo Road era aglomerat. Matt Bayliss, proprietarul, nu avea nici o îndoială că seara de poezie era un succes. Deja la ora nouă încasările de la bar erau foarte ridicate, avînd în vedere că era joi seara. Salonul de sus era de obicei folosit pentru servirea mesei de prînz – nu erau decît foarte puţine persoane care doreau să ia cina la Connaught Arms –, dar era disponibil pentru o ocazie deosebită. Fratele lui, care lucra pentru o societate culturală, era cel care îl convinsese să găzduiască acest eveniment artistic de joi seara. Planul fusese ca un număr de poeţi cu lucrări publicate să vină să citească din operele lor, intercalate cu lecturi ale tuturor poeţilor amatori care doreau să participe. Fixaseră taxa pentru o persoană la o liră sterlină şi Matt pregătise un bar cu vin cu vînzare directă în spatele sălii. Nu avusese nici cea mai mică idee că poezia era iubită de atît de mulţi oameni, şi mai ales că atît de mulţi dintre clienţii lui obişnuiţi nutreau ambiţia să se exprime prin versuri. Vînzarea iniţială de bilete fusese satisfăcătoare, dar acum era un şuvoi constant de oameni care sosiseră mai tîrziu şi de oameni de la bar care, auzind despre evenimentul cultural de la etaj, urcau scările înguste cu halbele în mîini.

Lucrurile care îl entuziasmau pe Colin erau variate şi foarte la modă: Arta Negrilor, Arta Feminină, Arta Homosexualilor, Arta Fostelor Colonii Britanice, Arta Accesibilă, Arta Inovatoare, Arta pentru Popor. Acest eveniment era denumit Poezie pentru Popor. Interesele personale ale lui Matt erau îndreptate mai degrabă spre bere pentru popor, dar nu vedea nici un motiv pentru care cele două interese nu ar fi putut să se combine în

mod profitabil. Ambiţia lui Colin era să transforme Connaught Arms într-un centru recunoscut pentru lectura de poezie contemporană şi într-o platformă publică pentru poeţi noi. Privindu-l pe barman deschizînd cu rapiditate sticlă după sticlă de vin roşu de California, Matt îşi descoperi un interes nebănuit pentru cultura contemporană. Urca din cînd în cînd de la barul din salonul principal pentru a vedea cum mai decurge spectacolul. Lui i se părea că poeziile erau în mare măsură de neînţeles; cu siguranţă, doar foarte puţine dintre ele aveau rimă sau metru, altfel spus, ceea ce înţelegea el prin cuvîntul poezie; dar toate erau aplaudate cu mult entuziasm. Avînd în vedere că majoritatea poeţilor amatori şi a publicului fuma, aerul stătut era încărcat de fum gros de tutun şi miros de bere.

Vedeta anunţată a serii era Gabriel Dauntsey. Acesta îi rugase să îl lase să apară devreme, dar majoritatea poeţilor de dinaintea lui îşi depăşiseră timpul alocat, amatorii mai ales nefiind deloc susceptibili la indicaţiile murmurate ale lui Colin, aşa că se făcuse aproape 21.30 cînd Dauntsey înaintă în sfîrşit cu paşi greoi către tribună. Fu ascultat într-o tăcere respectuoasă şi aplaudat cu mare zgomot, dar Matt bănui că poeziile lui despre un război care, pentru majoritatea celor prezenţi, nu mai era de mult decît o pagină din cartea de istorie, aveau prea puţină relevanţă pentru preocuparile lor actuale. După aceea Colin îşi făcu loc prin mulţime ca să ajungă la el.

– Chiar trebuie să plecaţi? Cîţiva dintre noi ne gîndeam să mergem să luăm cina împreună după aceea.

– Îmi pare rău, dar e prea tîrziu pentru mine. De unde pot lua un taxi?

– Matt ar putea să sune după o maşină, dar puteţi găsi una şi dacă o luaţi în jos pe Waterloo Road.

Se strecurase aproape neobservat, iar Matt avu senzaţia că se purtaseră urît cu bătrînul.

Dauntsey nu plecase decît de cîteva clipe cînd un cuplu mai în vîrstă veni la bar la el.

– Gabriel Dauntsey a plecat deja? îl întrebă bărbatul. Soția mea are un exemplar din prima ediție a poezilor sale pe care ar vrea să îi dea un autograf. Nu l-am văzut nicăieri sus.

– Aveți mașină? întrebă Matt.

– Da, am parcat-o la aproximativ trei străzi de aici. Nu am găsit nici un loc mai aproape.

– Ei bine, tocmai a plecat. Merge pe jos. Dacă vă grăbiți, s-ar putea să îl ajungeți. Cred ca îl veți rata dacă așteptați pînă vă găsiți mașina.

Ieșiră amîndoi în mare grabă, femeia ținînd cartea în ambele mîini, cu ochii sclipind de nerăbdare.

După mai puțin de trei minute se întoarseră. Matt îi văzu de la bar în momentul în care intrară pe ușă, sprijinindu-l pe Gabriel Dauntsey între ei. Acesta din urmă își ținea la frunte o batistă pătată de sînge. Matt se duse imediat la ei.

– Ce s-a întîmplat?

– A fost jefuit, răspunse femeia, evident șocată. Trei bărbați, doi negri și unul alb. Erau aplecați asupra lui, dar au luat-o la fugă cînd ne-au văzut pe noi. I-au luat însă portmoneul.

Bărbatul se uită în jur pînă găsi un scaun liber și îl ajută pe Dauntsey să se așeze în el.

– Ar trebui să sunăm la poliție și la ambulanță.

Vocea lui Dauntsey era mult mai puternică decît se așteptase Matt:

– Nu, nu. Mă simt bine. Nu vreau să sunați nicăieri. Nu e decît o zgîrietură de cînd am căzut.

Matt se uită la el nehotărît. Părea mai degrabă șocat decît rănit. Și ce rost avea să cheme poliția? Nu aveau nici o șansă să îi prindă pe hoți și nu ar face decît să adauge și această infracțiune minoră la statisticile lor. Matt sprijinea, de fapt, din toată inima poliția, dar în general prefera să nu îi vadă prea frecvent în barul sau.

Femeia îi aruncă soțului ei o privire și apoi zise cu fermitate:

– Trebuie să ne oprim la Spitalul St Thomas. Îl vom duce la Secția de urgențe. Așa este cel mai bine.

Se părea că Dauntsey nu avea nici un cuvînt de spus.

Voiau evident să se descotorosească de responsabilitate cît de repede posibil, se gîndi Matt, şi nu putea să îi condamne. După ce plecară, urcă la etaj să verifice cît vin mai era şi observă pe o masă lîngă uşă un teanc de volume subţiri. Simţi un şuvoi brusc de milă pentru Gabriel Dauntsey. Bietul de el plecase fără să aştepte să îşi semneze cărţile. Dar probabil aşa era cel mai bine. Ar fi fost extrem de stînjenitor pentru toată lumea dacă nu ar fi reuşit să vîndă măcar cîteva.

16

A doua zi dimineaţa, în ziua de vineri, 15 octombrie, Blackie se trezi cu un sentiment de angoasă. Se gîndi cu groază la ziua care o aştepta şi la ce s-ar putea întîmpla. Îşi îmbrăca halatul şi coborî să facă ceaiul de dimineaţă, întrebîndu-se dacă să o trezească pe Joan, să se plîngă că o doare capul, că nu credea că poate merge la birou în ziua aceea, şi să o roage pe Joan să sune mai tîrziu la birou transmiţînd regretele ei şi promisiunea să se întoarcă luni. Înlătură ispita. Ziua de luni ar veni oricum mult prea repede, aducînd cu ea o povară de griji mai mare. Şi ar părea suspect să nu apară azi. Toată lumea ştia că ea nu îşi lua niciodată zile libere, că nu se îmbolnăvea niciodată. Trebuia să se ducă la lucru ca şi cum ar fi fost o zi obişnuită.

Nu putu să mănînce nimic la micul dejun. Chiar şi numai gîndul la ouă şi şuncă prăjită o făcea să îi vină rău şi prima lingură de cereale cu lapte îi rămase în gît. La gară îşi cumpără ca de obicei ziarul *Daily Telegraph*, dar nu îl deschise pe tot parcursul călătoriei, rămînînd cu mîinile încleştate pe el, privind afară la caleidoiscopul scînteietor al suburbiilor din Kent, cu ochi care nu vedeau nimic.

Şalupa plecă cu o întîrziere de cinci minute de la debarcaderul din Charing Cross. Domnul de Witt, de obicei atît ae

punctual, sosi alergînd în jos pe rampă exact în momentul în care Fred Bowling se hotărîse că ar fi cazul să pornească.

Erau acum toţi, grupul obişnuit al primei curse de dimineaţă din şalupă: domnul de Witt, ea însăşi, Maggie FitzGerald şi Amy Holden de la Publicitate, domnul Elton de la Drepturile de autor şi Ken de la depozit. Blackie îşi ocupă locul obişnuit la proră. I-ar fi plăcut să meargă să stea singură la pupa, dar şi acest lucru ar fi părut suspect. I se părea că era neobişnuit de conştientă de fiecare cuvînt sau acţiune a ei, de parcă era deja supusă unui interogatoriu. Îl auzi pe James de Witt spunîndu-le celorlalţi că domnişoara Frances îl sunase la o oră tîrzie în noaptea trecută pentru a-i spune că Gabriel Dauntsey fusese victima unui jaf. Se întîmplase după seara de poezie. Fusese găsit imediat de doi oameni care fuseseră şi ei la local şi aceştia îl duseseră la secţia de urgenţe de la Spitalul St Thomas. Suferise mai degrabă din cauza şocului decît de pe urma jafului în sine, şi acum se simţea bine. Blackie nu făcu nici un comentariu. Acesta nu era decît un incident minor, dar un exemplu în plus de ghinion. I se părea foarte puţin important în comparaţie cu povara uriaşă a propriului sentiment de spaimă şi nelinişte.

De obicei îi plăcea această plimbare cu şalupa. O făcea de peste douăzeci şi şapte de ani şi niciodată nu îşi pierduse fascinaţia. Dar azi reperele familiare nu păreau a fi nimic mai mult decît nişte borne kilometrice în drumul său inexorabil către dezastru: gardul elegant din fier forjat de la podul feroviar Blackfriars, podul Southwark, cu treptele platformei Southwark pe care stătuse Christopher Wren să supravegheze construirea catedralei St Paul, cînd fusese agăţat de o vîslă şi tîrît de-a latul fluviului; Podul Londrei, unde erau pe vremuri expuse ţestele tăiate ale trădătorilor, pe ţepuşe fixate la ambele capete de pod; Poarta Trădătorilor, verde din cauza algelor şi a buruienilor, Groapa Morţilor de sub Tower Bridge unde, prin tradiţie, se arunca cenuşa morţilor în afara limitelor oraşului; Tower Bridge însuşi, vopsit în alb şi albastru-deschis, cu medalionul central suflat cu aur; nava HMS *Belfast* în culorile sale atlantice. Le

vedea cu ochi nepăsători. Îşi spunea mereu că aceste nelinişti şi spaime erau ridicole şi inutile. Nu avea decît un singur motiv pentru a se simţi vinovată, şi acesta, probabil, la urma urmei, nu era chiar atît de important sau atît de grav. Nu trebuia decît să îşi păstreze sîngele rece şi totul avea să fie bine. Dar anxietatea i se transformase în spaimă vie, crescînd cu fiecare minut care o aducea mai aproape de Innocent House, şi i se părea că starea ei de spirit îi molipsise pe toţi ceilalţi din grup. Domnul de Witt făcea de obicei această călătorie pe fluviu în tăcere, deseori citind, dar fetele erau în mod obişnuit vesele şi vorbăreţe. În acea dimineaţă însă, toate stătură în tăcere pînă cînd ajunse şalupa, legănîndu-se încet, la inelul obişnuit de ancorare de la dreapta treptelor.

– Innocent House, zise brusc de Witt. Ei, uite c-am ajuns...

Vocea lui avea un ton de veselie nesinceră, de parcă tocmai se întorseseră dintr-o excursie, dar faţa îi era severă. Blackie se întrebă ce era cu el, la ce se gîndea. Apoi, împreună cu ceilalţi, începu să urce încet şi cu mare atenţie treptele spălate de valuri pînă pe terasa de marmură, făcîndu-şi curaj pentru a putea înfrunta orice situaţie i se va ivi în acea zi.

17

George Copeland stătea în picioare în spatele peretelui protector al biroului său de recepţie într-o atitudine de neputinţă jenată şi, cînd auzi zgomotul paşilor pe pavaj, se simţi uşurat. Deci şalupa ajunsese în sfîrşit. Lordul Stilgoe îşi întrerupse mersul său furios înainte şi înapoi şi se întoarseră amîndoi înspre uşă. Micul grup intră împreună, cu James de Witt în faţă. Domnul de Witt aruncă o singură privire chipului îngrijorat al lui George şi întrebă rapid:

– Ce s-a întîmplat, George?

Cel care îi răspunse însă fu lordul Stilgoe. Fără să îl salute pe de Witt, îi spuse cu chipul înnegurat:

– Etienne a disparut. Am avut o întîlnire cu el la ora nouă în biroul lui. Cînd am ajuns nu era nimeni aici decît recepţionerul şi femeia de serviciu. Nu aşa sînt obişnuit să fiu tratat. Timpul meu e preţios, chiar dacă al lui Etienne nu e. Am o programare la spital în dimineaţa aceasta.

– Cum adică, a dispărut? întrebă calm de Witt. Presupun că a rămas blocat în trafic undeva.

– Trebuie să fie aici, undeva, domnule de Witt, interveni George. Are haina pe spătarul scaunului din biroul dumnealui. Am mers să-l caut acolo văzînd că nu răspunde la telefon. Şi nici uşa de la intrare nu era încuiată cînd am ajuns aici azi-dimineaţă, nu cu sistemul Banham. Am deschis numai cu cheia obişnuită. Şi nici alarma nu a fost setată. Domnişoara Claudia tocmai a sosit. Verifică şi dumneaei chiar acum.

Toţi intrară în hol, ca mînaţi de un impuls comun. Claudia Etienne, cu doamna Demery lîngă ea, tocmai ieşea din biroul lui Blackie.

– George are dreptate, zise ea. E cu siguranţă aici, pe undeva. Şi-a lăsat haina pe spătarul scaunului şi legătura de chei în sertarul din dreapta de la birou. Se întoarse spre George. Ai verificat la numărul zece?

– Da, domnişoară Claudia. Domnul Bartrum e acolo deja, dar nu e nimeni altcineva în clădire. S-a uitat peste tot şi a sunat înapoi aici. Spune că Jaguarul domnului Gerard e acolo, parcat în locul unde era şi aseară.

– Dar luminile? Erau aprinse cînd ai venit tu?

– Nu, domnişoară Claudia. Nu era lumina aprinsă nici în biroul lui. Nicăieri.

În acel moment sosiră Frances Peverell şi Gabriel Dauntsey. George observă că domnul Dauntsey arăta slăbit. Mergea cu ajutorul unui baston şi avea un plasture pe frunte, în partea dreaptă. Nimeni nu spuse însă nimic despre asta. George se întrebă dacă măcar mai observase cineva în afară de el.

– Gerard nu e la voi la numărul doisprezece, nu-i aşa? întrebă Claudia. Pare să fi dispărut.

– N-a fost cu noi, răspunse Frances.

– Maşina lui e aici, zise Mandy, care venea din spate, dîndu-şi jos casca. Am văzut-o la capătul pasajului cînd am sosit.

– Da, ştim asta, Mandy, replică răstit Claudia. Mă duc să văd sus. Cu siguranţă e undeva aici în clădire. Voi, ceilalţi, aşteptaţi aici.

Se îndreptă cu paşi mari şi rapizi spre scări, cu doamna Demery în urma ei. Ca şi cum nu ar fi auzit instrucţiunile ei, Blackie scoase un mic oftat şi alergă stîngace după ele.

– Evident că tanti Demery e pe fază, zise Maggie FitzGerald, dar cu vocea nesigură şi, cînd nimeni nu comentă, se înroşi, de parcă ar fi vrut să nu fi zis nimic.

Micul grup de oameni se mişcă în linişte pînă ajunse într-un semicerc, iar George se gîndi că erau parcă împinşi încet de o mînă invizibilă. Aprinsese luminile în hol şi tavanul pictat scînteia deasupra lor, părînd să transforme prin splendoarea şi permanenţa sa toate preocupările şi neliniştile lor în lucruri mărunte şi neimportante. Toţi ochii erau îndreptaţi în sus. Lui George i se părea că semănau cu nişte figuri dintr-o pictură religioasă, privind cu anticipaţie şi nerăbdare o apariţie supranaturală. Aşteptă şi el împreună cu ei, neştiind prea bine dacă trebuia să stea aici sau să meargă înapoi la biroul său. Nu era rolul lui să iniţieze acţiunea, alăturîndu-se unei căutări. El făcea întotdeauna exact ceea ce i se spunea să facă, dar era surprins că asociaţii aşteptau cu atîta docilitate. Dar de ce nu? Nu avea nici un sens să pornească toată echipa năvală prin Innocent House. Trei căutători erau mai mult decît suficienţi. Dacă domnul Gerard se afla în clădire, domnişoara Claudia îl va găsi. Nimeni nu vorbi, nici nu se mişcă, în afară de James de Witt, care se apropie în linişte de Frances Peverell. Lui George i se păreau că aşteptau cu toţii, îngheţaţi, de ore întregi, deşi nu puteau să fi trecut mai mult de cîteva minute.

Apoi deodată, cu un glas ascuţit din cauza spaimei, Amy sparse tăcerea:

– Cineva ţipă. Am auzit un ţipăt.

Se uită în jur la ei cu ochii înnebuniţi.

– Nu a țipat nimeni, răspunse James de Witt încet, fără să se întoarcă spre ea, uitîndu-se în continuare în sus pe scări. Ți s-a părut ție, Amy.

Atunci se auzi din nou, dar de data aceasta mai tare și imposibil de confundat, un țipăt ascuțit, disperat. Se apropiară cu toții de capul scărilor, dar nu mai departe. Parcă nici unul dintre ei nu avea curajul să facă primul pas în sus. Să lăsă din nou un moment de tăcere totală și apoi se auzi un vaiet, la început o lamentație îndepărtată care se apropia. George, paralizat de groază, nu fu în stare să identifice vocea. I se părea la fel de inumană ca vaietul unei sirene sau țipătul unei pisici în noapte.

– Oh, Doamne Dumnezeule! șopti Maggie FitzGerald. Oh, Dumnezeule, ce e?

În acel moment, apăru doamna Demery în capul scărilor. Lui George i se păru că se materializase din nimic. O susținea de umeri pe Blackie, ale cărei vaiete deja se reduceau la hohote înfundate de plîns.

James de Witt întrebă cu voce scăzută, dar foarte clară:

– Ce este, doamnă Demery? Ce s-a întîmplat? Unde e domnul Gerard?

– În biroul mic de arhive. Mort! Ucis! Asta s-a întîmplat. Zace acolo pe jumătate în pielea goală și țeapăn ca o scîndură. Un nelegiuit l-a sugrumat cu afurisitul ăla de șarpe. Cineva i l-a învîrtit pe Sid-cel-Șuierător în jurul gîtului și i-a vîrît capul în gură.

Acum, în sfîrșit, James de Witt se urni din loc. O porni în goană în sus pe scări, iar Frances păru să vrea să îl urmeze, dar James se întoarse și îi spuse cu glas insistent:

– Nu, Frances, nu, și o împinse cu blîndețe la o parte.

Lordul Stilgoe îl urmă cu mersul lui șonticăit și legănat de bătrîn, ținîndu-se strîns de balustrada scării. Gabriel Dauntsey ezită pentru un moment, apoi îi urmă și el.

– Dați-mi o mînă de ajutor, careva! strigă doamna Demery. Nu vedeți că nu se poate ține deloc pe picioare?

Frances urcă imediat la ea și o apucă și ea de talie pe Blackie. Uitîndu-se la ele, George se gîndi că domnișoara Frances arăta

mult mai rău şi părea să aibă mai mare nevoie de susţinere. Coborîră treptele împreună, aproape cărînd-o pe sus pe Blackie.

– Îmi pare rău. Îmi pare rău, gemea şi şoptea Blackie.

O conduseră împreună prin hol pînă într-o încăpere din spatele clădirii, în timp ce ceilalţi le priveau într-o tăcere oripilată.

George se întoarse la biroul său, la recepţie. Acesta era locul lui. Aici se simţea în siguranţă, responsabil. Aici era locul unde putea înfrunta această situaţie. Auzea voci din hol. Hohotele îngrozitoare de plîns se mai potoliseră acum, dar auzea protestele doamnei Demery, rostite cu glas ascuţit, şi mai multe voci de femei vorbind deodată. Încercă să nu le ia în seamă. Avea o treabă de făcut, trebuia să o facă. Se chinui să descuie dulapul de sub birou, dar mîinile îi tremurau cu atîta violenţă, încît nu reuşi să vîre cheia în broască. Sună telefonul şi tresări violent, apoi aproape scăpă din mînă receptorul. Era doamna Velma Pitt-Cowley, agenta doamnei Carling, care dorea să vorbească cu domnul Gerard. George, rămas fără grai la început din cauza şocului, reuşi totuşi să îngaime în cele din urmă că domnul Gerard nu era disponibil. Chiar şi lui i se păru că vocea lui suna prea ascuţită, spartă, nefirească.

– Domnişoara Claudia, atunci. Presupun că ea e acolo.

– Nu, zise George. Nu.

– Ce s-a întîmplat? Tu eşti, George? Am nimerit bine? Care-i problema?

George, complet îngrozit, închise telefonul. Acesta începu imediat să sune din nou, dar George nu mai răspunse de această dată şi după cîteva secunde ţîrîitul încetă. Rămase împietrit, uitîndu-se la aparat, copleşit de neputinţă. Niciodată în viaţa lui nu se comportase aşa. Timpul trecu, secunde, apoi minute. După aceea, brusc, lordul Stilgoe se aplecă peste birou, şi George îi simţi mirosul respiraţiei şi forţa furiei sale triumfătoare.

– Fă-mi legătura cu New Scotland Yard. Vreau să vorbesc cu domnul chestor. Dacă nu e disponibil, cere să ţi-l dea pe comandantul Adam Dalgliesh.

PARTEA A DOUA

Moartea unui editor

18

Inspectorul Kate Miskin împinse cu piciorul cutia de carton pe jumătate goală, deschise uşa de la balconul noului apartament din Docklands şi, ţinîndu-se de balustrada de stejar lustruit, privi în depărtare peste fluviul scînteietor, în sus pînă la Limehouse Reach şi în jos pînă la marea curbă de dincolo de Insula Cîinilor. Nu era decît 9.15 dimineaţa, dar ceaţa din zori se risipise deja şi cerul, aproape fără nori, deveni din ce în ce mai luminos, pînă ajunse de un alb opac cu pete de albastru limpede. Era o dimineaţă mai degrabă de primăvară decît de mijloc de octombrie, dar fluviul mirosea a toamnă, puternic ca aroma frunzelor umede şi a solului bogat, acoperind gustul sărat al apei de mare. Era ora fluxului şi, pe sub sclipirile răzleţe de lumină care dansau la suprafaţa apei ca nişte licurici, îşi imagina că vede cu ochiul liber curentul puternic care tîra totul cu el, părea să îi simtă puterea. Acest apartament, această privelişte era îndeplinirea unei ambiţii, a unui progres de la locuinţa mică şi anostă de la etajul şapte din complexul Ellison Fairweather, unde îşi petrecuse primii şaptesprezece ani din viaţă.

Mama ei murise la cîteva zile după ce se născuse ea, nu se ştia cine era tatăl ei, iar ea fusese crescută de bunica maternă. Aceasta, bătrînă şi plină de resentimente, fusese mereu supărată pe copilul care o transformase într-o adevărată prizonieră în apartamentul acela, căci nu mai îndrăznea să plece seara de acasă pentru a se distra în barul din apropiere, şi care cu vremea devenise din ce în ce mai plină de amărăciune din cauza inteligenţei nepoatei ei şi a responsabilităţii pentru care se simţea nepotrivită atît prin vîrstă, cît şi prin sănătate şi temperament. Kate realizase prea tîrziu, doar în momentul morţii bunicii sale, cît de mult o iubise. Acum i se părea că, odată cu moartea

acesteia, fiecare din ele îi plătise celeilalte toate datoriile de dragoste pe care le acumulaseră pe parcursul întregii vieţi.

Kate era perfect conştientă că nu va reuşi niciodată să se elibereze complet de complexul de locuinţe Ellison Fairweather. Urcînd cu liftul modern către acest apartament, înconjurată de tablourile în ulei împachetate cu grija, pe care le pictase ea însăşi, îşi aminti de liftul de la Ellison Fairweather, de pereţii mînjiţi şi plini de graffiti, de mirosul de urina, de mucurile de ţigări şi de cutiile goale de bere. Deseori era vandalizat, astfel ca ea şi bunica ei trebuiau să urce cele şapte etaje încarcate cu sacoşele de cumpărături şi hainele de spalat, oprindu-se în capul scărilor la fiecare etaj pentru ca bunica ei sa poată sa respire. Aşezate pe treapta de sus, înconjurate de pungile de plastic, ascultînd respiraţia gîfîita a batrînei, îşi jurase: „Cînd voi fi mare, voi pleca de aici. Voi pleca pentru totdeauna din afurisitul ăsta de Ellison Fairweather. Nu voi mai veni niciodată aici. Nu voi mai fi niciodată săracă. Niciodată nu va mai trebui să simt mirosul ăsta".

Îşi alesese munca în serviciul poliţiei pentru a reuşi să evadeze, rezistînd tentaţiei de a se înscrie la universitate, nerăbdătoare să înceapă sa cîştige bani, sa scape. Acel prim apartament victorian în Holland Park fusese începutul. După moartea bunicii ei mai rămăsese acolo înca nouă luni, convinsă că, dacă ar pleca imediat ar fi un abandon, deşi nu era foarte sigură ce anume abandona, probabil o realitate care trebuia înfruntată, ştiind ca existau lucruri pe care trebuia sa le înveţe despre ea însaşi, şi că acela era locul unde trebuia sa le înveţe. Urma să vină şi vremea cînd va simţi ca e timpul sa plece şi atunci va închide uşa în urma ei cu un sentiment de misiune îndeplinită, de a-şi fi lasat în urmă un trecut care nu mai putea fi schimbat, dar care putea fi acceptat cu nefericirile sale, cu groaza sa – da, şi cu bucuriile sale – cu care se împăcase şi pe care îl asimilase ca parte firească a fiinţei sale. Şi acum sosise acel moment.

Acest apartament, bineînţeles, nu era ceea ce îşi imaginase iniţial. Se visase într-unul din acele depozite de lîngă Tower Bridge, renovate şi transformate în apartamente uriaşe, cu ferestre înalte şi camere imense, cu bîrne de stejar şi mirosul persistent

de mirodenii. Dar chiar şi cu valorile în scădere de la bursă, acesta fusese cu mult peste posibilităţile ei. Însă apartamentul pe care îl alesese după o selecţie extrem de grijulie nu era deloc un înlocuitor lamentabil. Luase cea mai mare ipotecă posibilă, fiind de părere că era mai înţelept din punct de vedere financiar să cumpere cel mai bun apartament pe care şi-l putea permite. Avea o camera mare, cinci metri şi jumătate pe patru, şi două dormitoare mici, unul din ele cu baie. Bucătăria era suficient de mare să poată lua masa acolo şi avea toate accesoriile necesare. Întinzîndu-se pe întreaga lungime a camerei de zi, balconul de la sud era îngust, dar suficient să poată încapea o măsuţă şi nişte scaune. Putea să ia masa acolo vara. Şi era bucuroasă că mobila pe care o cumpărase pentru primul ei apartament nu fusese ieftină. Canapeaua şi cele două fotolii de piele veritabilă vor arăta foarte bine şi la locul lor în acest apartament modern. Era un adevarat noroc că alesese o piele cafenie şi nu neagră. Negrul ar fi aratat prea elegant. Masa simplă din lemn de ulm şi scaunele aratau, de asemenea, foarte potrivit.

Apartamentul avea şi un alt avantaj major. Era situat la un capăt al clădirii, avînd astfel o privelişte dublă şi două balcoane. Prin fereastra dormitorului său putea vedea panorama vastă şi stralucitoare a debarcaderului Canary, cu turnul său asemanător unui creion imens, cu vîrful sclipind luminos, clădirea de alături de formă curbă şi albă, maiestuoasă, apele liniştite ale fostului doc West India şi gara Docklands se întrezărea cu trenurile sale, care semănau de la distanţă cu nişte jucării mecanice. Această cetate de sticlă şi beton urma să devină din ce în ce mai aglomerată pe măsură ce se vor muta aici tot mai multe firme noi. Va putea sta la geam să privească spectacolul multicolor şi mereu schimbător a jumătate de milion de bărbaţi şi femei agitîndu-se frenetic, desfăşurîndu-şi vieţile profesionale în acest loc. Celălalt balcon dădea înspre sud-vest, peste fluviu şi traficul mai lent, străvechi, al Tamisei: şlepuri, vase de agrement şi iahturi, şalupe ale Poliţiei Riverane şi ale Autorităţilor Portuare ale Londrei, curse de croazieră urcînd pînă la Tower Bridge pentru a face apoi cale întoarsa. Adora stimularea provocata de acest contrast şi aici

în apartament putea să se mişte în voie de la o lume la alta, de la nou la vechi, de la apele statătoare la fluviul vijelios pe care T. S. Eliot îl denumise un puternic zeu maro.

Acest apartament era deosebit de potrivit pentru un ofiţer de poliţie, cu un sistem de intrare cu interfon la intrarea principală, două yale de siguranţă sporita şi lanţ ataşat la uşa apartamentului ei. În subsolul clădirii se gasea un garaj la care rezidenţii aveau propriile chei. Şi acest lucru era important. Iar drumul pînă la New Scotland Yard nu urma să fie prea greu. Era, la urma urmei, pe partea dreaptă a Tamisei. Dar probabil că va calători uneori pe un vas de agrement pînă la debarcaderul Westminster. În acest fel urma sa cunoasca mai bine fluviul, să devină parte integrantă din viaţa şi istoria sa. Se va trezi dimineaţa auzind ţipetele pescăruşilor şi va ieşi pe balcon în acest spaţiu pustiu, alb şi răcoros. Stînd în picioare, între sclipirea apei şi albastrul înalt şi delicat al cerului, simţi un impuls extraordinar, pe care îl mai avusese şi înainte, şi despre care credea că era starea cea mai aproape de o experienţă religioasa la care va ajunge vreodată. Fu copleşită de o dorinţă, aproape fizică în intensitatea sa, de a se ruga, de a aduce laude, de a spune mulţumesc, fără să ştie cui, să strige cu o bucurie care era mai adîncă decît bucuria pe care o simţea datorită sănătăţii sale fizice, a realizărilor sale sau chiar a frumuseţii lumii înconjuratoare.

Îşi lasase corpurile de bibliotecă în fostul apartament, dar întreg peretele opus ferestrei era acoperit de o biblioteca nouă, construită după specificaţiile ei, iar în faţa acesteia, îngenuncheat lînga o cutie de carton, Alan Scully îi aranja cărţile. Fusese foarte surprinsă sa vadă cît de multe achiziţionase de cînd îl cunoscuse. Nu auzise de nici unul dintre aceşti autori la şcoală, dar acum era bucuroasa că avea Ancroft Comprehensive. Îi folosise în extrem de mare măsura. Mai demult, din pură aroganţa, îşi dispreţuise profesorii, dar acum îşi dadea seama ca fusesera devotaţi, ca se chinuiseră sa impuna disciplina, sa faca faţa claselor numeroase, cu elevi care vorbeau mai multe, chiar pîna la douasprezece limbi diferite, sa satisfacă nevoi conflictuale, sa încerce sa dea de capat uneori problemelor îngrozitoare de familie pe care le

aveau unii copii şi să îi facă să treacă de examenele care cel puţin vor reuşi să le deschidă o uşă spre un destin mai bun. Dar cea mai mare parte a educaţiei sale şi-o desăvîrşise după ce terminase şcoala. În curtea de asfalt din spatele şirurilor de biciclete parcate învăţase tot ceea ce nu era important în legătură cu sexul şi nimic din ceea ce era important. Alan era cel care o învăţase asta, printre atît de multe altele. El o învăţase să respecte cărţile, nu cu aroganţă dispreţuitoare şi fără a se erija în Pygmalion, ci voind sincer să împărtăşească persoanei iubite lucrurile pe care el le iubea. Şi acum sosise vremea să se sfîrşească şi acest lucru.

– Dacă luăm o pauză, eu mă duc să fac o cafea, îl auzi spunîndu-i dinăuntru. Sau nu făceai decît să admiri priveliştea?

– Admiram priveliştea. Mă umflam în pene. Ce părere ai, Alan?

Alan vedea apartamentul pentru prima dată şi Kate i-l prezentase cu mîndria unui copil care îşi arată noua jucarie favorită.

– Îmi va plăcea cînd va fi complet aranjat. Adică, dacă o să te mai văd cînd va fi complet aranjat. Ce zici de cărţile astea? Vrei să le pui pe categorii separate, poezie, ficţiune, non-ficţiune? În momentul acesta avem Dalgliesh chiar lîngă Defoe.

– Defoe? N-am ştiut că am ceva de Defoe. Nici măcar nu-mi place Defoe. Oh, separat, cred. Şi apoi după numele autorului.

– Ai prima ediţie a volumului lui Dalgliesh. Crezi că e necesar să cumperi şi ediţia cartonata pentru că e şeful tău şi lucrezi cu el?

– Nu. Îi citesc poeziile să văd dacă pot să-l înţeleg mai bine.

– Şi, ai reuşit?

– Nu chiar. Nu pot să leg deloc poeziile de persoana lui. Şi cînd reuşesc, e înspăimîntător. Observă mult prea multe lucruri.

– Bag de seamă că nu are autograf. Deci nu l-ai rugat.

– Ne-ar face să ne simţim jenaţi pe amîndoi. Nu te mai juca cu ea, Alan. Pune-o pe raft şi gata.

Intră în cameră şi îngenunche lîngă el. Alan nu făcuse nici un comentariu în legătură cu cartile ei profesionale şi Kate observă că erau aranjate în teancuri lîngă cutie. Începu să le

aşeze una cîte una pe raftul cel mai de jos: un exemplar din ultima ediţie a Statisticilor Crimelor, *Legea cu privire la poliţie şi dovezi incriminatorii* din 1984, *Ghid asupra legii cu privire la justiţia penală* din 1991 de Blackstone, *Legea poliţiei* de Butterworth, *Legea modernă a dovezilor* de Keane, *Legea penală* de Clifford Hogan, *Manualul de instruire pentru poliţie* şi *Raportul Sheehy.* Iată colecţia de cărţi a unei femei cu o carieră în devenire se gîndi Kate şi se întrebă dacă prin faptul că le aşezase la o parte fără să le menţioneze deloc, Alan nu voia de fapt să facă vreun comentariu, să emită în subconştient o judecată de valoare, nu doar despre biblioteca ei. Pentru prima dată după ani de zile Kate îşi privi relaţia pe care o avea cu Alan prin ochii unui observator detaşat şi critic. Era o femeie cu o profesie, cu succes, ambiţioasă, care ştia unde voia să ajungă în viaţă. Confruntîndu-se în fiecare zi cu deşeurile haotice ale unor vieţi lipsite de disciplina, exclusese cu grijă haosul din a ei. O piesă absolut necesară în acestă autonomie bine organizată era un iubit, inteligent, atrăgător, disponibil la nevoie, abil în pat şi fără pretenţii în afara lui. Timp de trei ani, Alan Scully satisfacuse admirabil această necesitate. Kate era perfect conştientă că ea îi oferise în schimb afecţiune, loialitate, bunătate, înţelegere; nici unul dintre aceste lucruri nu fusese greu de oferit. Dar era oare surprinzător că, avînd în vedere propria investiţie emoţională voia acum să fie mai mult pentru ea decît un accesoriu la moda?

Macină boabele, savurînd aroma cafelei proaspete. Cafeaua preferată nu reuşea niciodată să aibă un gust la fel de bun pe cît de savuros era mirosul boabelor proaspăt prajite. Îşi băură cafeaua aşezaţi pe podea, rezemîndu-se de o cutie încă nedesfăcută.

– Ce avion vei lua miercurea viitoare? îl întrebă ea.

– BA175, zborul de ora unsprezece. Nu te-ai răzgîndit?

Aproape ca îi răspunse: „Nu, nu pot, Alan, este imposibil“, dar se opri. Nu era imposibil. Putea foarte bine sa se răzgîndească. Răspunsul cinstit era că nu voia. Discutaseră deja problema de multe ori şi acum îşi dădea seama că nu putea să

facă nici un compromis. Kate înţelegea foarte bine ce simţea şi ce voia Alan. Nu încerca deloc să o şantajeze. Îi apăruse brusc oportunitatea să lucreze în Princeton şi dorea neapărat să meargă. Era important pentru cariera lui, pentru viitorul lui. Dar era dispus să rămînă la Londra, să continue să lucreze ca pînă atunci la bibliotecă, dacă ea accepta să îşi ia un angajament faţă de el, dacă accepta să se mărite cu el sau cel puţin să se mute cu el şi să îi facă un copil. Iar asta nu pentru că ar fi considerat cariera ei mai puţin importantă decît a lui; dacă era necesar, era dispus să renunţe temporar la slujbă pentru a sta acasă cît timp lucra ea. O tratase întotdeauna de la egal la egal. Dar se săturase de poziţia periferică pe care o ocupa în viaţa ei. Ea era femeia pe care o iubea şi cu care voia să îşi petreacă restul vieţii. Ar fi renunţat la Princeton, dar nu doar pentru a continua ca pînă acum, întîlnindu-se doar cînd le permitea serviciul ei, ştiind că era amantul ei, dar niciodată mai mult.

– Nu sînt pregătită pentru căsătorie sau pentru a fi mamă, zise ea. Poate că nu voi fi niciodată, mai ales nu pentru a fi mamă. Nu aş fi deloc bună la asta. Nu am deloc experienţă, vezi?

– Nu cred că e necesar să ai experienţă.

– E necesar să te implici cu dragoste. Şi acesta este singurul lucru pe care nu îl pot oferi. Nu poţi da ceea ce nu ai avut niciodată.

Alan nu se certase cu ea şi nici nu încercase să o convingă. Timpul de discuţii se sfîrşise.

– Cel puţin mai avem încă cinci zile şi avem şi ziua de azi, zise el. Despachetăm toată dimineaţa, luăm masa de prînz la un local, poate la Prospect din Whitby. Ar trebui să ne ajungă timpul pentru asta. Trebuie să manînci. La ce oră trebuie să te întorci înapoi la Yard?

– La ora două, răspunse ea. Nu am decît jumatate de zi. Daniel Aaron are liber azi, aşa că nu e uşor. Voi veni cît de repede pot şi vom lua cina aici diseară. O singură masă în oraş este suficient. Putem să luăm mîncare chinezească la pachet.

Alan ducea ceştile de cafea în bucătărie cînd sună telefonul.

– Primul tău apel, îi strigă el. Aşa păţeşti dacă trimiţi cărţi poştale ca ţi-ai schimbat adresa. Toţi prietenii te vor bate la cap acum să îţi ureze noroc.

Dar convorbirea fu foarte scurtă şi Kate vorbi extrem de puţin. După ce puse receptorul la loc, se întoarse înspre el.

– E de la Yard. O moarte suspectă. Vor să mă duc chiar acum. E pe Tamisa, aşa că ofiţerul de serviciu va veni să mă ia într-o şalupă cu motor a Diviziei de pe Tamisa. Îmi pare rău, Alan.

I se părea că de trei ani nu făcea nimic altceva decît să zică: „Îmi pare rău, Alan".

Se uitară unul la celalalt în tăcere pentru un moment.

– Cum a fost la început, aşa este acum şi va fi de-a pururi, zise el după cîteva clipe. Ce vrei să fac eu acum, Kate? Să continui să despachetez?

Kate se gîndi că nu s-ar cădea ca el să rămînă singur aici despachetînd şi dintr-odată situaţia i se păru de neacceptat.

– Nu, zise ea cu voce tare. Lasă-le. Voi despacheta eu mai tîrziu. Pot sa mai aştepte.

Dar Alan continuă să despacheteze în timp ce ea îşi schimbă blugii şi tricoul cu mîneci lungi, îmbrăcămintea perfectă cît timp se ocupase de aranjatul locuinţei, şi îşi puse o pereche de pantaloni de catifea cafenie, o jachetă bine croită de stofă şi un pulover pe gît de lînă fină de culoare crem. Îşi ridică părul într-o coafură simplă, dar elegantă, prinzîndu-l cu o agrafă.

Cînd se întoarse în cameră, Alan îi aruncă zîmbetul său obişnuit, apreciativ şi rapid.

– Hainele tale de lucru? întrebă el. Niciodată nu pot să îmi dau seama dacă te îmbraci pentru Adam Dalgliesh sau pentru suspecţi. Evident că nu e pentru cadavru.

– Acest cadavru nu zace chiar într-un şanţ, răspunse ea.

Această nouă gelozie pe care o manifesta în ultima vreme împotriva şefului ei era de dată foarte recentă şi era probabil cauza schimbării care intervenise în relaţia lor.

Ieşiră împreună în tăcere. Alan nu mai zise nimic pînă în momentul cînd Kate încuie uşa de la intrare cu ambele yale.

– O să te mai văd înainte de a pleca miercuri?

– Nu ştiu, Alan. Nu ştiu.

Dar de fapt ştia. Dacă acest caz era atît de important pe cît promitea să fie, urma să lucreze cîte şaisprezece ore pe zi, poate chiar mai mult. Îşi va aminti de acele cîteva ore pe care le petrecuseră împreună în apartament cu multă plăcere, poate chiar cu tristeţe. Dar ceea ce simţea acum era ceva mult mai incitant şi mai îmbietor, aşa cum simţea de fiecare dată cînd era chemată să investigheze un caz nou. Aceasta era meseria ei, o meserie pentru care fusese pregătită, pe care o făcea bine, care îi plăcea. Ştiind deja că era foarte posibil ca aceasta să fie ultima dată cînd îl va mai vedea timp de poate mulţi ani, deja se îndepărta în gînd de el, adunîndu-şi curajul pentru misiunea ce o aştepta.

Alan îşi parcase maşina într-unul dintre spaţiile marcate din dreapta curţii din faţă, dar nu urcă în maşină. În schimb merse cu ea să aştepte sosirea şalupei poliţiei. Cînd apăru şalupa cu liniile ei lucioase, albastru-întunecat, aproape negre, Alan îi întoarse spatele fără nici un cuvînt şi se îndreptă spre maşină. Dar nu porni maşina imediat. Şalupa se apropie şi silueta înaltă şi întunecată de la proră îi întinse o mînă să o ajute să urce la bord, şi Kate ştia că Alan o privea încă din maşină.

19

Telefonul inspectorului Daniel Aaron sună chiar în momentul în care voia să intre pe Eastern Avenue. Nu fu nevoie să oprească maşina pentru a vorbi; mesajul era scurt şi limpede. O moarte suspectă la Innocent House, pe Innocent Walk. Trebuia să meargă acolo imediat. Robbins îi va aduce trusa de criminalistică.

Mesajul sosise la cel mai bun moment posibil. Prima lui reacţie fu să se lase copleşit de entuziasm că în sfîrşit avea un caz major, după care tînjise de atîta vreme. Îl înlocuise pe Massingham în echipa specială cu trei luni în urmă şi dorea neapărat să îşi dovedească abilităţile. Dar mai avea şi un alt motiv să fie bucuros. Era în drum spre casa părinţilor săi, în

The Drive, Ilford. Era aniversarea a patruzeci de ani de căsatorie şi organizasera o petrecere împreună cu sora şi cumnatul mamei sale. Ceruse cu mult timp înainte o zi libera, ştiind că nu putea ignora această ocazie familială fără un motiv extrem de puternic, dar nu era deloc nerăbdator să participe. Îl aştepta un prînz plin de pretenţii, dar plictisitor, la un restaurant la modă pe care îl alesese mama lui, urmat de o după-amiază de pălăvrăgeală familiala anostă. Ştia foarte bine ca mătuşa lui îl considera un fiu nepasator, un nepot nesatisfăcator şi un evreu necredincios. Era foarte posibil să nu îşi manifeste prea deschis dezaprobarea, dar această atitudine uşor condescendentă nu avea să însenineze prea mult atmosfera.

Intră pe strada laterala şi opri maşina pentru a putea telefona. Urma să fie o convorbire dificila şi prefera sa nu conduca în acelaşi timp. Tastă numerele cu forţă, dîndu-şi seama că era stăpînit de mai multe sentimente contradictorii: uşurare că avea un motiv valid de a lipsi de la aniversare, o puternică aversiune de a le spune că nu poate să participe, entuziasm şi nerăbdare sa lucreze la un caz care promitea a fi foarte important şi sentimentul obişnuit de vinovăţie. Nu avea deloc intenţia să îşi piardă vremea cu o ceartă sau explicaţii prelungite. Kate Miskin era probabil deja la faţa locului. Părinţii lui vor trebui pur şi simplu să accepte faptul că trebuia să mearga să îşi facă meseria.

Cel care răspunse la telefon fu tatal lui.

– Daniel, nu ai pornit încă? Ai spus că vei veni mai devreme, să stai puţin în linişte numai cu noi, înainte să sosească ceilalţi. Unde eşti?

– Sînt pe Eastern Avenue. Îmi pare rău, tata, dar nu pot veni. Tocmai am primit un telefon de la echipă. E un caz urgent. Crimă. Trebuie să mă duc chiar acum la locul crimei.

– Ce zici, Daniel? se auzi vocea mamei sale care îi luase telefonul din mîini. Zici că nu vii? Dar trebuie să vii. Ai promis. Unchiul şi matuşa ta vor sosi curînd. Este aniversarea a patruzeci de ani de la casatoria noastră. Cum va fi asta o sărbatoare dacă nu îi am pe amîndoi fiii mei de faţă? Ai promis.

– Ştiu că am promis. Nu aş fi acum pe Eastern Avenue dacă nu aveam intenţia să vin. Dar am primit telefonul chiar acum.

– Dar e ziua ta liberă. Ce sens are sa-ţi dea o zi liberă dacă te cheamă înapoi la lucru? Nu poate altcineva să facă treaba asta? De ce trebuie mereu să fii tu?

– Nu trebuie mereu să fiu eu. Dar trebuie astăzi. E un caz urgent. O crimă.

– O crimă! Şi tu preferi să ai de-a face cu o crimă decît să vii să stai cu părinţii tăi. O crimă. Moarte. Nu poţi să te gîndeşti puţin şi la cei vii?

– Îmi pare rău. Trebuie să plec acum. Adăugă încruntat: Vă urez poftă bună, şi închise telefonul.

Fusese mai rău decît se aşteptase. Rămase cîteva clipe nemişcat, calmîndu-se prin puterea voinţei, luptîndu-se să îşi controleze şi să îşi potolească iritarea care ameninţa să se transforme în furie autentică. Apoi răsuci cheia, apăsă ambreiajul şi găsi o poartă în faţa căreia să întoarcă, intrînd după aceea în trafic în direcţia opusă. Pătrunsese în aglomeraţia orei de vîrf de dimineaţă, deşi aceste cuvinte erau cu totul inadecvate pentru a descrie această înaintare chinuitoare şi haotică. Avu de asemenea ghinion la semafoare. Tot drumul fu întrerupt de culoarea roşie a semaforului care se aprindea exact la sosirea lui, cu o perversitate înnebunitoare. Nu putea încă să îşi imagineze scena morţii violente spre care se îndrepta cu o încetineală atît de obositoare, dar odată ajuns acolo, sarcinile de lucru aveau să-l facă să uite de toate. Fizic, cu fiecare kilometru, se îndepărta de casa părinţilor săi din Ilford, cu o viteză dureros de mică, dar în mintea şi în gîndurile sale nu putea să o alunge, nici pe ea, nici pe oamenii din ea.

Familia se mutase din casa cu terasă din Whitechapel, casa în care se născuse el, cînd avea zece ani, iar David treisprezece. Chiar şi acum se gîndea la locuinţa de la numărul 27 de pe Balaclava Terrace ca fiind acasă. Era una dintre puţinele străzi care nu fuseseră distruse de bombardamentul inamic, supravieţuind cu îndîrjire în timp ce apartamentele şi casele din jur erau demolate în nori de praf acru, şi turnuri uriaşe se înălţaseră ca într-un oraş străin. Ar fi dispărut cu siguranţă şi ea, dacă nu

ar fi fost excentricitatea şi hotărîrea unei femei bătrîne care locuia într-o piaţă în apropiere, ale cărei eforturi de a păstra o parte din vechiul East End se întîmplaseră să coincidă cu o lipsă de bani a autorităţilor locale care nu reuşiră să îşi pună în aplicare planurile mai aventuroase. Astfel că Balaclava Terrace rămase în picioare, acum cu siguranţă înnobilată, un refugiu de faţa modernităţii stridente pentru tinerii oameni de afaceri, doctorii interni ai Spitalului Londrei şi tinerii studenţi la medicină, care locuiau împreună pentru a economisi banii de chirie. Nimeni din familie nu se mai întorsese vreodată acolo. Pentru părinţii săi această mutare fusese realizarea unui vis, un vis aproape înfricoşător cînd apăruse promisiunea de a deveni realitate, subiectul unor conversaţii interminabile de noaptea tîrziu, înţelese numai pe jumătate. Tatăl lui îşi luase toate examenele de contabilitate şi fusese promovat. Aceasta urma să fie o debarasare totală de trecut, o mutare înspre nord-est care era, de asemenea, o mutare în sus, cîţiva kilometri mai departe de acel sătuc polonez cu nume de nepronunţat din care se trăgea străbunicul său. Însemna, de asemenea, o ipotecă, ceea ce provocă o aritmetică agitată, o cîntărire atentă şi minuţioasă a tuturor alternativelor.

Dar totul se terminase cu bine. La şase luni după mutare, murise pe neaşteptate un coleg de la firmă, ceea ce dusese la o nouă promovare, asigurîndu-se astfel securitatea financiară a familiei. Casa din Ilford avea o bucătărie modernă, cu toate accesoriile, un salon şi încă trei camere. Femeile care frecventau sinagoga locală erau îmbrăcate elegant; mama lui era acum printre cele mai elegante. Daniel bănuia că era singurul membru al familiei căruia îi părea rău după Balaclava Terrace. Îi era ruşine de casa din Ilford şi îi era ruşine de el însuşi pentru că dispreţuia ceea ce fusese cîştigat cu atîta trudă. Se gîndea că dacă ar invita-o vreodată acasă la el pe Kate Miskin ar prefera ca aceasta să vadă Balaclava Terrace şi nu The Drive, Ilford. Dar ce Dumnezeu avea Kate Miskin de-a face cu locul sau felul în care trăia el? Nici nu se punea problema să o invite acasă la el. Nu lucra cu ea în echipa specială decît de trei luni. Ce

Dumnezeu avea de-a face cu viaţa familiei lui domnişoara inspector Kate Miskin?

Credea că ştie care era principalul motiv al nemulţumirii sale: invidia. Aproape din fragedă pruncie ştiuse că fratele mai mare era favoritul mamei sale. Aceasta avea treizeci şi cinci de ani cînd se născuse David şi aproape renunţase cu totul la speranţa de a mai avea vreun copil. Dragostea copleşitoare pe care o simţise pentru primul născut fusese de asemenea intensitate, încît o secătuise de aproape toată dragostea maternă. Trei ani mai tîrziu, fusese şi el bine-venit, dar nu cu aceeaşi ardoare. Îşi amintea o întîmplare de cînd avea paisprezece ani şi văzuse o femeie admirînd copilul nou-nascut al unei vecine:

– Deci ăsta e al cincilea? Totuşi, fiecare dintre ei aduce dragoste pe lume cînd vin, nu crezi?

El, personal, nu simţise niciodată că o adusese.

Şi apoi, cînd David avea unsprezece ani, suferise un accident. Daniel îşi amintea şi acum efectul pe care îl avusese asupra mamei sale. Ochii ei înnebuniţi în timp ce se agăţa de tatăl lui, chipul albit de groază şi de durere, devenit brusc chipul unei străine sălbatice, hohotele de plîns de neîndurat, orele nesfîrşite petrecute la capul patului lui David la spital în timp ce el fusese lăsat în grija vecinilor. În cele din urmă, trebuiseră să îi amputeze piciorul stîng de la genunchi. Îşi adusese acasa copilul mutilat cu o tandreţe atît de exaltată de parca David înviase din morţi. Dar Daniel îşi dăduse seama că el nu avea nici o şansa să concureze cu el. David fusese curajos, nu se plînsese de nimic, un copil extrem de uşor de iubit. El, în schimb, fusese schimbator, invidios, gelos, dificil. Fusese şi inteligent. Bănuia că era mai inteligent decît David, dar renunţase de multă vreme la rivalitatea academică. David fusese acela care se dusese la London University, care studiase dreptul, intrase în Barou şi acum îşi găsise un post într-un cabinet specializat în cazuri de crimă. Şi fusese un act de sfidare cînd, la optsprezece ani, de-abia ieşit de pe bancile şcolii, el se angajase la poliţie.

Îşi spunea în sinea lui, şi pe jumatate şi credea acest lucru, că parinţilor săi le era ruşine cu meseria lui. Sau, cel puţin, cu

siguranţă nu se lăudau niciodată cu succesele lui, aşa cum se lăudau cu cele ale lui David. Îşi amintea un fragment de conversaţie de la ultima zi de naştere a mamei sale. Salutîndu-l la uşă, mama sa îi spusese:

– Nu i-am spus doamnei Forsdyke că eşti poliţist. Bineînţeles că îi voi spune dacă mă întreabă ce meserie ai tu.

– Şi încă în echipa specială a comandantului Dalgliesh, mamă, intervenise cu glas scăzut tatăl său. E solicitat în cazul unor crime de o importanţă specială.

Le răspunsese cu o înverşunare care îl surprinsese chiar şi pe el:

– Nu sînt sigur că asta va fi de ajuns să spele ruşinea. Şi oricum, ce crezi că o să facă baba? O să leşine peste cocteilul de crevete? De ce ar trebui slujba asta s-o neliniştească, în afară de cazul în care bărbatu-său învîrte ceva necurat?

„Oh, Doamne, se gîndise, am luat-o iar de la capăt." Tot aşa făcuse şi de ziua lui.

– Hai, bucură-te. Unul din fiii tăi este o persoană respectabilă. Poţi să-i spui doamnei Fordsyke că David îşi petrece timpul minţind ca să-i ţină pe criminali departe de închisoare, iar eu îmi petrec timpul minţind ca să-i bag în închisoare.

Ei bine, se vor putea distra de minune criticîndu-l în timpul servirii aperitivelor. Şi bineînţeles, Bella va fi acolo. Şi ea era avocată, ca şi David, dar evident că va putea să îşi facă timp să participe la aniversarea căsătoriei părinţilor lui. Bella, viitoarea noră perfectă. Bella care învaţa idiş, care vizita Israelul de două ori pe an şi strîngea fonduri pentru a ajuta imigranţii din Rusia şi din Etiopia, care mergea în mod regulat la Beit Midrash, centrul talmudic de educaţie de la sinagogă, care ţinea mereu sabatul; Bella, care îşi îndrepta ochii întunecaţi şi plini de reproşuri către el, făcîndu-şi griji pentru sufletul lui.

Nu avea nici un sens să le spună: „Nu mai cred în toate aceste lucruri". Oare cît de mult credeau părinţiii lui? Dacă ar fi fost puşi sub jurămînt în boxa martorilor şi întrebaţi dacă credeau cu adevărat că Dumnezeu i-a înmînat lui Moise Tora pe Muntele Sinai şi ca vieţile lor depind de răspunsul corect. Ce ar

zice? Îi pusese exact această întrebare fratelui său şi îşi amintea încă răspunsul. Fusese foarte surprins de cuvintele lui şi aşa era şi acum, căci deschidea posibilitatea foarte tulburătoare ca David să posede o subtilitate pe care nu i-o înţelesese niciodată.

– Probabil aş minţi. Există unele credinţe pentru care merită să mori şi asta nu depinde neaparat daca ele sînt sau nu strict adevărate.

Evident că mama lui nu ar fi niciodata în stare sa spuna: „Nu-mi pasă dacă tu crezi sau nu crezi, vreau sa vii cu noi la sabat. Vreau sa fii vazut în sinagogă cu tatal şi fratele tau“. Şi nu era un lucru deplasat din punct de vedere raţional, deşi încerca sa se autoconvingă că era. Puteai argumenta ca puţini adepţi ai unei religii cred toate dogmele credinţei lor, cu excepţia fundamentaliştilor şi, Dumnezeu e martor, aceştia sînt mult mai periculoşi decît orice necredincios. Dumnezeu e martor. Cît de fireasca şi cît de universală era această scapare în limbajul credinţei. Şi, probabil, mama sa avea dreptate, deşi, cu siguranţă, nu ar fi capabilă să rostească adevărul cu voce tare. Formele aparente sînt importante. Practicarea religiei nu este numai o chestiune de consimţire tacită. A fi văzut într-o sinagogă înseamna a proclama: Acesta este locul meu, acesta este poporul meu, acestea sînt valorile conform cărora încerc să traiesc, aceasta este ceea ce generaţii întregi de stramoşi m-au facut sa fiu, aceasta este ceea ce sînt. Îşi aminti cuvintele bunicului sau, pe care i le spusese dupa bar mitzvah: „Ce e un evreu fără credinţa lui? Ceea ce Hitler nu a reuşit să ne facă, sa ne-o facem noi singuri?“

Se simţi iar cuprins de vechile resentimente. Unui evreu nici macar nu i se permitea să fie ateu. Împovărat de vinovaţie înca din copilărie, nu îşi putea renega credinţa fara a-şi cere iertare de la Dumnezeul în care nu mai credea. Era întotdeauna acolo, în adîncul minţii sale, martor tacut al apostaziei sale, acea armata în mişcare de oameni goi, tineri, maturi, batrîni, curgînd ca o maree întunecată în camerele de gazare.

Şi acum, aşteptînd la încă un semafor cu culoarea roşie, gîndindu-se la o casă care nu va mai fi niciodata acasa, vazînd limpede cu ochii minţii ferestrele sclipitoare, perdelele de dantela

cu draperiile lor, peluza imaculata din fața casei, își spuse: „De ce trebuie să mă definesc pe mine însumi ca persoana prin nedreptățile înfăptuite de alții împotriva neamului meu? Culpa e și-așa destul de apasatoare – atunci de ce oare trebuie să port pe umeri și povara nevinovăției? Sînt evreu, nu este asta suficient? Trebuie neaparat sa joc fața de mine însumi sau față de ceilalți rolul de victima a ororilor savîrșite de umanitate?

Ajunse în cele din urma pe autostrada și, așa cum se întîmplă uneori, în mod cu totul misterios, traficul se ușurase și înainta mult mai bine. Cu puțin noroc va ajunge la Innocent House în cinci minute. Aceasta moarte nu era obișnuită, acest mister nu va fi ușor de dezlegat. Nu ar fi fost chemata echipa specială pentru un caz de rutina. Pentru aceia pe care îi privea în mod intim, probabil, nici o moarte nu era obișnuita și nici o investigație nu era întru totul rutina. Dar aceasta era șansa lui de a îi demonstra lui Adam Dalgliesh că meritase să îl aleaga pe el ca înlocuitor al lui Massingham și era hotarît sa se foloseasca de ea. Nu exista nici o prioritate, personala sau profesională, mai importanta decît aceasta.

20

Șalupa poliției înainta în amonte trecînd prin curbura nordică a fluviului dintre Rotherhithe și Narrow Street contra unui curent puternic. Briza se întețise, transformîndu-se într-un vînt ușor, și dimineața era mai rece decît i se paruse lui Kate cînd se trezise. Cîțiva nori, urme subțiri de vapori albi, pluteau și se dizolvau pe fundalul de un albastru palid al cerului. Mai văzuse și înainte Innocent House, de pe fluviu, dar cînd aparu dintr-odata în fața lor în mod atît de spectaculos de îndată ce trecura de cotul din Limehouse Reach, îi scapa o exclamație de surpriza și uluire și, aruncînd o privire rapida la chipul lui Dalgliesh, observa că îi provocase un mic zîmbet. Cladirea stralucea atît de intens în lumina soarelui de dimineața, încît în prima secundă avu

senzaţia că era iluminată de reflectoare. Motorul şalupei se opri şi cînd pilotul o manevră cu îndemînare lîngă cordonul de roţi de cauciuc de la marginea treptelor de debarcare, aproape îi veni să creadă că toată clădirea nu era decît un decor de film, un palat cu pereţi efemeri de carton şi lipici în spatele căruia regizorul, actorii şi maşiniştii roiau deja în jurul cadavrului contrafăcut, iar fata de la machiaj se repezea în viteză să şteargă o frunte lucioasă şi să mai aplice o picătură de sînge artificial. Această fantezie o tulbură, nu-i stătea deloc în fire să se lase furată de imaginaţie, dar îi era foarte greu să scape de senzaţia că întîmplarea e regizată, că ea e în acelaşi timp observator şi participant, mai ales că grupul care le ieşi în întîmpinare, prin imobilitatea lui teatrală, îi întărea impresia.

Erau doi bărbaţi şi două femei. Femeile stăteau puţin mai în faţă, cu un bărbat de amîndouă părţile. Stăteau în curtea de marmură a clădirii, nemişcaţi ca nişte statui, privind ancorarea şalupei cu chipuri serioase şi aparent critice. Dalgliesh avusese timp pe parcursul scurtei călătorii pînă aici să îi prezinte situaţia şi Kate putu astfel ghici cine erau. Femeia înaltă şi brunetă era, cu siguranţă, Claudia Etienne, sora mortului, împreună cu ultima din familia Peverell, Frances, la stînga ei. Cel mai în vîrstă din bărbaţi, care părea să aibă mult peste şaptezeci de ani, era evident Gabriel Dauntsey, redactorul de poezie, iar cel mai tînăr, James de Witt. Stăteau într-o poziţie atît de artificială, încît părea că un regizor îi aranjase cu grijă astfel pentru a obţine cele mai convenabile unghiuri de filmare, dar în momentul în care se apropie Dalgliesh, micul grup se sparse şi Claudia Etienne înaintă cu mîna întinsă pentru a face prezentările. Apoi se întoarse pe loc şi toţi o urmară de-a lungul aleii scurte, pietruite, intrînd în clădire printr-o uşă laterală.

Un bărbat în vîrstă era aşezat la un panou de dispecerat la biroul de recepţie. Cu faţa palidă şi netedă, de formă ovală aproape perfectă, şi cu obrajii pătaţi cu mici cerculeţe roşiatice pe sub ochii blînzi, arăta ca un clovn bătrîn. Îşi înălţă capul în momentul în care intrară ei şi Kate văzu în ochii luminoşi un amestec de teamă şi interes. Era o privire pe care o mai văzuse

şi altadata. Existau momente cînd prezenţa poliţiei era necesară, uneori chiar aşteptata cu nerabdare, dar foarte rar erau întîmpinaţi fara nelinişte, chiar şi de catre oamenii nevinovaţi. Cîteva secunde se întreba reprezentanţii caror profesii erau invitaţi în casele oamenilor fara rezerve. Doctorii şi instalaltorii erau sus pe lista, iar moaşele probabil pe primul loc. Se întreba cum s-ar simţi sa fie întîmpinată cu nişte cuvinte spuse din toată inima: „Slava Domnului ca aţi venit!" Suna telefonul şi batrînul se întoarse sa raspunda. Vocea îi era joasa şi foarte placută, dar tristă, iar mîinile îi tremurau necontrolat.

– Peverell Press. Cu ce vă pot ajuta? Nu, ma tem ca domnul Gerard nu e disponibil. Doriţi sa spun cuiva sa vă sune mai tîrziu? Îşi ridica iar privirea, uitîndu-se la Claudia Etienne, şi îi zise pe un ton de neputinţa: E secretara lui Matthew Evans de la Fabers, domnişoara Etienne. Doreşte sa vorbeasca cu domnul Gerard. Este vorba despre întîlnirea de miercurea viitoare în legatura cu pirateria literara.

Claudia luă receptorul.

– Sînt Claudia Etienne. Te rog spune-i domnului Evans că îl voi suna cît de repede pot. Vom închide birourile pentru restul zilei. Ma tem ca a avut loc un accident. Spune-i ca Gerard Etienne a murit. Ştiu ca va înţelege de ce nu pot vorbi acum. Fără sa mai aştepte un raspuns, puse receptorul în furca şi se întoarse spre Dalgliesh: Nu are nici un sens sa încercam sa muşamalizăm situaţia, nu? Moartea e moarte. Nu e o inconvenienţa temporară, o mica neplacere. Nu poţi sa te prefaci ca nu s-a întîmplat. Şi, oricum, presa va prinde de veste suficient de repede.

Vocea îi era aspra, ochii întunecaţi, duri. Semana cu o femeie cuprinsa mai degraba de furie decît de durere. Se întoarse iar spre recepţioner şi îi spuse cu mai multa blîndeţe:

– Pune un mesaj pe robot, George. Activitatea se suspendă azi. Apoi du-te şi fa-ţi rost de o cafea tare. Doamna Demery trebuie sa fie pe aici pe undeva. Daca mai vin şi alţi membri ai personalului, spune-le sa mearga acasa.

– Dar vor vrea sa plece, domnişoara Claudia? întreba George. Vreau să spun, doar nu o sa ma asculte pe mine.

– Probabil că nu, răspunse Claudia Etienne încruntîndu-se. Cred că ar trebui să vorbesc şi eu cu ei. Sau, şi mai bine, să-l chemăm pe domnul Bartrum. E aici pe undeva, nu-i aşa, George?

– Domnul Bartrum este în biroul său la numărul zece, domnişoară Claudia. A zis că are foarte mult de lucru şi vrea să mai rămînă. Zicea că probabil nu va fi nici o problemă din moment ce nu e în clădirea principală.

– Sună-l te rog, George, şi roagă-l să vină să vorbească cu mine. Poate el să se ocupe de cei care sosesc mai tîrziu. Unii dintre ei îşi pot lua ceva de lucru acasă. Spune-le că voi vorbi cu toţi luni. Se întoarse spre Dalgliesh şi i se adresă în continuare lui: Asta am făcut pînă acum, am trimis personalul acasă. Sper că nu e o problemă. Mi s-a părut mai bine să nu fie prea mulţi oameni aici.

– Va trebui să vorbim cu toţi în cele din urmă, răspunse Dalgliesh. Dar asta mai poate aştepta. Cine l-a găsit pe fratele dumneavoastră?

– Eu. Blackie – domnişoara Blackett, secretara fratelui meu – era cu mine şi mai era şi doamna Demery, femeia noastră de serviciu. Am urcat împreună.

– Care dintre voi a intrat prima în cameră?

– Eu.

– Atunci poate veţi fi amabilă să ne arătaţi drumul. Fratele dumneavoastră urca de obicei cu liftul sau pe scări?

– Pe scări. Dar în mod obişnuit nu mergea la etajele superioare ale clădirii. Asta e ceea ce e atît de extraordinar, faptul că se afla în biroul de arhive.

– Atunci vom urca pe scări, zise Dalgliesh.

– Am încuiat camera după ce am găsit corpul fratelui meu, spuse Claudia Etienne. Cheia e la lord Stilgoe. A cerut să i-o dăm lui, aşa că i-am dat-o. De ce nu, dacă asta îl face fericit? Presupun că s-a gîndit că unul dintre noi se va întoarce acolo să umble la dovezi.

Dar lord Stilgoe deja făcuse un pas înainte.

– M-am gîndit că e mai corect să iau eu cheia, domnule comandant. Trebuie să vă vorbesc între patru ochi. V-am avertizat.

Am știut că se va întîmpla aici o tragedie mai devreme sau mai tîrziu.

Întinse cheia, dar Claudia i-o luă din mînă prima.

– Lord Stilgoe, întrebă Dalgliesh. Știți cum a murit Gerard Etienne?

– Bineînțeles că nu. De unde să știu?

– Atunci vom vorbi mai tîrziu.

– Dar am văzut cadavrul, bineînțeles. Am crezut că era de datoria mea. Abominabil. Ei bine, eu v-am avertizat. Este evident că această nelegiuire e parte a campaniei împotriva mea și a cărții mele.

– Mai tîrziu, lord Stilgoe, zise Dalgliesh.

Ca de obicei, nu se grăbea să vadă cadavrul. Kate știa că, oricît de repede răspunsese chemării la o anchetă de crimă, sosea întotdeauna cu același calm. Îl văzuse odată punînd o mînă pe brațul unui sergent exagerat de entuziast și spunîndu-i liniștit: „Calmează-te, sergent. Nu ești doctor. Nu se mai pot resuscita morții“.

– Urcam? întrebă el acum, întorcîndu-se spre Claudia Etienne.

Aceasta se uită la ceilalți trei asociați care, împreună cu lordul Stilgoe, stăteau alături formînd un grup tăcut, ca și cum ar fi așteptat instrucțiuni.

– Poate ar fi mai bine să așteptați în sala de consiliu, zise ea. Voi veni și eu cît de repede pot.

– Mă tem că nu pot să mai stau, domnule comandant, interveni lordul Stilgoe pe un ton mult mai rezonabil decît se așteptase Kate. De aceea am și programat această întîlnire cu domnul Etienne atît de devreme. Voiam să discut cu el despre memoriile mele înainte sa mă internez la spital pentru o operație minoră. Trebuie să fiu acolo la unsprezece. Nu vreau să risc să pierd patul. Vă voi contacta telefonic de la spital, fie pe dumneavoastră direct, fie pe chestorul Scotland Yard-ului.

Kate avu senzația că această sugestie fusese întîmpinata cu ușurare atît de de Witt, cît și de Dauntsey.

Micul grup trecu prin ușa deschisă și pătrunse în hol. Kate exclamă admirativ. Pentru o secunda se opri pe loc, dar rezistă

tentației de a se lăsa furată de peisaj. Poliția invada întotdeauna viața privată a oamenilor – ar fi fost de-a dreptul jignitor să se poarte de parcă era un turist cu bilet plătit de intrare. Dar în acel unic moment i se părea că era conștientă simultan de fiecare detaliu al magnificului hol, de mozaicul complicat de pe podea, de cele șase coloane pestrițe din marmură, de capitelurile lor atît de elegant sculptate, de bogăția tavanului pictat – o panoramă sclipitoare a Londrei secolului al XVIII-lea, poduri, turle, turnuri, case, corăbii cu catarge, toate unificate de apele albastre ale fluviului, scara dublă elegantă, cu balustrada curbată terminîndu-se în statuile de bronz ale unor băieți rîzînd, călare pe delfini, și ținînd cu mîinile ridicate în sus globurile mari ale becurilor. Pe măsură ce urcau scările, totul devenea mai puțin stingheritor, detaliile decorative erau mai reținute, dar se mișcau în continuare într-un decor de măreție demnă, plină de armonie și eleganță, către un loc pîngărit cu cruzime de moarte.

La etajul trei se găsea o ușă tapițată cu stofă verde, care rămăsese deschisă. Urcară niște scări înguste, cu Claudia Etienne în frunte, Dalgliesh aproape în dreptul ei și Kate în urmă. Scările o cotiră la stînga înainte ca ultimii cinci-șase pași să îi ducă într-un hol îngust, lat de aproximativ trei metri, avînd la stînga ușile de grilaj metalic ale unui lift. Peretele din partea dreaptă nu avea uși, dar la stînga se găsea una închisă, iar în față una deschisă.

– Aceasta este sala de arhive, unde ne ținem documentele vechi, îl informă Claudia Etienne. Biroul mic de arhive este pe aici.

Pe vremuri existaseră două camere, dar peretele despărțitor fusese dărîmat, rezultînd astfel sala arhivelor, o încăpere foarte lungă care se întindea pe aproape întreaga lungime a casei. Șirurile de dulapuri de lemn pentru dosare erau așezate în unghiuri drepte față de ușă, ajungînd pînă la tavan, și erau atît de aproape unele de altele, încît, cu siguranță, nu era deloc confortabil să te miști printre ele. Între rîndurile de rafturi atîrnau becuri simple. Prin șase ferestre înguste și înalte pătrundea lumina naturală și se întrezărea, de asemenea, o balustradă de piatră foarte complicat sculptată. Se îndreptară spre dreapta. prin

spaţiul gol de aproximativ un metru dintre capătul rîndurilor de rafturi şi perete şi ajunseră la o altă uşă.

Claudia Etienne îi înmîna în tăcere cheia lui Dalgliesh.

– Dacă puteţi suporta să intraţi înăuntru cu mine, zise el luînd cheia, aş dori să îmi confirmaţi faptul că încăperea şi corpul fratelui dumneavoastră arată exact aşa cum erau cînd aţi intrat aici prima data. Daca vi se pare mult prea greu, nu vă faceţi probleme. Ar fi de mare ajutor, dar nu este esenţial.

– E în regulă, zise ea. Mi-e mai uşor acum decît mi-ar fi mîine. Încă nu îmi vine sa cred că s-a întîmplat cu adevărat, nimic nu pare real în legatura cu acest lucru. Presupun că pînă mîine îmi voi da seama că este o situaţie reală şi că această realitate este definitivă.

Lui Kate însă cuvintele ei sunau ireal. Se putea distinge o urmă încordată de falsitate, de teatralism, în cadenţa lor echilibrata, de parca le recita din memorie. Dar îşi spuse că nu era cazul să îşi formeze păreri pripite. Era mult prea uşor să interpretezi greşit dezorientarea produsă de o durere foarte intensă. Kate ştia mai bine ca oricine cît de ciudat de neadecvate erau uneori primele reacţii în faţa unui şoc sau a unei pierderi ireparabile. Îşi amintea de soţia unui şofer de autobuz înjunghiat mortal într-un local în Islington, a cărei primă reacţie fusese să să lamenteze ca soţul ei nu îşi schimbase cămaşa în acea dimineaţa şi că nu pusese la poşta cupoanele de la fondul comun de întrajutorare. Şi cu toate acestea, acea femeie îşi iubise soţul şi suferise cu adevarat la moartea lui.

Dalgliesh luă cheia din mîinile Caludiei Etienne. Cheia se rasuci uşor în broască şi Dalgliesh deschise uşa. Un miros acru de gaz se înalţa ca o miasmă epidemică. Corpul pe jumătate dezbracat păru să sară la ei cu teatralitatea şocantă a morţii şi să atîrne suspendat pentru un moment în irealitate – o imagine bizară şi frapanta, pîngarind aerul liniştit.

Zacea culcat, cu picioarele îndreptate spre uşa. Purta pantaloni şi şosete gri. Pantofii de piele neagră de bună calitate pareau noi, cu tălpile aproape deloc uzate. Era ciudat cum observi asemenea detalii, se gîndi Kate. Jumătatea de sus a corpului era

dezbrăcată, iar mîna dreaptă era întinsă şi ţinea în pumn o cămaşă albă, mototolită. Şarpele de catifea era învîrtit de două ori în jurul gîtului, cu coada atîrnîndu-i pe piept şi cu capul vîrît adînc în gura larg deschisă. Lui Kate i se păru pentru un moment că ochii deschişi şi lucioşi de deasupra şarpelui, cu aspectul de neconfundat al morţii, aveau o privire de surpriza. Toate culorile erau puternice, nefiresc de strălucitoare. Părul de un castaniu bogat şi întunecat, faţa şi trunchiul pătate de un roşu-deschis nefiresc, albul strident al cămăşii, verdele livid al şarpelui. Impresia de forţă fizică emanînd din acest corp era atît de puternică, încît Kate se trase instinctiv înapoi şi simţi că se loveşte uşor cu umărul de Claudia. Îi ceru scuze, dar cuvintele acestea convenţionale sunară inadecvat, chiar dacă se refereau doar la scurta ciocnire fizică. După aceea imaginea păli şi realitatea prevală din nou. Corpul redeveni exact ceea ce era, carne moarta dezgolită, împodobită grotesc, înfăţişată ca pe o scenă.

Cu o privire rapidă din pragul uşii, Kate cercetă încăperea în amănunţime. Era mică, nu mai mult de doi metri şi jumătate pe trei metri şi jumătate, şi mohorîtă ca o cameră de execuţie, podeaua de lemn fără covor, pereţii goi. Exista o singură fereastră înaltă şi îngustă, închisă cu totul, şi un bec vopsit în alb în mijlocul tavanului. Un şnur rupt, nu mai lung de opt centimetri, atîrna de cadrul ferestrei. La stînga ferestrei se găsea un cămin mic victorian din plăci de teracotă colorate, pictate cu fructe şi flori. I se scosese grătarul şi se introdusese în schimb o sobă veche de gaz. Lîngă peretele celălalt se găsea o măsuţă de lemn pe care era o lampă modernă de birou, neagră şi unghiulară, şi două suporturi de dosare din sîrmă cu cîteva dosare jerpelite de carton. Dîndu-şi seama că unul dintre detalii părea incompatibil, Kate căută cu privirea restul şnurului de la fereastră şi îl vazu sub masă, arătînd ca şi cum ar fi fost aruncat cu nepăsare acolo sau împins cu piciorul ca să nu stea în drum. Claudia Etienne se afla în continuare lînga ea. Kate era perfect conştientă de faptul că rămăsese complet nemişcată şi de felul cum respira, puţin adînc şi foarte controlat.

– Aşa aţi găsit camera? o întrebă Dalgliesh. Observaţi acum ceva ce nu aţi văzut atunci?

– Nimic nu s-a schimbat, răspunse ea. Dar cum ar fi putut să se schimbe? Am încuiat uşa înainte să plecăm de aici. Nu am observat prea multe detalii despre cameră cînd... cînd l-am găsit.

– Aţi atins corpul?

– Am îngenuncheat lîngă el şi i-am pus mîna pe faţă. Era foarte rece, dar am ştiut că era mort şi înainte de asta. Am rămas în genunchi lîngă el. Cînd celelalte au plecat, cred că am... Făcu o pauză şi apoi continuă cu hotărîre: Mi-am pus obrazul pe al lui pentru cîteva clipe.

– Şi camera?

– Arată ciudat acum. Nu vin prea des aici... Ultima dată a fost cînd am găsit-o pe Sonia Clements... dar arată diferit, mai goală, mai curată. Şi lipseşte ceva. Casetofonul. Gabriel... domnul Dauntsey – dictează pe o casetă şi casetofonul rămîne de obicei pe masă. Şi nu am observat şnurul rupt de la fereastră cînd am fost aici prima dată. Unde e celălalt capăt? Stă oare Gerard peste el?

– E sub masă, zise Kate.

– Ce ciudat, spuse Claudia Etienne aruncîndu-i o privire. Te-ai aştepta să fie sub geam.

Se clatină, şi Kate îi întinse o mînă să o sprijine, dar fata refuza imediat.

– Vă mulţumesc că aţi urcat cu noi, domnişoară Etienne, interveni Dalgliesh. Ştiu că nu vă e uşor. Kate, fii bună şi...

Dar înainte să apuce Kate să facă o mişcare, Claudia Etienne zise:

– Nu ma atingeţi. Sînt perfect capabilă să cobor scările de una singură. Voi fi cu ceilalţi în sala de consiliu dacă mai aveţi nevoie de mine.

Dar întîmpină o piedică în drumul ei în jos pe scările înguste. Se auziră mai multe voci de bărbaţi şi apoi nişte paşi rapizi şi uşori. După cîteva secunde, în cameră intră în viteză Daniel Aaron, urmat de doi ofiţeri criminalişti, Charlie Ferris şi asistentul său.

– Îmi pare rău că am întîrziat, domnule, începu Aaron. Traficul a fost foarte aglomerat pe Whitechapel Road.

Daniel îi aruncă o privire lui Kate, ridicînd ușor din umeri și zîmbindu-i scurt și trist. Lui Kate îi plăcea de el și îl respecta. Nu i se părea deloc dificil să lucreze cu el. Era în mod clar mult mai bun decît Massingham, dar, exact ca și Massingham, nu era niciodată bucuros să o găsească pe Kate la locul crimei înaintea lui.

21

Cei patru asociați se duseră împreună în sala de consiliu de la etajul întîi, nu atît printr-o hotărîre deliberată, cît din sentimentul nerostit că era mai înțelept să stea împreună, să audă cuvintele rostite de ceilalți, să simtă consolarea nesinceră a unei alte persoane, decît să se retragă într-o izolare care putea da de bănuit. Dar nu aveau nimic de făcut și nici unul dintre ei nu dorea să își aducă dosare, acte sau ceva de citit ca nu cumva acest lucru să fie interpretat drept indiferență extremă. Clădirea părea a fi ciudat de tăcută. Știau foarte bine că puținii angajați care se aflau în Innocent House în acele clipe erau împreună adînciți în discuții și speculații. Existau lucruri pe care trebuiau să le discute și ei, trebuiau să se pună de acord cu o realocare provizorie a sarcinilor de serviciu, dar să facă asta acum li se părea la fel de condamnabil ca a profana morminte.

Dar prima dată nu trebuiră să aștepte prea mult. După nici zece minute de la sosirea lui apăru comandantul Dalgliesh împreuna cu inspectorul Miskin. Patru perechi de ochi se întoarseră și urmăriră înaintarea siluetei înalte și întunecate care se așeză la masă, privindu-l cu gravitate ca și cum prezența lui, pe care o doreau și de care se temeau în egală măsură, era un intrus în durerea lor comună. Rămaseră cu toții complet nemișcați în timp ce acesta trase un scaun pentru polițista care îl însoțea și apoi se așeză și el, cu mîinile împreunate pe masă.

– Îmi pare rău ca a trebuit să aşteptaţi, zise el. Dar mă tem că este inevitabil să apară situaţii neplăcute cînd e vorba de o moarte inexplicabilă. Va trebui să vorbesc separat cu fiecare dintre dumneavoastra şi sper că voi putea face acest lucru cît de curînd. Există vreo cameră cu telefon pe care aş putea să o folosesc fără prea mare deranj? Voi avea nevoie de ea pentru tot restul zilei. Voi vorbi mai ales cu Secţia de poliţie Wapping.

Claudia fu cea care îi răspunse:

– Chiar dacă aţi ocupa toată cladirea pentru o lună, deranjul ar fi nesemnificativ în comparaţie cu deranjul produs de crimă.

– Dacă este crimă, interveni cu glas scăzut de Witt, şi în încăpere liniştea păru să se adîncească şi mai mult în timp ce aşteptau răspunsul lui Dalgliesh.

– Nu putem fi siguri de cauza unei morţi pînă nu se face examenul post-mortem. Doctorul legist va sosi în curînd şi atunci voi şti cînd vom putea afla acest lucru. După aceea vor mai avea loc cîteva investigaţii de laborator care vor necesita, de asemenea, puţin timp.

– Puteţi folosi biroul fratelui meu, zise Claudia. Aşa pare cel mai potrivit. Este la parter, camera din dreapta dinspre intrare. Trebuie să treceţi prin biroul asistentei sale personale pentru a intra, dar, dacă vă deranjază, domnişoara Blackett se poate muta. Mai doriţi şi altceva?

– Aş dori, vă rog, şi o listă cu personalul care lucrează aici, cu birourile pe care le ocupă, precum şi una cu numele tuturor angajaţilor care au părăsit firma, dar lucrau aici în perioada farselor. Am înţeles că aţi condus deja o investigaţie asupra acestor incidente. Am nevoie de detalii cu privire la aceste incidente şi orice aţi descoperit.

– Deci ştiţi despre ele? întrebă de Witt.

– Poliţia a fost informată. Mi-ar fi de ajutor, de asemenea, un plan al clădirii.

– Avem un plan la dosar, zise Claudia. Acum cîţiva ani am făcut nişte renovari şi arhitectul a făcut schiţe noi ale interiorului şi ale exteriorului clădirii. Proiectele iniţiale ale casei şi ale

tuturor decorațiunilor sînt în arhive, dar presupun ca nu sînteți interesat în principal de arhitectură.

– Nu în momentul de față. Care sînt aranjamentele actuale pentru a asigura securitatea clădirii? Cine păstrează cheile?

– Fiecare dintre asociați are un set de chei de la fiecare ușă, răspunse domnișoara Etienne. Intrarea oficială este dinspre terasă și fluviu, dar acea ușă nu mai este folosită decît pentru ocazii foarte deosebite, cînd majoritatea oaspeților sosesc pe fluviu. Nu prea mai avem multe asemenea ocazii în zilele astea. Ultima a fost petrecerea din zece iulie, cînd s-a logodit fratele meu. Ușa dinspre Innocent Walk este intrarea principala din stradă, dar o folosim foarte rar. Din cauza ciudățeniei arhitecturale a casei, pe acolo se trece pe lîngă bucătărie și camerele servitorilor. Este întotdeauna încuiată și zăvorîtă. Și acum este încuiată și zăvorîtă. Lord Stilgoe a verificat toate ușile înainte să sosiți. Păru pe punctul de a face un comentariu în legătură cu activitățile lordului Stilgoe, dar se controlă în ultimul moment și continuă: În prezent folosim ușa laterală de pe Innocent Lane, prin care ați intrat și dumneavoastră. În mod normal aceasta este deschisă în timpul zilei, cît timp George Copeland se afla la recepție. George are cheia de la acea ușă, dar nu și de la ușa din spate sau de la cea dinspre fluviu. Sistemul de alarma contra spargerilor este controlat de la un tablou de comanda care se află lîngă centrala de la recepție. Ușile și ferestrele de la toate trei etajele sînt încuiate. Sistemul este destul de rudimentar, dar nu am avut niciodată vreo problemă cu hoții. Cladirea în sine este aproape neprețuită, dar foarte puține dintre tablouri, de pilda, sînt originale. Există un seif mare în biroul lui Gerard și, dupa un incident cînd s-au făcut modificări nepermise la șpalturile cartii lordului Stilgoe, au fost instalate dulapuri suplimentare cu cheie în trei dintre birouri și sub masa din oficiul de recepție, astfel încît orice manuscrise sau documente importante pot fi încuiate peste noapte.

– Și cine ajunge de obicei dimineața primul ca sa descuie? întrebă Dalgliesh.

– De obicei George Copeland, răspunse Gabriel Dauntsey. Îşi începe serviciul la nouă şi de obicei este la postul său cu cîteva minute mai devreme. Este vrednic de încredere. Dacă totuşi nu reuşeşte să sosească la timp – locuieşte la sud de Tamisa – atunci fie domnişoara Peverell, fie eu însumi descuiem. Amîndoi avem cîte un apartament la numărul doisprezece – asta e casa din stînga. Este oarecum la întîmplare. Oricare dintre noi se nimereşte să sosească primul descuie uşa şi opreşte sistemul de alarmă. Uşa din Innocent Lane are o încuietoare cu yală şi un lacăt de siguranţă. Azi-dimineaţă George a sosit primul, ca de obicei, şi a văzut că nu era pus lacătul. Sistemul de alarmă era de asemenea oprit, aşa că în mod firesc şi-a închipuit că sosise deja unul dintre noi.

– Care dintre voi patru a fost cel care l-a văzut ultima dată pe domnul Etienne? întrebă Dalgliesh.

– Eu, zise Claudia. Am intrat în biroul lui să discut ceva cu el înainte să plec, puţin înainte de şase şi jumătate. De obicei joia lucra pînă tîrziu. Era încă la birou. E posibil să mai fi fost şi altcineva în clădire în acel moment, dar cred că plecaseră deja toţi. Evident nu am verificat, nici nu m-am dus să controlez.

– Se ştia de către toată lumea că fratele dumneavoastră lucra pînă tîrziu în zilele de joi?

– Se ştia în birou. Probabil mai ştiau şi alţi oameni.

– Părea să se comporte ca de obicei? întrebă Dalgliesh. Nu v-a spus că intenţionează să lucreze în biroul mic de arhive?

– Părea să fie exact ca de obicei şi nu a menţionat deloc biroul mic de arhive. După cîte ştiu eu, nu vizita niciodată acea încăpere. Nu am nici cea mai mică idee de ce a urcat acolo sau de ce a murit acolo – dacă, de fapt, acolo a murit.

Din nou cele patru perechi de ochi se aţintiră asupra feţei lui Dalgliesh. Acesta nu comentă. După ce le puse formal întrebarea previzibilă dacă ştiau pe cineva care ar fi dorit ca Etienne să moară şi primi răspunsurile lor la fel de scurte şi de previzibile, se ridică de pe scaun şi poliţista care îl însoţea, care nu rostise încă nici un cuvînt, se ridică şi ea. După aceea le mulţumi încet

și se îndreptă spre ușă. Femeia polițist se dădu ușor la o parte din calea lui, lăsîndu-l sa iasa primul.

După ce plecara, în încapere se lăsa o tăcere de jumatate de minut.

– Nu prea e stilul de polițai pe care sa-l întrebi cît e ora, zise de Witt. Mie mi se pare ca se poartă suficient de fioros cu oamenii nevinovați, așa ca numai Dumnezeu știe cum e cu cei vinovați. Tu îl știai, Gabriel? La urma urmei, amîndoi vă ocupați cu același lucru.

– Îi cunosc lucrările, bineînțeles, replica Dauntsey, ridicîndu-și privirile. Dar nu cred ca l-am mai întîlnit vreodată. E un poet bun.

– Oh, toată lumea știe asta. Pur și simplu, sînt surprins că nu ai încercat sa îl smulgi de la editura lui de acum și să îl aduci la noi. Să sperăm ca e un detectiv la fel de bun.

– E ciudat totuși, nu vi se pare? zise Frances. Nu ne-a întrebat nimic despre șarpe.

– Ce să ne întrebe despre șarpe? întreba precipitata Claudia.

– Nu ne-a întrebat dacă știm de unde a apărut.

– Oh, ne va întreba, o asigură de Witt. Crede-mă, ne va întreba.

22

– Ai reușit să vorbești cu doctorul Kynaston, Katie? o întrebă Dalgliesh în micul birou de arhive.

– Nu, domnule. Este în Australia în vizită la fiul său. Vine doctorul Wardle. Era în laborator, așa ca nu cred ca va întîrzia prea mult.

Era un început de rau augur. Dalgliesh era obișnuit sa lucreze cu Miles Kynaston, pe care îl simpatiza atît ca om cît și din punct de vedere profesional. Îi purta un mare respect, considerînd că era probabil cel mai bun medic legist din țară. Probabil cu totul nerezonabil, se bazase pe faptul ca Kynaston va fi cel care va sta ghemuit lîngă acest cadavru, că mîna lui Kynaston, cu degetele

sale scurte și groase în mânușile de latex, fine de parcă erau o a doua piele, va fi cea care se va mișca peste cadavru cu atît de multă blîndețe, încît parea că se aștepta ca membrele înțepenite să se încordeze la atingerea lor. Reginald Wardle era un medic legist foarte competent; altfel nu ar fi fost angajat de Poliția Metropolitană. Va face cu siguranță o treabă bună. Raportul lui va fi la fel de minuțios alcătuit ca acela al lui Kynaston și va sosi la timp. Va fi la fel de eficient în boxa martorilor, dacă va fi nevoie de așa ceva, prudent dar hotărît, de neclintit la interogatoriu. Dar lui Dalgliesh i se păruse întotdeauna enervant și bănuia că această mică antipatie, care nu era suficient de puternică să le prejudicieze cooperarea, era reciprocă.

Dacă îl chemai la locul unei crime, Wardle sosea imediat – nimeni nu putea să îi reproșeze nimic în această privință –, dar invariabil intra cu nepăsare, ca și cum ar fi vrut să demonstreze lipsa de importanță a unei morți violente, și a acestui cadavru în mod special, în piramida sa personală de valori. Se întîmpla de multe ori să suspine enervat peste cadavru, de parcă problema pe care o prezenta era iritantă mai degrabă decît interesantă și nu justifica deloc insistența poliției de a-l aduce aici să își piardă vremea, în loc să îl lase să se ocupe de lucrurile mai urgente și mai grave din laboratorul sau. Oferea minimul de informații la locul crimei, probabil dintr-o prudență naturală, dar foarte des dădea impresia că poliția îi pretindea în mod cu totul irațional și nejustificat să se pronunțe prematur. Cele mai obișnuite cuvinte pe care le rostea lîngă un cadavru erau: „Mai bine să așteptăm, domnule comandant. Mai bine să așteptăm. Îl voi pune pe masă în curînd și atunci vom ști".

Îi placea însă și să-și facă publicitate. În cadrul unei investigații dădea uneori impresia că era un coleg plictisitor sau reticent, dar, în mod surprinzător, ținea niște discursuri minunate la cinele festive, și probabil se bucura de mai multe mese gratuite decît oricine altcineva din profesia sa. Lui Dalgliesh i se părea uluitor ca un om să se ofere voluntar, darămite să îi mai facă și plăcere, să se ducă la o cină tîrzie și de obicei prost gătită, într-un hotel, pentru satisfacția de a se ridica în picioare după aceea, și

adăugase acest lucru pe lista micilor păcate ale lui Wardle. În sala de autopsii însă, doctorul Wardle era un om cu totul diferit. Aici, probabil pentru că era în domeniul său, recunoscut de toţi, părea dornic să-şi demonstreze remarcabilele abilităţi şi era suficient de dispus să îşi împărtăşească opiniile şi să propună terorii.

Dalgliesh mai lucrase şi înainte cu Charlie Ferris şi era bucuros să îl vadă. Porecla „Nevăstuica“ era rareori folosită în faţa lui, dar era probabil mult prea potrivită pentru a putea fi mereu evitată. Avea ochi mici, ascuţiţi, cu gene palide, un nas lung, sensibil la orice miros, şi degete micuţe şi pretenţioase cu care ridica obiecte mărunte de ici şi colo parcă prin magnetism. La serviciu avea o înfăţişare excentrică şi uneori bizară, hainele lui preferate pentru o investigaţie erau pantaloni scurţi sau lungi de bumbac, strînşi pe corp, o bluză de trening, mănuşi chirurgicale de latex şi o cască de înot. Crezul lui profesional era că nici un criminal nu părăsea locul unei crime fără să lase vreo dovadă fizică şi că datoria lui era să o găsească.

– Caută ca de obicei, Charlie, zise Dalgliesh. Dar vom avea nevoie de un inginer de gaze să scoată soba şi să facă un raport. Spune-le că e urgent. Dacă găsesc pietriş care blochează burlanul, spune-le că vreau să îl trimită la laborator, împreună cu mostre din toate bucăţile de material depus în interiorul coşului de fum. E o sobă foarte veche de gaz cu un robinet detaşabil. Nu ştiu dacă vom găsi vreo amprentă folositoare pe el, aproape sigur că nu. Toate suprafeţele sobei să fie testate pentru amprente. Şnurul de la fereastră este important. Vreau să ştiu dacă s-a rupt din cauza uzurii naturale sau dacă a fost rupt intenţionat. Nu prea cred că veţi afla prea multe, dar laboratorul s-ar putea să fie de folos.

Îi lăsă să facă aceste lucruri şi, îngenunchind lîngă cadavru, îl studie cu atenţie pentru un moment, apoi îşi întinse mîna şi îl atinse pe obraz. Oare era doar imaginaţia sa şi roşeaţa pielii îl făcea să creadă că era caldă la atingere? Sau poate căldura propriilor degete împrumutaseră pentru cîteva secunde viaţă cărnii moarte? Duse mîna la falcă, avînd grijă să nu deranjeze şarpele. Pielea era moale, osul se mişcă la mişcarea sa blînda.

– Haideţi aici şi spuneţi-mi ce credeţi despre falcă, le zise lui Kate şi Dan. Aveţi grijă. Vreau ca şarpele acela sa rămînă unde este pînă după autopsie.

Îngenunchează pe rînd, Kate prima, atinsera falca, se uitară la faţă de aproape, îşi pusera mîinile pe trunchiul dezgolit.

– Rigiditatea cadaverica este instalată clar în toată partea de sus a corpului, dar falca e mobila, zise Daniel.

– Ceea ce înseamnă?

– Că cineva i-a forţat falca la cîteva ore după moarte, răspunse Kate. Presupun ca a fost necesar pentru a-i baga şarpele în gură. Dar de ce să se ostenească? De ce sa nu îl lase rasucit în jurul gîtului? Şi aşa era o declaraţie de intenţie.

– Da, dar nu aşa de dramatica, zise Daniel.

– Poate. Dar forţarea fălcii dovedeşte ca cineva a vizitat cadavrul la cîteva ore dupa moarte. Se poate sa fi fost criminalul – dacă aceasta e o crima. Se poate să fi fost altcineva. Nu am fi bănuit niciodată că a mai fost un al doilea om aici, daca şarpele ar fi fost pur şi simplu răsucit în jurul gîtului.

– Poate acest lucru este exact ceea ce voia criminalul să credem noi, spuse Daniel.

Dalgliesh se uită cu atenţie la şarpe. Avea o lungime de aproximativ un metru şi jumatate şi evident era un obiect folosit în principal pentru a apăra de curent. Partea de sus a corpului era de catifea dungata, partea de jos era dintr-un material mai dur, de culoare cafenie. Îl pipai şi sub moliciunea catifelei simţi o mulţime de bobiţe.

Se auziră paşi apropiindu-se fară graba prin sala de arhive.

– Se pare că a sosit doctorul Wardle, zise Daniel.

Avea peste un metru nouăzeci înalţime, cu un cap impresionant şi proeminent, cu umerii largi şi osoşi, pe care haina subţire şi cu croiala proasta atîrna ca pe un umeraş de sîrmă. Cu nasul încovoiat şi pătat, cu o voce tunatoare şi ochi ascuţiţi şi veşnic în mişcare, cu sprîncene groase, atît de luxuriante şi de viguroase încît păreau o vietate independenta, doctorul arata şi se manifesta ca un colonel irascibil. Înalţimea lui ar fi putut fi considerata un dezavantaj într-o meserie unde cadavrele zaceau deseori ascunse

inconvenabil în şanţuri, canale subterane, dulapuri şi morminte improvizate, dar trupul lui se strecura în cele mai incomode locuri cu o uşurinţă neaşteptată, chiar cu graţie. Acum se uită de jur împrejur, nemulţumit parcă de simplitatea austeră a camerei şi de întîmplarea neplăcută care îl făcuse să îşi părăsească microscopul, apoi îngenunche lîngă cadavru şi scoase un suspin lugubru.

– Presupun că vreţi ora aproximativă a morţii, nu-i aşa, domnule comandant? Asta e întotdeauna prima întrebare după: „E mort?“ şi da, este mort. Acesta este singurul lucru cu care ne putem pune toţi de acord. Corp rece, rigiditate cadaverică instalată pe deplin. O singură excepţie interesantă, dar vom ajunge la ea mai tîrziu. Asta sugerează că a murit în urmă cu treisprezece pînă la cincisprezece ore. Camera este caldă, nefiresc de caldă pentru această perioadă a anului. Aţi luat temperatura? Douăzeci de grade. Acest lucru împreună cu faptul că metabolismul era probabil foarte accentuat la momentul morţii pot amîna instalarea rigidităţii. Aţi remarcat deja, fără îndoială, anomalia. Totuşi, spuneţi-mi, domnule comandant. Spuneţi-mi. Sau dumneata, domnişoară inspector. Vad ca arzi de nerăbdare.

Dalgliesh aproape se aşteptă să adauge: „Era prea mult să sper că aţi putea să vă ţineţi mîinile departe de el“. Se uită la Kate, care spuse:

– Falca nu este înţepenită. Rigiditatea cadaverica începe la faţă, falcă şi gît la cinci-şapte ore după moarte şi este instalată complet la aproximativ douăsprezece ore. Dispare în aceeaşi succesiune. Aşa că ori dispare deja în falcă, ceea ce ar plasa momentul morţii cu aproximativ şase ore mai devreme, fie gura a fost deschisă cu forţa. Eu sînt de părere că aproape sigur a doua variantă e corectă. Muşchii faciali nu sînt relaxaţi.

– Uneori mă întreb, domnule, de ce vă mai obosiţi să chemaţi medicul legist, zise Wardle, dar Kate continua fară sa bage în seamă remarca:

– Ceea ce înseamnă că şarpele nu i-a fost vîrît în gură în momentul morţii, ci la cinci pînă la şapte ore mai tîrziu. Astfel

încît cauza morții nu poate fi sufocarea, cel puțin nu cu șarpele. Dar, de fapt, nici nu am crezut că asta a fost.

– Petele și poziția corpului sugerează că a murit cu fața în jos și a fost întors după aceea, zise Dalgliesh. Ar fi interesant de știut de ce.

– Era mai ușor sa aranjeze șarpele, sa îi vîre capul în gură? sugeră Kate.

– Poate.

Dalgliesh nu mai spuse nimic, în timp ce doctorul Wardle își continuă examinarea. Deja încălcase teritoriul patologului mai mult decît era prudent. Nu avea nici o îndoială care fusese cauza morții și se întreba dacă Wardle rămăsese tacut dintr-un simț de perversitate mai degrabă decît din prudența. Nu era primul caz pe care îl văzusera de otravire cu monoxid de carbon. Lividitatea post-mortem, mai pronunțata decît de obicei din cauza fluidității mai reduse a sîngelui, colorația pielii de un roșu ca de cireașă, atît de strălucitoare, încît cadavrul arăta ca și cum ar fi fost pictat, erau toate de neconfundat și, fără îndoiala, sigure și definitive.

– Parcă e din manual, nu? facu Wardle. Nu prea e nevoie de un medic legist și de un comandant al poliției metropolitane ca să diagnosticheze intoxicarea cu monoxid de carbon. Dar să nu ne entuziasmăm prea tare. Mai bine sa îl punem prima dată pe masă. Apoi lipitorile de laborator pot sa ia niște mostre de sînge și sa ne dea un răspuns pe care sa ne putem baza. Vreți să păstrez șarpele în gură?

– Cred ca da. Aș prefera sa îl lasăm nederanjat pînă la autopsie.

– Pe care o vreți, fară îndoiala, imediat, dacă nu chiar mai repede.

– Ca întotdeauna, nu?

– Pot sa fac autopsia în seara asta. Trebuia să mergem la o petrecere, dar gazda a anulat-o. O gripa, sau cel puțin așa pretinde. La șase jumătate la morga obișnuita, dacă reușiți să veniți. Le voi da un telefon, sa le spun sa ne aștepte. Mașina de morga e pe drum?

– Trebuie sa soseasca în orice moment, îi raspunse Kate.

Dalgliesh era conştient că autopsia va avea loc fie că reuşea el să ajungă la timp fie că nu, dar bineînţeles că va fi acolo. Wardle era neaşteptat de cooperant, dar apoi îşi reaminti că invariabil, cînd situaţia era gravă, Wardle era cooperant.

23

De îndată ce o văzu pe doamna Demery, Dalgliesh îşi dădu seama că nu va avea nici o problemă să obţină informaţii de la ea; mai avusese de-a face cu acest gen de femei şi înainte. Toate aceste doamne Demery, după experienţa sa, nu aveau nici un fel de reţineri faţă de poliţişti, pe care de obicei îi considerau folositori şi de partea lor, avînd în acelaşi timp impresia că nu exista nici un motiv să îi trateze cu un respect deosebit sau să creadă că bărbaţii poliţişti ar avea mai multă inteligenţă şi bun-simţ decît restul bărbaţilor. Fără îndoială, erau la fel de dispuse să mintă ca orice alt martor cînd venea vorba să îşi protejeze persoanele iubite, dar, fiind cinstite şi fără să poarte povara unei imaginaţii prea bogate, preferau să spună adevărul, căci acesta le dădea mult mai puţină bătaie de cap şi, odată ce îl spuneau, nu vedeau nici un motiv să îşi tortureze conştiinţa cu îndoieli despre propriile motive sau despre intenţiile altor oameni. Erau ferme în declaraţiile lor, chiar încăpăţînate şi, uneori, nepoliticoase în timpul interogatoriilor. Dalgliesh bănuia că în general îi considerau pe bărbaţi destul de ridicoli, mai ales pe aceia împopoţonaţi cu robe şi peruci, care aveau tendinţa să debiteze aforisme de neînţeles cu voci arogante, şi nu aveau nici cea mai mică intenţie să permită să li se ţină predici, să fie intimidate sau făcute să tacă de către aceste creaturi iritante.

Acum, un exemplar al acestei specii remarcabile se aşeză în faţa lui şi îl studie deschis din cap pînă în picioare cu ochi strălucitori şi inteligenţi. Părul îi era evident vopsit de curînd, avea o culoare intensă de un portocaliu-auriu, purtat într-un stil întîlnit de obicei în fotografiile edwardiene: pieptănat în sus la spate şi lateral şi cu un smoc de bucle încreţite atîrnînd jos pe

frunte. Avea nasul ascuţit şi ochi strălucitori, uşor exoftalmici, amintindu-i lui Dalgliesh de un pudel exotic şi inteligent.

Începu să vorbească prima, fără să aştepte să înceapă el conversaţia:

– L-am cunoscut pe tatăl dumneavoastră, domnule Dalgliesh.

– Serios, doamnă Demery? Cînd anume? În timpul războiului?

– Da, exact. Eu şi fratele meu geamăn am fost evacuaţi în satul vostru. Vă mai amintiţi de gemenii Carter? Ei, bineînţeles că n-aveţi de unde să vă amintiţi. Nu eraţi nici măcar o scînteie în ochii tatalui dumneavoastra pe atunci. Oh, ce om cumsecade era! Noi nu eram încartiruiţi la biserică, acolo le ţineau pe mamele nemăritate. Noi am stat cu domnişoara Pilgrim în căsuţa ei. Oh, Doamne, domnule Dalgliesh, ce loc îngrozitor a fost satul ăla! Nu ştiu cum aţi putut sa traiţi acolo cînd eraţi copil. Satul ăla nenorocit m-a făcut sa mi se urască de viaţa la ţară pentru totdeauna. Noroi, ploaie şi mirosul ăla îngrozitor de la grajduri. Şi ce sa mai spun de plictiseala!

– Nu prea erau multe de făcut pentru un copil, presupun.

– Eu n-aş zice asta. Erau ele lucruri de făcut, dar numai să începi să le faci şi te şi vedeai în belea pîna peste cap.

– Ca, de exemplu, ridicarea unui baraj în pîrîul satului?

– Deci aţi auzit de asta? De unde Dumnezeu să ştim noi că o sa curga fix în bucataria din spate a doamnei Piggot şi o să-i înece pisica bătrîna? Da' mă mir că ştiţi şi dumneavoastră de asta.

Chipul doamnei Demery exprima o încîntare totală.

– Dumneavoastră şi fratele dumneavoastră faceţi parte din folclorul satului, doamnă Demery.

– Serios? Asta-i drăguţ. Va mai amintiţi de purceii domnului Stuart?

– Domnul Stuart îşi aminteşte. Are peste optzeci de ani acum, dar unele lucruri rămîn întipărite în memorie pentru totdeauna.

– Noi am vrut sa facem o cursa adevarată. I-am pus în linie pe afurisiţii aia mici, mai mult sau mai puţin într-o linie, dar după aceea au luat-o la sanătoasa în toate direcţiile. Adică majoritatea în direcţia şoselei catre Norwich. Dar, oh, Doamne! Satul ala a fost un loc rău de tot. Şi ce linişte era! Stăteam treji şi ascultam liniştea aia. Era ca şi cum ai fi fost mort. Şi bezna! N-am mai

văzut niciodată întuneric ca acela. Negru ca smoala, aşa era. Era ca o pătură mare de lînă neagră apăsată pe tine pînă te sufocai. Eu şi Billy nu-l puteam suferi. N-am avut niciodată nici un coşmar pînă n-am fost evacuaţi de-acasă şi ne-au trimis acolo. Cînd venea mama să ne vadă urlam tot timpul. Îmi aduc aminte de vizitele ălea, mama ne tîra după ea pe străduţa aia plictisitoare şi eu şi cu Billy urlam că vrem să mergem acasă. I-am zis că domnişoara Pilgrim nu ne dădea deloc mîncare şi că venea să ne bată cu papucul. Şi era adevărat despre mîncare, ştiţi, nu ne-a dat nişte cartofi ca lumea tot timpul cît am stat acolo. Pînă la urmă mama ne-a adus înapoi acasă ca să-i dăm pace. Şi-atunci totul a fost bine. Ne-am distrat aşa de bine, mai ales după ce au început bombardamentele. Aveam un adăpost din ăla, Anderson, în grădină la noi şi ne înghesuiam toţi acolo jos cu mama şi buni, şi cu tuşica Edie, şi cu doamna Powell de la numărul patruzeci şi doi cînd casa ei a fost bombardată cu totul.

– Şi nu era întuneric în adăpostul Anderson? întrebă Dalgliesh.

– Aveam lanterne. Şi cînd raidurile nu erau chiar deasupra ta puteai să ieşi afară şi să te uiţi la farurile de căutare. Ce frumoase desene încrucişate făceau pe cer! Şi să te ţii ce galăgie era! Mitralierele alea antiaeriene sunau ca o tablă ondulată dac-o sfîşii. Ei, cum zicea şi mama, dacă le dai copiilor tăi o copilarie fericită nu prea le mai poate face nimic viaţa după aceea.

Dalgliesh se gîndi că ar fi foarte neproductiv să contrazică această opinie atît de optimistă asupra creşterii copiilor. Era pe punctul de a sugera cu tact că venise timpul sa discute de problemele mai presante, dar doamna Demery i-o luă înainte:

– Ei, de-ajuns am vorbit de zilele bune de altădată. Acum precis vreţi să mă întrebaţi despre crima asta.

– Deci aşa vi se pare dumneavoastră, doamnă Demery?

– Aşa-i logic. Doar nu şi-a pus şarpele singur în jurul gîtului. A fost sugrumat, nu?

– Nu vom şti cum a murit pînă nu obţinem rezultatele autopsiei.

– Ei, mie mi s-a părut că e sugrumat, cu faţa roz de tot şi capul şarpelui băgat în gură. Dar să vă zic ceva, n-am mai văzut în viaţa mea un cadavru care să arate mai sănătos. Arăta chiar

mai bine mort decît pe cînd traia, şi arata chiar foarte bine cînd traia. Era chiar frumuşel bine de tot. Mie mi s-a părut întotdeauna ca seamăna un pic cu Gregory Peck.

Dalgliesh îi ceru să descrie exact ceea ce se întîmplase de la sosirea ei la Innocent House.

– Vin în fiecare zi de lucru din săptamînă, în afară de miercuri, de la nouă la cinci. Miercuri se presupune că toată casa e curaţată lună de Compania de Curaţenie Perfectă a Birourilor. Cel puţin aşa îşi zic ei. Compania de Curaţenie Imperfectă li s-ar potrivi mai bine. Nu ca nu cred că se străduie ei pe cît pot, dar se vede ca n-au nici un interes personal faţă de casa asta. George vine cu treizeci de minute mai devreme şi îi lasă să intre. De obicei termină pe la zece.

– Şi dumneavoastra cine va deschide, doamnă Demery? Aveţi chei?

– Nu. Bătrînul domn Etienne a zis să-mi dea şi mie chei, dar n-am vrut o aşa răspundere. Am prea multe chei la viaţa mea şi-aşa. George deschide de obicei. Sau uneori domnul Dauntsey sau domnişoara Frances. Depinde cine ajunge primul. În dimineaţa asta domnişoara Peverell şi domnul Dauntsey nu erau aici, dar era George, şi el mi-a deschis. Ei bine, eu m-am dus să-mi văd de treaba mea în linişte în bucătărie. Nu s-a întîmplat nimic pîna după nouă, cînd apare lordul ăsta Stilgoe, şi zice că are o întîlnire cu domnul Gerard.

– Dumneata erai acolo în acel moment?

– Da, am fost acolo şi am vazut tot ce s-a întîmplat. Eu stateam de vorba cu George. Lord Stilgoe n-a fost deloc bucuros sa nu gasească pe nimeni decît pe recepţioner şi pe mine. George a sunat în birou ca să vadă dacă răspunde domnul Gerard, şi tocmai îi sugera lui lord Stilgoe să aştepte în zona de recepţie cînd a aparut domnişoara Etienne. Ea l-a întrebat pe George dacă domnul Gerard e la el în birou şi George i-a zis că l-a sunat, dar ca n-a raspuns nimeni. Aşa că s-a dus pînă la el în birou, iar eu şi lord Stilgoe ne-am dus după ea. Haina lui domnu' Gerard era pe spătarul scaunului şi scaunul era tras de la birou, ceea ce ni s-a părut destul de ciudat. Apoi domnişoara Claudia a căutat în sertarul din dreapta de la birou şi i-a găsit

cheile. Domnul Gerard întotdeauna își ține cheile acolo cînd e la birou. Are o legătură mare de chei și e destul de grea, așa că nu-i plăcea sa-i atîrne în buzunarul de la haină. Domnișoara Claudia a zis: „Precis e pe aici pe undeva. Poate e la numărul zece la domnul Bartrum“. Așa că ne-am dus înapoi la recepție și George a zis că a sunat el la numarul zece. Domnul Bartrum era acolo, dar nu l-a văzut pe domnul Gerard, deși Jaguarul lui era acolo. Domnul Gerard își parca întotdeauna mașina în Innocent Passage pentru că era mai în siguranța acolo. Așa că domnișoara Claudia a zis: „Precis e aici pe undeva. Mai bine am merge să-l căutăm“. Cam atunci a sosit prima șalupă și apoi imediat domnișoara Frances și domnul Dauntsey.

– Domnișoara Etienne părea sa fie îngrijorată?

– Mai degrabă nedumerita, înțelegeți? Eu am zis: „Ei bine, eu am fost aproape peste tot prin spatele casei și la parter, așa că nu e la bucătărie“. Și domnișoara Claudia a zis ceva în genul: „Păi sigur ca nu-i acolo, ce să caute acolo?“, apoi a urcat sus pe scări cu mine și domnișoara Blackett imediat în urmă.

– Nu ați spus că era acolo domnișoara Blackett.

– N-am spus? Ei, era acolo, a venit cu șalupa și ea. Bineînțeles că acuma nu o prea mai bagi de seamă, acum că bătrînul domn Peverell a murit. Oricum, acolo era, și înca purta pe ea haina, și a venit pe scări cu noi.

– Toate trei sa căutați un singur om?

– Așa s-a întîmplat. Eu cred ca m-am dus mai degrabă din curiozitate. Ca un fel de instinct, știți? Nu știu de ce a venit domnișoara Blackett. Va trebui s-o întrebați pe ea. Domnișoara Claudia a spus: „Începem să căutam de sus“, prin urmare așa am făcut.

– Deci s-a dus direct în sala de arhive?

– Da, exact, și după aceea în cămaruța de dincolo de ea. Ușa nu era încuiată.

– Cum a deschis ușa, doamnă Demery?

– Cum adica? A deschis-o așa cum se deschide totdeauna o ușă.

– A împins-o cu forța? A deschis-o cu blîndețe? Părea să îi fie frică de ceva?

– N-am observat aşa ceva. A deschis-o pur şi simplu. Şi apoi, l-am văzut pe el. Zăcea pe spate cu faţa toată rozalie şi şarpele ala învîrtit în jurul gîtului şi cu capul băgat în gură. Avea ochii deschişi şi holbaţi. Doamne ce oribili erau! Ce să zic, am ştiut imediat că era mort, deşi, cum am zis, nu l-am văzut niciodată să arate mai bine de cum arăta atunci. Domnişoara Claudia s-a dus lîngă el şi a îngenuncheat lîngă el. A zis: „Du-te să suni la poliţie. Şi ieşiţi de aici, amîndouă". Destul de aspru. Dar, mă rog, era frate-su. Eu ştiu unde nu-s dorită, aşa că am ieşit. Oricum nu prea aveam chef sa rămîn.

– Iar domnişoara Blackett?

– Ea era chiar în spatele meu. Am crezut la început că o să înceapă sa urle, în schimb a început să scoată nişte sunete ascuţite, ca un vaiet. Am prins-o pe după umeri. Tremura din toate încheieturile. I-am zis: „Hai, dragă, hai, nu mai e nimic de facut aici". Aşa că a venit în jos pe scari. M-am gîndit că o să ajungem mai repede decît cu liftul, că ăsta mereu se blochează. Dar poate ar fi fost mai bine să venim cu liftul. Mi-a fost foarte greu sa o duc în jos pe scări, aşa de tare tremura. Şi de vreo două ori i s-au muiat cu totul picioarele sub ea. La un moment dat aproape m-am gîndit că o să trebuiască să o las acolo pe trepte şi sa mă duc să chem pe cineva să vină să-mi ajute. Cînd am ajuns la etajul întîi i-am vazut pe lord Stilgoe şi pe domnul de Witt şi pe toţi ceilalţi stînd acolo pe hol şi uitîndu-se în sus la noi. Mă gîndesc că şi-au dat seama după faţa mea şi după halul în care era domnişoara Blackett că s-a întîmplat ceva rău de tot. Aşa că le-am spus. Mi s-a părut că nici nu le venea să creadă pentru o clipă şi apoi domnul de Witt a început să urce scările în goană, iar lord Stilgoe şi domnul Dauntsey au urcat imediat după el.

– Şi ce s-a mai întîmplat după aceea, doamnă Demery?

– Am ajutat-o pe domnişoara Blackett să stea jos şi m-am dus să-i aduc nişte apă.

– Nu ai sunat la poliţie?

– M-am gîndit că mai bine îi las pe ei. Că doară nu se duce mortul singur nicăieri, nu? Ce grabă era? Oricum, dacă sunam numai rău făceam. A venit lordul Stilgoe înapoi. S-a dus drept la biroul de recepţie şi i-a zis lui George: „Fă-mi

legătura cu New Scotland Yard. Vreau să vorbesc cu domnul chestor. Şi dacă nu îl găseşti, cu comandantul Adam Dalgliesh". Chiar în vîrf se duce lordul Stilgoe, bineînţeles. Şi după aceea domnişoara Claudia mi-a zis să mă duc să fac nişte cafea tare, aşa că asta am făcut. Era albă ca peretele. Ei, nici nu-i de mirare, nu?

– Domnul Gerard Etienne a preluat preşedinţia consiliului şi scaunul de director general destul de recent, nu-i aşa? întrebă Dalgliesh. Era iubit în firmă?

– Ei bine, n-ar fi fost nevoie să-l care de aici într-un sac de plastic, dacă ar fi fost ca o rază de soare pentru toată lumea de aici. O fi fost cineva căruia nu-i plăcea de el, asta-i clar. Sigur că nici pentru el n-a fost uşor să vină după bătrînul domn Peverell. Toată lumea l-a respectat pe domnul Peverell. Era un om minunat. Dar eu m-am înţeles bine cu domnul Gerard. Eu nu-l băteam la cap pe el şi el nu mă bătea la cap pe mine. Dar nici nu-mi vine a crede că tare multă lume de aici o să plîngă după el. Oricum, crima e crimă şi o să fie un şoc pentru toţi, asta-i clar. Şi nici nu-mi închipui că o să fie prea roz nici pentru firmă. Ei, ascultaţi aici ce idee mi-a venit. Vedeţi ce credeţi de ea. Poate că a făcut-o singur, şi apoi tipul ăsta cu farsele de aici i-o fi pus şarpele pe după gît ca să arate ce gîndea despre el. Asta ar merita atenţie, ideea asta.

Dalgliesh nu îi spuse că deja se gîndiseră la această idee.

– Dumneavoastră aţi fi surprinsă să aflaţi că s-a omorît singur? întrebă el.

– Ei bine da, drept să spun. Prea era încîntat de el însuşi, eu aşa cred. Şi oricum, de ce să facă aşa ceva? Ei da, firma are ceva probleme acuma, dar care firmă n-are nici o problemă? Pînă la urmă o scotea el la capăt cumva. Nu îl văd eu pe domnul Gerard făcînd ca Robert Maxwell[1]. Dar, oricum, cine s-ar fi gîndit că Robert Maxwell ar face aşa ceva, aşa că n-ai de unde să ştii, nu?

---

[1]Ian Robert Maxwell (1923–1991), magnat al presei britanice, s-a înecat în mod misterios cazînd de la bordul iahtului său de lux. Moartea sa a fost considerata de mulţi sinucidere, după ce s-a aflat că furase din fondurile de pensii ale angajaţilor pentru a-şi susţine afacerea. (n.red.)

Un mister, aşa sînt oamenii. Aş putea sa vă zic eu multe lucruri despre cît de misterioşi sînt oamenii.

– Cu siguranţa ca domnişoara Etienne a fost groaznic de suparata cînd l-a găsit aşa, interveni Kate. Propriul ei frate!

Doamna Demery se uită la ea, dar paru extrem de iritată de această intruziune a unei a treia persoane în *tête-à-tête*-ul ei.

– Puneţi-mi o întrebare directa şi o sa primiţi un raspuns direct, domnişoara inspector. Cît de suparată a fost domnişoara Claudia? Asta-i ceea ce vreţi să ştiţi, nu-i aşa? Va trebui să o întrebaţi pe ea. Eu nu ştiu. A stat chiar lîngă mort, aplecată peste el, şi nu şi-a întors faţa spre noi tot timpul cît am fost în cameră eu şi cu domnişoara Blackett, şi oricum noi n-am stat mult timp. Nu ştiu ce simţea. Nu ştiu decît ce a zis: „Ieşiţi afară de aici. Amîndouă". Destul de brutal. Şoc, poate. Gîndiţi-va voi singuri.

– În felul acesta aţi lasat-o singura cu cadavrul.

– Aşa a vrut ea, se pare. Oricum, nu puteam să stau. Cineva trebuia s-o ajute pe domnişoara Blackett pe scări.

– Este acesta un loc bun de muncă, doamnă Demery? întrebă Dalgliesh. Sînteţi mulţumita aici?

– E pe cît de bun se mai poate de-acum pentru mine. Ascultaţi, domnule Dalgliesh, am şaizeci şi trei de ani. Da, într-adevăr, nu-s cea mai bătrînă femeie din ţară şi am ochi şi picioare bune, şi lucrez de o mie de ori mai bine decît multă lume pe care aş putea sa o pomenesc aici. Dar nu te apuci să-ţi cauţi o slujbă noua la şaizeci şi trei de ani, şi mie îmi place să lucrez. Aş muri de plictiseala înţepenita acasă. Şi m-am obişnuit, sînt aici de aproape douazeci de ani. Ştiu că nu i se potriveşte la toată lumea, dar mie mi-e bine aici. Şi e la îndemîna – mă rog, mai mult sau mai puţin. Încă tot în Whitechapel locuiesc. Acum am un apartament modern şi drăguţ.

– Cum ajungeţi aici în fiecare zi?

– Metroul pînă la Wapping şi apoi pe jos. Nu e departe deloc. Mie nu mi-e frică de străzile londoneze. Eu am umblat pe străzile Londrei pe cînd mama dumneavoatra nici nu se

gîndise încă să va facă. Bătrînul domn Peverell a zis ca îmi trimite un taxi în fiecare dimineaţă dacă mă sperie drumul pînă aici. Şi aşa ar fi şi facut. Era un gentleman foarte deosebit, domnul Peverell. Asta arată cît de frumos gîndea despre mine. E frumos să fii apreciat.

– Într-adevăr. Spuneţi-mi, doamnă Demery, în legatură cu curăţenia din sala arhivelor, atît în cea mare, cît şi în biroul mic unde a fost găsit domnul Etienne. Aceasta era responsabilitatea dumneavoastra sau a firmei de curăţenie?

– Eu curăţ acolo. Oamenii de la firma de curăţenie nu urca niciodată pîna la etajul cel mai de sus. Aşa a vrut domnul Peverell. Sînt o mulţime de hîrtii acolo, vedeţi, şi se temea să nu cumva să se apuce să fumeze şi să declanşeze un incendiu sau aşa ceva. Şi în plus de asta, toate dosarele alea sînt confidenţiale. Nu mă întrebaţi pe mine de ce. M-am uitat şi eu în vreo douătrei şi nu sînt decît o gramadă de scrisori şi manuscrise vechi, după cîte mi-am dat eu seama. Doar nu ţin acolo dosarele personalului sau ceva confidenţial. Totuşi, domnul Peverell punea mare preţ pe arhive. În orice caz, a hotărît ca eu sa răspund de camerele alea două. Oricum nimeni nu merge acolo sus, în afară de domnul Dauntsey, aşa că nu mă spetesc prea tare. N-are nici un rost. De obicei mă duc acolo o dată pe luna într-o luni şi dau repede cu matura.

– Nu foloseşti aspiratorul?

– Se mai întîmpla sa dau şi cu aspiratorul, daca se pare ca e nevoie. Sau uneori nu. Cum am mai zis deja, numai domnul Dauntsey merge acolo şi el nu face multă mizerie. Este destula treabă de facut în restul casei şi fără sa trambalez dupa mine aspiratorul pe toate scările alea şi să pierd vremea unde nu e nevoie.

– Înţeleg. Cînd aţi curăţat biroul mic ultima data?

– Am curăţat rapid praful acolo acum trei saptamîni, luni. O să mă duc iar acolo lunea viitoare. Sau cel puţin aşa fac de obicei, dar banuiesc că acum o să încuiaţi voi uşa.

– Pentru moment, da, doamnă Demery. Putem urca acum?

Luară liftul, care urcă încet, dar suficient de lin. Uşa de la biroul mic de arhive era deschisă. Inginerul de la compania de gaz nu venise încă, dar cei doi poliţişti criminalişti şi fotografii erau încă acolo. La un semn al lui Dalgliesh trecură pe lîngă el şi rămaseră în aşteptare.

– Nu intraţi încă, doamnă Demery, zise Dalgliesh. Rămîneţi aici în uşă şi spuneţi-mi dacă vedeţi ceva schimbat.

Doamna Demery se uită atent în cameră. Ochii ei se opriră pentru o scurtă vreme pe conturul desenat cu cretă albă al cadavrului care fusese ridicat, dar nu făcu nici un comentariu. După numai cîteva secunde îi spuse:

– Băieţii voştri au curăţat deci bine aici, nu?

– Noi nu am curăţat nimic, doamnă Demery.

– Cineva sigur a curăţat aici. Nu aşa arată praful de trei săptămîni. Uitaţi-vă la poliţa căminului şi la podea. Podeaua asta a fost aspirată. Oh, la naiba! Deci a curăţat camera înainte să omoare, şi cu aspiratorul meu!

Se întoarse spre Dalgliesh şi acesta văzu în ochii ei o combinaţie din ce în ce mai intensă de şoc, groază, revoltă şi admiraţie superstiţioasă. Pînă acum nimic în legătură cu moartea lui Etienne nu o afectase atît de profund ca această celulă a morţii curăţată şi pregătită.

– De unde ştiţi, doamnă Demery?

– Aspiratorul e în magazia de la parter, chiar lîngă bucătărie. Cînd am mers să îl iau azi-dimineaţă, mi-am zis: „Cineva a folosit aspiratorul".

– Cum v-aţi dat seama?

– Pentru că era fixat pentru curăţatul unei podele goale, nu un covor. Are două poziţii, ştiţi. Cînd l-am pus în magazie era pus pe curăţat covoare. Ultimul lucru la care l-am folosit a fost să aspir covoarele din sala de consiliu.

– Sînteţi sigură, doamnă Demery?

– Nu cît să jur în tribunal. Sînt lucruri pentru care eşti gata să juri şi altele, nu. Mă gîndesc că e posibil să fi schimbat eu poziţia

fără să observ. Tot ce știu e că azi-dimineață, cînd m-am dus să-l iau din magazie, mi-am zis: „Cineva a folosit aspiratorul".

– Ați întrebat pe cineva dacă l-a folosit?

– Nu era nimeni aici pe care să-l întreb. Şi-apoi, oricum, nu se poate să fi fost careva din personalul de aici. La ce sa le trebuiască lor aspiratorul? Asta-i treaba mea, nu a lor. M-am gîndit că s-ar fi putut să fie cineva de la firma de curățenie, dar și asta ar fi ciudat. Ei își aduc întotdeauna echipamentul lor.

– Aspiratorul se găsea la locul lui obișnuit?

– Da. Şi tubul era răsucit în jurul lui exact așa cum îl las eu. Dar poziționarea nu era la fel.

– Mai este ceva în cameră care să vi se pară ciudat?

– Şnurul de la geam a dispărut. Mă gîndesc că l-au luat băieții voștri. Era destul de vechi și uzat. I-am zis lui domnu' Dauntsey cînd am trecut pe aici luni că ar trebui înlocuit și a zis că o sa-i spună lui George. George face toate lucrurile astea pe aici. E foarte îndemînatic George. Geamul era pe jumătate deschis cînd a fost domnul Dauntsey aici. Așa îl ține dînsul de obicei. Nu a părut să fie prea îngrijorat din cauza șnurului, dar, cum am zis, spunea că o să vorbească cu George despre el. Şi masa a fost mutată. Eu nu mișc niciodată masa cînd șterg praful de aici. Uitați-vă și voi. E la cîțiva centimetri la dreapta. Se poate vedea după linia aia subțire de murdarie de pe perete unde stă de obicei. Şi nici casetofonul lui domnu' Dauntsey nu e aici. Înainte era și un pat aici, dar l-au scos afară după ce s-a sinucis domnișoara Clements. Că și aceea frumoasă treabă a fost! Am avut deja doi morți aici în camera asta, domnule Dalgliesh. Ma gîndesc că ar fi timpul să o încuie de tot.

Înainte de a termina cu doamna Demery, Dalgliesh o rugă să nu spună nimănui nimic în legatura cu posibila folosire a aspiratorului ei, dar nefacîndu-și mari speranțe ca va pastra o asemenea știre secret multa vreme.

– Cît de demnă de încredere este aceasta dovadă, domnule? întrebă Daniel după ce plecă femeia. Oare chiar poate ea să-și

dea seama dacă această încăpere a fost curățată de curînd? S-ar putea să nu fie nimic altceva decît în imaginația ei.

– Ea e experta, Daniel. Și domnișoara Etienne a remarcat cît de curată este camera. Doamna Demery a mărturisit ea însăși că nu prea se străduiește cu podeaua de aici. Iar acestă podea este imaculata, chiar și la colțuri. Cineva a curățat-o recent și acel cineva nu a fost doamna Demery.

24

Cei patru asociați așteptau încă în sala de consiliu. Gabriel Dauntsey și Frances Peverell stăteau așezați la masa ovală de mahon, aproape unul de altul, dar fără să se atingă. Frances stătea cu capul plecat, dar absolut nemișcată. De Witt era la fereastră, cu o mînă sprijinită de geam de parcă avea nevoie de un reazem. Claudia stătea în picioare, studiind cu atenție reproducerea după Il Canal Grande de Canaletto care era atîrnată lîngă ușă. Splendoarea camerei le diminua și în același timp le formaliza fiecăruia dintre ei povara de frică, durere, furie sau vinovăție. Erau ca niște actori dintr-o piesă de teatru exagerat de pregătită, în care se cheltuise o adevărată avere pe decorurile extravagant de scumpe, dar în care actorii erau niște amatori, dialogurile nu erau învățate decît pe jumătate, mișcările țepene și nerepetate. Cînd Dalgliesh și Kate ieșiseră din cameră, Frances Peverell spusese:

– Lasă ușa deschisă!

Și, fară un cuvînt, de Witt se duse înapoi la ușă și o lăsă întredeschisă. Aveau nevoie de ceva din exterior, de sunete îndepărtate de voci, oricît de slabe, oricît de ocazionale. Ușa închisă era ca și scaunul gol de la mijlocul mesei, prima așteptînd intrarea nerăbdătoare a lui Gerard, celălalt, prezența lui impunătoare.

– Lui Gerard nu i-a plăcut niciodată tabloul acesta, zise Claudia, fără să se uite în jur. Îl considera pe Caneletto supraapreciat, prea precis, prea plat. Zicea că poate să vadă pictura ucenicilor în valuri.

– Nu de Caneletto nu-i plăcea lui, o contrazise de Witt. Numai tabloul acela. Zicea ca se plictisise sa le tot explice vizitatorilor că nu e decît o reproducere.

– Îl ura, replică Frances cu glas de-abia auzit. Îi amintea ca bunicul a vîndut originalul la un moment greșit și pentru doar un sfert din valoarea sa reala.

– Nu, zise Claudia cu fermitate. Nu îi placea Caneletto.

De Witt se îndeparta încet de fereastra.

– Poliția nu se grăbește deloc, spuse el. Îmi imaginez că doamna Demery se distrează facînd pe femeia de serviciu londoneză cu inimă bună, dar cu limbă ascuțită. Sper că polițiștii îi apreciază prestația.

Claudia se răsuci cu spatele la tabloul pe care îl examinase atît de concentrată pînă în acel moment.

– Din moment ce așa e ea, nu prea văd de ce o descrii ca pe o prefăcută. Totuși, devine destul de vorbăreața cînd e emoționată. Noi trebuie să avem grijă sa nu o facem. Sa devenim vorbareți, adică. Să spunem prea multe. Sa spunem poliției lucruri pe care nu e cazul să le audă.

– La ce fel de lucruri te referi? întrebă de Witt.

– Că nu am fost tocmai uniți în ceea ce privește viitorul acestei companii. Poliția gîndește în clișee. Din moment ce majoritatea criminalilor acționeaza potrivit unor clișee, banuiesc că acesta este marele lor avantaj.

Frances Peverell își înălță capul. Nimeni nu o vazuse plîngînd, dar chipul îi era pămîntiu și pătat, cu ochii lipsiți de expresie și pleoapele tumefiate, iar cînd vorbi avea vocea sparta și oarecum arțagoasa.

– Ce contează dacă vorbește doamna Demery? Ce conteaza ce spunem noi? Nimeni de aici nu are nimic de ascuns. E evident ce s-a întîmplat. Gerard a murit din cauze naturale sau dintr-un accident, iar cineva, aceeași persoana care a facut atîtea farse aici, a găsit cadavrul și s-a hotărît sa îl transforme într-un mister. Evident, a fost groaznic pentru tine, Claudia, sa îl gasești așa, cu șarpele în jurul gîtului. Dar este cu siguranța foarte clar. Trebuie să fie.

Claudia se întoarse către ea cu atîta vehemență, încît păreau să fie în toiul unei certe înverșunate.

– Ce fel de accident? Sugerezi ca Gerard a avut un accident? Ce fel de accident?

– Nu știu, răspunse Frances, părînd sa se micșoreze în scaunul ei, dar vocea îi era ferma. Nu am fost acolo cînd s-a întîmplat. A fost doar o sugestie.

– Una complet cretina, ce naiba!

– Claudia! Tonul lui de Witt era mai degrabă tandru decît critic. Nu trebuie să ne certăm. Trebuie sa ne pastrăm calmul și să rămînem împreună.

– Cum să rămînem împreună? Dalgliesh ne va chema separat să vorbim.

– Nu fizic. Împreuna ca asociați. Împreună ca o echipă.

– Sau un atac de cord, interveni Frances de parcă de Witt nici nu ar fi vorbit. Sau un anevrism. Se poate sa fi avut oricare din acestea două. Chiar și celor mai sanatoși dintre oameni li se întîmplă așa ceva.

– Inima lui Gerard era perfect sănatoasa, zise Claudia. Nu te apuci să escaladezi Matterhorn-ul daca ai probleme cu inima. Și nu-mi pot imagina deloc ca Gerard ar fi avut un atac cerebral.

– Încă nu știm care a fost cauza morții, interveni de Witt pe un ton conciliant. Nu putem ști pînă dupa autopsie. Între timp, ce se întîmplă aici?

– Continuam, zise Claudia. Bineînțeles că vom continua.

– Cu condiția să avem personal. E posibil ca oamenii să nu mai vrea sa stea, mai ales daca poliția sugereaza ca moartea lui Gerard nu s-a produs din cauze naturale.

– Nu s-a produs din cauze naturale! exclamă Claudia cu un rîs aspru ca un hohot de plîns. Bineînțeles ca n-a fost din cauze naturale. A fost gasit mort, pe jumatate gol, cu un șarpe de jucărie răsucit în jurul gîtului și cu capul vîrît în gură. Chiar și cel mai puțin bănuitor polițist din lume nu are cum să numească moartea aceasta din cauze naturale.

– Am vrut să spun, bineînţeles, dacă bănuiesc că a fost o crimă. Cu toţii ne gîndim exact la acest lucru. Am putea la fel de bine să rostim cuvîntul cu voce tare.

– Crimă? întrebă Frances. De ce să îl ucidă cineva? Şi nu a fost nici un pic de sînge. Nu aţi găsit nici o arma. Şi nimeni nu ar fi putut sa îl otrăvească. Cu ce să îl otravească? Cum ar fi putut să ia otrava?

– Sînt şi alte metode, spuse Claudia.

– Vrei să spui că a fost sugrumat cu Sid-cel-Şuierător? Sau sufocat? Dar Gerard era puternic. Ar fi trebuit să îl învingi într-o luptă pentru a reuşi aşa ceva. Apoi, cum nimeni nu îi răspunse, continuă: Ascultaţi, nu ştiu de ce sînteţi amîndoi aşa de nerăbdători să sugeraţi că Gerard a fost ucis.

De Witt se apropie de masă şi se aşeză pe scaunul de lîngă ea.

– Frances, rosti el cu blîndeţe. Nimeni nu sugerează acest lucru, pur şi simplu analizăm această posibilitate. Dar ai dreptate, bineînţeles. E mult mai bine să aşteptăm pînă o sa aflăm exact cum a murit. Ceea ce mă intrigă pe mine e de ce se afla în biroul mic de arhive. Nu îmi amintesc să fi mers vreodată pînă la ultimul etaj, tu l-ai văzut vreodată, Claudia?

– Nu, şi nici nu se poate să fi mers să lucreze la ceva acolo. Dacă s-ar fi hotărît să facă acest lucru, nu şi-ar fi lăsat cheile în sertarul de la birou. Ştiţi şi voi cît de pedant era. Cheile nu se aflau în sertarul acela decît dacă lucra în birou. Dacă ieşea din birou pentru oricît de puţin timp îşi lua haina pe el şi îşi punea legătura de chei în buzunar. Toţi l-am văzut făcînd acest lucru de nenumărate ori.

– Faptul că a fost găsit în biroul de arhive nu înseamnă neapărat că a şi murit acolo, zise de Witt.

Claudia se aşeză pe scaunul din faţa lui şi se apleca peste masă către el.

– Vrei să spui că e posibil să fi murit în biroul lui?

– Să fi murit sau să fi fost ucis acolo şi mutat dupa aceea. Este foarte posibil să fi murit din cauze naturale în biroul lui, în urma unui atac de cord sau a unui anevrism, cum a sugerat Frances, şi mai tîrziu cineva să îi fi mutat corpul.

– Dar ar fi avut nevoie de o putere extraordinara.

– Nu şi daca a folosit caruciorul de carţi şi apoi sa urce cu liftul pîna la etaj. Aproape întotdeauna este un carucior gol lîngă lift.

– Dar poliţia poate sa îşi dea seama daca un cadavru a fost mutat dupa moarte, nu?

– Da, daca este găsit afara. Gaseşti urme de pamînt, crenguţe, urme pe iarba, semne de tîrîre. Nu sînt sigur ca le este chiar atît de uşor cu un cadavru gasit într-o clădire. Este una dintre posibilitățile pe care vor trebui sa le analizeze. Presupun că vor catadicsi să ne spună şi noua ceva la un moment dat. Caci sigur nu se grabesc deloc acolo sus.

Cei doi vorbeau de parca nu mai era nimeni altcineva în cameră.

– Chiar trebuie sa vorbiţi despre asta ca şi cînd moartea lui Gerard ar fi un fel de ghicitoare, un roman poliţist, ceva despre care aţi citit sau aţi văzut la televizor? întreba brusc Frances. Aici e vorba de Gerard, nu de un străin, nu de un personaj dintr-o piesă de teatru. Gerard a murit. E acolo sus cu şarpele acela sinistru în jurul gîtului şi noi stam aici de parcă nu ne-ar pasa deloc.

– Şi ce ai vrea sa facem? o întreba Claudia cu o privire încarcata de dispreţ. Sa stăm în linişte la masă? Să citim o carte bună? Să îl întrebam pe George daca au sosit ziarele de azi? Eu cred ca e bine să vorbim. A fost fratele meu. Dacă eu pot să rămîn rezonabil de calma, atunci şi tu poţi. Tu ai împărţit patul cu el, cel puţin temporar, dar nu ai împarţit niciodată viaţa cu el.

– Şi tu ai făcut-o, Claudia? întreba de Witt încet. Şi-a împărţit vreunul dintre noi viaţa cu el?

– Nu, dar cînd voi realiza într-adevar ca a murit, cînd voi înţelege cu adevarat ca asta s-a întîmplat, atunci voi plînge după el, nu te teme. Voi plînge dupa el, dar nu înca, nu acum, şi nu aici.

Gabriel Dauntsey statuse pîna în momentul acela privind înainte, prin fereastra dinspre fluviu. Acum vorbi pentru prima dată, şi ceilalţi se întoarseră şi se uitara la el de parcă îşi amintisera dintr-odata ca era şi el acolo.

– Cred ca e posibil să fi murit de intoxicaţie cu monoxid de carbon, rosti el încet. Pielea îi era foarte roz – se pare că acesta este unul dintre semne – şi în cameră era nefiresc de cald. Nu ţi s-a parut ciudat, Claudia, că era foarte cald în camera?

– Nu mi s-a parut nimic ciudat în afară de faptul ca Gerard zacea acolo cu şarpele la gît, zise Claudia, după o clipă de gîndire. Vrei sa spui că e posibil să fi fost gazat?

– Da, spun ca e posibil sa fi fost gazat.

Cuvîntul răsună şuierător în încăperea tacuta.

– Dar gazul acesta nou din Marea Nordului nu e inofensiv? întreba Frances. Eu am crezut că nu te-ai putea omorî cu el nici daca ţi-ai pune capul într-o soba cu gaz.

– Nu e toxic daca îl respiri, explică de Witt. Este perfect sigur daca îl foloseşti cum trebuie. Dar dacă a aprins focul şi încaperea nu a fost ventilată adecvat, este posibil ca soba sa fi funcţionat greşit şi să fi produs monoxid de carbon. Gerard ar fi ameţit şi şi-ar fi pierdut cunoştinţa din cauza lui înainte să îşi fi dat seama ce se întîmplă.

– Şi dupa aceea cineva a găsit cadavrul, a oprit gazul şi i-a pus şarpele în jurul gîtului, zise Frances. Cum am zis şi mai înainte, a fost un accident.

– Nu e chiar atît de simplu, replică Dauntsey încet şi calm. De ce a aprins focul? Nu a fost prea frig aseară. Şi, dacă l-a aprins, de ce a închis fereastra? Era închisa cînd am văzut eu cadavrul şi eu am lasat-o deschisa luni, cînd am fost ultima dată în cameră.

– Şi daca avea de gînd să lucreze la arhive pîna seara tîrziu, suficient de mult timp încît să aibă nevoie de foc, de ce şi-a lasat haina şi cheile în birou? Nu are nici o logică.

Urmă un moment de tăcere, întrerupt brusc de Frances:

– Am uitat de Lucinda. Cineva trebuie sa îi spuna şi ei.

– Oh, Doamne, da! exclama Claudia. Mereu îţi vine sa uiţi de Lady Lucinda. Îmi vine greu sa îmi imaginez că se va arunca în Tamisa de durere. Întotdeauna mi s-a parut ceva ciudat cu logodna aceea.

– Cu toate acestea nu se poate să o lăsăm să afle ce s-a întîmplat din ziarele de mîine-dimineață sau de la radio, zise de Witt. Unul dintre noi ar trebui sa sune la Lady Norrington. Ea poate să îi spună fiicei sale. Cel mai potrivit ar fi să o suni tu, Claudia.

– Presupun că da, atîta timp cît nu se așteaptă nimeni să mă duc la ea și să o consolez. Mai bine o sun acum. O sun din biroul meu, asta dacă poliția nu e acolo. A fi cu poliția în casă e ca și cînd am avea șoareci. Îi simți cum mișună primprejur și se ascund de tine chiar și dacă nu îi vezi și auzi cu adevărat, și, odată ce ți-au intrat în casă, ai senzația ca nu vei mai scăpa niciodată de ei.

Se ridică și se îndrepta spre ușa, cu trupul nefiresc de drept, dar cu pașii nesiguri. Dauntsey încercă sa se ridice, dar picioarele lui înțepenite de vîrstă părură să nu fie capabile să-l asculte și astfel cel care ajunse mai rapid lînga ea să o ajute fu de Witt. Dar Claudia clătină din cap și îi împinse cu blîndețe la o parte brațul cu care voise să o sprijine; apoi dispăru.

Se întoarse în mai puțin de cinci minute.

– Nu era acasă, zise ea. Și acesta nu e deloc genul de mesaj pe care să-l lași pe robot. Voi încerca din nou mai tîrziu.

– Dar tatăl tau? întrebă Frances. Nu e el și mai important?

– Bineînțeles că e mai important. Mă duc diseară cu mașina la el.

Ușa se deschise fără nici o bătaie preliminară și sergentul Robbins își vîrî capul în încăpere.

– Domnul comandant Dalgliesh își cere scuze că a trebuit să așteptați mai mult decît prevăzuse. Ar fi îndatorat dacă domnul Dauntsey ar urca acum la biroul de arhive.

Dauntsey se ridică imediat, dar după ce statuse nemișcat atît de mult timp, înțepenise și se mișca neîndemînatic. Își luă bastonul de pe spătarul scaunului, dar îl scăpă din mîini și acesta căzu cu zgomot la podea. Și el și Frances Peverell se aplecară simultan să îl ia și, după cîteva șoapte conspirative, Frances îl luă în mîini și, ridicîndu-se roșie la față de sub masă, i-l înmînă lui Dauntsey. Acesta se sprijini pe el pentru cîteva secunde, apoi

îl atîrnă din nou pe spătarul scaunului şi se îndreptă spre uşă fără ajutor, încet, dar sigur pe picioare.

– Mă întreb de ce Gabriel are privilegiul de a merge primul, zise Claudia Etienne după ce acesta plecase.

– Probabil pentru că el foloseşte biroul de arhive mai mult ca oricare dintre noi, răspunse James de Witt.

– Eu nu cred că am folosit vreodată camera aceea, interveni Frances. Ultima dată cînd am fost acolo a fost cînd au scos patul afară. Nici tu nu urci acolo niciodată, nu-i aşa, James?

– Nu am lucrat niciodată acolo, cel puţin nu mai mult de o jumătate de oră. Ultima dată am fost acolo acum trei luni. Am urcat să găsesc primul contract al lui Esmé Carling cu editura. Nu l-am găsit.

– Vrei să spui că nu ai găsit vechiul ei dosar?

– I-am găsit dosarul. L-am dus în micul birou de arhive să îl studiez. Primul contract nu era acolo.

– Asta nu e chiar atît de surprinzător, zise Claudia, fără un interes deosebit. Este pe lista noastră de autori de treizeci de ani. Probabil a fost îndosariat greşit acum mai bine de douăzeci de ani. Şi apoi, cu o energie bruscă: Ascultaţi, nu înţeleg de ce să îmi pierd eu vremea numai pentru că Adam Dalgliesh vrea să stea la taclale cu un coleg poet. Nu trebuie să rămînem în camera asta.

– A zis că vrea să ne vadă împreună, afirmă Frances cu îndoială.

– Ei bine, ne-a văzut împreună. Acum o să ne vadă separat. Cînd vrea să vorbească cu mine mă poate găsi în biroul meu. Spuneţi-i asta, vă rog.

– Are dreptate, ştii, zise James după ce Claudia ieşi. Poate că nu avem dispoziţia necesară să lucrăm chiar acum, dar cred că e mult mai rău să stăm aici şi să aşteptăm, uitîndu-ne la scaunul gol.

– Dar nu ne-am uitat la el. Am fost toţi foarte atenţi să nu ne uităm la el, ne-am îndreptat mereu privirile în altă direcţie, aproape ca şi cum Gerard ar fi fost ceva jenant. Nu pot să lucrez, dar aş vrea să mai beau o cafea.

– Atunci hai să ne luăm una. Doamna Demery trebuie să fie pe aici pe undeva. Aş vrea să aud ce are de spus despre discuţia cu Dalgliesh. Dacă nici asta nu îndulceşte atmosfera, nimic nu o poate face.

Se îndreptară amîndoi spre uşă. Cînd ajunseră la ea, Frances se întoarse pe loc şi se uită la el.

– James, mi-e aşa de frică. Ar trebui să simt durere şi şoc dupa toată grozăvia care s-a întîmplat. Am fost amanţi. A existat o perioadă din viaţa mea cînd l-am iubit şi acum a murit. Ar trebui să ma gîndesc la el, la modul îngrozitor cum a sfîrşit. Ar trebui să mă rog pentru el. Am încercat, dar tot ce mi-a ieşit a fost o înşiruire de vorbe fără sens. Ceea ce simt e complet egoist, complet nedemn. E frică.

– Frică de poliţie? Dalgliesh nu e un terorist.

– Nu, e mai rău de atît. Frică de ceea ce se întîmplă aici. Şarpele acela – oricine i-a făcut lucrul acesta lui Gerard e diabolic. Tu nu simţi prezenţa diavolului în Innocent House? Cred că am simţit acest lucru de luni întregi. Acesta mi se pare pur şi simplu sfîrşitul inevitabil, lucrul la care au condus toate acele farse meschine. Ar trebui să fiu copleşită de durere pentru Gerard. Dar nu, sînt îngrozită, foarte îngrozită şi am o presimţire oribilă că acesta nu este sfîrşitul.

– Nu există emoţii corecte sau greşite, o linişti James cu blîndeţe. Simţim ceea ce simţim. Mă îndoiesc că vreunul dintre noi simte vreo durere intensă, nici măcar Claudia. Gerard a fost un om remarcabil, dar nu a fost un om pe care să îl iubeşti uşor. Ceea ce încerc sa mă conving că e durere, nu e probabil nimic mai mult decît tristeţea obişnuită şi neputincioasă pe care o simţi întotdeauna la moartea oamenilor tineri, talentaţi, sănătoşi. Chiar şi aceea e pătrunsă de o curiozitate fascinată amestecată cu teamă. Se întoarse şi o privi direct în faţă. Sînt alături de tine, Frances. Cînd vei avea nevoie de mine, şi dacă vei avea nevoie de mine, sînt aici. Nu voi fi o pacoste. Nu îmi voi impune prezenţa în viaţa ta doar pentru că şocul şi spaima ne-au făcut pe

amîndoi vulnerabili. Pur şi simplu, mă ofer să îţi fiu orice ai nevoie să fiu, oricînd vei avea nevoie.

– Ştiu. Îţi mulţumesc, James.

Frances îşi întinse mîna spre el şi îi atinse faţa pentru o clipă. Era prima dată cînd îl atinsese în mod intenţionat. Apoi se întoarse către uşă să iasă, neavînd şansa să vadă străfulgerarea de bucurie şi de triumf de pe chipul lui.

25

Dalgliesh îl ascultase cu douăzeci de ani înainte pe Gabriel Dauntsey citindu-şi poeziile în Sala Purcell. Nu avea nici o intenţie să îi spună acest lucru acum lui Dauntsey, dar, în timp ce îl aştepta pe bătrîn să vină să vorbească cu el, îşi reaminti ziua aceea cu o asemenea limpezime, încît auzindu-i paşii prin sala mare a arhivelor, se simţi cuprins de un sentiment apropiat de speranţele entuziaste ale tinereţii. Dintre cele două războaie mondiale doar primul produsese o poezie de mai mare valoare şi uneori se întreba de ce se întîmplase aşa. Oare pentru că anul 1914 reprezentase moartea inocenţei, că acel cataclism măturase cu oroarea lui mai mult decît o generaţie genială? Dar pentru cîţiva ani – oare nu fuseseră decît trei? – păruse că Dauntsey ar fi putut să ajungă un Wilfred Owen[1] al generaţiei sale, al războiului său atît de diferit. Dar promisiunea acelor două volume nu fusese niciodată împlinită şi nu mai publicase nimic altceva. Dalgliesh îşi spuse imediat însă că nu era deloc potrivită folosirea cuvîntului *promisiune*, cu sugestia unui talent încă nerealizat. Una sau două dintre acele poezii de început

[1] Wilfred Owen (1893–1918), poet englez. Doar patru poezii i-au fost publicate în timpul vieţii, bucurîndu-se de aprecieri în special dupa moarte. Colecţii de poeme au aparut în 1920, 1931 şi 1964. A scris poezii inspirate de experienţa de razboi. (n.tr.)

reprezentaseră o operă de o valoare la care nu ajunseseră decît foarte puţini poeţi postbelici.

După acea lectură, Dalgliesh aflase despre viaţa lui Dauntsey tot ceea ce poetul voise să dezvăluie: cum, cetăţean francez fiind, se afla în Anglia cu afaceri în momentul în care se declarase războiul, iar soţia şi cei doi copii rămăseseră prinşi în capcană de invazia germană; cum aceştia dispăruseră din toate bazele de date oficiale şi nimeni nu mai ştia unde să îi găsească. Trecuseră mulţi ani de cercetări asidue şi de-abia după ce războiul se terminase, descoperise în sfîrşit că, ascunzîndu-se sub un nume fals pentru a evita să fie închişi într-un lagăr, fuseseră ucişi toţi trei în timpul unui raid aerian cu bombardiere britanice asupra Franţei ocupate. Dauntsey fusese el însuşi la comanda unui bombardier RAF, dar fusese cruţat de ironia tragică şi extremă de a fi luat parte la exact acel raid. Poezia sa era poezia războiului modern, o poezie a pierderii, a durerii şi a groazei, a tovărăşiei şi a curajului, a laşităţii şi a înfrîngerii. Versurile puternice, sinuoase şi brutale erau iluminate de pasaje de frumuseţe lirică, explodînd ca nişte obuze în conştiinţa cititorului. Avioanele Lancaster ridicîndu-se ca nişte bestii apăsătoare purtînd moartea în pîntec, văzduhul negru şi tăcut explodînd cu zgomot aducător de teroare, echipajul de băieţi cărora le era şef el, fiind cel mai în vîrstă, înălţîndu-se şovăielnici, înveliţi în membrana fragilă de metal noapte după noapte, ştiind foarte bine aritmetica supravieţuirii, ştiind că era extrem de posibil ca aceasta să fie noaptea în care se vor prăbuşi din cer ca nişte torţe aprinse. Şi întotdeauna sentimentul de vinovăţie, senzaţia că teroarea fiecărei nopţi, tot atît de bine-venită pe cît de temută, nu era de fapt decît o ispăşire, că erau vinovaţi de o trădare pentru care numai prin moarte se puteau răscumpăra, o trădare personală care reflecta un dezastru mai mare, universal.

Iar acum se afla aici, un bătrîn obişnuit, dacă se putea numi obişnuit vreun om bătrîn, încă neadus de spate, dar ţinîndu-se rigid cu un efort disciplinat, de parcă puterea de îndurare şi curajul ar putea depăşi cu succes ravagiile timpului. Bătrîneţea fie produce o rotunjime moale care anihilează orice urmă de

caracter într-o nonentitate ridată, fie, cum era cazul său, dezgoleşte faţa astfel încît oasele ies în relief ca la un schelet înveşmîntat temporar în carne uscată şi fragilă ca hîrtia. Dar părul, deşi cărunt, era încă des, şi ochii erau la fel de negri şi de vioi pe cît îşi amintea Dalgliesh. În acest moment se fixaseră asupra lui cu o privire ironică, întrebătoare.

Dalgliesh luă scaunul de la masă şi îl aşeză lîngă uşă. Dauntsey se aşeză.

– Aţi urcat scările împreună cu lordul Stilgoe şi cu domnul de Witt, începu Dalgliesh. V-a frapat ceva în legătură cu această cameră în afară de prezenţa cadavrului?

– Nu chiar la început, în afară de un miros dezagreabil. Un cadavru, pe jumătate gol, decorat grotesc aşa cum era acesta, copleşeşte toate celelalte simţuri. După un minut sau, poate, mai puţin, am observat şi alte lucruri, cu o limpezime neobişnuită. Camera m-a frapat ca arătînd astfel – stranie. Părea a fi golită, deşi nu era, nefiresc de curată, mai caldă decît de obicei. Corpul părea atît de... atît de dezordonat, iar camera, atît de exagerat de ordonată. Scaunul era aşezat exact la locul său, dosarele erau aranjate pe masă. Bineînţeles, am observat că lipsea casetofonul.

– Dosarele erau aşa cum le-aţi lăsat dumneavoastră?

– Nu, după cîte îmi amintesc eu. Cele două suporturi de dosare au fost inversate. Suportul cu un număr mai mic de dosare ar trebui să fie la stînga. Aveam două teancuri, cel din dreapta mai înalt decît cel din stînga. Lucrez de la stînga la dreapta cu şase pînă la zece dosare la un moment dat, depinde de mărimea lor. Cînd termin cu un dosar îl transfer la dreapta. Cînd am terminat cu toate şase, le pun înapoi în sala principală de arhive, cu un liniar între ele pentru a şti cît de departe am ajuns.

– Am observat un liniar pe raftul de jos al rîndului al doilea, zise Dalgliesh. Să însemne asta că nu aţi terminat decît un singur rînd?

– E o muncă foarte lentă. Am tendinţa să fiu interesat de scrisori vechi, chiar dacă nu merită neapărat să fie păstrate. Am găsit însă foarte multe care merită acest lucru – scrisori ale unor scriitori din secolul al XX-lea şi alţii care au corespondat cu Henry

Peverell şi cu tatăl său, chiar dacă firma nu le-a publicat întotdeauna cărţile. Sînt acolo scrisori de la H.G. Wells, Arnold Bennett, membri ai grupului Bloomsbury, unii chiar de mai înainte.

– Cum procedaţi?

– Dictez o descriere a conţinutului fiecărui dosar şi recomandarea mea – *Distrugere, Îndoielnic, A se păstra,* sau *Important* pe casetofon. După aceea o secretară bate la maşină o listă şi consiliul se uită periodic peste ea. Deocamdată nu a fost de fapt nimic aruncat. Pînă nu se va cunoaşte viitorul firmei nu ni s-a părut înţelept să distrugem ceva.

– Cînd aţi folosit această cameră ultima dată?

– Luni. Am lucrat toată ziua aici. Doamna Demery a intrat pe la zece, dar a zis că nu vrea să mă deranjeze. În cameră nu se face curăţenie decît o dată la patru săptămîni şi atunci foarte superficial. Mi-a zis că şnurul de la fereastră este aproape cu totul destrămat şi eu i-am spus că îl voi ruga pe George să îl înlocuiască. Dar încă nu am vorbit cu el.

– Nu l-aţi observat şi dumneavoatră singur?

– Mă tem că nu. Fereastra a stat deschisă săptămîni întregi. Eu prefer să o las aşa. Presupun că aş fi observat odată cu răcirea vremii.

– Cum încălziţi camera?

– Întotdeauna cu un radiator electric. De fapt, e proprietatea mea. Îl prefer unui foc cu gaz. Nu vreau să spun că aş fi crezut că soba de gaz nu e sigură, dar eu nu fumez, aşa că niciodată nu am la mine chibrituri cînd am nevoie de ele. Îmi e mult mai uşor să aduc radiatorul electric din aparamentul meu. Este foarte uşor şi fie îl duc înapoi la numărul zece cu mine cînd plec, fie îl las dacă am de gînd să lucrez aici şi ziua următaore. Luni l-am luat acasă cu mine.

– Şi uşa a rămas neîncuiată cînd aţi părăsit camera?

– Da. Nu încui niciodată camera. Cheia rămîne în broască, de obicei pe dinăuntru, dar nu am folosit-o niciodată.

– Încuietoarea uşii pare nouă, zise Dalgliesh. Cine a ordoant să fie instalată aici?

– Henry Peverell. Îi plăcea să vină ocazional să lucreze aici. Nu ştiu de ce, dar era un om singuratic. Presupun că s-a gîndit că o încuietoare îi va da un sentiment de siguranţă suplimentară. Dar nu e chiar aşa de nouă – e mult mai nouă ca uşa, desigur, dar cred că e aici de cel puţin cinci ani.

– Dar nu a fost nefolosită timp de cinci ani, afirmă Dalgliesh. Mecanismul este bine uns, cheia se răsuceşte în broască cu mare uşurinţă.

– Serios? Eu nu o folosesc, aşa că nu am observat. Dar e ciudat ce spuneţi despre faptul că a fost unsă. E posibil să o fi făcut doamna Demery, dar pare destul de improbabil.

– Vă plăcea de Gerard Etienne? întrebă Dalgliesh.

– Nu, dar îl respectam. Şi nu pentru calităţi care merită în mod deosebit respect. L-am respectat pentru că era atît de diferit de mine. Avea virtutea defectelor sale. Şi era tînăr. Nu putea, desigur, să îşi asume credit sau responsabilitate pentru acest din urmă lucru, dar îi dădea un entuziasm pe care majoritatea celor de aici nu îl mai au şi de care cred că firma are mare nevoie. Se poate să ne fi plîns de ceea ce făcea sau să nu ne placă ceea ce avea de gînd să întreprindă în continuare, dar cel puţin el ştia în ce direcţie mergea. Bănuiesc că ne vom simţi ca fără cîrmaci în lipsa lui.

– Cine va prelua poziţia de director general?

– Oh, sora lui, Claudia Etienne. Slujba aceasta merge la persoana cu cel mai mare număr de acţiuni. După cîte ştiu eu, ea va moşteni toate acţiunile lui. Acest lucru îi va oferi majoritatea generală.

– Să facă ce anume? întrebă Dalgliesh.

– Nu ştiu. Va trebui să o întrebaţi pe ea. Nu cred că ştie nici ea personal. Tocmai şi-a pierdut fratele. Nu prea îmi vine a crede că stă să se gîndească foarte mult la viitorul firmei Peverell Press.

Dalgliesh îl întrebă în continuare pe Dauntsey cum îşi petrecuse ziua şi noaptea de dinainte. Dauntsey îşi coborî privirea cu un mic zîmbet ironic. Era mult prea inteligent pentru a nu îşi da seama că, de fapt, i se cerea un alibi. Rămase tăcut cîteva clipe, de parcă îşi făcea ordine în gînduri.

– Am fost la şedinţa asociaţilor de la zece pînă pe la unsprezece şi jumătate, zise el după aceea. Lui Gerard îi plăcea să termine în două ore, dar ieri ne-am oprit mai repede decît de obicei. După şedinţă a stat puţin de vorbă cu mine în timp ce coboram de la sala de consiliu despre viitorul listei de cărţi de poezie. Cred că încerca, de asemenea, să se asigure de sprijinul meu în hotărîrea lui de a vinde Innocent House şi de a muta firma în Docklands, în aval.

– Dumneavoastră consideraţi acest lucru deziderabil?

– Îl consideram necesar. Făcu o pauză, după care continuă: Din nefericire.

Se opri din nou şi, cînd reluă, vorbi rar şi hotărît, dar fără multă emfază, oprindu-se din cînd în cînd şi încruntîndu-se, de parcă amintirea era dureroasă sau confuză. Dalgliesh îi ascultă monologul în tăcere.

– După ce am plecat de la Innocent House m-am întors în apartamentul meu ca să mă pregătesc pentru o întîlnire. Cînd spun să mă pregătesc, vreau să spun, de fapt, să îmi trec o dată cu pieptenul prin păr şi să mă spăl pe mîini. Nu am stat mult. Invitasem la masă un tînăr poet, Damien Smith, la Ivy. Gerard zicea că eu şi James de Witt cheltuim bani cu autorii în proporţie inversă faţă de importanţa lor pentru firmă. M-am gîndit că îi va plăcea băiatului la Ivy. Trebuia să ajung acolo la ora unu şi am luat şalupa pînă la Podul Londrei şi de acolo un taxi pînă la restaurant. Am stat cam două ore la prînz şi m-am întors în apartamentul meu pe la trei şi jumătate. Mi-am făcut un ceainic de ceai şi m-am întors aici la biroul meu la patru. Am lucrat aproximativ o oră şi jumătate.

L-am văzut ultima dată pe Gerard cînd am fost la baia de la parter. Este cea din spatele casei, de lîngă sala de duşuri. Femeile folosesc de obicei baia de la etajul unu. Gerard tocmai ieşea, cînd eu am intrat. Nu am vorbit nimic, dar cred că am schimbat un salut sau un zîmbet. A fost pur şi simplu un salut în treacăt, asta e tot. Nu l-am mai văzut de atunci. M-am întors la apartamentul meu şi am petrecut următoarele două ore citind poeziile pe care le selectasem pentru seara, m-am gîndit la ele,

am făcut cafea. Am ascultat știrile de la BBC de la ora șase. Puțin timp după aceea m-a sunat Frances Peverell ca să îmi ureze noroc. S-a oferit să vină cu mine. Cred că s-a gîndit că ar trebui să fie acolo cineva de la firmă. Vorbiserăm despre asta acum cîteva zile și am reușit să o conving să nu vină. Între poeții care trebuiau să citească se afla și Marigold Riley. Nu e un poet rău, dar multe dintre versurile ei sînt scatologice. Știam că lui Frances nu îi va plăcea acest fel de poezie, compania sau atmosfera. I-am spus că aș prefera să fiu singur, că, dacă va fi și ea acolo, mă voi simți intimidat. Ceea ce nu e întru totul o minciună. Nu am mai citit din versurile mele de cincisprezece ani. Majoritatea oamenilor de acolo presupuneau, probabil, că am murit. Deja îmi doream să nu fi acceptat să merg. Dacă ar fi fost și Frances acolo, m-aș fi întrebat întruna dacă se simțea bine, iar asta nu ar fi făcut decît să-mi sporească disconfortul. Am sunat un taxi și am plecat la puțin timp după ora șapte și jumătate.

– Cît de puțin timp? întrebă Dalgliesh.

– Am sunat după taxi, să fie în stradă la șapte și patruzeci și cinci de minute, și presupun că l-am lăsat să mă aștepte cîteva minute, dar nu mai mult. Făcu din nou o pauză și după aceea continuă: Ceea ce s-a întîmplat la Connaught Arms nu are cum să vă intereseze. Au fost suficient de mulți oameni acolo care pot să îmi confirme prezența. Cred că lectura a mers mai bine decît mă așteptam, dar a fost mult prea aglomerat și prea zgomotos. Nu mi-am dat seama că poezia a devenit un sport cu spectatori. S-a consumat foarte mult alcool și s-a fumat enorm, și cîțiva dintre poeți au fost foarte îngăduitori față de sine. Totul a ținut mult prea mult. Aveam de gînd să îl rog pe proprietar să sune după un taxi, dar era prea ocupat să discute cu un grup de oameni, așa că m-am furișat afară aproape neobservat. Mă gîndeam să iau un taxi de la capătul străzii, dar înainte să ajung acolo am fost jefuit. Cred că erau trei persoane, doi negri și un alb, dar nu aș fi în stare să îi identific. Nu-mi amintesc decît de niște siluete în goană, de o lovitură puternică din spate, de niște mîini cotrobăindu-mi în buzunare. Nici măcar nu ar fi fost

necesar să mă lovească. Dacă mi l-ar fi cerut, le-aş fi dat chiar eu portmoneul. Ce puteam să fac?

– L-au luat?

– Da, sigur că l-au luat. Sau, cel puţin, nu-l mai aveam cînd am verificat. Am rămas ameţit cîteva clipe din cauza căzăturii. Cînd mi-am revenit, o femeie şi un bărbat erau aplecaţi deasupra mea. Fuseseră la lectura de poezie şi voiau să mă prindă din urmă. Mă lovisem cu capul de trotuar cînd am căzut şi sîngeram puţin. Mi-am scos batista şi am pus-o pe rană. I-am rugat să mă ducă acasă, dar au zis că trebuie să treacă pe lîngă spitalul St Thomas şi au insistat să mă lase acolo. Spuneau că ar trebui să îmi fac o radiografie. Nu puteam să insist să mă ducă acasă sau să îmi găsească un taxi. S-au purtat foarte amabil, dar nu cred că voiau să se deranjeze mult prea tare. La spital a trebuit să aştept destul de mult timp. Erau cazuri mult mai grave la Secţia de urgenţe. În cele din urmă o asistentă mi-a pansat rana şi mi-a zis că trebuie să îmi fac o radiografie. Asta a însemnat o nouă aşteptare. Rezultatul radiografiei a fost satisfăcător, dar voiau să mă ţină sub observaţie peste noapte. I-am asigurat că voi fi îngrijit bine acasă şi le-am spus că nu eram pregătit să fiu internat. I-am rugat să-i telefoneze lui Frances, să îi spună ce se întîmplase şi să cheme un taxi. Mă gîndeam că probabil mă aştepta să revin să îi povestesc cum decursese seara şi s-ar putea să fie neliniştită dacă nu mă întorceam pînă la ora unsprezece. Am ajuns acasă de abia la unu şi jumătate, şi am sunat-o pe Frances imediat. Voia să urc la ea sus în apartament, dar i-am spus că mă simt perfect şi că tot ce doream era să fac o baie. De îndată ce m-am spălat, am mai sunat-o o dată şi a coborît imediat la mine.

– Nu a insistat să coboare la dumenavoastră de îndată ce aţi sosit? întrebă Dalgliesh.

– Nu. Frances nu vine niciodată nepoftită dacă îşi închipuie că persoana vrea să fie singură, iar eu chiar voiam să fiu singur cel puţin pentru o scurtă perioadă de timp. Nu eram întru totul gata să dau explicaţii, să ascult cuvintele ei consolatoare. Nu aveam nevoie în clipele acelea decît de o baie şi de un pahar. De abia după aceea am sunat-o iarăşi pe Frances. Ştiam că era

speriată şi neliniştită şi nu voiam să o las să aştepte pînă dimineaţa să afle ce se întîmplase. Mă gîndisem că whisky-ul mă va face să mă simt ceva mai bine, dar, de fapt, m-a făcut să îmi vină rău. Presupun că suferеam vreun şoc întîrziat. Cînd a bătut ea la uşă, nu mă simţeam bine deloc. Nu am stat de vorbă decît puţină vreme şi după aceea Frances a insistat să mă duc la culcare. A zis că va sta în apartamentul meu peste noapte, în caz că se întîmplă să am nevoie de ceva. Mă gîndesc că se temea că mă simţeam cu mult mai rău decît o lăsam să înţeleagă şi că ar trebui să fie pe aproape să sune după un doctor în caz că se întîmplă ceva rău. Nu am încercat să o conving altfel, deşi ştiam că nu aveam nevoie decît de un somn bun. Crezusem că va dormi în camera de oaspeţi, dar cred că s-a înfăşurat într-o pătură şi a rămas în camera de zi, care este mult mai aproape de dormitorul meu. Cînd m-am trezit dimineaţa, era îmbrăcată şi îmi făcuse un ceai. A insistat să rămîn acasă, dar mă simţeam deja mult mai bine după ce m-am îmbrăcat şi am hotărît să merg la Innocent House. Am ajuns împreună în holul mare imediat după ce sosise prima şalupă din zi. Atunci ni s-a spus că Gerard dispăruse.

– Şi atunci aţi aflat prima dată de acest lucru? întrebă Dalgliesh.

– Da. Era obiceiul lui să lucreze mai tîrziu decît majoritatea dintre noi, mai ales în zilele de joi. De obicei venea mai tîrziu dimineţile, cu excepţia zilelor cînd aveam o şedinţa a asociaţilor, atunci îi plăcea să începem exact la zece. Am presupus, bineînţeles, că se dusese acasă cam pe la momentul cînd am mers eu la lectura de poezie.

– Dar nu l-aţi văzut cînd v-aţi dus la Connaught Arms?

– Nu, nu l-am văzut.

– Aţi văzut pe altcineva intrînd în Innocent House?

– Nu, pe nimeni. Nu am văzut pe nimeni.

– Şi cînd aţi primit vestea că era mort, aţi urcat toţi trei în micul birou de arhive?

– Da, am urcat împreună. Stilgoe, de Witt şi eu. A fost un răspuns firesc la o asemenea veste, presupun, nevoia de a vedea cu ochii tăi. James a ajuns primul. Eu şi Stilgoe nu am putut ţine

pasul cu el. Claudia era încă în genunchi lîngă cadavrul fratelui ei cînd am ajuns noi. S-a ridicat în picioare, s-a întors și și-a întins un braț către noi. A fost un gest ciudat. Parcă prezenta această enormitate privirii publicului.

– Și cît timp ați stat în cameră?

– N-a putut fi mai mult de un minut. Mi s-a părut mai mult. Am rămas toți trei îngrămădiți în ușă, privind încremeniți, neîncrezători, îngroziți. Nu cred că a spus cineva ceva. Știu sigur că eu nu am zis nimic. Tot ce se găsea în cameră părea a avea culori extrem de vii. Cred că din cauza șocului, ochii îmi funcționau cu o extraordinară claritate a percepției. Am văzut fiecare detaliu al corpului lui Gerard și al camerei, cu o limpezime uluitoare. Stilgoe a fost primul care a vorbit. A zis: „Voi telefona la poliție. Nu putem face nimic aici. Această cameră trebuie să fie încuiată imediat și eu voi păstra cheia". A preluat el conducerea. Am plecat toți împreună și Claudia a încuiat ușa în urma noastră. Stilgoe a luat cheia. Restul îl știți.

26

În timpul nenumăratelor discuții despre tragedie, care urma să preocupe întreg personalul în următoarele săptămîni și luni, toți angajații de la Peverell Press erau de acord că experiența lui Marjorie Spenlove fusese unică. Domnișoara Spenlove, redactor-corector senior, sosise cu punctualitate la Innocent House, la ora ei obișnuită, 9.15. Murmurase un „bună dimineața" către George care, împietrit din cauza șocului la biroul de recepție, nu o observă. Lord Stilgoe, Dauntsey și de Witt erau în micul birou de arhive cu mortul, doamna Demery îi acorda îngrijiri lui Blackie în vestiarul de la parter, înconjurată de tot restul personalului astfel că holul rămăsese gol pentru cîteva minute. Domnișoara Spenlove merse direct în biroul ei, își scoase jacheta și se apucă de treabă. Cînd lucra nu era atentă la nimic în afara textului pe care-l avea în fața ochilor. Se afirma la Peverell Press că nici un text corectat de

domnişoara Spenlove nu conţinea vreo greşeală nedetectată. Cel mai bine lucra la textele de non-ficţiune, părîndu-i-se dificil, mai ales în cazul tinerilor romancieri moderni, să distingă între greşelile gramaticale şi stilul lor natural, atît de cultivat şi mult lăudat. Expertiza ei mergea mult dincolo de detalii legate de cuvinte; nu scăpa neverificată nici o inexactitate geografică sau istorică, nu trecea cu vederea nici o inadvertenţă despre vreme, topografie sau haine. Autorii o preţuiau, deşi şedinţele pe care le aveau cu ea pentru a aproba textul final îi lăsau cu sentimentul că trecuseră printr-o sesiune deosebit de traumatică cu o directoare intimidantă de şcoală de modă veche.

Sergentul Robbins şi un detectiv controlaseră întreaga clădire de îndată ce sosiseră. Acest control fusese oarecum de formă; nimeni nu se putea aştepta ca ucigaşul să fie încă în clădire, în afară de cazul în care era un membru al personalului. Dar sergentul Robbins, probabil în mod scuzabil, neglijase să controleze mica baie de la etajul al doilea. Coborînd să îl aducă pe Gabriel Dauntsey, urechile sale agere detectară că cineva tuşeşte în biroul alăturat şi, deschizînd uşa, se trezi faţă în faţă cu o doamnă mai în vîrstă care lucra la un birou. Privindu-l sever peste ochelarii ei în formă de semilună, aceasta îl întrebă:

– Şi dumneata cine eşti?

– Sergent Robbins de la Poliţia Metropolitană, doamnă. Cum aţi intrat aici?

– Pe uşă. Lucrez aici. Acesta e biroul meu. Eu sînt redactor-corector senior la Peverell Press. În această calitate am dreptul să mă aflu aici. Mă îndoiesc foarte mult că se poate spune acelaşi lucru şi despre dumneata.

– Sînt aici la datorie, doamnă. Domnul Gerard Etienne a fost găsit mort în condiţii suspecte.

– Vrei să spui că l-a ucis cineva?

– Nu putem să fim încă siguri.

– Cînd a murit?

– Vom afla acest lucru după raportul medicului legist.

– Cum a murit?

– Încă nu ştim care a fost cauza morţii.

– Mi se pare, tinere, că nu ştii decît foarte puţine lucruri. Poate ar fi mai bine să te întorci cînd vei fi mai bine informat.

Sergentul Robbins îşi deschise gura, închizînd-o imediat la loc cu hotărîre, abia reuşind sa se abţină să nu zică: „Da, doamnă. Foarte bine, doamnă". Ieşise, închizînd uşa în urma lui, şi coborîse deja pe jumatate scarile cînd îşi dădu seama că uitase să o întrebe cum o chema. Bineînţeles că va afla în cele din urmă. Era o mică omisiune în timpul unei întrevederi scurte, care, trebuia să admită, nu se desfăşurase prea bine. Fiind cinstit din fire şi predispus la introspecţii, recunoştea ca parte a motivului fusese asemănarea stranie la înfaţişare şi voce cu domnişoara Addison, care fusese prima lui profesoară după ce terminase şcoala elementara şi care credea ca toţi copiii se descurcă cel mai bine şi sînt cel mai fericiţi, atunci cînd ştiu de la bun început cine era şeful.

Domnişoara Spenlove era mult mai zguduita de veste decît îl lăsase pe el să vadă. Dupa ce termina lucrul la pagina la care se găsea, telefonă la recepţie.

– George, ai putea te rog să o gaseşti pe doamna Demery pentru mine? Atunci cînd căuta o informaţie, domnişoara Spenlove credea că cel mai bine era sa mergi direct la expert. Doamnă Demery? Este un tînăr care umbla pe aici prin clădire care pretinzînd că este sergent la Poliţia Metropolitana. Mi-a spus că domnul Etienne a murit, probabil ucis. Dacă ştii ceva în legătură cu acest lucru, nu ai vrea te rog să vii pînă sus la mine şi să îmi explici ce s-a întîmplat? Şi sînt gata şi pentru pauza de cafea.

Doamna Demery, lăsînd-o pe domnişoara Blackett în grija lui Mandy, fu mai mult decît încîntată să mearga.

27

Dalgliesh, împreună cu Kate, îi interogara pe ceilalţi asociaţi în biroul lui Gerard Etienne. Daniel era ocupat în micul birou de arhive, unde omul de la gaze era ocupat cu dezasamblarea

sobiţei de gaz şi, după terminarea acestui lucru, cînd mostre din toate resturile rămase pe horn fură trimise la laborator, se duse la secţia de poliţie de la Wapping. Dalgliesh vorbise deja cu şeful secţiei de poliţie, care acceptase placid necesitatea acestui deranj şi folosirea temporară a unuia dintre birourile sale. Dalgliesh spera că nu va avea nevoie de el pentru multă vreme. Dacă aceasta era o crimă, şi nu avea nici o îndoială că era într-adevăr o crimă, atunci numărul de posibili suspecţi nu putea să fie prea mare.

Nu dorea deloc să stea la biroul lui Etienne, parţial din respect pentru sentimentele asociaţilor, dar în primul rînd pentru că o confruntare în care protagoniştii sînt despărţiţi de un metru şi douăzeci de stejar conferă interogatoriului un aer oficial care are darul mai degrabă să inhibe sau să facă un suspect să dea înapoi decît să îl îndemne să ofere informaţii folositoare. Exista totuşi o masă de conferinţe din acelaşi fel de lemn, cu şase scaune, aproape de ferestre, şi se aşezară aici. Distanţa mare de la uşă i-ar putea intimida pe cei mai puţin siguri pe sine, dar Dalgliesh se îndoia ca fie Claudia, fie James de Witt îşi vor face prea multe griji din acest motiv.

Încaperea fusese cîndva o sufragerie, dar eleganţa sa fusese distrusă de partiţia de la unul dintre capete, care tăia decoraţiile ovale de stuc de pe tavan şi intersecta una dintre cele patru ferestre înalte care dădeau spre Innocent Passage. Magnificul cămin de marmură cu sculpturile sale elegante se afla în biroul domnişoarei Blackett. Iar aici, în biroul lui Etienne, toată mobila – biroul, scaunele, masa de conferinţe şi dulapurile de dosare – erau aproape agresiv de moderne. Probabil fuseseră alese în mod intenţionat în contrast cu pilaştrii de marmură şi antablamentele de porfir, cu cele doua candelabre magnifice, unul dintre ele aproape atingînd peretele despărţitor, şi auriul de pe ramele tablourilor de pe pereţii de un verde pal. Tablourile reprezentau scene rurale convenţionale, aproape cu siguranţă victoriene. Erau bine pictate, dar oarecum exagerat de bine realizate, prea sentimentale pentru gustul său. Se îndoia că acestea erau tablourile care fuseseră atîrnate aici iniţial şi se întrebă care dintre membri familiei Peverell îşi decoraseră pereţii cu portrete

de-ale lor. Mai era o piesa din mobilierul original: o masă de vin din marmura şi bronz, evident în stil Regency. Deci măcar o amintire a gloriei trecute era încă în folosinţă. Se întrebă ce părere avea Frances Peverell despre profanarea camerei şi dacă, acum că Gerard Etienne murise, vor dărîma peretele despărţitor. Se întrebă de asemenea daca Gerard Etienne fusese insensibil la orice fel de arhitectură sau nu desconsidera decît această clădire anume. Să fi fost oare mobila modernă raspunsul său în ce priveşte faptul că încăperea era nepotrivită scopurilor sale, o respingere deliberată a unui trecut care fusese dominat de familia Peverell, şi nu de Etienne?

Claudia Etienne traversa cei aproximativ nouă metri pînă la el cu graţie încrezatoare şi se aşeză de parcă îi facea o favoare. Era extrem de palidă, dar era foarte stapînă pe sine, deşi Dalgliesh bănuia ca mîinile ei, vîrîte adînc în buzunarele jerseului, ar fi spus mult mai multe despre adevărata ei stare de spirit decît o făcea chipul grav şi încordat. Îi oferi condoleanţe în cuvinte simple şi speră cu sinceritate sa îl întrerupă.

– Sînteţi aici din cauza lordului Stilgoe?

– Nu. Sînt aici din cauza morţii fratelui dumneavoastra. Lord Stilgoe a luat într-adevăr legatura cu mine prin intermediul unui prieten comun. A primit o scrisoare anonimă care a tulburat-o nespus pe soţia lui; dumneaei a interpretat-o drept o ameninţare la viaţa lui. A cerut o asigurare oficiala ca poliţia nu are nici o bănuială în ceea ce priveşte cele trei morţi legate de Innocent House, doi autori şi Sonia Clements.

– Pe care, bineînţeles, aţi putut sa i-o daţi.

– Pe care departamentele de poliţie implicate au putut să i-o dea. Ar fi trebuit să primească această asigurare acum aproximativ trei zile.

– Sper că l-a satisfăcut. Egocentrismul lordului Stilgoe se apropie de paranoia. Totuşi, nu pot sa cred ca ar presupune că moartea lui Gerard este o încercare deliberata de a sabota preţioasele lui memorii. Însă mi se pare ciudat, domnule comandant, că aţi venit aici personal, şi cu o asemenea desfăşurare impresionantă de forţe. Să înţeleg ca trataţi moartea fratelui meu ca pe o crimă?

– Ca pe un deces suspect şi neexplicat. Acesta este motivul pentru care trebuie să vă deranjez acum. V-aş fi recunoscător pentru cooperare, nu numai dumneavoastră personal, ci şi dacă aţi explica membrilor personalului firmei că va fi inevitabilă o anume încălcare a intimităţii lor şi o interferenţă cu munca lor.

– Cred că vor înţelege acest lucru.

– Va trebui să luăm amprente digitale în scopul eliminării suspecţilor. Toate cele care nu vor fi necesare ca dovezi vor fi distruse la închiderea cazului.

– Aceasta va fi o experienţă nouă pentru noi. Dacă este necesar, desigur, va trebui să acceptăm. Presupun că ne veţi cere tuturor, mai ales asociaţilor, să oferim un alibi.

– Trebuie să aflu ce anume făceaţi, domnişoară Etienne, şi unde aţi fost de la ora şase, seara trecută.

– Aveţi sarcina de neinvidiat, domnule, de a-mi oferi condoleanţe pentru moartea fratelui meu şi în acelaşi timp de a-mi cere un alibi pentru a dovedi că nu l-am ucis, zise ea. O faceţi cu o anume eleganţă. Vă felicit; dar, la urma urmei, aveţi suficient antrenament. Am fost pe fluviu cu un prieten, Declan Cartwright, aseară. Cînd veţi verifica acest lucru, mă va numi probabil logodnică. Eu prefer cuvîntul *iubită*. Am pornit în excursie imediat după şase şi jumătate, cînd s-a întors şalupa care a dus personalul pînă la debarcaderul de la Charing Cross. Am stat pe fluviu pînă la aproximativ zece treizeci, poate chiar mai tîrziu, cînd ne-am întors aici, şi l-am dus cu maşina pînă la apartamentul lui de dincolo de Westbourne Grove. Locuieşte deasupra unui magazin de antichităţi pe care îl administrează în locul proprietarului. Vă voi da, desigur, şi adresa. Am stat la el pînă la ora două, cînd m-am întors cu maşina acasă în Barbican. Am un apartament acolo, un etaj sub locuinţa fratelui meu.

– Aţi stat mult timp pe fluviu, avînd în vedere că a fost o seară de octombrie.

– O seară frumoasă de octombrie. Am mers în aval să vedem Bariera Tamisei şi apoi ne-am întors şi am coborît la debarcaderul Greenwich. Am cinat la Le Papillon pe Greenwich Church Street. Ne făcusem rezervare pentru ora opt şi presupun

că am stat acolo aproximativ o oră şi jumătate. După aceea am urcat în amonte, pînă dincolo de podul Battersea, ne-am întors şi, dupa cum am spus, am sosit aici imediat după zece treizeci.

– V-a văzut cineva, bineînţeles, în afară de personalul de la restaurant şi de ceilalţi meseni?

– Fluviul nu a fost foarte aglomerat. Chiar şi aşa, presupun că ne-au văzut o mulţime de oameni, dar asta nu înseamnă neaparat că ne-au ţinut minte. Am fost în cabină şi Declan a fost cu mine aproape tot timpul. Am văzut cel puţin două şalupe ale poliţiei pe fluviu. Îndrăznesc să spun că ei ne-au observat. La urma urmei, asta le e meseria, nu?

– V-a văzut cineva cînd v-aţi îmbarcat sau cînd v-aţi întors?

– Nu, după cîte am observat eu. Nu am văzut şi nu am auzit pe nimeni.

– Şi nu vă puteţi gîndi la nici o persoană care să îi fi dorit moartea fratelui dumneavoastra?

– Mi-aţi mai pus această întrebare.

– V-o mai pun o dată, acum că sîntem într-un cadru privat.

– Chiar sîntem? Oare se poate să spui ceva unui ofiţer de poliţie şi să rămînă cu adevărat privat? Răspunsul este acelaşi. Nu ştiu să fie cineva care să îl urască atît de mult încît să îl ucidă. Există probabil oameni care nu vor fi supăraţi că a murit. Nici o moarte nu este regretată de toţi. Fiecare moarte avantajează pe cineva.

– Cine va fi avantajat de această moarte?

– Eu. Eu sînt moştenitoarea lui Gerard. Acest lucru s-ar fi schimbat, desigur, odată ce se căsatorea. Aşa însă voi moşteni acţiunile lui la firmă, apartamentul lui din Barbican, asigurarea lui de viaţă. Nu îl cunoşteam foarte bine, nu am fost crescuţi în aşa fel încît să devenim fraţi iubitori. Am mers la şcoli diferite, universităţi diferite, am avut vieţi diferite. Apartamentul meu din Barbican este chiar sub al lui, dar nu aveam obiceiul să ne facem vizite inopinate. Ni s-ar fi părut o încălcare a intimităţii. Dar îmi placea de el, îl respectam. Eram de partea lui. Dacă a fost ucis, atunci sper că ucigaşul lui va putrezi în închisoare pentru tot restul vieţii. Desigur că nu se va întîmpla aşa. Sîntem prea grăbiţi să-i uităm pe morţi şi să-i iertăm pe cei vii. Probabil simţim

nevoia să ne arătăm miloşi pentru că sîntem neplăcut de conştienţi că s-ar putea să avem nevoie şi noi de milă într-o zi. În paranteză fie spus, poftiţi cheile lui. Mi-aţi cerut să vă dau un set. Am luat cheile de la maşină şi pe cele de la apartament.

– Mulţumesc, zise Dalgliesh, luîndu-le. Cred că nu e nevoie să vă asigur că vor rămîne în posesia mea sau în grija unei persoane din echipa mea. Tatăl dumneavoastră a aflat că fiul său a murit?

– Încă nu. Am de gînd să mă duc cu maşina pînă în Bradwell-on-Sea în după-amiaza aceasta. Trăieşte foarte izolat şi nu răspunde la telefon. În orice caz, aş prefera să îi spun personal. Doriţi să-l vedeţi?

– Este important, da. V-aş rămîne îndatorat dacă l-aţi ruga din partea mea să mă primească mîine în vizită la orice oră îi convine.

– Voi întreba, dar nu ştiu sigur dacă va fi de acord. Nu îi plac deloc vizitatorii. Locuieşte împreună cu o franţuzoaică în vîrstă care are grijă de el. Fiul acesteia îi e şofer. E căsătorit cu o fată din partea locului şi bănuiesc că ei doi se vor ocupa de el cînd va muri Estelle. Cu siguranţă nu are de gînd să se pensioneze. I se pare un privilegiu să poată să îşi dedice viaţa unui erou al Franţei. Tata, ca întotdeauna, şi-a organizat viaţa foarte bine. Vă spun asta ca să ştiţi la ce să vă aşteptaţi. Nu cred că veţi fi binevenit. Asta-i tot?

– Aş dori, de asemenea, să mă întîlnesc cu ruda cea mai apropiată a Soniei Clements.

– Sonia Clements? Ce legătură poate fi între sinuciderea ei şi moartea lui Gerard?

– Nici una, din cîte îmi pot da seama în momentul de faţă. Are vreo rudă apropiată sau trăia împreună cu cineva?

– Doar sora ei, dar nu mai locuiau împreună de trei ani. E călugăriţă, membră a comunităţii din Kemptown, de lîngă Brighton. Au un azil pentru muribunzi acolo. Cred că se numeşte mănăstirea St Anne. Sînt convinsă că maica stareţă vă va da voie să o vizitaţi. La urma urmei, poliţia seamănă cu inspectorii de la fisc, nu-i aşa? Oricît de neplăcută sau neconvenabilă e prezenţa lor, tot trebuie să îi laşi să intre. Mai doriţi şi altceva de la mine?

– Micul birou de arhive va fi sigilat şi aş dori să închid şi sala principală de arhive.

– Pentru cît timp?

– Pentru cît timp va fi necesar. Vă deranjează foarte mult treaba asta?

– Bineînţeles că da. Gabriel Dauntsey lucrează la dosarele vechi. Şi e deja mult în urma programului.

– Îmi dau seama că vă deranjează. Am întrebat dacă vă deranjeaza foarte mult. Activitatea editurii poate continua fără accesul la aceste doua camere?

– Evident, dacă dumneavoastră credeţi că este important, va trebui să ne descurcăm.

– Mulţumesc.

Sfîrşi discuţia întrebînd-o despre farsorul de la Innocent House şi ce masuri fuseseră luate pentru a descoperi făptaşul. În mare, investigaţia parea să fi fost pe cît de superficială, pe atît de lipsita de succes.

– Gerard m-a lăsat sa ma descurc mai mult sau mai puţin singura, zise ea. Dar nu am ajuns prea departe. Tot ce am putut să fac a fost să întocmesc o listă cu incidentele care s-au petrecut şi numărul de persoane care au fost prezente în Innocent House la acel moment sau care ar fi putut fi responsabile. Asta a însemnat practic toată lumea, cu excepţia personalului care avusese o zi liberă de boală sau fusese în concediu. A fost aproape ca şi cum farsorul ar fi ales intenţionat momentele cînd toţi asociaţii şi majoritatea personalului erau aici şi ar fi putut fi suspecţi. Gabriel Dauntsey are un alibi pentru ultimul incident, faxul care a fost trimis ieri din biroul lui către librăria Better Books din Cambridge – era plecat în momentul acela să ia prînzul cu un autor la Ivy –, dar ceilalţi asociaţi şi personalul principal erau cu toţi aici. Eu şi Gerard am luat prînzul la localul Trafalgar Tavern, dar nu am plecat de aici decît la unu şi douăzeci de minute. Faxul a fost trimis la douăsprezece treizeci. Carling trebuia să înceapă să dea autografe la ora unu. Cel mai recent incident, desigur, este furtul agendei fratelui meu. Aceasta

ar fi putut fi luată din sertarul biroului lui miercuri la orice oră. N-a observat că lipseşte decît ieri-dimineaţă.

– Spuneţi-mi despre şarpe, o îndemnă Dalgliesh.

– Sid-cel-Şuierător? Numai Dumnezeu ştie cînd a apărut chestia aceea aici. Acum vreo cinci ani, presupun. L-a lăsat cineva după o petrecere de Crăciun. A fost folosit multă vreme de domnişoara Blackett ca să poată rămîne deschisă uşa dintre biroul ei şi al lui Henry Peverell. A devenit un fel de mascotă a biroului. Nu ştiu cum, dar Blackie s-a ataşat de el.

– Şi ieri fratele dumneavoastră i-a spus să-l arunce.

– Doamna Demery v-a spus asta, presupun. Da. Nu era într-o dispoziţie prea bună după şedinţa cu asociaţii şi pur şi simplu, dînd cu ochii de şarpe, s-a enervat. Blackie l-a pus în sertarul de la birou.

– Aţi văzut-o punîndu-l acolo?

– Da. Eu personal, Gabriel Dauntsey şi dactilografa noastră temporară, Mandy Price. Îmi închipui că vestea s-a răspîndit în toată firma destul de rapid.

– Fratele dumneavoastră a ieşit de la şedinţă nervos?

– Nu am spus asta. Am spus că nu era într-o dispoziţie prea bună. Nici unul dintre noi nu era. Nu e nici un secret că Peverell Press are probleme mari. Trebuie să acceptăm că trebuie să vindem Innocent House, dacă vrem să rămînem în afaceri.

– Acesta trebuie să fie un lucru foarte deprimant pentru domnişoara Peverell.

– Cred că nici unul dintre noi nu e bucuros din cauza asta. Sugestia că vreunul dintre noi am fi încercat să împiedicăm acest lucru atacîndu-l pe Gerard e ridicolă.

– Eu nu am făcut această sugestie.

După aceea o lăsă să plece.

Tocmai ajunsese la uşă, cînd Daniel o întredeschise şi îşi strecură capul înăuntru. Apoi deschise de tot uşa şi aşteptă ca ea să iasă.

– Inginerul de la gaze e gata să plece, domnule. Este exact aşa cum ne-am aşteptat. Burlanul era aproape complet blocat. Pare a fi pietriş provenit din căptuşeala hornului, dar este şi multă cenuşă acumulată de-a lungul anilor. Va prezenta un raport oficial, dar nu

are nici o îndoiala în legătura cu ceea ce s-a întîmplat. Cu burlanul în starea în care era, orice foc trebuia să fie letal.

– Doar într-o camera fără ventilaţie adecvată, replică Dalgliesh. Ni s-a explicat deja lucrul ăsta de cîteva ori. Combinaţia letală a fost soba aprinsă şi fereastra care nu se putea deschide.

– Era o cantitate mare de pietriş comasat vîrîtă în burlan, zise Daniel. Este posibil să fi căzut în mod natural din căptuşeala hornului sau să fi fost dislocată intenţionat. Nu se poate şti. Nu e nevoie decît să atingi puţin anumite parţi din hornul acela şi bucăţi destul de mari vor cădea imediat. Vreţi să veniţi să vedeţi, domnule?

– Da, vin acum.

– Şi vreţi sa trimitem şi soba împreuna cu pietrişul la laborator?

– Da, Daniel, toate. Nu era nevoie să adauge: „Şi vreau amprente, fotografii, tot ce trebuie“. Ca de obicei, ştia că lucrează cu experţi. În timp ce urcau scările, Dalgliesh îl întrebă: S-a descoperit ceva nou în legatură cu casetofonul dispărut sau cu agenda lui Etienne?

– Pînă acum nu, domnule. Domnişoara Etienne a făcut un mic scandal controlînd sertarele tuturor membrilor personalului care au fost trimişi acasă sau care au zi liberă azi. Mă gîndeam că nu doriţi să cereţi un mandat de percheziţie.

– Nu e necesar în acest moment. Mă îndoiesc că va fi nevoie. Controlul poate avea loc şi luni, cînd va fi tot personalul aici. Dacă ucigaşul a luat casetofonul pentru un motiv anumit, atunci probabil se află pe fundul Tamisei în momentul acesta. Dacă l-a luat farsorul firmei, atunci s-ar putea să apară de oriunde. La fel şi agenda.

– Casetofonul era, se pare, singurul de felul acela din firmă, spuse Daniel. Era proprietatea personală a domnului Dauntsey. Toate celelalte sînt mai mari şi sînt casetofoane cu baterii sau curent alternativ cu casete obişnuite de şase centimetri pe zece. Domnul de Witt m-a rugat sa va întreb dacă puteţi să îl primiţi cît mai repede posibil, domnule. Are un

prieten grav bolnav care locuieşte la el şi i-a promis că se întoarce acasă repede.

– Foarte bine. Voi vorbi cu el imediat ce termin cu inginerul de la gaze.

Inginerul era deja îmbrăcat, gata de plecare, exprimîndu-şi dezaprobarea foarte gălăgios, evident neputîndu-şi înăbuşi revolta văzînd cu cîtă neglijenţă fusese folosită soba.

– N-am mai văzut o sobiţă de genul acesta de aproape douăzeci de ani. Ar trebui să fie într-un muzeu. Dar nu e nimic defect la ea. E bine făcută, zdravănă. Genul ăsta de sobe se instala mai demult în camerele copiilor. Robinetul e detaşabil, vedeţi, ca să nu cumva să poată să fie deschis din întîmplare de către copii. Se poate vedea suficient de clar ce s-a întîmplat aici, domnule. Burlanul e complet blocat. Pietrişul acesta cred că s-a tot adunat aici timp de ani întregi. Numai Dumnezeu ştie cînd a fost curăţat aparatul acesta ultima dată. Soba asta avea scrisă moartea pe ea de mult. Am mai văzut eu cazuri din astea, la fel ca dumneavoastră, fără nici o îndoială, şi o să mai vedem. Oamenii nu pot să spună că nu au fost avertizaţi de suficient de multe ori. Sobele de gaz au nevoie de aer. Fără ventilaţie, ceea ce obţii e o funcţionare greşită şi o acumulare de monoxid de carbon. Gazul e un combustibil perfect sigur, dacă e folosit cum trebuie.

– Ar fi fost în regulă dacă era deschisă fereastra?

– Aproape sigur. Fereastra e înaltă şi destul de îngustă, dar dacă ar fi fost deschisă de tot ar fi fost în siguranţă. Cum l-aţi găsit? Adormit într-un scaun, presupun. De obicei, aşa se întîmplă. Oamenii ameţesc puţin, adorm şi nu se mai trezesc.

– Sînt şi metode mai rele de a muri, zise Daniel.

– Nu şi dacă eşti un specialist. E o insultă adusă meseriei. Presupun că veţi avea nevoie de un raport, domnule. Ei, o să îl termin şi o să-l trimit în curînd. Era un băiat tînăr, nu? Ei, asta face să fie şi mai rău. Nu ştiu de ce neapărat, dar totdeauna aşa se întîmplă. Deschise şi aruncă o ultima privire în cameră. Mă întreb de ce a venit să lucreze aici. Ce loc ciudat şi-a ales! Îmi închipui că într-o clădire de mărimea asta şi-ar

fi putut găsi o mulţime de birouri în care să lucreze fără să vină aici.

28

James de Witt închise uşa în urma lui şi se rezemă cu nonşalanţă de ea pentru un moment, de parcă se întreba dacă e cazul să se deranjeze să intre, apoi traversă încăperea cu mers lejer şi trase scaunul gol la o parte a mesei.

– Aveţi ceva împotrivă dacă stau aici? Confruntîndu-vă peste masă în felul acesta este destul de intimidant. Îmi aduce aminte de lucruri neplăcute legate cu interogatorii cu tutorele meu.

Era îmbrăcat în haine obişnuite, blugi închişi la culoare şi un jerseu larg cu model şi petice de piele pe coate şi pe umeri, care arăta de parcă era căpătat din rezervele armatei. Pe el însă arăta aproape elegant.

Era foarte înalt, cu siguranţă, peste un metru optzeci, cu mîini şi picioare lungi şi osoase, oarecum stîngaci. Faţa sa avea ceva din umorul melancolic al unui clovn; era uscăţivă şi inteligentă, cu obrajii plaţi pe sub osatura preminentă. O şuviţă groasă de păr castaniu-deschis îi cădea pe fruntea înaltă. Avea ochii înguşti, ce păreau somnoroşi pe sub genele grele, dar erau ochi care nu pierdeau nimic din ce se întîmpla în jur şi nu îi trădau nimic din ceea ce gîndea. Cînd vorbi, vocea blajină, plăcută, era ciudat de nepotrivită cu vorbele sale.

– Tocmai am văzut-o pe Claudia. Arată îngrozitor de obosită. Chiar a trebuit să o interogaţi? La urma urmei, tocmai şi-a pierdut unicul frate în condiţii groaznice.

– Nu a fost cîtuşi de puţin un interogatoriu, îl contrazise Dalgliesh. Dacă domnişoara Etienne ne-ar fi cerut să ne oprim sau dacă mi s-ar fi părut că e prea distrusă, evident am fi amînat întrevederea.

– Şi Frances Peverell? E la fel de oribil şi pentru ea. Nu se poate să programaţi întrevederea cu ea pe mîine?

– Dacă nu e prea afectată să ma vadă acum, atunci nu. În investigaţiile de genul acesta e nevoie să obţinem cît mai multe informaţii în cît mai puţin timp.

Kate se întrebă dacă în realitate nu-şi făcea mai multe griji pentru Frances Peverell decît pentru Claudia Etienne.

– Presupun că acum ar fi de fapt rîndul lui Frances, zise el. Îmi cer scuze din cauza asta. Dar nu am reuşit să aranjez nimic pentru azi şi prietenul meu Rupert Farlow va rămîne singur, dacă nu ajung acasă pînă la patru şi jumătate. De fapt, Rupert Farlow este alibiul meu. Presupun că scopul principal al acestei întrevederi este să vă spun ce alibi am. Ieri am mers acasă cu şalupa, la cinci treizeci, şi am ajuns la Hillgate Village pe la şase şi jumătate. Am luat metroul pe linia circulara de la Charing Cross pînă la Notting Hill Gate. Rupert poate să vă confirme că am fost acasa cu el toată seara. Nimeni nu a venit în vizită, ceea ce e destul de neobişnuit, şi nimeni nu a telefonat. Ar fi mai bine dacă aţi aranja o întîlnire cu el, înainte să veniţi să verificaţi. Este foarte grav bolnav acum şi în unele zile se simte mai bine decît în altele.

Dalgliesh îi puse toate întrebarile obişnuite, dacă ştia pe cineva care să îi dorească moartea lui Gerard Etienne.

– A avut duşmani politici, de exemplu, folosind acest cuvînt în sensul cel mai larg? întrebă el.

– Doamne Sfinte, nu! Gerard era un liberal autentic, cel puţin în vorbe, dacă nu şi în fapte. Şi, la urma urmei, cuvintele sînt cele care contează. Toate opiniile liberale cele mai corecte. Ştia ce nu se poate spune sau publica în Anglia de azi şi prin urmare nu o spunea sau nu o publica. Poate gîndea acele lucruri, ca noi toţi, de altfel, dar asta nu e înca o infracţiune. De fapt, nu prea cred că era foarte interesat de chestiunile sociale sau politice, nici chiar atunci cînd afectau industria editurilor. Se prefăcea îngrijorat daca trebuia, dar ma îndoiesc că simţea într-adevăr vreo îngrijorare.

– Ce anume îl interesa? Ce anume îi provoca sentimente puternice?

– Faima. Succesul. El însuşi. Peverell Press. Voia sa conduca una dintre cele mai mari – cea mai mare – şi mai de succes

editură din Anglia. Muzica: Beethoven şi Wagner mai ales. A fost pianist şi cînta destul de bine. Păcat că nu era la fel de sensibil faţă de oameni. Femeia cu care avea o relaţie în momentul de faţă, presupun.

– Era logodit?

– Cu sora contelui Norrington. Claudia a sunat-o pe mama ei. Mă gîndesc că deja i-a spus fiicei sale.

– Şi nu a existat nici o problemă în legătură cu logodna?

– Nu ştiu să fi fost vreo problemă. Claudia s-ar putea să ştie, dar mă îndoiesc. Gerard era discret în legătură cu relaţia lui cu Lady Lucinda. Am întîlnit-o cu toţii, bineînţeles. Gerard a organizat o petrecere pentru a sărbători atît ziua ei de naştere cît şi logodna lor aici, în Innocent House, pe zece iulie, în locul petrecerii noastre obişnuite de vară. Cred că a întîlnit-o în Beirut anul trecut, dar am înţeles – s-ar putea să greşesc – că nu s-a dus acolo din cauza lui Wagner. Cred că era cu mama ei în vizită la nişte veri pe continent. De fapt, ştiu foarte puţine lucruri despre ea. Logodna a fost surprinzătoare, bineînţeles. Gerard nu dădea impresia că ar avea ambiţii sociale, dacă despre asta a fost vorba. Lady Lucinda, cu siguranţă, nu aducea un munte de bani în firmă. Nume mare, dar fără cont pe măsură. Bineînţeles, cînd oamenii de genul ăsta se plîng că sînt săraci, nu înseamnă decît că au mici probleme trecătoare cu taxele de la Eton ale tînărului moştenitor. Totuşi, Lady Lucinda poate fi considerată cu siguranţă ca fiind unul dintre interesele lui Gerard. Şi mai este şi alpinismul. Dacă l-aţi fi întrebat pe Gerard care îi erau interesele, probabil ar fi adăugat şi alpinismul. După cîte ştiu eu însă, nu a escaladat decît un singur munte în viaţa lui.

– Care munte? întrebă pe neaşteptate Kate.

De Witt se întoarse spre ea şi surîse. Zîmbetul îi transformă radical întreg chipul.

– Matterhorn-ul. Şi acest lucru vă spune despre Gerard tot ceea ce aveaţi nevoie să ştiţi.

– Se pare că intenţiona să facă schimbări pe aici, zise Dalgliesh. Nu se poate ca aceste schimbări să fi fost agreate de toată lumea.

– Asta nu înseamnă că nu erau necesare, că nu sînt încă necesare, de fapt. Cheltuielile de întreţinere ale acestei case ne mînca pofitul anual de zeci de ani. Presupun că am putea rămîne în continuare aici dacă am înjumătăţi lista de cărţi publicate, am da afară cam două treimi din personal, am accepta o scădere de 30 la sută din salariul nostru personal şi ne-am mulţumi să publicăm doar noi ediţii ale aceloraşi cărţi sau cărţi pentru o nişă măruntă de public extrem de devotat. Asta însă nu i-ar fi convenit deloc lui Gerard Etienne.

– Dar restul asociaţilor?

– Oh, mai bombăneam noi şi ne zvîrcoleam în laţuri din cînd în cînd, dar cred că recunoşteam cu toţii că Gerard avea dreptate; trebuia fie să ne extindem, fie să ne dăm bătuţi. O editură nu poate supravieţui în ziua de azi tipărind doar un anume fel de carte. Gerard voia să preia controlul asupra unei firme cu o listă puternică de titluri de legislaţie – aceea era chiar gata de jumulit – şi, de asemenea, să se extindă în literatură educaţională. Toate acestea necesitau mulţi bani, dar mai ales energie şi agresivitate comercială. Nu sînt sigur dacă aveam toţi stomacul pregătit să înghiţim aşa ceva. Numai Dumnezeu ştie ce se va întîmpla acum. Îmi închipui că vom avea o şedinţă a asociaţilor, o vom confirma pe Claudia ca preşedinte al consiliului şi director general al firmei şi vom amîna toate deciziile neplăcute pentru cel puţin şase luni. Asta l-ar fi amuzat pe Gerard. I s-ar fi părut absolut tipic.

Dalgliesh, care se temea să nu îl reţină prea mult, sfîrşi discuţia punîndu-i o întrebare scurtă despre farsor.

– N-am nici o idee cine e responsabilul. Am pierdut foarte mult timp la şedinţele lunare ale asociaţilor discutînd despre asta, dar n-am ajuns nicăieri. E foarte ciudat, de fapt. Cu un personal total format din doar treizeci de persoane, ţi-ai închipui că ne-am făcut deja o idee, chiar şi numai printr-un proces de eliminare. Sigur că majoritatea personalului a lucrat la Peverell Press ani de zile şi aş fi spus că toţi, atît cei bătrîni, cît şi cei tineri, sînt cu totul în afara oricărei bănuieli. Şi incidentele s-au petrecut cînd practic toată lumea a fost aici. Poate aceasta a şi fost ideea farsorului, să facă procesul de eliminare atît de dificil. Cel mai

grav a fost, desigur, dispariția lucrărilor de artă pentru o carte de non-ficțiune despre Guy Fawkes și schimbările aduse șpalturilor finale ale cărții lordului Stilgoe.

– Dar, în cele din urmă, nici una dintre acestea nu s-a dovedit a fi catastrofală, spuse Dalgliesh.

– Nu. Se pare că nu. Chestia asta de la sfîrșit cu Sid-cel-Șuierător pare să fie de o cu totul altă natură. Celelalte au fost îndreptate împotriva firmei, dar să vîre capul șarpelui în gura lui Gerard a fost cu siguranță un act de răutate împotriva lui personal. Ca să nu mai trebuiască să mă întrebați, pot să vă spun de pe acum că știam foarte bine unde să-l găsesc pe Sid-cel-Șuierător. Îmi închipui că toată firma știa deja, după ce doamna Demery a făcut turul birourilor.

Dalgliesh se gîndi că ar fi timpul să îl lase să plece.

– Cum veți ajunge la Hillgate Village? îl întrebă el.

– Am comandat un taxi. Aș ajunge prea încet cu șalupa pînă la Charing Cross. Mîine-dimineață voi fi aici la nouă și jumătate dacă mai aveți și alte întrebări pentru mine. Nu că aș crede că am cum să vă ajut. Oh, aș putea să vă spun de pe acum că nu l-am ucis eu pe Gerard, și nici nu i-am înfășurat șarpele în jurul gîtului. Nu prea puteam spera să îl conving de valoarea romanului de calitate, gazîndu-l.

– Deci așa credeți că a murit? întrebă Dalgliesh.

– Nu așa? De fapt, a fost ideea lui Dauntsey, nu pot să-mi asum creditul pentru ea. Dar cu cît mă gîndesc mai mult la asta, cu atît mai credibilă mi se pare.

Plecă cu aceeași grație relaxată cu care intrase.

Dalgliesh se gîndi că un detectiv care interoghează suspecți semăna în mare măsură cu membrul unui comitet de selecție care ia interviuri unor candidați. Apare întotdeauna tentația să evalueze felul în care s-a prezentat fiecare și să înainteze o părere ezitantă încă înainte de a-l chema în sală pe următorul candidat. Astăzi așteptă în tăcere. Kate, ca întotdeauna, simțea cînd era înțelept să își țină părerile pentru ea, dar Dalgliesh bănuia că avea cîteva comentarii usturătoare de făcut în legătură cu Claudia Etienne.

Frances Peverell veni ultima. Intră în încapere cu aerul docil al unui copil extrem de bine-crescut, dar își pierdu calmul cînd văzu haina lui Etienne atîrnînd încă pe spătarul scaunului.

– Nu m-am gîndit că e încă aici, rosti ea și se îndreptă spre ea cu mîna întinsă.

Dar își reveni imediat și, cînd se întoarse spre Dalgliesh, acesta observă că ochii îi sclipeau de lacrimi.

– Îmi pare rău, zise el. Cred ca ar fi trebuit sa o luam de aici.

– Claudia ar fi putut să o ia, presupun, spuse ea. Dar cred că a avut multe altele pe cap. Biata Claudia! Ma gîndesc că va trebui să se hotărască acum ce să faca cu toate lucrurile lui, cu toate hainele lui.

Se așeză și se uită la Dalgliesh ca un pacient care așteaptă părerea doctorului la un consult. Avea chipul blînd, cu părul castaniu-deschis cu șuvițe aurii tuns cu breton pe frunte, sprîncenele drepte și ochi verzi-albaștri. Dalgliesh bănuia că neliniștea încordata din ochii ei era mai degraba ceva obișnuit decît o reacție la trauma din momentul acela și se întreba ce fel de tată fusese Henry Peverell. Femeia din fața lui nu avea deloc aerul capricios de egocentrism al unei fiice unice rasfațate. Arăta ca o femeie care avusese mereu grijă de nevoile altora, mai obișnuită să primească critici subînțelese decît laude. Nu avea nimic din stăpînirea de sine a Claudiei Etienne și nici din eleganța degajată a lui James de Witt. Purta o fustă de stofa de tweed albastru cu cafeniu și o bluză bleu cu un jerseu asortat, dar fără colierul obișnuit de perle. Se gîndi că ar fi putut purta exact aceeași îmbracaminte în anii 1930 sau 1950, hainele de zi cu zi ale unei doamne din Anglia: neincitante, convenționale, de bun-gust, scumpe, care sa nu ofenseze pe nimeni.

– Întotdeauna m-am gîndit, începu Dalgliesh cu blîndețe, ca acesta este cel mai greu lucru de făcut la moartea cuiva. Ceasuri, bijuterii, cărți, tablouri – toate acestea se pot oferi unor prieteni și asta ne da senzația de lucru corect și potrivit. Dar hainele sînt ceva mult prea personal pentru a le putea oferi ca daruri. În mod paradoxal se pare ca nu putem suporta sa fie purtate de oameni pe care îi cunoaștem, ci numai de straini.

– Da, exact aşa am simţit şi eu cînd a murit tata, zise ea grăbit, parcă recunoscătoare că o înţelesese. În cele din urmă, am dus toate costumele şi pantofii la Armata Salvării. Sper că au găsit pe cineva care să aibă nevoie de ele, dar m-am simţit de parcă îl scoteam cu totul afară din apartament, din viaţa mea.

– Aţi fost apropiată de Gerard Etienne?

Frances îşi lăsă privirea în jos, asupra mîinilor pe care şi le ţinea împreunate, ridicîndu-şi-o apoi brusc, şi uitîndu-i-se drept în ochi.

– Am fost îndrăgostită de el. Am vrut să vă spun acest lucru eu însămi pentru că sînt sigură că veţi afla mai devreme sau mai tîrziu şi cred că e mai bine dacă aflaţi de la mine. Am avut o aventură împreună, dar s-a încheiat cu o săptămînă înainte de a se logodi.

– De comun acord?

– Nu, nu de comun acord.

Nu avu nevoie să o întrebe ce părere avea despre trădarea lui. Ceea ce simţise şi mai simţea încă se citea foarte limpede pe faţă.

– Îmi pare rău, zise el. Cred că nu vă e deloc uşor să vorbiţi despre moartea lui.

– Nu atît de greu ca să nu fiu în stare să vorbesc. Vă rog să-mi spuneţi, domnule Dalgliesh, credeţi că Gerard a fost ucis?

– Nu putem fi încă siguri, dar este mai degrabă o probabilitate decît o posibilitate. De aceea trebuie să punem aceste întrebări acum. Aş dori să-mi explicaţi exact ce s-a întîmplat ieri-seară.

– Presupun că Gabriel – domnul Dauntsey – v-a povestit cum a fost jefuit. Nu m-am dus cu el la seara de poezie pentru că era ferm hotărît să meargă singur. Cred că s-a temut că nu îmi va plăcea. Dar ar fi trebuit să-l însoţească cineva de la Peverell Press. A fost prima dată cînd a citit în public după aproape cincisprezece ani şi nu mi se pare corect că a trebuit să meargă singur. Dacă aş fi fost cu el, probabil nu ar fi fost jefuit. Am primit un telefon de la spitalul St Thomas pe la unsprezece treizeci noaptea prin care am fost anunţată că era acolo şi că trebuia să aştepte să i se facă o radiografie şi m-au întrebat dacă voi sta cu el dacă îl trimit acasă. Se pare că pur şi simplu le ceruse să îl lase să plece şi ei voiau să se asigure că nu va rămîne

singur. Îl aşteptam la geamul din bucătărie, dar nu am auzit cînd a sosit taxiul. Uşa de la intrarea în apartamentul lui dă în Innocent Lane, dar cred că şoferul întorsese la capătul străzii şi-l lăsase acolo. M-a sunat, desigur, de îndată ce a intrat. Mi-a zis că se simţea bine, că nu avea nici o fractură şi că voia să facă o baie. După aceea s-ar bucura dacă aş coborî la el. Nu cred că voia cu adevărat să merg la el, dar ştia că aş fi fost foarte nefericită dacă nu m-aş fi asigurat că se simte bine.

– Deci nu aveţi o cheie de la apartamentul lui? întrebă Dalgliesh. Nu aţi fi putut să îl aşteptaţi acolo?

– Ba da, am o cheie şi şi el are o cheie de la apartamentul meu. E o precauţie raţională în caz că are loc un incendiu sau o inundaţie şi trebuie să intrăm dacă celălalt nu e acasă. Dar nu aş îndrăzni niciodată să o folosesc, dacă Gabriel nu m-ar ruga el însuşi.

– Cît timp a trecut pînă aţi coborît la el? întrebă Dalgliesh.

Răspunsul era bineînţeles de o importanţă vitală. Era foarte posibil ca Gabriel Dauntsey să-l fi ucis pe Etienne înainte să pornească la seara de poezie la ora 19.45. Ar fi trebuit să se cronometreze foarte atent, dar era posibil. Dar se pare că singura şansă pe care ar fi avut-o de a se întoarce la scena crimei ar fi fost după unu noaptea.

– Cît timp a trecut pînă cînd v-a sunat domnul Dauntsey să coborîţi la el? întrebă el din nou. Aţi putea cumva să îmi spuneţi cît mai exact?

– Nu se poate să fi fost prea mult timp. Vreo opt sau zece minute, poate chiar mai puţin. Aproximativ opt minute, mă gîndesc, doar cît i-a luat să facă o baie. Baia lui e chiar sub a mea. Nu se aude cînd îşi lasă cada să se umple, dar se aude cînd dă drumul la apă. Ieri chiar am fost atentă să aud acest lucru.

– Şi au trecut aproximativ opt minute înainte să auziţi?

– Nu m-am uitat la ceas. De ce să mă fi uitat? Dar sînt sigură că nu a ţinut mai mult decît de obicei. Apoi, brusc, de parcă tocmai şi-ar fi dat seama de posibilitatea acestui lucru: Doar nu vreţi să insinuaţi că îl bănuiţi pe Gabriel, chiar credeţi că s-ar fi întors la Innocent House să îl omoare pe Gerard?

– Domnul Etienne era mort cu mult înainte de miezul nopții. Posibilitatea pe care o avem acum în vedere este că șarpele i-a fost înfășurat în jurul gîtului la cîteva ore după ce a murit.

– Dar asta ar însemna ca cineva s-a dus special în biroul mic de arhive, știind că era mort, știind că zăcea acolo. Dar singura persoană care ar fi putut ști acest lucru era ucigașul. Spuneți acum că v-ați gîndit că ucigașul s-a întors mai tîrziu în micul birou de arhive.

– Dacă a existat un ucigaș. Nu putem încă fi siguri de asta.

– Dar Gabriel era rănit, tocmai fusese jefuit! Și e bătrîn. Are peste șaptezeci de ani. Și are reumatism. De obicei merge cu un baston. Imposibil să fi reușit să facă acest lucru în așa de puțin timp.

– Sînteți absolut sigură de asta, domnișoară Peverell?

– Da, sînt sigură. De altfel, cu siguranță a făcut baie. Am auzit apa curgînd.

– Dar nu puteți fi sigură dacă a fost apa de baie, zise Dalgliesh cu blîndețe.

– Ce altceva ar fi putut fi? Nu putea pur și simplu să lase robinetul deschis, dacă asta sugerați. Dacă făcea acest lucru, aș fi auzit imediat. Apa nu a început să curgă decît la aproximativ opt minute după ce m-a sunat și mi-a zis că e gata să mă primească. Cînd am coborît era îmbrăcat în halat. Și se vedea că făcuse baie. Avea părul și fața încă ude.

– Și după aceea?

– Băuse deja niște whisky și nu a mai vrut nimic altceva, așa că am insistat să se ducă la culcare. Eram hotărîtă să rămîn cu el peste noapte, așa că mi-a spus unde găsesc lenjeria pentru camera de oaspeți. Dar nu cred că a mai dormit cineva în camera aceea de ani de zile, așa că nu am facut patul acolo. Gabriel a adormit foarte repede și eu am stat într-un fotoliu în fața radiatorului electric. Am lăsat ușa deschisă, să îl aud în caz că se trezește, dar nu s-a trezit. M-am sculat înaintea lui, la șapte și cîteva minute, și am făcut un ceai. Am încercat să nu fac gălăgie, dar cred că m-a auzit. Se făcuse deja ora opt cînd s-a trezit și el. Nici unul din noi nu se grăbea. Știam că va deschide George la

Innocent House. Am mîncat amîndoi cîte un ou fiert la micul dejun şi am venit aici puţin după ora nouă.

– Şi nu aţi urcat şi dumneavoastră să vedeţi trupul domnului Etienne?

– Gabriel a urcat. Eu nu. Am aşteptat cu ceilalţi la piciorul scării. Dar cînd am auzit acel vaiet oribil, cred că am ştiut că Gerard murise.

Dalgliesh văzu că era din nou foarte răvăşită. Aflase tot ceea ce avea nevoie în momentul acela. Îi mulţumi cu blîndeţe şi o lăsă să plece.

După ce Frances Peverell ieşi, Dalgliesh şi Kate rămaseră tăcuţi pentru cîteva momente.

– Ei bine, Kate, rosti la un moment dat Dalgliesh. Ni s-au prezentat mai multe alibiuri dezinteresate şi convingătoare: iubitul Claudiei Etienne, oaspetele bolnav al lui de Witt şi Frances Peverell, care în mod evident nu pare capabilă să creadă că Gabriel Dauntsey s-ar putea face vinovat de vreun gest de răutate, darămite de crimă. Se vede că a încercat să fie cît mai exactă în legătură cu perioada de timp care s-a scurs de cînd a sosit el acasă pînă a sunat-o pe ea să coboare. E o femeie cinstită, dar mă gîndesc că cele opt minute ale ei au fost de fapt mai multe.

– Mă întreb dacă şi-a dat seama că şi el îi oferea un alibi, nu numai ea lui, zise Kate. Dar, desigur, nu este important. Ar fi putut merge pînă în Innocent House şi să rezolve treaba cu şarpele oricînd înainte de a sosi acasă Dauntsey. Şi ar fi avut toate ocaziile din lume să-l omoare pe Etienne. Nu are nici un alibi pentru ieri-seară. Şi s-a prins imediat de întrebarea despre apa din cadă, că n-a putut pur şi simplu să fi deschis robinetul şi să o lase să curgă.

– Nu, dar mai există încă o posibilitate. Ia gîndeşte-te, Kate.

– Desigur, spuse Kate, după un moment de gîndire. Se poate să o fi făcut aşa.

– Asta înseamnă că trebuie să aflăm capacitatea acelei căzi. Şi trebuie să verificăm timpul. Nu îl vom folosi pe Dauntsey. Robbins va trebui să-şi imagineze că e un bătrîn reumatic de şaptezeci şi şase de ani. Vezi cît timp îi ia să ajungă de la uşa lui

Dauntsey pînă în Innocent House şi sus în biroul de arhive, să facă ce trebuie făcut acolo şi să se întoarcă înapoi.

– Să urce pe scări?

– Cronometrează-l şi pe scări şi cu liftul. La cum e liftul acela, probabil scările sînt mai rapide.

În timp ce îşi aranjau hîrtiile, Kate se gîndi la Frances Peverell. Dalgliesh fusese foarte blînd cu ea, dar la urma urmei cînd era el brutal în timpul unui interogatoriu? Şi fusese foarte sincer cu comentariul acela despre hainele morţilor. Oricum, fusese remarcabil de eficient în a cîştiga încrederea lui Frances Peverell. Probabil îi era milă de femeie, era posibil chiar şi să îi placă de ea; dar nici un sentiment personal nu îl va influenţa în investigaţia sa. „Dar oare ce ar simţi în legătură cu mine? se întrebă Kate, şi nu pentru prima oară. Oare nu ar arăta o detaşare similară, o lipsă de compasiune asemănătoare, în toate aspectele vieţii sale profesionale? Mă respectă, se gîndea ea, e bucuros să mă aibă în echipa lui, are încredere în mine, uneori aproape am impresia că îi place de mine. Dar dacă aş greşi prea tare în ceea ce fac, cît de mult ar dura toate acestea?"

– Trebuie să mă întorc acum la Scotland Yard pentru cîteva ore, zise Dalgliesh. Mă voi întîlni cu tine şi cu Daniel la morgă pentru autopsie, dar s-ar putea să nu pot sta pînă se termină. Am o întîlnire programată cu domnul chestor şi cu domnul ministru la Camera Comunelor la ora opt. Nu ştiu exact cînd voi reuşi să plec de acolo, dar voi veni direct la Wapping şi vom recapitula împreună progresele de pînă acum.

Îi aştepta o noapte foarte lungă.

29

Era trei fără două minute şi Blackie stătea singură la biroul ei. Din cauza şocului şi a spaimei, era foarte apatică şi nu putea face nimic. Bănuia că putea merge acasă, deşi nimeni nu îi spusese acest lucru. Mai erau acte de îndosariat, de dactilografiat

scrisori pe care i le dictase Gerard Etienne, dar i se părea oarecum indecent şi în aceeaşi măsură inutil să îndosarieze acte de care acum nu va mai avea niciodată nevoie şi să scrie scrisori pe care el nu le va mai semna niciodată. Mandy plecase deja de o jumătate de oră, probabil după ce i se spusese că nu mai e nevoie de ea. Blackie o privise luîndu-şi casca roşie de motociclist din sertarul de jos al biroului ei şi încheindu-şi fermoarul la jacheta strîmtă de piele. Cu acel dom sclipitor în vîrf, cu trupul ei subţire, cu picioarele lungi cu jambiere negre, se transformase instantaneu, ca întotdeauna, într-o caricatură de insectă exotică.

Ultimele cuvinte pe care i le spusese lui Blackie fuseseră rostite cu un amestec de stînjeneală şi compasiune:

– Ascultă, nu îţi face atîta sînge rău din cauza lui. Eu sigur n-o să-mi fac, şi mie chiar mi-a plăcut de el, după cum l-am văzut eu că era. Dar cu dumneata s-a purtat ca un nemernic. Te simţi bine, adică vei ajunge acasă cu bine, nu?

– Da, mulţumesc, Mandy, zise ea. Mă simt perfect acum. A fost pur şi simplu din cauza şocului. La urma urmei, am fost asistenta lui personală. Dumneata nu l-ai cunoscut decît de cîteva săptămîni şi numai ca secretară anagajată temporar.

Aceste cuvinte, o încercare stîngace de a-şi recăpăta demnitatea, sunaseră pompos şi deplasat chiar şi în propriile urechi. Mandy le acceptase cu o ridicare din umeri şi apoi plecase fără nici un alt cuvînt, luîndu-şi rămas-bun de la doamna Demery cu voce răsunătoare care se auzise cu ecouri prin tot holul.

Pe Mandy întrevederea cu poliţia o înviorase şi plecase imediat să discute despre asta cu doamna Demery, George şi Amy în bucătărie. Lui Blackie i-ar fi plăcut să meargă cu ei, dar simţea că statutul nu îi permitea să se coboare la bîrfe cu personalul inferior. Îşi dădea seama, în egală măsură, ca nu ar fi fost bine primită printre ei, ci ar fi privit-o ca pe un intrus în confidenţele şi speculaţiile lor. Pe de altă parte, nu fusese invitată să stea alături de asociaţi cînd aceştia se închiseseră în sala de consiliu şi nu fusese văzută de nimeni în afară de doamna Demery cînd sunase să i se aducă sandviciuri şi cafea. I se părea

că nu exista nici un loc în Innocent House unde să fie dorită şi ca nu se mai putea simţi ca acasă nicăieri aici.

Se gîndi la ultimele cuvinte ale lui Mandy. Oare asta fusese ceea ce Mandy spusese poliţiei, că domnul Gerard se purtase cu ea, Blackie, ca un nemernic? Bineînţeles că aşa le zisese. De ce ar tăcea Mandy în legătură cu lucruri care se întîmplaseră în Innocent House, cînd ea era o străină, care sosise mult timp după ce începuseră farsele, care putea privi detaşată, aproape cu încîntare, toată această tevatură, sigură pe ea, pentru că se ştia nevinovată, şi nu era tulburată de nici o relaţie afectivă sau de loialitate faţă de cineva de aici. Mandy, cu ochii ei mici şi vioi cărora nu le scăpa nimic, fusese evident un dar ceresc pentru poliţişti. Şi stătuse cu ei mult timp, aproape o oră, cu mult mai mult, cu siguranţă, decît ar fi justificat importanţa ei în firmă. Blackie se mai gîndi încă o dată, inutil, căci nimic nu mai putea fi schimbat, la întrevederea pe care o avusese ea însăşi cu poliţia. Nu fusese printre primii chemaţi. Avusese timp suficient să se pregatească, să chibzuiască la ce o să zică. Şi aşa şi făcu. Frica îi ascuţise mintea.

Discuţia avusese loc în biroul domnişoarei Claudia şi nu fuseseră prezenţi decît doi poliţişti, doamna inspector şi un sergent. Se aşteptase, de fapt, să îl vadă pe comandantul Dalgliesh şi absenţa lui o derutase astfel că răspunsese la primele întrebări fară sa fie sigură dacă interogatoriul începuse sau nu, aşteptîndu-se sa îl vadă intrînd pe uşă în orice moment. Fu, de asemenea, surprinsa că nu înregistraseră interogatoriul pe o caseta. Poliţia facea întotdeauna acest lucru în serialele poliţiste preferate ale verişoarei ei la Weaver's Cottage, dar probabil asta se întîmpla mai tîrziu, cînd aveau deja un suspect principal şi îl luau la întrebări după ce îl anunţaseră care îi erau drepturile. Şi atunci, desigur, ar fi trebuit să aibă un avocat de faţă. Acum însă era singură. Şi de data aceasta nu fusese avertizată de nimic, nu i se sugerase că această întrevedere era altceva decît o discuţie preliminară neoficială. Femeia inspector îi pusese aproape toate întrebările, iar sergentul luase notiţe, dar intervenise şi el din cînd în cînd fără să îi ceara permisiunea superioarei lui, cu o siguranţa

de sine calmă care sugera că erau obişnuiţi să lucreze împreună. Amîndoi fuseseră foarte politicoşi cu ea, aproape drăguţi, dar Blackie nu se lăsase înşelată. Era tot un interogatoriu, şi chiar şi expresiile de compasiune, gentileţea lor, toate nu erau decît parte a stratagemei lor. Era surprinsă acum să îşi dea seama, rememorînd întîlnirea, că realizase acest lucru şi îi tratase ca pe nişte duşmani – aşa cum şi erau – chiar şi atunci, cînd era atît de copleşită de frică.

Începuseră punîndu-i întrebări simple, preliminare, despre cît de mult timp lucrase la firmă, despre metodele de încuiere a clădirii peste noapte, despre oamenii care aveau chei şi puteau controla alarmele, despre programul obişnuit al zilei ei de muncă, chiar şi despre aranjamentele pe care şi le făcea pentru masa de prînz. Răspunzînd la aceste întrebări, îşi dăduse seama că începe să se simtă mai în largul ei, deşi ştia foarte bine că exact acesta era scopul lor.

– Aţi lucrat pentru domnul Henry Peverell douăzeci şi şapte de ani, pînă cînd a murit, zise doamna inspector Miskin. După aceea v-aţi transferat la domnul Etienne, care a preluat scaunul de preşedinte al consiliului de administraţie şi de director general anul acesta în ianuarie. Această schimbare trebuie să fi fost foarte dificilă pentru dumneavoastră şi pentru firmă.

Se aşteptase la această întrebare. Avea răspunsul gata pregătit.

– A fost diferit, desigur. Lucrasem pentru bătrînul domn Peverell de aşa de mult timp, încît îmi făcea confidenţe. Domnul Gerard era mai tînăr şi avea metode diferite de lucru. A trebuit să mă adaptez la o personalitate diferită. Fiecare asistentă personală face acest lucru cînd i se schimbă şeful.

– Eraţi fericită să lucraţi pentru domnul Etienne? Vă plăcea de el?

Această întrebare i-o pusese sergentul, fixînd-o cu ochii lui negri, sinceri.

– L-am respectat, răspunsese ea.

– Acesta nu este exact acelaşi lucru.

– Nu se poate să-ţi placă întotdeauna de şeful tău. Cred că începusem să mă obişnuiesc cu el.

– Şi el cu dumneavoastră? Dar restul firmei? Făcea schimbări, nu-i aşa? Schimbarile provoacă întotdeauna suferinţe, mai ales într-un colectiv stabil de foarte multă vreme. Cunoaştem bine acest lucru la Scotland Yard. Nu au fost concedieri, ameninţări de concedieri, o posibilă mutare într-un alt loc, propunerea de a vinde Innocent House?

– Va trebui să o întrebaţi pe domnişoara Claudia, zisese ea. Domnul Gerard nu discuta politica firmei cu mine.

– Spre deosebire de domnul Peverell. Schimbarea de la confidentă la simplă secretară nu se poate să fi fost prea plăcută.

Nu răspunse nimic la acest lucru. Apoi inspectorul Miskin se aplecase peste masă şi îi spuse pe un ton confidenţial, aproape ca şi cum ar fi fost nişte fete care se întîlniseră să îşi împărtăşească un secret feminin.

– Spuneţi-ne despre şarpe. Spuneţi-ne despre Sid-cel-Şuierător.

Aşa că le spusese cum fusese adus în birou şarpele cu aproape cinci ani înainte de către o secretară anagajată temporar, ale cărei nume şi adresă nu şi le mai amintea nimeni. Îl adusese la petrecerea de Crăciun din anul acela şi îl lăsase acolo, fiind descoperit de abia după şase luni în fundul unui sertar din biroul ei. Blackie îl folosise să îl răsucească în jurul mînerelor uşii dintre biroul ei şi cel al lui Henry Peverell. Acestuia din urmă îi plăcea să ţină uşa întredeschisă pentru a o putea striga ori de cîte ori avea nevoie de ea. Domnului Peverell nu îi plăcuse niciodată să folosească telefonul. Sid-cel-Şuierător devenise într-un fel mascota firmei, fiind luat în excursiile pe fluviu vara şi la petrecerile de Crăciun, dar nu îl mai folosea pentru a ţine uşa întredeschisă. Domnul Etienne prefera să o ţină închisă.

– Unde ţineaţi de obicei şarpele? întrebă sergentul.

– De obicei era încolăcit pe dulapul de dosare din stînga. Uneori era răsucit sau atîrnat de unul dintre mînere.

– Spuneţi-ne ce s-a întîmplat ieri. Domnul Etienne a obiectat, nu-i aşa, cînd a văzut şarpele în birou?

– A ieşit din biroul lui şi l-a văzut pe Sid-cel-Şuierător atîrnînd de mînerul sertarului de sus al dulapului de dosare, zise

ea, încercînd să își păstreze vocea calmă. I s-a părut că arată nepotrivit în birou și mi-a spus să mă descotorosesc de el.

– Și ce ați făcut?

– L-am pus în sertarul din dreapta de la birou.

– Acest lucru este foarte important, domnișoară Blackett, zise inspectorul Miskin. Și sînt sigură că sînteți suficient de inteligentă să vă fi dat seama de ce. Cine era în birou cînd ați pus șarpele în sertar?

– Doar Mandy Price, care stă în birou cu mine, domnul Dauntsey și domnișoara Claudia. După aceea domnișoara Claudia s-a dus cu fratele ei în biroul acestuia. Domnul Dauntsey i-a dat lui Mandy o scrisoare să o scrie la calculator și apoi a plecat.

– Și nimeni altcineva?

– Nimeni altcineva nu era în cameră, dar bănuiesc că cei care fuseseră acolo le-au povestit și altora ce s-a întîmplat. Nu cred că Mandy ar fi avut vreun motiv să nu vorbească. Și oricine ar fi căutat șarpele s-ar fi gîndit probabil să caute în sertarul din dreapta de la biroul meu. Vreau să spun, era locul firesc unde să pun șarpele.

– Și nu v-a trecut prin cap să îl aruncați?

Gîndindu-se acum la asta, își dădu seama că reacționase prea puternic la această sugestie, că din vocea ei răzbătuse o notă de resentiment și de furie.

– Să îl arunc pe Sid-cel-Șuierător? Nu, de ce aș face așa ceva? Domnului Peverell îi plăcea șarpele. I se părea amuzant. Nu făcea nici un rău în birou. La urma urmei, biroul meu nu e un loc unde să vină de regulă publicul. Pur și simplu l-am pus în sertarul de sus de la birou. M-am gîndit că poate o să-l duc acasă.

O întrebaseră despre vizita de mai devreme a lui Esmé Carling și despre insistența cu care dorise să-l vadă pe domnul Etienne. Își dăduse seama că cineva trebuie să le fi relatat toate aceste lucruri, că nu era deloc o informație nouă pentru ei, așa că le spuse adevărul, sau cel puțin atît cît se simțise în stare să rostească cu voce tare.

– Doamna Carling e unul dintre autorii noștri cei mai dificili și era extrem de nervoasă. Cred că agenta ei îi spusese că domnul

Etienne nu voia să îi publice ultima carte. A insistat să-l vadă, dar a trebuit să îi explic că era la şedinţa asociaţilor şi că era imposibil să îi deranjez. Ea a reacţionat spunîndu-mi cuvinte extrem de jignitoare despre relaţia mea profesională cu domnul Peverell. Cred că se gîndea că exercitasem o prea mare influenţă în firmă.

– A ameninţat că va veni mai tîrziu să îl vadă pe domnul Etienne?

– Nu, nimic de genul acesta. Desigur, poate ar fi insistat să aştepte pînă se termina şedinţa, dar trebuia să dea autografe într-o librărie din Cambridge.

– Care a fost, desigur, anulată de un fax trimis din acest birou la douăsprezece şi treizeci. Dumneavoastră aţi trimis acel fax, domnişoară Blackett?

Blackie o privi drept în ochii cenuşii.

– Nu, nu l-am trimis eu.

– Ştiţi cumva cine l-a trimis?

– N-am nici cea mai vagă idee. Era în timpul pauzei de prînz. Eu eram în bucătărie încălzindu-mi o porţie de spaghete bologneze de la Marks & Spencer. Au intrat şi au ieşit oameni încontinuu. Nu pot să-mi amintesc exact unde era fiecare la douăsprezece şi treizeci de minute. Nu ştiu decît că eu personal nu eram în birou.

– Şi uşa de la birou nu era încuiată?

– Bineînţeles că nu. Nu încuiem niciodată birourile în timpul zilei.

Şi o ţinură tot aşa. Întrebări despre celelalte farse, întrebări despre ora la care plecase de la birou în seara de dinainte, drumul pînă acasă, ora la care sosise, cum îşi petrecuse seara. Nici una dintre aceste întrebări nu fusese dificilă. În cele din urmă, inspectorul Miskin o lăsase în pace, dar fără să dea impresia că terminase cu ea. Cînd să plece, Blackie îşi dădu seama că îi tremurau picioarele şi trebui să se prindă cu putere de marginea scaunului pentru cîteva secunde înainte să fie sigură că va putea merge pînă la uşă fără să se împleticească.

Încercase să sune la Weaver's Cottage de două ori, dar nu răspunsese nimeni. Evident, Joan era undeva în sat sau în oraş

la cumpărături; dar probabil era mai bine aşa. Era mai bine să dai personal astfel de ştiri, nu la telefon. Se întrebă dacă avea sens să mai sune o dată să îi spună că se va întoarce acasă mai repede, dar chiar şi ridicarea receptorului din furcă i se păru un efort mult prea mare. În timp ce încerca să se învioreze suficient, încît să fie în stare să facă ceva, orice, uşa se deschise şi apăru capul domnişoarei Claudia.

– Ah, eşti încă aici. Poliţia a zis că toată lumea poate să meargă acasă acum. Nu ţi-a spus nimeni? Oricum am închis firma pe ziua de azi. Fred Bowling e gata să te ducă la Charing Cross cu şalupa. După ce văzu expresia de pe chipul lui Blackie, adăugă: Te simţi bine, Blackie? Adică, vrei să trimit pe cineva să meargă cu tine?

Gîndul acesta o îngrozi pe Blackie. Cine ar fi putut să meargă, oricum? Ştia că doamna Demery era încă în clădire, făcînd nenumărate ibrice de cafea pentru asociaţi sau poliţie, dar, cu siguranţă, nu îi va conveni să primească misiunea de a face o călătorie de o oră şi jumătate pînă în Kent. Blackie şi-o şi imagina: călătoria, pălăvrăgeala, întrebările, sosirea împreună la Weaver's Cottage, cu doamna Demery supărată, escortînd-o ca şi cum ar fi fost un copil delincvent sau un prizonier sub supraveghere. Joan s-ar simţi probabil obligată să o servească pe doamna Demery cu ceai. Blackie îşi imagină cum ar sta toate trei în salonaşul vilei, în timp ce doamna Demery relata versiunea ei extrem de colorată a evenimentelor zilei, vorbăreaţă, vulgară, săritoare şi insistentă, aproape imposibil de a te descotorosi de ea.

– Mă simt perfect, mulţumesc, domnişoară Claudia, zise ea cu voce tare. Îmi pare rău că m-am purtat atît de prosteşte. A fost pur şi simplu din cauza şocului.

– A fost un şoc pentru noi toţi.

Vocea domnişoarei Claudia nu avea nici o culoare. Probabil cuvintele ei nu se voiau a fi o mustrare, poate numai sunau aşa. După aceea făcu o pauză de parcă ar mai fi vrut să spună ceva.

– Nu veni luni, dacă te simţi foarte rău, adăugă ea în cele din urmă. Nu este neapărat nevoie să fii aici. Dacă poliţia mai vrea

să îţi vorbească, ştiu ei unde să te găsească. După aceea Claudia Etienne ieşi.

Aceasta fusese prima dată cînd discutaseră singure, pentru oricît de puţin timp, de la descoperirea cadavrului, şi Blackie îşi dori să fi găsit ceva să spună, nişte cuvinte de condoleanţe. Dar ce ar fi putut să spună care să fie în acelaşi timp sincer şi adevărat? „Nu mi-a plăcut niciodată de el, şi nici lui de mine, dar îmi pare rău că a murit?“ Şi oare era asta întru totul adevărat?

Era obişnuită ca la Charing Cross să plece la ora de vîrf odată cu restul navetiştilor, înaintînd cu un ţel clar şi sigur. Era foarte ciudat să se afle aici la mijlocul după-amiezii, cu mulţimea de oameni din jur surprinzător de tăcuţi pentru o zi de vineri, într-o atmosferă nedecisă, de atemporalitate. Un cuplu mai în vîrstă, îmbrăcat mult prea gros pentru călătoria pe fluviu, femeia evident în cele mai bune haine pe care le avea, analizau neliniştiţi orarul de plecări. Bărbatul trăgea după el un geamantan mare pe rotile legat cu mai multe curele. La un cuvînt al femeii îl trase brusc mai aproape şi acesta se răsturnă imediat. Blackie îi privi o vreme încercînd fără succes să îl ridice la loc, apoi se apropie de ei să îi ajute. Dar în timp ce se chinuia cu geamantanul legat fedeleş, îşi dădu seama că o priveau neliniştiţi şi bănuitori, de parcă se temeau că plănuia să le fure lenjeria. Odată ce reuşiră să îndrepte geamantanul, cei doi îi mulţumiră cu murmure abia înţelese şi se îndepărtară imediat, sprijinind geamantanul între ei şi atingîndu-l uşor din cînd în cînd, ca şi cum ar fi liniştit un cîine recalcitrant.

Diagrama arăta că mai avea de aşteptat o jumătate de oră, timpul suficient pentru încă o cafea. În timp ce îşi sorbea încet cafeaua, savurîndu-i aroma familiară şi încălzindu-şi mîinile de ceaşca rotundă, se gîndi că această călătorie neaşteptată, la această oră, ar fi trebuit să fie un mic lux, staţia nefamiliar de goală amintindu-i nu de disconfortul orei de vîrf, ci de vacanţele copilăriei, de tihna în care-şi beau cafeaua, de bucuria că se vor întoarce acasă înainte de a se face întuneric. Dar acum, toată plăcerea era alungată de amintirea oroarei, a amestecului insistent, sîcîitor, de frică şi vinovăţie. Se întrebă dacă va scăpa

vreodată cu adevărat de el. Dar în sfîrşit se văzu în tren. Încă nu se hotărîse cît de multe să îi împărtăşească verişoarei ei. Unele lucruri nu putea şi nu trebuia să i le spună, dar cel puţin putea conta pe observaţiile pline de bun-simţ ale lui Joan, de viaţa tihnită şi echilibrată de la Weaver's Cottage.

Trenul porni la timp, pe jumătate gol, dar după aceea nu îşi va mai aminti nimic despre această călătorie, nici despre cum îşi găsise maşina în parcarea din East Marling, cum o descuiase, cum condusese pînă în West Marling şi apoi la vilă. Tot ce îşi amintea mai tîrziu era cum ajunsese cu maşina pînă la poarta din faţă şi ceea ce văzuse atunci. Rămăsese încremenită, nevenindu-i să creadă. În lumina soarelui de toamnă grădina se întindea în faţa ochilor ei devastată, sfîşiată, profanată, distrusă. Prima dată, dezorientată din cauza şocului, derutată de amintirea unor furtuni care se abătuseră cu cîţiva ani înainte, se gîndi că Weaver's Cottage fusese lovită de o tornadă bizară, localizată. Dar ideea aceasta nu dură decît o clipă. Această distrugere, mult mai meschină, mult mai criminală, era opera unor mîini omeneşti.

Ieşi din maşină, de-abia ţinîndu-se pe picioare şi se apropie de poartă, agaţîndu-se de ea pentru a nu se prăbuşi. Acum putea vedea fiecare act de barbarie în parte. Cireşului din dreapta porţii, cu culorile sale tomnatice de roşu şi galben-aprins, îi fuseseră smulse toate ramurile mai joase, iar cicatricile rămase pe trunchi semănau cu nişte rani sîngerînde. Dudul din mijlocul peluzei, mîndria lui Joan, fusese mutilat în mod asemănător, iar banca albă de scînduri de lînga tulpină fusese crăpată şi spartă în bucăţi, de parcă cineva sărise cu cizmele pe ea. Arbuştii de trandafiri, probabil din cauza spinilor de pe crengi, erau întregi, dar fuseseră smulşi cu totul din rădăcini şi aruncaţi într-o grămadă, iar stratul de margarete timpurii de Michaelmas şi de crizanteme albe, pe care Joan le plantase să creeze un contrast diafan pe fundalul gardului viu întunecat, zăcea la pamînt, cu toate florile sfîşiate. Trandafirul agăţător de pe pridvor îi învinsese, dar smulseseră de pe stîlpi toate clematitele, astfel încît faţada vilei arăta golaşă şi neajutorata.

Casa era goală. Blackie intră în fiecare cameră strigînd-o pe Joan pe nume mult timp după ce îi fu absolut clar că nu era acasă. Se sperie de-a binelea cînd auzi poarta din faţă bătîndu-se zgomotos şi o văzu pe verişoara ei intrînd cu bicicleta pe alee. Alergă la uşă să îi iasă în cale şi strigă:

– Ce s-a întîmplat? Te simţi bine?

Verişoara ei nu fu surprinsă să o vadă acasă cu cîteva ore mai devreme.

– Vezi şi tu ce s-a întîmplat, îi răspunse ea cu glas posomorît. Vandali. Patru, pe motociclete. Aproape că i-am prins în flagrant. Tocmai demaraseră în trombă cînd am venit eu din sat, dar erau deja mult prea departe să le mai văd numerele cînd m-am apropiat.

– Ai sunat la poliţie?

– Bineînţeles. Vin acum din East Marling şi nu se grăbesc deloc. Nu s-ar fi întîmplat una ca asta, dacă am fi avut un poliţist în sat. Aşa nu are nici un sens să se grăbească. Tot n-o să-i prindă. Nimeni n-o să-i prindă. Şi chiar dacă-i prind, ce-o să le facă? Nimic, decît poate o amendă mică sau o eliberare condiţionată. Dumnezeule, dacă poliţia nu poate să ne protejeze, ar trebui să ne lase să ne înarmăm. Ce bine ar fi să am o puşcă!

– Nu poţi împuşca oameni numai pentru că ţi-au vandalizat grădina, zise Blackie.

– Nu poţi? Eu aş putea.

Cînd intrară înăuntru, Blackie văzu cu uimire şi jenă că Joan plînsese. Semnele erau de neconfundat: ochii, neobişnuit de mici şi lipsiţi de viaţă, îi erau injectaţi, faţa avea o culoare nesănătoasă şi pete roşii aprins. Aceasta fusese o ofensă împotriva căreia obişnuitul ei calm şi stoicism nu aveau nici o putere. Ar fi suportat mult mai uşor un atac asupra propriei persoane. Dar furia îi depăşise durerea şi furia lui Joan era teribilă.

– Am fost prin sat să văd ce altceva au mai făcut. Mai nimic, se pare. Au fost la prînz la Moonraker's Arms, dar au fost prea gălăgioşi, aşa că doamna Baker a refuzat să îi mai servească şi Baker i-a scos afară. După aceea au început să meargă cu motocicletele în cercuri peste peluzele din centrul satului pînă s-a dus la ei doamna Baker şi le-a spus că nu e voie. Între timp

deveniseră extrem de grosolani, mergeau pe roţile din spate de la motociclete şi făceau enorm de mult zgomot. Totuşi, au plecat în cele din urmă, cînd a ieşit şi Baker şi i-a ameninţat că sună la poliţie. Presupun că aşa s-au răzbunat.

– Crezi că o să vină înapoi?

– Oh, nu o să vină înapoi. De ce să mai vină? O să caute altceva frumos pe care să-l distrugă. Doamne sfinte, ce fel de generaţie am crescut? Sînt mai bine hrăniţi, mai bine educaţi, mai bine îngrijiţi decît orice altă generaţie de dinainte şi se poartă ca nişte sălbatici. Ce se întîmplă cu noi? Şi să nu-mi spui nimic despre şomaj. Poate că erau şomeri, dar îşi puteau permite motociclete scumpe şi doi dintre ei aveau ţigări în gură.

– Nu sînt toţi aşa, Joan. Nu poţi judeca o întreagă generaţie după cîţiva.

– Da, ai dreptate, bineînţeles. Mă bucur că eşti acasă.

Era prima dată în cei nouăsprezece ani împreună cînd îşi exprimase nevoia de a o avea pe Blackie alături de ea pentru sprijin şi alinare.

– Ce frumos din partea domnului Etienne că te-a lăsat să pleci mai repede, continuă ea. Cum s-a întîmplat? Te-a sunat cineva din sat să-ţi spună? Dar nu se poate să te fi sunat. Trebuie să fi fost pe drum cînd s-a întîmplat.

Şi atunci Blackie, concisă dar însufleţită, îi povesti totul.

Vestea acestei bizare orori avu cel puţin meritul de a-i distrage atenţia lui Joan de la profanarea grădinii. Se lăsă să cadă în cel mai apropiat fotoliu, de parcă i se muiaseră picioarele, dar ascultă în tăcere, fără să scoată vreo exclamaţie de dezgust sau surpriză. Cînd Blackie termină, Joan se ridică în picioare şi se uită cîteva secunde drept în ochii verişoarei ei, ca şi cum ar fi vrut să se asigure că Blackie nu îşi pierduse minţile.

– Ar trebui să rămîi unde eşti, îi spuse apoi cu voce limpede şi vioaie. Mă duc să aprind focul. Am suferit amîndouă un şoc şi e important să stăm la căldură. Şi aduc şi whisky-ul. Avem multe de discutat.

În timp ce Joan o aşeză mai confortabil în fotoliul de lîngă foc, bătînd uşor pernele pentru a le înfoia şi aducîndu-i taburetul pentru picioare cu o solicitudine rar întîlnită la ea, Blackie observă că vocea şi chipul verişoarei ei nu mai exprimau furie, ci mai degrabă o anume satisfacţie şi se gîndi că nu e nimic pe lumea asta care să-ţi distragă mai mult atenţia de la propriile nenorociri decît o crimă.

Patruzeci de minute mai tîrziu, în faţa focului care ardea trosnind, alinată de căldura lui şi de whisky-ul pe care ea şi verişoara ei îl ţineau pentru urgenţe, Blackie se simţi pentru prima dată detaşată de traumele acelei zile. Pe covoraşul din faţa lor Arabella îşi întinse lăbuţele cu delicateţe şi se încolăci la loc cu extaz, blăniţa ei albă avînd reflexe roşcate de la lumina flăcărilor în mişcare. Joan aprinsese şi cuptorul înainte să se aşeze şi Blackie începea să simtă strecurîndu-se pe uşa bucătăriei primele arome savuroase ale tocăniţei de miel. Îşi dădu seama că îi era foame şi că aştepta cu plăcere cina din seara aceea. Îşi simţea trupul uşor, de parcă i se luase o povară de pe umeri, povara fricii şi a vinovăţiei. În ciuda hotărîrii ei de dinainte de a sosi acasă, se trezi mărturisindu-i lui Joan ce făcuse în legătură cu Sydney Bartrum.

– Înţelegi, ştiam că voia să-l dea afară. Eu am scris la calculator scrisoarea domnului Gerard către firma de recrutare de personal. Bineînţeles că nu am putut să îi spun direct lui Sydney ce i se plănuia – întotdeauna am considerat că munca unei asistente personale este extrem de confidenţială –, dar nu mi s-a părut corect să nu îl avertizez în nici un fel. S-a căsătorit în urmă cu un an şi acum are o fetiţă. Şi, cu siguranţă, e trecut de cincizeci de ani. Nu o să fie uşor pentru el să-şi găsească altă slujbă. Aşa că am lăsat o copie a scrisorii pe biroul meu ştiind că trebuia să se întîlnească cu domnul Gerard pentru cifrele estimative. Domnul Gerard îl făcea întotdeauna să aştepte, aşa că am ieşit din birou şi i-am dat această şansă. Am fost sigură că a citit-o. E un instinct omenesc să te uiţi la o scrisoare dacă e chiar acolo în faţa ta.

Dar gestul acesta, atît de străin caracterului şi comportamentului ei obişnuit, nu fusese provocat de milă. Îşi dădea seama de asta acum şi se mira că nu realizase acest lucru înainte. Mai curînd se simţise solidară cu Sydney Bartrum. Erau amîndoi victime ale dispreţului de-abia mascat al domnului Gerard. Fusese primul gest de sfidare. Oare acesta îi dăduse curajul să-l facă mai tîrziu pe celălalt, mult mai dezastruos?

– Dar a citit-o? întrebă Joan.

– Sînt sigură că da. Nu m-a dat de gol – sau, cel puţin, domnul Gerard nu a vorbit niciodată despre asta cu mine şi nici nu m-a certat pentru neglijenţă. Dar a doua zi Sydney şi-a făcut o programare să-l întîlnească şi cred că a întrebat dacă îi era sigură slujba. Nu am auzit ce anume vorbeau, dar n-au stat mult timp împreună şi, cînd a ieşit, Sydney plîngea. Imaginează-ţi asta, Joan, un bărbat în toată firea plîngînd. De aceea nici nu am spus la poliţie, adăugă ea.

– Despre faptul că a plîns?

– Despre scrisoare. Nu le-am zis nimic despre toate astea.

– Şi asta e singurul lucru pe care nu l-ai spus?

– Da, minţi Blackie. Asta-i tot.

– Cred că ai avut dreptate. Doamna Willoughby se întinse după sticla de whisky cu picioarele groase înfipte zdravăn în podea. De ce să le oferi voluntar informaţii care s-ar putea să fie irelevante sau chiar să îi inducă în eroare? Dacă te întreabă direct, bineînţeles că va trebui să le spui adevărul.

– Aşa m-am gîndit şi eu. Şi nici măcar nu putem fi încă sigure că a fost crimă. Vreau să zic că e posibil să fi murit din cauze naturale, poate un atac de cord, şi cineva i-a pus şarpele în jurul gîtului după aceea. Asta păreau să creadă majoritatea oamenilor. Este exact genul de farsă pe care l-ar face măscăriciul firmei.

Dar doamna Willoughby respinse imediat această teorie atît de convenabilă.

– Oh, cred că putem fi sigure că a fost crimă. Orice s-ar fi întîmplat după aceea, dacă poliţia se îndoia că a fost crimă nu ar fi stat atît timp şi la un nivel atît de înalt. Comandantul ăsta

Dalgliesh, am mai auzit despre el. Nu ar trimite ei un detectiv de talia lui, dacă ar crede că a fost o moarte naturală. Desigur tu zici că lordul Stilgoe a fost cel care a sunat la New Scotland Yard. Poate că a influenţat şi el puţin poliţia. Un titlu are încă o oarecare influenţă. Şi mai există, bineînţeles, ideea de accident sau de sinucidere, dar mie nici una dintre variante nu mi se pare prea plauzibilă din cîte mi-ai spus tu. Nu, dacă vrei să ştii ce cred eu, asta a fost crimă, şi săvîrşită de către cineva din firmă.

– Dar nu de Sydney, ripostă Blackie. Sydney Bartrum nu ar omorî nici o muscă.

– Poate. Dar e posibil să fi omorît ceva cu mult mai mare şi mai periculos. Oricum, poliţia vă va verifica alibiurile tuturor. Ce păcat că ai fost aseară pînă tîrziu la cumpărături în West End şi n-ai venit direct acasă. Presupun că nu e nimeni la Liberty sau Jaeger care poate să le spună că ai fost acolo?

– Nu cred. N-am cumpărat nimic, ştii. Pur şi simplu am vrut să văd ce aveau şi magazinele erau foarte aglomerate.

– Ei, dar e ridicol să-şi închipuie cineva că ai putea avea ceva de-a face cu treaba asta, dar poliţia trebuie să trateze pe toată lumea la fel, cel puţin iniţial. Ei, oricum, nu e cazul să ne facem griji pînă nu ştim ora exactă cînd a murit. Cine l-a văzut ultima dată? S-a stabilit asta?

– Domnişoara Claudia, cred. Ea e de obicei printre ultimii care pleacă de la birou.

– Evident, cu excepţia criminalului. Mă întreb cum a reuşit să ademenească victima pînă sus în micul birou de arhive. Presupun că acolo a murit. Dacă admitem pentru un moment că a fost sugrumat sau sufocat cu Sid-cel-Şuierător, atunci criminalul trebuie să-l fi învins prima dată într-o luptă. Un bărbat tînăr şi puternic nu se lasă uşor omorît. Se poate să fi fost drogat, bineînţeles, sau poate ameţit de o lovitură suficient de puternică să îl facă să-şi piardă cunoştinţa, dar nu suficient de puternică să lase o rană vizibilă.

Doamna Willoughby, cititoare avidă de romane polițiste, era o cunoscătoare perfectă a criminalilor fictivi, experți în asemenea procedee.

– Drogul i s-ar fi putut administra în ceaiul de după-amiază, continuă ea. Trebuia să fie fără gust și cu acțiune foarte lentă. Dificil. Sau, bineînțeles, poate a fost sugrumat cu ceva moale care să nu lase nici o urmă, o pereche de ciorapi de damă de exemplu. Nu ar fi avut nici un sens pentru criminal să folosească o funie, s-ar fi văzut perfect urma de sub șarpe. Dar mă gîndesc că poliția deja s-a gîndit la lucrurile astea.

– Sînt sigură că s-au gîndit la toate, Joan.

Sorbindu-și whisky-ul, Blackie își zise că era ceva ciudat de liniștitor în interesul și speculațiile neinhibate ale lui Joan în legătură cu crima. Doar nu degeaba avea cinci rafturi pline de cărți polițiste în dormitorul ei, Agatha Christie, Dorothy L. Sayers, Margery Allingham, Ngaio Marsh, Josephine Tey și puținii scriitori moderni pe care Joan îi considera demni de a sta alături de acești prelați ai Epocii de Aur a crimei fictive. La urma urmei, ce motiv ar avea Joan să simtă vreo durere personală? Nu fusese la Innocent House decît o singură dată, cu trei ani în urmă, cînd participase la petrecerea de Crăciun a personalului. Nu cunoștea decît puțini dintre oamenii care lucrau acolo, iar pe restul doar după nume. Și în timp ce reflecta la aceste lucruri, groaza de la Innocent House începu să i se pară ireală, neînspăimîntătoare, o născocire literară elegantă, care nu produce durere, nici pierdere, iar sentimentele de vinovăție și de oroare reduse la un puzzle ingenios. Rămase cu privirea ațintită în dansul flăcărilor din cămin, și părea să vadă imaginea domnișoarei Marple, cu poșeta strînsă protector la piept, cu ochii bătrîni și înțelepți, plini de bunătate, privind-o liniștitor, asigurînd-o că nu avea nici un motiv de teamă, că totul va fi bine.

Whisky-ul și căldura focului îi dădură o stare de mulțumire somnolentă, astfel că vocea verișoarei ei, de-abia auzită, părea să vină de la o mare distanță. Dacă nu mergeau la masă, adormea.

– Nu ar fi timpul să ne gîndim la cină? întrebă ea brusc, trezindu-se cu un efort.

30

Se întîlniră la 18.15 pe treptele care coborau pîna la nivelul apei de lîngă gara Greenwich, între un zid înalt şi rampa debarcaderului. Era un loc bun şi privat pentru o întîlnire. Era acolo şi o mică plajă de pietriş şi acum, mergînd acasă cu maşina, departe de fluviu, auzea încă clipocitul blînd al valurilor mici şi obosite, sunetul măcinat al pietricelelor ce se ciocneau una de alta, sunetul de absorţie al refluxului. Gabriel Dauntsey sosise primul la locul stabilit, dar nu se întorsese cînd venise şi Bartrum lînga el. Îi vorbi cu o voce blîndă, de parcă îşi cerea scuze.

– M-am gîndit că trebuie să vorbim, Sydney. Te-am văzut intrînd în Innocent House ieri-seară. Fereastra de la baia mea dă în Innocent Lane. M-am uitat afară din întîmplare şi te-am zărit. Era aproximativ şase şi patruzeci de minute.

Sydney ştiuse ce urma să audă şi acum, cînd cuvintele fuseseră într-adevăr rostite, le asculta cu un sentiment aproape de uşurare.

– Dar am ieşit înapoi aproape imediat, zise el, dorindu-şi din toata inima ca Dauntsey sa îl creadă. Vă jur. Dacă aţi fi aşteptat, dacă v-aţi fi uitat şi numai un minut în plus, m-aţi fi văzut. Nu am ajuns mai departe de sala de recepţie. Mi-am pierdut curajul. Mi-am spus că n-ar fi fost de nici un folos să mă cert cu el sau să-l implor. Nimic nu l-ar fi mişcat, nimic nu m-ar fi ajutat. Vă jur, domnule Dauntsey, nu am mai dat ochii cu el aseară după ce am plecat de la birou.

– Da, n-ar fi avut nici un rost. Gerard nu era deloc sensibil la implorări. Sau la ameninţări, adăuga el imediat.

– Cum să-l fi ameninţat? Nu aveam nici o putere. Putea să mă dea afară săptămîna viitoare şi nu aveam cum sa-l opresc. Şi dacă făceam ceva ce l-ar fi enervat, mi-ar fi dat nişte referinţe în aşa fel

ticluite, încît să nu pot face contestaţie, dar nici să nu mai pot găsi altă slujbă. Mă avea cu totul la mînă. Mă bucur ca a murit. Dacă aş fi religios, m-aş pune în genunchi şi i-aş mulţumi lui Dumnezeu că a murit. Dar nu l-am omorît eu. Trebuie să mă credeţi. Dacă nu ma credeţi dumneavoastră, domnule Dauntsey, cine-o să mă creadă?

Silueta de lîngă el nu făcu nici o mişcare şi nu spuse nici un cuvînt, rămînînd cu privirea aţintită peste întinderea întunecată a fluviului. În cele din urmă, cu glas umil, Sydney Bartrum îl întrebă:

– Ce o să faceţi?

– Nimic. A trebuit să vorbesc cu dumneata ca să văd ce le-ai spus poliţiştilor, dacă ai de gînd să le spui. Bineînţeles că m-au întrebat dacă am văzut pe cineva intrînd în Innocent House. Pe toţi ne-au întrebat. Am minţit. Am minţit şi am de gînd să continui să mint, dar nu are nici un sens dacă le-ai spus dumneata sau dacă e posibil să-ţi pierzi curajul.

– Nu, nu le-am spus. Le-am spus că am ajuns acasă la ora obişnuită, chiar înainte de şapte. Am sunat-o pe nevastă-mea imediat ce am auzit ce s-a întîmplat, înainte să sosească poliţia, şi i-am spus să confirme că am fost acasă la timp dacă o sună cineva să o întrebe. Am avut noroc că am ajuns primul la birou. Am fost singur în încăpere. Nu mi-a plăcut deloc că a trebuit să îi cer să mintă pentru mine, dar a zis că nu contează. Ştie foarte bine că sînt nevinovat, că n-am făcut nimic de care să-mi fie ruşine. Îi voi explica mai clar diseară. O să înţeleagă.

– Ai sunat-o înainte de a şti că moartea lui s-ar putea să fi fost crimă?

– Eu am crezut de la bun început că a fost crimă. Şarpele, faptul că era pe jumătate dezbracat. Cum sa fie asta o moarte naturală? Adaugă cu simplitate: Vă mulţumesc că nu le-aţi zis nimic, domnule Dauntsey. Nu voi uita acest lucru.

– Nu e nevoie să-mi mulţumeşti. A fost un lucru complet raţional din partea mea. Nu îţi fac o favoare. Nu e nevoie să-mi fii recunoascator. E o chestie de bun-simţ, asta-i tot. Dacă poliţia îşi pierde vremea suspectînd nevinovaţi, au mai puţine şanse să-i prindă pe vinovaţi. Şi nu prea mai am, ca altadată, încredere că ei nu pot face greşeli.

– Şi vă pasă de acest lucru? întrebă el, cu mare îndrăzneală. Vreţi să-i prindă pe vinovaţi?

– Vreau să afle cine a pus şarpele acela în jurul gîtului lui Gerard şi i-a băgat capul în gură. Asta a fost un lucru abominabil, un gest profanator. Aş prefera ca vinovaţii să fie condamnaţi şi cei nevinovaţi reabilitaţi. Presupun că asta vor majoritatea oamenilor. La urma urmei, asta înseamnă de fapt dreptate. Dar, personal, moartea lui Gerard nu mă revoltă, cum nici o moarte, de altfel, n-o mai face de mult timp. Mă îndoiesc că mai am capacitatea de a simţi ceva cu adevărat intens, orice ar fi. Nu l-am omorît eu; am omorît deja mult prea mulţi oameni la viaţa mea. Nu ştiu cine a făcut-o, dar eu şi ucigaşul acesta avem ceva în comun. Nu a trebuit să ne privim victimele în ochi. Există ceva deosebit de josnic la un ucigaş care nici măcar nu trebuie să înfrunte grozăvia faptelor sale.

– Slujba mea, domnule Dauntsey, spuse Bartrum, forţîndu-se să rostească cu voce tare acest lucru atît de umilitor. Credeţi că e sigură acum? E important pentru mine. Nu ştiţi ce planuri are domnişoara Etienne – ce planuri au ceilalţi asociaţi? Ştiu că vor trebui să se facă schimbări. Aş putea învăţa metode noi, dacă credeţi că va fi necesar. Şi nu mă deranjează dacă aduceţi pe cineva mai calificat să-mi fie şef. Pot lucra foarte bine ca subaltern. Adăugă cu amărăciune: Oricum numai la asta credea domnul Gerard că sînt bun.

– Nu ştiu ce se va hotărî în cele din urmă, zise Dauntsey. Dar sînt sigur că nu se va face nici o schimbare majoră în următoarele şase luni. Şi dacă voi avea şi eu un cuvînt de spus, siguranţa slujbei nu-ţi va fi periclitată.

După aceea se întoarseră şi se îndreptară fără să îşi vorbească spre marginea drumului unde îşi parcaseră amîndoi maşinile.

31

Sydney şi Julie Bartrum îşi cumpăraseră o casă cu ipoteca cea mai mare pe care o putuseră obţine, aproape de gara

Buckhurst Hill, pe o străduță în pantă ce semăna mai degrabă a uliță de țară decît a stradă de suburbie. Era o casă convențională, în stilul anilor 1930, cu ferestrele din față în firidă, cu o verandă și o grădină mică în spate. El și Julie aleseseră împreună tot ceea ce se găsea înăuntrul ei. Nici unul din ei nu adusese nimic care să aparțină trecutului, în afară de amintiri. De această casă, de această dovadă de siguranță atît de greu cîștigată, amenințase Gerard Etienne să îl despartă odată cu atît de multe alte lucruri. Dacă își pierdea slujba la cincizeci și doi de ani, ce speranță ar fi putut avea de a primi un salariu egal altundeva? Suma de bani pusă de o parte s-ar epuiza încet, lună după lună, pînă cînd pînă și plata ipotecii ar deveni o povară imposibilă.

Julie ieși din bucătărie de îndată ce auzi cheia în broască. Îl îmbrățișă ca întotdeauna și îl sărută pe obraz, dar în seara aceasta brațele ei erau încordate și se agăță de el aproape cu disperare.

– Dragule, ce s-a întîmplat? Ce ai pățit? Nu am vrut să te sun înapoi. Ai zis să nu te sun.

– Nu, nu ar fi fost deloc înțelept. Draga mea, nu ai nici un motiv de îngrijorare. Totul va fi bine.

– Dar ai spus că domnul Etienne a murit. Că a fost omorît.

– Hai în sufragerie, Julie, și o să-ți spun.

Se așeză foarte aproape de el și șezu nemișcată cît timp el vorbi.

– Dar nu se poate să creadă că ai putea avea ceva de-a face cu asta, dragule, zise ea după aceea. Adică, este ridicol, e stupid. Tu nu ai face rău nimănui. Tu ești atît de bun, de blînd. Nu se poate să creadă așa ceva.

– Bineînțeles că nu vor crede asta. Dar uneori oamenii nevinovați ajung să fie luați la întrebări, hăituiți, bănuiți. Uneori ajung chiar să fie arestați. Se întîmplă, Julie. Și eu am fost ultima persoană care a plecat de la birou. Am avut niște acte importante de rezolvat și am rămas pînă mai tîrziu. De aceea te-am sunat imediat ce am auzit ce s-a întîmplat. Mi s-a părut mai inteligent să spun poliției că am ajuns acasă la ora obișnuită.

– Bineînțeles că da, dragule. Ai dreptate. Mă bucur că ai făcut așa.

Sydney se simţi puţin surprins că cererea lui de a minţi pentru el nu o făcuse să se simtă neliniştită, vinovată. Poate că femeile mint mai uşor ca bărbaţii, cu condiţia să creadă că mint pentru o cauză dreaptă. Nu ar fi trebuit să îşi facă atîtea griji că îi provoca o criză de conştiinţă. Ca şi el, ea ştia încotro trebuia să îşi îndrepte loialitatea.

– A luat cineva legătura cu tine? întrebă el. Cineva de la poliţie?

– A sunat cineva. A zis că e sergentul Robbins. Nu m-a întrebat decît la ce oră ai ajuns acasă aseară. Nimic altceva. Nu mi-a dat nici o informaţie şi nici nu mi-a zis că domnul Gerard a murit.

– Şi nu i-ai dat de înţeles că ştiai, nu?

– Bineînţeles că nu. Doar m-ai avertizat. L-am întrebat despre ce este vorba şi el mi-a zis că o să-mi explici tu cînd ajungi acasă, că eşti bine şi că nu am motive să mă îngrijorez.

Deci poliţia fusese promptă. Ei, la urma urmei, era perfect previzibil. Voiseră să controleze înainte să aibă el timp să aranjeze un alibi.

– Înţelegi acum ce vreau să spun, nu? zise el. A fost într-adevăr mai bine să fim pregătiţi, nu, dragă?

– Bineînţeles că da. Dar nu crezi cu adevărat că domnul Gerard a fost omorît?

– Se pare că nu ştiu exact cum a murit. Crima e o posibilitate, dar numai una dintre posibilităţi. Se poate să fi avut un infarct şi cineva să-i fi pus şarpele pe după gît după aceea.

– Dragule, dar asta e oribil! Ce lucru îngrozitor să-i faci asta cuiva! E diabolic!

– Nu te mai gîndi la asta, zise el. Nu are nimic de-a face cu noi. Nu ne poate afecta. Dacă ne ţinem de povestea noastră, nimeni nu ne poate face nimic.

Julie nu avea nici o idee cît de adînc îi afecta de fapt. Moartea aceasta era salvarea lui. Nu îi spusese nimic despre riscul de a-şi pierde slujba sau despre cît de mult îl ura şi cît de frică îi era de Etienne. Aceasta pentru că nu voise să o îngrijoreze, dar mai ales din mîndrie. Simţea nevoia să o facă să creadă că era un om cu succes, respectat, de nepreţuit în cadrul firmei. Iar acum nu va mai trebui niciodată să afle adevărul. Se

hotărî, de asemenea, să nu îi spună nimic despre întrevederea pe care o avusese cu Dauntsey cu o oră înainte. De ce să o îngrijoreze? Totul urma să fie bine.

Ca de obicei înainte de cină, urcară împreună să îşi vadă fiica adormită. Fetiţa era în camera pe care o decoraseră chiar ei doi. De curînd, începuseră să culce copilul în pătuţ, renunţînd la leagăn, şi acum dormea acolo liniştită, întinsă pe spate, fără pernă. Julie îi explicase că aceasta era poziţia recomandată. Nu spusese cu voce tare cuvintele „pentru a evita moartea în pătuţ", dar amîndoi ştiau că la asta se referea. Cea mai mare spaimă a lor era ca nu cumva să păţească fetiţa ceva. Sydney atinse uşor cu o mînă căpşorul culcat. Era incredibil că un păr de fiinţă omenească putea să fie atît de moale, că un cap putea fi atît de vulnerabil. Copleşit de dragoste, ar fi vrut să ridice copila din pătuţ, să o ţină în braţe, lîngă obraji, să le cuprindă pe mamă şi pe fiică într-o îmbrăţişare viguroasă, să le protejeze de orice nenorocire prezentă sau viitoare.

Această casă era regatul său. Îşi spunea că o cîştigase prin dragostea sa, dar simţea pentru ea un sentiment mai apropiat de egoismul posesiv şi feroce al unui cuceritor. Era a lui pe drept şi se simţea în stare să omoare douăzeci de Gerard Etienne ca să nu o piardă. Înaintea lui Julie nimeni nu crezuse vreodată că ar fi demn de iubire. Plictisitor, costeliv, searbăd şi timid, ştiuse toată viaţa că nu merita să fie iubit, toţi anii pe care şi-i petrecuse în orfelinat îl învăţaseră acest lucru. Tatăl tău nu moare şi mama nu te părăseşte, dacă meriţi să fii iubit. Personalul orfelinatului îşi făcuse datoria cum se cuvine, după standardele timpului, dar copiii nu fuseseră iubiţi. Afecţiunea, ca şi mîncarea, fusese drămuită cu grijă şi distribuită în mod egal la toţi. Copiii ştiau foarte bine că nu erau decît deşeuri nefolositoare. Asimilau această informaţie împreună cu tocana de fiecare zi. După orfelinat trecuse printr-o serie de pensiuni, garsoniere, mici apartamente închiriate, cursuri la seral şi examene, cafele proaste, mese solitare în restaurante ieftine, micul dejun gătit într-o bucătărie comună, plăceri solitare, sex solitar, nesatisfăcător, care îi provoca mereu un sentiment de vină.

Acum se simţea ca un om a cărui viaţă se desfăşurase în subteran, în întuneric parţial. Odată cu Julie urcase în sfîrşit în lumina soarelui, orbit de lumea luminii, a sunetelor, a culorilor şi a senzaţiilor. Era bucuros că Julie mai fusese căsătorită şi înainte, dar atunci cînd făceau dragoste, reuşea să îl facă să simtă că ea era cea fără experienţă, că ea era cea care îşi găsea împlinirea pentru prima dată. Îşi spunea uneori că poate aşa şi era. Sexul cu ea fusese o adevărată revelaţie. Nu îşi închipuise niciodată că putea fi în acelaşi timp atît de simplu şi atît de miraculos. Era de asemenea bucuros, simţindu-se pe jumătate vinovat, că prima ei căsătorie fusese nefericită şi că Terry o părăsise. Astfel scăpase de teama că îl va idealiza pe fostul soţ. Nu vorbeau despre trecut decît foarte rar; era ca şi cum vieţile lor de dinainte de-a se cunoaşte aparţineau unor oameni complet diferiţi. O dată, la puţin timp după ce se căsătoriseră, Julie îi spusese:

– Mă rugam să găsesc pe cineva pe care să-l iubesc, cineva pe care să-l fac fericit şi care să mă facă fericită. Cineva care să-mi dăruiască un copil. Aproape că renunţasem la orice speranţă. Şi apoi te-am găsit pe tine. Parcă e un miracol, dragul meu, răspunsul la o rugăciune.

Cuvintele ei îl exaltaseră. Se simţise pentru un moment ca un agent al lui Dumnezeu însuşi. El, care toată viaţa nu cunoscuse decît sentimentul de neputinţă, era acum copleşit de putere.

Fusese fericit la Peverell Press pînă preluase conducerea Gerard Etienne. Pînă atunci ştiuse că era un contabil conştiincios, preţuit. Lucrase multe ore neplătite peste program. Făcuse tot ceea ce îi ceruseră să facă Jean-Philippe Etienne şi Henry Peverell; iar ceea ce îi ceruseră era în limitele competenţei lui. Dar după aceea unul din ei se pensionase şi celălalt murise, iar tînărul Gerard Etienne îi luase locul în fotoliul de director general. Nu jucase un rol prea mare la firmă în cei cîţiva ani de dinainte, dar privise cu atenţie, învăţase, avusese răbdare, îşi luase masteratul în administraţia afacerilor, îşi făurise planuri care nu includeau un contabil de cincizeci şi doi de ani cu calificări minime. Gerard Etienne, tînăr, plin de succes, frumos, bogat, care toată viaţa nu făcuse altceva decît să apuce fără scrupule cu amîndouă mîinile tot ce dorise, avea de gînd să îi

răpească lui Sydney Bartrum ceea ce îi făcea viaţa demnă de a fi trăită. Dar Gerard Etienne murise şi acum zăcea la morgă cu un şarpe vîrît în gură.

O strînse în braţe pe soţia sa şi îi spuse:

– Dragă, hai să mergem la cină. Mi-e foame.

32

Intrarea din stradă în Secţia de Poliţie Wapping este atît de discretă, încît poate fi cu uşurinţă ratată de necunoscători. Faţada de cărămidă, plăcută şi fără pretenţii, îndreptată spre Tamisa, nota de familial dată de fereastra boltită cu vedere la fluviu, sugerau o clădire veche şi confortabilă, reşedinţa unui comerciant din secolul al XVIII-lea, care preferase să locuiască deasupra depozitului său. Daniel era în biroul care fusese repartizat cazului, stînd în picioare la geam, uitîndu-se la rampa de mari dimensiuni, la cele trei debarcadere plutitoare înconjurate de o flotilă de şalupe ale poliţiei şi de vagonul-cadă din oţel inoxidabil aşezat într-un loc discret, folosit pentru primirea şi spălarea cu furtunul a înecaţilor, şi se gîndi că doar foarte puţini călători nu ar reuşi să îşi dea seama care era de fapt rolul acestei clădiri.

Sosise împreună cu sergentul Robbins, trecînd prin parcarea de autovehicule şi urcînd scările de fier forjat pînă în incinta secţiei de poliţie, care zumzăia de activitate discretă, şi de atunci fuseseră foarte ocupaţi. Instalaseră calculatoarele, eliberaseră cîteva birouri pentru el, Dalgliesh şi Kate, vorbise cu reprezentantul procuraturii în legătură cu aranjamentele care trebuiau făcute în vederea autopsiei şi a anchetei şi luase legătura cu laboratorul de analize medico-legale. Fotografiile de la locul crimei fuseseră prinse în ace de panou, claritatea şi perfecţiunea lor părînd să reducă oroarea la un simplu exerciţiu de tehnică fotografică. Vorbise de asemenea cu lordul Stilgoe în rezerva lui de la London Clinic. Din fericire, efectul anesteziei generale, surorile medicale care îl răsfăţau şi numărul mare de vizitatori îi distrăseseră în mod temporar atenţia de la crimă şi astfel lordul

Stilgoe primise raportul lui Daniel cu o bunăvoință surprinzătoare și nu pretinsese pe loc, după cum se temuse el, prezența imediată a lui Dalgliesh la căpătîiul patului său. Daniel informase Biroul de presă al Poliției Metropolitane. De îndată ce povestea ajungea în ziare, acesta va răspunde de organizarea unor conferințe de presă și va ține legătura cu ziariștii. Erau mai multe detalii pe care poliția nu avea intenția să le divulge, în interesul bunului mers al investigației, dar, cu siguranță, pînă mîine cel mai tîrziu toată lumea de la Innocent House va afla despre folosirea bizară a șarpelui și vestea va ajunge în redacțiile londoneze și în edițiile de dimineață ale ziarelor în doar cîteva ore. Biroul de presă urma să fie foarte ocupat.

Robbins veni lîngă el, considerînd că era momentul să facă o pauză.

– E interesant aici, nu-i așa? zise el. Cea mai veche secție de poliție din Regatul Unit.

– Dacă vrei să-mi spui că Poliția Fluvială a fost înființată în 1798, cu treizeci și unu de ani înaintea Poliției Metropolitane, știam și eu.

– Nu știu dacă le-ați văzut muzeul, domnule inspector. E în atelierul de tîmplărie din vechea curte de bărci. Ne-au dus să facem un tur acolo cînd eram în Școala de Instruire Preliminară. Au niște exponate foarte interesante. Cătușe pentru picioare, cuțite, uniforme vechi, o trusă medicală, arhive de la începutul secolului al XIX-lea și rapoarte despre dezastrul de pe *Princess Alice*. E o colecție fascinantă.

– Așa se explică probabil faptul că ne-au primit cu atît de puțină bunăvoință. Poate că îl bănuiesc pe custodele Poliției Metropolitane că vrea să pună mîna pe ea sau poate ne bănuiesc pe noi că am vrea să le șterpelim cele mai bune exponate. Dar îmi plac jucăriile lor astea noi.

Imediat sub ei fluviul erupse într-un tumult înspumat. Niște bărci gonflabile de mare viteză, de culoare portocalie, cu negru și gri, fiecare cu un echipaj de doi oameni care purtau căști de protecție și veste de un verde fluorescent, trecură în viteză pe lîngă, printre, și în jurul șalupelor poliției ca niște jucării periculoase pentru adulți, pornind după aceea în trombă în aval.

– N-au scaune, zise Robbins. Mă gîndesc că rezemătoarele acelea sînt extrem de incomode. Cred că ajung la o viteză de aproape patruzeci de noduri. Credeţi că vom avea vreme să mai aruncăm o privire în muzeu, domnule inspector?

– Eu unul nu aş conta pe asta.

După părerea lui Daniel, sergentul Robbins, care intrase în poliţie direct de pe băncile unei universităţi de renume, cu o diplomă în istorie, era aproape prea bun să fie adevărat. Era cu siguranţă genul de fiu pe care şi l-ar dori orice mamă: îngrijit şi curat, ambiţios fără a fi lipsit de scrupule, metodist credincios, logodit, se zvonea, cu o fată din congregaţia sa. Fără îndoială, se vor căsători şi vor avea copii reuşiţi care vor merge la cele mai bune şcoli, vor trece toate examenele la timp, nu vor crea niciodată probleme părinţilor lor şi, în cele din urmă, vor ajunge să se bage în viaţa oamenilor pentru propriul lor bine, ca profesori, asistenţi sociali şi, posibil, chiar ca poliţişti. După părerea lui Daniel, Robbins ar fi trebuit să îşi dea de multă vreme demisia, deziluzionat de violenţă şi de compromisurile pe care trebuia să le facă în practicarea meseriei de poliţist, precum şi de confruntarea cotidiană cu crima şi fărădelegea. În schimb, Robbins nu părea doar idealist, şi suporta totul bine. Daniel presupunea că avea o viaţă secretă; majoritatea oamenilor au o viaţă secretă. Aproape că nu e posibil să trăieşti fără aşa ceva. Dar Robbins ştia să fie foarte discret. Daniel se gîndi că Ministerul de Interne ar avea de profitat dacă l-ar trimite în turnee prin ţară pentru a convinge tinerii absolvenţi idealişti de avantajele unei cariere în poliţie.

Se apucară din nou de lucru. Nu mai aveau decît foarte puţin timp pînă trebuiau să se întoarcă la morgă, dar ăsta nu era un motiv ca să piardă vremea. Daniel se aşeză la birou şi începu să răsfoiască hîrtiile lui Etienne. Chiar şi la o primă privire, fusese surprins să vadă cantitatea de muncă la care se înhămase Gerard Etienne. Editura publica în jur de şaizeci de cărţi pe an cu un personal total de treizeci de oameni. Lumea editurilor îi era complet străină. Nu avea nici o idee dacă acesta era un număr mediu de cărţi sau nu, dar structura administrativă părea ciudată şi partea care cădea în sarcina lui Etienne era disproporţionat de

mare. De Witt era directorul editorial, iar Gabriel Dauntsey îl asista ca redactor de poezie, dar în rest, nu părea să facă prea multe în afară de lucrul la arhive. Claudia Etienne răspundea de vînzări şi publicitate, inclusiv de personal, şi Frances Peverell, de contracte şi drepturi de autor. Gerard Etienne, ca preşedinte şi director general, supraveghea producţia, conturile, clienţii şi depozitul, avînd astfel pe departe sarcina cea mai importantă.

Daniel era interesat şi să afle cît de departe împinsese Etienne planurile de a vinde Innocent House. Negocierile cu Hector Skolling începuseră de cîteva luni şi erau foarte avansate. Uitîndu-se însă prin procesele-verbale ale şedinţelor asociaţilor, nu văzu prea multe referiri la ceea ce se întîmpla de fapt. În timp ce Dalgliesh şi Kate fuseseră ocupaţi cu întrevederile oficiale, el aflase aproape tot atît de multe lucruri ascultînd bîrfele doamnei Demery, vorbind cu George şi cu puţinii angajaţi care se aflau în clădire. Asociaţii voiau, se pare, să prezinte imaginea unui consiliu director în general unit, avînd un scop comun, dar dovezile de pînă acum arătau o realitate cu totul diferită.

Sună telefonul. Era Kate. Mergea acasă să se schimbe. AD fusese chemat la Scotland Yard. Se vor întîlni amîndoi cu Daniel la morgă.

33

Morga locală fusese modernizată recent, dar exteriorul rămăsese neschimbat. Era o clădire cu un singur etaj de cărămidă cenuşie londoneză, în care se intra dintr-o fundătură scurtă, avînd curtea din faţă înconjurata de un zid de doi metri şi jumătate. Rolul clădirii nu era anunţat nici printr-un număr, nici printr-o firmă; cine avea treabă aici ştia unde se găseşte. Dădea oricărui curios impresia de firmă plictisitoare şi nu prea înfloritoare, unde se livrau bunuri în camionete nemarcate, care erau apoi descărcate discret înăuntru. La dreapta uşii era un garaj, suficient de mare pentru a adăposti două maşini mortuare, din care se deschideau nişte uşi duble înspre o mică zonă de

recepţie cu o sală de aşteptare la stînga. Dalgliesh, ajungînd cu un minut înainte de ora 18.30, îi găsi aici pe Kate şi pe Daniel, care aşteptau deja. Se încercase să se dea sălii de aşteptare un aer mai primitor printr-o măsuţă joasă, patru fotolii confortabile şi un televizor de mari dimensiuni pe care Dalgliesh nu îl găsise niciodată oprit. Probabil scopul lui nu era atît amuzamentul, cît terapia; tehnicienii de laborator aveau nevoie, în momentele lor neprevăzute de pauză, să înlocuiască, chiar şi numai pentru foarte puţin timp, degradarea tăcută a morţii cu imaginile strălucitoare şi efemere ale lumii vii.

Kate îşi schimbase obişnuita jachetă şi pantalonii de stofă cu blugi şi o geacă, iar părul ei blond, împletit într-o coadă, fusese vîrît într-o şapcă de jocheu cu cozoroc. Dalgliesh ştia foarte bine de ce. Şi el era îmbrăcat simplu. Izul pe jumătate dulceag, pe jumătate citric, al dezinfectantului devenea aproape de neobservat după prima jumătate de oră, dar rămînea zile întregi în haine, infiltrîndu-i garderoba cu mirosul morţii. Învăţase repede că trebuie să poarte numai haine pe care să le poată arunca imediat în maşina de spălat, în timp ce el însuşi făcea duş, înălţîndu-şi faţa în jetul puternic de apă fierbinte de parcă aceasta ar fi putut spăla fizic nu numai mirosul, ci şi imaginile pe care le văzuse în ultimele două ore. Trebuia să se întîlnească cu chestorul în biroul ministrului la Camera Comunelor la ora opt. Trebuia cumva să îşi găsească timp să se întoarcă în apartamentul său din Queenhithe pentru a face un duş înainte de a merge acolo.

Îşi amintea în culori vii – cum ar fi putut să uite? – prima autopsie la care asistase pe vremea cînd era un tînăr detectiv. Victima crimei fusese o prostituată de douăzeci şi doi de ani şi, după cum îşi amintea, apăruseră dificultăţi cu identificarea oficială a cadavrului, căci poliţia nu fusese în stare să găsească nici rude, nici prieteni apropiaţi. Trupul alb şi subnutrit, întins pe targă, cu urmele lăsate de bici, vineţii ca nişte stigmate, păruse în nemişcarea sa palidă a fi martorul suprem şi mut al lipsei de umanitate a bărbaţilor. Uitîndu-se în jurul său în sala de autopsie aglomerată, la mulţimea de oficialităţi, se gîndise că Theresa Burns primea după moarte mult mai multă atenţie din partea

statului decît primise în timp ce era încă în viață. Doctorul legist se numea McGregor, un profesionalist de școală veche, un prezbiterian rigid care insista să își desfășoare toate autopsiile într-o atmosferă spirituală. Dalgliesh își amintea cum îl mustrase pe unul dintre tehnicieni care chicotise ca răspuns la o vorbă de duh murmurată de un coleg.

– Nu accept să se rîdă în sala mea de autopsie. Nu disec o broască aici.

Doctorul McGregor nu permitea nici un fel de muzică laică în timp ce lucra, avînd o preferință pentru psalmii metrici, al căror tempo lugubru avea tendința nu numai de a încetini viteza de lucru, dar și de a-i deprima pe toți. Dar în timpul uneia dintre autopsiile lui McGregor – aceea a unui copil ucis – acompaniată de *Pie Jesu* de Fauré, Dalgliesh compusese una dintre cele mai bune poezii ale sale, și se gîndea că măcar pentru atît ar trebui să îi fie recunoscător. Lui Wardle nu îi păsa cîtuși de puțin ce muzică se punea cînd lucra, atîta timp cît nu era pop; astăzi ascultau melodiile lente și familiare ale postului Classic FM.

Erau două săli de autopsie, una cu patru mese de disecție și una cu o singură masă. Reginald Wardle o prefera pe aceasta din urmă în cazurile de crimă, dar sala era mică și, inevitabil, o mulțime de persoane se înghionteau să aibă loc: legistul și asistentul său, cei doi tehnicieni de morgă, patru polițiști, ofițerul de contact cu laboratorul, fotograful și asistentul acestuia, polițistul de la locul crimei, oamenii cu amprentele, și un legist novice, pe care Wardle îl prezentă ca fiind doctorul Manning și care urma să ia notițele autopsiei. Doctorului Wardle nu îi plăcea deloc să folosească microfonul suspendat deasupra capetelor lor. În salopetele lor, cafenii grupul arăta ca o adunare de camionagii leneși, după părerea lui Dalgliesh. Numai galoșii de plastic pe care îi purtau peste pantofi sugerau că poate aveau o îndeletnicire mai sinistră. Tehnicienii purtau și ei apărătorile de cap, dar cu vizoarele încă ridicate. Mai tîrziu, cînd vor primi organele în găletușe și le vor cîntări, vizoarele vor fi lăsate jos, protejîndu-i împotriva infectării cu SIDA sau de riscul mai comun al hepatitei B. Doctorul Wardle purta ca de obicei doar șorțul de un

verde-pal peste pantaloni şi cămaşă. Ca majoritatea medicilor legişti, şi el era neglijent în ceea ce priveşte propria siguranţă.

Cadavrul, împachetat şi sigilat în sacul de plastic, zăcea pe o targă pe rotile în hol. La ordinul lui Dalgliesh, tehnicienii desfăcură sacul şi îl traseră la o parte. Avu loc o mică explozie de aer ca un suspin, iar plasticul fîşîi ca o sarcină de electricitate statică. Trupul zăcea expus ca un imens cadou desfăcut de Crăciun. Ochii erau mai mohorîţi acum; numai şarpele lipit cu bandă scotch de obraz, cu capul vîrît ca un căluş în gură, părea să aibă viaţă sau vitalitate. Dalgliesh îşi dori să îl vadă luat de acolo – doar aşa se putea reda o oarecare demnitate acestui trup – şi se întrebă în treacăt de ce insistase să îl lase acolo pînă la autopsie. Avu nevoie de un veritabil efort de voinţă să se stăpînească să nu se întindă în faţă şi să îl smulgă de acolo. Făcu în schimb identificarea oficială, stabilind lanţul dovezilor.

– Acesta este cadavrul pe care l-am văzut prima dată la ora nouă şi patruzeci şi opt de minute, vineri, cincisprezece octombrie, la Innocent House, pe Innocent Walk, Wapping.

Dalgliesh avea un respect considerabil pentru Marcus şi Len, atît ca oameni, cît şi ca tehnicieni de morgă. Mulţi oameni, unii chiar poliţişti, considerau aproape incredibilă ideea că cineva ar lucra de bunăvoie într-o morgă, dacă nu ar dori să îşi satisfacă vreo pornire psihologică excentrică, poate chiar sinistră, dar Marcus şi Len păreau din fericire lipsiţi chiar şi de umorul morbid şi vulgar pe care mulţi angajaţi îl foloseau ca pe un mecanism de apărare împotriva groazei şi a dezgustului; îşi făceau în schimb meseria cu o competenţă firească, cu demnitate şi în tăcere, într-un mod pe care Dalgliesh îl considera absolut impresionant. Văzuse şi cît de mult se străduiau să facă un corp să pară cît mai prezentabil înainte să fie văzut de vreun membru al familiei. Multe dintre cadavrele pe care le vedeau autopsiate erau ale unor oameni bătrîni, bolnavi sau decedaţi din cauze naturale, mici tragedii, poate, pentru cei care îi iubiseră, dar care nu provocau aproape nici o reacţie unui străin. Dar se întrebă cum puteau oare să suporte să vadă tineri ucişi, victime violate, victime ale accidentelor sau ale violenţei? Într-o epocă în care

tristețea, chiar și din motive absolut firești, nu putea fi îndurată, se pare, fără terapie psihologică, oare cine – dacă exista într-adevăr cineva – le făcea o astfel de terapie lui Marcus și lui Len? Dar cel puțin erau scutiți de tentația de a-i zeifica pe cei bogați, faimoși sau frumoși. Aici, în morgă, oamenii erau egali. Ceea ce li se părea important lui Marcus și lui Len era nu numărul de doctori eminenți care se îngrămădiseră în jurul patului de moarte, nici fastul înmormîntării, ci starea de putrefacție a corpului și dacă va trebui să fie pus în frigiderul de obezi.

Targa pe care se afla corpul acum gol fusese așezată pe podea, astfel ca fotograful să poată să se miște mai ușor în jurul său. Cînd dădu din cap, exprimîndu-și satisfacția cu primele poze, cei doi tehnicieni îl răsuciră cu blîndețe pe o parte, avînd grijă să nu miște șarpele. În cele din urmă, cu cadavrul întins pe spate, targa fu ridicată și așezată pe suporturile de la marginea mesei de autopsie, cu gaura rotundă deasupra jgheabului de scurgere. Doctorul Wardle făcu examinarea generală obișnuită a corpului, îndreptîndu-și apoi atenția asupra capului. Desprinse cu grijă banda scotch, scoase cu blîndețe șarpele de parcă era un specimen biologic de un interes extraordinar și începu să examineze gura, arătînd ca un dentist excesiv de entuziast, după părerea lui Dalgliesh. Își aminti ce îi mărturisise odată Kate Miskin cînd de-abia începuse să lucreze cu el: că, de fapt, ceea ce o făcea să simtă cea mai mare greață era această parte a autopsiei, și nu îndepărtarea sistematică de mai tîrziu a tuturor organelor, urmată de cîntărirea lor. Spusese că avea senzația că nervii morți nu erau decît inactivi, și că ar fi putut încă reacționa așa cum o făcuseră în timpul vieții la atingerea degetelor cercetătoare îmbrăcate în mănuși. Dalgliesh știa că în momentul acela Kate se găsea exact în spatele lui, dar nu îi aruncă nici o privire. Putea fi sigur că nu va leșina, nici acum, și nici mai tîrziu, dar bănuia că, asemenea lui, și ea simțea mai mult decît un simplu interes profesional în dezmembrarea a ceea ce fusese pînă nu demult un bărbat tînăr și sănătos – și regretă din nou că munca de polițist pretindea un asemenea tribut în inocență și sensibilitate pierdute.

Dintr-odată doctorul Wardle scoase un sunet răguşit şi profund, aproape ca un mîrîit, sunetul distinctiv pe care îl făcea atunci cînd găsea ceva interesant.

– Ia uită-te la asta, Adam. Pe cerul gurii. Are o zgîrietură clară. După moarte, după cum arată.

La locul crimei îi spusese „domnule comandant", dar acum, rege pe domeniul său, simţindu-se în largul său ca de fiecare dată cînd îşi exercita meseria, doctorul i se adresă lui Dalgliesh pe numele de botez.

– Arată de parcă un obiect cu colţuri ascuţite i-a fost băgat înăuntru sau scos din gură după moarte, observă Dalgliesh aplecîndu-se. După cum vine urma aş zice că scos.

– E greu să fii sigur sută la sută, bineînţeles, dar aşa mi se pare şi mie. Direcţia zgîrieturii e din partea din spate a palatului pînă aproape de dinţii de sus. Doctorul Wardle se trase la o parte pentru a le permite lui Kate şi lui Daniel să se uite şi ei în gură. E imposibil să spui exact ce s-a întîmplat, desigur, adăugă el. Cu excepţia faptului că s-a întîmplat după moarte. Se poate ca Etienne să-şi fi pus lucrul acela – orice o fi fost – în gură, şi altcineva i l-a scos.

– Şi cu forţă, posibil în grabă, zise Dalgliesh. Dacă s-ar fi întîmplat înainte să se instaleze rigiditatea cadaverică, ar fi fost mult mai uşor şi mai rapid să se scoată obiectul acela. Cîtă putere e necesară ca să forţezi falca după ce s-a instalat rigiditatea?

– Nu e dificil, bineînţeles, şi e şi mai uşor dacă gura era parţial deschisă şi a putut să-şi vîre degetele înăuntru să îşi folosească ambele mîini. Un copil nu ar fi fost în stare, dar nu cauţi un copil, nu?

– Dacă i-a vîrît în gură şarpele imediat ce a scos obiectul acela ascuţit, foarte curînd după moarte, nu ar trebui să ne aşteptăm să vedem vreo pată vizibilă de sînge pe material? întrebă Kate. Cît de mult sînge s-ar scurge imediat după moarte?

– Imediat după moarte? făcu doctorul Wardle. Nu mult. Dar sigur nu era viu cînd s-a făcut zgîrietura asta.

Se uitară toţi cu atenţie la capul şarpelui.

– Chestia asta a fost folosită pe post de jucărie în Innocent House timp de aproape cinci ani, spuse Dalgliesh. E mai uşor să ne imaginăm o pată pe el decît să o vedem. Nu e nici o urmă evidentă de sînge. La laborator s-ar putea să găsească ceva. Dacă i-a fost vîrît în gură imediat după ce i-a fost scos un obiect, ar trebui să existe vreo dovadă biologică.

– Aveţi vreo idee, domnule doctor, întrebă Daniel, ce fel de obiect a fost?

– Ei bine, nu văd să existe alte urme pe ţesuturile moi sau în spatele dinţilor, ceea ce sugerează ca a fost ceva ce i-a încăput destul de uşor în gură, deşi de ce naiba ar fi vrut aşa ceva, n-am idee. Dar oricum, asta-i treaba voastră.

– Dacă era ceva ce voia să ascundă, zise Daniel, de ce nu şi l-a pus în buzunarul de la pantaloni? Ca să-l ascundă în gură însemna că trebuia să tacă. Nu văd cum ar fi putut vorbi normal cu ceva în gură, fie chiar şi un obiect foarte mic. Dar să presupunem că ştia că urma să moară. Să presupunem că era prins în capcană în camera aceea cu robinetul lipsă, cu o fereastră pe care nu putea să o deschidă...

– Dar obiectul ar fi fost descoperit asupra sa chiar dacă nu l-ar fi pus decît în buzunar, interveni Kate.

– În afară de cazul în care criminalul ştia că există şi venea înapoi după el. În cazul ăsta are logică să-l ascundă în gură, chiar dacă era ceva ce criminalul nici nu ştia că există. Punîndu-l în gură, măcar a fost sigur că medicul legist îl va gasi, dacă nu altcineva înainte.

– Dar ştia, obiectă Kate. Criminalul, vreau să zic. A venit înapoi ca să-l caute şi cred că l-a găsit. I-a forţat gura ca să-l scoată afară, apoi s-a folosit de şarpe ca să pară că e una dintre farsele acelea din firmă.

Ea şi Daniel erau atît de concentraţi, de parcă doar ei doi se aflau în sală.

– Dar oare chiar s-a gîndit că nu vom găsi zgîrietura? întrebă Daniel.

– Ei na, Daniel. Nu a ştiut că i-a zgîriat gura. Tot ceea ce ştia era că a trebuit să disloce falca din rigiditatea cadaverică şi ştia

că era imposibil să nu ne dăm seama de asta. Aşa că s-a folosit de şarpe. Şi dacă nu îl zgîria, ne-ar fi păcălit. Căutăm un criminal care ştia cam cît de repede apare rigiditatea cadaverică şi cît timp durează, şi care se aştepta ca mortul să fie găsit relativ curînd. Dacă trupul rămînea nederanjat cel puţin încă o zi, şarpele nu ar mai fi fost necesar.

Dalgliesh îşi dădu seama că erau în pericol de a teoretiza, înainte de a afla toate faptele. Autopsia nici măcar nu se terminase. Pentru moment nu aveau nici o confirmare a cauzei morţii, dar se simţea destul de sigur, aşa cum de bună seamă era şi doctorul Wardle, că ştia care urma să se dovedească a fi cauza morţii.

– Ce fel de obiect? întrebă Kate. Ceva mic, cu laturi ascuţite? O cheie? O legătură de chei? O cutie mică de metal?

– Sau caseta unui casetofon mic? zise încet Dalgliesh.

Dalgliesh plecă fără să aştepte să se termine autopsia. Doctorul Wardle îi explica asistentului său că probele de sînge trebuiau luate din vena femurală, nu din inimă, şi de ce. Dalgliesh nu credea că mai era ceva de aflat şi, dacă mai era, urma să i se spună foarte curînd. Trebuia să se mai uite peste nişte hîrtii înainte de întîlnirea de la Camera Comunelor şi nu mai avea atît de mult timp. Nu mai avea nici un rost să treacă pe la Scotland Yard înainte de a merge acasă să se schimbe, şi şoferul său, William, îi adusese servieta de la birou şi îl aştepta acum în curtea din faţă, pe chipul lui rotund şi prietenos putîndu-se citi neliniştea.

Ploaia torenţială din acea dimineaţă se transformase într-o ploaie măruntă şi continuă şi aerul care intra prin geamul pe jumătate deschis avea gustul sărat şi amar al Tamisei. Luminile semafoarelor de pe dig pătau aerul cu roşul lor intens şi, în timp ce aşteptau să se schimbe, un cal al poliţiei cu trupul şiroind de ploaie, bătu din copitele delicate pe asfaltul lucios. Întunericul se lăsase cu rapiditate asupra oraşului, transformîndu-l într-o fantasmagorie de lumini, în care străzile şi pieţele tremurau în coliere mişcătoare de alb, roşu şi verde. Îşi deschise servieta şi îşi scoase hîrtiile pentru a mai citi o dată rapid argumentele mai importante. Era timpul să schimbe priorităţile din mintea sa către

o preocupare mai imediată – şi probabil mai importantă în cele din urmă. De obicei nu i se părea deloc dificil acest lucru, dar acum imaginile de la morgă îi persistau încă în minte.

Ceva mic, ceva ascuţit, fusese smuls cu forţa din gura lui Etienne după ce rigiditatea cadaverică se instalase în partea superioară a corpului. Era posibil ca acel mic obiect să fi fost o casetă; dispariţia casetofonului sugera cu siguranţă această posibilitate. Deducţia logică era că Etienne dictase pe casetă numele criminalului, şi că acesta se întorsese mai tîrziu să îndepărteze dovada. Dar respinse această ipoteză simplă. Ucigaşul lui Etienne avusese grijă să nu lase nimic în cameră care ar fi putut să îi permită să lase un mesaj. Podeaua şi poliţa căminului fuseseră curăţate, toate hîrtiile, îndepărtate, agenda lui Etienne cu stiloul de aur fuseseră furate cu o zi înainte. Criminalul se gîndise chiar şi la acest lucru. Etienne nu putuse nici măcar să îi scrijelească numele pe podeaua goală de lemn. Atunci de ce ar fi fost ucigaşul atît de idiot încît să îi lase un casetofon pe care să poată să-l folosească cu uşurinţă?

Mai exista, desigur, şi o altă explicaţie. Casetofonul putuse fi acolo cu un scop anume, şi dacă aşa era, atunci cazul promitea să fie chiar mai enigmatic şi mai complex decît păruse la prima vedere.

34

Cînd se întoarse Dalgliesh la biroul de la Wapping trecuse de ora 20.30, iar Robbins fusese trimis acasă. Kate şi Daniel cumpăraseră sandviciuri pe drum şi se mulţumiră cu ele şi cu cafea pentru restul serii. Lucrau de aproape douăzeci şi patru de ore, dar încă nu se terminase. Dalgliesh voia să evalueze progresul făcut şi să îşi facă o idee clară despre direcţia de urmat înainte de a începe următoarea fază a anchetei.

Se aşeză pentru vreo zece minute să studieze hîrtiile pe care la adusese Daniel de la biroul lui Gerard Etienne şi apoi, închizînd dosarul fără nici un comentariu, se uită la ceas.

– Foarte bine, zise el. Deci la ce concluzii preliminare aţi ajuns din faptele pe care le cunoaştem pînă acum?

Daniel răspunse imediat, exact aşa cum se aşteptase şi Kate. Acest lucru nu o îngrijoră. Aveau acelaşi grad, dar ea avea mai multă experienţă şi nu simţea nevoia să o pună în evidenţă. Exista desigur un avantaj în a începe primul; în acest fel ceilalţi nu mai puteau să îşi asume meritul pentru ideile tale şi demonstra, de asemenea, şi agerime. Pe de cealaltă parte, exista o anume inteligenţă şi în a avea răbdare. Daniel îşi spunea poezia cu multă grijă; Kate se gîndi că probabil o repetase în minte încă de la întoarcerea de la morgă.

– Moarte naturală, sinucidere, accident sau crimă? începu el. Primele două sînt excluse. Nu avem nevoie de raportul laboratorului ca să ştim cu siguranţă că a fost otrăvire cu monoxid de carbon, am aflat asta la autopsie. Putem spune că a murit perfect sănătos. Nu există absolut nici o dovadă care să indice sinucidere, aşa că nu cred că este cazul să ne pierdem vremea cu ideea asta.

Aşa că ajungem la accident, continuă el. Dacă aceasta a fost o moarte accidentală, ce anume trebuie să înţelegem? Că Etienne s-a hotărît dintr-un motiv oarecare să lucreze în micul birou de arhive, că şi-a lăsat haina pe scaun în birou şi cheile în sertar. Că i-a fost frig, a aprins focul cu chibrituri despre care nu există nici o dovadă că le-ar fi avut la el, după aceea a fost atît de absorbit de munca sa, încît nu a realizat că soba începuse să funcţioneze greşit, pînă a fost prea tîrziu. În afara discordanţelor evidente, dacă s-ar fi întîmplat în felul acesta, cred că l-am fi găsit prăbuşit la masă, nu pe jumătate gol şi întins pe spate cu capul spre sobă. În momentul acesta nu voi lua în consideraţie şarpele. Cred că trebuie să facem o diferenţă clară între ce s-a întîmplat la momentul morţii şi ce s-a întîmplat cu corpul după aceea. Evident, cineva l-a găsit după ce rigiditatea cadaverică se instalase deja în partea de sus a corpului, dar nu există nici o dovadă

că persoana care i-a vîrît şarpele în gură i-a dat jos cămaşa sau l-a mutat de la masa unde a fost găsit.

– Precis şi-a dat jos cămaşa singur, zise Kate. Era încleştată în mîna lui dreaptă. Arată de parcă o dăduse jos gîndindu-se să o folosească să stingă focul. Vreau să spun, uitaţi-vă numai la fotografie. Mîna dreaptă ţine încă o parte din cămaşă, restul îi atîrnă peste piept. Mie mi se pare că a murit cu faţa în jos şi ucigaşul l-a întors pe spate, poate cu piciorul, şi după aceea i-a forţat gura ca să i-o deschidă. Uitaţi-vă la poziţia genunchilor, uşor îndoiţi. Nu a murit în poziţia asta. Este şi concluzia autopsiei că a murit cu faţa în jos. Se tîra prin cameră către foc.

– Foarte bine, sînt de acord cu tine. Dar n-ar fi avut nici o şansă să stingă focul, nu aşa. Cămaşa s-ar fi aprins.

– Ştiu că n-ar fi putut, dar aşa arată. Poate i s-a părut posibil să înăbuşe focul, aşa ameţit cum era.

Dalgliesh îi ascultă argumentînd fără să intervină.

– Dar asta sugerează că ştia ce i se întîmplă, spuse Daniel. Dar dacă ştia, cel mai potrivit lucru ar fi fost să deschidă uşa şi să lase să intre aer, şi apoi să stingă soba.

– Dar gîndeşte-te că uşa fusese încuiată pe dinafară şi robinetul de la sobă nu era acolo. Cînd a încercat să deschidă fereastra de sus şnurul s-a rupt, pentru că cineva îl zdrenţuise dinainte ca să se asigure că imediat ce se trage de el cu puţină forţă să se rupă. Ucigaşul trebuie să fi scos afară scaunul şi masa prima dată, aşa că Etienne nu s-a putut urca pe ele să ajungă la geam şi să spargă sticla. Fereastra era evident blocată. Nu avea cum s-o deschidă nici dacă ajungea la ea, decît dacă găsea ceva cu care s-o spargă.

– Casetofonul, poate? întrebă Daniel.

– Prea mic, prea fragil. Dar totuşi, cu siguranţă ar fi încercat. Ar fi putut să lovească în geam cu mîinile goale, dar nu sînt urme de vînătăi pe ele. Cred că mobila fusese scoasă afară înainte de a fi intrat el în cameră. Ştim după urmele de pe perete că masa stătea de obicei la cîţiva centimetri la stînga.

– Asta nu e o dovadă. Cel care a curăţat camera putea s-o fi mişcat de la loc.

– N-am spus că e o dovadă, dar e semnificativ. Atît Gabriel Dauntsey, cît şi doamna Demery au zis că masa nu era la locul ei obişnuit,

– Asta nu înseamnă că nu mai sînt suspecţi.

– Nici n-am zis aşa ceva. Dauntsey e un suspect evident. Nimeni nu avea o şansă mai bună ca el. Dar dacă Dauntsey a mutat masa şi scaunul, cu siguranţă s-ar fi chinuit să aşeze masa exact la locul unde stătea de obicei. În afară de cazul în care se grăbea, bineînţeles. Se întrerupse, şi după aceea se întoarse încîntată spre Dalgliesh. Şi bineînţeles ca era grăbit, domnule. Trebuia să se întoarcă în perioada de timp de care ar fi avut nevoie pentru o baie.

– Ne grăbim prea tare, spuse Daniel. Astea nu sînt decît ipoteze.

– Eu le-aş spune mai degrabă deducţii logice.

– Teoria lui Kate e rezonabilă, interveni Dalgliesh pentru prima dată. Este conformă cu toate faptele pe care le cunoaştem. Dar ceea ce ne lipseşte este un crîmpei de dovadă. Şi hai să nu uităm de şarpe. Ce anume aţi aflat în legătură cu numărul de oameni care ştiau că era în sertarul domnişoarei Blackett, în afară bineînţeles de domnişoara Blackett, Mandy Price, Dauntsey şi fraţii Etienne?

– Ştirea ajunsese în toată clădirea pînă după-masă, domnule, răspunse Kate. Mandy i-a zis doamnei Demery ca Etienne i-a ordonat să se descotorosească de el, cînd făceau cafea împreună în bucătărie, imediat după unsprezece treizeci. Doamna Demery recunoaşte că e posibil să fi spus unei persoane sau două cînd s-a dus prin birouri cu căruciorul cu ceaiul de dupa-amiază. „Unei persoane sau doua“ înseamnă probabil fiecare om din clădire. Doamna Demery a fost destul de vagă în legătură cu ceea ce a zis exact, dar Maggie FitzGerald de la Publicitate e foarte sigură că lor le-a spus că domnul Gerard i-a ordonat domnişoarei Blackett să se descotorosească de şarpe şi că ea l-a pus în sertarul de la birou. Domnul Sydney Bartrum de la Contabilitate pretinde că el nu ştia. A zis că el şi oamenii lui nu

au timp de bîrfe cu oamenii de serviciu şi că oricum ei n-ar fi avut ocazia. Departamentul lor se află în casa de la numărul zece şi îşi fac ceaiul de după-masă acolo singuri. De Witt şi domnişoara Peverell au recunoscut că ştiau. Oricum, oricine ar fi considerat că sertarul domnişoarei Blackett e locul cel mai firesc să caute şarpele. Avea o afecţiune sentimentală pentru Sid-cel-Şuierător şi nu l-ar fi aruncat.

– Dar de ce s-a obosit Demery să transmită ştirea peste tot? întrebă Daniel. Nu prea e cine ştie ce bîrfă...

– Nu, dar evident a creat o oarecare vîlvă. Majoritatea personalului ştia sau bănuia că Gerard Etienne nu s-ar supăra să n-o mai vadă pe domnişoara Blackett. Probabil se întrebau cu toţii cît timp va mai rezista, dacă va da naibii slujba înainte s-o dea el afară. Orice nouă ciocnire între ei doi era o ştire interesantă în firmă.

– Vedeţi cît de important este şarpele, zise Dalgliesh. Fie că ucigaşul a fost cel care l-a învîrtit în jurul gîtului lui Etienne şi i-a băgat capul în gură, probabil ca să explice forţarea fălcii din rigiditate, fie că farsorul a dat peste cadavru şi a văzut posibilitatea unei răutăţi absolut revoltătoare. Dacă ucigaşul a făcut-o, este el oare şi farsorul? Au fost oare toate farsele astea doar parte a unui plan extrem de bine ticluit început de atîta timp deja, încă de la primele farse? Asta s-ar lega şi cu şnurul slăbit de la geam. Dacă deşirarea a fost intenţionată, atunci a fost făcută pe o perioadă mai lungă de timp. Sau poate criminalul a realizat însemnătatea fălcii desfăcute şi a folosit şarpele dintr-un impuls, să ascundă faptul că luase ceva din gură de la Etienne?

– Mai există o posibilitate, domnule, rosti Daniel. Să presupunem că farsorul găseşte cadavrul, crede că a murit din cauze naturale sau accidentale, şi atunci se hotărăşte să aţîţe spiritele făcîndu-l să pară o crimă. Este posibil ca această persoană să fi mutat masa de la loc şi să pună şi şarpele în jurul gîtului lui Etienne.

– Nu putea să slăbească şnurul de la geam, obiectă Kate. Asta ar fi trebuit să o facă cu mai mult timp înainte. Şi de ce să

se obosească să mute masa? Asta nu putea decît să complice cazul şi să facă moartea să pară crimă dacă farsorul ştia deja că Etienne murise de intoxicaţie cu monoxid de carbon.

– Cu siguranţă a ştiut. El a oprit soba de gaz.

– Ar fi făcut asta oricum, zice Kate. În cămăruţa aceea atît de mică era probabil cald ca într-un cuptor. Se întoarse spre Dalgliesh: Domnule comandant, cred că nu există decît o singură teorie care se potriveşte cu toate faptele. Planul iniţial fusese să pară o moarte accidentală cu intoxicaţie de monoxid de carbon. Criminalul plănuia să găsească primul cadavrul şi să fie singur. Tot ce trebuia să facă în acest caz era să pună la loc robinetul şi să oprească gazul – o reacţie naturală oricum – apoi să pună înapoi masa şi scaunul, să ia casetofonul şi să dea alarma în clădire. Dar n-a mai găsit caseta, şi cînd a găsit-o n-a putut pune mîna pe ea fără să desfacă falca cu forţa, din cauza rigidităţii. Ştiind că acest lucru nu va trece neobservat de nici un detectiv sau doctor legist cît de cît competent, s-a folosit de şarpe să sugereze că a fost o moarte accidentală complicată de răutatea farsorului firmei.

– De ce să ia casetofonul? obiectă Daniel. Acum vorbesc despre criminal.

– De ce să-l lase? Trebuia să ia caseta, putea tot atît de bine să ia tot casetofonul. Putea, de pildă, să-l azvîrle în Tamisa. Se întoarse spre Dalgliesh. Credeţi că o echipă de scafandri ar avea vreo şansă să-l găsească, domnule?

– Extrem de improbabil, replică Dalgliesh. Şi, chiar dacă l-ar găsi, caseta nu ar fi intactă. Criminalul a şters cu siguranţă orice mesaj. Nu cred că merită căutată, dar ar fi bine să vorbeşti cu oamenii de aici. Află de la ei tot ce poţi despre cum e fundul apei în faţă la Innocent House.

– Mai e ceva, domnule, zise Daniel. Dacă ucigaşul a vrut să lase un mesaj pentru victima sa, de ce a folosit caseta? De ce nu l-a scris? Oricum trebuia să îl recupereze după aceea. Ar fi fost tot aşa de uşor să recupereze o bucată de hîrtie, poate chiar mai uşor.

– Dar nu tot atît de sigur, spuse Dalgliesh. Dacă Etienne a avut suficient de mult timp înainte să înceapă să-şi piardă cunoştinţa, ar fi putut rupe hîrtia bucăţi, pe care să le ascundă în locuri separate. Şi, chiar dacă nu ar fi rupt-o, hîrtia e mai uşor de ascuns decît o casetă. Criminalul a ştiut că s-ar putea să nu aibă prea mult timp. Trebuia să recupereze mesajul acela şi asta cît mai repede. Şi mai e un motiv: o voce care îţi vorbeşte nu poate fi ignorată, în schimb un mesaj scris, da. Chestia cea mai interesantă la tot cazul acesta este de ce a trebuit să lase un mesaj.

– Să-şi bată joc de el, fu de părere Daniel. Să aibă ultimul cuvînt. Să-i demonstreze cît de inteligent a fost.

– Sau să-i explice de ce a trebuit să moară, zise Dalgliesh. Dacă acesta a fost scopul mesajului, atunci motivul acestei crime probabil nu era evident. Este posibil să fie un motiv din trecut, poate chiar din trecutul îndepărtat.

– Dar dacă a fost aşa, de ce să aştepte pînă acum? Dacă ucigaşul e cineva de aici, de la Innocent House, atunci Etienne ar fi putut fi omorît oricînd în ultimii douăzeci şi ceva de ani. A lucrat la editură de cînd a absolvit Cambridge-ul. Ce s-a întîmplat recent care să facă acestă crimă necesară?

– Etienne a preluat conducerea ca preşedinte al consiliului şi ca director general, plănuia să forţeze vînzarea clădirii Innocent House şi se logodise, zise Dalgliesh.

– Credeţi că logodna ar putea avea vreo relevanţă, domnule?

– Orice ar putea fi relevant, Kate. Mîine-dimineaţă o să vorbesc cu tatăl lui Etienne. Claudia Etienne s-a dus în seara asta, mai devreme, pîna la Bradwell-on-Sea pentru a-i spune vestea şi pentru a-l ruga sa accepte să se întîlnească cu mine. Nu va rămîne acolo peste noapte. Am rugat-o să vă aştepte mîine la apartamentul lui Etienne în Barbican. Dar prima noastră prioritate este să verificăm toate alibiurile, începînd cu asociaţii şi personalul de la Innocent House. Daniel, tu şi cu Robbins ar trebui să vorbiţi şi cu Esmé Carling. Aflaţi unde s-a dus cînd a plecat de la librăria Better Books din Cambridge. Petrecerea

de logodnă a lui Gerard Etienne a avut loc în zece iulie. Trebuie să verificăm lista cu invitați și să avem întrevederi cu toți oamenii care au participat. Va trebui să aveți tact. Ne interesează, desigur, dacă s-au plimbat singuri prin clădire și dacă au văzut ceva ciudat sau care le-a dat de bănuit. Dar ne concentrăm pe asociați, dacă au un alibi valid. I-a văzut cineva pe Claudia Etienne și pe însoțitorul ei pe fluviu, și la ce oră? Verificați la spitalul St Thomas la ce oră a fost adus Gabriel Dauntsey acolo și la ce oră a plecat. Eu pornesc dimineața devreme către Bradwell-on-Sea, și cred că mă voi întoarce la începutul după-amiazii. Acum însă cred că ar fi mai bine să plecăm acasă.

35

Asociații își petrecură ziua de vineri separat. În fața mesei de bucătărie, încercînd să își adune puterile pentru a se putea decide ce anume să mănînce, Frances se gîndi că acest lucru nu era deloc surprinzător. Duceau vieți separate în afara activității de la Innocent House și uneori i se părea că făceau intenționat un efort să se distanțeze unul de altul în afara orelor de birou, aproape ca și cum ar fi vrut să își demonstreze că singurul lucru pe care îl aveau în comun era serviciul. Rareori discutau despre ceea ce făceau în timpul liber și se întîmpla ca atunci cînd era invitată la o petrecere la o altă editură să zărească părul negru și lucios al Claudiei printre chipurile gălăgioase, sau cînd mergea la teatru cu o prietenă din copilărie să îl vadă pe Dauntsey înaintînd dureros de încet spre locul său undeva mai în față. Cu aceste ocazii se salutau cu politețea unor cunoștințe întîmplătoare. În această seară însă simțea că ceea ce îi ținea deoparte era mai puternic decît simpla obișnuință, că pe măsură ce se scurgea ziua, deveniseră din ce în ce mai reticenți să discute moartea lui Gerard și că sinceritatea acelei ore petrecute împreună în sala de consiliu fusese înlocuită de neîncredere.

Ştia bine că James nu avusese de ales. Trebuise să meargă acasă la Rupert, şi Frances îl invidiase pentru asta. Ea nu îl întîlnise niciodată pe acest prieten, nu fusese niciodată invitată acasă la el de cînd acesta se mutase acolo, şi se întreba cum se desfăşura viaţa lor. Dar cel puţin el avea pe cineva căruia să îi împărtăşească nenorocirile zilei, o zi care i se părea acum nefiresc de lungă. Plecaseră devreme de la Innocent House, printr-o hotărîre comună nerostită, şi Frances aşteptase pînă cînd Claudia încuiase uşa şi setase alarma.

– Te simţi bine, Claudia? se interesase ea, şi chiar şi în timp ce rostea cuvintele, fu copleşită de inutilitatea, de banalitatea lor.

Se întrebă dacă ar trebui să se ofere să meargă acasă cu Claudia, dar se temea că aceasta nu ar privi gestul decît ca pe o dovadă de slăbiciune, a propriei ei nevoi de companie. Şi Claudia, la urma urmei, îl avea pe logodnicul ei – dacă îi era într-adevăr logodnic. Era mult mai probabil că va dori compania lui, nu a ei.

– Tot ceea ce vreau în momentul acesta este să mă duc acasă şi să fiu singură, răspunsese Claudia. Apoi adăugase: Dar tu, Frances? Tu te simţi bine?

Aceeaşi întrebare fără sens, la care era imposibil să răspunzi. Se întrebă ce ar zice Claudia dacă i-ar spune: „Nu, nu mă simt bine. Nu vreau să fiu singură. Stai cu mine în seara asta, Claudia. Rămîi să dormi în camera mea de oaspeţi".

Putea, bineînţeles, să îl sune pe Gabriel. Oare ce făcea, la ce se gîndea, în apartamentul acela lipsit de rafinament şi cu prea puţin mobilier. Şi el îi spusese: „Te simţi bine, Frances? Sună-mă dacă ai nevoie de companie". Ar fi preferat să îi fi spus: „Pot să urc la tine, te rog, Frances? Nu vreau să fiu singur". În loc de asta însă, el îi plasase ei responsabilitatea. Să-l sune acum ar fi o recunoaştere a unei slăbiciuni, o nevoie, care lui se putea să nu i se pară deloc bine-venită. Se întrebă care era oare problema cu Innocent House de îi făcea pe oameni să li se pară atît de greu să îşi exprime dorinţa omenească de a-şi oferi unul altuia un simplu gest de bunătate?

În cele din urmă își deschise o conservă de supă de ciuperci și își fierse un ou. Se simțea extraordinar de obosită. Noaptea trecută, ghemuită pe fotoliul lui Gabriel, cu orele acelea de somn neliniștit, nu o pregătise deloc pentru ziua de azi. Dar știa că nu era gata de culcare încă. Astfel că, după ce spălă vasele, se duse în dormitorul tatălui ei pe care îl transformase în salonaș, și se așeză în fața televizorului. Îi trecură prin fața ochilor imagini sclipitoare: știri, un documentar, o comedie, un film vechi, o piesă modernă. În timp ce apăsa pe butoanele telecomenzii, schimbînd rapid canal după canal, fețele zîmbeau, rîdeau, erau serioase, sobre, cu gurile deschizîndu-se și închizîndu-se întruna, un drog vizual, fără nici un înțeles, netrezind nici o emoție, dar oferind cel puțin o falsă tovărășie, o mîngîiere efemeră și irațională.

La ora unu se duse la culcare, luînd cu ea un pahar de lapte fierbinte în care turnase puțin whisky. Fu foarte eficient și o ajută să adoarmă.

Coșmarul reveni în zori, vechiul coșmar, dar cu o nouă deghizare, mai groaznică, mai reală. Mergea prin tunelul din Greenwich între tatăl ei și doamna Rawlings. O țineau de mînă, dar de data aceasta mîinile lor o țineau captivă, nu o linișteau. Nu putea să fugă și nici nu avea unde să fugă. Din spatele ei se auzi crăpîndu-se tavanul tunelului, dar nu îndrăzni să se întoarcă să vadă, deoarece știa că și o singură privire ar fi un dezastru. În fața ei tunelul se întindea mai mult decît era în realitate, cu un cerc de lumină strălucitoare la capăt. În timp ce mergeau tunelul se lungi și cercul deveni din ce în ce mai mic, pînă cînd nu mai era decît de mărimea unei farfurioare mici, strălucitoare, și Frances știa că în curînd va scădea pînă la un vîrf de ac de lumină, și apoi va dispărea. Tatăl ei mergea cu spatele foarte drept, fără să se uite la ea, fără să-i vorbească. Purta haina de stofă cu o pelerină scurtă pe care o îmbrăca mereu iarna și pe care ea o dăduse Armatei Salvării. Era furios pe ea că o dăduse fără să îl consulte și pe el, dar o găsise și o luase înapoi. Nu era deloc surprinsă să vadă șarpele înfășurat în jurul gîtului lui. Era

un şarpe adevărat, imens ca o cobră, întinzîndu-se şi strîngîndu-se, înfăşurat în jurul umerilor lui, şuierînd diabolic, gata să-l zdrobească, să-l sufoce. Şi deasupra lor cărămizile de pe tavan erau ude şi începuseră deja să cadă primii stropi mari de apă. Dar Frances văzu că nu erau stropi de apă, ci de sînge. Şi atunci se eliberă brusc şi începu să alerge, ţipînd, către punctul de neatins de lumină, în timp ce tavanul de deasupra se crăpa şi se prăbuşea, iar valurile negre, uriaşe, anihilatoare, ale morţii se rostogoleau spre ea din faţă, acoperind cu bezna lor luminiţa.

Se trezi şi descoperi că era lîngă fereastră, bătînd cu mîinile în geam. Se simţi uşurată, dar coşmarul îi rămase ca o pată în minte. Dar cel puţin ştia că nu fusese decît un coşmar. Se duse la pat şi aprinse veioza de pe noptieră. Era aproape ora cinci. Nu avea nici un sens să încerce să mai adoarmă. Aşa că îşi luă capotul, trase perdelele şi deschise fereastrele. Din camera întunecată privi licărul luminos al fluviului şi cîteva stele. Groaza pe care i-o provocase visul începea să îi treacă, dar apărea alta, din care nu avea nici o speranţă să se trezească.

Pe neaşteptate se gîndi la Adam Dalgliesh. Şi apartamentul lui dădea spre Tamisa, la Queenhithe. Se întrebă de unde ştia unde locuia Daldgiesh şi apoi îşi aduse brusc aminte că citise nişte recenzii ale ultimului său volum de poezie, care avusese foarte mare succes. Era un om foarte discret, dar cel puţin acest lucru reieşise din articole. Era ciudat că vieţile lor erau legate de acest fluviu întunecat şi încărcat de istorie. Se întrebă dacă era şi el treaz în acel moment, dacă silueta lui înaltă şi întunecată privea acelaşi fluviu periculos.

PARTEA A TREIA

Lucrare neterminată

36

În sîmbăta de 16 octombrie la ora nouă Jean-Philippe Etienne își începu, ca de obicei, plimbarea. Nici ora, nici ruta nu variau vreodată, indiferent de anotimp sau de vreme. Se plimba de-a lungul crestei înguste și stîncoase care separa mlaștinile de terenurile arate unde se spune că fusese pe vremuri fortul roman de la Othona, puțin mai departe de capela anglo-celtică St Peter-on-the-Wall și în jurul capului estuarului Blackwater. Foarte rar se întîlnea cu cineva în timpul acestor plimbări matinale, chiar și vara, cînd se mai întîmpla ca un vizitator al capelei sau un ornitolog amator să iasă din casă foarte devreme, dar dacă se întîlnea totuși cu cineva, saluta politicos, dar nimic altceva. Localnicii știau că venise la vila Othona pentru solitudine și nu doreau să i-o încalce. Nu răspundea niciodată la telefon, nu primea nici o vizită. Dar în acea dimineață, la zece și jumătate, urma să aibă un vizitator pe care nu putea să îl refuze.

În lumina din ce în ce mai puternică, privi peste strîmtoarea pașnică a estuarului pînă la luminile de pe Insula Mersea și se gîndi la acest necunoscut comandant Dalgliesh. Mesajul pe care îl trimisese poliției fusese lipsit de orice echivoc; nu avea nici o informație să le ofere în legătură cu moartea fiului său, nici o teorie pe care să le-o sugereze, nici o posibilă explicație a misterului morții sale, nici un suspect pe care să îl poată numi. Părerea lui era că Gerard murise accidental, oricît de ciudate sau suspecte ar putea părea unele circumstanțe. Moartea accidentală părea mult mai probabilă decît oricare altă explicație, cu siguranță mult mai plauzibilă decît un omor. Omor. Acest cuvînt îngrozitor îi răsună în minte trezindu-i numai dezgust și neîncredere.

Acum, stînd nemișcat ca o stîncă pe fîșia îngustă de plaja pietroasă de care se spărgeau leneșe valuri micuțe, lăsînd în urmă pete subțiri de spumă murdară, privind luminile care se stingeau

una cîte una de cealaltă parte a estuarului, odată cu lumina din ce în ce mai puternică a zilei, îi oferi fiului său un tribut de amintiri. Majoritatea amintirilor erau tulburătoare, dar, din moment ce îi asediaseră sufletul şi nu putea să se descotorosească de ele, era probabil mai bine să le accepte, să le judece logic şi să le disciplineze. Gerard ajunsese la vîrsta adolescenţei cu o certitudine: era fiul unui erou. Acest lucru este important pentru un băiat, pentru orice băiat, dar mai ales pentru un băiat atît de mîndru ca el. Era posibil să aibă resentimente faţă de tatăl său, să simtă că nu era iubit de ajuns, că nu era preţuit pe cît merita, că era neglijat, dar ar fi putut să se descurce şi fără sentimentul că e iubit, dacă putea să îşi păstreze mîndria, mîndria faţă de numele său şi faţă de ceea ce reprezenta acest nume. Fusese întotdeauna important pentru el să ştie că bărbatul ale cărui gene le purta fusese supus unui test aşa cum puţini alţii din generaţia lui fuseseră, şi că îl trecuse cu brio. Se scurseseră zeci de ani şi amintirile începeau să se estompeze, dar se putea încă judeca un om după ceea ce făcuse în acei ani furtunoşi ai războiului. Reputaţia lui Jean-Philippe era sigură, inviolabilă. Reputaţia altor eroi ai Rezistenţei fusese mînjită de dezvăluiri survenite în anii următori, dar niciodată a lui. Medaliile pe care acum nu le mai purta niciodată fuseseră cîştigate pe drept.

Jean-Philippe văzuse efectul acestui lucru asupra lui Gerard: nevoia obsesivă de a primi aprobarea şi respectul tatălui său, nevoia de a fi competitiv, de a se justifica în ochii tatălui său. Oare nu acesta fusese de fapt singurul motiv pentru care escaladase Matterhorn-ul la douăzeci şi unu de ani? Pînă atunci nu arătase niciodată nici cel mai mic interes pentru alpinism. Această aventură consumase enorm de mult timp şi bani. Angajase cel mai bun ghid din Zermatt care, perfect rezonabil, decretase că avea nevoie de cel puţin cîteva luni de antrenament dur înainte să poată începe escaladarea şi îi pusese nişte condiţii foarte stricte. Grupul se va întoarce înainte de asaltul final asupra vîrfului, dacă avea să considere că Gerard era un pericol pentru el însuşi sau pentru ceilalţi. Dar nu se întorseseră.

Muntele fusese cucerit. Acesta era un lucru pe care Jean-Philippe nu îl înfăptuise.

Şi apoi era şi Peverell Press. Jean-Philipe ştia că în ultimii ani nu fusese cu nimic mai mult decît un musafir, tolerat, nederanjat, care nu cauzase nimănui nici o problemă. De îndată însă ce Peverell Press ajunsese pe mîinile lui Gerard, acesta începuse să transforme întreaga editură. Şi Jean-Philippe îi dăduse această putere. Transferase douăzeci de procente din acţiunile sale lui Gerard şi cincisprezece Claudiei. Gerard nu mai trebuia decît să se asigure de sprijinul surorii sale pentru a păstra controlul asupra majorităţii. Şi de ce nu? Familia Peverell îşi avusese partea de glorie, era timpul ca familia Etienne să preia conducerea.

Şi totuşi, Gerard continuase să vină, lună după lună, să îl informeze de parcă era un intendent care dă raportul stăpînului său. Nu cerea nici un sfat, nici o aprobare. Nu venea pentru sfaturi sau aprobări. Uneori lui Jean-Philippe i se părea că făcea acest drum ca o formă de reparaţie, o penitenţă pe care şi-o impusese de bunăvoie, o datorie filială asumată acum, cînd bătrînului nu îi mai păsa de nimic şi lăsa să îi scape printre degetele înţepenite de vîrstă acele fire fragile care îl legaseră de familia sa, de firma sa, de viaţa sa. Îl ascultase, uneori comentase, dar nu se gîndise niciodată să îi spună: „Nu vreau să aud. Nu mă mai interesează. Poţi să vinzi Innocent House, să te muţi în Docklands, să vinzi firma, să dai foc la arhive. Mi-am pierdut ultima fărîmă de interes pe care am avut-o pentru firmă în momentul în care am aruncat cenuşa aceea în Tamisa. Sînt tot atît de mort faţă de toate preocupările şi grijile voastre atît de mari, pe cît e şi Henry Peverell. Amîndoi sîntem acum cu totul în afara oricărei griji. Nu te gîndi că, doar pentru că pot să-ţi vorbesc, să mai respir sînt încă în viaţă“. Stătea în schimb nemişcat, întinzîndu-şi din cînd în cînd o mînă tremurătoare către paharul cu vin, mult mai uşor de mînuit acum decît o cupă de vin cu picior. Vocea fiului său se auzea ca de la o mare distanţă.

– E greu de ştiut dacă e mai bine să cumpărăm sau să închiriem. În principiu, eu sînt pentru cumpărare. Chiriile sînt ridicol de mici, dar nu vor mai fi cînd concesionările vor expira.

Pe de altă parte, pare logic să închiriem pe o perioadă de cinci ani și să ne eliberăm capitalul pentru achiziții și dezvoltare. O editură înseamnă cărțile pe care le publică, nu proprietatea imobiliară. De sute de ani Peverell Press și-a risipit resursele pentru a întreține Innocent House, de parcă clădirea aceea e de fapt firma. Pierzi casa și în acel moment pierzi firma. Niște cărămizi cu mortar înălțate la rangul de simbol, chiar și pe hîrtia de scris.

– Piatră și marmură, zise Jean-Philippe. Gerard îi aruncă o scurtă privire întrebătoare, însoțită de o încruntare, așa că adăugă: Piatră și marmură, nu cărămizi și mortar.

– Fațada din spate e din cărămidă. Toată casa e o corcitură arhitectonică. Toată lumea spune cît de genial a făcut Charles Fowler legătura dintre eleganța georgiană tîrzie și goticul venețian al secolului al XV-lea, dar mai bine nici n-ar fi încercat. Hector Skolling n-are decît să stea în Innocent House.

– Frances va fi nefericită.

Spusese acest lucru pentru a spune ceva. Nefericirea lui Frances nu îl atingea deloc. Vinul i se păru tare. Se bucură că mai putea simți încă aromele puternice ale vinurilor roșii.

– O să-i treacă, spuse Gerard. Toți cei din familia Peverell se simt obligați să iubească Innocent House, dar nu cred că îi pasă chiar atît de tare. Apoi, schimbînd vorba, îl întrebase: Ai văzut anunțul logodnei mele în ziarul *Times* de lunea trecută?

– Nu. Nu mă mai obosesc cu cotidianele. În *Spectator* este un rezumat al știrilor principale ale săptămînii. Jumătatea aceea de pagină este suficientă să mă convingă că lumea merge înainte exact așa cum a mers și pînă acum. Sper să ai o căsătorie fericită. Eu am avut.

– Da, întotdeauna am crezut că tu și mama v-ați potrivit foarte bine.

Jean-Philippe îi remarcă jena. Comentariul acesta atît de grosolan și de neadecvat păru să plutească în aer ca un damf de fum acru.

– Nu mă refeream la mama ta, rosti Jean-Philippe încet.

Acum, privind întinderea de apă liniștită, i se părea că doar în acele zile vijelioase și complicate din timpul războiului fusese

cu adevărat viu. Era tînăr, îndrăgostit nebunește, exaltat din cauza pericolului permanent, stimulat de ardoarea conducerii, pătruns de un sentiment simplu și neechivoc de patriotism, care pentru el devenise o adevărată religie. În atmosfera de confuzie din Franța guvernului Vichy, loialitatea lui rămăsese clară și absolută. Nimic din ceea ce i se întîmplase de atunci nu reușise să se apropie de entuziasmul și frumusețea acelor ani. Niciodată de atunci nu mai trăise fiecare zi cu o asemenea intensitate. Chiar și după ce Chantal fusese ucisă, hotărîrea sa nu scăzuse, deși era derutat și îi considera vinovați de moartea ei și pe partizani, nu doar pe nemții cotropitori. El, personal, nu crezuse niciodată că rezistența cea mai eficientă putea fi doar o acțiune armată împotriva soldaților germani. Și apoi, în 1944, venise eliberarea și triumful, și împreună cu ele o reacție atît de neașteptată și de puternică încît îl lăsase demoralizat, aproape apatic. Abia atunci, în momentul triumfului, își găsise timp și spațiu să sufere după Chantal. Se simțise ca un om golit de orice emoție cu excepția acestei dureri copleșitoare, care, prin inutilitatea ei, părea să fie parte dintr-o durere mai mare, universală.

Nu simțise nici o dorință de răzbunare și privise cu dezgust cum femeile acuzate de „relații sentimentale cu dușmanul" erau rase în cap, vendetele, execuțiile la care se dedaseră membrii Rezistenței, tribunalele improvizate unde se hotărîse uciderea a treizeci de oameni în Puy-de-Dôme fără un proces oficial. Se bucură, ca majoritatea populației, cînd procesele legale corecte fură restabilite, dar nu găsi nici o satisfacție nici în desfășurarea lor și nici în verdicte. Nu avea pic de milă pentru acei colaboratori care trădaseră Rezistența, care torturaseă sau uciseseră. Dar în acei ani tulburi, mulți dintre aceia care colaboraseră cu regimul Vichy făcuseră ceea ce crezuseră ei că e un lucru bun pentru Franța, și, dacă puterile Axei ar fi cîștigat, probabil că ar fi fost un lucru bun pentru Franța. Unii dintre ei erau oameni de treabă care aleseseă partea greșită din motive nu întru totul mîrșave, alții fuseseră slabi, unii fuseseră motivați de ură față de comunism, alții fuseseră seduși de insidiosul farmec al fascismului. Nu putea

să îi urască pe nici unul dintre ei. Chiar şi propria faimă, propriul eroism, propria inocenţă îi deveniră revoltătoare.

Simţise nevoia să plece din Franţa şi venise la Londra. Bunica lui era englezoaică. Vorbea limba engleză perfect şi cunoştea obiceiurile englezeşti, aceste lucruri uşurîndu-i exilul autoimpus. Dar nu venise în Anglia de dragul acestei ţări şi al oamenilor de aici. Peisajele erau într-adevăr frumoase, dar el trăise în Franţa. Trebuise să plece şi Anglia fusese alegerea cea mai evidentă. La o petrecere în Londra – nu mai îşi amintea acum ce petrecere şi unde avusese loc – îi fusese prezentată verişoara lui Henry Peverell, Margaret. Era drăguţă, sensibilă, copilăroasă şi se îndrăgostise de el foarte romantic, se îndrăgostise de eroismul, de naţionalitatea, chiar şi de accentul său. Adulaţia ei sinceră i se păruse foarte măgulitoare şi era greu să nu răspunzi măcar cu afecţiune protectoare. Dar nu o iubise niciodată. Nu iubise decît o singură fiinţă. Odată cu Chantal dispăruse întreaga sa capacitate de sentimente mai profunde decît simpla afecţiune.

Dar se căsătorise cu ea, o dusese la Toronto şi după patru ani cînd acel exil autoimpus devenise neplăcut se întorseseră în Londra, cu doi copii mici. La invitaţia lui Henry, intrase în Peverell Press, investind un capital considerabil în firmă, îşi luase acţiunile şi îşi petrecu restul vieţii lucrînd pe malul unui fluviu nordic, străin, într-o clădire extravagantă şi uluitoare. Îşi spunea că fusese destul de fericit. Ştia că toată lumea credea că e cam plictisitor; asta nu îl surprindea deloc, se plictisea deseori pe sine însuşi. Căsătoria lor rezistase timpului. O făcuse pe soţia sa Margaret Peverell atît de fericită cît fusese ea capabilă să fie. Bănuia că femeile Peverell nu erau capabile de prea multă fericire. Voise cu disperare să aibă copii, aşa că Jean-Philippe îi oferise ascultător fiul şi fiica pe care îi sperase. Aşa gîndise, atunci şi acum, despre copiii săi: un dar necesar pentru a o face fericită pe soţia sa, deşi nu şi pe el, şi pentru care, la fel ca în cazul cînd i-ar fi dat un inel, un lănţişor sau o maşină nouă, nu mai avea nevoie să îşi asume nici o responsabilitate, din moment ce transferase orice responsabilitate odată cu darul.

Şi acum Gerard murise şi acest poliţist necunoscut venea să îi spună că fiul său fusese omorît.

37

Kate şi Daniel fixaseră o întîlnire cu Rupert Farlow pentru ora zece. Ştiau că urma să fie aproape imposibil să găsească un loc de parcare în Hillgate Village, aşa că îşi lăsară maşina la Secţia de Poliţie Hill Gate şi urcară pe jos panta blîndă a dealului, pe sub teii înalţi de pe Holland Park Avenue. Lui Kate i se păru foarte ciudat să se întoarcă atît de curînd în acest cartier familiar al Londrei. Nu se mutase de aici decît de trei zile, dar i se părea deja o veşnicie, aşa că acum, urcînd dealul către Notting Hill Gate, privea aglomerarea urbană atît de zgomotoasă cu ochii unui străin. Dar bineînţeles că nimic nu se schimbase: arhitectura discordantă şi neremarcabilă a anilor 1930, pletora de semne rutiere, balustradele care o făceau să se simtă ca un animal în turmă, rondurile lungi de flori înconjurate de beton, cu tufişurile lor răzleţe de brăduţi cenuşii de la praf şi fum, faţadele magazinelor luîndu-ţi ochii cu firmele lor stridente cu lumini roşii, verzi şi galbene, şirurile ţipătoare de neoane, traficul intens. Era acelaşi chiar şi cerşetorul din faţa supermarketului, cu cîinele lui ciobănesc imens culcat pe un preş la picioarele lui, şoptindu-le trecătorilor să-i dea mărunţiş să îşi cumpere un sandvici. În spatele acestei învălmăşeli se întindea Hillgate Village, învăluit în tihna sa de stuc multicolor.

– Sînt cîţiva din ăştia şi acolo unde locuiesc eu, zise Daniel după ce trecură pe lîngă cerşetor şi se opriră aşteptînd să se schimbe culoarea semaforului. Aş fi tentat să intru în supermarket şi să-i cumpăr un sandvici, dacă nu m-aş teme că ar face scandal şi dacă n-ar arăta mult prea bine hrăniţi, şi el şi cîinele lui. Tu le dai vreodată ceva?

– Nu unuia ca ăsta, şi nu prea des. Uneori. Mă enervez pe mine însămi cînd le dau, dar tot le dau. Niciodată mai mult de o liră.

– Care va fi cheltuită pe băutură şi droguri.

– Un dar ar trebui să fie necondiţionat. Chiar şi o liră. Chiar şi unui cerşetor. Şi da, bine, şi eu ştiu că asta e, cum am zice noi, poliţiştii, „încurajarea infracţiunii“.

Se făcuse verde şi trecuseră strada, cînd Daniel începu din nou sa vorbeasca:

– Ar trebui sa mă duc la bar mitzvah la varul meu sîmbăta viitoare.

– Pai, du-te, dacă e important.

– AD nu o să fie încîntat dacă îmi fac o cerere de zi liberă. Ştii cum e cînd avem un caz.

– Dar nu ţine toata ziua, nu? Spune-i. A fost foarte cumsecade cînd Robbins a cerut o zi liberă pentru că a murit unchiul sau.

– Aceea era pentru o înmormîntare creştină, nu un bar mitzvah evreiesc.

– Ce alt fel de bar mitzvah mai este? Şi nu fi nedrept. El nu e aşa şi o ştii foarte bine. Cum am zis, dacă e important, întreabă-l şi daca nu e, nu-l întreba.

– Important pentru cine?

– De unde să ştiu eu? Pentru baiat, presupun.

– Aproape ca nu-l cunosc. Nu prea cred c-o să-i pese fie că merg, fie că nu. Dar sîntem o familie mica, n-are decît doi veri. Presupun ca i-ar placea sa fiu prezent. Mătuşa probabil ar prefera să nu mă duc. În felul acesta ar mai avea ceva de reproşat mamei mele.

– Nu cred ca e cazul să-l pui de AD să hotărască dacă a-i face placere varului tau e mai important decît a o enerva pe mătuşa ta. Daca e important pentru tine, atunci du-te. De ce faci aşa mare caz din chestia asta?

Daniel nu îi raspunse şi, în timp ce mergeau încet în sus pe strada Hillgate, Kate se gîndi: „Poate că pentru el e un lucru important“. Reflectînd asupra scurtei conversaţii pe care tocmai o avusese, se simţi surprinsa. Aceasta era prima data cînd Daniel făcuse o tentativa de a-i deschide o uşă către viaţa lui personală. Ea se gîndise că el, ca şi ea, îşi păzea cu o grijă aproape obsesivă acea poarta în mod esenţial de nestrăbătut pentru orice străin. În

cele trei luni de cînd intrase în echipa specială, Daniel nu îi vorbise niciodată despre faptul că e evreu, de fapt, despre nimic altceva în afară de serviciu. Oare chiar îi ceruse sfatul cu adevărat sau o folosise doar pentru a-şi limpezi gîndurile, auzindu-le rostite cu voce tare? Dacă avea nevoie de sfaturi, era surprinzător că venise la ea să le ceară. Fusese încă de la început conştientă că Daniel era mereu într-o anume stare de defensivă şi că, dacă nu era tratat cu mult tact, putea crea o atmosferă supărătoare; ceea ce o deranja destul de mult, deoarece era o relaţie profesională. Munca de poliţist este suficient de stresantă şi fără să fii nevoită să împaci nesiguranţele unui coleg sau să trebuiască să îţi adaptezi atitudinea după sentimentele lui. Dar îi plăcea de el, sau mai bine zis, începea să îi placă fără să ştie prea bine de ce. Era un bărbat zdravăn, nu cu mult mai înalt ca ea, cu trăsături puternice, cu părul blond, cu ochii cenuşii, de culoarea granitului, care străluceau ca marmura şlefuită. Cînd se înfuria, i se făceau negri ca tăciunele. Kate îşi dădea seama că avea o inteligenţă şi o ambiţie egale cu ale ei. Şi, cel puţin, nu părea să-l deranjeze faptul că trebuia să lucreze cu o femeie cu grad mai mare ca el sau, dacă da, era mult mai priceput ca majoritatea colegilor lui să ascundă acest lucru. Începea chiar să-l găsească atrăgător din punct de vedere sexual, de parcă această recunoaştere formală ar fi putut să o ferească de nebunia unei apropieri. Văzuse mult prea mulţi colegi care îşi dăduseră cu totul peste cap atît viaţa personală, cît şi cea profesională, riscînd acest fel de relaţie, care e întotdeauna mai uşor de început decît de sfîrşit.

Se hotărî să continue conversaţia, temîndu-se că se arătase prea nepăsătoare, şi voind să îi arate acelaşi grad de încredere:

– Cînd eram la şcoală aveam copii de mai mult de zece religii diferite. Tot timpul apărea o sărbătoare sau ceremonie. De obicei, tot ce era necesar era să facem gălăgie şi să ne costumăm cumva. Ideea pe care voia să ne-o insufle direcţiunea era că toate religiile sînt la fel de importante. Dar să-ţi spun drept, singurul rezultat este că am ajuns să mă conving că toate religiile sînt la fel de neimportante. Bănuiesc că dacă nu predai religia copiilor cu o credinţă adevărată, devine pur şi simplu o materie

plictisitoare de şcoală ca oricare alta. Poate sînt eu păgînă de felul meu. Nu cred deloc în toată tevatura cu păcatul, suferinţa şi judecata. Dacă aş avea un Dumnezeu, mi-ar plăcea să fie inteligent, vesel şi amuzant.

– Mă îndoiesc că ai găsi prea mare consolare la el cînd te mînă ca pe vite în camerele de gazare, spuse el. Atunci poate ai prefera un Dumnezeu al răzbunării. Asta-i strada, nu?

Kate se întrebă dacă pe Daniel îl enerva subiectul sau o avertiza că încalcă un teritoriu privat.

– Da, zise ea. Se pare ca numerele mai mari sînt în capătul celălalt.

La stînga uşii se găsea un interfon. Kate apăsă butonul şi îi răspunse o voce de bărbat.

– Sîntem inspectorii de poliţie Miskin şi Aaron. Am venit să îl vedem pe domnul Farlow. Ştie că sosim.

Kate aşteptă să audă bîzîitul care i-ar fi indicat că se deblocase uşa, dar vocea îi răspunse:

– Cobor acum.

Aşteptarea de un minut şi jumătate i se păru mai lungă de atît. Kate se uitase la ceas deja a doua oară cînd se deschise în sfîrşit uşa şi se treziră faţă în faţă cu un tînăr îndesat, desculţ, purtînd nişte pantaloni strînşi pe picior în carouri alb-albastre şi o bluză albă. Avea părul tuns periuţă, nasul lat şi borcănat, iar braţele scurte şi rotunde, acoperite cu păr castaniu, erau plinuţe şi moi ca ale unui copil. Kate se gîndi că avea aerul unui ursuleţ de jucărie, care nu avea nevoie decît de o etichetă cu preţul care sa-i atîrne de urechea stîngă pentru a completa iluzia. Dar ochii de un albastru-deschis o fixară iniţial cu prudenţă, devenind ostili după ce şi ea îl privi, iar cînd vorbi nu se simţi nici urmă de ospitalitate în vocea sa. Cei doi îi arătară legitimaţiile, dar acesta le ignoră.

– Ar fi mai bine să urcaţi, le zise el.

În coridorul îngust era foarte cald, aerul fiind încărcat de un miros exotic, parţial floral, parţial de mirodenii, pe care Kate l-ar fi găsit plăcut, dacă nu ar fi fost atît de puternic. Urcară scările înguste în urma ghidului lor şi ajunseră într-un salon care

se întindea pe întreaga lungime a casei. O arcadă indica locul unde fusese probabil înainte zidul despărțitor. În partea din spate se amenajase o mică seră, construită în așa fel încît dădea spre grădină. Kate credea că ajunsese cu timpul o adevărată maestră în observarea detaliilor dintr-un loc fără să trădeze o curiozitate prea evidentă, dar de data aceasta nu o interesă nimic decît bărbatul pe care veniseră să-l vadă. Stătea pe un pat îngust la dreapta serei, rezemat de perne, și se vedea clar că era pe moarte. La televizor, văzuse deseori oameni extrem de slabi, vedea de fapt ochii lipsiți de viață și membrele ofilite și zbîrcite de foame atît de des pe ecran, în camera sa, încît devenise o adevărată rutină. Dar acum, întîlnind un asemenea caz pentru prima dată în viață, se întrebă cum era posibil ca o ființă umană să fie atît de micșorată și să mai respire totuși, cum era posibil ca ochii aceia imenși, care păreau să plutească liberi în orbitele lor, să poată să-i țină captivi pe ai ei cu o asemenea privire intensă, cu un amuzament ușor ironic. Era înfășurat într-un halat de mătase de un roșu-aprins, dar aceasta nu putea da nici o strălucire pielii de un galben bolnav. O măsuță de joc se afla la capul patului avînd un scaun în față și două pachete de cărți pe pînza verde. Se părea că Rupert Farlow și prietenul său fuseseră pe punctul de a începe o partidă de canastă.

Glasul său nu avea multă forță, dar nici nu tremura; identitatea lui esențială era încă în viață, se auzea încă în tonurile înalte și clare.

– Scuzați-mă că nu mă ridic. Spiritul e dornic, dar carnea e slabă. Îmi conserv energia să mă asigur că Ray nu reușește să mi se uite în cărți. Vă rog, luați loc, dacă vă găsiți un scaun. Vreți ceva de băut? Știu că nu se cade să beți în timpul serviciului, dar insist să considerați asta o vizită socială. Ray, unde ai ascuns sticla?

Băiatul, așezat la masa de joc, nu făcu nici o mișcare.

– Nu bem, mulțumesc, zise Kate. Și nu o să stăm mult. Este vorba despre seara de joi.

– M-am gîndit eu.

– Domnul de Witt spune că a venit direct acasă de la birou și că a fost aici cu dumneavoastră toată seara. Puteți să confirmați acest lucru?

– Dacă asta e ceea ce v-a zis James, atunci e adevărat. James nu minte niciodată. Este una dintre caracteristicile pe care prietenii săi o consideră dintre cele mai obositoare.

– Deci este adevărat?

– Natural. Nu v-a zis el aşa?

– La ce ora s-a întors acasă?

– La ora obişnuită. Pe la şase treizeci, nu? Vă va spune el. Sigur v-a spus deja.

Kate, care împinsese un teanc de reviste la o parte, se aşeză pe o canapea victoriana în faţa patului.

– De cît timp trăiţi aici cu domnul de Witt?

Rupert Farlow îşi întoarse spre ea ochii imenşi, plini de durere, mişcîndu-şi capul încet, de parcă greutatea craniului dezgolit devenise prea mare pentru ca bietul lui gît să o suporte.

– Mă întrebaţi de cît timp stau în această casă, în comparaţie cu, să zicem, în viaţa lui, în patul lui?

– Da, asta am întrebat.

– Patru luni, două săptămîni, trei zile. M-a luat de la sanatoriu. Nu sînt sigur de ce. Poate gîndul de a locui cu un muribund îl excită. Unora li se întîmplă. Nu duceam niciodată lipsă de vizitatori la sanatoriu, vă asigur. Sîntem singura operă de caritate pentru care se găsesc întotdeauna voluntari. Sexul şi moartea sînt foarte aţîţătoare. În paranteză fie spus, nu eram amanţi. El e îndrăgostit de femeia aceea plictisitor de convenţională, Frances Peverell. James e deprimant de heterosexual. Nu e cazul să vă temeţi să-i strîngeţi mîna sau chiar să vă faceţi plăcerea de a intra într-un contact fizic mai intim cu el, daca doriţi să vă încercaţi norocul.

– A sosit aici de la lucru la şase treizeci, interveni Daniel. A mai ieşit după aceea, mai tîrziu?

– După cîte ştiu eu, nu. S-a dus la culcare pe la unsprezece şi era aici cînd l-am trezit la trei jumate, la patru şi un sfert şi iar la şase fără un sfert. Mi-am notat cu mare atenţie orele. Oh, şi a mai facut nişte chestii murdare pentru mine, pe la aproximativ şapte dimineaţa. Cu siguranţa, nu ar fi avut timpul necesar să meargă între orele astea pînă la Innocent House şi să se

descotorosească de Gerard Etienne. Dar aş putea cu ocazia asta să vă avertizez că nu sînt martorul cel mai de încredere. Oricum aşa aş zice. Nu e chiar în interesul meu să îl văd pe James legat şi vîrît la închisoare, nu-i aşa?

– Nu e în interesul dumneavoastră nici să fiţi complice la o crimă, zise Daniel.

– Asta nu e o grijă. Dacă îl luaţi pe James, aţi putea tot atît de bine să mă luaţi şi pe mine. Sînt convins că eu aş provoca o mai mare neplăcere sistemului juridic penal decît mi-ar provoca el mie. Asta e avantajul situaţiei mele de muribund. Nu prea are calităţi care să o recomande, dar măcar te pune în afara puterii poliţiei. Totuşi, ar trebui să încerc să vă fiu de ajutor, nu? Există şi o dovadă care poate fi confirmată. Tu m-ai sunat şi ai vorbit cu James, nu, Ray, pe la şapte şi jumătate?

Ray luase un al doilea pachet de cărţi şi le amesteca evident cu multă pricepere.

– Da, aşa e, la şapte şi jumătate. Am sunat să întreb de tine. Era aici atunci.

– Asta e deci. Nu-i aşa că sînt foarte isteţ că-mi aduc aminte?

– Dumneavoastră sînteţi – sigur că trebuie să fiţi – Rupert Farlow care a scris *Colivia cu fructe?* întrebă brusc Kate, dintr-un impuls.

– Aţi citit-o?

– Un prieten mi-a dat-o cadou de Crăciun. A reuşit să găsească o ediţie cartonată. Se pare că e foarte căutată. Mi-a zis că prima ediţie s-a epuizat şi că nu au reeditat-o.

– Un poliţai învăţat. Mă gîndeam că nu găseşti din ăştia decît în romane. V-a plăcut?

– Da, mi-a plăcut. Făcu o pauză, şi apoi adăugă: Am găsit-o minunată.

Îşi înălţă capul şi se uită la ea. Vocea i se schimbă şi vorbi atît de încet, încît aproape nu se auzi ce zise:

– Şi mie mi-a plăcut chiar foarte tare.

Privindu-l drept în ochi, Kate îşi dădu seama, îngrozită, că străluceau de lacrimi. Trupul fragil în giulgiul său purpuriu tremură şi Kate avu un impuls atît de puternic, încît trebui să se

stăpînească, să meargă la el şi să îl ia în braţe. Îşi întoarse privirea şi spuse, încercînd să îşi facă vocea să sune normal:

– Nu vă mai obosim acum, dar s-ar putea să trebuiască să ne reîntoarcem şi să vă rugăm să semnaţi o declaraţie.

– Mă veţi găsi acasă. Şi dacă nu sînt, va fi foarte puţin probabil că veţi mai reuşi să obţineţi o declaraţie de la mine. Ray vă va conduce afară.

Cei trei coborîră scările în linişte. La uşă, Daniel se întoarse spre el.

– Domnul de Witt ne-a spus că nu a sunat nimeni aici joi seara, aşa că unul dintre voi fie minte, fie se înşală. Dumneata eşti acela?

Băiatul ridică din umeri.

– Ei bine, poate m-am înşelat. Nu e chiar aşa de important. Se poate să fi fost în altă seară.

– Sau în nici o seară? E periculos să minţi într-o investigaţie de crimă. Periculos şi pentru dumneata, şi pentru nevinovaţi. Dacă ai vreo influenţă asupra domnului Farlow ar trebui să îi spui că cea mai bună cale de a-l ajuta pe prietenul său este să ne spună adevărul.

Ray era deja cu mîna pe clanţă.

– Nu-mi spuneţi mie tîmpeniile astea. De ce să-i spun aşa ceva? Asta zice poliţia întotdeauna, că te ajuţi pe tine şi pe nevinovaţi dacă le spui lor adevărul. Dacă le spui adevărul la sticleţi, nu-i ajuţi decît pe sticleţi. Nu mai încercaţi să ne ziceţi că ne ajutăm pe noi. Şi dacă vreţi să veniţi iar aici, mai bine sunaţi înainte. E prea slăbit să poată fi hărţuit.

Daniel îşi deschise gura să spună ceva, dar se stăpîni şi nu mai adăugă nimic. Uşa se închise cu zgomot în urma lor. Începură să coboare Hillgate Street în tăcere.

– N-ar fi trebuit să pomenesc nimic despre romanul lui, rosti Kate la un moment dat.

– De ce nu? Ce rău poate să facă – asta dacă ai fost sinceră.

– Tocmai pentru că am fost sinceră i-am făcut rău. S-a supărat. După cîteva clipe de linişte îl întrebă: Cît de mult crezi că e valabil alibiul?

– Nu prea mult. Dar dacă se ține de el, și după părerea mea așa o să facă, o să avem probleme, orice altceva reușim să descoperim despre de Witt.

– Nu neapărat. Va depinde și de cît de bune vor fi restul dovezilor. Și dacă nouă ni s-a părut alibiul neconvingător, tot așa o să li se pară și juraților.

– Dacă reușești să-l duci pe tipul acela în fața unui juriu.

– Mai este un lucru, totuși, zise Kate. Se poate sa fi fost o pură coincidență, dar mi-a dat de gîndit. Evident că prietenul acela al lui, Ray, a mințit, dar de unde a știut Farlow că era necesar un alibi pentru aproximativ ora șapte treizeci? Sau a ghicit pur și simplu?

38

Întîlnirea lui Adam Dalgliesh cu Jean-Philippe Etienne, aranjată prin intermediul Claudiei Etienne, era programată pentru 10.30, ceea ce însemna să plece din Londra la o oră matinală, dar confortabilă. Ora întîlnirii era surprinzător de exactă pentru un om care se presupunea că avea întreaga zi la dispoziție sa facă ce vrea. Dalgliesh se întrebă dacă fusese aleasă astfel pentru a se asigura că, în caz că întrevederea va tergiversa mai mult decît se aștepta, Etienne nu se va simți obligat să îl invite să rămînă la masa de prînz. Și acest lucru îi convenea. Să ia masa de prînz într-un loc străin, unde nu îl cunoștea nimeni și nu exista pericolul de a fi recunoscut, unde putea mînca cu siguranța că nici un om din lume nu știa cine e și că nu putea fi contactat telefonic de nimeni, era o plăcere foarte rară, și avea intenția să o savureze din plin imediat după întrevedere, chiar dacă mîncarea nu se ridica la înălțimea așteptărilor. Avea o întîlnire la Scotland Yard la ora patru și după aceea trebuia să meargă direct la Wapping să audă raportul lui Kate. Nu va mai avea timp de o plimbare solitară sau de explorarea vreunei bisericuțe mai interesante. Dar la urma urmei, un om trebuie să mănînce.

Era încă întuneric cînd porni şi se lumină încet, într-o dimineaţă uscată, dar fără soare. Dar în timp ce părăsea ultimele suburbii de la est, traversînd ţinuturile rurale din Essex, cerul cenuşiu se lumină încet pînă deveni o întindere albă ceţoasă, transparentă, care promitea ivirea soarelui pentru mai tîrziu. Dincolo de gardurile vii tunse la înălţimi egale, întrerupte de cîte un copac stingher ici şi colo, ogoarele arate de toamnă, punctate de primele tulpiniţe verzi ale grîului de iarnă, se întindeau pînă departe, la linia orizontului. Se simţi cuprins de o senzaţie de eliberare sub cerul vast al Angliei de Est, de parcă greutatea unei poveri vechi, familiare, îi fusese ridicată temporar de pe umeri.

Se gîndi la omul pe care trebuia să îl întîlnească. Venea la vila Othona cu puţine idei preconcepute, dar nu era nici complet nepregătit. Nu avusese timp de o documentare detaliată asupra vieţii acestui om. Îşi petrecuse aproximativ patruzeci de minute în Biblioteca Londrei şi vorbise la telefon cu un fost membru al Rezistenţei care trăia în Paris, al cărui nume îi fusese oferit de o cunoştinţă de la Ambasada Franţei. Astfel că acum ştia anumite lucruri despre Jean-Philippe Etienne, erou al Rezistenţei din Franţa regimului Vichy.

Tatăl lui Etienne fusese proprietarul unui ziar de mare succes şi al unei tipografii în Clermont-Ferrand, şi fusese unul dintre primii şi cei mai activi membri ai Rezistenţei. Murise de cancer în 1941 şi unicul său fiu, căsătorit de curînd, moştenise atît afacerea familiei, cît şi rolul tatălui său în lupta împotriva autorităţilor de la Vichy şi a ocupatorilor germani. La fel ca tatăl său, era un gaullist fervent şi un anticomunist, neavînd încredere în Frontul Naţional deoarece fusese fondat de comunişti, deşi mulţi dintre prietenii săi personali, creştini, socialişti, intelectuali, erau membri ai Frontului. Dar era prin firea sa un singuratic şi lucra cel mai bine cu o mică echipă de oameni, recrutată în secret. Fără să intre în conflicte deschise cu organizaţiile majore, se concentrase pe propagandă, mai degrabă decît pe lupta armată, punînd în circulaţie un ziar clandestin, distribuind fluturaşi pentru Alianţă aruncaţi din avion, transmiţînd Londrei

informaţii regulate şi de nepreţuit şi încercînd chiar şi să convertească şi să demoralizeze soldaţii germani, infiltrînd propagandă în taberele lor. Ziarul familiei sale continuă să apară, dar nemaifiind un ziar de actualităţi şi comentarii, ci mai degrabă un jurnal literar, poziţia sa atentă, non-politică, permiţîndu-i lui Etienne să îşi păstreze o parte mai mare de cerneală şi hîrtie în tipografie, căci toate erau raţionalizate şi atent supravegheate. Printr-o gospodărire atentă şi multe subterfugii reuşise sa deturneze aceste resurse materiale către presa sa clandestina.

Timp de patru ani dusese o viaţă dublă cu atît de mult succes, încît nu fusese niciodată bănuit de germani sau denunţat de colegii săi din Rezistenţă ca fiind colaborator. Neîncrederea sa cronică în trupele de gherilă ale Rezistenţei sporise şi mai mult cînd soţia sa fu omorîtă în 1943 într-un tren aruncat în aer de unul dintre grupurile mai active de partizani. La sfîrşitul războiului fusese aclamat ca erou, nu atît de cunoscut pe cît fusese Alphonse Rosier, Serge Fischer sau Henri Martin, dar i se putea găsi numele în indexul cărţilor despre Rezistenţa Vichy. Îşi cîştigase medaliile şi pacea.

La mai puţin de două ore după ce părăsise Londra, Dalgliesh ieşi de pe Autostrada A12 la sud-est de Maldon, luînd-o după aceea la est printr-o zonă de cîmpie neinteresantă, ajungînd în pitorescul sat Bradwell-on-Sea cu biserica sa cu turnul patrat şi căsuţe cu ţigle roz, alb şi ocru, avînd atîrnate la intrare coşuri mari pline de crizanteme tîrzii. Îşi notă în minte King's Head ca pe un loc posibil pentru a lua prînzul. La capătul unei străduţe înguste se găsea un indicator spre capela St Peter-on-the-Wall, şi o vazu în curînd, o clădire înaltă, de formă pătrată, profilîndu-se la mare distanţă pe cerul înalt. Arăta şi acum ca atunci cînd îl adusese aici tatăl său, la vîrsta de zece ani, tot atît de simplă şi bine propoţionată ca o casă de păpuşi gîndită de un copil. Cararea neamenajată care ducea la intrarea în capelă era separată de stradă printr-o barieră fixă de lemn, dar drumul care ducea la vila Othona, la doar cîteva sute de metri spre dreapta, era deschis. Pe un indicator de lemn, crăpat de vreme şi avînd cuvintele aproape

indescifrabile, era vopsit numele vilei. Acest indicator împreună cu imaginea acoperişului şi a coşurilor întrezărite în depărtare îi confirmară faptul că această ulicioară era singura cale de acces. Dalgliesh se gîndi că Etienne cu greu ar fi putut inventa un obstacol mai eficient împotriva vizitatorilor şi se întrebă pentru un moment dacă să străbată pe jos distanţa de aproape un kilometru sau să îşi rişte suspensiile maşinii. Aruncînd o privire la ceas văzu că era deja 10.25. Va ajunge exact la timp.

Drumul către vila Othona avea gropi adînci, în care mai băltea încă apă de la ploaia din noaptea aceea. Pe marginea dreaptă erau cîmpuri arate care se întindeau cît vedeai cu ochii, fără nici un gard sau semn de aşezare omenească. La stînga se găsea un şanţ lat, cu o margine de tufişuri încîlcite, pline de mure, şi în spatele lor un rînd neregulat de trunchiuri încolăcite de copaci, acoperite din greu cu iederă. De amîndouă părţile drumului erau fire înalte de iarbă, tremurînd uşor în bătaia vîntului. Dalgliesh îşi conduse Jaguarul cu mare grijă, dar acesta se scutura din toate încheieturile şi începuse să regrete că nu îl lăsase la capătul ulicioarei, cînd gropile se împuţinară, astfel că reuşi să accelereze puţin pe ultima sută de metri.

Casa era înconjurată de un zid înalt şi curb de cărămidă ce părea mai nou, dar nu se vedea încă decît acoperişul şi coşurile de fum.

Era o casă mică, cu proporţii plăcute, din cărămidă roşie veche, cu faţada aproape sigur în stil regina Anne. Frontispiciul era acoperit de un parapet olandez, cu o curbă în porticul elegant de la uşa de intrare. De fiecare parte se întindea cîte o aripă laterală cu geamuri înalte cu cornişe de piatră, decorate cu cochilii de scoici sculptate. Acestea erau singura indicaţie că această clădire fusese construită pe coastă, dar părea ciudat de nelalocul ei, căci simetria ei demnă şi calmul blajin păreau mai potrivite unei case aferente unei catedrale, decît acestui promontoriu izolat şi mohorît. Nu exista un acces imediat la mare. Între valurile care se spărgeau cu zgomot şi vila Othona se întindeau aproximativ o sută de metri de mlaştină sărată, traversată de

nenumărate pîrîiaşe – un covor umed şi înşelător în culori şterse de albastru, verde şi cenuşiu, cu petice de verde crud în care străluceau nişte bazine de apă de mare de parcă mlaştina ar fi fost presărată cu bijuterii. Auzea marea, dar în acea zi calmă, în care doar o adiere uşoară răvăşea trestiile, avea sunetul blînd al unui suspin sau al unei respiraţii liniştite.

Sună la intrare şi auzi atenuat sunetul de clopoţel răsunînd în casă, dar trecu mai mult de un minut pînă cînd auzi primele zgomote de paşi apropindu-se de uşă. Se auzi scrîşnetul unui zăvor tras şi apoi o cheie răsucindu-se, şi după aceea uşa începu să se deschidă, foarte încet.

Femeia care îl privea cu o lipsă totală de curiozitate era bătrînă – se gîndi că era probabil mai aproape de optzeci decît de şaptezeci de ani –, dar nu era nici urmă de fragilitate în trupul ei zdravăn. Purta o rochie neagră, cu nasturii încheiaţi pînă la gît, unde avea o broşă de onix înconjurată de perle mărunte şi mate. Picioarele groase erau încălţate în cizme negre cu şireturi şi pieptul îi era ridicat foarte sus, arătînd ca o pernă informă deasupra şorţului alb şi voluminos, foarte apretat. Avea chipul pătrăţos, de culoarea seului, cu umerii obrajilor ascuţiţi şi proeminenţi, cu ochii ridaţi şi bănuitori.

– *Vous êtes le Commandant Dalgliesh?*[1] întrebă ea înainte să apuce el să zică ceva.

– *Oui, madame, je viens voir Monsieur Etienne, s'il vous plaît.*[2]

– *Suivez-moi.*[3]

Îi pronunţase numele într-un mod atît de bizar, încît la început nici măcar nu şi-l recunoscu, dar avea vocea puternică şi profundă, extrem de sigură pe sine. Poate că era servitoare în vila Othona, dar nu era deloc servilă. Se trase la o parte să îl lase să intre şi trebui să aştepte pînă cînd încuie şi zăvorî din nou uşa. Zăvorul aflat deaspura capului ei era greu, cu o cheie mare, de

---

[1]Sînteţi comandantul Dalgliesh? (n. tr.)

[2]Da, doamnă, am venit să-l văd pe domnul Etienne, vă rog. (n. tr.)

[3]Urmaţi-mă. (n. tr.)

modă veche, astfel că femeii îi veni greu să o răsucească în broască. Mîinile albe cu pete de bătrînețe, cu degete puternice, muncite și noduroase, se încordară atît de puternic încît venele îi ieșiră în afară ca niște cabluri violete.

Îl conduse printr-un hol cu pereții acoperiți de lambriuri într-o cameră din spatele casei. Lipindu-se cu spatele de ușă pentru a-l lăsa să treacă, ca și cum ar fi avut vreo boală contagioasă, anunță cu voce tare: „*Le Commandant* Dalgliesh", închizînd apoi imediat ușa cu putere, de parcă era nerăbdătoare să se depărteze de acest oaspete nedorit.

Camera era surprinzător de bine luminată după întunericul de pe hol. Două ferestre înalte, cu geamuri segmentate și obloane de lemn, dădeau într-o grădină fără copaci întretăiată de mai multe alei de piatră și care părea consacrată în întregime legumelor și ierburilor medicinale. Singura pată de culoare venea de la niște mușcate plantate în ghivece mari de ceramică aliniate de-a lungul aleii principale. Încăperea era evident atît cameră de zi, cît și bibliotecă. Trei dintre pereți erau acoperiți cu rafturi de cărți pînă la o înălțime ușor accesibilă, cu niște litografii și hărți atîrnate deasupra lor. În mijlocul camerei se găsea o masă în formă de cilindru, plină cu cărți. La stînga se afla un șemineu de piatră cu o poliță simplă, dar elegantă. Un mic foc de lemne ardea trosnind în spatele grilajului.

Jean-Philippe Etienne stătea într-un fotoliu înalt de piele verde la dreapta focului, dar nu făcu nici o mișcare pînă cînd Dalgliesh ajunse foarte aproape de el, cînd se ridică în picioare și îi întinse mîna. Dalgliesh simți strîngerea mîinii reci pentru nu mai mult de două secunde. „Timpul poate reduce orice personalitate la un stereotip, se gîndi el. Poate îndulci și rotunji trăsăturile îmbătrînite făcîndu-le să pară copilăroase și blajine, sau să le dezgolească pînă la os și mușchi, astfel încît imaginea morții ce urmează te privește prin ochii ofiliți." I se părea că vedea conturul fiecărui os, tresărirea fiecărui mușchi pe fața lui Etienne. Silueta slabă și scundă era încă dreaptă, deși se mișca rigid, și eleganța sa spilcuită nu dădea nici un semn de decrepitudine.

Părul cărunt era foarte rar, periat spre spate de pe fruntea înaltă, cu nasul proeminent şi lung şi gura mare, aproape fără buze, cu urechile lipite de craniu şi cu venele de sub umerii înalţi ai obrajilor părînd pe punctul de a sîngera. Purta o jachetă de catifea cu închizători decorative de şnur, amintind de un frac victorian, cu pantaloni negri de catifea strînşi pe picior. Un moşier din secolul al XIX-lea s-ar fi ridicat exact în acest fel să îşi întîmpine un oaspete, dar Dalgliesh îşi dădu seama imediat că era tot atît de puţin bine-venit în această elegantă bibliotecă pe cît fusese la intrare.

Etienne îi făcu semn să ocupe loc pe fotoliul din faţa lui.

– Claudia mi-a dat scrisoarea dumneavoastră, începu el. Dar vă rog sa mă scutiţi de o repetare a condoleanţelor din ea. Nu pot fi în nici un caz sincere. Nu l-aţi cunoscut pe fiul meu.

– Nu e necesar să cunoşti un om pentru a regreta faptul că a murit atît de tînăr şi fără folos, zise Dalgliesh,

– Aveţi dreptate, bineînţeles. Moartea celor tineri e întotdeauna împovărată de nedreptatea mortalităţii, tinerii se duc şi cei bătrîni continuă să trăiasca. Beţi ceva? Un vin? O cafea?

– O cafea, vă rog.

Etienne se duse pe coridor, închizînd uşa în urma lui. Dalgliesh îl auzi strigînd ceva, în franceză, probabil. În drepta şemineului se gasea şnurul brodat al unui clopot, dar se pare că Etienne prefera să nu foloseasca soneria pentru servitori în relaţiile cu menajera sa.

– Îmi dau seama că a fost necesar să veniţi aici, spuse Etienne, întorcîndu-se la fotoliul său. Dar eu nu am nimic să vă spun care să vă poata fi de vreun folos. Nu am nici cea mai mică idee de ce a murit fiul meu, în afară de aceea că a fost, aşa cum mi se pare cel mai plauzibil, un accident.

– Există mai multe detalii foarte ciudate în legătură cu moartea lui care sugerează că s-ar putea să fi fost deliberată, zise Dalgliesh. Ştiu că acest lucru e dureros pentru dumneavoastră şi îmi pare rău că trebuie să v-o spun.

– Ce fel de lucruri ciudate?

– Faptul că a murit intoxicat cu monoxid de carbon într-o cameră în care nu intra aproape niciodată. Un şnur de geam care a plesnit de îndată ce a fost tras şi o fereastră care nu se putea deschide. Un casetofon care a dispărut. O sobă de gaz cu robinet detaşabil care e posibil să fi fost luat după ce s-a aprins focul. Poziţia corpului.

– Nimic din ceea ce-mi spuneţi acum nu e nou pentru mine, replică Etienne. Fiica mea a fost aici ieri. Dovezile astea sînt de bună seamă în întregime circumstanţiale. Aţi găsit amprente pe robinetul de gaz?

– Doar o pată. Suprafaţa era mult prea mică pentru a fi de folos.

– Chiar şi luate împreună toate aceste supoziţii sînt mai puţin – „ciudate" e cuvîntul pe care l-aţi folosit? – decît sugestia că Gerard a fost omorît. Ciudăţeniile nu sînt dovezi. Şi nu iau în seamă treaba cu şarpele. Ştiu că există un farsor plin de răutate la Innocent House. Dar acţiunile lui sau ale ei nu merită atenţia unui comandant de poliţie de la New Scotland Yard.

– Ba da, o merită, domnule, dacă ele complică, sau ascund, sau sînt legate în vreun fel de o crimă.

Se auziră paşi pe coridor. Etienne se duse imediat la uşă şi o deschise. Menajera intră cu o tavă pe care era o cafetieră, un urcior cafeniu, zahăr şi o singură ceaşcă mare. Aşeză tava pe masă şi, după o privire rapidă către Etienne, ieşi imediat din cameră. Etienne turnă cafeaua şi i-o aduse lui Dalgliesh. Era evident că el personal nu avea să bea, şi Dalgliesh se întrebă dacă aceasta nu era cumva o stratagemă nu prea subtilă prin care să îl pună într-o situaţie jenantă. Nu era nici o măsuţă de cafea lîngă fotoliul său, aşa că aşeză cafeaua pe poliţa căminului.

– Dacă fiul meu a fost ucis, atunci vreau ca ucigaşul lui să fie adus în faţa justiţiei, oricît de inadecvată este această justiţie, spuse Etienne, întorcîndu-se la fotoliul său. Probabil că nu este necesar să spun acest lucru, dar este important să îl spun şi să mă credeţi. Dacă vi se pare că nu vă sînt de mare ajutor este pentru că nu am ce ajutor să vă ofer.

– Fiul dumneavoastră nu avea duşmani?

– Eu, unul, nu ştiu să fi avut. Fără îndoială, avea rivali profesionali, autori nemulţumiţi, colegi cărora nu le plăcea de el, sau aveau resentimente faţă de el, sau îl invidiau. Acesta e un lucru obişnuit la orice om de succes. Eu însă nu ştiu pe nimeni care să fi vrut să-l distrugă.

– Există ceva în trecutul lui sau al dumneavoastră? Vreo nedreptate sau nelegiuire veche sau imaginată care ar fi putut da naştere unei ostilităţi de lungă durată?

Etienne făcu o pauză înainte de a răspunde, şi Dalgliesh deveni conştient pentru prima dată de liniştea din cameră. Focul trosni brusc cu o mica explozie de flăcări şi un şuvoi de scîntei căzu pe vatră. Etienne îşi aţinti privirea în foc.

– Ostilitate? Duşmanii Franţei au fost odată duşmanii mei şi m-am luptat împotriva lor în singurul fel în care am putut. S-ar putea ca aceia care au suferit atunci să aibă fii sau nepoţi. Dar mi se pare caraghios să îmi imaginez că cineva s-ar răzbuna pe mine prin mandatar. Şi apoi mai sînt şi oamenii mei, familiile de francezi care au fost împuşcaţi ca ostatici din cauza activităţii Rezistenţei. S-ar putea spune că au motive legitime să fie supăraţi pe mine, dar cu siguranţă nu şi pe fiul meu. Vă sugerez să vă concentraţi atenţia asupra prezentului, nu a trecutului, şi asupra oamenilor care aveau acces în Innocent House. Mie asta mi se pare linia evidentă de anchetă.

Dalgliesh îşi luă ceaşca. Cafeaua era neagră, aşa cum îi plăcea lui, dar încă mult prea fierbinte pentru a fi băută. O puse înapoi pe cămin.

– Domnişoara Etienne ne-a spus că fiul dumneavoastră vă vizita în mod regulat. Obişnuiaţi să discutaţi despre problemele firmei?

– Nu discutam despre nimic. Se pare că simţea nevoia să mă ţină la curent cu ceea ce se întîmpla la editură, dar nu îmi cerea nici un sfat şi eu nu îi ofeream nici unul. Nu mă mai interesează deloc firma şi nu m-a interesat prea mult nici în ultimii cinci ani cînd încă lucram acolo. Gerard voia să vîndă Innocent House şi

să se mute în Docklands. Nu cred că asta era un secret pentru cineva. Lui i se părea că e necesar, şi fără îndoială că aşa era. Fără îndoială că este încă. Am nişte amintiri foarte vagi despre conversaţiile noastre; discutam despre bani, achiziţii, schimbări de personal, contracte de închiriere, un posibil cumpărător pentru Innocent House. Îmi pare rău, dar amintirile mele nu sînt mai precise de atît.

– Dar anii cît aţi lucrat la firmă au fost fericiţi?

Dalgliesh îşi dădu seama că întrebarea lui era considerată impertinentă. Se aventurase pe un teritoriu interzis.

– Nici fericiţi, nici nefericiţi, replică Etienne. Am adus şi eu o contribuţie, deşi, după cum am spus, în ultimii cinci ani a fost o contribuţie din ce în ce mai puţin importantă. Mă îndoiesc că o altă slujbă mi s-ar fi potrivit mai bine. Eu şi Henry Peverell ne cunoşteam de prea mult timp. Ultima dată cînd am fost la Innocent House a fost în ziua în care am participat la împrăştierea cenuşii lui Peverell în Tamisa. Nu mă voi mai întoarce niciodată acolo.

– Fiul dumneavoastră plănuia mai multe schimbări, zise Dalgliesh. Fără îndoială, unele nu erau agreate de toţi.

– Nici o schimbare nu este bine-venită. Mă bucur că m-am plasat în afara limitelor influenţelor lor. Aceia dintre noi cărora nu ne plac anumite aspecte ale lumii moderne sînt norocoşi. Nu va mai fi nevoie să trăim în ea.

Privindu-l în timp ce îşi sorbea cafeaua, Dalgliesh văzu că Etienne stătea în fotoliu atît de încordat încît părea gata să ţîşnească în picioare în fiecare clipă. Îşi dădu seama că acest om era un adevărat eremit. Compania oamenilor, cu excepţia acelor puţini cu care trăia, îi era de nesuportat pentru mai mult de cîteva minute şi ajungea deja la capătul puterii sale de îndurare. Era timpul să plece; nu mai putea afla nimic aici.

Cîteva momente mai tîrziu, cînd Etienne îl însoţea pînă la uşa de intrare, un gest de politeţe la care Dalgliesh nu se aşteptase, făcu un comentariu despre vechimea şi arhitectura

casei. Era singurul lucru pe care îl spusese de-a lungul întregii întrevederi care îi stimulase gazda să răspundă cu interes.

– Faţada este Regina Anne, după cum presupun că ştiţi, dar interiorul este în mare măsură Tudor. Casa construită iniţial în acest loc a fost mult mai veche. Ca şi capela, a fost construită pe zidurile vechii aşezări romane Othona, de aici vine şi numele vilei.

– M-am gîndit să vizitez capela, dacă aş putea să-mi las maşina aici.

– Desigur.

Dar permisiunea nu fusese oferită cu amabilitate. Se părea că pînă şi prezenţa Jaguarului în curtea sa era o intruziune. De-abia ieşise Dalgliesh pe uşă, cînd o auzi închisă imediat în urma lui şi apoi scrîşnetul zăvorului.

39

Dalgliesh se întrebă dacă va găsi uşa capelei încuiată, dar se deschise de îndată ce puse mîna pe clanţă şi intră înăuntru, fiind întîmpinat de tăcerea şi simplitatea ei. Aerul era foarte rece şi mirosea a pămînt şi nisip de mortar, un miros neecleziast, domestic şi contemporan. Capela nu avea multe decoraţii sau mobilier. Altarul de piatră cu un crucifix grecesc deasupra, cîteva bănci, două borcane mari cu flori uscate, de fiecare parte a altarului, şi un stand de broşuri şi ghiduri. Împături o bancnotă şi o puse în cutia de donaţii, apoi luă una dintre broşurile turistice şi se aşeză pe o bancă să o studieze, întrebîndu-se de ce avea un sentiment atît de puternic de pustietate şi de depresie. Capela era, la urma urmelor, una dintre bisericile cele mai vechi din Anglia, poate cea mai veche, singurul monument anglo-celtic din această parte a Angliei, fondat de St Cedd, care debarcase aici la vechiul fort roman Othona prin 653. Stătea aici, înfruntînd recea şi neospitaliera Mare a Nordului de treisprezece secole. Aici, mai mult decît oriunde altundeva, ar fi trebuit să audă ecourile stinse

ale psalmilor şi vibraţia a o mie trei sute de ani de rugăciuni tăcute.

Capacitatea de a percepe clădirea ca fiind sacră sau lipsită de sacralitate era o chestiune de înţelegere şi de percepţie personală, iar faptul că în momentul acela nu reuşea să simtă mai mult decît eliberarea de tensiune pe care o simţea întotdeauna cînd era complet singur se datora lui, şi nu locului în sine. Îşi dori să poată auzi marea de acolo, aproape tînji după acea înălţare şi cădere continuă a valurilor care, mai mult ca orice alt sunet natural, îţi trezea în suflet sentimentul trecerii inexorabile a timpului, îţi amintea de vieţile unor oameni necunoscuţi, cu nenorocirile şi bucuriile lor efemere. Dar nu venise aici să mediteze, ci să se gîndească la crimă şi la efectele imediate ale crimei. Puse deoparte ghidul turistic şi recapitulă mental recenta întrevedere.

Fusese o vizită nesatisfăcătoare. Călătoria fusese necesară, dar se dovedise chiar mai neproductivă decît se temuse. Şi totuşi, nu putea scăpa de convingerea că exista la vila Othona ceva de foarte mare importanţă pe care Jean-Philippe Etienne alesese să nu i-l dezvăluie. Era, desigur, posibil ca motivul să fie acela că Etienne uitase, că era ceva pe care îl considera nesemnificativ, poate chiar ceva ce nici măcar nu realiza că ştia. Dalgliesh se gîndi din nou la piesa centrală a misterului, la casetofonul lipsă, la zgîrieturile din gura lui Gerard Etienne. Acest ucigaş simţise nevoia sa îi vorbească victimei sale înainte să moară, să îi vorbească chiar şi în timp ce murea. El sau ea dorise ca Etienne să moară, dar dorise şi ca acesta să ştie de ce murea. Oare nu era decît vanitatea copleşitoare a ucigaşului sau mai exista şi un alt motiv, îngropat adînc în trecutul lui Etienne? Şi dacă era aşa, atunci o parte din acest trecut se afla aici în vila Othona, şi el nu reuşise să îl descopere.

Se întrebă ce îl adusese pe Etienne în cele din urmă pe această bucată mocirloasă de ţară străină, pe acestă coastă mohorîtă, bătută de vînturi aspre, unde mlaştina zăcea ca un burete mizerabil, putred, băltind cu rămăşiţele de apă rece ale Mării Nordului. Oare nu îi era niciodată dor de munţii provinciei

sale natale, de cuvintele franţuzeşti învălmăşite în conversaţii rapide, turuitoare, de pe străzi şi din cafenele, de sunetele, aromele şi culorile Franţei rurale? Oare venise în acest loc atît de deprimant pentru a uita trecutul sau pentru a-l retrăi? Ce aveau oare de-a face aceste întîmplări triste de demult şi de departe cu moartea după aproape cincizeci de ani a fiului său, un fiu născut în Canada de o mamă englezoaică, ucis în Londra? Ce tentacule se întinseseră din acei ani extraordinari să se înfăşoare acum în jurul gîtului lui Gerard Etienne?

Aruncă o privire pe ceas. Într-un minut se făcea 11.30. Va avea suficient timp să viziteze monumentele din biserica St George din Bradwell, dar după acea vizită rapidă, nu va mai avea nici o scuză să nu se întoarcă în Londra pentru prînzul pe care trebuia să îl ia la New Scotland Yard.

Stătea încă pe bancă, ţinînd lejer broşura în mînă, cînd uşa se deschise şi intrară două femei în vîrstă. Erau îmbrăcate şi încălţate pentru plimbare, fiecare purtînd un mic rucsac. Se arătară surprinse şi parcă speriate să îl vadă şi, gîndindu-se că s-ar putea să le displacă prezenţa unui bărbat singur cu ele, le spuse un „bună dimineaţa“ grăbit şi plecă. Întorcîndu-se pentru un moment din uşă, văzu că îngenuncheaseră şi se întrebă ce anume găseau în acest loc tăcut şi dacă el însuşi, dacă ar fi venit cu mai multă smerenie, ar fi putut să îl găsească.

40

Apartamentul lui Gerard Etienne se afla la etajul opt în complexul Barbican. Claudia Etienne spusese că îi va aştepta acolo la ora patru şi, de îndată ce Kate sună, le deschise uşa şi fără un cuvînt se trase la o parte să îi lase să intre.

Afară începuse să se întunece, dar în camera spaţioasă era încă lumină, aşa cum într-o cameră e cald chiar şi după apusul soarelui. Draperiile lungi, dintr-un material crem de bună calitate, erau trase lateral pentru a lăsa să se vadă dincolo de balcon

o privelişte atrăgătoare asupra lacului şi turela elegantă a unei biserici. Prima reacţie pe care apartamentul i-o trezi lui Daniel fu aceea de a-şi dori să fi fost al lui, a doua, că dintre toate casele victimelor de crimă, nu mai văzuse nici una atît de impersonală, atît de ordonată, atît de lipsită de obiecte inutile care se adună în viaţa oricui. Locuinţa aceasta arăta de parcă era scoasă la vînzare, decorată cu grijă pentru a atrage un cumpărător. Dar trebuia să fie un cumpărător bogat; nu exista nimic în acest apartament care să nu fi fost extrem de scump. Şi greşise cînd se gîndise că era impersonal – vorbea tot atît de clar despre proprietarul său ca şi cel mai supraîncărcat salonaş suburban, sau ca dormitorul oricărei dame de companie. Ar fi putut participa la jocul acela de la televiziune: „Descrie proprietarul acestui apartament". Bărbat, tînăr, bogat, cu mult gust, organizat, necăsătorit; nu exista nimic feminin în această cameră. Evident cu interese muzicale; echipamentul stereo foarte scump era probabil de aşteptat în apartamentul unui burlac înstărit, dar nu şi un pian masiv. Toată mobila era modernă şi elegantă, de lemn nelăcuit de culoare deschisă – corpuri de bibliotecă, un birou şi dulapuri. Într-o parte a încăperii, aproape de o uşă care ducea în bucătărie, se găsea o masă rotundă cu şase locuri. Nu avea şemineu. O canapea lungă şi două fotolii de piele neagră, moale, erau grupate în faţa ferestrei în jurul unei măsuţe de cafea.

Nu exista decît o singură fotografie. Pe un corp scund de bibliotecă, într-o ramă de argint, se afla portretul de studio al unei fete, probabil logodnica lui Etienne. Avea părul lung şi blond, încadra un chip alungit, cu osatură delicată, ochii mari, cu gura puţin cam prea mică, dar cu o buză superioară plină, de o formă minunată. „Oare era şi ea, se întrebă Daniel, un obiect scump achiziţionat?" Simţind că ar putea părea jignitor dacă o studia prea mult, îşi întoarse atenţia către singurul tablou din încăpere – o pictură în ulei de mari dimensiuni, reprezentîndu-l pe Etienne şi pe sora lui – atîrnat pe peretele din faţa fereastrei. Iarna, cu draperiile trase, acest tablou viu ar fi atras întreaga atenţie, culorile, forma, desenul, toate proclamînd aproape

agresiv măiestria artistului. Probabil săptămîna aceasta sau poate următoarea, canapeaua şi fotoliile urmau să fie poziţionate invers, pentru a sta faţă în faţă cu tabloul, şi în momentul acela iarna ar fi început în mod oficial pentru Etienne. Lui Daniel i se păru că această identificare cu rutina vieţii mortului era complet iraţională şi oarecum tulburătoare. Căci la urma urmei aici nu exista nici o dovadă a prezenţei lui Etienne, nici una dintre urmele mici, dar patetice, ale unei vieţi curmate brusc: mîncarea rămasă neterminată în farfurie, cartea deschisă pusă cu faţa în jos, scrumiera negolită, micile neglijenţe ale vieţii obişnuite.

O văzu pe Kate studiind pictura în ulei. Acest lucru i se păru foarte firesc, toţi ştiau că îi plăcea arta modernă.

– Acesta este un Freud, nu-i aşa? o întrebă ea pe Claudia Etienne.

– Da. A fost comandat de tata pentru Gerard ca dar de ziua lui, cînd a împlinit douăzeci şi unu de ani.

Se vedea foarte clar, se gîndi Daniel, apropiindu-se de Kate, în faţa tabloului: înfăţişarea frumoasă, plină de aroganţă, inteligenţa, încrederea în sine, convingerea că viaţa îi punea totul la dispoziţie, pentru a folosi după plac. Lîngă această figură centrală, sora lui, mai tînără, mai vulnerabilă, se uita la pictor cu ochi bănuitori, prudenţi, provocîndu-l parcă să o înfăţişeze greşit.

– Aţi dori o cafea? întrebă Claudia Etienne. Nu îmi va lua mult timp să o fac. Nu puteai niciodată să contezi pe faptul că vei găsi mîncare aici – Gerard lua aproape întotdeauna masa în oraş –, dar întotdeauna s-au găsit vin şi cafea. Puteţi veni în bucătărie, dacă vreţi, dar nu e nimic de văzut acolo. Toate hîrtiile lui Gerard sînt în biroul acela. Se deschide lateral, are o închizătoare ascunsă. Puteţi să vă uitaţi, dar nu veţi avea satisfacţia de a descoperi ceva. Toate documentele de importanţă mai mare sînt ţinute la bancă şi toate actele de afaceri sînt la Innocent House. Pe acelea le-aţi luat deja. Gerard a trăit întotdeauna de parcă se aştepta să moară de pe o zi pe alta. Există totuşi ceva. Am găsit-o nedeschisă pe preşul de la intrare. E datată pe

treisprezece octombrie, aşa că probabil a sosit joi, cu poşta a doua. Nu am văzut nici un motiv să nu o citesc.

Le înmînă un plic alb simplu. Hîrtia dinăuntru era de calitate foarte bună, cu adresa tipărită în litere ieşite în relief. Scrisul de mînă era mare, un scris de fată tînără. Daniel o citi peste umărul lui Kate.

Dragă Gerard,

Prin această scrisoare doresc să îţi spun că vreau să pun capăt logodnei noastre. Presupun că ar trebui să-ţi spun că îmi pare rău că te rănesc, dar nu cred că te voi răni, decît poate în mîndrie. Eu voi fi mai supărată ca tine, dar nu prea mult şi nu pentru mult timp. Mămica e de părere că ar trebui sa dăm un anunţ în The Times, din moment ce am anunţat logodna acolo, dar asta nu mi se pare foarte important în momentul acesta. Ai grijă de tine. A fost frumos cît timp a durat, dar nu chiar aşa de frumos pe cît ar fi putut să fie.

Lucinda

Dedesubt era şi un post-scriptum: „Anunţă-mă dacă vrei să îţi înapoiez inelul".

Daniel se gîndi că era poate mai bine că scrisoarea fusese găsită nedeschisă. Dacă Etienne ar fi citit-o, ar fi putut fi folosită de un avocat al apărării pentru a arăta un motiv de sinucidere. Aşa însă, nu avea o importanţă prea mare pentru ancheta lor.

– Avea fratele dumneavoatră vreo idee că Lady Lucinda era pe punctul de a pune capăt logodnei? o întrebă Kate.

– După cîte ştiu eu, nu. Acum probabil că regretă că a scris-o. Nu prea mai poate poza în logodnica cu inima zdrobită de durere.

Biroul era modern, simplu şi aparent nepretenţios, dar cu interiorul proiectat într-un mod foarte complicat, cu numeroase sertare şi unghere. Totul era într-o ordine desăvîrşită: facturi plătite, cîteva facturi încă în termenul de plată, carnete de cecuri pentru ultimii doi ani legate cu o bandă elastică, un sertar cu un portofoliu al investiţiilor sale. Era evident că Etienne nu păstra

decît ceea ce era necesar, evacuînd toate surplusurile neesenţiale şi deşeurile din viaţa sa pe măsură ce apăreau, dirijîndu-şi viaţa socială, atît cît era ea, prin telefon, nu prin scrisori. Se ocupaseră de cercetarea biroului doar cîteva minute cînd se întoarse Claudia Etienne cu o tavă cu o cafetieră şi trei ceşti. Aşeză tava pe măsuţa joasă şi cei doi se apropiară să îşi ia ceştile. Stăteau încă în picioare, iar Claudia era cu ceaşca în mînă, cînd se auzi sunetul unei chei la uşă.

Claudiei îi scăpă un sunet bizar – ceva între un suspin şi un geamăt – şi Daniel văzu că faţa ei devenise o adevărată mască a groazei. Ceaşca de cafea îi scăpă printre degete şi o pată maronie se întinse pe covor. Se aplecă se ridice ceaşca, cu mîinile încercînd cu mare efort să apuce suprafaţa netedă a ceştii şi tremurînd atît de violent încît nu fu în stare să o aşeze pe tavă. Daniel avu senzaţia că şi el şi Kate se molipsiseră de groaza ei, astfel că se uitară şi ei speriaţi la uşă.

Aceasta se deschise încet şi originalul fotografiei intră în încăpere.

– Eu sînt Lucinda Norrington, zise ea. Dumneavoastră cine sînteţi?

Avea vocea clară şi subţire, vocea unui copil. Kate se apropie instinctiv să o sprijine pe Claudia, astfel că Daniel fu cel care răspunse:

– Poliţia. Inspectorii Miskin şi Aaron.

Claudia reuşise rapid să se controleze. Stîngace, refuzînd ajutorul lui Kate, se ridică în picioare. Scrisoarea Lucindei era aşezată pe măsuţa de cafea, lîngă tavă. Daniel avu impresia că toţi ochii din cameră erau aţintiţi asupra ei.

– De ce ai venit aici? întrebă Claudia, cu vocea extrem de răguşită.

– Am venit după scrisoare, răspunse Lady Lucinda, înaintînd mai mult în cameră. Nu am vrut ca oamenii să-şi închipuie că Gerard s-a sinucis din cauza mea. La urma urmei, nici nu a făcut-o, nu-i aşa? Adică nu s-a sinucis.

– Cum puteţi fi atît de sigură de asta? întrebă Kate cu glas scăzut.

– Pentru că se iubea prea mult pe sine, replică Lady Lucinda, întorcîndu-şi spre ea ochii albaştri imenşi. Oamenii care se iubesc mult pe ei înşişi nu se sinucid. Şi în orice caz, nu s-ar sinucide doar pentru că i-am dat eu papucii. Nu mă iubea, nu iubea decît ideea de mine.

Claudia Etienne îşi regăsise deja vocea normală.

– I-am spus că logodna aceea a fost o prostie, spuse ea. Că nu eşti decît o fetiţă egoistă, bine-crescută, şi mai degrabă prostuţă, dar cred că e posibil să fi fost nedreaptă. Nu eşti chiar atît de prostuţă pe cît am crezut. De fapt, Gerard nu a primit scrisoarea ta. Am găsit-o eu aici nedeschisă.

– Şi atunci de ce ai deschis-o? Nu îţi era adresată.

– Cineva trebuia să o deschidă. Ţi-aş fi înapoiat-o, dar nu ştiam cine o scrisese. Nu ţi-am mai văzut scrisul de mînă pînă acum.

– Pot să îmi iau scrisoarea? întrebă Lady Lucinda.

– Am dori să o păstrăm pentru moment, dacă e posibil, răspunse Kate.

Lady Lucinda păru să considere această frază mai degrabă o simplă afirmaţie, decît o cerere.

– Dar îmi aparţine, protestă ea. Eu am scris-o.

– Nu cred că vom avea nevoie de ea pentru mult timp şi nu avem intenţia să o facem publică.

Nesigur care era legea în privinţa proprietarului unei scrisori, Daniel se întrebă dacă aveau de fapt vreun drept să o ia şi era curios să vadă ce va face Kate dacă Lady Lucinda se încăpăţîna în această privinţă. Se întrebă şi de ce voia Kate neapărat să o aibă. La urma urmei, Etienne nu o primise. Dar ce dovadă aveau de fapt că nu o primise? Nu aveau decît cuvîntul surorii lui că o găsise pe preş, nedeschisă. Lady Lucinda însă nu îşi mai exprimă nici o obiecţie. Ridică din umeri şi se întoarse spre Claudia.

– Îmi pare rău pentru Gerard. A fost un accident, nu-i aşa? Aşa i-ai dat impresia mamei mele la telefon. Dar azi-dimineaţă

în unele ziare se sugera că s-ar putea să fie ceva mai complicat. Doar nu a fost omorît, nu?

– Se poate să fi fost, zise Kate.

– Ce bizar! exclamă ea, întorcîndu-şi din nou ochii albaştri spre Kate, cu un aer gînditor. Nu cred că am mai cunoscut vreodată pe cineva care să fi fost ucis, adică să-l cunosc personal, vreau să spun.

Se duse la fotografia ei şi o ridică în mîini, studiind-o cu atenţie, de parcă nu o mai văzuse niciodată şi nu era deloc mulţumită de felul în care arăta.

– Voi lua asta cu mine, zise ea după cîteva clipe. Nu cred că o vrei tu, Claudia.

– La drept vorbind, nici unul dintre lucrurile lui nu ar trebui mişcate de la locul lor decît de executorii săi testamentari şi de poliţie, spuse Claudia.

– Ei bine, nici poliţia nu are ce face cu ea. Nu vreau să fie aici în apartamentul acesta gol, acum că Gerard a fost omorît.

Deci avea şi ea superstiţiile ei. Această descoperire îl intrigă pe Daniel. Nu se potrivea deloc cu stăpînirea de sine şi cu calmul pe care îl afişa. O privi studiind fotografia şi trecîndu-şi un deget cu unghia lungă, dată cu lac roz, peste sticlă, de parcă dorea să vadă dacă era ştearsă de praf.

– Presupun că există ceva aici în care să o împachetez, îi spuse Claudiei, răsucindu-şi capul către ea.

– S-ar putea să fie o pungă de plastic în sertarul de la bucătărie, ai putea să cauţi acolo. Şi dacă mai este ceva aici care îţi aparţine, acum s-ar putea să fie un bun moment să îl iei cu tine.

Lady Lucinda nici măcar nu se obosi să îşi arunce ochii în jurul camerei.

– Nu e nimic altceva, zise ea.

– Dacă vrei o cafea, adu-ţi o ceaşcă. E proaspăt făcută.

– Nu vreau cafea, mulţumesc.

Aşteptară în tăcere şi în mai puţin de un minut se reîntoarse, purtîndu-şi fotografia într-o pungă cu sigla Harrods. Se îndreptă spre uşă cînd Kate i se adresă:

– Lady Lucinda, am dori să vă punem cîteva întrebări, dacă se poate? V-am fi rugat oricum să ne acordaţi puţin timp, dar acum că tot sînteţi aici, putem economisi timp şi noi şi dumneavoastră.

– Cît de mult timp? Adică, cît timp va ţine?

– Nu foarte mult. Kate se întoarse spre Claudia. Nu vă supăraţi că folosim acest apartament pentru interviu?

– Nu văd cum v-aş putea împiedica. Presupun că nu îmi veţi pretinde să mă duc în bucătărie între timp?

– Nu, asta nu va fi necesar.

– Sau în dormitor? Ar putea fi mai confortabil.

Se uita insistent şi cu subînţeles la Lady Lucinda, aşa că aceasta îi răspunse calmă:

– Nu aş putea să-ţi spun. Nu am fost niciodată în dormitorul lui Gerard.

Se aşeză în fotoliul cel mai aproape de ea şi Kate se aşeză în celălalt, aflat în faţa lui. Daniel şi Claudia luară loc pe canapea, între ele.

– Cînd l-aţi văzut ultima dată pe logodnicul dumneavoastră? întrebă Kate.

– Nu e logodnicul meu. Totuşi, era la vremea aceea. Ultima dată l-am văzut sîmbăta trecută.

– Sîmbătă, pe nouă octombrie?

– Presupun că da, dacă a fost în nouă sîmbăta trecută. Trebuia să mergem la Bradwell-on-Sea să-i facem o vizită tatălui său, dar ploua şi Gerard a zis că vila tatălui său e suficient de mohorîtă şi fără să ajungem acolo pe ploaie şi că mai bine mergem altădată. Aşa că în după-amiaza aceea ne-am dus în Aripa Sainsbury de la Galeria Naţională, pentru că Gerard voia să se mai uite o dată la Wilton Diptych, şi apoi ne-am dus la Ritz să luăm ceaiul. Nu l-am văzut în seara aceea pentru că mămica a vrut să mă duc cu ea în Wiltshire să stăm la fratele meu atunci şi toată duminica. Voia să vorbim despre aranjamentele de căsătorie, înainte de a discuta cu avocaţii.

– Şi cum se simţea domnul Etienne, în afară de faptul că era deprimat din cauza ploii?

– Nu era deprimat din cauza ploii. Nu era nici o grabă să ne întîlnim cu tatăl său. Pe Gerard nu-l deprimau niciodată lucrurile pe care nu le putea schimba.

– Şi acele lucruri pe care le putea schimba, le schimba? interveni Daniel.

Lucinda se întoarse către el şi, după ce îl privi cîteva clipe, îi zîmbi brusc.

– Exact. Aceea a fost ultima dată cînd l-am văzut, dar nu ultima dată cînd am vorbit cu el. Am vorbit la telefon joi seara.

– Aţi vorbit cu el acum două nopţi? se interesă Kate, controlîndu-şi cu grijă vocea. În noaptea în care a murit?

– Nu ştiu cînd a murit. A fost găsit mort ieri-dimineaţă, nu-i aşa? Eu am vorbit cu el pe linia lui privată în seara de înainte.

– La ce oră, Lady Lucinda?

– La aproximativ şapte şi douăzeci, cred. Se poate să fi fost puţin mai tîrziu, dar a fost cu siguranţă înainte de şapte şi jumătate pentru că trebuia să plec cu mămica să luăm cina cu bunica şi eram deja îmbrăcată. M-am gîndit că voi avea exact atîta timp cît să-l sun pe Gerard. Voiam oricum o scuză să pot scurta conversaţia. De aceea pot fi aşa de sigură de ce oră era.

– Despre ce? Deja îi scriseserăţi să puneţi capăt logodnei.

– Ştiu. M-am gîndit că poate primise scrisoarea în dimineaţa aceea. Voiam să-l întreb dacă era de acord cu mămica să punem un anunţ în *The Times* sau dacă prefera să scriem doar prietenilor personali şi să lăsăm să se răspîndească vestea de la sine. Bineînţeles că mămica vrea acum să distrug scrisoarea către Gerard şi să nu spun nimic la nimeni. Dar nu voi face asta. Oricum, nici nu se mai poate acum, dacă aţi văzut-o şi voi. Dar cel puţin nu mai trebuie să se îngrijoreze din cauza anunţului în *The Times*. Aşa va economisi ceva bani.

Muşcătura plină de venin din vocea şi din atitudinea ei fusese atît de bruscă şi retrasă atît de rapid, încît Daniel aproape crezu că nu fusese reală.

– Ce a spus domnule Etienne despre anunţul în ziar, despre logodna ruptă? întrebă Kate, ca şi cum nu ar fi auzit. Nu l-aţi întrebat dacă a primit scrisoarea?

– Nu l-am întrebat nimic. Nu am discutat deloc. A zis că nu poate vorbi pentru că venise cineva să-l viziteze.

– Sînteţi sigură de asta?

– Nu sînt sigură că venise cineva să-l viziteze, răspunse ea, cu vocea limpede ca de clopoţel, aproape fără nici o inflexiune. Vreau să spun, cum aş fi putut fi? Nu am auzit pe nimeni şi nici nu am vorbit cu nimeni în afară de Gerard. Poate că a fost doar o scuză să nu vorbească cu mine, dar sînt sigură că asta mi-a zis mie.

– Şi cu exact aceste cuvinte? Vreau să fiţi absolut sigură în legătură cu acest lucru, Lady Lucinda. Nu a spus că nu e singur sau că e cineva cu el? A folosit cuvîntul *vizită?*

– V-am spus deja. A spus că venise cineva să-l viziteze.

– Şi asta se întîmpla între orele, să zicem, şapte douăzeci şi şapte treizeci?

– Mai aproape de şapte treizeci. Maşina a venit după mine şi mămica la şapte şi jumătate.

„În vizită." Printr-un adevărat efort de voinţă, Daniel se forţă să nu îi arunce o privire lui Kate, dar ştia că se gîndise la acelaşi lucru. Dacă Etienne folosise într-adevăr acel cuvînt – şi fata părea foarte sigură în această privinţă – însemna că Etienne era cu cineva din afara firmei. Evident că nu ar fi folosit acest cuvînt pentru unul dintre asociaţi sau pentru un membru al personalului. Nu ar fi fost mai natural să zică „Sînt ocupat chiar acum" sau „într-o şedinţă" sau „sînt ocupat cu un coleg"? Şi dacă cineva îi făcuse o vizită în seara aceea, cu invitaţie sau fără, persoana respectivă nu venise la poliţie să spună acest lucru. De ce nu, dacă vizita fusese nevinovată, dacă atunci cînd plecase Etienne era viu şi nevătămat? În agenda de birou a lui Etienne nu exista nici o însemnare a unei întîlniri aranjate, dar acesta nu era un fapt edificator. Vizitatorul ar fi putut să-l sune pe linia personală oricînd în timpul zilei sau în acea după-masă, sau să

vină neinvitat. Dar dovada, atîta cîtă era, era circumstanțială, ca de altfel majoritatea probelor din acest caz tot mai misterios.

Dar Kate insistă în continuare, întrebînd-o pe Lady Lucinda cînd fusese ultima dată la Innocent House.

– N-am mai fost acolo de la petrecerea din zece iulie. A fost o petrecere parțial de ziua mea – am împlinit douăzeci de ani – și parțial petrecere de logodnă.

– Avem lista cu invitații, spuse Kate. Presupun că au fost liberi să rătăcească oriunde prin clădire, dacă voiau?

– Cîțiva cred că așa au și făcut. Știți cum sînt perechile la petreceri, vor să se îndepărteze să rămînă singuri. Nu cred că era vreo încăpere încuiată, deși Gerard mi-a spus că instruise personalul să încuie toate actele în siguranță.

– Nu ați văzut cumva pe cineva urcînd la etajele superioare, către camera de arhive?

– Ba da, de fapt. A fost destul de amuzant. Trebuia să mă duc la baie, dar toaleta de la etajul unu, care e folosită de femei, era ocupată, și atunci mi-am amintit că mai era una mică la etajul de sus și m-am hotărît să mă duc acolo. Am urcat scările și am văzut doi oameni coborînd. Și nu erau deloc genul de oameni la care te-ai aștepta să-i vezi acolo. Și arătau așa de vinovați. A fost într-adevăr straniu.

– Cine erau, Lady Lucinda?

– George, bătrînelul care lucrează la recepție și femeia aceea ștearsă care s-a măritat cu contabilul, nu mai țin minte cum îl cheamă, Sydney Bernard sau așa ceva. Gerard mi-a prezentat tot personalul și pe soțiile lor. A fost groaznic de plictisitor.

– Sydney Bartrum?

– Exact, nevastă-sa. Purta o rochie de tafta albastru pal cu o eșarfă roz. Se întoarse spre Claudia Etienne. Nu îți amintești, Claudia? O fustă foarte umflată acoperită cu o dantelă roz și cu mîneci bufante. Oribilă!

– Îmi amintesc, replică Claudia scurt.

– A zis vreunul din ei ceva despre ceea ce făcuseră la etajul superior?

– La fel ca mine, presupun. Ea s-a făcut roşie ca racul la faţă şi a murmurat ceva despre toaletă. Amîndoi semănau extraordinar de mult unul cu celălalt, aceleaşi chipuri rotunde, aceeaşi jenă. George arăta de parcă i-aş fi prins furînd banii de protocol. Dar a fost ciudat, nu credeţi? Ei doi împreună, vreau să spun. George nu a fost invitat, bineînţeles. El nu era acolo decît ca să ia hainele domnilor şi să alunge nepoftiţii. Şi dacă doamna Bartrum voia să meargă la toaletă, de ce n-a întrebat-o pe Claudia sau pe o femeie angajată la firmă?

– Aţi menţionat acest lucru cuiva după aceea, domnului Etienne, de pildă? întrebă Kate.

– Nu, nu era chiar aşa de important, ci doar ciudat. Aproape că uitasem de asta pînă acum. Ascultaţi, mai aveţi ceva ce aţi dori să ştiţi? Cred că am stat aici suficient de mult. Dacă vreţi să mai vorbiţi cu mine ar trebui să îmi scrieţi şi voi încerca să aranjez o întîlnire.

– Am dori o declaraţie, Lady Lucinda, zise Kate. Poate aţi putea trece pe la secţia de poliţie din Wapping cît de curînd puteţi.

– Împreună cu avocatul meu?

– Dacă preferaţi sau credeţi că e necesar.

– Nu cred că este. Mămica a zis că s-ar putea să am nevoie de un avocat care să îmi protejeze interesele pe durata anchetei, dacă se află despre logodna ruptă, dar nu cred că mai am vreun interes acum, din moment ce Gerard a murit înainte să primească scrisoarea mea. Se ridică în picioare şi dădu mîna foarte formal atît cu Kate cît şi cu Daniel, dar nu făcu nici o mişcare către Claudia Etienne. Dar la uşă se întoarse şi i se adresă Claudiei: Niciodată nu s-a obosit să facă dragoste cu mine în timp ce eram logodiţi aşa că nu cred că această căsătorie ar fi fost prea amuzantă pentru vreunul din noi, tu ce crezi? Daniel bănui că, dacă nici unul din cei doi ofiţeri de poliţie nu ar fi fost prezent, ar fi folosit o expresie mult mai vulgară. Oh, cred că ar trebui să-ţi las ţie asta, mai adăugă ea, aşezîndu-şi cheia pe măsuţa de cafea. Nu cred că voi mai veni vreodată în apartamentul acesta.

Ieşi închizînd uşa cu fermitate în urma ei şi o secundă mai tîrziu auziră şi uşa de la intrare închizîndu-se.

– Gerard era un romantic, spuse Claudia. Împărţea femeile în două categorii, cele cu care ai aventuri şi cele cu care te însori. Majoritatea bărbaţilor depăşesc această fantasmă înainte să împlinească douăzeci şi unu de ani. Era probabil o reacţie faţă de prea numeroasele lui cuceriri. Mă întreb cît ar fi durat căsătoria aceasta. Ei, cel puţin a fost scutit de această dezamăgire. Mai aveţi ceva de văzut?

– Nu prea multe, zise Kate.

După cîteva minute erau gata să plece. Ultimul lucru pe care-l văzu Daniel fu silueta înaltă a Claudiei Etienne, privind pe fereastră turnurile din ce în ce mai întunecate ale oraşului. Le răspunse la salut fără să îşi întoarcă privirea înspre ei şi o lăsară singură în liniştea şi pustietatea apartamentului, închizînd în tăcere uşile în urma lor.

41

După ce ieşiră de pe Hillgate Street, Daniel şi Kate îşi luară maşina de la secţia de poliţie Notting Hill Gate şi merseră la magazinul lui Declan Cartwright, aflat nu departe. Era deschis şi în camera din faţă un bărbat bătrîn, cu barbă, care purta o tichie şi o haină neagră şi lungă, foarte uzată, arăta unui client un birou de scris în stil victorian, mîngîind cu degetele lui îngălbenite şi uscate marchetăria de deasupra. Se pare că era prea ocupat ca să-l audă intrînd chiar şi anunţaţi de clinchetul puternic al clopoţelului de la uşă, dar clientul se întoarse către ei, şi bătrînul îi urma şi el privirea.

– Domnule Simon? zise Kate. Avem o întîlnire programată cu domnul Declan Cartwright.

– E în spate, răspunse bătrînul înainte ca ea să reuşească să îşi scoată legitimaţia. Drept înainte. E în spate.

Şi se întoarse înapoi spre birou, cu mîinile tremurîndu-i atît de puternic, încît degetele făcură zgomot pe lemn.

Kate se întrebă ce era oare în trecutul lui care să provoace o asemenea teamă de autorităţi, o asemenea groază de poliţie.

Trecură prin magazin, coborîră trei trepte şi dădură într-un fel de seră în spate. Declan Cartwright discuta cu un client în mijlocul unei învălmăşeli de obiecte. Clientul era foarte voluminos, foarte negricios şi purta o haină cu guler de astrahan şi o pălărie cochetă, studiind o camee cu o lupă. Kate nu se putu abţine să nu-şi spună că un om care semăna atît de tare cu caricatura unui escroc nu putea avea curajul să şi fie. De îndată ce apărură, Cartwright spuse:

– Charlie, du-te mai bine şi ia-ţi ceva de băut şi mai gîndeşte-te. Întoarce-te peste vreo jumătate de oră. Oamenii ăştia sînt poliţişti. Sînt amestecat în ancheta unei crime. Oh, nu arăta aşa de îngrijorat, nu l-am omorît eu. Doar că am de dat un alibi pentru cineva care ar fi putut să o facă.

Aruncîndu-le o privire rapidă lui Kate şi Daniel, clientul ieşi cu dezinvoltură.

Kate îşi scoase legitimaţia, dar Declan îi făcu semn să o pună deoparte.

– E în regulă, nu vă obosiţi. Pot să recunosc nişte poliţişti cînd îi văd.

Kate se gîndi că fusese cu siguranţă cu copil excepţional de frumos, mai avea încă ceva copilăros pe chip, cu mulţimea de bucle în neorînduială deaspra frunţii înalte, cu ochii imenşi şi gura de o formă minunată, dar obraznică. Însă privirea apreciativă cu care îi studie atît pe ea, cît şi pe Daniel era încărcată de sexualitate. Îl simţi pe Daniel înţepenind de jenă lîngă ea şi se gîndi „nu e genul lui, şi, cu siguranţă, nici al meu".

Ca şi Farlow, le răspunse la întrebări cu o nonşalanţă pe jumătate batjocoritoare, dar cu o diferenţă esenţială. În cazul lui Farlow fuseseră conştienţi de o inteligenţă şi o forţă mentală care încă dominau corpul lui vlăguit. Declan Cartwright era un om slab şi foarte speriat, la fel de speriat ca bătrînul Simon, dar din

motive diferite. Avea vocea subţire, dădea întruna din mîini, iar încercările sale de a părea spiritual şi dezinvolt erau la fel de neconvingătoare ca accentul său.

– Logodnica mea mi-a spus că veţi veni, zise el. Presupun că nu aţi venit aici să vă uitaţi la antichităţi, dar am nişte piese foarte drăguţe de Straffordshire care tocmai au sosit. Toate dobîndite perfect legal. Vi le-aş putea da la un preţ foarte bun, dacă nu credeţi că ar însemna că încerc să vă corup în exerciţiul funcţiunii.

– Dumneata şi domnişoara Etienne sînteţi logodiţi?

– Eu sînt logodit cu ea, dar nu sînt sigur dacă ea e logodită cu mine. Va trebui s-o întrebaţi pe ea. Cu Claudia a fi logodit e o stare fluctuantă. Depinde în întregime de cum se simte în momentul acela. Dar eram logodiţi – sau cel puţin aşa cred eu – cînd am mers pe Tamisa joi seara.

– Cînd aţi organizat această excursie?

– Destul de demult. În noaptea înmormîntării Soniei Clements. Aţi auzit, bineînţeles, de Sonia Clements.

– Este cam ciudat, nu credeţi, să aranjaţi o excursie pe Tamisa cu atîta timp înainte?

– Claudiei îi place să aranjeze lucrurile din timp. E o femeie extrem de bine organizată. Dar, de fapt, a existat un motiv. Joi, paisprezece octombrie, a fost dimineaţa şedinţei de consiliu a asociaţilor. Urma să-mi spună ce se discutase.

– Şi v-a spus?

– Ei bine, mi-a spus că asociaţii urmau să vîndă Innocent House şi să mute firma în Docklands şi că aveau de gînd să dea afară pe cineva, pe contabil parcă. Nu-mi amintesc toate amănuntele. A fost destul de plictisitor, de fapt.

– Nici nu merita o excursie pe fluviu, zise Daniel.

– Oh, dar există o mulţime de alte lucruri de făcut pe fluviu în afară de discuţii despre afaceri, chiar dacă ai o cabină destul de mică şi încărcată. Carcasele acelea imense de oţel de la Bariera Tamisei sînt foarte erotice. Ar trebui să împrumutaţi o şalupă a poliţiei şi să vedeţi. Aţi rămîne surprinşi.

– La ce oră aţi început călătoria şi la ce oră s-a terminat? întrebă Kate.

– A început la şase treizeci, cînd s-a întors şalupa din Charing Cross şi am preluat-o noi. S-a sfîrşit la aproximativ zece treizeci cînd ne-am întors la Innocent House şi Claudia m-a condus acasă cu maşina ei. Cred că am ajuns aici pe la ora unsprezece. După cum bănuiesc că v-a spus deja, nu a plecat de aici pînă pe la ora două.

– Presupun că domnul Simon va putea să confirme acest lucru? întrebă Daniel. Sau nu locuieşte aici?

– De fapt, mă tem că nu va putea. Îmi pare rău. Bietul de el e îngrozitor de surd. Întotdeauna urcăm scările tiptil ca să nu-l deranjam, dar e o precauţie complet inutilă. Şi totuşi, cred că poate confirma ora cînd am sosit. Se poate să-şi fi lăsat uşa întredeschisă. Doarme mai bine dacă ştie că băiatul e acasă şi culcat frumos în pătuţ. Dar mă îndoiesc să mai fi auzit ceva după aceea.

– Deci nu v-aţi întors cu maşina dumneavoastră de la Innocent House? zise Kate.

– Eu nu conduc, domnişoară inspector. Regret profund poluarea cauzată de automobile şi nu vreau să mai contribui şi eu la ea. Nu credeţi că am un spirit civic foarte dezvoltat? Mai este şi faptul că atunci cînd am încercat să învăţ, întreaga experienţă mi s-a părut atît de înfricoşătoare, încît a trebuit să îmi ţin ochii în permanenţă închişi, şi nici unul dintre instructori nu a vrut să se urce în maşină cu mine. M-am dus la Innocent House cu metroul. Foarte obositor. Am luat linia circulară de la Notting Hill Gate pînă în Town Hill şi de acolo am luat un taxi. E mai uşor dacă mergi cu linia centrală pînă în Liverpool Street şi să iei un taxi de acolo, dar nu am mers aşa, dacă are vreo importanţă.

Kate îi ceru mai multe amănunte despre seara respectivă şi nu fu deloc surprinsă cînd acesta confirmă cele descrise de Claudia Etienne.

– Deci aţi fost împreună toată seara, de la şase treizeci pînă la două noaptea? întrebă Daniel.

– Exact aşa, domnule sergent – eşti sergent, nu? Dacă nu eşti, scuză-mă, atîta doar că arăţi atît de tare ca un sergent. Am fost împreună de la şase treizeci pînă pe la două noaptea. Presupun că nu vă interesează ce am făcut între orele, să spunem unsprezece şi două. Dacă sînteţi, ar fi mai bine s-o întrebaţi pe domnişoara Etienne. Ea va putea să vă dea o descriere potrivită pentru urechile voastre caste. Presupun că vreţi să vă dau toate astea în scris sub formă de declaraţie?

Kate simţi o mare satisfacţie să poată spune că într-adevăr vor o declaraţie şi că ar trebui să vină la secţia de poliţie Wapping să o dea.

După aceea Kate îi puse întrebări domnului Simon, pe un ton atît de blînd şi de răbdător, încît păru să îi sporească groaza, şi acesta confirmă că îi auzise venind la unsprezece. Ascultase cu atenţie să vadă cînd va veni Declan pentru că întotdeauna dormea mai bine dacă ştia că era cineva în casă. În parte acesta fusese motivul pentru care îi sugerase domnului Cartwright să locuiască în clădire. Dar odată ce auzise uşa de la intrare, se dusese să se culce. Chiar dacă ar mai fi ieşit după aceea, el unul nu i-ar mai fi auzit.

– Făcea pe el de frică, nu ţi s-a părut? spuse Kate, descuind maşina. Cartwright, vreau să spun. Tu ce crezi, e un escroc, un prost, sau amîndouă, sau poate pur şi simplu un băiat frumuşel căruia îi plac bibelourile? Ce Dumnezeu vede la el o femeie inteligentă de calibrul Claudiei Etienne?

– Oh, şi tu acum, Kate! De cînd are inteligenţa ceva de-a face cu sexul? Nici nu sînt sigur dacă nu cumva sînt incompatibile, inteligenţa şi sexul, adică.

– Nu sînt incompatibile pentru mine. Inteligenţa mă excită cel mai tare.

– Da, ştiu.

– Ce vrei să spui? îl întrebă ea imediat pe un ton răspicat.

– Nimic. Eu am descoperit că mă descurc cel mai bine cu femei drăguţe, blînde şi îndatoritoare, care nu sînt prea deştepte.

– Ca majoritatea bărbaţilor. Ar trebui să te străduieşti să te dezveţi. Cît de valoros crezi că e alibiul ăsta?

– Aproximativ la fel de mult ca acela al lui Rupert Farlow. Cartwright şi Claudia Etienne ar fi putut să-l omoare pe Etienne, să ia şalupa direct pînă la debarcaderul din Greenwich şi să ajungă la restaurant la opt fără nici o problemă. Nu e chiar aşa mult trafic pe Tamisa după ce se întunecă, şansele să-i fi văzut cineva nu sînt prea mari. Încă o verificare plictisitoare.

– Cartwright are un motiv, zise Kate. De fapt, amîndoi au un motiv. O să aibă o soţie foarte bogată, dacă Claudia Etienne e suficient de prostuţă să se mărite cu el.

– Crezi că are curajul să omoare pe cineva? întrebă Daniel.

– Nu ar fi avut nevoie de chiar aşa mare curaj. Nu trebuia decît să-l ademenească pe Etienne în camera aceea să moară. Nu a trebuit să-l înjunghie sau să-i dea în cap sau să-l sugrume. Nici măcar nu a trebuit să dea ochii cu victima.

– Dar unul dintre ei ar fi trebuit să se întoarcă mai tîrziu şi să aranjeze toată chestia aia cu şarpele. Şi pentru asta chiar că e nevoie de curaj, nu crezi? Nu prea o văd eu pe Claudia Etienne făcîndu-i aşa ceva fratelui ei.

– Oh, eu n-aş fi aşa de sigură. Dacă a fost dispusă să-l omoare, de ce să nu-i profaneze cadavrul? Vrei să conduci tu sau mă laşi pe mine?

În timp ce Kate conducea, Daniel telefonă la Wapping. Aveau informaţii noi.

– A sosit raportul de la laborator, spuse el închizînd telefonul după cîteva minute. Tocmai am ascultat analiza sîngelui în amănunte plictisitoare. A avut o saturaţie în sînge de 73 de procente. Probabil a murit destul de rapid. Şapte treizeci pare a fi ora morţii. La 30 la sută ai ameţeli şi dureri de cap, la 40 la sută lipsă de coordonare şi derută mentală, oboseală la 50 la sută şi pierderea cunoştinţei la 60 la sută. Se poate instala şi o stare de slăbiciune bruscă din cauza suboxigenării musculare.

– Au găsit ceva în pietrişul care bloca burlanul sobei? întrebă Kate.

– Provenea din horn. E acelaşi material. Dar ne aşteptam la asta.

– Ştim deja că soba de gaz nu era defectă şi nu avem nici o amprentă semnificativă, zise Kate. Dar şnurul de la geam?

– Le-a dat mai multă bătaie de cap. Este foarte probabil să fi fost zdrenţuit intenţionat cu un obiect bont şi de-a lungul unei perioade mai lungi de timp, dar nu pot fi sută la sută siguri de asta. Fibrele au fost zdrobite şi rupte, nu tăiate. Restul şnurului era vechi şi slăbit în unele părţi, dar nu există nici un motiv să se fi rupt exact în locul acela dacă nu s-ar fi umblat la el în mod intenţionat. Oh, şi au mai descoperit ceva. Pe capul şarpelui se află o pată minusculă de mucozitate. Asta înseamnă că a fost vîrît în gură imediat sau foarte curînd după ce s-a scos obiectul acela ascuţit.

42

În duminica de 17 octombrie Dalgliesh se hotărî să o ia pe Kate cu el pentru întrevederea cu sora Soniei Clements la mănăstirea din Brighton. Ar fi preferat să meargă singur, dar o mănăstire – chiar şi una anglicană, şi chiar şi pentru fiul unui paroh deschis către Înalta Biserică – era un teritoriu nefamiliar, care trebuia abordat cu circumspecţie. Dacă nu mergea însoţit de o femeie, s-ar putea să nu i se permită să o vadă pe sora Agnes, decît în prezenţa maicii stareţe sau a unei alte călugăriţe. Nu era prea sigur ce anume spera să obţină din această vizită, dar un instinct în care nu avea întotdeauna încredere, dar pe care învăţase să nu îl ignore niciodată, îi spunea că exista aici o informaţie demnă de a fi aflată. Cele două morţi, atît de diferite una de cealaltă, erau legate prin mai mult decît camera golaşă în care una dintre persoane alesese să moară, iar cealaltă se luptase să trăiască. Sonia Clements lucrase la Peverell Press timp de douăzeci şi patru de ani; Gerard Etienne era cel care o dăduse afară. Fusese oare această hotărîre nemiloasă un motiv suficient

pentru o sinucidere? Şi daca nu, atunci de ce a ales să moară? Cine ar fi putut oare fi tentat să răzbune acea moarte?

Vremea buna continua şi în ziua aceasta. Ceaţă de dimineaţă se ridica, promiţînd astfel o zi blîndă, chiar dacă soarele avea să-şi facă apariţia doar cu intermitenţe. Pînă şi în aerul Londrei se simţea ceva din dulceaţa verii şi o briză uşoară împrăştia nori alburii, zdrenţuiţi, peste un cer azuriu. Trecînd prin străduţele întortocheate şi monotone ale suburbiilor din sudul Londrei, avînd-o alături pe Kate, Dalgliesh se simţi cuprins de un dor copilăresc de mare şi îşi dadu seama că spera ca manăstirea să fie situată chiar pe coastă. Nu vorbira aproape deloc în timpul călătoriei. Dalgliesh prefera să conducă în tacere şi Kate putea sa stea şi fără a palăvrăgi. Dalgliesh se gîndi că aceasta era una dintre marile ei calităţi. Venise s-o ia de la noul ei apartament, dar o aşteptase în Jaguar să coboare, mai degrabă decît să ia liftul şi să sune la uşă, căci s-ar fi putut simţi obligată să-l invite înăuntru. Dalgliesh ţinea la propria intimitate mult prea mult pentru a risca invadîndu-o pe a ei. Kate apăruse exact la timp, aşa cum se şi aşteptase, de altfel. Arăta altfel decît de obicei şi Dalgliesh realiză cît de rar o vedea în fustă. Zîmbi în sinea sa, întrebîndu-se dacă ezitase asupra acestei alegeri înainte să decidă că pantalonii, care erau îmbracămintea ei obişnuită, ar fi putut părea nepotriviţi pentru o vizită la o mănăstire. Avu bănuiala că, în ciuda faptului că era bărbat, era foarte posibil ca el sa se simtă mai în largul lui acolo decît Kate.

Speranţa lui de a face o plimbare de-a lungul plajei nu fusese oricum realistă şi nu se putea împlini. Mănăstirea se afla pe un deal, aproape de o şosea banală, dar aglomerată, separată de ea de un zid de cărămidă înalt de doi metri şi jumătate. Poarta de la intrare era deschisă şi, cînd luară curba sa intre, văzură o clădire de cărămidă roşie bogat ornamentată, evident victoriană, şi tot atît de evident destinată înca din proiect să fie o instituţie, probabil pentru a adaposti primele călugăriţe ale ordinului. Cele patru etaje de ferestre identice plasate aproape una de alta şi aranjate cu precizie îi amintiră lui Dagleish de o închisoare, gînd

care posibil îi apăruse şi arhitectului, drept pentru care adăugase un turn subţire, nepotrivit cu restul clădirii, la un capăt, şi un turn la celălalt, mai mult pentru a umaniza clădirea decît pentru a o înfrumuseţa. O alee largă, acoperită cu pietriş, ducea înspre uşa de intrare din stejar vopsit în negru şi prinsă cu benzi groase de fier forjat, care ar fi părut mai potrivită la intrarea într-o fortăreaţă normandă. La dreapta se întrezărea o biserică de cărămidă, suficient de mare pentru o întreagă parohie, cu o clopotniţă lipsită de graţie şi ferestre înguste şi ascuţite. La stînga se găsea o clădire foarte contrastantă: scundă şi modernă, cu o terasă acoperită şi o mică grădină; Dalgliesh bănui că era azilul pentru muribunzi.

Nu mai era decît o singură maşină, un Ford, în faţa mănăstirii, şi Dalgliesh parcă foarte precis chiar lîngă ea. Oprindu-se lîngă maşină pentru un moment, Dalgliesh aruncă o privire peste terenurile terasate şi reuşi să întrevadă în sfîrşit Canalul Mînecii. Căsuţe vopsite în bleu, roz şi verde, cu acoperişurile încărcate de formele subţiri şi fragile ale antenelor de televiziune, erau înşirate de-a lungul unor străzi scurte şi paralele, care duceau pînă la suprafaţa albastră a mării, atmosfera domestică perfect ordonată a acestora contrastînd cu construcţia victoriană masivă şi greoaie din spatele lui.

Nu se vedea nici un semn de viaţă din clădirea principală dar, întorcîndu-se să-şi încuie maşina, văzu o măicuţă dînd colţul azilului, împingînd un pacient într-un scaun cu rotile. Pacientul purta o căciuliţă în dungi alb-albastre, cu un ciucur roşu, şi era acoperit pînă la bărbie cu o pătură. Călugăriţa se aplecă sa-i şoptească ceva şi pacientul izbucni în rîs, un hohot vesel revărsîndu-se în aerul tăcut.

Dalgliesh trase de lanţul de fier din stînga uşii şi auzi ecoul sunetului prin uşa groasă de stejar. Micul grilaj de fier se trase la o parte şi o călugăriţă cu chipul blajin privi prin fantă. Dalgliesh îşi spuse numele şi îşi ridică legitimaţia. Uşa fu deschisă imediat şi călugăriţa, fără să rostească vreun cuvînt, dar continuînd să zîmbească, le făcu semn să intre. Se treziră într-un hol de mari

dimensiuni care mirosea ușor a dezinfectant, dar nu neplăcut. Podeaua era în carouri albe și negre, ca un joc de șah, și arăta proaspăt frecată, iar pe pereți nu era nimic, cu excepția unui portret sepia, evident victorian, al unei călugărițe sobre, cu figură formidabilă, despre care Dalgliesh presupunea că fusese fondatoarea ordinului, și o reproducere a tabloului *Isus în atelierul de tîmplărie* de Millais, într-o ramă din lemn sculptat. Călugărița, încă zîmbitoare, încă tăcută, îi conduse într-o încăpere mică aflată în dreapta și, cu un gest tăcut, oarecum teatral, îi invită să se așeze. Dalgliesh se întrebă dacă era surdo-mută.

Camera nu avea prea mult mobilier, dar nu era neprimitoare. Pe masa extrem de bine lustruită din mijloc se găsea un vas de trandafiri tîrzii și în fața ferestrei duble se aflau două fotolii tapisate cu stofă decolorată, avînd un model floral. Pereții erau goi, cu excepția unui crucifix de un realism înfricoșător atîrnat la dreapta șemineului. Părea spaniol, după părerea lui Dalgliesh, și aproape sigur fusese cîndva agățat pe un perete dintr-o biserică. Deasupra căminului se găsea o copie în ulei a unei madone oferind un ciorchine de struguri pruncului Isus, și îi trebuiră cîteva momente pînă să-și dea seama că era o reproducere a tabloului lui Mignard, *La Vierge à la Grappe.* Pe o placă de alamă era scris numele donatorului. Patru scaune cu spătarul drept erau aliniate neospitalier de-a lungul peretului din dreapta, dar Dalgliesh și Kate rămaseră amîndoi în picioare.

Nu trebuiră să aștepte mult timp. Se deschise ușa, și o călugăriță intră cu pas vioi și sigur de sine, întinzîndu-le mîna.

– Dumneavoastră sînteți domnul comandant Dalgliesh și doamna inspector Miskin? Bine ați venit la St Anne. Eu sînt maica stareță Mary Clare. Am vorbit la telefon, domnule comandant. Ați dori o cafea, dumneavoastră și doamna inspector?

Mîna care i-o strînsese pe a lui pentru o clipă era grăsuță, dar răcoroasă.

– Nu, mulțumesc, maică stareță. Sînteți foarte amabilă, dar sperăm să nu trebuiască să vă deranjăm pentru prea mult timp.

Nu era deloc o prezenţă intimidantă. Era scundă şi plinuţă, însă rasa lungă, de un albastru-cenuşiu, legată cu o centură de piele, îi dădea o anume distincţie şi purta veşmîntul sever cu naturaleţea unor haine de lucru. În jurul gîtului avea o singură cruce mare de lemn negru, atîrnată cu un şnur, şi chipul moale şi palid ca aluatul ieşea dolofan ca al unui copil din acoperămîntul restrictiv de pe cap. Dar ochii din spatele ochelarilor cu rame metalice erau şireţi şi gura micuţă, deşi moale şi delicată, promitea o fermitate fără compromisuri. Dalgliesh ştia că atît el cît şi Kate erau supuşi unei analize tot atît de amănunţite şi pătrunzătoare, pe cît era de discretă.

– O voi trimite pe sora Agnes să vorbească cu dumneavoastră, zise ea, plecîndu-şi uşor capul. E o zi minunata, poate aţi dori să vă plimbaţi împreună prin grădina de trandafiri.

Dalgliesh realiză că era de fapt o poruncă, nu o sugestie, dar ştia că în acea scurtă întîlnire trecuseră amîndoi un test. Dacă nu ar fi fost satisfăcută pe deplin de ei, nu avea nici o îndoială că întrevederea ar fi avut loc în această cameră şi sub supravegherea ei. Maica stareţă sună din clopoţel şi micuţa călugariţă zîmbitoare care îi întîmpinase la intrare apăru din nou.

– Roag-o te rog pe sora Agnes să fie amabilă să ni se alature.

Aşteptară din nou în tăcere, tot în picioare. În mai puţin de două minute se deschise uşa şi intră o călugăriţă înaltă.

– Aceasta este sora Agnes, o prezentă maica stareţa. Soră, aceştia sînt domnul comandant Dalgliesh de la New Scotland Yard şi doamna inspector Miskin. Am sugerat că ai dori să vă plimbaţi prin grădina de trandafiri.

Înclinînd capul în semn de rămas-bun, dar fara nici un cuvînt, îi lăsă singuri.

Călugăriţa care îi privi cu ochi prudenţi era complet diferită de maica stareţă. Rasa era identică, cu excepţia crucii, care era mai mică, dar ei îi conferea o demnitate sacerdotală, un aer detaşat şi misterios. Maica stareţă arăta de parcă se îmbracase pentru a lucra la cuptorul din bucătărie; era dificil să ţi-o imaginezi pe sora Agnes altundeva decît la altar. Era foarte slabă,

foarte înaltă şi avea trasături puternice, acoperămîntul de pe cap cu tăietura sa ovală pentru faţă accentuîndu-i pomeţii înalţi, linia puternică a sprîncenelor şi gura mare şi inflexibilă.

– Atunci să mergem sa privim trandafirii, domnule comandant? zise ea.

Dalgliesh deschise uşa şi o urmară amîndoi afară din camera de primire şi de-a lungul holului cu paşi aproape neauziţi.

Îi conduse pe aleea larga pînă la terasa cu grădina de trandafiri. Straturile de flori erau aranjate în trei rînduri lungi, împărţite prin cărări paralele de pietriş, fiecare situată cu patru trepte de piatră mai jos decît cea de deasupra. Era exact atîta loc cît sa meargă toţi trei unul lîngă celălalt, prima dată de-a lungul cărării de sus, după aceea în jos pe scări, apoi de-a lungul celei de-a doua pînă la celelalte trepte, parcurgînd apoi cei patruzeci de metri ai cărării de jos şi întorcîndu-se după aceea – o deplasare lugubră care urma să fie făcută prin faţa tuturor ferestrelor mănastirii. Se întrebă dacă nu era cumva vreo grădină mai intimă în spatele clădirii. Dar chiar dacă era, se pare că nu aveau să se plimbe pe acolo.

Sora Agnes păşi între ei, ajungînd aproape la înălţimea lui, de un metru optzeci şi cinci, ţinîndu-şi capul drept. Purta un jerseu lung şi cenuşiu peste rasă şi avea amîndouă mîinile vîrîte adînc fiecare în mîneca celeilalte mîini, de parcă i-ar fi fost frig. Felul în care îşi ţinea mîinile imobilizate, strîns lipite de piept, îi aminti lui Dalgliesh cu neplăcere de nişte fotografii vechi pe care le văzuse cîndva, cu nişte bolnavi psihic în cămăşi de forţă. Părea să meargă între ei ca un prizonier sub escortă, şi se întrebă dacă aceasta era impresia pe care o dădeau vreunui privitor secret. Acest gînd extrem de dezagreabil îi veni se pare şi lui Kate căci, murmurînd o scuză, rămase cu cîţiva paşi în urma lor şi îngenunche, părînd să îşi lege şireturile la ghete. Cînd reveni în dreptul lor se plasă lîngă şeful ei. Cel care întrerupse tăcerea fu Dalgliesh.

– Aţi fost foarte amabilă să ne primiţi, începu el. Îmi pare rău că trebuie să vă deranjez, mai ales că s-ar putea să vă pară o

intruziune într-o problemă personală. Trebuie să vă pun cîteva întrebări despre moartea surorii dumneavoastră.

– „Intruziune într-o problemă personală." Acesta a fost mesajul telefonic pe care l-am primit de la maica stareţă. Presupun că acestea sînt nişte cuvinte pe care trebuie să le rostiţi deseori, domnule comandant.

– Intruziunea este uneori inseparabilă de meseria mea.

– Şi aveţi întrebări anume la care speraţi să vă pot răspunde sau este o intruziune mai generală?

– Puţin din amîndouă.

– Dar ştiţi cum a murit sora mea. Sonia s-a sinucis, nu poate exista nici o urmă de îndoială în această privinţă. A lăsat un bilet. Mi-a trimis de asemenea o scrisoare prin poştă în dimineaţa zilei în care a murit. Nu s-a gîndit că vestea merita un timbru de poştă rapidă. Am primit scrisoarea după trei zile.

– Aţi putea, vă rog, să-mi spuneţi ce v-a scris? întrebă Dalgliesh. Ştiu bineînţeles ce era în biletul pe care l-a lăsat pentru procuratură.

Nu răspunse imediat şi, cînd o făcu, vorbi fără nici o intonaţie, de parcă recita cîteva rînduri de proză învăţate pe de rost.

– „Ceea am de gînd să fac ţi se va părea un păcat. Te rog încearcă să înţelegi că ceea ce tu consideri un păcat în ochii mei este nu numai firesc, dar şi corect. Am făcut alegeri diferite, dar drumurile noastre duc în acelaşi loc. După toţi aceşti ani de oscilaţie, cel puţin pot fi absolut sigură de moarte. Încearcă să nu plîngi după mine prea mult; suferinţa nu e decît o slăbiciune. Nu aş fi putut avea o soră mai bună ca tine." Asta doreaţi să auziţi, domnule comandant? Sînt sigură că nu e chiar aşa de relevant pentru ancheta pe care o conduceţi acum.

– Trebuie să verificăm tot ceea ce s-a întîmplat la Innocent House în lunile de dinainte de moartea lui Gerard Etienne, care ar putea avea vreo legătură oricît de îndepărtată cu acea moarte. Iar unul dintre aceste lucruri este sinuciderea surorii dumneavoastră. Bîrfele din cercurile literare londoneze şi de la Innocent House par a răspîndi zvonul că Gerard Etienne a împins-o la

acest act. Dacă e așa, atunci un prieten al ei – un prieten extrem de apropiat – ar fi putut să-i dorească răul.

– Eu am fost prietena extrem de apropiată a Soniei, zise ea. Nu a avut nici un prieten apropiat în afară de mine, și eu nu am avut nici un motiv să-i doresc moartea lui Gerard Etienne. Am fost aici în ziua, ori noaptea cînd a murit. Acesta este un fapt pe care puteți să-l verificați cu ușurință.

– Nu am sugerat, soră, se apără Dalgliesh, că ați fi dumneavoastră personal implicată în moartea lui Gerard Etienne. Vă întreb dacă știți de vreo altă persoană apropiată de sora dumneavoastra, care ar fi putut să aibă resentimente din cauza felului în care a murit.

– Nimeni în afară de mine. Dar eu am avut resentimente, domnule. Sinuciderea este disperarea finală, respingerea finală a harului divin, păcatul capital.

– Atunci, probabil, va avea parte de îndurare, soră, zise Dalgliesh cu voce scăzută.

Ajunseră la capătul primei cărări, coborîră împreună treptele și se întoarseră la stînga.

– Nu-mi plac trandafirii toamna, rosti ea dintr-odată. Sînt flori de vară. Trandafirii în decembrie sînt cei mai deprimanți, boboci maronii și ofiliți pe un ghem încurcat de spini. Aproape că nu suport să mă plimb pe aici în decembrie. Ca și noi, nici trandafirii nu știu cînd să moară.

– Dar azi aproape se poate crede că e vară, spuse el. Făcu o pauză și apoi continuă: Presupun că știți că Gerard Etienne a murit intoxicat cu monoxid de carbon în aceeași cameră ca sora dumneavoastră. Este mai mult decît improbabil să fi fost o sinucidere în acest caz. S-ar putea să fie o moarte accidentală, un burlan blocat care a provocat o scurgere de gaz, dar trebuie să considerăm și a treia posibilitate, aceea că soba a fost stricată în mod intenționat de către cineva.

– Vreți să spuneți că sînteți de părere că a fost ucis? întrebă ea.

– Această posibilitate nu poate fi eliminată. Ceea ce vreau să vă întreb este dacă aveți vreun motiv să credeți că sora

dumneavoastră ar fi putut defecta soba. Nu sugerez că ar fi fost o strategie de a-l omorî pe Etienne. Dar este posibil să fi plănuit o sinucidere care să arate ca o moarte accidentală şi după aceea să se fi răzgîndit?

– Şi cum anume aş putea să vă spun eu asta, domnule comandant?

– Era într-adevăr o posibilitate foarte mică sa puteţi să-mi răspundeţi, dar a trebuit să va întreb. Dacă aducem pe cineva în faţa tribunalului şi-l acuzăm de crimă, este sigur că avocatul apărării va sugera această posibilitate.

– I-ar fi scutit de foarte multă supărare pe alţi oameni, dacă s-ar fi obosit să-şi facă moartea să semene cu un accident, dar sinucigaşii foarte rar depun acest efort. La urma urmei, este actul suprem de agresiune şi ce satisfacţie poţi obţine dintr-o agresiune dacă nu te răneşte decît pe tine? Nu cred că ar fi fost chiar aşa de greu să facă sinuciderea să pară accidentală. Şi eu m-aş putea gîndi la mai multe posibilităţi, dar printre ele nu s-ar număra şi demontarea unei sobe de gaz şi blocarea burlanului. Nu cred că Sonia ar fi ştiut cum să facă aşa ceva. Nu se pricepea deloc la mecanică.

– Şi în scrisoarea acesta pe care v-a trimis-o, atîta a fost tot? Nici un motiv, nici o explicaţie?

– Nu, zise ea. Nici un motiv, nici o explicaţie.

– Lumea pare să presupună că sora dumneavoastra s-a sinucis pentru că Gerard Etienne i-a spus că trebuie să plece, continuă Dalgliesh. Vi se pare probabil acest lucru?

Nu răspunse nimic, aşa că după un minut Dalgliesh reveni cu blîndeţe:

– În calitatea dumneavoastră de soră, de persoana care o cunoştea foarte bine, vă satisface această explicaţie?

Se întoarse spre el şi îl privi pentru prima dată drept în faţă.

– Este relevantă pentru ancheta dumneavoastra această întrebare?

– S-ar putea să fie. Dacă domnişoara Clements ştia ceva despre Innocent House sau despre vreo persoană angajată acolo,

ceva atît de tulburător, încît să fi contribuit la intenția sa de a se sinucide, atunci acest lucru s-ar putea să fie relevant și în ce privește moartea lui Gerard Etienne.

– Sugerați cumva redeschiderea cazului morții surorii mele? întrebă ea, întorcîndu-se din nou pentru a-l privi direct în față.

– În mod oficial? Absolut deloc. Știm cum a murit domnișoara Clements. Aș vrea să știu de ce, dar verdictul anchetei a fost corect. Din punct de vedere legal s-a încheiat atunci.

Continuară să meargă în tăcere. Sora Agnes încerca să se hotărască ce să facă. Dalgliesh era conștient, sau poate își imagina doar, că mușchii brațului care îl atinsese în treacăt pe al lui erau încordați la maximum. Cînd vorbi în cele din urmă, vocea îi era aspră:

– Vă pot satisface curiozitatea, domnule comandant. Sora mea a murit deoarece cei doi oameni la care ținuse cel mai mult, probabil singurii doi oameni la care ținuse, o părăsiseră și o părăsiseră pentru totdeauna. Eu am depus jurămîntul de intrare în mănăstire cu o săptămînă înainte de sinuciderea ei; și Henry Peverell a murit cu opt luni înainte.

– Vreți să spuneți că era îndrăgostită de Henry Peverell? interveni Kate, care pînă în momentul acela fusese complet tăcută.

Sora Agnes se întoarse și se uită la ea de parcă atunci o observa pentru prima dată. După aceea își îndreptă din nou privirea drept înainte și, tremurînd aproape imperceptibil, își strînse brațele mai strîns peste piept.

– A fost amanta lui în ultimii opt ani ai vieții lui. Ea spunea că era dragoste. Eu spuneam că era o obsesie. Nu știu cum îi spunea el. Nu erau niciodată văzuți împreună în public. Relația era absolut secretă la insistența lui. Făceau dragoste în camera în care a murit ea. Știam întotdeauna cînd fuseseră împreună. Acelea erau nopțile în care stătea pînă tîrziu la birou. Cînd venea acasă, puteam să simt mirosul lui pe ea.

– Dar de ce era un secret? protestă Kate. De ce se temea? Nici unul din ei nu era căsătorit, amîndoi erau adulți. Nu era decît treaba lor.

– Cînd i-am pus și eu exact aceași întrebare avea răspunsurile gata pregătite sau mai degrabă avea răspunsurile lui. Spunea că el nu mai voia sa se însoare, ca voia să rămînă fidel amintirii soției sale, ca nu-i plăcea ideea ca treburile lui personale sa ajungă subiect de bîrfa prin birou, că această relație ar putea-o supăra pe fiica lui. Ea i-a acceptat toate scuzele. Pentru sora mea era suficient faptul că el avea nevoie de ceea ce putea ea să-i ofere. Este posibil, bineînțeles, să fi fost vorba pur și simplu de faptul că o găsea potrivita pentru a-i satisface o nevoie fizică, dar nu suficient de frumoasă sau tînără, sau bogată, ca să se însoare cu ea. Şi am senzația că pentru el toată secretomania adauga un frison în plus aventurii. Poate asta era ceea ce-i plăcea lui de fapt, să o umilească, sa-i testeze limitele devotamentului fața de el, strecurîndu-se în acea cămaruță sinistră ca un patron victorian care se culca cu camerista nevestei sale. Nu mă deprima atît de tare imoralitatea relației, cît vulgaritatea ei.

Dalgliesh nu se așteptase la o asemenea franchețe, la o asemenea încredere. Dar poate nu era chiar atît de surprinzator. Cu siguranță, îndurase luni întregi de tăcere autoimpusa și acum, fața de doi straini pe care aproape sigur nu îi va mai vedea niciodată în viața, dadea frîu liber acelei amarăciuni și suparari reprimate.

– Nu eram mai mare ca ea decît cu optsprezece luni, continuă ea. Am fost întotdeauna foarte apropiate. El a distrus asta între noi. Nu putea să-l aibă și pe el, și religia, așa că l-a ales pe el. El a distrus toată încrederea dintre noi. Cum sa mai fie încredere între noi, dacă fiecare îl disprețuia pe Dumnezeul celeilalte?

– Nu aproba deloc vocația dumneavoastră? zise Dalgliesh.

– Nu o înțelegea deloc. Nici el. Lui i se parea ca e o respingere a lumii și a răspunderii, a sexualității și a implicării, și ceea ce credea el, credea și ea. Sonia știa deja de mai multă vreme ce aveam de gînd sa fac. Presupun că spera că nu mă va accepta nimeni. Nu există multe comunități care sa accepte postulante de vîrstă mijlocie. O mănastire nu are rolul de a fi un refugiu pentru oamenii fară succes sau deziluzionați. Şi știa, bineînțeles, că nu am nici o abilitate practică pe care să o ofer.

Eram – sînt – restaurator de cărţi. Maica stareţă încă îmi permite din cînd în cînd să lucrez în biblioteci din Londra, Oxford sau Cambridge, cu condiţia să existe o casă potrivită – mă refer la o mănăstire – în care să locuiesc în acea perioadă. Dar acest fel de activitate este din ce în ce mai puţin cerută. Este nevoie de foarte mult timp pentru a restaura şi a relega o carte sau un manuscris de valoare, mult mai mult timp decît îmi e permis să stau.

Dalgliesh îşi aminti de o vizită pe care o făcuse cu trei ani înainte la biblioteca de la Colegiul Corpus Christi din Cambridge cînd i se arătase Biblia din Ierusalim, care fusese dusă sub esortă armată la Catedrala Westminster pentru numeroase ceremonii de încoronare, şi era unul dintre cele mai vechi exemplare ale Noului Testament ilustrat cu miniaturi. Acea comoară recent restaurată şi legată fusese ridicată cu dragoste din cutia sa specială, aşezată pe postamentul tapiţat, în formă de V, iar paginile întoarse cu o spatulă de lemn pentru a nu fi atinsă cu mîna. Privise cu uimire şi admiraţie copleşitoare desenele meticuloase, vechi de cinci secole, cu culorile la fel de strălucitoare ca atunci cînd se scurseseră cu precizie din peniţa artistului, miniaturi care, prin frumuseţea şi umanitatea lor esenţială, aproape îl făcuseră să lăcrimeze de emoţie.

– Munca dumneavoastră de aici este considerată mai importantă? o întrebă el.

– Este judecată după criterii diferite. Aici lipsa mea de îndemînare în activităţi practice nu este un dezavantaj. Oricine poate, cu puţină voinţă, să manevreze o maşină de spălat, să ducă pacienţii în scaunul cu rotile pînă la baie, să distribuie oale de noapte. Nu sînt sigură cît timp vor mai fi necesare şi aceste servicii. Preotul care este capelan aici se va converti la romano-catolicism din cauza deciziei Bisericii Anglicane de a hirotonisi femei preoţi. Jumătate din surori vor să îl urmeze. Viitorul mănăstirii St Anne ca ordin anglican este foarte incert.

Străbătuseră deja cele trei alei şi acum, întorcîndu-se, o luară de la capăt.

– Henry Peverell nu a fost singura persoană care a intervenit între noi în ultimii ani ai vieţii surorii mele, zise Sora Agnes. A mai fost şi Eliza Brady. Oh, nu e cazul să o căutaţi, domnule comandant, a murit în 1871. Am citit despre ea într-un reportaj dintr-un ziar victorian pe care l-am găsit pe Charing Cross Road şi pe care, din nefericire, i l-am dat şi Soniei să-l citească. Eliza Brady avea treisprezece ani. Tatăl ei lucra pentru un negustor de cărbune, iar mama ei murise în chinurile facerii. Eliza devenise mama celor patru surori şi fraţi mai mici şi a bebeluşului. Tatăl ei dăduse mărturie în tribunal că Eliza le era mamă la toţi. Lucra paisprezece ore pe zi. Spăla, făcea focul, gătea, mergea la cumpărături, avea grijă de toţi membrii familiei ei. Într-o dimineaţă, cînd usca scutecele bebeluşului pe un grilaj în faţa focului, se rezemase o clipă de el şi acesta se prăbuşise în flăcări. Fetiţa suferi arsuri oribile şi muri în agonie trei zile mai tîrziu. Povestea aceasta a afectat-o teribil de puternic pe sora mea. Spunea: „Deci aceasta este dreptatea Dumnezeului tău, aşa-zis iubitor. Aşa îi răsplăteşte el pe cei nevinovaţi şi buni. Nu a fost satisfăcut că a omorît-o. A trebuit sa moara oribil, încet şi în agonie". Sora mea devenise aproape obsedată de Eliza Brady. O venera. Dacă ar fi avut o poză a fetiţei, probabil s-ar fi rugat în faţa ei, deşi nu ştiu la cine.

– Dar dacă voia un motiv să nu mai creadă în Dumnezeu, de ce a trebuit să caute în secolul al XIX-lea? exclamă Kate. Există mai mult decît suficiente tragedii contemporane. Nu avea decît să se uite la televizor sau sa citească ziarul. Nu trebuia decît să se gîndească la Iugoslavia. Eliza Brady a murit de peste o sută de ani.

– Asta i-am spus şi eu, zise Sora Agnes. Dar Sonia mi-a răspuns că dreptatea nu are nimic de-a face cu timpul. Nu ar trebui să ne lăsăm dominaţi de timp. Dacă Dumnezeu este etern, atunci şi dreptatea Lui este eternă. Şi tot aşa şi nedreptatea Lui.

– Înainte de a va înstrăina de sora dumneavoastră, aţi fost de multe ori Innocent House? întrebă Kate.

– Am fost acolo de cîteva ori. De fapt, a existat o posibilitate, cu luni înainte de a ma decide care e de fapt vocaţia mea, să

lucrez cu jumatate de norma la Innocent House. Jean-Philppe Etienne voia neaparat sa fie examinate și catalogate arhivele și se pare ca s-a gîndit ca eu aș fi persoana potrivită pentru acest lucru. Familia Etienne a avut întotdeauna un ochi bun pentru un chilipir și probabil a ghicit ca aș fi de acord să lucrez pentru ei mai degraba din pasiune decît pentru bani. Totuși, Henry Peverell a pus capat acestui proiect, iar eu am înțeles de ce.

– L-ați cunoscut pe Jean-Philippe Etienne? întrebă Dalgliesh.

– Am ajuns sa-i cunosc destul de bine pe toți asociații. Cei doi batrîni, Jean-Philippe și Henry, părea să se agațe aproape cu încapățînare de o putere pe care nici unul din ei nu părea a fi în stare sau prea doritor sa o exercite. Gerard Etienne era evident tînărul în putere, moștenitorul coroanei. Nu m-am înțeles niciodata prea bine cu Claudia Etienne, dar îmi placea de James de Witt. De Witt e un exemplu de om care duce o viață bună fară sa fie credincios. Există unii oameni care par să se fi născut fără a purta povara pacatului originar. Bunătatea lor aproape că nu este un merit.

– Nu puteți accepta că poate exista o viață bună fără să crezi în Dumnezeu, sora Agnes, afirma Dalgliesh.

– Poate că nu. Credința în religie nu influențează întotdeauna comportamentul. Practicarea religiei însa cu siguranță ar putea sa o faca.

– Bineînțeles ca nu ați fost la ultima petrecere care s-a ținut acolo, zise Kate. Ați fost la vreuna dintre petrecerile lor de dinainte? Puteau vizitatorii sa ratăcească pe unde voiau prin clădire?

– Nu am fost decît la două petreceri. Dădeau o petrecere în fiecare vara și una în fiecare iarnă. Cu siguranță, nu era nimic care sa-i oprească pe vizitatori să rătăcească prin casă. Dar nu cred că au făcut-o mulți, totuși. Nu prea e politicos să profiți de o petrecere pentru a explora încăperi care în mod normal sînt private. Bineînțeles, Innocent House este acum formată aproape în întregime din birouri și asta este probabil o diferență. Dar petrecerile de la Innocent House erau niște evenimente destul de formale. Lista de oaspeți era verificată și lui Henry Peverell

nu-i plăcea să aibă mai mult de optzeci de oameni în clădire în același timp. Peverell Press nu a organizat niciodată stilul obișnuit de petreceri literare – prea mulți invitați, pentru ca nici unul dintre scriitori să nu se simtă ofensat că a fost uitat; încăperi supraaglomerate, supraîncălzite, cu oaspeții încercînd să țină în echilibru farfurii de mîncare rece și să bea vin alb inferior, și țipînd unul la celălalt să se audă. Majoritatea invitaților veneau pe apă, așa că îmi imaginez că era destul de ușor să alunge nepoftiții.

Nu mai aveau ce afla de la ea. O conduseră în tăcere pînă la ușa de la intrare, de unde își luară rămas-bun fără să mai intre în mănăstire. Sora Agnes îi privi pe amîndoi în ochi, susținîndu-le privirea, obligîndu-i în acest fel să își respecte încrederea pe care le-o acordase.

Dalgliesh și Kate intrară cu mașina pe stradă și așteptau la primul semafor, cînd Kate răbufni:

– Deci de aceea era un pat în micul birou de arhive, de aceea avea ușa o încuietoare și zăvor. Doamne! Ce nemernic! Sora Agnes are dreptate, chiar că s-a strecurat în camera aceea ca un mic tiran victorian. A umilit-o, s-a folosit de ea. Pot să-mi imaginez ce se întîmpla în camera aceea. Omul acela a fost un sadic.

– Nu ai nici o dovadă că așa a fost, Kate, zise Dalgliesh încet.

– De ce naiba a acceptat ea chestia asta? Era un redactor cu experiență, respectată în domeniu. Ar fi putut să plece.

– Era îndrăgostită de el.

– Și sora ei e îndrăgostită de Dumnezeu. Caută pacea. Nu am avut senzația că a găsit-o. Chiar și viitorul mănăstirii prezintă un risc.

– Fondatorul religiei sale nu i-a promis-o. „Nu am venit să vă aduc pace, ci sabia." Aruncîndu-i o privire, observă că citatul nu însemna nimic pentru ea. A fost o vizită folositoare, zise el. Știm acum de ce a murit Sonia Clements, și că asta nu a avut nimic – sau aproape nimic – de-a face cu felul în care a tratat-o Gerard Etienne. Se pare că nu există nimeni pe lumea asta să îi fi răzbunat moartea. Știam deja că invitații la Innocent House

puteau rătăci în voie prin cladire, dar este bine sa avem şi confirmarea sorei Agnes. Şi apoi mai este şi informaţia aceea interesantă despre arhive. Din ce-a spus sora Agnes, Henry Peverell a fost cel care nu a vrut ca ea sa primească slujba. De abia după moartea lui s-a hotărît, de catre Jean-Philippe Etienne de data asta, să se apuce Gabriel Dauntsey de acest proiect.

– Ar fi fost mai interesant dacă cei din familia Etienne ar fi fost cei care voiau ca arhivele sa ramînă nederanjate, zise Kate. E evident de ce nu a vrut Henry Peverell ca sora Soniei Clements să lucreze acolo. I-ar fi stricat aranjamentul cu amanta lui.

– Aceasta este cea mai simpla explicaţie, spuse Dalgliesh. Şi, ca majoritatea explicaţiilor simple, este probabil cea corecta. Dar s-ar putea să fie şi altceva în arhive, ceva ce Henry Peverell nu dorea să se afle, ceva despre care ştia sau banuia că se află acolo. E dificil de vazut, chiar şi aşa, de ce ar trebui ca acest lucru să fie relevant pentru a explica moartea lui Gerard Etienne. Cum ai spus şi tu, ar fi fost mult mai interesant dacă familia Etienne ar fi fost cea care ar fi insistat sa fie lăsate arhivele nederanjate. Dar chiar şi aşa, cred ca va trebui sa aruncăm o privire în hîrtiile acelea.

– În toate, domnule?

– Daca e necesar, Kate, în toate.

43

Era ora noua şi jumatate duminica seara şi Daniel şi Robbins lucrau împreuna în Innocent House, la etaj, cautînd prin dosare. Foloseau masa şi scaunul din micul birou de arhive. Metoda pe care o hotărîse Daniel era ca amîndoi sa înainteze de-a lungul raftului, scoţînd orice dosar care arata promiţător şi luîndu-l apoi în micul birou pentru investigaţii suplimentare. Era o sarcină descurajatoare deoarece nici unul nu ştia ce anume căutau. Daniel estimase ca le va lua mai multe saptamîni, daca lucrau numai ei doi, dar progresau mai repede decît se aşteptaseră.

Dacă presimţirea lui AD era corectă şi existau într-adevăr nişte documente care să poată arunca o lumină asupra uciderii lui Etienne, cineva trebuie să le fi consultat destul de curînd. Asta însemna că dosarele foarte vechi, din secolul al XIX-lea, dintre care multe nu fuseseră atinse de o sută de ani, puteau fi ignorate fără teamă, cel puţin la început. Nu exista nici o problemă cu lumina, becul atîrnat deasupra nu era decît la un metru şi ceva înălţime. Dar era o treabă obositoare, plictisitoare, plină de praf şi în privinţa căreia nu avea nici o speranţă.

Imediat după ora nouă şi jumătate se hotărî că era de ajuns pentru acea seară. Îşi dădu seama că nu avea deloc chef să meargă în apartamentul său din Bayswater, mai mult, se simţi cuprins de o silă atît de puternică încît aproape orice alternativă i se părea preferabilă. Petrecuse cît mai puţin timp posibil acolo de cînd plecase Fenella în Statele Unite. Cumpăraseră apartamentul împreună cu optsprezece luni în urmă şi după doar cîteva săptămîni de convieţuire îşi dăduse seama că hotărîrea de a lua în comun o ipotecă şi de a-şi împărţi viaţa cu ea fusese o greşeală.

– Vom avea camere separate, iubitule. Amîndoi avem nevoie de un spaţiu personal.

În cele din urmă se întrebase dacă auzise într-adevăr acele cuvinte. Fenella nu numai că nu avea nevoie de un spaţiu personal, numai al ei, dar nu avea nici intenţia să îi permită lui să aibă, şi asta nu dintr-o totală lipsă de înţelegere a conceptului. Îşi amintise mult prea tîrziu ceea ce ar fi trebuit să fie o lecţie importantă din copilărie: o prietenă a mamei lui, spunîndu-i cu mulţumire de sine: „Noi întotdeauna respectăm cărţile şi învăţătura acasă la noi", în timp ce fiul ei de şase ani, fără a primi cea mai mică mustrare, rupea sistematic în bucăţi paginile cărţii lui Daniel, *Insula comorilor.* Din această lecţie ar fi trebuit să înveţe că ceea ce cred oamenii despre ei înşişi deseori nu are absolut nici o legătură cu felul în care se comportă în realitate. Chiar şi aşa, Fenella stabilise recordul prin incompatibilitatea acţiunilor şi a credinţelor sale. Apartamentul era întotdeauna plin de oameni, prieteni apăreau la orice oră, erau hrăniţi în bucătăria

lui, se certau şi se împacau pe canapeaua lui, făceau baie în cada lui, dădeau telefoane internaţionale de la telefonul lui, îi goleau frigiderul şi îi beau berea. Nu era niciodată linişte în apartament, nu erau niciodată singuri, numai ei doi. Dormitorul lui devenise dormitorul lor comun, în primul rînd pentru că al Fenellei era de obicei ocupat de cîte un amic fără casă. Veneau oamenii la ea ca ursul la miere. Şi asta din pricina bunei ei dispoziţii molipsitoare. Probabil ar fi captivat-o şi pe mama lui, dacă le-ar fi făcut cunoştinţă şi, fără îndoială, i-ar fi promis că se va converti la iudaism. Fenella ştia să se facă plăcută.

Sociabilitatea ei compulsivă era asociată cu o dezordine care nu încetase niciodată să îl uimească, pe parcursul celor optsprezece luni în care trăiseră împreună, şi pe care nu o putea deloc reconcilia cu preocuparea în legătură cu nişte amănunte infime în ce priveşte decorul. Îşi amintea cum ţinuse într-o zi lîngă peretele din camera de zi trei imagini de mici dimensiuni, agăţate pe o panglică şi legate cu o fundă.

– Să le pun aici, iubitule, sau cinci centimetri mai la stînga? Tu ce zici?

Nu prea credea că avea vreo importanţă, din moment ce în bucătărie chiuveta era mereu plină de vase nespălate, cînd uşa de la baie trebuia împinsă cu forţa pentru a se deschide din cauza prosoapelor murdare şi urît mirositoare aruncate pe jos, cînd paturile erau mereu nefăcute şi hainele, vraişte prin tot dormitorul. Însa în ciuda acestei neglijenţe în ce priveşte treburile casnice, simţea o nevoie obsesiva de a se îmbaia şi de a-şi spăla hainele. Apartamentul vuia întruna din cauza zgomotului maşinii de spălat şi a duşului.

Îşi amintea şi cum îl anunţase că relaţia lor se sfîrşise.

– Iubitule, Terry vrea să merg cu el în New York. Joia viitoare, de fapt. Mi-a trimis un bilet de clasa întîi. M-am gîndit ca n-o să te superi. Nu prea ne-am mai distrat împreună în ultima vreme, nu crezi? Nu ai şi tu impresia că a dispărut ceva fundamental din relaţia noastra? Ceva preţios pe care-l aveam

odată și care acum s-a pierdut? Tu nu simți că, pur și simplu, ceva s-a evaporat?

– În afară de economiile mele?

– Oh, iubitule, nu fii meschin. Nu ți se potrivește deloc.

– Dar ce-o să faci cu slujba ta? întrebă el. Cum vei lucra în State? Nu e ușor să obții cartea verde.

– Oh, nu mă voi obosi să-mi caut o slujbă, nu imediat. Terry se scaldă-n bani. Zice că mă voi putea distra decorîndu-i apartamentul.

Despărțirea fusese lipsită de certuri. Descoperise ca era aproape imposibil să te cerți cu Fenella. Se resemnă, și chiar se amuză, descoperind că această amabilitate excesivă a ei se împletea cu un simț comercial mult mai ascuțit decît se așteptase el.

– Iubitule, cred că ar fi mai bine să cumperi partea mea la jumătate din ceea ce am plătit pentru apartament, nu jumătate din cît valorează acum. A scăzut piața ceva îngrozitor, toate au căzut. Sînt sigur că vei putea să iei o ipotecă mai mare. Dacă îmi dai jumătate din prețul mobilei, ți-o las pe toată ție. Doar trebuie să ai și tu ceva pe care să stai, drăguțul de tine.

I se păru că nici nu mai merita să-i atragă atenția ca el platise pentru aproape toată mobila, deși nu alesese nimic din ceea ce cumpăraseră și nu îi plăcuse absolut nimic. Observă și că cele mai valoroase dintre achizițiile ei dispăruseră odata cu ea și probabil erau acum în New York. Fleacurile de prost-gust, în schimb, rămăseseră toate, și Daniel nu avea nici timpul, și nici dispoziția necesară să se apuce să se descotorosească de ele. Îl lăsase cu o ipotecă ucigătoare, cu un apartament plin de mobila urîtă, cu o factură de telefon uriașă constînd mai ales din convorbiri cu New York-ul și cu un onorariu pentru avocat pe care nu putea să-l plătească decît în rate. Tocmai din această cauză i se părea atît de iritant că i se făcea uneori dor de ea.

Imediat lîngă biroul de arhive se găsea o sală mică de baie. Cît timp Robbins se spăla pe mîini de praful adunat de-a lungul mai multor decenii, dintr-un impuls, Daniel telefonă la secția de

poliţie de la Wapping. Kate nu era acolo. Aşteptă o clipă şi după mai puţin de o secundă de gîndire o sună acasă. Îi răspunse.

– Ce faci? o întrebă el.

– Aranjez hîrtii. Şi tu?

– Dezaranjez hîrtii. Sînt încă la Innocent House. Vrei să ieşi în oraş să bem ceva?

– De ce nu? zise ea, după o scurtă ezitare. Unde zici să mergem?

– The Town of Ramsgate. E convenabil pentru amîndoi. Ne întîlnim acolo în douăzeci de minute.

44

Kate îşi parcă maşina la capătul lui Wapping High Street şi merse pe jos cei aproximativ patruzeci de metri pînă la The Town of Ramsgate. Cînd se apropie, îl zări pe Daniel aparînd de pe aleea ce ducea la Wapping Old Stairs.

– M-am uitat la Puntea de execuţii, zise el. Ce crezi, piraţii erau încă în viaţă cînd îi legau de stîlpi la reflux şi îi lăsau acolo pînă treceau peste ei cele trei fluxuri?

– Nu cred. Probabil îi spînzurau întîi. Sistemul penal din secolul al XVIII-lea era barbar, dar nu chiar în halul ăsta.

Deschiseră uşa localului şi fură întîmpinaţi de atmosfera plină de culoare şi de veselie a unui local londonez într-o seară de duminică. Taverna mică din secolul al XVII-lea era aglomerată şi Daniel trebui să îşi facă loc cu coatele prin mulţimea de clienţi fideli pentru a lua o halbă mare şi una mică de bere Charrington. Un bărbat şi o femeie tocmai se ridicau de la o masă din fundul sălii, aproape de ieşirea în grădină, şi Kate le ocupă imediat locurile. Dacă Daniel ar fi venit aici mai mult ca să vorbească, şi nu ca să bea, acesta ar fi fost un loc foarte bun. Localul era curat, dar foarte gălăgios. Învălmăşeala de voci şi de hohote de rîs le permitea să poarte o discuţie privată la fel de bine ca într-un bar gol.

Kate îşi dădea seama că Daniel era într-o dispoziţie ciudată şi se întreba dacă o sunase pentru că voia un partener de discuţii sau un tovarăş de pahar. Dar fusese bucuroasă că o sunase. Alan nu o mai căutase şi acum, că apartamentul era aproape complet aranjat, tentaţia să-l sune ea pe el, să-l mai vadă o data înainte să plece, fusese mult prea puternică pentru liniştea ei sfletească. Era bucuroasă că nu era acasă şi, prin urmare, scapase de această tentaţie.

Starea de nervozitate a lui Daniel se datora probabil orelor frustante petrecute răscolind prin arhive. A doua zi, urma sa fie rîndul ei şi se aştepta să aibă tot atît de puţin succes. Dar dacă obiectul smuls din gura lui Etienne fusese o casetă, daca acest criminal simţise nevoia să-i spună victimei sale de ce fusese ademenită acolo, atunci era foarte posibil ca motivul să se afle undeva în trecut: o fărădelege de demult, o nedreptate imaginară, un pericol ascuns. Decizia de a examina documentele vechi era una dintre faimoasele presimţiri ale lui AD, dar, ca toate celelalte presimţiri ale sale, avea logica ei.

– Ai lucrat cu John Massingham, nu-i aşa, la cazul Berowne? întrebă Daniel, uitîndu-se în jos, în halba de bere. Ţi-a placut de el?

– E un detectiv bun, deşi nu chiar aşa de bun pe cît se credea el. Nu, nu mi-a plăcut de el. De ce?

– Nici mie, zise el, nerăspunzînd-i la întrebare. Am fost amîndoi sergenţi în Divizia H. Îmi spunea „evreiaşul". Eu nu trebuia să aud, bineînţeles, i s-ar fi părut, probabil, o lipsa de maniere să insulte un coleg în faţă. Recunosc că, de fapt, a zis „evreiaşul nostru cel isteţ", dar nu prea îmi închipui că era un compliment. Kate nu comentă, aşa că Daniel continuă: Cînd Massingham foloseşte expresia „cînd voi fi avansat" ştii că nu se referă la avansarea în funcţia de comisar-şef. În realitate, ceea ce vrea el este să moştenească titlul lui taică-său. Comandant-şef, lordul Dungannon. Şi nu o să-i strice deloc. O să ajungă acolo înaintea oricăruia dintre noi.

„Cu siguranţă, înaintea mea“, se gîndi Kate. Nu se îmbăta cu apă rece. Cineva va trebui odată şi odată să fie prima femeie comandant-şef. S-ar putea să fie ea, dar era o nebunie să conteze pe asta. Probabil intrase în poliţie cu zece ani prea repede.

– Vei reuşi, dacă vrei neapărat, zise ea.

– Poate. Nu e uşor să fii evreu.

Ar fi putut răspunde că nu e uşor nici să fii o femeie în lumea masculină a poliţiei, dar nu avea deloc chef să se văicărească pe tema asta în faţa lui Daniel.

– Nu e uşor să fii copil din flori, spuse ea.

– Eşti copil din flori? Credeam că e foarte la modă.

– Nu un copil din flori ca mine. Şi tot aşa e şi să fii evreu – oricum, îţi conferă mai mult prestigiu.

– Nu un evreu ca mine.

– În ce fel este dificil?

– Nu poţi fi ateu ca alţii. Simţi mereu nevoia să îi explici lui Dumnezeu de ce nu poţi să crezi în el. Şi apoi mai ai şi o mamă evreică. Asta e absolut esenţial, se înţelege de la sine. Dacă nu ai o mamă evreică, atunci nu eşti evreu. Mamele evreice vor ca fiii lor să se însoare cu fete evreice drăguţe, să facă nepoţi evrei şi să fie văzute cu ei la sinagogă.

– Ultima chestie ai putea să o faci din cînd în cînd fără să-ţi şochezi prea tare conştiinţa, dacă ateii au aşa ceva.

– Ateii evrei au. Ăsta-i necazul. Hai să mergem să ne uităm la fluviu.

În spatele tavernei se găsea o mică grădină cu vedere spre Tamisa, care, în serile calde de vară era destul de aglomerat. Dar într-o seară de octombrie, foarte puţini dintre clienţii fideli aveau chef să îşi ducă băuturile afară, aşa că Daniel şi Kate ieşiră afară, unde era linişte şi răcoare. Ardea un singur bec, într-un glob agăţat pe perete, care răspîndea o lumină caldă peste scaunele de grădină întoarse cu picioarele în sus pe mese şi peste ghivecele de muşcate înalte, cu tulpinile groase şi încîlcite. Cei doi se apropiară de zidul dinspre rîu şi îşi aşezară pe el paharele.

– Nu o să-l prindem pe tipul ăsta, afirmă Daniel brusc, după mai multe clipe de tăcere.

– De ce eşti aşa de sigur? întrebă Kate. Şi de ce tip? S-ar putea să fie o femeie. Şi de ce eşti aşa de defetist? AD este probabil cel mai inteligent detectiv din Marea Britanie.

– E mult mai probabil să fie un bărbat. Demontarea şi remontarea sobei de gaz arată că e mai probabil să fie un bărbat. Hai să presupunem că e bărbat. Nu îl vom prinde pentru că este la fel de inteligent ca AD şi are un mare avantaj – sistemul juridic penal este de partea lui, nu a noastră.

Aceasta era nemulţumirea lui obişnuită. Neîncrederea lui aproape paranoică în avocaţi era bine-cunoscută, la fel şi faptul că-i displăcea cînd cineva îi prescurta numele în Dan. Se plîngea mereu că sistemul juridic penal nu era atît de preocupat să-i condamne pe vinovaţi, cît să le ofere avocaţilor şansa de a concepe strategii ingenioase şi profitabile în scopul de a-şi demonstra deşteptăciunea.

– Nu-mi spui nimic nou, zise ea. Sistemul juridic penal îi favorizează pe criminali de patruzeci de ani. Nu putem schimba asta. Numai proştii încearcă să compenseze „aranjînd“ dovezile atunci cînd sînt absolut siguri că omul e vinovat. Dar asta nu face decît să discrediteze poliţia, să ducă la eliberarea vinovaţilor, şi să dea naştere la o legislaţie care să încline balanţa şi mai mult împotriva condamnărilor. Tu ştii asta, o ştim cu toţii. Singurul lucru pe care-l avem de făcut este să obţinem dovezi clare şi cinstite şi să le facem credibile în instanţă.

– Dovezile bune într-un caz grav sînt deseori dovezile date de informatori şi agenţi sub acoperire. Pentru numele lui Dumnezeu, Kate, şi tu ştii asta! Acum trebuie să spunem înainte lucrul ăsta avocaţilor apărării, aşa că nu putem să îi mai folosim fără să punem în primejdie vieţile oamenilor care ne ajută. Ştii cîte cazuri majore a trebuit să închidem în ultimele şase luni numai la Poliţia Metropolitană?

– Dar asta nu se va întîmpla în acest caz. Cînd vom obţine dovezile, le vom putea prezenta în instanţă.

– Dar nu le vom obţine. Nu le vom obţine decît dacă unul dintre ei cedează şi mărturiseşte, or asta nu se va întîmpla. Toate dovezile sînt circumstanţiale. Nu avem nici măcar un singur fapt pe care să-l legăm de unul dintre suspecţi. Oricare dintre ei ar fi putut s-o facă. Însă doar unul dintre ei a făcut-o. Nici măcar n-ar ajunge în instanţă. Directorul Procuraturii Publice îl va respinge din start. Şi, dacă ar ajunge în instanţă, îţi imaginezi ce ar face avocatul apărării? Etienne ar fi putut urca în camera aceea din proprie iniţiativă. Nu putem dovedi că nu a făcut-o. Ar fi putut căuta ceva în arhive, să verifice un contract vechi. Nu se aştepta să stea mult, aşa că şi-a lăsat haina şi cheile în birou. După aceea descoperă ceva mai interesant decît se aştepta şi se instalează acolo să-l studieze. I se face frig, aşa că închide geamul, rupînd şnurul de la fereastră, şi aprinde focul în sobă. Cînd începe să realizeze ce se întîmplă, este prea dezorientat să mai ajungă la sobă să o oprească. Aşa că moare. Apoi, cîteva ore mai tîrziu, farsorul firmei găseşte cadavrul şi se hotărăşte să adauge o notă de mister morbid la ceea ce nu este, de fapt, decît un accident nefericit.

– Am trecut deja peste toate astea, spuse Kate. Nu prea se leagă, nu? De ce a leşinat lîngă sobă? De ce nu a ieşit afară pe uşă? Etienne era inteligent, cu siguranţă ştia care sînt riscurile unei sobe de gaz într-o cameră fără aerisire, prin urmare de ce a închis fereastra?

– Foarte bine, încerca să o deschidă, nu să o închidă, cînd s-a rupt şnurul.

– Dauntsey a spus că era deschisă cînd a fost el ultima dată în încăpere.

– Dauntsey este principalul suspect; putem ignora declaraţia aceea.

– Avocatul lui nu o va ignora. Nu poţi construi un caz ignorînd declaraţiile care nu-ţi convin.

– Foarte bine, încerca fie să închidă, fie să deschidă fereastra. Lăsăm asta deoparte.

– Dar de ce să aprindă focul în sobă? Nu era chiar așa de frig. Unde sînt documentele astea care l-au intrigat chiar atît de tare? Pe masă nu sînt decît niște contracte vechi de acum cincizeci de ani, ale unor scriitori morți, pe care nu și-i mai amintește nimeni. De ce să fi vrut să se uite peste ele?

– Farsorul le-a schimbat. Nu avem de unde ști la ce documente se uita el în realitate.

– De ce să le schimbe? Și, dacă Etienne s-a dus în camera aceea să lucreze, unde-i era stiloul, creionul, pixul?

– S-a dus să citească, nu să scrie.

– Nu putea să scrie, nu-i așa? N-a putut nici măcar să scrijelească undeva numele criminalului. Nu a avut cu ce să scrie. Cineva i-a furat agenda cu stiloul. Nu a putut nici măcar să scrie numele în praf. Nu era nici un pic de praf. Dar zgîrietura de pe cerul gurii? Aceasta nu poate fi schimbată, aceasta e un fapt.

– Care nu e legat de nimeni. Nu vom putea demonstra cum s-a zgîriat, dacă nu vom găsi obiectul cu pricina. Și nu știm despre ce anume e vorba. Probabil nu vom ști niciodată. Nu avem decît bănuieli și dovezi circumstanțiale. Nu avem nici măcar suficiente probe ca să putem pune pe vreunul dintre suspecți sub supraveghere. Îți poți imagina ce scandal s-ar isca, dacă am face-o? Cinci oameni respectabili, fără cazier judiciar. Și doi dintre ei cu alibiuri.

– Care nu valorează nici cît o ceapă degerată, observă Kate. Rupert Farlow a recunoscut deschis că ar fi în stare să jure că de Witt a fost cu el, fie că e adevărat, fie că nu. Și cînd ne-a povestit că a avut nevoie de el în timpul nopții, a avut grijă să ne dea ore exacte, nu?

– Îmi imaginez că oamenii au tendința să observe ora exactă cînd mor.

– Iar Claudia Etienne pretinde că a fost cu logodnicul ei. El se va căsători cu o femeie foarte bogată, cu mult mai bogată decît săptămîna trecută. Crezi că ar ezita să mintă pentru ea, dacă l-ar ruga?

– Bine, acceptă Daniel. E uşor să nu dai crezare alibiurilor, dar oare putem să dovedim că nu sînt adevărate? Şi s-ar putea să spună adevărul, amîndoi. Nu putem presupune de la început că mint. Şi, dacă spun adevărul, atunci Claudia Etienne şi de Witt au scăpat. Ceea ce ne duce din nou la Gabriel Dauntsey. El a avut şi mijloacele, şi ocazia, şi nu are alibi pentru jumătatea de oră de dinainte de a merge în localul acela să-şi citească poeziile.

– Dar asta este valabil şi pentru Frances Peverell, zise Kate. Şi ea are motive. Etienne i-a dat papucii pentru o altă femeie, a propus să se vîndă Innocent House fără să-i ceară părerea. Ea a avut mai multe motive decît oricine să-l omoare. Şi încearcă să convingi un juriu că un om reumatic de şaptezeci şi şase de ani putea să urce scările acelea sau să ia liftul ăla antic care scîrţîie din toate încheieturile, să facă ce avea de făcut în micul birou de arhive şi să se întoarcă la el acasă în mai puţin de opt minute. Ei da, Robbins a făcut proba şi e aproape posibil, dar nu şi dacă ar fi trebuit să meargă înapoi la parter să ia şarpele.

– Nu avem decît cuvîntul lui Frances Peverell că e vorba de doar opt minute. Şi s-ar putea să fie complici. Asta a fost întotdeauna una dintre posibilităţi. Şi apa din cadă care se scurge nu înseamnă nimic. Am văzut personal cada aceea, Kate. E stilul acela de cadă mare şi solidă, de modă veche. Ai putea îneca în ea cîţiva oameni în toată firea. Tot ceea ce trebuia sa facă era să lase robinetul deschis foarte încet, ca să se umple în timp ce el plecat. După aceea intră o dată în apă ca să se ude şi o sună pe Frances Peverell. Dar bănuiala mea e că au conspirat.

– Daniel, nu gîndeşti raţional. Povestea asta cu apa este exact ceea ce o scoate pe Frances Peverell în afara bănuielii. Dacă erau complici, de ce să inventeze o poveste atît de încurcată despre baie, apă care se scurge şi opt minute? De ce să nu spună pur şi simplu că stătea la geam să-l aştepte venind cu taxiul, că era îngrijorată pentru că întîrziase, şi că apoi l-a văzut sosind şi l-a dus în apartamentul ei unde l-a reţinut peste noapte. Are o cameră liberă, nu? Aceasta e un caz de crimă, la urma urmei. Doar n-o să fie îngrijorată din cauza unor posibile bîrfe.

– Am fi putut dovedi ca nu a dormit în patul acela. Dacă ne-ar fi spus povestea aceea, am fi trimis oamenii de la laborator să cerceteze. Nu poţi dormi toată noaptea într-un pat fără să laşi nici o dovadă, fie păr, fie urme de transpiraţie.

– Ei bine, eu una cred ca spune adevarul. Alibiul acela e mult prea complicat să nu fie autentic.

– Probabil chiar asta a şi vrut să credem. Dumnezeule sfinte, ucigaşul asta e inteligent! Inteligent şi norocos. Gîndeşte-te pentru o clipa la Sonia Clements. S-a sinucis în camera aceea. De ce să nu fi destrămat ea şnurul de la geam sau să fi înfundat burlanul de la soba?

– Ascultă, Daniel, zise Kate. Eu şi AD am verificat asta azi-dimineaţă sau, mă rog, cît de mult am putut. Sora ei zice ca nu se pricepea deloc la mecanică. Şi de ce sa fi stricat soba? În speranţa că cineva, dupa cîteva saptamîni, îl va ademeni în mod misterios pe Etienne acolo sus şi îl va încuia înauntru să se intoxice cu monoxid de carbon?

– Bineînţeles ca nu. Dar se poate să fi plănuit sa se omoare în aşa fel, încît să pară un accident, în speranţa de a proteja imaginea familiei Peverell. Poate că se gîndise la asta din clipa în care a murit bătrînul Peverell. Şi apoi, cînd Gerard Etienne a dat-o afară aşa de brutal...

– Dacă a fost brutal.

– Să presupunem ca a fost. După aceea ei nu-i mai pasa dacă face sau nu rau firmei, probabil ca nu, sau macar lui Etienne. Aşa ca nu se mai oboseşte sa înscteneze o moarte accidentală, se omoara cu medicamente şi alcool şi lasă un bilet de adio. Kate, asta îmi place. Are o logică dementă, nu crezi?

– Mai mult dementă decît logică. De unde sa fi ştiut ucigaşul că Sonia Clements a umblat la soba? Doar nu s-o fi apucat sa-i spună. Tot ce ai reuşit a fost sa faci teoria morţii accidentale şi mai plauzibilă. Teoria ta nu e decît un cadou în plus în favoarea apărării. Parca îl şi aud pe avocatul apărării profitînd de ea cu încîntare: „Doamnelor şi domnilor din juriu, Sonia Clements

a avut tot atîtea posibilităţi să strice soba ca şi clientul meu, iar Sonia Clements a murit".

– Foarte bine, zise Daniel. Hai să fim optimişti. Îl prindem, şi după aceea ce se întîmplă cu el? Zece ani în închisoare, dacă n-are noroc, mai puţini, dacă se poartă bine.

– Doar nu vrei să spui că ai vrea să-i pui ştreangul de gît?

– Nu. Tu ai vrea?

– Nu, nu aş vrea să fie reintrodusă pedeapsa prin spînzurare. Dar nu sînt sigură că poziţia mea e neapărat raţională. Nu ştiu nici măcar dacă e sinceră. De fapt, cred că pedeapsa cu moartea îi împiedică într-o oarecare măsură să comită crime, dar în realitate sînt dispusă să permit ca oameni nevinovaţi să rişte mai mult să fie ucişi, şi să mă consolez cu ideea că măcar nu mai executăm criminali.

– Ai văzut emisiunea aceea la televizor de săptămîna trecută? o întrebă Daniel.

– Cea despre institutul de corecţie din S.U.A.?

– De corecţie. Ásta e un cuvînt bun. Deţinuţii aceia erau „corectaţi", ce să-ţi povestesc! Omorîţi cu injecţie letală după Dumnezeu ştie cîţi ani petrecuţi în secţia condamnaţilor la moarte.

– Da, am văzut şi eu. Dar ai putea spune că tot au dus-o mult mai bine decît victimele lor. Un sfîrşit mai bun decît al majorităţii fiinţelor umane, dacă tot veni vorba.

– Deci eşti de acord cu uciderea din răzbunare?

– Daniel, nu am spus asta. Dar pur şi simplu nu am putut simţi prea multă milă pentru ei. Au ucis într-un stat în care există pedeapsa capitală şi după aceea păreau supăraţi că statul avea de gînd să ducă la capăt ceea ce legislaţia îi spunea să facă. Nici unul dintre ei nu a pomenit nimic de victimele lor. Nici unul dintre ei nu a rostit măcar o dată cuvîntul „remuşcare".

– Unul dintre ei l-a zis.

– Atunci poate nu l-am auzit eu.

– Asta nu e tot ce n-ai auzit.

– Încerci să te cerţi cu mine acum?

– Nu, încerc doar să aflu ce anume crezi tu.

– Ce cred eu e treaba mea.

– Chiar şi în chestiuni legate de serviciu?

– Mai ales în chestiuni legate de serviciu. Oricum, asta nu are decît o legătură indirectă cu serviciul. Emisiunea a fost în aşa fel încît să mă facă să mă simt revoltată. De acord, a fost realizată cu ingeniozitate. Producătorul nu a insistat prea mult asupra argumentului. Nu poţi să zici că a fost nedrept. Dar la sfîrşit au dat un număr de telefon pentru telespectatorii care voiau să sune să-şi exprime dezaprobarea. Ce vreau să spun e că n-am simţit tocmai dezaprobarea la care se aşteptau ei. Oricum, nu-mi plac emisiunile de televiziune care încearcă să-mi spună ce anume să simt.

– În cazul acesta ar trebui să nu te mai uiţi la documentare.

O şalupă a poliţiei, suplă şi rapidă, trecu pe lîngă ei urcînd în amonte, cu farurile de la prova sfîşiind întunericul, şi lăsînd în urmă o coadă lungă de spumă albă. După aceea dispăru şi suprafaţa învolburată se potoli redevenind blîndă, ca o respiraţie profundă, pe care luminile reflectate ale localurilor de pe malul fluviului formau porţiuni sclipitoare de argint. Mici vălurele de spumă se sparseră de zidul de care se rezemau ei. Se lăsă tăcerea. Stăteau la aproximativ o jumătate de metru unul de altul, privind amîndoi întinderea de apă. La un moment dat, se întoarseră amîndoi şi ochii li se întîlniră. Kate nu putea să-i vadă expresia la lumina singurului bec de pe peretele din spate, dar îi simţi forţa privirii şi îi auzi respiraţia înteţita. Dintr-odată se simţi copleşită de o dorinţă fizica atît de puternica, încît trebui să întindă o mînă şi să se sprijine de zid ca să nu i se arunce în braţe.

– Kate, zise el şi facu o mişcare rapidă spre ea, dar Kate ştia ce avea să urmeze şi se întoarse rapid într-o parte. Mişcarea fu imperceptibilă, dar de neconfundat. Care-i problema, Kate? întrebă el cu blîndeţe, şi adăugă după aceea imediat, ironic: AD nu ar fi de acord?

– Eu nu-mi aranjez viaţa personală pentru a fi pe placul lui AD. Daniel nu o atinse. Kate se gîndi că i-ar fi fost mai uşor, dacă ar fi atins-o. Asculta, m-am despărţit de un om pe care-l

iubeam din cauza slujbei. De ce să stric totul acum pentru cineva pe care nici măcar nu-l iubesc?

– Chiar ar strica asta ceva?

– Oh, Daniel, nu aşa se întîmplă întotdeauna?

– Chiar tu mi-ai zis că ar trebui să învăţ să-mi placă femeile inteligente, zise el, ca s-o tachineze.

– Dar nu m-am oferit să fac parte din instrucţie.

Daniel izbucni într-un rîs zgomotos, care risipi tensiunea. Kate realiză că îi plăcea enorm de el, şi nu în ultimul rînd pentru că, spre deosebire de majoritatea bărbaţilor, putea accepta să fie respins fără să poarte ranchiună. Dar de ce nu? Nici unul dintre ei nu putea pretinde că era îndrăgostit, se gîndi ea. Amîndoi erau vulnerabili, amîndoi erau singuri, dar nu acesta e răspunsul.

– Dacă ar fi AD acum cu tine aici, o întrebă el în timp ce se întorceau în local, dacă te-ar fi rugat să mergi cu el acasă, ai fi mers?

Kate se gîndi cîteva secunde şi decise că merita să-i spună adevărul.

– Probabil. Da, aş merge.

– Şi ar fi dragoste sau sex?

– Nici una, nici alta, zise ea. Cred că ar fi curiozitate.

45

Luni dimineaţă Daniel telefonă la Innocent House şi îl rugă pe George Copeland să treacă pe la Wapping în timpul pauzei de prînz. Acesta ajunse imediat după unu şi jumătate, aducînd cu el în încăpere o povară de teamă şi de încordare care păru să îngreuneze pînă şi aerul. Cînd Kate îi sugeră că era cald, deci ar putea să îşi dea jos haina dacă dorea, o făcu imediat, de parcă primise un ordin, dar o urmări cu ochi speriaţi cînd Daniel i-o luă din mîini şi i-o agăţă pe cuier, ca şi cum s-ar fi temut că aceasta era prima etapă a unei dezgoliri premeditate. Privindu-i chipul, Daniel se gîndi că are ceva infantil. Roşeaţa din obrajii

rotunzi era atît de bine delimitată, încît păreau nişte pete vopsite, iar pielea îi era netedă precum cauciucul, în contrast cu părul cărunt şi rar. Ochii aveau o privire plină de speranţă şi Daniel bănuia că vocea lui, plăcută, dar neîncrezătoare în sine, era mai pregătită să împace decît să afirme. Probabil fusese terorizat de colegi la şcoală şi de atunci fusese mereu călcat în picioare de toată lumea, se gîndi Daniel. Dar se părea că îşi găsise o nişă la Innocent House într-o slujbă care i se potrivea şi pe care o îndeplinea satisfăcător. Oare cît ar mai fi durat asta sub noul regim?

Kate îl invită să se aşeze în faţa ei cu mai multă politeţe decît i-ar fi arătat Claudiei Etienne sau oricărui alt suspect, dar acesta se aşeză extrem de încordat pe scaun, cu mîinile încleştate în poală, ca nişte lăbuţe.

– Domnule Copeland, începu Kate. În noaptea petrecerii de logodnă a domnului Etienne, în ziua de zece iulie, aţi fost văzut împreună cu doamna Bartrum coborînd de la etajul unde se află sala de arhive de la Innocent House. Ce făceaţi acolo?

Kate puse această întrebare pe un ton foarte blînd, dar efectul fu la fel de devastator de parcă l-ar fi trîntit de perete şi i-ar fi urlat-o în faţă. Păru să se facă mic în scaun şi petele de pe faţă se făcură şi mai roşii, apoi dispărură, lăsîndu-l atît de palid, încît Daniel se apropie instinctiv de el, aşteptîndu-se pe jumătate să leşine.

– Recunoaşteţi că v-aţi dus la etajul acela? întrebă Kate.

– Nu în sala arhivelor, zise el, regăsindu-şi vocea. Nu acolo. Doamna Bartrum a vrut să folosească toaleta. Am dus-o la cea de la etajul de sus şi am aşteptat-o afară.

– De ce n-a folosit baia de femei de la primul etaj?

– A încercat, dar erau ocupate amîndouă şi era şi coadă. Era... era grăbită.

– Aşa că aţi dus-o sus. Dar de ce v-a întrebat pe dumneavoastră, şi nu pe una dintre angajatele firmei?

Era o întrebare care în mod normal ar fi trebuit să-i fie pusă doamnei Bartrurm, se gîndi Daniel. Fără îndoială, îi va fi pusă la un moment dat.

Copeland nu răspunse. Kate insista:

– Nu ar fi fost mai natural să întrebe o femeie?

– Poate ca da, dar e foarte timidă. Nu o cunoştea pe nici una şi eu eram acolo la recepţie.

– Şi pe dumneavoastră vă cunoştea, asta vreţi să spuneţi? Bătrînul nu răspunse, dar încuviinţă uşor din cap. Cît de bine vă cunoaşte? întrebă Kate.

Acum, privind-o drept în faţa, îi raspunse:

– Este fiica mea.

– Domnul Sydney Bartrum este casatorit cu fiica dumneavoastră? Atunci se explică. Este absolut firesc şi de înţeles. A venit la dumneavoastră pentru că sînteţi tatăl ei. Dar lucrul acesta nu este cunoscut de oamenii de la firmă, nu-i aşa? De ce e un secret?

– Daca va spun, trebuie sa afle toţi? Trebuie să spuneţi că v-am zis?

– Nu trebuie să spunem nimănui, decît domnului comandant Dalgliesh şi de la dumnealui nu va mai afla nimeni, decît dacă e relevant pentru anchetă. Nu putem hotărî asta pînă nu ni se explică de ce.

– Domnul Bartrum – Sydney – a fost cel care a vrut să se ţină secret. A vrut să fie un secret, cel puţin la început. Este un soţ bun, o iubeşte, sînt fericiţi împreuna. Primul ei soţ a fost o brută. Ea a încercat sa faca şi acea casatorie să meargă, dar cred că a fost uşurată cînd a părasit-o. Au existat întotdeauna şi alte femei şi s-a dus cu una dintre ele. Au divorţat, dar Julie a fost foarte devastată. Şi-a pierdut toata încrederea în sine. Din fericire, nu au avut nici un copil.

– Cum l-a întîlnit pe domnul Bartrum?

– A venit să ma ia într-o zi de la lucru. De obicei, eu sînt ultimul care pleacă, aşa ca nu a văzut-o nimeni, în afara de domnul Bartrum. Nu-i pornea maşina şi atunci eu şi Julie ne-am oferit să-l ducem acasă. Cînd am ajuns acasă la el, ne-a invitat înauntru la o cafea. Presupun că se simţea obligat. Aşa a început. Au început să-şi scrie scrisori. El se ducea la sfîrşit de saptămîna la Basingstoke, unde locuia şi lucra ea, ca s-o vada.

– Dar la Innocent House se ştia că aveţi o fiică, nu-i aşa?

– Nu sînt sigur. Se ştia că sînt văduv, dar nu m-a întrebat nimeni dacă am copii. Oricum, Julie nu locuia cu mine. Lucra la biroul de impozite de la Basingstoke şi nu venea prea des pe la mine. Cred că se ştia, dar colegii nu mă întrebau ce mai face sau aşa ceva. De aceea a fost aşa de uşor să ţin secretul după ce s-au căsătorit.

– De ce nu trebuia să ştie ceilalţi?

– Domnul Bartrum – Sydney – a zis că vrea să-şi ţină viaţa personală, personală, că această căsătorie nu are nimic de-a face cu Peverell Press, că nu voia să fie bîrfit de angajaţi în legătură cu treburile lui personale. Nu i-a invitat pe nici unul la nuntă, dar directorilor le-a spus că s-a căsătorit. Oricum, trebuia să le spună, pentru că îşi schimbase codul de impozitare. Şi după aceea le-a spus la toţi despre bebeluş şi le-a arătat fotografia. E foarte mîndru de fetiţă. Cred că la început nu a vrut să ştie lumea că s-a însurat cu – ei da, că s-a însurat cu fata recepţionerului. Poate se temea să nu scadă în ochii lor. A fost crescut într-un orfelinat şi acum patruzeci de ani instituţiile pentru copii nu erau aşa cum sînt acum. A fost dispreţuit la şcoală, l-au făcut să se simtă inferior, şi nu cred că a uitat asta vreodată. Întotdeauna a fost un pic cam prea îngrijorat de statutul lui la firmă.

– Şi fiica dumneavoastră ce crede despre toate astea, despre faptul că e un secret, că nimeni nu trebuie să ştie că domnul Bartrum vă este ginere?

– Nu cred că o îngrijorează treaba asta. Probabil a şi uitat. Oricum nu are nimic de-a face cu firma. N-a fost la Innocent House decît o dată de cînd s-au căsătorit, şi asta la petrecerea de logodnă a domnului Gerard. A vrut să vadă şi ea clădirea pe dinăuntru, să vadă casa de la numărul zece şi biroul unde lucrează el. Îl iubeşte. Acum au şi copilul, sînt fericiţi împreună. I-a schimbat viaţa. Ne întîlnim şi în afara orelor de serviciu. Îi vizitez aproape la fiecare sfîrşit de săptămînă. Şi o văd pe Rosie, pe fetiţă, oricînd vreau. Se uită la Daniel şi la Kate, implorîndu-i parcă să înţeleagă, şi apoi adăugă: Ştiu că pare ciudat şi cred că

Sydney regretă asta acum. Aproape că a recunoscut. Dar înţeleg perfect cum s-a întîmplat. Ne-a rugat dintr-un impuls să ţinem secret şi cu cît a trecut mai mult timp, cu atît ne-a fost mai greu să spunem adevărul. Şi nimeni nu a întrebat. Nimeni nu a fost interesat să afle cu cine s-a căsătorit. Nimeni nu m-a întebat nimic despre fiica mea. Oamenii nu se interesează de familia ta, decît dacă le vorbeşti despre ei, şi chiar şi atunci e mai mult din politeţe. Nu le pasă cu adevărat. I-ar face foarte mult rău domnului Bartrum – lui Sydney – dacă s-ar afla acum. Şi nu vreau să ştii că eu v-am zis. Trebuie neapărat să se afle?

– Nu, zise Kate. Nu cred că trebuie.

Păru liniştit şi Daniel îl ajută să îşi îmbrace haina. Cînd se întoarse în încăpere, după ce îl condusese afară, o găsi pe Kate plimbîndu-se furioasă prin birou.

– Ce snob idiot şi filfizon, naiba să-l ia! Omul ăsta merită mai mult ca zece Bartrum. Oh, şi eu pot să văd cum s-a întîmplat, chestia cu nesiguranţa lui socială, adică. El e singurul membru al personalului principal – nu-i aşa? – care n-a fost la Oxford sau Cambridge. Fleacurile astea contează pentru bărbaţi. Numai Dumnezeu ştie de ce. Şi chestia asta ne spune cîteva lucruri şi despre Peverell Press, nu-i aşa? Omul ăsta a lucrat acolo de – cît timp oare? – aproape douăzeci de ani şi ăştia nu-l întreabă nici unul nimic despre fiică-sa.

– Şi, dacă l-ar fi întrebat, le-ar fi răspuns că e acum măritată şi că e foarte fericită, mulţumesc, zise Daniel. Dar de ce să-l întrebe? AD nu te întreabă nimic despre viaţa ta de familie. Chiar ai vrea să te întrebe? Şi pot să-mi imaginez foarte bine cum a început, snobismul l-a împins să nu spună la nimeni, iar după aceea şi-a dat seama că trebuia să rămînă un secret, ori toată lumea l-ar fi considerat un prost. Mă întreb ce ar fi dispus Bartrum să plătească să nu se afle acum. Măcar acum ştim de ce Copeland şi doamna Bartrum erau la etaj împreună. Nu că el ar fi avut nevoie de un pretext să meargă acolo, el putea urca acolo oricînd. Asta nu e decît o mică problemă de care am scăpat.

– Nu chiar, zise Kate. Toți au fost foarte discreți la Innocent House, mai ales asociații, dar am auzit suficiente lucruri de la doamna Demery și de la personalul inferior ca să ne dăm seama cum mergeau treburile. Cu Gerard Etienne la conducere, cît timp crezi că și-ar mai fi păstrat Bartrum și Copeland slujbele? Copeland își iubește fiica și ea își iubește soțul – numai Dumnezeu știe de ce, dar se pare că-l iubește. Sînt fericiți împreună, au un copil. Amîndoi au foarte mult de pierdut, nu crezi, Bartrum și Copeland? Și să nu uităm un lucru despre Copeland. El e meșterul în Innocent House. El face toate reparațiile. El e printre puținii oameni din clădirea aceea care n-ar fi întîmpinat nici o problemă să demonteze soba aceea. Și ar fi putut-o face în siguranță absolut oricînd. Singura persoană care folosește biroul de arhive în mod regulat este Gabriel Dauntsey și el nu aprinde niciodată soba de gaz. Își aduce radiatorul electric, dacă are nevoie. Așa că asta nu e o mică problemă de care am scăpat. Dimpotrivă, e o afurisită de complicație în plus.

PARTEA A PATRA

Dovezi în scris

46

În seara de joi, 21 octombrie, Mandy plecă de la birou cu o oră mai tîrziu decît de obicei. Trebuia să se întîlnească cu colega ei de apartament, Maureen, ca să ia masa la White Horse pe Wanstead Road și după aceea să meargă la un concert. Aveau două lucruri de sărbătorit; era ziua lui Maureen, care împlinea nouăsprezece ani, și faptul că bateristul formației Devils on Horseback devenise iubitul ei. Concertul trebuia să înceapă la opt, dar grupul trebuia să se întîlnească la local cu o oră mai devreme pentru a lua masa înainte. Mandy își adusese haine de schimb la birou în coșul de la motocicletă și intenționa să meargă direct la White Horse. Gîndul la felul în care își va petrece seara, și mai ales faptul că se va întîlni din nou cu șeful formației, Roy, de care îi plăcea destul de tare, sau mai degrabă era pregătită să-i placă de el, dacă seara decurgea cum trebuie, îi crease o stare de bună dispoziție și de nerăbdare pe care nici măcar tăcerea și rîvna cu care se concentra domnișoara Blackett asupra muncii nu puteau să i-o alunge. Domnișoara Blackett lucra acum pentru domnișoara Claudia, care se mutase în biroul răposatului ei frate. Mandy îl auzise pe domnul de Witt sfătuind-o să facă acest lucru la trei zile după moartea acestuia.

– Asta și-ar fi dorit și el. Tu ești acum președinta consiliului de administrație și directorul general, sau, mă rog, vei fi de îndată ce reușim să trecem hotărîrea prin consiliu. Nu putem pur și simplu să lăsăm camera aceea goală. Gerard nu ar fi vrut să-l transformăm în altar.

Cîțiva dintre angajați plecaseră imediat, dar aceia care rămăseseră, de bunăvoie sau din necesitate, se treziră legați prin camaraderia nerostită a unei experiențe împărtășite. Așteptau să vadă ce se va întîmpla și, cînd asociații nu erau prezenți, schimbau speculații și bîrfe. Ochii strălucitori ai lui Mandy și

urechile ei atente nu pierdeau nici un amănunt. Acum i se părea că Innocent House o prinsese într-un fel de vrajă misterioasă. Venea în fiecare dimineaţă la lucru plină de energie şi cu un amestec de anticipaţie şi incitare condimentată cu puţină teamă. Acea mică încăpere goală unde stătuse în prima ei zi privind trupul Soniei Clements îi cucerise imaginaţia atît de puternic, încît întreg etajul superior, rămas în continuare încuiat la cererea poliţiei, căpătase ceva din forţa terifiantă a unui basm de copii, vizuina lui Barbă-Albastră, teritoriul interzis al ororii. Nu văzuse cadavrul lui Gerard Etienne, dar în închipuirea ei acesta era asemenea imaginilor vii dintr-un vis. Uneori, înainte de a adormi, îşi imagina cele două corpuri stăteau acolo împreună, domnişoara Clements zăcînd în decrepitudinea ei deprimantă; iar trupul bărbatului pe jumătate gol era întins pe podea lîngă ea, privind îngrozit, iar ochii goi şi fără viaţă clipeau şi se luminau în timp ce şarpele pulsa dezgustator, cu limba roşie repezindu-se înainte să găsească gura moartă, cu muşchii încordîndu-i-se să îl sugrume de gît. Dar aceste roade ale imaginaţiei ei erau perfect controlabile, ştia acest lucru foarte bine. Sigură pe ea datorită faptului că era nevinovată, nesimţindu-se nici o clipă în pericol, se putea bucura de gîndurile acestea, mustrîndu-se pe jumătate. Dar îşi dădea perfect seama că Innocent House era contaminată de o teamă care mergea mult mai departe de imaginaţia ei îngăduitoare cu sine. Uneori simţea teama ca un miros, ridicîndu-se din clădire asemenea ceţii de pe fluviu în momentul cînd cobora de pe motocicletă dimineaţa, şi care se îngroşa şi o învăluia din toate direcţiile de îndată ce intra pe uşă. Vedea frica din privirea speriată a lui George în momentul în care o saluta, pe chipul încordat al domnişoarei Blackett şi în ochii ei fără astîmpăr, în paşii domnului Dauntsey care devenise brusc un biet bătrînel, cu toată vigoarea risipită, urcînd scările încet, dureros. Auzea frica din vocile tututor asociaţilor.

În dimineaţa de miercuri, chiar înainte de ora zece, domnişoara Claudia convocase personalul la o şedinţă în sala de consiliu. Se duseseră toţi, chiar şi George, care îşi lăsase centrala de la recepţie să înregistreze mesaje automat, şi Fred Bowling

de la şalupă. Fusesera aduse mai multe scaune, aşezate în semicerc; ceilalţi trei asociaţi erau aşezaţi la masă, domnişoara Claudia avînd-o pe domnişoara Peverell la dreapta ei, iar pe domnul de Witt şi pe domnul Dauntsey, la stînga. Cînd primise apelul telefonic de a se prezenta la şedinţă, domnişoara Blackett puse receptorul jos şi îi spuse:

– Şi tu trebuie să vii, Mandy. Eşti de-a noastra, de-acum.

Aproape fără să vrea, Mandy se înfioră de plăcere. Se aşezaseră cu toţii cu foarte mare grijă, în al doilea rînd, şi Mandy simţi foarte clar tensiunea care plutea în aer.

Cînd ajunseră şi ultimii sosiţi, cu feţele îmbujorate, strecurîndu-se pe scaunele rămase libere pe rîndul din faţă, şi în sfîrşit se închise uşa, domnişoara Claudia întrebă:

– Unde este doamna Demery?

– Poate a crezut ca ea nu e inclusă, răspunse domnişoara Blackett.

– Toata lumea e inclusa. Du-te te rog s-o cauţi, Blackie.

Domnişoara Blackett se grabi afara şi în cîteva minute, timp în care întreaga adunare aşteptă în tăcere absolută, reaparu cu doamna Demery, care purta încă şorţul. Îşi deschise gura, vrînd parcă sa facă un comentariu insultator, însa se răzgîndi imediat şi, închizîndu-şi gura, se aşeză în singurul scaun ramas liber, în centrul rîndului din faţa.

– Prima data aş dori să vă mulţumesc tuturor pentru loialitate, începu domnişoara Claudia. Moartea fratelui meu şi felul în care a murit au fost un şoc teribil pentru noi toţi. Este o perioada dificilă pentru Peverell Press, dar sper şi cred că o vom depaşi împreuna cu bine. Avem o responsabilitate faţă de autorii noştri şi faţă de cartile pe care se aşteaptă sa le publicăm la acelaşi standard înalt cu care i-a obişnuit Peverell Press de peste două sute de ani. Am fost acum informaţi despre rezultatul anchetei. Fratele meu a murit de intoxicaţie cu monoxid de carbon, evident de la soba de gaz din micul birou de arhive. Poliţia nu poate încă sa spuna cum anume s-a întîmplat. Ştiu că domnul comandant Dalgliesh sau unul din ofiţerii săi a vorbit deja cu fiecare dintre voi. Probabil vor urma şi alte întrevederi

cu poliţia şi am certitudinea ca veţi face tot posibilul pentru a-i ajuta în desfăşurarea anchetei, aşa cum o vor face şi asociaţii. Cîteva cuvinte despre viitor. Probabil aţi auzit despre planurile de a vinde Innocent House şi de a muta firma. Toate aceste planuri sînt acum suspendate. Lucrurile vor continua ca şi pînă acum, cel puţin pînă la sfîrşitul anului financiar din aprilie viitor. Foarte multe lucruri vor depinde de succesul pe care îl va avea lista noastră de cărţi pentru toamnă şi de cît de bune vor fi vînzarile de Crăciun. Lista de anul acesta este deosebit de valoroasă şi sîntem foarte optimişti. Dar trebuie sa vă spun că nu există nici o speranţă sa vi se marească salariile anul acesta şi toţi asociaţii au fost de acord să accepte o reducere de 10 la sută din salariu. Nu se vor face reduceri de personal pe moment, cel puţin nu pînă în aprilie viitor, dar, inevitabil, se va face o anumită reorganizare: eu voi prelua conducerea ca preşedinte şi director general, cu putere executiva. Asta înseamnă că voi fi responsabilă de producţie, clienţi şi depozit, aşa cum era şi fratele meu. Domnişoara Peverell va prelua responsabilităţile mele de pînă acum, de director de vînzări şi publicitate, iar domnul de Witt şi domnul Dauntsey vor adăuga contractele şi drepturile de autor la responsabilităţile lor de redactori. Am recrutat-o pe Virginia Scott-Headley de la Herne & Illingworth pentru a o asista pe Maggie la publicitate. Are multă experienţa şi este extrem de competentă şi ne va ajuta în relaţia cu presa, mai ales în privinţa întrebărilor legate de moartea fratelui meu. George a reuşit să se descurce foarte bine în majoritatea cazurilor, dar cînd va veni şi domnişoara Scott-Headley, toate aceste apeluri vor fi redirecţionate către Departamentul de publicitate. Nu cred că mai e ceva ce trebuie adăugat, în afară de faptul că Peverell Press este cea mai veche editură independentă din ţara şi noi, asociaţii, sîntem hotărîţi să o facem să supravieţuiască şi să înflorească. Asta e tot. Vă mulţumesc că aţi venit. Sînt întrebari?

Se lăsă un moment de tăcere jenată în care oamenii păreau să încerce să îşi ia inima în dinţi să vorbească. Domnişoara Claudia profită de acest moment să se ridice de la masă şi ieşi imediat după aceea din cameră.

După aceea, în bucătărie, în timp ce-i făcea o cafea domnișoarei Blackett, doamnei Demery i se dezlegă limba.

– Nici unul dintre ei n-are habar ce să facă. Asta-i clar ca bună ziua. Domnul Gerard putea fi un adevărat nemernic uneori, dar cel puțin știa ce voia și cum sa obțină. Ăștia n-o sa vîndă Innocent House, a avut grija domnișoara Peverell de asta, bănuiesc, și domnul de Witt a susținut-o. Dar, dacă nu vînd casa, cum au de gînd s-o întrețină? Ia să te văd că-mi spui asta, ei? Dacă oamenii de-aici ar avea ceva minte, ar începe deja să-și caute o slujbă nouă.

Acum, singură în biroul ei, făcîndu-și ordine în lucruri, Mandy se gîndi cît de mult se schimbase atmosfera în numai șaizeci de minute. Innocent House părea să se fi golit dintr-odată. Urcînd scările pînă la etajul unu, la vestiarul femeilor, ca să se schimbe, își auzi ecoul pașilor pe marmura, de parca cineva invizibil mergea în urma ei. Se opri la etaj pentru o clipa, se rezemă de balustradă sa se uite în jos și văzu cele doua globuri de lumină de la capătul scărilor stralucind palid ca două luni plutitoare într-un hol devenit brusc cavernos și misterios. Se grăbi să se duca sa se schimbe, punîndu-și de-a valma hainele de birou în geantă, tragîndu-și peste cap fusta scurtă, din petice multicolore, și un tricou asortat, trăgîndu-și apoi în picioare cizmulițele înalte și lucioase. Era pacat că trebuia sa meargă cu motocicleta încălțată în cizmulițe, dar erau suficient de rezistente și îi era mai ușor așa decît sa le care în coșul de la motocicleta.

Ce liniște era! Chiar și apa trasă la toaleta se auzi mugind ca o avalanșă. Se simți mai confortabil vazîndu-l pe George, îmbrăcat în haina și cu pălaria sa veche de tweed pe cap, încă în picioare la biroul de recepție, încuind trei pachete în dulapul său. Farsorul acela diabolic nu mai făcuse nimic de la crima, dar se luau încă la fel de conștiincios toate măsurile de precauție.

– Nu ți se pare ciudat cît de tăcut pare locul asta dupa ce a plecat toata lumea? zise Mandy. Eu sînt ultima?

– Numai eu și domnișoara Claudia am mai ramas. Ma duc acum și eu. Domnișoara Claudia o să puna dumneaei alarma.

Plecara împreună, şi George închise uşa cu zgomot în urma lor. Fusese o zi umedă şi ploaia lovise ritmic marmura terasei, ca într-un dans, curgînd în şiroaie pe ferestre, aproape acoperind sunetul apelor umflate şi cenuşii ale Tamisei. Dar ploaia se oprise acum şi la lumina roşie a farurilor din spate ale maşinii lui George, pietrele din Innocent Passage străluceau ca nişte rînduri de castane proaspăt scoase din coaja lor ţepoasă. Aerul rece anticipa venirea iernii. Lui Mandy începu sa-i curgă nasul şi scotoci în geantă după o batista şi o eşarfă. Aştepta lîngă motocicletă fară să urce pe ea, pînă cînd, cu o încetineala înnebunitoare, George începu să-şi scoată vechea maşină Metro în pasaj. După o clipă de gîndire alergă spre el ca să-i facă semn că Innocent Walk era liberă şi putea să treacă. Era întotdeauna liberă, dar, de fiecare dată, George dădea înapoi de parcă acea manevră în marşarier era un pariu zilnic cu moartea. După ce flutură recunoscător din mînă în semn de rămas-bun şi accceleră, îndepărtîndu-se în sfîrşit, Mandy îşi spuse că măcar acum slujba lui era sigură, şi se simţi bucuroasă. Doamna Demery îi spusese că existaseră zvonuri că domnul Gerard avea de gînd să îl dea afară.

Mandy trecu în trombă prin traficul dens al navetiştilor care se întorceau acasa, cu experienţa şi talentul ei obişnuite, ignorînd veselă ţipetele ocazionale ale şoferilor enervaţi, şi nu trecură mai mult de treizeci de minute pînă văzu faţada în stil Tudor a barului White Horse, împodobită cu lumini multicolore. Era la aproximativ o sută de metri de stradă, pe un teren unde şirul de case se întrerupea pentru a face loc unei zone de tufişuri şi bălării la marginea pădurii Epping. Curtea din faţă era deja plină ochi cu maşini, inclusiv, după cum observă ea imediat, dubiţa trupei şi Fiesta lui Maureen. Intră încet în spaţiul mai mic de parcare din spatele barului şi, luîndu-şi geanta din coşul motocicletei, îşi făcu loc prin pasaj pînă la vestiarul de femei şi intră în camera ce răsuna de galagia veselă a fetelor care îşi atîrnau hainele pe umeraşe şi îşi schimbau pantofii sub un afiş care le reamintea că le lăsau acolo pe riscul lor, facînd rînd la una dintre cele patru băi şi întinzîndu-şi ustensilele de machiaj pe policioara îngustă de sub oglindă. Se lupta să obţină un loc la oglinda şi pe cînd

cotrobăia să-şi scoată trusa de farduri, Mandy facu o descoperire care îi strînse inima. Îi lipsea poşeta. Poşeta mică de piele neagră, unde îşi ţinea toţi banii, cartea de credit şi carnetul de bancă, simboluri preţuite ale statutului ei financiar, şi cheia de la casă. Exclamaţia ei o întrerupse pe Maureen din aplicarea grijulie a creionului dermatograf.

– Răstoarnă totul afară. Eu aşa fac întotdeauna, o sfătui ea, întorcîndu-se relaxată catre oglindă, continuînd să îşi deseneze cu negru conturul ochilor.

– Nu mai poate de grijă, murmură Mandy, dînd trusa de machiaj a lui Maureen la o parte şi golind întreg conţinutul genţii.

Dar poşeta nu era acolo. Şi atunci îşi aminti. Cînd îşi scosese eşarfa şi batista în faţă la Innocent House, probabil îşi agăţase poşeta în ele. Poate era înca acolo, pe alee. Va trebui să meargă înapoi dupa ea. Singura consolare era faptul că şansa să treacă cineva pe acolo la ora aceea şi s-o gasească era extrem de mică. Innocent Walk, şi mai ales Innocent Lane, erau întotdeaua pustii dupa lăsarea întunericului. Asta însemna că va rata cina, dar, cu puţin noroc, nu va pierde mai mult de o jumătate de ora din spectacol.

Şi atunci îi veni brusc o idee. Ar putea să îi dea un telefon domnului Dauntsey sau domnişoarei Peverell. Cel puţin în felul acesta ar şti daca poşeta era acolo. Poate li se va părea că e obraznică să le ceară aşa ceva, dar era sigură că nici unul din ei nu se va supăra cu adevărat. Nu lucrase decît foarte puţin cu domnul Dauntsey şi cu domnişoara Peverell, dar atunci cînd o făcuse, amîndoi păruseră foarte amabili şi cumsecade cu ea. Nu le va lua decît un minut sa se uite, doar cîţiva metri de mers. Şi nici nu ploua în momentul acela. Problema mai mare era cheia. Dacă poşeta era acolo, după concert va fi prea tîrziu să meargă la ei după ea. Va trebui sa meargă acasă cu Maureen sau, dacă ea avea alte planuri pentru noaptea aceea, sa îi trezească pe Shirl sau pe Pete. Dar nu aveau de ce să se plîngă; şi ei o treziseră pe ea să îi lase înauntru de suficiente ori.

Trecură cîteva minute pîna reuşi să obţină nişte monede de la Maureen pentru a suna de la un telefon cu fise, după aceea alte

cîteva aşteptînd să se elibereze una din cele două cabine telefonice şi apoi încă un minut pîna cînd îşi dădu seama că de fapt avea nevoie de cartea de telefon, care se găsea în cealaltă cabină. O sună prima data pe domnişoara Peverell, dar răspunse robotul, cu mesajul obişnuit, rostit de vocea liniştită a domnişoarei Peverell, care parcă îşi cerea scuze. Cabina era foarte mica, aşa ca scăpa cartea de telefon pe podea încercînd să găsească celălalt numar. Nişte bărbaţi nerăbdători îi făceau nervoşi semne sa se grabească. Ei, pur şi simplu, vor trebui să aştepte. Dacă domnul Dauntsey era acasă, nu avea de gînd să închidă pîna nu se ducea să-i caute poşeta. Găsi numărul şi apăsă cu forţă tastele. Nu raspunse nimeni. Lăsă să sune mult timp dupa ce îşi pierduse speranţa că va mai răspunde. În cele din urmă, închise. Acum nu mai avea de ales. Nu putea sta toată noaptea fără să ştie dacă era acolo. Va trebui să meargă pînă la Innocent House.

Conducea atent motocicleta prin trafic, dar nu ar fi putut spune ce anume văzuse pe drum, caci era copleşită de îngrijorare, nerabdare şi iritare. Nu i-ar fi fost deloc greu lui Maureen sa o ducă cu maşina ei pînă la Wapping, dar Maureen n-ar fi pierdut pentru nimic în lume ocazia de a cina în oraş. Începea să simta cît îi era de foame şi ei, dar îşi spuse că, dacă va avea noroc, va avea suficient timp să-şi cumpere un sandvici de la bar înainte de concert.

Innocent Walk era pustiu, ca de obicei. Partea din spate a cladirii Innocent House se înălţa ca un bastion întunecat pe fundalul cerului nopţii, devenind apoi, cînd îşi lăsase capul pe spate sa privească în sus, tot atît de nesigur şi fragil ca un contur decupat în carton, parînd sa tremure în bătaia vîntului, înconjurat de norii joşi, pătaţi cu roz de luminile oraşului. Băltoacele de apă adunate pe stradă dupa ploaie se uscaseră şi o briză rece îi aduse în nari mirosul puternic al fluviului. Singurul semn de viaţă erau luminile aprinse la ferestrele de la ultimul etaj al casei numărul 12. Se părea că domnişoara Peverell era acum acasă. Coborî de pe motocicletă cînd intra pe Innocent Lane, temîndu-se să nu-i deranjeze cu sunetul vehiculului, nevrînd să întîrzie şi mai mult

din cauza întrebărilor şi a explicaţiilor. Înaintă pe străduţă tot atît de încet ca un hoţ, apropiindu-se de apa lucitoare a Tamisei, pînă la locul unde îşi parcase dimineaţă Yamaha. Luminile de pe stîlpii din curtea editurii erau suficient de puternice, dar nu fu nevoie să caute. Poşeta era exact în locul unde sperase să o găsească. Scoase un ţipăt scurt, aproape neauzit, de încîntare, şi o vîrî adînc în buzunarul cu fermoar al jachetei.

Era mai greu să vadă cadranul ceasului, aşa că se apropie mai mult de apă. La fiecare capăt al terasei cele două globuri de lumină sprijinite pe delfinii de bronz luminau cîte un cerc strălucitor pe apa care lucea uşor în timp ce o privea, ca o pelerină imensă de satin negru, scuturată, netezită şi mişcată încet de o mînă invizibilă. Mandy îşi aruncă o privire pe ceas: 20.20. Era mai tîrziu decît îşi închipuise şi dintr-odată îşi dădu seama că nu mai prea avea chef să meargă la concert. Uşurarea pe care o simţise găsindu-şi poşeta o făcuse să nu mai dorească nimic altceva şi în această dispoziţie de letargie mulţumită se simţi din ce în ce mai atrasă de confortul camerei sale, de bucătăria în care va mînca singură, şi de ideea de a-şi petrece restul serii în faţa televizorului. Încă nu văzuse caseta video cu *Promontoriul groazei* de Scorsese pe care trebuia să o înapoieze a doua zi la centrul de închirieri, şi, dacă nu o vedea în seara aceea, cele 2 lire pe care le plătise vor fi fost irosite. Cum nu se mai grăbea deloc, se întoarse aproape fără să se gîndească să mai privească o dată faţada clădirii Innocent House.

Cele două etaje inferioare erau luminate slab de la becurile de pe terasă, stîlpii zvelţi de marmură lucind moale în contrast cu ferestrele negre şi fără viaţă, ca nişte deschideri cavernoase spre un interior pe care acum îl ştia atît de bine, dar care devenise misterios şi impunător. „Cît de ciudat e, se gîndi ea, că înăuntru totul e exact aşa cum a fost cînd am plecat de acolo: cele două calculatoare acoperite, biroul ordonat al domnişoarei Blackett, cu suportul ei pentru dosare, agenda pusă exact în dreptul mîinii drepte, dulapul de dosare încuiat, afişierul din dreapta uşii." Toate aceste lucruri obişnuite rămîneau chiar şi cînd nu era nimeni acolo care să le vadă. Se gîndi la camera

aceea mică şi goală de la etaj, camera în care muriseră doi oameni. Scaunul şi masa erau tot acolo, cu siguranţă, dar nu mai era nici un pat, nu mai era cadavrul femeii, sau bărbatul pe jumătate gol zgîriind disperat cu unghiile scîndurile podelei. Dintr-odată o văzu în faţa ochilor pe Sonia Clements, dar mai reală şi mai înspăimîntătoare decît atunci cînd o văzuse în realitate. În clipa aceea îşi aminti ce îi spusese Ken de la ambalaje în ziua cînd trebuise să ducă un mesaj la numărul 10 şi rămăsese la bîrfe cu ei, cum Lady Sarah Peverell, soţia acelui Peverell care construise Innocent House, se aruncase de la ultimul balcon şi se zdrobise de marmura terasei.

– Încă se mai vede urma de sînge, îi zisese Ken, mutînd o cutie cu cărţi de pe raft în cărucior. Dar n-o lăsa pe domnişoara Frances să te vada că o cauţi. Celor din familie nu le place să se vorbească despre asta. Dar orice-ar face ei, nu pot să cureţe pata aceea de sînge, şi casa asta nu le va purta noroc pînă nu vor reuşi. Şi încă se plimbă pe-acolo, Lady Sarah. Poţi să întrebi orice barcagiu de pe Tamisa.

Ken încercase evident să o sperie, dar asta se întîmplase la sfîrşitul lui septembrie, într-o zi caldă şi însorită, şi Mandy se bucurase să audă povestea, crezînd-o numai pe jumătate, înfiorîndu-se plăcut de o spaimă mai mult simulată. Dar îl întrebase şi pe Fred Bowling şi îşi amintea încă ce îi răspunsese.

– Sînt destule fantome pe fluviul ăsta, dar nici una nu umblă pe la Innocent House.

Dar asta fusese înainte de moartea domnului Gerard. Poate că acum erau.

Însă acum începea să i se facă, într-adevăr, frică. Se uită la balconul de sus şi îşi imagină oroarea acelei căderi, mîinile şi picioarele fluturînd în aer, ţipătul ascuţit – cu siguranţă ţipase măcar o clipă –, sunetul cutremurător al trupului prăbuşindu-se pe marmură. Brusc se auzi un ţipăt asurzitor şi Mandy tresări violent, dar nu era decît un pescăruş. Pasărea plană deasupra ei, se aşeză pentru o clipă pe grilaj, întinzîndu-şi imediat aripile şi zburînd deasupra apei.

Își dădu seama că îi era frig. Răceala aceasta era nefirească, ieșind parcă din marmură, ca și cum ar fi stat pe un bloc de gheață, iar briza care bătea dinspre fluviu era și ea rece, suflîndu-i în față cu o asprime ce amintea de începutul iernii. Se mai uită o dată peste apă, aruncîndu-și privirea pentru o clipă la șalupa goală ancorată lîngă trepte, cînd prinse cu privirea pentru o secundă ceva alb, la capătul balustradei, în dreapta scărilor de piatră care coborau pînă la nivelul apei. Prima dată i se păru o batistă legată de grilaj. Se apropie curioasă și văzu o foaie de hîrtie înfiptă într-unul dintre țepii metalici. Și mai văzu și altceva, sclipirea unui metal auriu la capătul de jos al balustradei. Ghemuindu-se să vadă mai bine, puțin dezorientată de teama pe care și-o provocase singură, îi trebuiră mai multe secunde pînă să-și dea seama ce avea în fața ochilor. Era catarama unei curele înguste de piele, cureaua unei genți de piele cafenie. Cureaua era întinsă la maximum și de ea era agățat ceva sub suprafața încrețită a Tamisei, ceva abia vizibil, ceva grotesc și fantastic, ca un cap rotund de insectă gigantică, cu milioane de piciorușe păroase fremătînd ușor în apa vălurită. Și în clipa aceea Mandy își dădu seama că era un cap de om. La capătul curelei se găsea un corp omenesc. Și în timp ce privea înmărmurită de groază, corpul se mișcă ușor în apă și o mînă albă se ridică încet pînă la suprafață, cu încheietura lăsată în jos ca tulpina frîntă a unei flori moarte.

Cîteva secunde nu-i veni să creadă că ceea ce vedea și era adevărat, și apoi, pe jumătate leșinată de groază, se prăbuși în genunchi, încleștîndu-și mîinile de grilaj. Simți metalul rece iritîndu-i mîinile și apoi obrajii și fruntea. Rămase acolo în genunchi, incapabilă să se miște, înghețată de spaimă. În acest pustiu rece numai inima îi era vie, inima care i se transformase într-o minge uriașă de fier incandescent și-i bubuia în piept, încercînd parcă să-i dea forța să treacă prin grilaj pînă în fluviu. Nu îndrăzni să deschidă ochii, dacă i-ar fi deschis, ar fi văzut ceea ce putea doar pe jumătate să creadă: cureaua dublă de piele întinsă pentru a ține oroarea de sub apă.

Nu știa cît timp rămăsese în genunchi acolo, înainte să fie capabilă să gîndească și să se miște, dar o treziră treptat la

realitate mirosul puternic al Tamisei, răceala marmurei, inima care i se potolea încet. Mîinile îi erau atît de încleştate pe grilaj, încît trecură mai multe secunde dureroase pînă reuşi să îşi desfacă degetele de pe el. Se ridică cu greu în picioare şi în clipa aceea, dintr-odată, îşi descoperi rezerve de putere şi hotărîre.

O luă la goană de-a curmezişul terasei, bătînd cu pumnii în prima uşă, a lui Dauntsey, apăsînd după aceea pe sonerie. Cum ferestrele erau întunecate, nu îşi mai pierdu vremea aşteptînd un răspuns pe care nu credea că-l va obţine, ci alergă de cealaltă parte a casei, prin Innocent Walk, şi apăsă pe soneria lui Frances Peverell, ţinîndu-şi degetul de la mîna dreaptă pe buton în timp ce cu stînga bătea cu putere cu ciocănaşul în uşă. I se răspunse aproape imediat. Nu auzise paşi grăbiţi pe trepte, dar uşa se deschise brusc şi îl văzu pe James de Witt, cu Frances Peverell în spate. Îngăimă cîteva cuvinte incoerente şi abia desluşite, arătînd cu mîna spre fluviu, apoi începu să alerge înapoi şi îşi dădu seama că o urmau. Şi acum, erau cu toţii în picioare lîngă grilaj, privind în jos în apă. „N-am înnebunit, se gîndi Mandy. Nu a fost un vis. E încă acolo."

O auzi pe domnişoara Peverell ţipînd:

– Oh, nu! Oh, Doamne Dumenzeule! Nu! Te rog, Doamne!

Apoi se răsuci pe loc, pe jumătate leşinată, şi James de Witt o prinse în braţe, dar nu înainte ca Mandy să o vadă făcîndu-şi semnul crucii.

– E bine, iubito, e bine, totul va fi bine, zise el.

– Nu e bine, răspunse ea, cu vocea pe jumătate înăbuşită de haina lui. Cum sa fie bine? Apoi i se smulse din braţe şi întrebă cu un calm şi o forţă surprinzătoare: Cine e?

De Witt nu se mai uită încă o dată la apă. În schimb, luă foaia de hîrtie de pe grilaj şi se uită cu atenţie la ea.

– Esmé Carling, zise el. Ăsta seamănă a bilet de sinucidere.

– Iar! exclamă Frances. Încă una? Ce scrie?

– Nu se vede bine.

Se întoarse şi ţinu hîrtia în aşa fel, încît să prindă lumina de la becul de la marginea balustradei. Hîrtia aproape nu avea margine, de parcă fusese decupată să se potrivească

dimensiunilor cuvintelor, şi era ruptă pe la mijloc pe acolo pe unde fusese înfiptă în vîrful metalic.

– Pare a fi scrisă de mînă, zise el. Ne e adresată nouă.

O netezi şi citi cu voce tare:

Către asociaţii de la Peverell Press. Să dea Domnul sa putreziţi cu toţii! Mi-aţi exploatat talentul timp de treizeci de ani, v-aţi umplut de bani de pe urma mea, m-aţi neglijat ca scriitoare şi ca femeie, m-aţi tratat de parcă nu merita să stricaţi hîrtia cu sigla voastră pe cărţile mele. Ce ştiţi voi ce înseamnă să fii creator? Numai unul dintre voi a scris ceva la viaţa lui, şi talentul, cît o fi avut, l-a părăsit de ani de zile. Eu, eu şi alţi scriitori aşa ca mine, v-am ţinut în viaţă pînă acum. Şi acum mă aruncaţi în stradă. Dupa treizeci de ani m-aţi terminat, fără nici o explicaţie, fara nici un drept de apel, fără nici o şansă de a rescrie sau a revizui. Terminata. Dată afară, aşa cum face de generaţii familia Peverell cu toţi servitorii de care nu mai are nevoie. Nu vă daţi seama că în felul acesta mă terminaţi atît ca om, cît şi ca scriitoare? Nu ştiţi ca atunci cînd o scriitoare nu mai poate să-şi publice cărţile, ar putea fi tot atît de bine moartă? Dar cel puţin pot să vă fac numele de ruşine în toată Londra, şi credeţi-mă, aşa am de gînd să fac. Acesta nu e decît începutul.

– Biata femeie, zise Frances Peverell. Oh, biata femeie! James, de ce n-a venit să vorbească cu noi?

– Ar fi fost asta de vreun folos?

– Exact aşa s-a întîmplat şi cu Sonia. Dacă trebuia neapărat să se întîmple, ar fi putut fi totuşi altfel, cu compasiune, cu puţină bunătate.

– Frances, nu mai putem face nimic pentru ea acum, zise James de Witt cu blîndeţe. Ar trebui să sunăm poliţia.

– Dar nu putem s-o lăsăm aşa! E prea oribil. E obscen! Trebuie s-o tragem afară – să încercăm să-i facem respiraţie artificială.

– Frances, repetă el cu răbdare. E moartă.

– Dar nu putem s-o lăsăm aşa. Te rog, James, trebuie să încercăm.

Lui Mandy i se păru că uitaseră de ea. Acum că nu mai era singură, frica aceea îngrozitoare, paralizantă, dispăruse. Lumea

devenise din nou, dacă nu obişnuită, cel puţin familiară, suportabilă. „Nu ştie ce să facă, se gîndi ea. Vrea să-i facă ei plăcere, dar nu vrea să pună mîna pe cadavru. Nu poate s-o scoată singur afară şi nu suportă să o lase pe ea să-l ajute."

– Dacă aţi vrut să încercaţi resuscitarea gură la gură, ar fi trebuit s-o scoateţi afară din apă imediat, zise ea. Acum e deja prea tîrziu, cred.

De Witt îi răspunse cu o voce încărcată de tristeţe, cel puţin aşa i se păru lui Mandy:

– Era prea tîrziu încă de la început. Oricum, poliţia nu va vrea să se umble la cadavru.

„Să se umble la cadavru?" Cuvintele acestea i se părură cu totul caraghioase lui Mandy. Se strădui să îşi controleze impulsul de a chicoti, ştiind că dacă începea va sfîrşi prin a izbucni în plîns. „Oh, Doamne, gîndi ea, de ce naiba nu face nimic?"

– Dacă dumneavoastră staţi aici, eu aş putea merge să sun la poliţie, zise ea cu voce tare. Daţi-mi cheia şi spuneţi-mi unde e telefonul.

– În hol, îi răspunse Frances. Şi uşa e deschisă... cel puţin cred că e deschisă. Se întoarse spre de Witt, agitîndu-se brusc. Oh, Doamne, James, am încuiat uşa şi am rămas pe dinafară?

– Nu, răspunse el cu răbdare. Cheia e la mine. Era în uşă.

Era pe punctul de a i-o da lui Mandy, cînd auziră nişte paşi apropiindu-se pe Innocent Lane şi-i zăriră pe Gabriel Dauntsey şi pe Sydney Bartrum. Purtau amîndoi haine de ploaie şi aveau un aer detaşat. Văzînd cele trei siluete înţepenite, cu privirile fixate asupra lor, îşi dădură seama că ceva nu era în ordine şi începură să alerge spre ei.

– Am auzit voci, zise Dauntsey. S-a întîmplat ceva?

Mandy luă cheia, dar nu făcu nici o mişcare. Oricum, nu era nici o grabă; poliţia nu putea să o mai salveze pe doamna Carling. Nimeni nu o mai putea ajuta. Şi acum încă două chipuri se uitau în jos peste grilaj, încă două voci oripilate.

– A lăsat un bilet, spuse de Witt. Aici, pe grilaj. Plin de invective la adresa noastră, a tuturor.

– Vă rog, scoateţi-o de acolo.

Şi acum, Dauntsey prelua controlul. Uitîndu-se la el, la pielea care, în lumina slabă a globurilor de sticlă era tot atît de verde ca algele din apă, la ridurile care îi brăzdau fața ca niște răni negre, Mandy se gîndi: „E bătrîn, e un om atît de bătrîn. Nu ar trebui să i se întîmple așa ceva. Ce poate el să facă?"

– Tu și Sydney ați putea s-o ridicați de pe trepte, îi zise el lui de Witt. Eu nu am destulă putere.

Cuvintele lui îl mobilizară pe James, care nu mai ridică nici o obiecție, ci începu să coboare cu mare grijă pe treptele murdare și alunecoase, ținîndu-se de grilaj. Mandy observă cum se înfioară simțind mușcătura rece a apei pe picioare. Se gîndi că metoda cea mai bună ar fi ca domnul de Witt să sprijine corpul de pe trepte, iar domnul Dauntsey și domnul Bartrum să tragă de curea, dar, probabil, nu aveau să facă așa. Şi, într-adevăr, gîndul că ar trebui să privească acea fată înecată ridicîndu-se încet din apă în timp ce bărbații trăgeau de curea, de parcă o spînzurau din nou intenționat, era atît de oribil, încît se întrebă cum de putuse să-i treacă prin minte. I se păru din nou că uitaseră de prezența ei. Frances Peverell se îndepărtase puțin, cu mîinile încleștate de grilaj, cu ochii la apă. Mandy bănuia ce simțea. Voia să fie scos cadavrul din apă, să fie îndepărtată cureaua aceea oribilă; și simțea nevoia să stea deoparte pînă se întîmpla acest lucru, pentru că nu suporta să vadă toată grozăvia asta. Dar lui Mandy îi era mai greu să se uite în alta parte decît acolo. Dacă tot era și ea aici, mai bine să știe decît să își imagineze. Şi bineînțeles că trebuia să stea. Parcă uitaseră cu toții de sugestia ei să ia cheia și să meargă să sune la poliție. Şi nu era nici o grabă. Ce conta dacă veneau mai tîrziu, și nu imediat? Nu mai puteau face nimic s-o învie pe doamna Carling.

De Witt, coborînd încet și cu atenție, intră în apă pînă la genunchi. Cu mîna dreaptă se apucă strîns de grilaj și cu stînga apucă hainele ude și începu să tragă corpul spre el. Suprafața apei se sparse în sute de cerculețe și cureaua de piele se înmuie, apoi se încordă din nou.

– Dacă unul dintre voi desface catarama, cred că aș putea s-o trag pe trepte.

Vocea lui Dauntsey era calmă. Şi el se sprijinea de grilaj.

– Nu lăsa s-o ducă apa, James. Şi ţine-te bine de grilaj. Nu vrem să te ia apa.

Bartrum coborî primele două trepte şi se aplecă peste grilaj pentru a desface catarama. Avea mîinile palide în lumina globurilor, cu degetele groase ca nişte cîrnaţi umflaţi. Îi trebui multă vreme, chinuindu-se în zadar o vreme, părînd să nu-şi dea seama cum anume funcţiona catarama.

Cînd în cele din urmă cureaua se desfăcu, de Witt le spuse:

– Voi avea nevoie de amîndouă mîinile. Hai şi ţine-mă de haină, te rog.

Dauntsey coborî şi el lîngă Bartrum pe treapta a doua. Se aşezară ferm pe poziţie şi îl prinseră strîns pe de Witt de haină în timp ce acesta trase cu amîndouă mîinile trupul către el şi-i desfăcu cureaua din jurul gîtului. Acum zăcea întinsă cu faţa în jos pe trepte. De Witt o apucă de picioare, care-i ieşeau de sub fustă ca nişte beţe subţiri, şi Bartrum şi Dauntsey o apucară fiecare de un braţ. Ridicară împreună povara plină de apă de pe trepte şi o întinseră pe marmură. De Witt o întoarse cu grijă pe spate. Mandy nu apucă să vadă decît o singură clipă faţa îngrozitoare a moartei, cu gura deschisă şi limba scoasă, cu ochii pe jumătate deschişi cu pleoape zbîrcite, cu urmele de un vişiniu oribil ca nişte stigmate din jurul gîtului, căci Dauntsey, cu o rapiditate surprinzătoare, îşi scoase haina şi o aşeză peste corp. Un şiroi de apă, la început subţire, apoi din ce în ce mai gros, începu să se prelingă pe marmură de sub stofă, întunecat ca sîngele.

Frances Peverell se apropie de trupul întins şi îngenunche lîngă el.

– Biata femeie, zise ea încet. Biata femeie.

Mandy văzu că buzele i se mişcau în continuare fără să se audă nimic şi se gîndi că poate se ruga. Aşteptară în tăcere, doar sunetele aspre ale respiraţiilor lor întretăiate auzindu-se nefiresc de tare în aerul rece şi liniştit. Efortul de a ridica trupul din apă părea să îi fi sleit pe de Witt şi pe Bartrum atît de puteri, cît şi de capacitatea de decizie, astfel că Gabriel Dauntsey prelua din nou controlul.

– Cineva ar trebui să stea lîngă cadavru, spuse el. Eu şi Sydney vom rămîne aici. James, ia femeile înăuntru şi sună la poliţie. Şi vom avea toţi nevoie de cafea fierbinte sau de ceva mai tare.

47

Uşa din faţă de la numărul 12 se deschidea într-un hol îngust şi Mandy îi urmă pe Frances Peverell şi pe James de Witt pe nişte trepte îmbrăcate într-un verde pal. Scările dădeau într-un alt hol, mai mare şi de formă pătrată, cu o uşă în faţă. Mandy se trezi brusc în camera enormă, aproape cît întreaga suprafaţă a clădirii. Cele două ferestre înalte care duceau în balcon erau acoperite de draperii, astfel că noaptea şi fluviul nu erau vizibile. În coşul de lîngă şemineu se găsea cărbune care nu face fum. Domnul de Witt luă grătarul de alamă din faţa şemineului şi o invită pe Mandy să se aşeze într-unul din fotoliile cu spătar înalt. Amîndoi erau atît de atenţi şi de amabili cu ea, de parcă era un oaspete în casă; Mandy se gîndi că toată această agitaţie în jurul ei era doar ca ei să aibă impresia că au ceva de făcut.

– Mandy, zise domnişoara Peverell stînd în picioare lînga fotoliul ei. Îmi pare atît de rău. Două sinucideri, şi tu le-ai găsit pe amîndouă. Prima dată domnişoara Clements, iar acum aceasta. Ce-am putea să-ţi oferim? Cafea? Coniac? Sau poate vrei vin roşu. Dar nu cred că ai mîncat, nu-i aşa? Ţi-e foame?

– Da, destul de tare.

Dintr-o dată, simţi că-i e o foame de lup. Mirosul savuros de mîncare caldă care domnea în apartament era aproape irezistibil. Domnişoara Peverell schimbă o privire cu domnul de Witt.

– Tocmai trebuia să mîncăm friptură de raţă *à l'orange*, zise ea. Ce zici, James?

– Mie nu mi-e foame, dar sînt sigur că lui Mandy îi e.

„Nu sînt decît două porţii, se gîndi Mandy. Poate că le-a comandat de la M&S. Ce bine de cei care-şi pot permite aşa ceva!“ Domnişoara Peverell plănuise o cină intimă şi tihnita. Şi se vedea că-şi dăduse toată silinţa. La capătul celălalt al camerei

fusese așezată o masă rotundă acoperită cu o față de masă albă, trei pahare sclipitoare lîngă fiecare tacîm și două sfeșnice joase de argint cu lumînări încă neaprinse. Apropiindu-se de masă, văzu că salata era deja pe masă, în boluri mici de lemn, frunze delicate într-o diversitate de nuanțe de verde și roșu, nuci prăjite și feliuțe subțiri de brînză. O sticlă de vin roșu deschisă și una de vin alb așteptau într-un răcitor de argint. Mandy nu avea deloc poftă de salată. Dorea să guste din mîncarea aceea caldă și gustoasă a carei miros o înnebunea.

Domnișoara Peverell făcuse eforturi deosebite pentru această cină, nu numai în privința mîncării. Rochia verde-albastră cu fusta în pliuri și bluza de deasupra legată într-o parte cu o fundă erau de mătase naturală și se potriveau tenului ei. Era prea bătrînească pentru Mandy, bineînțeles, prea convențională, un pic plictisitoare, și fusta era prea lungă. Nu îi punea în valoare silueta, care ar fi putut arăta spectaculos, dacă domnișoara Peverell ar fi știut cum să se îmbrace. Perlele care sclipeau peste mătase erau probabil veritabile. Mandy spera că domnul de Witt aprecia eforturile care fuseseră făcute pentru el. Doamna Demery îi spusese că James de Witt era îndrăgostit de domnișoara Peverell de ani de zile. Acum, cu domnul Gerard în afara peisajului, se pare că, în sfîrșit, făcea și el ceva progrese.

Rața era servită cu mazăre și cartofi noi. De foame, Mandy uită de nesiguranța ei în ce privește manierele și se repezi asupra ei cu lăcomie. Amîndoi se așezară la masă cu ea. Nici unul din ei nu mîncă, dar amîndoi băură vin roșu. O serviră cu o grijă aproape exagerată, de parcă se simțeau într-un fel responsabili de ceea ce se întîmplase și încercau să își răscumpere greșeala. Domnișoara Peverell insistă să se servească cu încă o porție de legume și domnul de Witt îi umplu paharul cu vin. Din cînd în cînd mergeau amîndoi în bucătărie, ale cărei geamuri dădeau spre Innocent Passage, și Mandy le auzea vocile șoptite, vorbind pesemne despre lucruri pe care nu voiau să le spună în prezența ei, în timp ce se uitau pe geam și așteptau sosirea poliției.

Absența lor temporară îi dădu ocazia să studieze mai atent camera în care lua masa. Simplitatea și eleganța ei erau mult prea formale, prea convenționale, pentru gusturile mai excentrice

ale lui Mandy, dar trebui să recunoască în sinea ei că arăta bine, dacă era stilul de casă care îți plăcea și dacă aveai suficienți bani să ți-l permiți. Schema coloristică era destul de convențională, de un verde-albastru blînd, cu nuanțe discrete de roșu trandafiriu pe ici-colo. Draperiile de satin erau atîrnate pe niște suporturi simple. De fiecare parte a șemineului se aflau rafturi de cărți, ale căror cotoare sclipeau discret în lumina focului. Deasupra fiecărui corp de bibliotecă se găsea un cap de marmură al unei fete purtînd o coroniță de trandafiri și un văl. Probabil reprezentau mirese, dar, deși erau extraordinar de delicate și realiste, vălurile de pe chip păreau mai degrabă giulgiuri mortuare. Mandy se gîndi că arătau morbid, și se înfruptă cu poftă din friptura de rață. Tabloul de deasupra șemineului înfățișa o mamă din secolul al XVIII-lea ținîndu-și în brațe cele două fiice și era evident original, și tot așa părea și tabloul ciudat cu o femeie culcată într-un pat, care îi reaminti lui Mandy de excursia pe care o făcuse la Veneția cînd fusese elevă. Cele două fotolii voluminoase, cîte unul de fiecare parte a focului, erau tapițate într-o stofă simplă de un roz șters, dar numai unul din ele părea să fie folosit mai mult, avînd spătarul și șezutul mai uzate. „Deci acolo stă domnișoara Peverell, se gîndi Mandy, față în față cu un fotoliu gol și avînd înainte priveliștea Tamisei." Presupuse că tabloul de pe peretele din dreapta era o icoană, dar nu își putea imagina de ce ar dori cineva o Maică Precista care să arate atît de bătrînă și neagră, sau un prunc cu figură de adult, care evident nu avusese parte de o masă decentă de săptămîni întregi.

Nu invidia nici camera, nici vreun obiect sau piesă de mobilier din ea și se gîndi cu satisfacție la mansarda mare și joasă care era partea ei din casa închiriată în Stradford East: peretele din fața patului cu toate pălăriile ei agățate pe un panou cu cîrlige, o învălmășeală veselă de panglici, flori și pîslă colorată; patul de o persoană, suficient de larg totuși pentru doi, pentru nopțile în care se întîmpla să rămînă cineva la ea, pat acoperit cu o pătură multicoloră, în dungi, șevaletul pe care îl folosea pentru desenele sale, fotoliile-saci umplute cu biluțe, aruncate ici și colo pe podea, combina muzicală, televizorul și dulapul încăpător în care își ținea hainele. Nu exista decît o singură cameră care îi plăcea mai

mult. Deodată se opri brusc din mîncat, cu furculița în aer, și ascultă cu atenție. Într-adevăr, ceea ce auzise era scrîșnetul roților de mașină pe pavajul de pe alee. După cîteva secunde James și Frances se întoarseră din bucătărie.

– A venit poliția, zise James de Witt. Două mașini. Nu am văzut cîți oameni au adus. Se întoarse către Frances Peverell, părînd pentru prima dată nesigur pe el, cerîndu-i sfat. Mă întreb dacă ar fi mai bine să cobor la ei.

– Oh, nu, sigur că nu. Nu vor vrea să fie cineva în plus acolo. Gabriel și Sydney le pot spune tot ce s-a întîmplat. Și oricum, mă gîndesc că vor urca ei aici de îndată ce termină. Vor dori să vorbească cu Mandy. Ea e martorul cel mai important. Ea a fost prima acolo. Se așeză iar la masă și îi spuse cu blîndețe: Mandy, cred că de-abia aștepți să ajungi acasă și eu sau domnul de Witt te vom duce cu mașina mai tîrziu, dar cred că ar trebui să rămîi aici pînă vine poliția.

Lui Mandy nici nu îi trecuse prin minte ideea să nu aștepte.

– Nu mă deranjează, răspunse ea. Vor crede că aduc ghinion, nu-i așa? Oriunde mă duc, găsesc un sinucigaș.

Cuvintele fuseseră rostite mai mult în glumă decît în serios, dar, spre surpriza ei domnișoara Peverell îi răspunse aproape strigînd:

– Nu spune asta, Mandy! Nu trebuie nici măcar să te gîndești la așa ceva. Asta nu e decît o superstiție. Bineînțeles că nimeni nu va crede că aduci ghinion! Ascultă, Mandy, nu cred că e bine să stai singură în seara asta. Nu vrei să le dai un telefon părinților tăi – mamei tale? Nu ar fi mai bine să mergi acasă la ei în noaptea asta? Poate să vină ea aici să te ia.

„Ca pe un amărît de colet de la poștă", se gîndi Mandy.

– Nu știu unde este, zise ea, tentată să adauge: „Ați putea încerca să întrebați la Crucea Roșie în Hayling Island, dacă vreți neapărat".

Dar cuvintele și bunătatea arătate de Frances îi deșteptară o dorință pînă atunci nemărturisită de companie și grijă feminină, și își dori dintr-odată să fie în camera confortabilă de la etaj din casa de pe Whitechapel Road, să simtă iar mirosul familiar al aerului închis, cu miros de alcool, și parfumul doamnei Crealey,

să se ghemuiască în fotoliul scund din fața sobei de gaz, să se simtă mică și ocrotită în el, ca într-un pîntec matern, să audă de afară vuietul familiar și reconfortant al mașinilor trecînd pe stradă. Nu se simțea deloc în largul ei în acest apartament elegant, iar acești oameni, în ciuda bunătății pe care i-o arătau, nu erau semenii ei. Ea o voia pe doamna Crealey.

– Aș putea da un telefon la agenție, zise ea. Poate că doamna Crealey e încă acolo.

Frances Peverell se arătă surprinsă, dar o conduse pe Mandy în dormitorul ei la etaj.

– Vei avea mai multă intimitate aici, Mandy, și aici e baia dacă vrei să mergi.

Telefonul era pe noptieră și deasupra lui era atîrnat un crucifix. Mandy mai văzuse și înainte crucifixe, de obicei în fața bisericilor, dar acesta era diferit. Isus nu avea barbă și arăta foarte tînăr, și capul, în loc să-i fie aplecat în față, ca la morți, era lăsat pe spate, cu gura larg deschisă de parcă îi striga lui Dumnezeu cerîndu-i răzbunare sau milă. Mandy se gîndi că nu i-ar fi plăcut să aibă un asemenea obiect atîrnat lîngă patul ei, dar știa că avea putere. Oamenii religioși se rugau în fața crucifixelor și, dacă aveau noroc, rugăciunile lor își primeau raspuns. Merita să încerce. Formînd numărul de la birou al doamnei Crealey, își aținti privirea cu intensitate asupra figurinei de argint încoronate cu spini și rosti cuvintele, fără să scoată nici un sunet:

– Te rog, fă-o să răspundă, te rog, fă-o să fie acolo. Te rog, fă-o să răspundă, te rog, fă-o să fie acolo.

Dar telefonul continuă să sune și nu răspunse nimeni.

La mai puțin de cinci minute după aceea, se auzi soneria de la ușă. James de Witt coborî să deschidă și se întoarse cu Dauntsey și Bartrum.

– Ce se întîmplă, Gabriel? întrebă Frances. A venit domnul comandant Dalgliesh?

– Nu, numai inspectorii Miskin și Aaron. Oh, și mai e și sergentul acela tînăr și un fotograf. Acum îl așteaptă pe medicul legist să vină să certifice că a murit.

– Dar bineînțeles că a murit! exclamă Frances. N-au nevoie de un medic legist să le spună atîta lucru.

– Ştiu, Frances, dar se pare că asta e procedura standard. Nu, nu vreau vin, mulţumesc. Eu şi Sydney am băut suficient la Sailor's Return de la şapte şi jumătate.

– Atunci cafea. Ce ziceţi de o cafea? Tu nu vrei, Sydney?

– Nu, mulţumesc, domnişoară Peverell, răspunse Sydney Bartrum, evident foarte jenat. Eu ar trebui să plec. I-am spus soţiei mele că mă duc cu domnul Dauntsey la un pahar şi că voi întîrzia puţin, dar întotdeauna ajung acasă înainte de zece.

– Bineînţeles că trebuie să mergi, atunci. O să se îngrijoreze. Dă-i un telefon de aici să ştie unde eşti.

– Da, cred că aşa ar fi cel mai bine. Mulţumesc. O urmă afară din cameră.

– Şi cum au reacţionat – poliţiştii adică?

– Ca nişte profesionişti. Cum vrei să fi reacţionat? Nu spun prea multe. Am avut senzaţia că n-au fost prea încîntaţi că am mutat cadavrul, şi nici chiar că am citit biletul, dacă tot veni vorba.

De Witt îşi mai turnă un pahar de vin.

– Şi ce naiba voiau să facem? Şi, oricum, biletul ne era adresat nouă. Dacă nu l-am fi citit, mă întreb dacă ne-ar fi spus ce conţine. Nu ne-au spus prea mare lucru despre ce au descoperit în legătură cu moartea lui Gerard.

– Vor veni aici de îndată ce soseşte maşina să o ducă la morgă, zise Gabriel. Făcu o pauză şi apoi adăugă: Cred că e posibil s-o fi văzut cînd a venit. Ne-am hotărît să ne întîlnim la Sailor's Return la şapte şi jumătate, eu şi Sydney, şi cînd am ajuns în Wapping Way am văzut un taxi intrînd pe Innocent Walk.

– Ai văzut pasagerul?

– Nu am fost suficient de aproape. Poate că oricum nu aş fi băgat-o de seamă. Dar l-am văzut pe şofer. Era un negru masiv. Poliţia mi-a zis că asta s-ar putea să le fie de ajutor ca să-l găsească. Şoferii negri de taxi sînt încă o minoritate.

Bartrum îşi termină convorbirea telefonică şi se întoarse.

– Ei bine, ar cam trebui să plec acum, zise el după ce tuşi ca de obicei să îşi dreagă vocea, cu chipul speriat. Mulţumesc, domnişoară Peverell. Nu rămîn la cafea. Vreau să ajung acasă. Poliţia a zis că nu e nevoie să stau. Le-am spus tot ce ştiam, că am fost la bar cu domnul Dauntsey de la şapte treizeci. Dacă vor

să mă mai întrebe ceva, pot să mă găsească mîine-dimineață la birou. E o zi obișnuită de lucru, nu?

Jovialitatea falsă din vocea lui îi deconcertă pe toți. Pentru o clipă, ridicîndu-și privirea din farfurie, Mandy avu impresia că avea de gînd să meargă să dea mîna cu toți de rămas-bun. Dar se întoarse pe loc și ieși, Frances Peverell conducîndu-l pînă la intrare. Mandy avu senzația că toți se bucurau că au scăpat de el.

Se lăsă o tăcere jenantă; conversația obișnuită, discuțiile neimportante de la o petrecere normală, pălăvrăgeala despre serviciu, toate acestea păreau a fi nu numai nepotrivite, ci de-a dreptul indecente. Innocent House și oroarea acestor morți era tot ceea ce aveau cu toții în comun. Mandy simți că ceilalți ar fi fost mult mai în largul lor, dacă ea nu ar fi fost acolo, că legătura formată de șoc și groază se desfăcuse și că își reaminteau că Mandy nu era decît stenografa angajată temporar, tovarășa preferată de bîrfe a doamnei Demery, că întreaga poveste va ajunge mîine în toate birourile din Innocent House și că cel mai bine era să spună acum cît mai puțin posibil.

Din cînd în cînd, unul dintre ei se ducea să o sune pe Claudia Etienne. Din scurtele lor conversații de după aceea Mandy își dădu seama că nu era acasă. Mai exista un număr la care o puteau suna, dar James de Witt spuse:

– Mai bine s-o lăsăm. O vom căuta mai tîrziu. Oricum nu are ce face acum.

De data aceasta Frances și Gabriel ieșiră să facă încă o cafea și James rămase cu Mandy. O întrebă unde locuia și ea îi răspunse. Îi mai spuse că nu credea că ar trebui să se întoarcă singură într-o casă goală. Nu va fi nimeni acasă cînd va ajunge acolo? Mandy, mințind ca să nu trebuiască să dea explicații sau să complice lucrurile în mod inutil, răspunse că era cineva acasă. După aceea, de Witt nu păru să mai aibă vreo întrebare pentru ea și rămaseră amîndoi în tăcere, ascultînd sunetele înăbușite din bucătărie. Mandy se gîndi că parcă era într-un spital, așteptînd niște vești înspăimîntătoare, așa cum așteptase împreună cu mama ei în timpul ultimei operații a bunicii ei. Așteptaseră amîndouă într-o încăpere sumbră, cu foarte puțină mobilă, într-o

linişte apăsătoare, aşezate pe marginea scaunelor de parcă nu aveau nici un drept să fie acolo, ştiind că într-un loc necunoscut, pe care nu puteau să-l vadă şi de unde nu puteau să audă vreun zgomot, experţii în viaţă şi moarte îşi îndeplineau sarcinile lor misterioase, în timp ce ele erau complet neputincioase de a face altceva, în afară de a aştepta. De data aceasta însă aşteptarea nu dură mult. De abia îşi terminară cafeaua cînd auziră sunetul aşteptat al soneriei de la intrare. După nici un minut inspectorii Miskin şi Aaron li se alăturaseră. Amîndoi aveau în mîini nişte valize diplomat de mari dimensiuni. Mandy se întrebă dacă acestea erau trusele de criminalistică.

– Vom dori să vorbim mai mult după ce vom afla raportul medicului legist. Acum nu avem decît foarte puţine întrebări. Cine a găsit-o?

– Eu, răspunse Mandy şi îşi dori să nu fi fost încă la masă cu farfuria goală, cu urme de mîncare, în faţa ei. Ca şi cum ar fi fost indecent faptul că mîncase. „Şi, oricum, de ce mă mai întrebaţi, se gîndi ea copleşită de un sentiment neaşteptat de ostilitate, ştiţi al naibii de bine deja cine a găsit-o."

– Ce făceai acolo? întrebă inspectorul Aaron. E cam tîrziu să fii încă la lucru.

– Nu eram la lucru.

Mandy îşi dădu seama că vorbea pe un ton arţăgos şi încercă să se controleze mai bine. Le descrise pe scurt întîmplările din acea seară plină de ghinioane.

– Cînd ai găsit poşeta unde te aşteptai să o găseşti, ce te-a făcut să te apropii de apă? o întrebă inspectorul Miskin.

– De unde să ştiu? Pentru că era chiar acolo, presupun. Am vrut să mă uit la ceas, adăugă ea. Lumina era mai bună lîngă grilaj.

– Şi nu ai văzut şi nu ai auzit pe nimeni altcineva nici atunci, nici cînd ai sosit?

– Uite ce e, dacă ar fi fost aşa v-aş fi spus deja, nu? Nu am văzut pe nimeni, şi nici nu am văzut nimic în afară de hîrtia agăţată pe stîlp. Aşa că m-am dus să văd ce e şi atunci am văzut geanta pe jos lîngă grilaj şi cureaua lăsată în jos în fluviu. Cînd m-am uitat în jos, am văzut ce era la capătul curelei.

– Este un instinct omenesc să mergi să vezi apa, mai ales noaptea, interveni Frances Peverell. Şi eu întotdeauna mă duc să o văd cînd sînt aproape. Chiar trebuie s-o faceţi pe domnişoara Price să vă răspundă la toate întrebările acestea acum? V-a spus deja tot ce ştie. Ar trebui să fie acasă. A trecut printr-o întîmplare îngrozitoare.

Inspectorul Aaron nici nu se uită la ea, dar domnişoara inspector Miskin i se adresă de data aceasta pe un ton mult mai blînd:

– Ştii la ce oră ai ajuns înapoi la Innocent House?

– Opt şi douăzeci. M-am uitat la ceas cînd am ajuns lîngă apă.

– A fost un drum destul de lung de la White Horse, observă inspectorul Aaron. Nu te-ai gîndit să-i suni pe domnişoara Peverell sau pe domnul Dauntsey şi să-i rogi să meargă să-ţi caute poşeta?

– Ba da, şi aşa am şi făcut. La domnul Dauntsey nu a răspuns nimeni, iar la domnişoara Peverell mi-a răspuns robotul.

– Îmi pun uneori telefonul pe mesagerie cînd am un vizitator, interveni Frances Peverell. James a venit cu taxiul imediat după şapte şi cred că domnul Dauntsey era la Sailor's Return împreună cu Sydney Bartrum.

– Aşa ne-a spus. Aţi văzut vreunul din dumneavoastră ceva neobişnuit sau aţi auzit vreun zgomot mai ciudat, bunăoară dinspre Innocent Lane?

Se uitară unul la celălalt.

– Nu cred că am putea auzi paşi trecînd pe drum, nu din camera aceasta, răspunse Frances Peverell. Eu am fost în bucătărie pentru foarte puţin timp pe la ora opt să pregătesc salatele. Întotdeauna fac asta chiar în ultimul moment. Geamul de la bucătărie dă în Innocent Lane şi aş fi auzit un taxi atunci, dacă ar fi lăsat-o la intrarea în Innocent House. Dar n-am auzit nimic.

– Eu n-am auzit nici un taxi, confirmă James de Witt. Şi nici eu, nici domnişoara Peverell nu am văzut sau auzit pe nimeni în Innocent House după sosirea mea. Se auzeau numai sunetele

obişnuite ale fluviului, dar înabuşite din cauza draperiilor. Cred că s-a auzit un zgomot la un moment dat, mai devreme în seara asta, dar nu îmi aduc exact aminte cînd. În orice caz, nu a fost deloc suficient de ciudat, încît sa ne faca sa ne ducem în balcon să vedem. Cu vremea te obişnuieşti cu zgomotele de pe Tamisa.

– Cum aţi ajuns aici în seara aceasta, domnule? întrebă inspectorul Aaron. Cu maşina?

– Cu taxiul. Eu nu conduc în Londra. Ar fi trebuit sa spun mai devreme ca am venit aici direct de acasa. Nu am fost la birou azi dupa-amiaza. Am avut o programare la dentist.

– Ce era în geanta? întreba brusc Frances Peverell. Parea sa fie grea.

– Este grea, raspunse inspector Miskin. Şi iata de ce.

Lua punga de plastic de la inspectorul Aaron şi rasturnă din ea geanta de piele pe masa.

O privira toţi cum o desfacea. Manuscrisul era legat într-o învelitoare de carton de un albastru-deschis pe care era scris cu majuscule negre numele autoarei şi al romanului: MOARTE PE INSULA PARADISULUI de ESMÉ CARLING. Şi peste toata coperta cu cerneala roşie, apasata, erau mîzgalite cuvintele: „REFUZATĂ – ŞI ASTA DUPĂ TREIZECI DE ANI“ urmate de trei semne imense de exclamare.

– Deci în afara de biletul de adio a adus asta cu ea, spuse Frances Peverell. Toţi sîntem puţin de vină. Ar fi trebuit sa ne comportam cu mai mult tact. Dar sa se omoare... Şi s-o facă în felul acesta. Ce singuratate, ce oroare! Biata femeie!

Se întoarse într-o parte şi James de Witt se apropie de ea, dar nu o atinse.

– Ascultaţi, zise el, întorcîndu-se spre inspectorul Miskin. Chiar trebuie să purtam toate discuţiile astea în seara aceasta? Toţi sîntem înca şocaţi, şi oricum de data aceasta nu mai are cum să existe vreo îndoiala.

Inspectorul Miskin puse înapoi manuscrisul în geanta.

– Întotdeauna exista îndoieli pîna cunoaştem toate faptele, rosti ea încet. Cînd a aflat domnişoara Carling ca editura i-a refuzat romanul?

– *Doamna* Carling, răspunse James de Witt. E văduvă. A divorțat acum mai mulți ani și soțul ei a murit între timp. A aflat în dimineața în care a murit Gerard Etienne. A venit la el la birou să îi vorbească, dar eram toți în ședință de consiliu și a trebuit să plece la o sesiune de autografe la Cambridge. Dar știți deja toate astea.

– Sesiunea de autografe care a fost anulată înainte să ajungă ea acolo?

– Da, aceea.

– Şi a mai intrat în contact cu vreunul dintre dumneavoastră de la moartea domnului Etienne sau cu altcineva de la firmă, după știința dumneavoastră?

De Witt și Frances Peverell se uitară din nou unul la celălalt înainte de a răspunde.

– Cu mine nu, răspunse de Witt. A intrat în contact cu tine, Frances?

– Nu, nici un cuvînt. E chiar destul de ciudat, dacă stai să te gîndești. Cel puțin dacă am fi putut să stăm de vorbă, să îi explicăm, poate că nu s-ar mai fi întîmplat așa ceva.

Se lăsară cîteva secunde de tăcere, întreruptă brusc de inspectorul Aaron:

– Cine a hotărît să o scoată afară din apă? zise el.

– Eu, zise Frances Peverell, întorcîndu-și spre el privirea plină de reproșuri blînde.

– Nu pot să cred că vă gîndeați că ați mai putea să o resuscitați.

– Nu, nu cred că m-am gîndit la asta, dar era atît de groaznic să o văd atîrnînd acolo așa. Atît de... Făcu o pauză și apoi rosti: Atît de inuman.

– Nu sîntem toți polițiști, domnule inspector, zise de Witt. Unii dintre noi mai au încă instincte omenești.

Inspectorul Aaron se înroși puternic, îi aruncă pe furișo privire lui Kate Miskin și își stăpîni cu greu furia.

– Să sperăm că reușiți să le păstrați, rosti încet inspector Miskin. Mă gîndesc că domnișoara Price ar dori să meargă acasă acum. O vom duce noi cu mașina, eu și domnul inspector Aaron.

Mandy răspunse cu încăpățînarea unui copil:

– Nu vreau să merg cu maşina. Vreau să merg acasă cu motocicleta mea.

– Motocicleta va rămîne în perfecta siguranţă aici, Mandy, interveni cu blîndeţe Frances Peverell. Dacă vrei, o putem încuia în garaj, la numărul zece.

– Nu vreau s-o las în garaj. Vreau să mă duc cu ea acasă.

În cele din urmă, îi făcură pe plac, dar Kate insistă ca maşina poliţiei să meargă în urma ei. Mandy se distră făcînd slalom printre maşinile din trafic, încercînd să-i facă să le fie greu să ţină pasul cu ea.

Cînd ajunseră la casa de pe Stradford High Street, inspectorul Miskin se uită în sus la ferestrele întunecate şi îi spuse:

– Am înţeles ca ai spus că e cineva acasă.

– E cineva acasă. Sînt toţi în bucătărie. Uite, mă descurc singură de aici. Nu sînt copil, OK? Lăsaţi-mă odată în pace!

Coborî de pe motocicletă şi inspectorul Aaron ieşi din maşină şi o ajută să îşi treacă motocicleta peste prag pînă în hol. Fără un cuvînt, Mandy închise ferm uşa în urma lui.

48

– Nu ar fi păţit nimic dacă mi-ar fi spus măcar un mulţumesc, zise Daniel. E o tipă dură, fata asta.

– E în şoc.

– Nu aşa de şocată, încît să nu poată să mănînce bine de cină.

Secţia de poliţie Wapping era foarte tăcută şi nu văzură decît un singur poliţist în timp ce urcară scările pînă în biroul lor. Se uitară pentru cîteva clipe pe geam înainte să tragă perdelele. Norii se ridicaseră deja şi fluviul curgea lin, purtîndu-şi spiralele şi scînteierile de lumină pe sub cerul acoperit de stele. Dar exista întotdeauna o linişte nefirească într-o secţie de poliţie noaptea. Chiar şi cînd era plină de oameni, iar calmul era întrerupt momentan de voci groase şi ridicate de bărbaţi şi de paşi apăsaţi, atmosfera rămînea încremenită, ca şi cum lumea de afară,

cu violenţa şi ororile ei, stătea la pîndă, dar nu aveau puterea să ajunga aici. Exista, de asemenea, şi un sentiment mult mai profund de camaraderie, colegii vorbeau mai rar, dar mai deschis. Dar nu se puteau aştepta la aşa ceva, aici, la Wapping. Kate ştia foarte bine că, într-o oarecare măsura, era intruşi. Secţia de poliţie le oferea ospitalitate, le punea la dispoziţie facilităţile de care aveau nevoie, dar ei rămîneau intruşi.

Dalgliesh se afla la poliţia din Durham cu o însarcinare misterioasa de la chestor şi Kate nu ştia cînd se întorcea la Londra. Telefonase şi i se spusese că probabil era înca acolo. Vor încerca să îl găsească şi să îl roage să o sune înapoi.

– Ai fost sigur de alibiul ei? îl întreba ea, în timp ce aşteptau. Al lui Esmé Carling, adică. Era acasă în noaptea în care a murit Etienne?

Daniel se aşezase la birou şi începuse să se joace la calculator.

– Da, sînt sigur, îi răspunse el, încercînd sa nu lase sa i se citeasca iritarea din voce. Ai citit raportul meu. A fost cu fetiţa, Daisy Reed, vecina de bloc. Au fost împreuna toată seara, pînă la miezul nopţii, sau chiar mai tîrziu. Copilul a confirmat totul. Nu am fost incompetent, dacă asta vrei sa insinuezi.

– Nu am zis aşa ceva. Calmează-te, Daniel. Nu a fost nici o clipă suspectă, nu-i aşa? Burlanul blocat, şnurul destrămat – pentru toate astea ar fi avut nevoie de prea multe planuri înainte şi de o perioadă mai lungă de timp. Nu ne-am gîndit niciodată că ea ar putea fi posibila ucigaşă.

– Deci sugerezi că m-am lăsat convins prea uşor?

– Nu, pur şi simplu verificam dacă ai fost convins.

– Ascultă, m-am dus acolo cu Robbins şi cu o poliţista de la Biroul pentru minori. Am avut întrevederi separate cu Esmé Carling şi cu fetiţa. Au fost împreuna în seara aceea, aproape în fiecare seara, de fapt. Mama se ducea de acasa la slujba – sa faca striptease, sau să umble prin baruri, sau poate ceva prostituţie, sau ceva în genul asta – şi copilul aştepta pîna pleca şi apoi se strecura din casa şi îşi petrecea seara cu Carling. Se pare ca le convenea la amîndouă. Am verificat fiecare detaliu a ceea ce au

făcut în noaptea aceea de joi şi declaraţiile lor se potriveau perfect. Fetiţa nu a vrut să recunoască la început că a fost cu Carling. Era destul de speriată că va afla mama ei sau că cei de la Biroul pentru minori vor lua legătura cu serviciile sociale şi o să ajungă într-un orfelinat. Aşa au şi făcut, bineînţeles – au luat legătura cu serviciile sociale, adică. Nu prea aveau ce să facă altceva, oricum, avînd în vedere ce se întîmpla. Dar fata a spus adevărul. De ce te îndoieşti de asta?

– Dar e ciudat, nu crezi? Avem aici o femeie a cărei carte a fost refuzată după treizeci de ani. Vine spumegînd de furie la Innocent House să se ia la harţă cu Gerard Etienne. Nu i se dă voie să-l întîlnească pentru că era în şedinţă de consiliu. Aşa că se duce la o librărie să dea autografe şi descoperă acolo că cineva de la Innocent House a anulat întîlnirea cu cititorii. În momentul acela îmi închipui că spumega de furie. Deci ce te aştepţi să facă? Să meargă frumos acasă şi să îi scrie o scrisoare ori să dea din nou năvală la Innocent House şi să se ia de Etienne? Probabil ştia că lucra pînă tîrziu joia. Aproape toţi cei care aveau vreo legătură cu Innocent House par să fi ştiut chestia asta. Şi comportamentul ei de atunci e ciudat. Ştia foarte bine că Gerard Etienne era principalul, dacă nu singurul, vinovat de respingerea manuscrisului. Acum Gerard Etienne este mort. Aşa că de ce nu a mai făcut o încercare sa i se accepte cartea?

– Ştia că nu i-ar folosi la nimic. Asociaţii nu aveau să schimbe o decizie a lui Etienne atît de curînd după moartea lui.

– Şi s-au petrecut mai multe lucruri ciudate şi în seara asta, continuă Kate. Frances Peverell şi de Witt ar fi auzit aproape sigur taxiul, dacă ar fi adus-o pe Innocent Lane. Unde o fi cerut să coboare?

– Probabil undeva pe Innocent Walk, şi după aceea s-a dus pe jos pînă la fluviu. Ştia că fie Dauntsey, fie domnişoara Peverell ar fi auzit un taxi intrînd pe pavajul de pe Innocent Lane. Sau poate că a coborît la înainte de Innocent Passage. Aceea e intrarea cea mai apropiată de locul unde a fost găsită.

– Dar poarta de la capătul pasajului e încuiata. Daca a ajuns la fluviu în felul acesta, atunci cine i-a deschis poarta şi apoi a încuiat-o din nou? Şi ce spui de mesaj? Ţie chiar ţi s-a parut că sună a bilet de sinucigaş?

– Nu e prea tipic, dar, la urma urmei, cum arată un bilet tipic de sinucigaş? Unor juraţi nu li s-ar părea prea greu să se convingă că e autentic.

– Şi cînd l-a scris?

– Chiar înainte de a se sinucide, presupun. Nu prea e genul de lucru pe care-l compui înainte şi apoi îl ţii la îndemînă în caz că ai avea brusc nevoie de el.

– Dar atunci de ce nu pomeneşte nimic despre moartea lui Gerard Etienne? Cu siguranţă trebuia să ştie că în primul rînd el era răspunzător de faptul că-i fusese refuzata cartea. Ei, bineînţeles că ştia. Mandy Price şi domnişoara Blackett ne-au descris amîndouă cum a năvălit în birou să îi vorbească. Este absolut imposibil ca moartea lui să nu fi schimbat deloc felul în care gîndea despre Peverell Press. Şi hai sa zicem că nu s-a schimbat – că simţea exact aceeaşi înverşunare – nu ţi se pare ciudat că biletul nici măcar nu menţionează faptul ca a murit?

Telefonul sună în acel moment. Era Dalgliesh. Kate îi dădu raportul clar şi concis, explicîndu-i că nu putusera să îl contacteze pe doctorul Wardle, care era pe teren la un alt caz, dar că nici nu se străduiseră să găsească un înlocuitor, din moment ce corpul fusese mişcat. Acum era la morgă. Daniel vazu ca asculta multă vreme fără să mai spună nimic, în afara de un ocazional „Da, domnule."

În cele din urmă Kate puse jos receptorul.

– Vine înapoi cu avionul diseara, zise ea. Ne-a zis sa nu interogăm pe nimeni de la Innocent House pîna nu primim rezultatele autopsiei. Pot să aştepte. Mîine trebuie să încercam să găsim taxiul şi să verificăm dacă a văzut cineva ceva de pe fluviu, de pe vreun vaporaş care să fi trecut pe acolo între şapte şi ora la care a găsit Mandy cadavrul. Avem cheile de la apartamentul lui Carling şi se pare că nu are familie, aşa că mergem acolo mîine-dimineaţă. E în Hammersmith. Mount Eagle Mansions. Mi-a mai

spus să aranjez sa vina agenta doamnei Carling să se întîlnească acolo cu noi la unsprezece şi jumătate. Mîine primul lucru pe care trebuie sa-l facem e sa o interogam din nou pe Daisy Reed. Şi mai este ceva. La naiba, Daniel, ar fi trebuit să ne gîndim şi noi la asta. AD vrea să trimită ofiţerii de serviciu mîine-dimineaţă la prima oră sa examineze şalupa. Peverell Press va trebui sa gasească altă modalitate de a-şi aduce personalul din Charing Cross. Doamne, mă simt aşa de idioată, ce naiba! Precis că AD se întreaba acum daca vedem vreodată ceva mai departe de vîrful nasului.

– Deci el crede că Esmé Carling a folosit şalupa să se lege cu cureaua. Într-adevăr, ar fi fost mult mai uşor.

– Carling a folosit-o – sau altcineva.

– Dar şalupa era legata la locul ei obişnuit de cealaltă parte a treptelor.

– Exact. Deci, dacă a fost folosită, atunci cineva a mutat-o şi înainte şi dupa ce a murit. Daca dovedim asta, sîntem cu atît mai aproape de a dovedi că a fost o crimă.

49

Pe la ora zece Gabriel Dauntsey coborîse în apartamentul său, aşa ca James de Witt şi Frances se trezira brusc singuri. Amîndoi îşi dădură seama ca le era foame. Mandy terminase amîndoua porţiile de friptură de raţă, dar oricum nici unul din ei nu dorea ceva atît de greu în acel moment. Erau în starea aceea inconfortabila cînd ai vrea sa manînci, dar nu ştii ce. În cele din urmă, Frances pregăti o omletă mare asezonată şi o împărţira cu mai multa plăcere decît şi-ar fi imaginat. Nu vorbiră aproape deloc despre moartea lui Esmé Carling, parcă printr-un acord mut.

Înainte sa plece Dauntsey, Frances spusese:

– Sîntem cu toţii responsabili, nu-i aşa? Nici unul dintre noi nu a intervenit cu adevărat pe lîngă Gerard. Ar fi trebuit

să insistăm asupra unei discuţii despre viitorul lui Esmé. Cineva ar fi trebuit să se întîlnească cu ea, să-i vorbească.

– Frances, nu am fi putut publica romanul acela, zise James. Şi nu spun asta pentru că era o carte comercială, avem nevoie de literatură de consum. Dar era o literatură de consum proastă. Era o carte proastă.

– O carte proastă? replică Frances. Crima cea mai groaznică, păcatul împotriva Duhului Sfînt. Ei, da, cu siguranţă a platit pentru păcatul acesta.

Înverşunarea şi ironia din vocea ei îl surprinseră. Nu obişnuia să facă astfel de comentarii. Dar îşi pierduse într-o oarecare măsură blîndeţea şi pasivitatea după despărţirea de Gerard. James privea această schimbare cu o urmă de regret, dar îşi dădea seama că nu era nimic mai mult decît nevoia lui de a căuta şi iubi pe cei vulnerabili, nevinovaţi, răniţi şi slabi, de a da, mai degrabă, decît a primi. Ştia că atitudinea aceasta nu era constructivă într-o relaţie, că bunătatea constantă, fără critică, putea cu timpul să fie tot atît de oprimantă pentru o persoană iubită ca şi cruzimea sau neglijenţa. Oare acesta era felul în care îşi hrănea vanitatea, ştiind că oamenii din viaţa lui aveau nevoie de el, că depindeau de el, că îl admirau pentru o compasiune care, dacă o studia cu un ochi cinstit, nu era decît o formă deosebit de subtilă de patronaj emoţional şi mîndrie? Era el mai bun decît Gerard, pentru care sexul nu era decît o parte a unui joc personal al puterii şi pe care-l incita ideea de a seduce şi părăsi o virgina credincioasă tocmai pentru că ştia ca, în ceea ce o privea, faptul că cedase era un păcat de moarte? O iubise întotdeauna pe Frances, o iubea încă. O voia în viaţa lui, în casa lui, în patul lui, şi în inima lui. Poate acum se vor putea iubi în termeni de egalitate.

În această seară ar fi preferat să nu o părăsească, dar nu avea de ales. Prietenul lui Rupert, Ray, trebuia să plece înainte de 23.30 şi Rupert era mult prea bolnav să poată fi lăsat singur, chiar şi numai pentru cîteva ore. Şi mai exista încă un inconvenient. Simţea că nu putea să-i sugereze să îşi petreacă

noaptea în camera ei de oaspeţi fără ca aceasta să pară o impertinenţă din partea lui. La urma urmei, era posibil să prefere sa îşi înfrunte singura teama, decît să fie deranjată de prezenţa lui. Şi mai era ceva. James voia să facă dragoste cu ea, dar era un lucru mult prea important pentru a permite asta acum, cînd şocul şi durerea o făcusera vulnerabilă, şi s-ar fi întîmplat pur şi simplu doar din nevoia de a fi consolată, şi nu dintr-o dorinţă egală cu a lui. „În ce situaţie încurcată sîntem toţi, se gîndi el. Cît de greu e să ne cunoaştem pe noi înşine şi, dacă reuşim, cît de dificil e să ne schimbam."

Dar problema se rezolvă de la sine cînd o întrebă:

– Eşti sigură că totul va fi bine dacă te las singură, Frances?

– Sigur că da, raspunse ea fără să ezite. Şi oricum, Rupert are nevoie de tine acasa. Şi Gabriel e acasă, dacă am nevoie să-mi ţină cineva companie, dar nu voi avea. Sînt obişnuită să fiu singură, James.

Frances telefonă la agenţia de taxiuri şi James alese ruta cea mai scurta, plătind taxiul lîngă bancă şi luînd Linia Centrală pînă în Notting Hill Gate.

Văzu ambulanţa de îndata ce luă curba ieşind de pe Hillgate Street. Inima i se strînse ca într-o menghină. O porni în goană şi văzu brancardierii cărîndu-l pe Rupert pe scările din faţă pe o targă. Nu i se vedea decît capul, cu un chip care, chiar şi acum, în această stare de slăbiciune extremă, marcat de suferinţă, în ochii lui James nu îşi pierduse încă frumuseţea. Privindu-i pe cei doi bărbaţi manevrînd targa cu dexteritate, i se păru ca putea simţi chiar şi în propriile braţe cît de uşor era trupul prietenului său.

– Vin cu tine, zise el.

Dar Rupert clătină din cap.

– Mai bine nu. Nu vor să vină prea mulţi oameni în ambulanţă. O sa vină Ray.

– Da, aşa e, spuse Ray. Mă duc eu cu el.

Erau nerăbdători să plece. Două maşini aşteptau deja să treacă. Se urcă în ambulanţă şi se uită fara sa spuna nimic în ochii lui Rupert.

– Scuze pentru mizeria pe care ţi-am lăsat-o în salon. Nu mai vin înapoi. Acum vei putea să aranjezi totul cum trebuie şi s-o inviţi pe Frances fără sa mai simţi nevoia să sterilizezi toată vesela.

– Unde te duc? întrebă James. La sanatoriu?

– Nu, la Middlesex.

– Vin să te văd mîine.

– Mai bine nu.

Ray stătea atît de degajat în ambulanţă de parcă acolo era locul lui de drept. Şi *era* locul lui de drept. Şi acum Rupert vorbi din nou. James se apleca să audă ce zicea.

– Povestea aceea, cu Gerard Etienne, zise el. Despre mine şi Eric. Nu ai crezut-o, nu?

– Ba da, Rupert, am crezut-o.

– Nu era adevarat. Cum ar fi putut să fie? A fost o prostie. Evident că ştii despre perioada de incubaţie? Ai crezut-o pentru ca ai avut nevoie să o crezi. Săracul James! Cît trebuie să-l fi urît. Nu te uita aşa la mine. Nu te arăta aşa de îngrozit.

James avu senzaţia că-şi pierde vocea. Şi cînd vorbi în sfîrşit, cuvintele pe care le rosti îl îngroziră prin inutilitatea şi banalitatea lor.

– Vei fi bine, James?

– Da, voi fi bine. În sfîrşit îmi va fi bine. Nu te îngrijora şi nu ma vizita. Aminteşte-ţi ce-a spus G.K. Chesterton: „Trebuie să învaţam să iubim viaţa fără să avem încredere în ea“. Eu n-am avut niciodată.

James nu îşi aminti deloc cum coborîse din ambulanţa, dar auzi bufnitura înăbuşită a uşilor duble care se închiseră chiar în faţa lui. Trecu colţul în cîteva secunde, dar el rămase acolo, în picioare, în strada, uitîndu-se dupa ea, de parca ar fi mers pe un drum drept şi ar fi putut-o urmări cu privirea mult timp, pînă să dispară ca un punct în depărtare.

50

Mount Eagle Mansions, aproape de Podul Hammersmith, se dovedi a fi un bloc imens de cărămidă roşie, din epoca victoriană, cu aspectul păraginit şi neîngrijit al unei clădiri neglijate de proprietari. Portalul italian imens, excesiv decorat, în care stucul începea deja să se sfărîme, nu se potrivea cu faţada simpla şi dadea clădirii un aer de ambiguitate excentrică, de parcă arhitectul fusese împiedicat de o pana de inspiraţie sau de bani să îşi termine proiectul iniţial. Luînd însa în considerare portalul, Kate se gîndi că aceasta fusese poate un noroc. Dar locatarii nu renunţasera încă la speranţa de a păstra valoarea proprietaţii lor. Ferestrele, cel puţin la nivelul parterului, erau curate şi aveau perdele atîrnate în pliuri regulate, iar pe cîteva pervazuri erau fixate cutii cu iedera şi muşcate care ieşeau în afară şi se întindeau peste caramizile murdare. Cutia de scrisori şi ciocanelul de la uşă, în formă de cap de leu, fuseseră lustruite pînă se albisera, iar în faţa uşii se găsea un preş mare, evident nou, pe care scria „Mount Eagle Mansions“. În dreapta uşii se afla un şir de sonerii, fiecare cu un cartonaş cu numele locatarului. Pe cel de la apartamentul 27 era scris cu litere înflorite „Doamna Esmé Carling“, iar pe cel de la apartamentul 29, un singur cuvînt – „Reed“, cu majuscule. Kate sună şi după cîteva secunde îi răspunse o femeie în vocea căreia resemnarea se distingea chiar şi prin sunetul distorsionat al interfonului.

– Foarte bine, urcaţi.

Nu era lift, deşi marimea holului cu podea mozaicata sugera că se intenţionase iniţial instalarea lui. De-a lungul unuia dintre pereţi erau două rînduri de cutii poştale, iar lînga celalalt era o masă grea de mahon, cu picioarele sculptate într-un model complicat, pe care se gasea o colecţie întreaga de cataloage publicitare, scrisori cu adrese greşite şi un teanc de ziare vechi legate cu o sfoara. Erau frumos aranjate şi deasupra lor se vedeau urmele de apa cu sapun pe unde cineva încercase să cureţe peretele, deşi rezultatul nu reuşea decît să pună şi mai tare în evidenţa mizeria. Aerul mirosea a soluţie de lustruit mobila şi a dezinfectant. Kate şi Dalgliesh nu

rostiră nici un cuvînt, dar, în timp ce urcau scările pe lînga uşile grele cu vizor şi încuietori duble, pe Kate o copleşi o senzaţie din ce în ce mai puternica de încîntare amestecata vag cu îngrijorare şi se întrebă daca şi silueta tacută care mergea alaturi de ea simţea acelaşi lucru. Era o întrevedere importanta. Cînd vor coborî aceste trepte, vor fi rezolvat cazul.

Kate era foarte surprinsă ca Esmé Carling nu îşi putuse permite un apartament mai bun decît în aceasta cladire atît de puţin impresionantă. Nu era deloc o adresa unde să primeasca reporteri şi ziarişti pentru interviuri, asta presupunînd, bineînţeles, că primea aşa ceva. Dar puţinele lucruri pe care le ştia despre ea nu sugerau deloc ca ar fi fost o scriitoare sihastra şi era destul de bine-cunoscuta, oricum. Kate însaşi auzise de Esmé Carling, chiar daca nu citise niciodata nimic de ea. Dar asta nu însemna ca obţinea un venit mare din ceea ce publica; oare nu citise de curînd într-un articol de revistă ca, în timp ce cîţiva romancieri cu extrem de mare succes erau milionari, majoritatea, chiar şi cei foarte bine cotaţi, traiau modest numai din drepturile de autor. Agenta ei urma sa li se alăture într-o ora, deci nu era cazul să îşi piarda vremea gîndindu-se la felul cum traise Esmé Carling, scriitoarea de romane poliţiste, cînd toate aceste întrebari urmau să îşi primească răspuns de la persoana cea mai îndreptăţita sa ştie.

Dalgliesh se hotarîse să vorbeasca cu Daisy înainte de a cerceta apartamentul doamnei Carling şi Kate se gîndi ca ştia exact de ce. Informaţiile pe care le putea da fetiţa erau esenţiale. Orice secrete se găseau dincolo de uşa de la numarul 27 puteau aştepta. Resturile lasate de o viaţa curmata îşi spuneau întotdeauna povestea. Lucrurile victimei, scrisori, facturi, toate acestea puteau fi interpretate greşit, dar nu minţeau, nu îşi schimbau povestea, nu „fabricau“ alibiuri. Cei ce trebuiau interogaţi cît timp se aflau sub influenţa şocului datorat crimei erau oamenii. Un detectiv bun respecta durerea, uneori chiar o împartaşea, dar nu ezita niciodata sa o exploateze, chiar şi durerea unui copil.

Ajunsesera la uşă şi, înainte să îşi ridice mîna să apese pe sonerie, Dalgliesh îi spuse:

– Vei vorbi tu cu ea, Kate.

– Da, domnule, răspunse ea, dar inima îi tresări de emoţie.

Acum doi ani aproape că ar fi început să se roage în sinea ei: „Oh, Doamne, ajută-ma sa-mi iasă bine“. Dar acum, avînd mai multă experienţa, era încrezătoare că se va descurca.

Nu îşi pierduse vremea încercînd să îşi imagineze cum arăta mama copilei, Shelley Reed. În munca de poliţie era mai înţelept să nu anticipezi realitatea şi să nu ai prejudecaţi. Dar cînd se auzi lanţul tras şi se deschise uşa, îi fu greu să-şi ascundă surpriza iniţială. Îţi venea greu să crezi că această fată cu chipul rotund, care se uita suparată la ei, era mama unei fete de doisprezece ani. Aproape sigur nu avea mai mult de şaisprezece ani cînd se născuse Daisy. Chipul ei nemachiat avea încă ceva de copil. Gura îi era îmbufnată, cu buze pline şi colţurile lăsate în jos. Avea un cercel sclipitor în nas, care se potrivea cu cei din urechi. Părul, de un galben strident contrastînd cu sprîncenele groase şi negre, îi era tuns cu un breton care aproape îi intra în ochi şi îi încadra faţa cu bucle. Avea ochii departaţi şi pleoapele îi erau atît de grele, încît pareau umflate. Numai trupul se vedea că este de adult. Avea pieptul mare, atîrnînd greu, fară sutien, pe sub un jerseu lung de un alb imaculat şi pe picioarele lungi şi frumoase îşi trăsese o pereche de pantaloni negri mulaţi. Purta papuci de casă brodaţi cu fir argintiu. Privirea dură şi crîncenă cu care îi întîmpina se transformă într-un respect prudent cînd îl văzu pe Dalgliesh, de parca recunoscuse un reprezentant al autorităţii mai important decît un lucrător social. Iar cînd vorbi, Kate detectă o nota de resemnare obosită amestecată cu sfidare.

– Ar fi bine sa intraţi înăuntru, deşi nu ştiu la ce o să vă folosească. Au mai fost nişte baieţi de la voi să vorbească cu Daisy odată. Fata v-a zis tot ce ştie. Noi am cooperat cu poliţia şi tot ce-am primit în schimb a fost că ni i-a adus pe cap pe afurisiţii aia de la serviciile sociale. Nu-i treaba lor din ce traiesc eu. OK, fac striptease. Şi ce-i rau cu asta? Fac un ban şi-mi

hranesc copilul. Am o slujbă şi e legală, OK? În toate ziarele se plîng mereu ca sînt atîtea mame singure care traiesc din ajutor social, ei bine, eu nu traiesc din nici un nenorocit de ajutor social, dar aşa o sa ajung şi eu, dacă trebuie sa stau să-mi pierd vremea aici toata ziua raspunzînd la întrebări tîmpite. Şi nu vreau să-mi vină aici nici o poliţista de la Biroul pentru minori. Aia care-a venit data trecuta cu evreul ala era efectiv o vacă.

Nu se mişcase din uşă cît timp turuise, dar acum, în sfîrşit, fără multa tragere de inimă, se dădu la o parte şi îi lasă să intre într-un hol atît de mic, încît aproape ca nu încapura înauntru toţi trei.

– Eu sînt comandantul Dalgliesh şi aceasta este inspectorul Miskin, care nu e de la Biroul pentru minori, zise Dalgliesh. Este detectiv, ca şi mine de altfel. Ne pare rau ca va deranjam din nou, doamnă Reed, dar trebuie neaparat să vorbim cu Daisy. Ştie ca a murit doamna Carling?

– Da, ştie. Toţi ştim, cum sa nu ştim? Au anunţat la ştiri. Parcă şi vad ca acuma veniţi să ziceţi că n-a fost sinucidere şi că noi am fost de vină.

– Daisy este afectata?

– De unde să ştiu eu? Nu rîde. Nu ştiu niciodata ce simte copilul asta. Dar sigur o sa fie suparată cînd o să terminaţi voi cu ea. E aici – am sunat la şcoala să le spun ca nu merge pînă dupa-masa. Şi ascultaţi, va rog ceva. Terminaţi repede, OK? Trebuie să mă duc în oraş sa fac nişte cumparaturi. Şi o să fie cine sa aiba grija de fată diseara. Nu vă puneţi voi acuma să vă faceţi griji din cauza lui Daisy. Femeia care face curaţenie aici o sa vina să stea cu ea seara. Şi dacă nu va convine, n-aveţi decît să sunaţi la serviciile sociale sa aiba grija de ea, dacă sînteţi în halul asta de îngrijoraţi.

Camera de zi era mica şi dadea impresia de dezordine şi de lipsa de spaţiu. Parea de asemenea stranie într-un fel care o nedumeri pe Kate, pîna cînd observa că asta era din cauza unui şemineu artificial. Pe poliţa de deasupra erau îngrămădite o mulţime de talismane şi ornamente chinezeşti de mici dimensiuni. În dreapta, printr-o uşa deschisa se vedea un pat dublu

făcut pe jumatate, pe care erau presărate mai multe haine. Doamna Reed se duse rapid la ea şi o închise. La dreapta uşii se afla un suport de umeraşe cu draperie în faţă, pe care Kate întrezari un rînd de rochii. În stînga uşii se aflau un televizor imens şi o canapea, iar în faţa ferestrei, o masă pătrată cu patru scaune. Pe masa erau teancuri înalte de cărţi care păreau a fi manuale şcolare. O copila într-o uniformă bleumarin cu fustă plisata şi bluză albă se întoarse sa se uite la ei.

Kate se gîndi ca nu vazuse aproape niciodata un copil mai urîţel. Era evident fiica, dar printr-o festa genetică trăsăturile mamei fusesera transpuse într-un mod complet incompatibil pe chipul ei fragil şi slab. Ochii cu ochelari erau mici şi mult prea departaţi unul de altul, nasul, lat ca al mamei sale, buzele îi erau tot aşa de pline şi colţurile lasate erau chiar mai pronunţate. Dar pielea îi era delicata, deşi de o culoare neobişnuită, un auriu-verzui palid ca merele vazute prin apa. Părul avea culoarea nedesluşita, între auriu şi castaniu-deschis, atîrnînd în şuviţe mătasoase în jurul unei feţe ce părea mai degrabă a unei femei decît a unei fetiţe. Kate îi arunca o privire rapidă lui Dalgliesh, apoi îşi întoarse privirea imediat. Ştia ca ceea ce simţea el era mila şi tandreţe. Mai văzuse acea privire şi altă dată, oricît de iute şi-o controlase, oricît de scurtă fusese. O surprinse resentimentul pe care i-l provoca. Cu toată sensibilitatea lui, nu era deloc diferit de orice alt barbat. Prima lui reacţie, cînd vedea o femeie sau o fata, era un raspuns estetic, plăcere la frumuseţe şi un regret plin de compasiune la urîţenie. Femeile urîţele se obişnuiau cu această privire, erau obligate să se obişnuiască. Dar o copiliţa ar trebui sa poata fi scutită de această revelaţie brutală a universalei nedreptăţi umane. Puteai da legi împotriva oricăror alte feluri de discriminare, dar nu şi împotriva acesteia. În orice, de la slujbe la sex, cei atractivi sînt avantajaţi, iar cei neatractivi sau urîţi sînt denigraţi şi respinşi. Şi acest copil nici macar nu dadea promisiunea acelei ciudate urîţenii cu încarcătură sexuala care, daca este însoţita de inteligenţă şi de imaginaţie, poate fi mult mai erotica decît simpla frumuseţe fizică. Nu se va putea

niciodată face nimic pentru a înălța colțurile lăsate ale acelei guri mult prea mari, pentru a face ochii aceia depărtați și miopi să fie mai apropiați. În cele cîteva secunde înainte să înceapă să vorbească, Kate se simți aproape copleșită de o serie întreagă de emoții, printre care nu în ultimul rînd se număra dezgustul de sine. Dacă Dalgliesh simțise o milă instinctivă, aproape ca și cum fetița ar fi fost mutilată, la fel simțise și ea, și ea era femeie. Dar ar fi trebuit măcar să judece după alte criterii. La un gest al mamei, Dalgliesh se așeză pe canapea și Kate pe scaunul din fața lui Daisy. Doamna Reed se „plantă" cu o atitudine beligerantă la celălalt capăt al canapelei și își aprinse o țigară.

– Stau și eu. Nu îmi interogați fata fără mine.

– Nici nu putem vorbi cu Daisy decît dacă stați și dumneavoastră, doamnă Reed, răspunse Dalgliesh. Există proceduri speciale pentru discuțiile oficiale cu minorii. Ar fi preferabil să nu ne întrerupeți, decît dacă sînteți de părere că nu sîntem corecți cu ea.

– Ne pare rău pentru prietena ta, Daisy, începu Kate de la masă, de pe scaunul din fața fetiței. Doamna Carling a fost prietena ta, nu-i așa?

Daisy deschise una dintre cărțile de școală și se prefăcu că citește.

– Îi plăcea de mine, zise ea, fără să își ridice privirea.

– Cînd oamenilor le place de noi, de obicei ne place și nouă de ei, cel puțin cu mine așa se întîmplă. Știi că doamna Carling a murit. Poate că s-a sinucis, dar încă nu putem fi siguri. Trebuie să aflăm cum și de ce a murit. Am dori să ne ajuți. Vrei?

În acel moment Daisy își ridică privirea și se uită la ea. Ochii ei mici, deconcertant de inteligenți, erau duri ca ai unui adult și pătrunzători cum numai ochii unui copil pot fi.

– Nu vreau să vorbesc cu tine, replică ea. Vreau să vorbesc cu șeful. Îi aruncă o privire lui Dalgliesh și spuse: Vreau să vorbesc cu el.

– Ei bine, sînt aici, zise Dalgliesh. Dar e același lucru, Daisy, oricine vorbește cu tine.

– Nu vreau să vorbesc decît cu dumneavoastră.

Kate, descumpănită şi încercînd să îşi ascundă dezamăgirea şi supărarea, se ridică din scaun, dar Dalgliesh îi făcu semn să stea pe loc şi se aşeză pe un scaun lîngă ea.

– Credeţi că mătuşica Esmé a fost omorîtă, nu-i aşa? Ce o să-i faceţi cînd îl prindeţi?

– Dacă e găsit vinovat la tribunal, atunci va merge la închisoare. Dar nu putem fi siguri că doamna Carling a fost ucisă. Încă nu ştim cum şi de ce a murit.

– Doamna Summers de la şcoală a zis că dacă bagi oamenii în închisoare nu le faci nici un bine.

– Doamna Summers are dreptate, spuse Dalgliesh. Dar de obicei oamenii nu sînt trimişi la închisoare pentru a le face un bine. Uneori e necesar să fie protejaţi ceilalţi oameni sau să fie descurajaţi de la a face rău, sau pentru că societatea este îngrijorată foarte tare de ceea ce a făcut persoana vinovată şi pedeapsa reflectă această îngrijorare.

„Oh, Doamne, se gîndi Kate. Acum stăm aici să discutăm cazurile de condamnare la închisoare şi filozofia pedepselor judiciare?“ Dar Dalgliesh era evident pregatit să fie răbdător.

– Doamna Summers spune că executarea oamenilor este o barbarie.

– Nu mai sînt executaţi oamenii în ţara noastră, Daisy.

– Dar în America aşa fac.

– Da, în unele părţi din Statele Unite, şi, de asemenea, în alte ţări, dar nu se mai întîmplă în Marea Britanie. Dar eu cred că tu ştii asta, Daisy.

Kate se gîndi că fetiţa încerca în mod intenţionat să împiedice discuţia. Se întreba ce credea Daisy că va realiza cu acest lucru, bineînţeles în afară de cîştigul de timp. O înjură în minte pe doamna Summers. Şi ea cunoscuse una sau două profesoare de genul acesta la şcoală, mai ales domnişoara Crighton, care făcuse tot posibilul să o descurajeze să intre în poliţie pe motiv că erau agenţii fascişti şi opresivi ai autorităţii capitaliste. Îi venea să o întrebe pe Daisy ce i-ar face doamna Summers

ucigaşului doamnei Carling, dacă exista un ucigaş, bineînţeles în afară de a-i acorda mila ei, de a-i da sfaturi şi de a-l trimite într-o croazieră în jurul lumii. Chiar mai bine, ar fi fost plăcut să o ia pe doamna Summers să vadă cîteva victime ucise şi să meargă la scena unora dintre crimele pe care Kate trebuise să le investigheze. Iritată de reapariţia acestor prejudecăţi, a vechilor resentimente pe care crezuse că le depăşise, şi a unor amintiri pe care prefera să le uite, îşi menţinu privirea asupra chipului lui Daisy. Doamna Reed nu spuse nimic, dar îşi fumă ţigara cu mai multă înverşunare. Aerul deveni neplăcut de la fum.

– Daisy, zise Dalgliesh, aşezat foarte aproape de fetiţă. Trebuie să aflăm cum şi de ce a murit doamna Carling. S-ar fi putut să se fi sinucis, şi este posibil, doar posibil, să fi fost ucisă de altcineva. Dacă a fost ucisă, atunci trebuie să aflăm cine a făcut acest lucru. Aceasta este meseria noastră. De aceea am venit aici. Am venit pentru că ne-am gîndit ce ne vei putea ajuta.

– Le-am spus inspectorului acela şi poliţistei care a venit cu el tot ceea ce ştiu.

Dalgliesh nu răspunse. Tăcerea aceasta şi ceea ce implica ea o descumpăniră în mod evident pe Daisy. După o scurtă pauză, spuse pe un ton defensiv:

– Şi de unde ştiu eu că n-o să încercaţi să daţi vina pe mătuşica Esmé pentru moartea domnului Etienne? Mi-a zis că s-ar putea să încercaţi, s-a gîndit că o să aranjaţi în aşa fel încît să iasă ea vinovată.

– Nu credem că doamna Carling a avut ceva de-a face cu moartea domnului Etienne, zise Dalgliesh. Şi nu o să atribuim nimănui o crimă pe care nu a făcut-o. Ceea ce încercăm să facem este să descoperim adevărul. Cred că ştiu două lucruri despre tine, Daisy, că eşti inteligentă şi că, dacă promiţi să spui adevărul, atunci vei spune adevărul. Vrei să promiţi?

– De unde ştiu că pot avea încredere în dumneavoastră?

– Eu te rog să ai încredere în noi. Tu trebuie să hotărăşti singură, dacă poţi face acest lucru. Aceasta este o hotărîre importantă pe care va trebui să o iei singură, dar nu ai ce face.

Doar atîta te rog, nu minţi. Aş prefera să nu ne spui nimic decît să ne minţi.

Acesta era o strategie de mare risc, se gîndi Kate. Speră că nu urmau să audă acum că doamna Summers îi avertizase pe copii să nu aibă niciodată încredere într-un poliţist. Ochii mărunţi ai lui Daisy se fixaseră într-ai lui Dalgliesh. Tăcerea păru interminabilă.

– Foarte bine, zise ea în cele din urmă. Voi spune adevărul.

Vocea lui Dalgliesh nu se schimbă deloc.

– Cînd au fost aici data trecută inspectorul Aaron şi doamna poliţistă, le-ai spus că îţi petreci serile în apartamentul doamnei Carling pentru a-ţi face temele acolo şi a lua cina cu ea. E adevărat acest lucru?

– Da. Cîteodată mă duceam să dorm în camera ei de oaspeţi şi uneori pe canapea, şi apoi mătuşica Esmé mă trezea şi mă aducea înapoi aici înainte să vină mami acasă.

– Ascultaţi, interveni doamna Reed. Copilul era în siguranţă aici. Întotdeauna încui uşa cu amîndouă încuietorile cînd plec şi ea are propriile chei. Şi las un număr de telefon. Ce dracu' vreţi să fac? Doar nu era s-o iau cu mine la club, nu?

Dalgliesh o ignoră. Ochii lui erau aţintiţi în continuare asupra lui Daisy.

– Ce făceaţi voi două împreună?

– Eu îmi făceam temele şi uneori ea scria, şi apoi ne uitam la televizor. Mă lăsa să îi citesc cărţile. Are foarte multe cărţi despre crime, şi ştia tot ce se poate şti despre crime care s-au întîmplat cu adevărat. Îmi duceam mîncarea de cină la ea să mîncăm acolo şi uneori mîncam din mîncarea ei.

– Se pare că aţi petrecut seri fericite împreună. Presupun că era bucuroasă că îi ţii companie.

– Nu îi plăcea să fie singură seara. Zicea că aude zgomote pe scări şi nu se simţea în siguranţă chiar dacă încuia uşa cu amîndouă încuietorile. Zicea că cine are două perechi de chei s-ar putea să fie neatent unde le pune şi un criminal le-ar putea lua şi să se strecoare în sus pe scări şi să intre în apartament.

Sau, mai zicea ea, s-ar putea să fie sus pe acoperiş după ce se lasă întunericul şi să coboare pe o frînghie şi să intre pe geam. Cîteodată, cînd era noapte, auzea cum bate încet în geam. Şi întotdeauna era mai rău cînd era ceva înspăimîntător la televizor. Nu-i plăcea niciodată să se uite la televizor singură.

„Biata fetiţă", se gîndi Kate. Deci acestea erau ororile imaginate atît de viu de care fugea Daisy, fiind lasată singura seara de seara, găsindu-şi refugiul în apartamentul doamnei Carling. Se întrebă de ce oare încerca să fugă Esmé Carling. Plictiseală, singurătate, propriile spaime închipuite? Era o prietenie improbabilă, dar fiecare din ele acoperise nevoia celeilalte de a fi împreună cu cineva, o senzaţie de siguranţă, micile plăceri domestice pe care nu le poţi avea decît acasă.

– Şi i-ai spus inspectorului Aaron şi doamnei poliţiste de la Biroul pentru minori că ai fost în apartamenul doamnei Carling joi, paisprezece octombrie, de la ora şase, în noaptea în care a murit domnul Etienne, pînă te-a dus acasă pe la miezul nopţii. A fost acest lucru adevărat?

Aceasta era în sfîrşit o întrebare crucială şi Kate avu senzaţia că toţi aşteptau răspunsul cu răsuflarea tăiată. Fetiţa se uita în continuare calmă la Dalgliesh. O auzeau pe mamă fumîndu-şi ţigara cu încrîncenare, dar aceasta nu spuse nimic.

Secundele trecură şi, în cele din urmă, Daisy spuse:

– Nu, nu a fost adevărat. Mătuşica Esmé m-a rugat sa mint pentru ea.

– Cînd te-a rugat să faci acest lucru?

– Vineri, a doua zi după ce a fost omorît domnul Etienne, cînd m-a întîlnit la ieşirea de la şcoală. Mă aştepta la poartă. Apoi a venit acasă cu mine cu autobuzul. Am stat la etaj în autobuz, unde nu erau aşa de mulţi oameni, şi mi-a spus ca poliţia o să întrebe unde a fost şi că eu trebuia să le spun că mi-am petrecut seara şi noaptea împreună cu ea. A zis ca poliţiştii ar putea să creadă că ea l-a omorît pe domnul Etienne pentru că era scriitoare de romane poliţiste şi ştia totul despre crime şi pentru că se pricepea foarte bine să inventeze metode inteligente

în romanele ei. Spunea că poliţia o să vrea să dea vina pe ea pentru că avea un motiv. Toată lumea de la Peverell Press ştia că îl ura pe domnul Etienne pentru că i-a refuzat cartea.

– Dar tu nu ai crezut că ea a făcut-o, nu-i aşa, Daisy? De ce? Ochii mici şi inteligenţi îi menţineau în continuare privirea.

– Dumneavoastră ştiţi deja de ce.

– Da, şi inspectorul Miskin ştie şi ea. Spune-ne, totuşi.

– Dacă ar fi făcut-o ea, ar fi venit aici în noaptea aceea mai tîrziu, înainte să sosească mami acasă, şi m-ar fi rugat să-i ofer un alibi atunci. Nu mi-a zis nimic despre asta pînă nu s-a descoperit cadavrul. Şi nici nu a ştiut la ce oră a murit domnul Etienne. A zis că trebuie să fiu atentă să-i ofer alibi pentru toată seara şi noaptea. Mătuşica a zis că trebuie să spunem amîndouă acelaşi lucru, pentru că poliţia o să încerce să ne prindă cu minciuna. Aşa că i-am spus inspectorului tot ce s-a întîmplat în afară de ce am văzut la televizor, dar totul s-a întîmplat cu o noapte înainte.

– Aceasta este metoda cea mai sigură de a inventa un alibi, zise Dalgliesh. În esenţă spui adevărul aşa că nu trebuie să te temi că cealaltă persoană va spune ceva diferit. A fost ideea ta?

– Da.

– Ei bine, Daisy, trebuie să sperăm că nu ai de gînd să te apuci în mod serios de crime. Ce te întreb acum este foarte important şi vreau să te gîndeşti foarte bine înainte să răspunzi la orice întrebare. Vei face acest lucru?

– Da.

– Ţi-a spus mătuşa ta Esmé ce s-a întîmplat la Innocent House în noaptea aceea de joi, în noaptea în care a murit domnul Etienne?

– Nu mi-a spus prea multe lucruri. A zis că a mers acolo şi s-a întîlnit cu domnul Etienne, dar el era încă în viaţă cînd a plecat ea. Cineva l-a sunat să meargă la etaj şi el i-a zis mătuşii Esmé că nu o să stea mult. Dar a stat mult, aşa că ea a obosit să-l tot aştepte. A zis că în cele din urmă a plecat.

– A plecat fără să-l mai vadă?

– Aşa a zis. A zis că a aşteptat şi că apoi i s-a făcut frică. E groaznic la Innocent House după ce tot personalul se duce acasă şi e rece şi linişte. A fost acolo o doamnă care s-a sinucis şi doamna Carling zice că fantoma ei se plimbă uneori pe acolo. Nu a vrut să stea acolo să-l aştepte pe domnul Etienne sa se întoarcă. Am întrebat-o dacă l-a văzut pe ucigaş şi mi-a zis: „Nu, nu l-am văzut. Nu ştiu cine a făcut-o, dar ştiu cine n-a făcut-o“.

– A zis cine?

– Nu.

– Daisy, ţi-a dat impresia că vorbea despre o femeie sau despre un bărbat?

– Nu.

– Ţi-a mai zis şi altceva despre noaptea aceea? Încearcă sa-ţi aminteşti exact cuvintele.

– A mai zis ceva, dar nu avea nici un sens, cel puţin nu atunci. A zis: „I-am auzit vocea, dar şarpele era în afara uşii. De ce era şarpele în afara uşii? Şi era o oră ciudată să împrumuţi un aspirator“. A zis asta foarte încet, de parcă vorbea numai pentru ea.

– Ai întrebat-o ce voia să spună?

– Am întrebat-o ce fel de şarpe. Un şarpe veninos? L-a muşcat şarpele pe domnul Etienne? Şi a zis: „Nu, nu era un şarpe adevărat, dar poate era suficient de letal în felul lui“.

– „I-am auzit vocea, dar şarpele era în afara uşii. Şi era o ora ciudată să împrumuţi un aspirator.“ Eşti sigură în legătură cu aceste cuvinte?

– Da.

– Nu a zis „vocea ei“ sau „vocea lui“?

– Nu. A zis exact aşa cum v-am spus deja. M-am gîndit că poate vrea să ţină o parte secret. Îi plăceau secretele şi misterele.

– Cînd ai mai vorbit cu ea despre crimă?

– Alaltăieri, cînd eram aici şi îmi făceam temele. A zis că se duce la Innocent House să se întîlnească cu cineva. A zis: „Acum vor trebui să continue să-mi tipărească romanele. Pot să-i fac să continue, oricum“. A zis că s-ar putea să mă roage să-i mai ofer un alibi, dar nu era încă sigură. Am întrebat-o pe

cine se duce să vadă şi a zis că încă nu îmi spune, că trebuia să rămînă secret pentru moment. Dar nu cred că avea de gînd să-mi spună vreodată. Cred că era prea important să poată să spună la cineva. Eu i-am zis: „Dacă te duci să te întîlneşti cu criminalul, s-ar putea să te omoare şi pe tine". Şi ea a zis că nu era ea aşa de proastă, nu avea de gînd să se întîlnească cu nici un criminal. A zis: „Nu ştiu cine este criminalul, dar aş putea afla mîine-seară". Nu a mai zis nimic altceva.

Dalgliesh îşi întinse braţul peste masă către ea şi fetiţa îi prinse mîna într-ale ei.

– Îţi mulţumesc, Daisy, spuse el. Ne-ai ajutat foarte mult. Va trebui să te rugăm să scrii toate aceste lucruri într-o declaraţie semnată, dar nu acum.

– Şi nu o să mă trimiteţi într-un centru de minori?

– Nu cred că sînt prea mari şanse de aşa ceva, nu?

Se uită la doamna Reed, care îi răspunse cu asprime:

– Copila asta merge într-un centru de minori numai peste cadavrul meu.

Îi conduse la uşă şi, aparent dintr-un impuls de moment, se strecură afară după ei şi închise uşa în urma ei. Ignorînd-o cu totul pe Kate, îi spuse direct lui Dalgliesh:

– Domnul Mason, directorul de la şcoala lui Daisy, a zis că e deşteaptă, vreau să zic cu adevărat deşteaptă.

– Şi eu cred că este, doamnă Reed. Ar trebui să fiţi mîndră de ea.

– El crede că ar putea obţine una dintre bursele alea de la guvern ca să meargă la altă şcoală, una cu internat.

– Şi Daisy ce zice?

– Ea zice că nu s-ar supăra. Nu e fericită la şcoala unde e. Cred că ar vrea să meargă, dar nu vrea să zică aşa.

Kate simţi că începe să se enerveze. Trebuiau să meargă mai departe. Mai aveau de examinat apartamentul doamnei Carling şi agenta literară trebuia să sosească la 11.30.

Dar Dalgliesh nu arăta nici un semn de nerăbdare.

– De ce nu discutaţi chestia asta pe îndelete cu domnul Mason, dumneata şi Daisy? o întrebă el. Daisy trebuie să fie cea care decide.

Doamna Reed mai zăbovi încă, uitîndu-se la el de parcă mai era ceva ce avea nevoie să audă, o asigurare pe care numai el i-o putea da.

– Nu trebuie să vă gîndiţi că e rău pentru Daisy, numai pentru că se întîmplă să fie foarte convenabil pentru dumneata. Se poate să fie cea mai bună soluţie pentru amîndouă.

– Mulţumesc, mulţumesc, şopti ea şi se strecură înapoi înăuntru.

51

Apartamentul doamnei Carling era cu un etaj mai jos şi în partea din faţă a clădirii. Uşa grea de mahon avea o yală şi două încuietori de siguranţă, una Banham şi una Ingersoll. Cheile se răsuciră uşor şi Dalgliesh trebui să împingă uşa ca s-o deschidă pentru că se adunase un teanc destul de mare de corespondenţă în faţa ei. Holul mirosea a mucegai şi era foarte întunecat. Găsi întrerupătorul de lumină şi cînd îl apăsă li se dezvălui dintr-odată întregul plan general, foarte simplu, al apartamentului, un hol îngust cu două uşi în faţă şi una la fiecare capăt. Dalgliesh se aplecă să ridice plicurile de pe jos şi văzu că nu erau decît cataloage publicitare, două care conţineau facturi şi una care o îndemna pe doamna Carling să o deschidă imediat pentru a avea şansa de a cîştiga o jumătate de milion. Mai era de asemenea o foaie de hîrtie împăturită cu un mesaj scris de mînă, într-un scris evident foarte chinuit: „Îmi pare rău, dar nu pot veni mîine. Trebuie să o duc pe Tracy la clinică pentru că are tensiune mare. Sper să ne vedem vinerea viitoare, doamna Darlene Morgan“.

Dalgliesh deschise uşa din faţa lui şi aprinse lumina. Se treziră în camera de zi. Cele două ferestre care dădeau în stradă erau închise, avînd draperiile de catifea roşie trase pe jumătate.

La această înălţime nu exista riscul unor ochi curioşi, nici chiar de la etajul superior al autobuzelor, dar jumătatea de jos a ambelor ferestre era acoperită cu o perdea cu model complicat. Principala sursă de iluminare artificială a camerei era un bol inversat de sticlă, cu un desen discret de fluturi, atîrnat de un cilindru în centrul tavanului, cu sticla pătată de trupurile uscate şi negre ale muştelor prinse în interior. Mai erau şi trei veioze cu abajururi roz, împodobite cu ciucuraşi, una pe o măsuţă de lîngă fotoliul din faţa şemineului, una pe o măsuţă dreptunghiulară aşezată între cele două ferestre şi o a treia pe un birou imens lipit de peretele din stînga. Simţind brusc nevoia de lumină şi de aer, Kate trase draperiile şi deschise una dintre ferestre, apoi merse şi aprinse toate luminile din cameră. Respirară aerul răcoros, care dădea impresia că era tot atît de proaspăt ca aerul de ţară şi priviră cu atenţie încăperea pe care o puteau vedea în sfîrşit clar.

Impresia imediată, accentuată de strălucirea roz a veiozelor era aceea de confort molcolm, de modă veche, care era mai atrăgător prin faptul că proprietara nu făcuse nici o concesie gusturilor contemporane. Camera ar fi putut fi mobilată astfel în anii 1930 şi lăsată virtual nederanjată. Majoritatea pieselor arătau a fi moştenite: biroul-pupitru cu rulou pe care se găsea maşina de scris portabilă, cele patru scaune de mahon de forme şi de vîrste discordante, o vitrină edwardiană în care, în spatele panourilor de sticlă, fuseseră îngrămădite şi depozitate, mai degrabă decît aranjate, diverse obiecte asortate de porţelan şi o parte dintr-un serviciu de ceai, două carpete decolorate de vreme care erau plasate atît de nepotrivit, încît Dalgliesh bănui că ascundeau de fapt găuri în covor. Numai canapeaua şi cele două fotolii asortate de o parte şi de cealaltă a şemineului erau comparativ noi, tapiţate cu o pînză cu un imprimeu cu trandafiri galbeni pe un fond roz-pal şi avînd perne destul de mari. Şemineul părea autentic de epocă, o construcţie ornamentată de marmură gri cu o poliţă grea şi grilaj, înconjurat de două rînduri de plăci ceramice decorate cu flori, fructe şi păsări. La fiecare capăt al poliţei de deasupra se găseau doi cîini de porţelan de

Staffordshire cu guleraşe şi lanţuri aurite, care se holbau cu ochi strălucitori la peretele opus. Între ei erau dispuse multe alte obiecte decorative: o cană cu emblemă de la încoronarea lui George VI şi a reginei Elizabeth, o cutie neagră japoneză, două sfeşnice micuţe de alamă, un bibelou modern de porţelan cu o femeie în crinolină ţinînd în braţe un căţel, o vază de sticlă cu un buchet artificial de ciuboţica-cucului. În spatele ornamentelor se găseau două fotografii color. Una părea să fi fost făcută la decernarea unor premii: Esmé Carling stătea în picioare ţintind cu un pistol de jucărie, înconjurată de chipuri zîmbitoare. În cealaltă era la o semnare de carte. Poza fusese în mod evident studiată şi aranjată cu mare grijă. Un cumpărător stătea în aşteptare lîngă ea, înclinîndu-şi capul într-un unghi nefiresc pentru a intra în imagine, în timp ce domnişoara Carling, cu stiloul ridicat de pe pagina cărţii, zîmbea ademenitor şi fals către aparat. Kate o studie pentru cîteva clipe, încercînd să suprapună pe trăsăturile pătrăţoase, grăsune, cu gura mică şi nasul destul de încovoiat, chipul oribil şi devastat, de înecată, pe care îl văzuse ea, prima ei imagine a lui Esmé Carling.

Dalgliesh putea înţelege foarte uşor atracţia pe care această încăpere feminină, încărcată, o avusese pentru Daisy. Pe această canapea largă citise, se uitase la televizor şi, din cînd în cînd, pentru puţin timp, chiar şi dormise, fiind după aceea pe jumătate cărată înapoi în camera ei. Aici găsise un refugiu din calea spaimelor îngrozitoare provocate de imaginaţia ei, în spaime simulate, prezentate frumos şi ordonat între coperţile carţilor, salubrizate, romanticizate, care puteau fi gustate, împărtăşite, puse deoparte, tot atît de ireale ca flăcările dansînde ale focului fals din şemineul de buşteni artificiali, şi la fel de uşor de oprit, prin simpla apăsare a unui buton. Aici găsise o siguranţă adevărată, companie şi da, dragoste, dacă se poate numi dragoste acoperirea unei nevoi comune. Îşi îndreptă privirea spre cărţi. Rafturile erau pline de exemplare ieftine de romane poliţiste, dar observă că foarte puţini dintre scriitori erau încă în viaţă. Gustul doamnei Carling se îndrepta mai degrabă spre scriitoarele

Epocii de Aur. Toate păreau citite în repetate rînduri. Sub ele se găsea un raft cu crime din viața reală: cărți despre cazul Wallace, despre Jack Spintecătorul, despre alte crime victoriene dintre cele mai faimoase, Adelaide Bartlett și Constance Kent. Pe rafturile de jos se găseau propriile ei opere legate în piele și cu titlurile cu litere aurii, o extravaganță pe care Dalgliesh nu credea ca o sponsorizase Peverell Press. Imaginea acestei vanități inofensive îl deprima, evocîndu-i un spasm de milă. Cine va moșteni aceste înregistrări acumulate ale unei vieți traite prin crimă și sfîrșite prin crima? Pe ce raft într-o cameră de zi, dormitor sau baie își vor găsi ele un loc de onoare sau vor fi măcar tolerate? Sau vor fi oare cumpărate ca set complet de vreun anticar și vîndute la preț de set, cu valoarea marită de oribila și înfiorător de potrivita sa moarte? Trecînd peste aceste titluri care aminteau atît de tare de anii 1930, cu polițiști de sat venind la scena crimei călare pe bicicletă, aranjîndu-și șuvița de pe frunte în fața boiernașului local, cu autopsiile facute de doctori excentrici de medicina generala dupa o operație chirurgicală de seară și cu deznodămîntul implauzibil desfașurat în bibliotecă, le scoase de pe raft și se uită prin ele la întîmplare. *Moartea prin dans*, care se pare ca se desfașura în lumea concursurilor de dans de societate, *Croazieră cu destinația crimă*, *Moartea prin înec*, *Crimele de sub vîsc*. Le puse la loc pe raft cu grija, fără să simtă dispreț sau superioritate. De ce ar face-o? Își spuse că probabil Esmé Carling oferise plăcere prin romanele sale polițiste mai multor oameni decît o facuse el prin poeziile sale. Și dacă acea plăcere era de un fel diferit, cu ce drept puteai să spui că una era inferioară celeilalte? Cel puțin respectase limba engleză și o folosise cît de bine îi stătea în puteri. Într-o epocă ce devenea alarmant de rapid tot mai analfabetă, acesta nu era un lucru mărunt. Timp de treizeci de ani vînduse fantezia crimei, fața acceptabilă a dovezilor, groaza controlabila. Dalgliesh nu putea spera decît că atunci cînd se găsise în cele din urmă față în față cu realitatea ei, confruntarea fusese scurta și milostivă.

Kate se duse în bucătarie. Dalgliesh i se alătură şi contemplară împreună dezordinea de aici. Chiuveta era plină vîrf cu veselă murdara, tigaia nespalată era încă pe aragaz, din coşul de gunoi se revărsau pe podeaua mizerabilă conserve goale şi cutii turtite de carton.

– Nu ar fi vrut sa gasim casa aratînd aşa, zise Kate. Ghinionul ei că nu a venit azi-dimineaţa doamna Morgan.

Aruncîndu-i o privire, o văzu roşind puternic şi îşi dădu seama că avea brusc senzaţia că remarca ei fusese iraţională şi prostească, şi că ar fi vrut să nu o fi rostit.

Dar amîndoi fuseseră pe aceeaşi lungime de undă. „Doamne, lasă-mă să ştiu ora cînd mă voi sfîrşi şi numarul zilelor ce mi-au mai rămas: ca să fiu cu totul sigur cît timp mai am de trăit." Evident foarte puţini oameni ar putea rosti această rugăciune cu vreo urmă de sinceritate. Tot ceea ce puteai spera sau dori, de fapt, era să ai suficient timp să îţi aranjezi mărunţişurile personale, să te descotoroseşti de dovezile palpabile ale secretelor tale aruncîndu-le în foc sau la gunoi, şi să îţi laşi bucătăria în ordine.

Pentru cîteva secunde, chiar şi în timp ce deschidea sertarele şi dulapurile, se simţi transportat acasa, într-un cimitir din Norfolk, ascultînd vocea tatălui sau, o imagine instantanee puternică prin intensitatea sa şi aducînd odată cu ea mirosul ierbii cosite, a pămîntului de Norfolk proaspăt săpat şi aroma îmbătătoare a crinilor. Enoriaşilor le plăcea ca fiul parohului să fie prezent la înmormîntările din sat şi mergea şi el întotdeauna în timpul vacanţelor de la şcoala, considerîndu-le mai degrabă ceva de interes decît o obligaţie neplacuta, mergînd dupa aceea la pomană, încercînd sa îşi controleze foamea de baiat în creştere, cînd îndoliaţii îl îmbiau cu tradiţionala şuncă fiartă şi prăjituri săţioase cu fructe, murmurîndu-şi mulţumirile pentru prezenţa.

– Ce frumos din partea dumitale că ai venit, domnule Adam. Lui tata i-ar fi făcut plăcere. Tare mult ţinea la dumneata, tata.

Cu gura lipicioasă de la prăjitură, murmura şi el minciuna aşteptată:

– Şi eu ţineam foarte mult la el, doamnă Hodgkin.

Stătea acolo privind în timp ce bătrînul Goodfellow, paracliserul, şi oamenii antreprenorului de pompe funebre coborau sicriul în groapa săpată la dimensiunile potrivite, auzind bufnetul bulgărilor de pămînt de Norfolk pe capac, ascultînd vocea grava, de carturar, a tatălui său, cu părul ce începea să încărunţească răvaşit de vînt şi cu stiharul înfoiat. Şi şi-l imagina pe bărbatul sau pe femeia pe care îi cunoscuse, cu trupul înfăşurat în căptuşeala moale de imitaţie de mătase, un aşternut mai ostentativ şi mai luxos decît avuseseră în întreaga lor viaţă, vizualizînd fiecare etapă a descompunerii lor: giulgiul putred, carnea descompunîndu-se lent, prăbuşirea finală a capacului sicriului peste oasele dezgolite, şi încă din copilărie nu fusese niciodată în stare să creadă în acea magnifică proclamare a nemuririi: „Şi cu toate că viermii distrug acest trup, totuşi în carnea mea îl voi vedea pe Dumnezeu".

Se duseră în dormitorul doamnei Carling, dar nu rămaseră acolo mult timp. Era mare, supraîncărcat, dezordonat şi nu foarte curat. Pe masa de toaletă din anii 1930 se găsea o oglindă triplă şi o tavă de plastic cu model de violete pe care era îngrămădite o mulţime de sticluţe şi flacoane pe jumătate goale de loţiuni de mîini şi de corp, borcănaşe unsuroase, rujuri, rimeluri şi pudre de ochi. Fără să se gîndească, Kate deschise capacul celui mai mare borcănaş de fond de ten şi văzu o singură urmă pe unde doamna Carling dăduse cu degetul peste suprafaţă. Această urmă, atît de efemeră, şi totuşi, pentru un moment, părînd a fi permanentă şi de neşters, îi aduse în minte imaginea femeii moarte cu atîta claritate, încît rămase îngheţată, cu borcănaşul în mînă, de parcă ar fi fost surprinsă în flagrant delict, comiţînd un gest de profanare. Ochii din oglindă se uitară fix la ea, cu vinovăţie şi destul de ruşinaţi. Se forţa să se ducă la garderob şi deschise uşa. Împreună cu foşnetul hainelor de pe umeraşe se răspîndi şi mirosul dulce-acrişor, ca de mucegai, al bătrîneţii, ratării şi al morţii. Închise uşa imediat, dar nu înainte să vadă cele trei sticle de whisky ascunse printre şirurile de pantofi. „Există momente

cînd îmi urăsc cu adevărat meseria“, se gîndi ea. Dar aceste momente erau puţine şi nu durau niciodată prea mult.

Dormitorul de oaspeţi era îngust, ca o celulă rău proporţionată, cu o singură fereastră înaltă ce dădea exact spre un zid de cărămidă mizerabil pe care de zeci de ani se adunase praful Londrei, traversat de ţevi groase de scurgere. Dar se făcuse totuşi o încercare, deşi foarte prost gîndită, de a face camera mai ospitalieră. Pereţii şi tavanul fuseseră acoperiţi cu un tapet cu caprifoi, trandafiri şi iederă împletite împreună într-un model complicat. Draperiile, cu pliuri elaborate, erau dintr-un material asortat şi divanul izolat, plasat sub fereastră, era acoperit de o cuvertură de un roz-deschis, aleasă evident pentru a se potrivi cu rozul trandafirilor. Această încercare de a înfrumuseţa, de a impune o tuşă feminina acelui pustiu mohorît, nu făcea decît să accentueze lipsurile camerei. Decorul fusese evident gîndit pentru o femeie, nu pentru un bărbat, dar Dalgliesh nu îşi putea închipui vreo femeie care să doarma liniştită în această celulă claustrofobica, sufocată de modelul atît de complicat de pe pereţi. Un bărbat, cu siguranţă, nu ar putea, nu cu drăgălăşenia artificială a tavanului apăsînd parca asupra lui, cu patul mult prea îngust pentru a fi comod, cu noptiera care nu era decît o reproducere fragila, fiind prea mică pentru a pune pe ea altceva decît o veioză.

Timpul petrecut studiind apartamentul nu fusese irosit în zadar. Kate îşi aminti una dintre primele lecţii pe care le învăţase ca detectiv: cunoaşte-ţi victima. Fiecare victimă moare din cauza identităţii sale, a ceea ce este sau unde este la un moment anume în timp. Cu cît cunoşti mai multe despre victimă, cu atît te apropii de criminal. Dar acum, aşezîndu-se la biroul lui Esmé Carling, căutau dovezi mai concrete.

Fură răsplătiţi cu o descoperire, de îndată ce îl deschiseră. Biroul era mai ordonat şi mai puţin încărcat decît se aşteptaseră, şi chiar deasupra, peste un teanc de facturi recente neplătite, erau două foi de hîrtie. Prima era evident o ciornă a biletului găsit pe balustrada de la Innocent House. Erau cîteva schimbări, versiunea finală a doamnei Carling era foarte puţin diferită de prima

revărsare de durere şi de furie. Dar scrisul era aproape o mîzgalitura în comparaţie cu scrisul atent şi apăsat, caligrafic, al versiunii finale. Aceasta era deci confirmarea, dacă ar fi fost necesara, ca erau cuvintele ei, scrise de ea personal. Dedesubt se gasea ciorna unei epistole scrise tot de ea. Era datată 14 octombrie, joi.

Draga Gerard,

Tocmai am auzit vestea de la agenta mea. Da, de la agenta mea! Nu ai avut nici macar decenţa sau curajul sa-mi spui în faţă. Puteai sa ma chemi sa discutam la birou şi nu paţeai nimic dacă ma invitai la prînz sau la cina sa-mi dai vestea. Sau eşti tot atît de zgîrcit pe cît eşti de lipsit de loialitate şi curaj? Poate ca-ţi era frica sa nu te fac de rîs bocind în supa. Sînt mult mai puternica, dupa cum vei descoperi şi tu. Refuzul Morţii în Insula Paradisului tot ar fi fost nedrept, nejustificat şi ingrat, dar cel puţin mi-ai fi spus aceste lucruri drept în faţa. Şi acum nu te pot contacta nici macar prin telefon. Nu ca m-ar mira. Afurisita aceea de femeie, domnişoara Blackett, se pricepe să blocheze apelurile, chiar daca nu e buna la nimic altceva. Asta cel puţin demonstrează ca pîna şi tu eşti capabil de puţina ruşine.

Ai idee cîte am facut eu pentru Peverell Press, mult înainte sa ai tu vreo putere? Şi ce zi dezastruoasa s-a dovedit a fi aceea pentru firma! De treizeci de ani scriu cîte o carte pe an, toate cărţi cu vînzare foarte buna, şi, daca vînzarile ultimului roman au fost dezamagitoare, a cui a fost vina? Ce ai facut pentru a ma promova cu vigoarea şi entuziasmul de care are nevoie reputaţia mea? Ma duc sa dau autografe la Cambridge azi dupa-amiaza. Cine a convins librăria sa organizeze chestia asta? Eu. Ma voi duce singura, ca de obicei. Majoritatea editurilor au grija ca autorii lor de vîrf sa fie însoţiţi cum se cuvine şi protejaţi. Dar fanii vor fi acolo şi vor cumpara. Am cititorii mei devotaţi care conteaza pe mine sa le ofer ceea ce nici un alt scriitor de romane poliţiste nu o face, se pare, un mister bun cu o scriitura de calitate, fara tot sexul, violenţa şi limbajul acela infect pe care se pare ca ai impresia ca îl vor oamenii de azi. Ei bine, sa ştii că nu vor aşa ceva. Daca ai atît de puţina idee despre ce vor cu adevarat cititorii, vei conduce Peverell Press la faliment chiar mai repede decît prezice întreaga lume literara.

Eu, bineînţeles, va trebui sa analizez cum sa-mi apar interesele cît mai bine. Daca ma mut la o alta editura ma aştept să îmi iau cu mine întreaga lista de romane de pîna acum. Nu te gîndi ca te poţi descotorosi de mine şi totuşi sa continui sa exploatezi acel bun atît de

valoros. Şi mai e ceva. Toate aceste incidente misterioase care se tot întîmplă la Peverell Press nu au început decît din momentul cînd ai preluat tu conducerea ca director general. Dacă aş fi în locul tau, aş avea grijă. Au fost deja două morţi la Innocent House.

– Mă întreb dacă şi asta a fost doar o ciornă şi versiunea finală a fost trimisă, zise Kate. De obicei îşi scria la maşină scrisorile, dar nu văd nici un indigo aici. Dacă a pus-o într-adevăr la poştă, poate s-a gîndit că va avea mai multă putere scrisă de mînă. Aceasta s-ar putea să fie copia.

– Scrisoarea nu era în corespondenţa din biroul lui. Eu mă gîndesc că nu a mai trimis-o. În schimb, s-a dus în persoană la Innocent House cerînd să-l vadă. Nu a reuşit, aşa că s-a dus să dea autografe la Cambridge, a descoperit că cineva de la Peverell Press a anulat întîlnirea cu cititorii, s-a întors la Londra într-o stare de indignare profundă, s-a hotărît să-l vadă pe Etienne chiar în seara aceea. Se pare că majoritatea oamenilor ştiau că în zilele de joi lucra pînă tîrziu. E posibil şi să fi telefonat şi să-i spună că vine. La urma urmei, nu prea avea cum s-o împiedice. Şi dacă i-a dat un telefon la numărul lui personal, atunci apelul nu a mai trecut pe la domnişoara Blackett.

– Dacă a luat prima hîrtie cu ea, e ciudat că nu a luat şi scrisoarea asta cu ea să i-o lase lui, zise Kate. Deşi bănuiesc că poate chiar aşa a făcut şi fie Etienne a rupt-o bucăţi, fie ucigaşul a găsit-o şi a distrus-o.

– Nu prea cred că e posibil, o contrazise Dalgliesh. Pare mult mai probabil că a luat cu ea explozia de injurii adresată tuturor asociaţilor plănuind poate să o agaţe pe avizierul din oficiul de recepţie. În felul acesta toţi asociaţii ar fi văzut-o şi tot aşa şi toţi angajaţii şi vizitatorii.

– Dar nu ar fi lăsat-o acolo.

– Bineînţeles că nu. Dar probabil spera că o vor vedea un număr suficient de mare de oameni înainte să atragă atenţia asociaţilor. Cel puţin provoca agitaţie. Scrisoarea aceea se voia prima lovitură din campania ei de răzbunare. Sînt sigur că nu i-a picat prea bine cînd a aflat că Gerard a murit. Dacă, într-adevăr,

a lăsat anunţul pe avizier şi manuscrisul romanului în oficiul de recepţie, atunci prezenţa lor putea dovedi că fusese la Innocent House în seara aceea, după ce majoritatea angajaţilor plecaseră deja. Cu siguranţă, ne aştepta sa-i aparem la uşă, ştiind ca prezenţa scrisorii o transformase într-unul dintre suspecţii principali. Aşa că şi-a aranjat alibiul cu Daisy. Şi apoi, cînd poliţia a sosit în sfîrşit, nu a întrebat-o nimeni nimic despre scrisoare. Aşa ca fie nu i-am sesizat importanţa, ceea ce e improbabil, fie cineva a luat-o de acolo. Şi persoana care a dat-o jos de pe avizier i-a dat un telefon sa-i linişteasca temerile. El sau ea a fost capabil să o liniştească pentru că Esmé Carling avea încredere în el, era convinsă că vorbeşte cu un aliat, nu cu un criminal.

– Se leaga totul perfect, domnule. E logic şi credibil.

– Este doar o ipoteza, Kate, în totalitate. Nu poate fi dovedită. Nici măcar o parte din ea nu ar rezista în instanţă. E o teorie ingenioasă care se potriveşte cu toate faptele pe care le cunoaştem pînă acum, dar e circumstanţiala. Nu există decît o singură dovadă de coroborare, şi aceea foarte mică. Dacă doamna Carling a pus biletul fals de sinucidere pe avizier înainte să plece de la Innocent House, pe hîrtie ar fi una sau mai multe urme de ace. Acesta sa fie motivul pentru care hîrtia a fost taiată pe margini înainte să fie pusă pe grilaj?

Nu mai era aproape nimic altceva interesant în birou. Doamna Carling nu primea multe scrisori sau, dacă primea, le distrugea. Păstrase doar un teanc de plicuri par avion legate cu o panglică şi puse laolaltă într-un compartiment al biroului. Erau de la o prietena din Australia, o anume doamnă Marjorie Rampton, dar corespondenţa devenise din ce în ce mai superficială şi mai rară, parînd să fi încetat în cele din urmă cu totul. În afara acestora mai erau cîteva teancuri de scrisori de la fani, toate avînd ataşate de original o copie la indigo a răspunsului ei. Era clar că doamna Carling făcuse toate eforturile posibile pentru a-şi satisface admiratorii. În sertarul de sus al biroului se găsea un dosar care purta titlul „investiţii", cu scrisori de la agentul ei de bursă. Avea un capital puţin peste 32 000 de lire,

investiţi cu grijă în titluri de rentă şi acţiuni cu garanţie de stat. În alt dosar se găsea o copie a testamentului ei. Era un document scurt în care lăsa o moştenire de 5 000 de lire Fundaţiei Autorilor şi unui club de scriitori de romane poliţiste, iar grosul averii ei o lăsa prietenei din Australia. În alt dosar se aflau actele de divorţ care avusese loc acum cincisprezece ani. Aruncîndu-şi o privire rapidă prin ele, Dalgliesh văzu că fusese un divorţ dur şi ostil, şi deloc avantajos pentru ea. Pensia alimentară obţinută fusese mică şi încetase la moartea lui Raymond Carling cu cinci ani în urmă. Şi asta era tot. Conţinutul biroului confirma ceea ce Dalgliesh bănuise. Esmé Carling era o femeie care trăia pentru munca ei. Odată ce i-ai luat asta, cu ce rămăsese?

52

Velma Pitt-Cowley, agenta literară a doamnei Carling, acceptase să vină la apartament la 11.30 şi sosise cu şase minute întîrziere. Nici nu intră bine pe uşă că se şi văzu că nu era cîtuşi de puţin într-o dispoziţie plăcută. Cînd Kate îi deschise uşa, se năpusti în încăpere, cu o viteză care sugera că ea era cea care fusese lăsată să aştepte, se aruncă în cel mai apropiat din cele două fotolii, se aplecă înainte să îşi scoată de pe umăr lanţul auriu al poşetei şi puse pe covor o valiză burduşită. De abia atunci binevoi să le acorde vreo atenţie lui Kate şi lui Dalgliesh. De îndată ce o făcu însă, întîlnind privirea lui Dalgliesh, atitudinea ei se schimbă subtil şi primele cuvinte pe care le rosti arătară că se hotărîse să fie amabilă:

– Îmi pare rău că am întîrziat şi c-am intrat în aşa grabă, dar ştiţi şi voi cum se întîmplă uneori. A trebuit să trec prima dată pe la birou şi am şi un invitat la prînz la Ivy la 12.45. De fapt, este foarte important. Autorul pe care-l întîlnesc a venit cu avionul tocmai de la New York, chiar în dimineaţa asta, special pentru întîlnire. Şi au mai apărut nişte probleme, aşa cum apar întotdeauna cînd îţi arăţi faţa pe la birou. În ziua de azi nu poţi

să ai încredere în oameni nici măcar pentru cele mai simple chestii. Am plecat cît de repede am putut, dar taxiul s-a împotmolit în trafic pe Theobald's Road. Dumnezeule, ce îngrozitoare e toată chestia asta cu biata Esmé. E absolut înfiorător! Ce s-a întîmplat? S-a înecat, nu? S-a înecat sau s-a spînzurat, sau și una și cealaltă. Vreau să zic că e absolut înfiorător.

După ce își exprimase astfel revolta și șocul, doamna Pitt-Cowley se aranjă mai elegant în fotoliu și își ridică fusta costumului negru și elegant suficient de sus ca să i se vadă picioarele foarte lungi și frumoase îmbrăcate într-o pereche de ciorapi de nailon atît de fini, încît nu păreau a fi decît o lucire palidă peste osatura puternică. Evident se îmbrăcase cu mare grijă pentru întîlnirea de la 12.45 și Dalgliesh se întrebă ce client privilegiat, prezent sau viitor, merita o eleganță care combina atît de atent competența profesională cu aerul de ademenire sexuală. Purta o cămașă de mătase cu guler înalt, iar pe deasupra o jachetă mulată, cu nasturi strălucitori de alamă; o pălărie de catifea neagră, străpunsă în față de o săgeată de aur, era turtită peste părul castaniu-deschis, care îi cădea în plete drepte și lungi pînă la umeri, periat cu grijă și tuns cu un breton care îi atingea sprîncenele groase și drepte. În timp ce vorbea gesticula; degetele lungi, încărcate de inele, desenau neobosite modele prin aer, de parcă vorbea în limbajul surzilor, și din cînd în cînd umerii i se încovoiau în spasme bruște. Foarte straniu, dar gesturile nu se potriveau deloc cu ceea ce zicea, și Dalgliesh avu impresia că această afectare nu era atît un simptom al emotivității și al nesiguranței de sine, cît un truc folosit inițial să atragă atenția asupra mîinilor ei într-adevăr remarcabile și care, cu timpul, devenise un obicei imposibil de controlat. Atitudinea ei țîfnoasă de la început îl surprinsese; în experiența sa, oamenii implicați într-o crimă spectaculoasă – cu condiția să nu fie îndurerați și afectați personal de moartea victimei sau să se simtă în pericol din cauza anchetei poliției – de obicei savurau cu plăcere și entuziasm contactul lor tangențial cu moartea prin violență și posibilitatea de a ști amănunte speciale, nedezvăluite

publicului larg. Era obişnuit să întîlnească ochi vag jenaţi, dar încărcaţi de o curiozitate avidă. Iritare şi preocuparea doar pentru propriile probleme era ceva cel puţin diferit de tot ce întîlnise pînă acum.

Doamna Pitt-Cowley se uită în jur prin cameră, la biroul deschis, la teancul de hîrtii de pe masă.

– Doamne! exclamă ea. E aşa de îngrozitor să stăm aici în apartamentul ei, şi voi care trebuie să îi umblaţi printre lucruri. Ştiu că trebuie să o faceţi, e meseria voastră, dar e destul de nefiresc. Parcă e mai prezentă acum decît atunci cînd era într-adevar aici. Mă gîndesc că voi auzi cheia în broască şi că o să intre să ne găsească aici, aşa neinvitaţi, şi o să facă un scandal monstru.

– Moartea prin violenţă distruge intimitatea, mă tem, replică Dalgleish. Făcea deseori scandal?

– Ştiţi ce mi-ar plăcea cu adevărat acum? întrebă doamna Pitt-Cowley de parcă nu l-ar fi auzit. Am nevoie de o cafea neagră, bună şi tare. Bănuiesc că nu se poate obţine aşa ceva pe aici?

Se uită la Kate zicînd asta, şi Kate fu cea care îi răspunse:

– În bucătărie se află un borcan de cafea boabe şi o cutie de lapte nedesfăcută în frigider. Din punct de vedere strict legal, presupun că ar trebui să cerem permisiunea băncii, dar ma îndoiesc că ar avea cineva obiecţii serioase.

Cum Kate nu făcu nici o mişcare în direcţia bucătăriei, Velma îi aruncă o privire lungă şi cercetatoare, ca şi cum ar fi evaluat potenţiala capacitate a unei secretare noi de a-i crea probleme. Apoi, cu o ridicare din umeri şi fluturare rapidă a degetelor, se hotărî asupra prudenţei.

– Atunci mai bine nu, presupun, deşi Esmé n-o sa mai aibă nevoie de ea acum, nu? Dar nu pot să spun că-mi place ideea de a bea cafea dintr-una din ceştile ei.

– Evident este important pentru noi să aflam cît de multe lucruri posibil despre doamna Carling, zise Dalgliesh. Tocmai de aceea va sîntem recunoscători că aţi acceptat să ne întîlnim aici în dimineaţa aceasta. Sîntem convinşi că moartea ei a fost

un şoc şi că nu se poate să fie uşor pentru dumneavoastră să veniţi aici. Dar este important.

– Oh da, înţeleg asta, răspunse doamna Pitt-Cowley cu o voce şi o expresie afectate. Adică, înţeleg perfect că trebuie să puneţi întrebări. Bineînţeles că voi ajuta pe cît îmi stă în puteri. Ce anume voiaţi să mă întrebaţi?

– Cînd aţi auzit vestea? întrebă el.

– Azi-dimineaţă, imediat după ora şapte, înainte să mă sune băieţii voştri să-mi ceară să vin să ne întîlnim aici. Claudia Etienne mi-a dat un telefon. M-a trezit din somn, de fapt. Nu sînt nişte veşti prea plăcute cu care să-ţi începi ziua. Ar fi putut să aştepte, dar cred că nu voia să citesc în ziarul de dimineaţă sau să aflu la birou. Ştiţi şi voi cît de rapid circulă bîrfele în oraşul ăsta. La urma urmei sînt – adică am fost – agenta lui Esmé şi presupun că s-a gîndit că ar trebui să fiu printre primii care află şi că ea ar trebui să fie cea care-mi spune. Dar sinucidere! E bizar. E ultimul lucru pe care m-aş aştepta să-l facă Esmé. Ei, da, sigur că a fost ultimul lucru pe care l-a făcut. Oh, Doamne! Îmi pare rău. Nu poţi să zici nimic adecvat într-o asemenea situaţie.

– Aţi fost surprinsă să auziţi această ştire?

– Nu se întîmplă întotdeauna aşa? Vreau să spun, chiar şi atunci cînd oamenii care tot ameninţă că se vor sinucide o fac cu adevărat şi tot pare de fiecare dată surprinzător, parcă ireal. Dar Esmé! Şi să se-omoare în felul acesta. Vreau să zic nu a fost cea mai plăcută metodă de a muri, nu? Claudia nu părea sigură cum anume a murit. Nu mi-a zis decît că Esmé s-a spînzurat de grilajul din faţă de la Innocent House şi că au găsit cadavrul scufundat cu totul în apă. S-a înecat sau s-a spînzurat, sau cum exact?

– Este posibil ca doamna Carling să fi murit prin înec, dar nu vom şti cauza exactă a morţii pînă după autopsie.

– Dar a fost sinucidere? Adică, sînteţi siguri de asta?

– Nu sîntem încă siguri de nimic. Vă puteţi gîndi la vreun motiv pentru care doamna Carling să dorească să îşi pună capăt vieţii?

– Era supărată că Peverell Press i-a refuzat *Moartea în Insula Paradisului*. Presupun că aţi auzit despre asta. Dar era mai degrabă furioasă decît supărată. Aproape turbată de furie, de fapt. Mi-o pot uşor imagina încercînd să se răzbune cumva pe editura, dar în nici un caz prin sinucidere. Asta cere curaj dacă nu şi altceva. Nu vreau să zic că Esmé ar fi fost laşă, dar nu prea o văd sugrumîndu-se sau aruncîndu-se în Tamisa. Ce mod oribil de a muri! Dacă voia neapărat să se omoare, există soluţii mai uşoare. Bunăoară ca Sonia Clements. Ştiţi despre ea, bineînţeles. Sonia s-a omorît cu medicamente şi alcool. Aşa aş face-o şi eu. Aşa m-am gîndit că ar face-o şi Esmé.

– Dar nu e tot atît de eficient ca formă de protest public.

– Recunosc că nu e tot atît de dramatic. Dar la ce-ţi foloseşte un protest public dramatic dacă nu eşti şi tu acolo sa te bucuri de el? Nu, dacă Esmé s-ar fi hotărît să se sinucidă, ar fi făcut-o într-un pat, cu cearşafuri curate, cu flori în cameră, în cămaşa de noapte cea mai bună, cu o scrisoare de adio plină de demnitate pe noptieră. Era teribil de atentă în ce priveşte salvarea aparenţelor.

Kate îşi aminti de camerele sinucigaşilor pe care le văzuse, voma, hainele de pat murdărite, cadavrul grotesc înţepenit prin moarte, şi se gîndi că sinuciderea era rareori atît de plină de demnitate în practică, pe cît era în imaginaţie.

– Cînd aţi văzut-o ultima dată? o întrebă ea.

– A doua zi după ce a murit Gerard Etienne, seara. Asta ar veni vineri, cincisprezece octombrie.

– Aici sau la dumneavoastră la birou? se interesă Dalgliesh.

– Aici, în camera aceasta. A fost ceva neprevăzut, de fapt. Vreau să zic, nu aveam de gînd să trec pe la ea. Trebuia sa merg la cină cu Dicky Mulchester de la Herne & Illingworth sa discutăm despre un client şi mi-a venit ideea că firma lui s-ar putea să fie interesată de *Moartea în Insula Paradisului*. Nu erau şanse prea mari, dar ştiam că au de gînd să publice cîţiva scriitori de romane poliţiste. Mergeam cu maşina pe aici în drum spre restaurant, cînd am observat că erau nişte locuri goale de parcare pe străduţa laterală şi m-am gîndit să-i fac o vizita lui Esmé şi sa

împrumut manuscrisul ei. Traficul nu era așa de aglomerat pe cît mă așteptasem, așa că aveam la dispoziție zece minute. Nu mai vorbisem cu ea de cînd murise Gerard. E ciudat, nu-i așa, cum niște lucruri mărunte pot hotărî ce să facem? Probabil că nu m-aș fi deranjat, dacă nu vedeam locul gol de parcare. Eram interesată și să văd reacția lui Esmé în legătură cu moartea lui Gerard. Nu am putut afla prea multe de la Claudia. Mă gîndeam că poate Esmé o fi prins cîteva amănunte mai interesante. Era grozavă la o bîrfă. Nu că aș fi avut prea mult timp de pierdut chiar atunci. Motivul principal pentru care am trecut pe la ea a fost să împrumut manuscrisul.

– Cum ați găsit-o? întrebă Dalgliesh.

Doamna Pitt-Cowley nu răspunse imediat. Avea chipul gînditor, cu mîinile atît de nestăpînite liniștite pentru moment. Dalgliesh se gîndi că evalua acum întrevederea aceea în lumina a ceea ce se întîmplase ulterior, considerînd-o probabil mai plină de semnificații decît i se paruse la vremea aceea.

– Acuma, dacă mă gîndesc mai bine, zise ea în cele din urmă, cred că s-a purtat destul de ciudat. Mă așteptam să vrea să vorbească despre Gerard, despre felul cum a murit, de ce a murit, dacă a fost sau nu crimă. Dar, pur și simplu, nu a dorit să discute. A zis că e prea îngrozitor și prea dureros, că și-a publicat cărțile la editura Peverell Press de treizeci de ani și că, oricît de urît s-au purtat cu ea, moartea lui a șocat-o profund. Ei bine, ne-a șocat pe toți, dar nu mă așteptam ca Esmé să sufere prea mult din cauza asta. Mi-a mai spus și că are un alibi pentru seara de dinainte și pentru noaptea aceea. Se pare că a avut copilul unei vecine la ea peste noapte. Îmi amintesc că m-am gîndit chiar și atunci că e foarte ciudat că se obosește să-mi spună mie așa ceva. La urma urmei, doar nu o s-o bănuiască nimeni pe Esmé că l-a sugrumat pe Gerard cu un șarpe, sau cum o fi murit. Oh, și-mi amintesc că m-a întrebat dacă credeam cumva că, acum că Gerard era mort, asociații se vor răzgîndi în legătură cu *Insula Paradisului*. Esmé a dat întotdeauna vina pe el pentru refuzul cărții. Dar eu una nu-mi făceam mari speranțe. I-am spus și ei că

probabil fusese o decizie a întregului comitet de carte şi că oricum asociaţii nu vor vrea să încalce dorinţele lui Gerard, acum că a murit. Apoi i-am sugerat că editura Herne & Illinworth s-ar putea să fie interesată şi am rugat-o să-mi împrumute manuscrisul ei. Şi atunci s-a comportat ciudat. A zis că nu era sigură unde l-a pus. Îl căutase chiar în dimineaţa aceea şi nu-l găsise. Mi-a mai zis că e prea supărată să se poată gîndi la *Insula Paradisului* aşa de repede după moartea lui Gerard. Asta chiar că a sunat a minciună. La urma urmei, cu cîteva minute înainte mă întrebase dacă nu credeam că asociaţii se vor răzgîndi şi îi vor accepta cartea. Nu cred că avea manuscrisul. Ori asta, ori nu a vrut să îl iau eu. Am plecat imediat după aceea. N-am stat decît vreo zece minute.

– Şi n-aţi mai vorbit cu ea de atunci?

– Nu, nici măcar o dată. Şi asta e destul de ciudat acum, dacă mă gîndesc puţin. În definitiv, Gerard era directorul editurii ei. M-aş fi aşteptat să treacă pe la birou şi numai pentru o bîrfă, dacă nu pentru altceva. De obicei nu mai puteam scăpa de ea.

– Cît timp aţi fost agenta ei? Aţi cunoscut-o bine?

– Mai puţin de doi ani. Dar da, chiar şi în atît de puţin timp am ajuns să o cunosc destul de bine. Ea a fost cea care a avut grijă de asta. De fapt, am moştenit-o. Agenta ei a fost Marjorie Rampton şi Marge a fost cea care a luat-o încă de la prima carte. Asta s-a întîmplat acum treizeci de ani. Au fost foarte apropiate. Deseori există o relaţie de prietenie între agent şi autor – nu poţi să te străduieşti din toate puterile pentru un client, dacă nu te înţelegi cu el şi nu îi respecţi munca. Dar legătura dintre Marge şi Esmé a fost mult mai profunda. Nu mă înţelegeţi greşit. Nu fac aluzie la nimic, ştiţi – sexual. Presupun pur şi simplu că aveau amîndouă multe în comun, amîndouă fiind vaduve, amîndouă fără copii. Pe vremuri mergeau împreună în vacanţă şi cred că Esmé a rugat-o pe Marge să fie executorul ei literar. Asta o sa fie o pacoste pentru ea, dacă nu şi-a schimbat testamentul. Imediat după ce mi-a vîndut mie agenţia, Marge s-a dus în Australia la nepoatele ei şi încă e tot acolo după cîte ştiu eu.

– Spuneţi-ne despre Esmé Carling, zise Dalgliesh. Ce fel de femeie era?

– Oh, Doamne, asta e îngrozitor. Adică, ce aş putea spune? Mi se pare pare atît de neloial, aproape indecent, să o critic acum că a murit, dar nu pot să mă prefac că nu era dificilă. Era una dintre acele cliente care te sună întruna la telefon sau trec pe la birou. Nimic nu e niciodată suficient de bine. Întotdeauna au senzaţia că ai putea să faci mai mult, să storci un avans mai mare de la editură, să vinzi drepturile de film, să le obţii un serial de televiziune. Cred că era supărată că o pierduse pe Marge şi se gîndea că nu îi acordam atenţia pe care geniul ei îl merita, dar în realitate îi dădeam mai mult timp decît era cu adevărat justificat. Vreau să zic, mai am şi alţi clienţi, şi majoritatea dintre ei aduc un profit al naibii de mare în comparaţie.

– Mai multe probleme decît beneficii? întrebă Kate.

Doamna Pitt-Cowley îşi întoarse privirea spre ea gînditoare pentru o clipa, imediat dispreţuitoare după aceea.

– Eu n-aş fi spus-o chiar aşa, dar, dacă vreţi neapărat adevărul, nu aş fi fost cîtuşi de puţin deprimată dacă s-ar fi hotărît să-şi caute altă agenţie. Ascultaţi, nu-mi place deloc să spun asta, dar oricine de la birou vă va spune acelaşi lucru. Cred că de vină era singurătatea, faptul că-i era dor de Marge, că se supărase pe Marge pentru că o abandonase. Dar Marge era o tipă tare de tot. Cînd a avut de ales între nepoţelele ei iubite şi Esmé, n-a ezitat nici un pic. Şi cred că Esmé ştia că i se cam epuiza talentul. Ne îndreptam spre necazuri mari cu ea. Refuzul *Morţii în Insula Paradisului* nu era decît începutul.

– A fost în întregime numai din cauza lui Gerard Etienne?

– În esenţă, da. Orice voia Gerard Etienne se făcea la Peverell Press. Dar mă îndoiesc ca o voia cu adevărat cineva acolo, poate cu excepţia lui James de Witt, dar ăsta n-are aproape nici un cuvînt de spus în editură. I-am sunat şi am făcut scandal, bineînţeles, de îndată ce am primit scrisoarea lui Gerard. Dar nu am rezolvat absolut nimic. Şi, drept să spun, cartea nu e la

standardele cerute de ei, nici chiar la standardele ei. Îi cunoaşteţi lucrările cît de cît?

– Am auzit de ea, bineînţeles, răspunse Dalgliesh cu grijă. Dar nu am citit nimic de ea.

– Nu era chiar aşa de slabă. Vreau să spun, putea să scrie o proză cu adevărat literară, ceea ce este destul de rar în ziua de azi. Peverell Press nu i-ar fi tipărit cărţile, altfel. Însă nu era constantă. Exact cînd te gîndeai: „Oh, Doamne, nu mai suport aiureala asta plictisitoare“, dădeai peste un pasaj cu adevarat de calitate şi întreaga carte căpăta brusc viaţă. Şi a avut o idee originală pentru detectivul ei – detectivii, mai degrabă. Avea un cuplu de pensionari, soţ şi soţie, familia Mainwaring, Malcolm şi Mavis. El era un director de bancă pensionat, ea fusese profesoară. Era chiar ca lumea. Mergea bine la populaţia în curs de îmbătrînire. Identificarea cititorului cu personajul şi toate alea. Un cuplu de pensionari plictisiţi, alergînd ici şi colo după indicii, cu o grămada de timp la dispoziţie să transforme crima într-un hobby, folosindu-se de o experienţă de o viaţă pentru a-i întrece pe poliţişti, înţelepciunea bătrîneţii triumfînd asupra imaturităţii crase a tinereţii, ceva în genul ăsta. E o schimbare interesantă asta, un detectiv cu început de artrită. Dar deveneau deja destul de obositori – familia Mainwaring, adică. Lui Esmé îi venise ideea genială să-l facă pe Malcolm să se combine cu tinere suspecte şi Mavis trebuia să-l salveze din încurcăturile lui amoroase. Presupun că avusese intenţia să fie o chestie comică, să mai însenineze atmosfera, dar devenise chiar plictisitor. Vreau să spun, nu-i nici o problemă cu sexul geriatric, dacă se întîmplă să-ţi placă în mod deosebit, dar oamenii nu vor să apară aşa ceva în romanele de consum, şi Esmé devenea din ce în ce mai explicită cu fiecare carte. Romane ieftine de dragoste cu sînge. Asta chiar ca nu e piaţa ei de vînzare. Nu-i stătea deloc în caracter lui Malcolm Mainwaring. Şi, bineînţeles, nu era în stare să organizeze acţinea romanului. Dumnezeule, nu-mi place deloc să spun chestia asta, dar efectiv nu era în stare. Aţi zis că vreţi să vă spun adevărul. Şi fura idei de la alţi scriitori – numai

scriitori morţi, bineînţeles – şi le adapta la stilul ei. Ajunsese să fie destul de evident. Asta e ceea ce i-a dat şansa lui Gerard Etienne să refuze *Moartea în Insula Paradisului*. A zis că era un roman plictisitor şi că singurele părţi care nu erau plictisitoare erau mult prea asemănătoare cu *Vacanţă cu crimă* de Agatha Christie. Cred că efectiv a folosit înspăimîntătorul cuvînt: „plagiat". Şi apoi mai era şi cealaltă problemă cu Esmé, care nu te ajuta absolut cu nimic să lucrezi mai uşor cu ea.

Velma schiţă în aer conturul Catedralei St Paul, inclusiv domul, şi termină cu o pantomimă a ridicării unui pahar la buze.

– Vreţi să spuneţi că era alcoolică?

– Nu mai avea mult. Nu prea mai puteai vorbi logic cu Esmé după-amiaza. Şi în ultimele şase luni devenise şi mai rău.

– Deci nu prea facea mulţi bani?

– Niciodată n-a făcut ea prea mulţi bani. Esmé nu a fost niciodată în liga întîi. Dar se descurca totuşi destul de bine, în afară de ultimii trei ani. Putea trăi din ceea ce scria, ceea ce e mai mult decît se pot lăuda majoritatea scriitorilor. Avea un grup destul de fidel de bătrîni pasionaţi de gen, care crescuseră cu familia Mainwaring, dar pe măsură ce mureau aceştia, Esmé nu reuşea deloc să atragă cititori tineri. Anul trecut a fost o scădere masivă a vînzarilor la ediţia de buzunar. M-am temut că vom pierde contractul acela.

– Ceea ce explică probabil acest apartament, zise Kate. Nu prea e adresa cea mai la modă.

– Aşa e, dar lui Esmé îi convenea foarte mult. Era chiriaş cu chiria protejată şi chiria era mică, vreau să spun chiar mică de tot. Ar fi fost nebună să se mute de aici. De fapt, mi-a spus că avea de gînd să cumpere o casă la ţară în Cotswolds sau în Herefordshire şi că economisea capital pentru asta. Cred că se şi vedea printre trandafiri şi muşcate. Eu personal cred că ar fi murit de plicitseală. Am mai văzut eu chestia asta şi la alţii.

– A scris romane poliţiste, cu crime şi detectivi, zise Dalgliesh. Credeţi că e probabil să se fi gîndit că poate deveni şi

ea un detectiv amator? Să-şi încerce norocul să dezlege misterul unei crime, dacă s-a nimerit să dea peste una în realitate?

– Vreţi să spuneţi sa se amestece în treburile unui criminal adevărat, cine o fi fost cel care l-a omorît pe Gerard Etienne? Ar fi trebuit să fie nebună. Esmé nu era cea mai deşteapta femeie de pe planetă, dar nu era nici proasta. Nu vreau să spun că îi lipsea curajul, avea un tupeu extraordinar – mai ales după cîteva pahare de whisky – dar chestia asta ar fi fost pur şi simplu o idioţenie.

– Poate că nu s-a gîndit că are de-a face cu un criminal. Să presupunem că îi venise o idee în legătură cu crima, ar fi fost mai probabil să vină să ne spună nouă sau ar fi fost tentată să investigheze puţin în privat înainte?

– Poate, dacă s-ar fi gîndit că e în siguranţa şi ca putea obţine ceva avantaj din chestia asta. Ar fi fost cu adevărat un triumf, nu-i aşa? Vreau să spun, din punct de vedere al publicităţii. „O scriitoare de romane poliţiste se dovedeşte a fi un detectiv mai bun decît cei de la Scotland Yard.“ Da, mi-o pot imagina gîndind aşa ceva. Dar nu cumva sugeraţi că a încercat să facă aşa ceva?

– Mă interesa sa ştiu dacă dumneavoastră credeţi că îi stătea în fire să facă una ca asta.

– Hai sa zicem ca nu aş fi surprinsa deloc. Era fascinată de crimele din viaţa reală, de detectivi şi de metodele lor, de procesele de crimă, chestii de genul ăsta. Ei, nu aveţi decît să vă uitaţi ce are în bibliotecă. Şi avea o părere foarte bună despre propria inteligenţă. Şi poate că nu ar fi fost în stare să-şi dea seama de pericol. Nu cred ca avea prea multa imaginaţie, nu în ceea ce priveşte viaţa adevărată. OK, ştiu că asta sună ciudat în legătura cu o scriitoare, dar traise cu crima fictivă de atîta vreme, încît nu cred că îşi mai dădea seama că în viaţa reală crimele sînt altfel, că nu sînt ceva ce se poate controla şi aranja ca în carte, ca apoi să se rezolve curat în ultimul capitol. Şi nici nu a văzut cadavrul lui Gerard Etienne, nu? Nu cred că a văzut în viaţa ei vreun cadavru. Nu putea decît sa îşi imagineze asta, aşa ca probabil moartea nu i se părea mai reală sau mai înspăimîntatoare

decît în propria imaginaţie. Am început cumva să bat cîmpii? Adică, ziceţi-mi daca am luat-o complet razna.

Fluturînd din mîini, doamna Pitt-Cowley îi aruncă lui Dalgliesh o privire de o sinceritate dramatică, care nu reuşi să-i ascundă cu totul expresia pătrunzătoare şi inteligentă. Dalgliesh îşi reaminti să nu o subestimeze.

– Nu bateţi cîmpii, zise el. Ce se va întîmpla acum cu ultima ei carte?

– Oh, mă îndoiesc că Peverell Press o va accepta. Ar fi altceva, bineînţeles, dacă Esmé ar fi fost ucisă. O crimă dublă, directorul editurii şi scriitoarea ucişi cu sînge rece în mai puţin de două săptămîni. Totuşi, chiar şi sinuciderea are valoare publicitară, mai ales dacă e dramatică. Ar fi cazul să pot negocia un contract destul de satisfăcător cu cineva.

Dalgliesh se simţi tentat să adauge: „Ce păcat că nu mai avem pedeapsa capitală. Aţi putea aranja ca data apariţiei să coincidă cu data execuţiei“.

Dîndu-şi seama cam ce gîndeşte el, doamna Pitt-Cowley se arătă uşor jenată, dar după aceea ridică din umeri şi continuă:

– Biata Esmé, dacă într-adevăr i-a trecut prin cap să obţină nişte publicitate gratuită, atunci sigur a reuşit. Păcat că nu va putea beneficia de pe urma ei. E bine pentru moştenitorii ei, însă.

„E bine şi pentru tine“, se gîndi Kate.

– Cine va moşteni banii ei, ştiţi cumva? întrebă ea.

– Nu, nu mi-a spus asta niciodată. După cum am spus, Marge este executoarea testamentară, sau una dintre ei. Dar pot să vă spun cu recunoştinţă că nu a sugerat niciodată să-mi transfere acest privilegiu cînd am preluat agenţia. Şi, oricum, nu aş fi acceptat. Am făcut multe pentru Esmé, dar mai există şi limite. Drept să spun, chiar nu puteţi avea idee ce pretenţii au unii autori. Găseşte-le angajamente, bagă-i în emisiuni la televizor, hrăneşte-le pisica daca se duc în vacanţă, ţine-i de mînuţă dacă trec prin-tr-un divorţ. Pentru 10 la sută din vînzări eu trebuie să fiu agent, soră medicală, confidentă, prietenă, toate cele. Ştiu că nu avea o familie – cel puţin fostul ei soţ are o fiică şi nepoţi pe undeva,

în Canada, am impresia. Nu prea o văd eu pe Esmé lăsîndu-le ceva. Dar avea ceva bani, nu e nici o îndoială în această privință, și bănuiesc că îi vor rămîne lui Marge. S-ar putea să reușesc să negociez o retipărire a unora dintre primele ei romane.

– Deci tot a fost un client profitabil, în timpul morții, dacă nu în al vieții, zise Dalgliesh.

– Ei, da. E ciudată lumea asta, nu?

Și spunînd asta pe un ton care nu i se prea potrivea, doamna Pitt-Cowley își aruncă o privire la ceas și se apleacă să își ia poșeta și valiza de jos.

Dar Dalgliesh nu era pregătit să o lase să plece.

– Presupun că doamna Carling v-a povestit despre anularea sesiunii de autografe de la Cambridge, zise el.

– Cum să nu! De fapt, m-a sunat de la librărie. Am încercat să-i telefonez lui Gerard Etienne, dar cred că era la restaurant pentru prînz. Am reușit să dau de el mai tîrziu, după-masă. Esmé era absolut incoerentă de furie. Vreau să spun, efectiv incoerentă. Perfect justificat, de altfel, bineînțeles. Cei de la Peverell Press s-au făcut vinovați de foarte multe lucruri. Îmi pare rău pentru cei de la librărie, evident că Esmé și-a descărcat nervii pe ei, dar nu era vina lor. Presupun că puteai să-i acuzi că nu au sunat la Peverell Press de îndată ce a sosit faxul să întrebe dacă nu cumva e o farsă, și poate așa ar fi și făcut, dacă cei de la editură nu ar fi fost așa de secretoși în legătură cu toate problemele pe care le aveau cu farsorul acela. Directorul librăriei nu era acolo cînd a venit faxul și fata care l-a văzut prima a presupus în mod firesc că era autentic. Și era autentic, cel puțin în măsura în care avea antetul de la Peverell Press. Ca s-o calmez pe Esmé i-am zis să se ducă sa vorbească cu Gerard personal. Și eu aveam de gînd să merg, și aș fi făcut-o, daca nu era ucis. Asta a cam pus toate plîngerile lui Esmé într-o nouă perspectivă. Încă intenționez să mă duc să vorbesc cu ei despre asta, dar totul la vremea și la locul potrivite. Pot să plec acum? Chiar am întîlnirea aceea la prînz.

– Mai am doar cîteva întrebări, spuse Dalgliesh. Care a fost relația dumneavoastră cu Gerard Etienne?

– Vreţi să spuneţi relaţia mea profesională?

– Relaţia dumneavoastră.

Velma Pitt-Cowley rămase pentru un moment tăcută. Văzură că zîmbea uşor, cu o expresie frivolă, amintindu-şi evident de ceva.

– A fost profesională, răspunse ea în cele din urmă. Cred că vorbeam la telefon de aproximativ două ori pe lună. Nu l-am mai văzut în ultimele patru luni. M-am culcat o dată cu el. Asta a fost acum aproape un an. Ne aflam la o petrecere pe Tamisa. Am stat amîndoi pînă la sfîrşitul petrecerii. Era aproape miezul nopţii şi eram destul de beată. Gerard nu băuse, pentru că nu-i plăcea să-şi piardă controlul. S-a oferit să mă conducă acasă şi noaptea s-a sfîrşit în felul obişnuit. Presupun că i-aţi spune o aventura, atîta că „aventură“ nu prea se potriveşte. Nu s-a mai repetat niciodată de atunci.

– A vrut vreunul din voi să se mai repete? întrebă Kate.

– Nu chiar. Mi-a trimis un buchet spectaculos de flori a doua zi. Gerard nu era tocmai subtil, dar presupun că asta e un progres faţa de cincizeci de lire lăsate pe noptieră. Nu, nu am vrut să continue. Am un instinct de consevare destul de dezvoltat. Evit să mă aleg cu inima zdrobită. Dar m-am gîndit că ar fi mai bine să vă spun. Au fost o mulţime de oameni la petrecerea aceea şi e foarte posibil să fi ghicit cîţiva cum s-a terminat seara aceea pentru noi. Dumnezeu ştie cum se află lucrurile astea, dar întotdeauna se află. Şi, în caz că vă întrebaţi, ceea ce s-a întîmplat în noaptea aceea, şi mai ales a doua zi dimineaţa, pentru că de asta îmi amintesc, de fapt, mult mai clar, mi-a lasat un sentiment mai degrabă favorabil faţă de el, decît dimpotrivă. Dar nu atît de favorabil încît să doresc o a doua întîlnire. Presupun ca veţi vrea să mă întrebaţi unde am fost în noaptea în care a murit.

– Da, asta ar fi de mare ajutor, doamnă Pitt-Cowley, rosti Dalgliesh cu gravitate.

– Printr-o coincidenţă ciudată, am fost la seara de poezie de la Connaught Arms unde a citit Gabriel Dauntsey din poeziile

sale. Am plecat la puțin timp după ce și-a făcut el numărul. Eram cu un poet sau, mă rog, cu cineva care se vrea poet, și el intenționa să mai stea, dar eu mă săturasem de zgomot, de scaunele inconfortabile și de fumul de țigară. Toată lumea era pilită bine la ora aceea și petrecerea nu dădea nici un semn că s-ar apropia de sfîrșit. Cred că am plecat pe la zece și m-am dus acasă. Așa că nu am nici un alibi pentru restul nopții.

– Și noaptea trecută?

– Cînd a murit Esmé? Dar aceea a fost sinucidere, nu așa ați spus?

– Oricum a murit, ar fi de folos să știm unde se aflau cunoștințele ei la ora aceea.

– Dar nu știu la ce oră a murit. Am stat la birou pînă la șase și jumătate și după aceea m-am dus acasă. Am fost acasă toată seara, singură. Asta voiați să aflați? Ascultați, domnule comandant, trebuie neapărat să plec.

– Doar două întrebări finale, zise Dalgliesh. Cîte copii ale manuscrisului *Morții în Insula Paradisului* există și dacă era deosebită copia doamnei Carling de celelalte?

– Cred că sînt opt de toate. Am trimis cinci la Peverell Press, una pentru fiecare asociat. Nu înțeleg de ce nu puteau să-și facă niște copii după manuscris acolo, dar așa preferau ei. Eu nu aveam decît vreo două copii. Esmé voia întotdeauna să i se lege copia ei și să i se pună o copertă de un albastru-deschis. O copie legată nu prea e de folos într-o editură. De fapt, e al naibii de enervantă. Editorii și cititorii preferă ca manuscrisele să fie predate cu paginile prinse cu agrafe pe capitole, sau complet libere. Dar Esmé voia întotdeauna să aibă o copie legată.

– Și cînd ați trecut pe aici în cincisprezece octombrie să o vedeți pe doamna Carling, în seara de după moartea lui Gerard Etienne, ați avut impresia că nu voia să vă dea manuscrisul, pretinzînd că nu-l găsea, sau credeți că nu îl mai avea în posesie?

Părînd să-și dea seama de importanța întrebării, doamna Pitt-Cowley nu răspunse imediat.

– De unde să știu eu? zise ea în cele din urmă. Dar îmi amintesc că arăta de parcă i-am stricat planurile cînd i l-am cerut. Cred că era foarte agitată. Și e dificil de spus cum ar fi putut rătăci manuscrisul. Nu era niciodată neglijentă cu lucrurile importante pentru ea. Și oricum, nu e chiar așa de mult spațiu în apartamentul acesta. Nici nu s-a obosit măcar să încerce să-l caute. Dacă îmi cereți să ghicesc acum, atunci aș zice că nu mai avea manuscrisul în posesie.

53

– Conduc eu, Kate, spuse Dalgliesh cînd ajunseră lîngă mașină.

Kate se așeză pe scaunul din stînga și își puse centura în tăcere. Îi plăcea să conducă și știa că era o șoferiță bună, dar, cînd Dalgliesh se hotăra să preia volanul, ca acum, Kate era mulțumită să stea liniștită lîngă el și să-i privească din cînd în cînd mîinile puternice și sigure așezate lejer pe volan. Aruncîndu-i rapid o privire în timp ce traversau podul Hammersmith, îi văzu pe chip o expresie care îi era deja familiară: se închidea în sine și se cufunda în gînduri ca și cum ar fi îndurat cu stoicism o durere personală. În primele zile după ce fusese recrutată în echipa lui se gîndise că expresia aceea era una de furie controlată și se temuse de o replică usturătoare, care bănuia că era una dintre armele sale de apărare împotriva lipsei de control și de care subordonații săi ajunseseră să se teamă îngrozitor. Obținuseră niște informații cruciale în ultimele două ore și jumătate și își dorea nespus să îi audă reacția, dar știa foarte bine că nu era indicat să spună ceva. Conducea în tăcere cu obișnuita lui atenție și era greu de crezut că o parte a minții sale era altundeva. Oare se îngrijora din cauza vulnerabilității acelei fetițe în timp ce recapitula mental informațiile pe care i le dăduse? Își stăpînea oare revolta față de planurile barbare de a

o ucide pe Esmé Carling, o moarte despre care ştiau acum cu siguranţă că fusese crimă?

La alţi ofiţeri această atitudine ar fi putut fi interpretată drept furie din cauza incompetenţei lui Daniel. Dacă Daniel ar fi obţinut de la fetiţă adevărul despre ceea ce se întîmplase în acea noapte de joi, Esmé Carling ar fi putut fi încă în viaţă. Dar putea fi oare numită cu adevărat incompetenţă? Atît Carling, cît şi copila spuseseră acelaşi lucru şi povestea lor fusese foarte convingătoare. Copiii sînt martori buni şi nu mint decît foarte rar. Dacă ea ar fi fost cea care discutase prima dată cu Daisy, oare s-ar fi descurcat mai bine? S-ar fi descurcat oare mai bine în această dimineaţă, dacă Dalgliesh nu ar fi fost acolo să intervină? Se îndoia că Dalgliesh va rosti vreun cuvînt acuzator, dar asta nu îl va împiedica pe Daniel să se autoînvinovăţească. Se bucura din toată inima că nu era în locul lui în momentul acela.

Dalgliesh nu deschise vorba decît după ce trecuseră de podul Hammersmith.

– Cred că Daisy ne-a spus tot ceea ce ştia, dar omisiunile sînt foarte frustante, nu? Acel singur cuvînt care lipseşte ar fi schimbat situaţia întru totul. Şarpele era în afara uşii. Care uşă? A auzit o voce. Bărbat sau femeie? Cineva ducea un aspirator. Bărbat sau femeie? Dar cel puţin nu trebuie să ne bazăm pe lipsa de plauzibilitate a acelui bilet de adio pentru a fi siguri că a fost crimă.

Daniel lucra singur în biroul de la Wapping. Kate, jenată pentru el, ar fi vrut să-l lase singur cu Dalgliesh, dar ar fi fost dificil să facă aşa ceva fără să fie prea evident că se folosea de un pretext. Dalgliesh rezumă pe scurt rezultatele vizitei lor matinale. Daniel se ridică în picioare. Acest gest, care lui Kate îi amintea mai degrabă de un acuzat care îşi primeşte sentinţa, păru instinctiv. Chipul său cu trăsături puternice era extrem de palid.

– Îmi pare rău, domnule. Ar fi trebit să demontez acel alibi. A fost o greşeală foarte gravă.

– Una nefericită, cu siguranţă.

– Ar trebui să spun, domnule, că sergentul Robbins nu a fost convins. El a crezut de la început că Daisy minţea şi a vrut să punem presiuni asupra ei.

– Asta nu e niciodată uşor cu un copil, nu-i aşa? Dacă s-ar ajunge la o bătălie a voinţelor între Daisy şi sergentul Robbins, nu sînt sigur dacă nu cumva aş paria mai degrabă pe Daisy.

Era interesant, se gîndi Kate, că Robbins nu avusese încredere în copilă. Părea să fie capabil să combine credinţa în nobleţea înnăscută a omului cu ezitarea de a crede orice îi spunea vreun martor. Poate că, fiind religios, era mai pregătit decît Daniel să creadă în păcatul originar. Dar fusese generos din partea lui Daniel să spună că Robbins n-o crezuse pe fetiţă. Generos, dar probabil, dacă era să fie cinică, şi cunoscîndu-l pe AD, fusese de asemenea judicios.

Daniel continuă, de parcă se hotărîse cu încăpăţînare să se prezinte în cea mai proastă lumină posibilă:

– Dar, dacă nu m-aş fi mulţumit cu ceea ce mi-a zis, Esmé Carling ar fi încă în viaţă în momentul de faţă.

– Posibil. Dar nu te învinovăţi prea tare, Daniel. Responsabilă de moartea lui Esmé Carling este persoana care a omorît-o. Ce poţi să ne spui despre autopsie? A apărut ceva neaşteptat?

– Moarte prin inhibiţia nervului vag, domnule. A murit de îndată ce cureaua i s-a strîns în jurul gîtului. Era moartă deja cînd a fost vîrîtă în apă.

– Ei, cel puţin a fost rapid. Dar despre şalupă? Ai vreo veste de la Ferris?

– Da, domnule, veşti bune. Chipul lui Daniel se lumină. A găsit nişte fibre minuscule de stofă prinse într-o aşchie mică de lemn de pe podeaua cabinei. Sînt de culoare roz, domnule. Carling purta o jachetă de stofă roz şi cafeniu. Cu puţin noroc, laboratorul va reuşi să stabilească dacă provin de la haina ei.

Se uitară unii la alţii. Kate ştia că fiecare dintre ei simţea aceeaşi exaltare reţinută. În sfîrşit, un indiciu fizic, ceva ce putea fi etichetat, măsurat, examinat ştiinţific, arătat în sala de tribunal ca dovadă. Fred Bowling le confirmase că Esmé Carling nu mai

fusese în şalupă din vara trecută. Dacă fibrele se potriveau, atunci aveau dovada că fusese omorîtă pe şalupă. Şi dacă murise acolo, cine o mutase după aceea de cealaltă parte a scărilor? Cine altcineva decît ucigaşul ei?

– Dacă fibrele se potrivesc putem dovedi că a fost în şalupă ieri-seară, zise Dalgliesh. Deducţia evidentă e că a murit acolo. Ar fi un plan inteligent pentru ucigaş să aleagă să facă aşa. Putea aştepta cu cadavrul ascuns pînă cînd se linişte a cu totul zarva pe fluviu şi apoi să aleagă momentul oportun să o atîrne de curea neobservat. Dar chiar şi dacă fibrele o leagă de şalupă, nu înseamnă că o leagă şi de ucigaş. Trebuie să adunăm hainele şi jachetele tuturor suspecţilor care erau de faţă la găsirea cadavrului şi să le aducem la laborator. Ai tu grijă de asta, Daniel?

– Inclusiv Mandy Price şi Bartrum?

– Toţi.

– Tot ce avem nevoie acum e o urmă cît de mică de fibră roz pe una dintre haine, zise Kate.

– Nu e asta tot ce avem nevoie, o contrazise Dalgliesh. Mai există încă un fapt extrem de deprimant, Kate. Majoritatea dintre ei vor putea pretinde că au îngenuncheat aproape de cadavrul lui Esmé Carling, că au atins-o chiar. Există mai multe feluri în care poate ajunge o bucăţică de fibră pe hainele lor.

– Şi aţi paria că ucigaşul ăsta ştia al naibii de bine ce avea de făcut, adăugă Daniel. Cu siguranţă, şi-a dat jos haina de pe el înainte să se apropie de ea, şi s-a asigurat că e curat după aceea.

54

Mandy avusese de gînd să ajungă devreme la lucru a doua zi dimineaţa, dar spre uimirea ei dormise prea mult şi cînd se trezi era 8.45. Probabil ar mai fi dormit dacă Maureen şi Mike nu ar fi început una dintre certurile lor legate de starea de igienă a băii, în care, ca de obicei, Maureen urla din capul scărilor, iar Mike răcnea din bucătărie. Un minut mai tîrziu, uşa dormitorului

se deschise cu o izbitură răsunătoare de perete și Maureen se năpusti înăuntru. Era evident foarte nervoasă.

– Mandy, nenorocita aia de motocicletă a ta ocupă tot holul. De ce naiba n-o lași și tu un grădina din față ca toată lumea?

Aceasta era un subiect permanent de nemulțumire. Mandy se indignă instantaneu.

– Pentru că orice dobitoc ar fi în stare să mi-o fure, de-aia! Motocicleta aia rămîne pe hol. Adăugă pe un ton îmbufnat: Presupun că nu sînt speranțe să găsesc baia liberă.

– E liberă dacă poți să suporți în ce hal arată. Mike a lăsat baia cocină, ca de obicei. Dacă vrei să faci o baie va trebui să-ți speli cada singură. Și a uitat și că săptămîna asta e rîndul lui să cumpere hîrtie igienică. Nu înțeleg de ce eu trebuie să mă gîndesc la toate și să fac tot ce trebuie în casa asta.

Era limpede că urma să fie o zi îngrozitoare. Nici Maureen, nici Mike nu fuseseră acasă cînd ea se întorsese seara de dinainte. Se dusese la culcare, dar încercase să stea trează ascultînd sunetul ușii, dorindu-și din toată inima să poată discuta cu cineva. Dar nu se întîmplase așa. Adormise. Și acum îi auzi plecînd și trîntind ușa după ei. Maureen nici măcar nu se obosise să o întrebe de ce nu se întorsese la concert.

Și ziua nu dădu semne de îmbunătățire nici cînd ajunse la Innocent House. Fusese nerăbdătoare să ajungă acolo, să fie prima care aduce vești, dar acum nu mai era nici o șansă. Asociații veniseră toți mai devreme. George, ocupat cu un telefon, îi aruncă o privire disperată, de parcă orice ajutor va fi bine-venit. Era evident că veștile se răspîndiseră și în afara zidurilor de la Innocent House.

– Da, mă tem că e adevărat... Da, într-adevăr, pare a fi o sinucidere... Nu, mă tem că nu pot să vă dau nici un detaliu... Nu știm încă în ce condiții a murit... Îmi pare rău... Da, poliția a fost pe aici... Îmi pare rău... Nu, domnișoara Etienne nu e disponibilă în momentul de față... Nu, nici domnul de Witt nu e liber. Poate unul din ei ar putea să vă sune mai tîrziu... Nu, îmi pare rău. Nu știu cînd vor fi disponibili.

Aşeză receptorul în furcă şi spuse:

– Unul dintre autorii domnului de Witt. Nu ştiu de unde a aflat vestea. Poate că a sunat la Publicitate şi Maggie sau Amy i-a spus. Domnişoara Etienne mi-a dat instrucţiuni să spun cît de puţin posibil, dar nu e uşor. Oamenii nu sînt mulţumiţi că nu pot vorbi decît cu mine. Vor să vorbească cu unul dintre asociaţi.

– Eu, una, nu m-aş deranja din cauza lor, spuse Mandy. Zile doar atît: „Aţi greşit numărul" şi închide. Dacă faci mereu chestia asta, se satură şi te lasă în pace.

Holul era gol. Clădirea avea un aer ciudat, nefiresc de tăcut, de casă în doliu. Mandy se aşteptase să vadă poliţişti, dar nu era nici un semn al prezenţei lor. Domnişoara Blackett stătea la birou în faţa calculatorului, uitîndu-se la ecran ca hipnotizată. Mandy nu o văzuse niciodată să arate atît de bolnavă. Era extrem de palidă şi chipul părea să îi fi îmbătrînit brusc.

– Vă simţiţi bine? întrebă Mandy. Arătaţi îngrozitor.

Domnişoara Blackett făcu un efort să se controleze şi să îşi recapete demnitatea.

– Bineînţeles că nu mă simt bine, Mandy. Cum am putea vreunul dintre noi să ne simţim bine? E a treia persoană care a murit aici în decurs de două luni. E înfiorător. Nu mai ştiu ce se întîmplă cu firma asta. Nimic n-a mai mers bine la Peverell Press de cînd s-a prăpădit domnul Peverell. Şi mă mir că tu reuşeşti să arăţi atît de veselă şi fără griji. La urma urmelor, tu ai găsit-o.

Părea pe punctul de a izbucni în plîns. Şi mai era ceva. Domnişoarei Blackett îi era teamă. Mandy aproape putea să simtă mirosul fricii ei.

– Da, într-adevăr, îmi pare rău că a murit. Dar la urma urmei, nu am cunoscut-o, nu? Şi era bătrînă. Şi a făcut-o singură. A fost alegerea ei. Cred că a vrut cu adevărat să nu mai trăiască. Adică, nu e ca moartea domnului Gerard.

Domnişoara Blackett, roşie la faţă, strigă:

– Nu era bătrînă! Cum poţi să spui aşa ceva? Şi ce dacă era? Oamenii bătrîni au şi ei dreptul să trăiască, la fel ca tine.

– N-am spus că n-ar avea dreptul.

– Asta ai sugerat. Ar trebui să te gîndeşti înainte să vorbeşti, Mandy. Ai spus că era bătrînă şi că moartea ei nu contează.

– Nu am spus că nu contează.

Mandy se simţi prinsă într-un vîrtej de emoţii iraţionale pe care nu avea nici o speranţă să le înţeleagă sau controleze. Şi acum vedea că domnişoara Blackett aproape plîngea. Se simţi uşurată cînd se deschise uşa şi intră domnişoara Etienne.

– Oh, aici erai, Mandy. Ne întrebam cînd vei apărea. Te simţi bine?

– Da, mulţumesc, domnişoară Etienne.

– Se pare că săptamîna viitoare vom fi destul de puţini. Presupun că vei vrea să pleci şi tu, de îndată ce agitaţia de la început dispare.

– Nu, domnişoară Etienne, aş vrea să rămîn. Dar, dacă mai mulţi membri ai personalului pleacă şi va trebui să lucrez mai mult, atunci cred că ar fi mai bine să mi se mărească salariul, adăugă ea intuind că era momentul potrivit să profite.

Domnişoara Etienne îi aruncă o privire pe care Mandy o interpretă mai degrabă de amuzament cinic decît de dezaprobare.

– Foarte bine, spuse ea după cîteva secunde de gîndire. Voi vorbi cu doamna Crealey. Zece lire în plus pe săptămînă. Dar creşterea de salariu nu va fi o răsplată pentru că rămîi. Nu vom mitui personalul să lucreze la Peverell Press şi nici nu ne supunem vreunui şantaj. Vei avea o creştere de salariu pentru că munca dumitale o merită. Îşi întoarse privirea spre domnişoara Blackett. Poliţia va sosi probabil aici în această după-amiază. S-ar putea să dorească să foloseasca iar biroul domnului Gerard – adică al meu. Dacă se întîmplă aşa, atunci mă voi muta sus cu domnişoara Frances.

După ce plecă ea, Mandy o întrebă pe domnişoara Blackett:

– De ce nu ceri şi dumneata o creştere de salariu? Va trebui să ne asumăm sarcini în plus, în afară de cazul în care angajează pe cineva şi asta s-ar putea să nu fie uşor. E exact aşa cum aţi zis. Trei morţi în două luni. Poate că oamenii se vor gîndi mai bine dacă să lucreze aici sau nu.

Domnişoara Blackett începuse să scrie la calculator, cu ochii fixaţi pe carnetul de stenograme.

– Nu, mulţumesc, Mandy. Eu nu profit de pe urma patronilor mei în momentele lor cele mai grele. Eu am principii.

– Ei bine, vă puteţi permite, îndrăznesc să spun. Mie mi se pare că ei au profitat de pe urma dumitale de mai bine de douăzeci de ani. Dar, mă rog, cum doriţi. Eu o sun pe doamna Crealey şi după aceea mă duc să fac o cafea.

Mandy încercase să sune la biroul doamnei Crealey înainte de a pleca de acasă, dar nu răspunsese nimeni. Acum însă îi răspunse şi Mandy îi dădu noile veşti pe scurt, nepovestind decît faptele în sine, omiţînd orice referire la propriile emoţii. Cum domnişoara Blackett asculta cu o dezaprobare înfrînată, era mai înţelept să fie cît de concisă şi de francă posibil. Amănuntele puteau să aştepte pentru întîlnirea lor din seara aceea.

– Am cerut o mărire de salariu, zise ea. Îmi mai dau zece lire pe săptămînă. Da, aşa am crezut şi eu. Nu, am zis că mai rămîn. Voi veni la birou imediat ce termin lucrul şi putem să discutăm.

Puse receptorul în furcă. Se gîndi că era o dovadă în plus a stării ciudate de spirit a domnişoarei Blackett că omisese să îi spună că telefonul nu trebuia folosit pentru apeluri personale.

În bucătărie se găseau mai mulţi oameni decît era normal la acea oră, înainte de zece. Angajaţi care preferau să îşi facă singuri cafeaua de dimineaţă, mai degrabă decît să trebuiască să plătească săptămînal contribuţia pentru cafeaua pregătită de doamna Demery, rareori apăreau în bucătărie înainte de ora unsprezece. Oprindu-se pentru o clipă în faţa uşii înainte de a intra, Mandy auzi zumzetul scăzut al vocilor care bîrfeau. Dar în momentul în care deschise uşa, sunetul încetă şi toţi îşi ridicară privirile cu vinovăţie, salutînd-o după aceea cu uşurare şi cu o atenţie măgulitoare. Doamna Demery era bineînţeles acolo, cu Emma Wainwright, fosta asistentă personală anorexică a domnişoarei Etienne, care acum lucra pentru domnişoara Peverell, şi mai erau cu ele Maggie FitzGerald şi Amy Holden de la Publicitate, domnul Elton de la contracte şi drepturi de

autor şi Dave de la depozit, care se pare că venise de la numărul 10 cu pretextul neconvingător că în depozit nu mai era lapte. Se simţea un miros puternic de cafea şi cineva prăjise pîine. Bucătăria avea un aer confortabil, conspirativ, dar chiar şi aici Mandy simţi prezenţa fricii.

– Ne-am gîndit că poate nu vei veni azi, spuse Amy. Biata Mandy! Cred că a fost absolut înfiorător. Eu, una, aş fi murit. Dacă e un cadavru în Innocent House sau prin jurul clădirii, putem conta pe tine să-l găseşti. Ei, hai acum, zi! S-a înecat, s-a spînzurat, sau cum? Nici unul dintre asociaţi nu vrea să ne spună nimic.

Mandy ar fi putut remarca faptul că nu ea fusese cea care găsise cadavrul lui Gerard Etienne. În schimb, le povesti ce se întîmplase în seara precedentă dar, chiar în timp ce vorbea, îşi dădea seama că îi dezamăgea. De abia aşteptase acest moment, dar acum, că era centrul curiozităţii lor, simţi o reticenţă ciudată să le întărîte imaginaţia, aproape ca şi cum ar fi fost ceva indecent în a transforma moartea doamnei Carling într-un subiect de bîrfă. Imaginea chipului ei lipsit de viaţă, plin de apă, cu machiajul spălat de apele fluviului, astfel că părea despuiată şi neajutorată în urîţimea sa, plutea între ea şi ochii lor lacomi. Nu înţelegea ce se întîmpla cu ea, de ce îi erau atît de învălmăşite sentimentele, de ce erau atît de tulburătoare prin perplexitatea lor. Ceea ce îi spusese domnişoarei Blackett era adevărat; nici măcar nu o cunoscuse pe doamna Carling. Nu avea cum să simtă durere. Nu avea nici un motiv să se simtă vinovată. Atunci ce anume simţea?

Doamna Demery era nefiresc de tăcută. Aranja în tăcere ceştile şi farfurioarele pe cărucior, dar ochii ei mici şi ageri îi zburau de pe un chip pe altul de parcă fiecare avea un secret pe care l-ar fi putut rata printr-un singur moment de neatenţie.

– Ai citit biletul de adio, Mandy? întrebă Maggie.

– Nu, dar l-a citit domnul de Witt. Nu era vorba decît de cît de rău s-au purtat cu ea asociaţii, cum avea să se răzbune. „O să fac numele lor de ruşine“ cred că aşa ceva a scris. Nu-mi amintesc exact.

– Tu ai cunoscut-o mai bine ca majoritatea, Maggie, zise domnul Elton. Ai fost cu ea în turneul acela mare de publicitate de acum optsprezece luni. Ce fel de femeie era?

– Nu făcea deloc probleme. Eu m-am înţeles bine cu Esmé. Era uneori cam pretenţioasă, dar am fost în turnee cu scriitori mult mai dificili. Şi chiar ţinea la fanii ei. Nimic nu era un efort prea mare. Întotdeauna avea un cuvînt pentru ei cînd stăteau la rînd la o semnare de carte şi personaliza fiecare autograf, scria orice doreau ei. Nu ca Gordon Holgarth. De la el nu obţine nimeni decît o semnătură mîzgălită, o încruntare şi fum de trabuc în faţă.

– Ţi s-a părut că e genul de persoană care să se sinucidă?

– Există un anumit gen? Nu sînt prea sigură ce vrei să spui cu asta. Dar, dacă mă întrebi dacă am fost surprinsă că s-a sinucis, atunci răspunsul este da. Sînt surprinsă. Foarte surprinsă.

Vorbi şi doamna Demery în cele din urmă.

– Asta dacă a făcut-o ea.

– Sigur a făcut-o ea, doamnă Demery. A lăsat un bilet.

– Un bilet tare ciudat, dacă ce-şi aminteşte Mandy e adevărat. Ar trebui să arunc şi eu o privire pe el înainte să fiu mulţumită. Şi e clar că poliţia nu-i mulţumită. Dacă ar fi, n-ar mai fi luat şalupa, nu?

– De aceea am fost luaţi de la Charing Cross de taxiuri şi nu în şalupă azi-dimineaţă? Eu am crezut că s-a stricat şalupa. Fred Bowling nu a pomenit de poliţie cînd l-am întîlnit.

– Cred că i s-a spus să nu zică nimic, sînt sigură. Dar au luat-o. Au venit dis-de-dimineaţă şi au remorcat-o cu o şalupă de-a lor. M-am gîndt eu că aşa or fi făcut cînd am văzut că nu era aici, aşa că l-am întrebat. Mi-a zis că e la Secţia de Poliţie Wapping.

Maggie turna apă fierbinte peste cafeaua măcinată. Făcu o pauză, cu ibricul în mînă.

– Doar nu vrei să zici, tanti D., că poliţia crede că doamna Carling a fost ucisă?

– Nu ştiu eu ce gîndeşte poliţia. Eu ştiu ce gîndesc eu. Nu era ea femeia care să se omoare, nu Esmé Carling.

Emma Wainwright era aşezată la capătul mesei, cu degetele scheletice încleştate în jurul cănii de cafea. Nu făcuse nici o încercare să bea, ci se holba ca vrăjită în spuma subţire de lapte.

– Acesta e al doilea cadavru pe care l-ai găsit de cînd ai venit la Innocent House, Mandy, zise ea cu vocea aspră şi guturală cînd îşi ridică în sfîrşit privirea. Nu am avut niciodată probleme de genul ăsta înainte. O să-ţi zică lumea de acuma Secretara Morţii. Dacă mai continui tot aşa, îţi va fi foarte greu să-ţi mai găseşti vreo slujbă.

– Nu aşa de greu pe cît îţi va fi ţie, se răsti Mandy, turbată de furie. Eu cel puţin nu arăt de parcă tocmai am ieşit dintr-un lagăr de concentrare. Ar trebui să te uiţi la tine. Arăţi dezgustător.

Pentru cîteva secunde se lăsă o tăcere îngrozitoare. Şase perechi de ochi aruncară cîte o privire rapidă către Emma, întorcîndu-se apoi imediat într-o parte. Aceasta rămase în scaun împietrită pentru cîteva clipe şi apoi se ridică brusc în picioare, împleticindu-se, şi azvîrli ceaşca de cafea în cealaltă parte a încăperii direct în chiuvetă, unde se sparse spectaculos. Apoi scoase un vaiet ascuţit, izbucni în plîns şi se năpusti afară din bucătărie. Amy scoase un mic ţipăt şi îşi şterse cîţiva stropi de cafea fierbinte de pe obraz.

– N-ar fi trebuit să spui aşa ceva, Mandy, zise Maggie, şocată. Asta a fost o cruzime. Emma e bolnavă. Nu are ce face.

– Binînţeles că are. Nu face decît să supere oamenii. Şi ea a început cearta. Ea mi-a zis Secretara Morţii. Eu nu sînt piază rea. Nu e vina mea că i-am găsit.

– Crezi că ar trebui să merg la ea? întrebă Amy, uitîndu-se la Maggie.

– Mai bine las-o singură. Ştii cum e. E supărată că domnişoara Claudia a luat-o pe Blackie să-i fie asistentă personală şi nu pe ea. I-a zis deja domnişoarei Claudia că vrea să plece la sfîrşitul săptămînii. Dacă vrei să ştii ce cred eu, este pur şi simplu speriată. Nici nu sînt sigură că o condamn.

Sfîşiată între nevoia de a-şi găsi scuze şi remuşcare – cu atît mai dezagreabilă cu cît o încerca atît de rar –, Mandy simţi că şi

ei i-ar face plăcere să simta uşurarea de a azvîrli cu vase prin cameră şi de a izbucni în plîns. Oare ce li se întîmpla tuturor, la Innocent House, ei însăşi? Asta era ceea ce făcea din oameni moartea violentă? Se aşteptase ca această zi să fie plină de o agitaţe plăcută, cu bîrfe inofensive şi speculaţii, să se găsească în centrul atenţiei şi toţi să o asculte încîntaţi. În loc de asta, fusese un coşmar de la început.

Uşa se deschise şi apăru domnişoara Etienne.

– Maggie, Amy şi Mandy, aveţi treabă de făcut, zise ea cu răceală. Dacă nu aveţi intenţia să o faceţi, mai bine aţi spune de la început şi v-aţi duce acasă.

55

Dalgliesh le spusese că voia să se întîlnească cu toţi asociaţii în sala de consiliu la ora trei şi că domnişoara Blackett ar trebui să fie şi ea acolo. Nici unul dintre ei nu aduse nici o obiecţie nici convocării, nici propunerii de a fi şi ea prezentă. Înmînaseră cu toţii hainle pe care le purtau cînd găsiseră cadavrul lui Esmé Carling fără ceartă sau întrebări. Dar asta nici nu era surprinzător, erau toţi oameni inteligenţi. Nu avuseseră nevoie să întrebe de ce. Nici unul dintre ei nu pretinsese prezenţa unui avocat, şi Kate se întrebă dacă nu cumva se temeau că asta ar părea suspect de prematur, dacă aveau încredere în capacitatea lor de a avea grijă de propriile interese, sau aveau încredere în faptul că erau nevinovaţi.

Dalgliesh şi Kate stăteau de aceeaşi parte a mesei cu asociaţii şi domnişoara Blackett şedea în faţa lor. La ultima întîlnire în sala de consiliu, după moartea lui Gerard Etienne, Kate fusese conştientă de amestecul de emoţii care-i copleşise: curiozitate, şoc, durere şi teamă. Acum singurul lucru pe care îl putea simţi la ei era frica. Era ca o boală contagioasă. Părea că se molipsiseră unul pe celălalt, şi chiar şi aerul din încăpere. Numai domnişoara Blackett o exterioriza. Dauntsey părea foarte bătrîn şi stătea cu

resemnarea unui pacient geriatric care așteaptă să fie primit la doctor. De Witt se așezase aproape de Frances Peverell. Ochii lui erau atenți, ascunși pe jumătate pe sub pleoapele coborîte. Domnișoara Blackett stătea aplecată înainte în scaunul ei cu atenția fremătătoare a unui animal prins în capcană. Avea chipul foarte alb, dar din cînd în cînd niște pete febrile i se răspîndeau pe obraji și frunte ca simptomele unei boli. Frances Peverell era trasă la față și își trecea mereu limba peste buze. De cealaltă parte a ei, Claudia Etienne era aparent cea mai stăpînă pe sine. Arăta tot atît de elegantă ca întotdeauna și Kate observă că își aplicase machiajul cu mare grijă și se întrebă dacă fusese un gest de sfidare sau o încercare măruntă, dar curajoasă de a transmite un sentiment de normalitate asupra haosului psihologic din Innocent House.

Dalgliesh așezase pe masă ultimul mesaj al lui Esmé Carling. Acum era acoperit de o folie transparentă de plastic. Îl citi cu voce tare, cu un glas aproape lipsit de orice expresie. Nimeni nu zise nimic. Apoi, fără să îl comenteze, spuse:

– Credem că doamna Carling a venit la Innocent House în seara morții domnului Etienne.

– Esmé a fost aici? zise Claudia, cu vocea aspră. De ce?

– Presupunem că pentru a vorbi cu fratele dumneavoastră. Este acest lucru atît de improbabil? Aflase cu doar o zi înainte că noul ei roman fusese refuzat de Peverell Press. Încercase să discute cu domnul Etienne chiar în acea dimineață, dar domnișoara Blackett o împiedicase.

– Dar era la ședința asociaților! exclamă Blackie. Nimeni nu întrerupe o ședință a asociaților! Mi s-a spus foarte clar să nu transmit nici măcar apeluri telefonice urgente.

– Nimeni nu dă vina pe dumneata, Blackie, o liniști Claudia, cu vocea nerăbdătoare. Bineînțeles că ai avut dreptate să nu-i dai voie femeii să treacă.

Dalgleish continuă ca și cum nu ar fi existat nici o întrerupere:

– S-a dus din această clădire direct pe Liverpool Street și apoi la semnarea de carte de la Cambridge, numai ca să afle acolo că

de aici se trimisese un fax care o anulase. Este oare plauzibil că s-a dus liniştita acasa şi nu a făcut nimic? O cunoşteaţi cu toţii. Nu e mult mai probabil că a venit aici, să încerce din nou să se confrunte cu domnul Etienne, sosind la o oră cînd se aştepta sa-l găsească singur, neprotejat de secretara lui? Se pare că era un fapt general cunoscut ca lucra pînă tîrziu în zilele de joi.

– Dar voi trebuie să fi verificat, nu-i aşa? întrebă de Witt. Aţi întrebat-o unde a fost în seara aceea? Dacă bănuiaţi serios că Gerard a fost ucis, atunci Esmé Carling trebuia să fie una dintre suspecţi.

– Am verificat. Ne-a oferit un alibi foarte convingator, un copil care a pretins că a petrecut toată perioada dintre ora şase şi jumătate şi miezul nopţii împreuna cu ea în apartamentul ei. Numele ei este Daisy şi ne-a spus tot ce ştia. Doamna Carling a convins-o sa îi ofere un alibi pentru noaptea aceea şi a recunoscut faţa de ea ca a fost la Innocent House.

– Şi acum binevoiţi în sfîrşit sa ne spuneţi şi nouă, zise Claudia. Ei, domnule comandant, asta chiar că e o schimbare. Ar fi şi timpul sa ni se spună şi nouă ceva pozitiv. Gerard a fost fratele meu. Aţi sugerat încă de la început că moartea lui nu a fost un accident şi nu pareţi nici acum mai aproape de a explica cum şi de ce a murit.

– Nu fi naivă, Claudia, rosti de Witt, încet. Domnul comandant nu ne spune aceste lucruri din consideraţie faţă de sentimentele tale de soră. Ne spune că fetiţa aceea, Daisy, a fost interogată şi ca le-a spus tot ce ştia, aşa ca nu are nici un sens sa încerce cineva sa o gaseasca, sa o corupa, să o mituiasca sau sa o faca să taca în vreun fel.

Implicaţia cuvintelor sale era limpede şi atît de îngrozitoare, încît Kate se aşteptă sa auda un cor de proteste revoltate. Nu se auzi nici unul. Claudia roşi puternic şi arata ca şi cum era pe punctul să protesteze totuşi, dar apoi se razgîndi. Restul asociaţilor îngheţară în linişte, aparent nedorind sa îşi întîlnească unul altuia privirile. Era ca şi cum acea remarcă deschisese

perspectiva unor ipoteze atît de nebinevenite şi de oribile, încît era mai bine să le lase neexplorate.

Dauntsey vorbi cu o voce puţin prea bine controlată:

– Deci aveţi un suspect despre care ştiţi că a fost acolo şi probabil la ora relevantă. Dacă nu avea nimic de ascuns, de ce nu a spus pe faţă că a fost aici?

– Şi e ciudat dacă stăm să ne gîndim şi cît de tăcută a fost de atunci, adăugă de Witt. Presupun că nu credeai că o să primeşti o scrisoare de condoleanţe, Claudia, dar m-aş fi aşteptat la vreun cuvînt, poate la o nouă încercare să ne facă să-i acceptăm romanul.

– Probabil a crezut că are mai mult tact dacă aşteaptă puţin timp, zise Frances. Ar fi arătat a nesimţire curată dacă ar fi început să ne bată la cap aşa de curînd după moartea lui Gerard.

– Ar fi fost, cu siguranţă, momentul cel mai puţin propice să încerce să ne facă să ne răzgîndim, adăugă de Witt.

– Nu ne-am fi răzgîndit, spuse Claudia cu asprime. Gerard avea dreptate. E o carte proastă. Nu ar fi făcut decît să ne strice reputaţia, şi pe a ei de altfel.

– Dar am fi putut să o refuzăm cu mai multă blîndeţe, să vorbim cu ea, să încercăm să-i explicăm, interveni Frances.

– Pentru numele lui Dumnezeu, Frances! exclamă Claudia, întorcîndu-se spre ea. Nu începe iar cu aceleaşi argumente. La ce ar fi folosit? Refuzul e tot refuz. Ar fi urît hotărîrea noastră, chiar dacă i-am fi spus-o la o masă cu şampanie şi homar thermidor la Claridges.

Dauntsey părea să urmărească un fir de gîndire personal.

– Nu înţeleg cum ar fi putut Esmé Carling să aibă ceva de-a face cu moartea lui Gerard, zise el. Dar presupun că e posibil să fi fost ea cea care i-a învîrtit şarpele în jurul gîtului. Asta ar părea mult mai mult stilul ei.

– Vrei să spui că a găsit cadvrul şi s-a hotărît să adauge un comentariu personal, ca să zic aşa? întrebă Claudia.

– Dar nici asta nu e prea probabil, nu? continuă Dauntsey. Gerard trebuie să fi fost încă în viaţă cînd a sosit ea aici. Presupun că el a fost cel care-a lăsat-o înăuntru.

– Nu neapărat, zise Claudia. Ar fi putut lăsa uşa deschisă sau întredeschisă în noaptea aceea. Nu e deloc probabil ca Gerard să fi fost neglijent în privinţa siguranţei, dar nu e imposibil. Ar fi putut intra cumva în clădire după ce el murise deja.

– Dar chiar dacă ar fi intrat, spuse de Witt, de ce să fi urcat pînă la etaj în camera arhivelor?

Pentru moment păreau să fi uitat prezenţa lui Dalgliesh şi a lui Kate.

– Să-l caute pe el, zise Frances.

– Dar nu ar fi fost mult mai normal să-l aştepte să se întorcă în biroul lui? întrebă Dauntsey. Ar fi ştiut că era undeva în clădire. Avea haina agăţată încă pe spătarul scaunului. Mai devreme sau mai tîrziu trebuia să se întoarcă. Şi apoi mai e şi şarpele. De unde să fi ştiut ea unde să-l găsească?

După ce îşi demolase astfel propria ipoteză, Dauntsey se cufundă din nou în tăcere. Claudia aruncă o privire fiecărui asociat, invitîndu-i parcă în tăcere să fie de acord cu cele ce urma să propună ea în continuare. Apoi se uită direct la Dalgliesh.

– Înţeleg în ce fel pune sinuciderea ei într-o nouă lumină această informaţie că Esmé Carling a fost în Innocent House în noaptea în care a murit Gerard. Dar oricum ar fi murit ea, nu are nici o legătură cu asociaţii. Noi putem toţi să ne demonstrăm toate mişcările din seara trecută.

„Nu vrea să spună cuvîntul alibi", se gîndi Kate.

– Eu am fost cu logodnicul meu, continuă Claudia. Frances şi James erau împreună, Gabriel era cu Sydney Bartrum. Se întoarse spre el, cu glasul dintr-odată dur. Ai fost foarte curajos, Gabriel, să mergi pe jos la Sailor's Return atît de curînd după ce ai fost jefuit.

– Umblu pe jos prin capitala asta de mai bine de şaizeci de ani. Un jaf pe stradă nu o să mă oprească.

– Şi a fost foarte convenabil că s-a întîmplat să pleci exact cînd sosea taxiul lui Esmé.

– Neprevăzut, Claudia, nu convenabil, spuse de Witt cu glas scăzut.

Dar Claudia se uita la Dauntsey ca la un străin.

– Şi cei de la local ar putea să confirme cînd ai sosit tu şi Sydney. Dar este cel mai aglomerat bar de pe Tamisa şi cu tejgheaua din faţă cea mai lungă, şi are şi acces de pe aleea de la fluviu, şi aţi sosit acolo separat. Mă îndoiesc că ar fi în stare să fie siguri de amănunte chiar şi în cazul în care îşi aminteşte vreunul dintre cei de acolo de doi clienţi anume. Presupun că nu aţi făcut nimic să atrageţi atenţia?

– Nu aceasta a fost intenţia noastră, cînd ne-am dus acolo, zise Dauntsey încet.

– Şi de ce v-aţi dus? Nu ştiam că frecventezi Sailor's Return. Nu m-aş fi gîndit că acela e genul tău favorit de cîrciumă. E mult prea gălăgioasă. Şi nici nu ştiam că tu şi Sydney sînteţi amici de pahar.

Kate se gîndi că părea să fi declanşat brusc un război personal. Auzi exclamaţia nefericită, abia auzită a lui Frances:

– Oh, nu! Te rog, nu face asta!

– Alibiul tău e mai vrednic de încredere, Claudia? întrebă de Witt.

– Sau al tău, dacă tot veni vorba, replică Claudia, întorcîndu-se spre el. Vrei să spui că Frances nu ar minţi pentru tine?

– Poate. Nu ştiu. Din întîmplare însă, nu e nevoie să o facă. Am fost împreună de la ora şapte.

– Neobservînd nimic, zise Claudia. Nevăzînd nimic, neauzind nimic. Complet preocupaţi numai unul de celălalt. Înainte să apuce de Witt să răspundă ceva, Claudia continuă: E ciudat, nu-i aşa, cum încep nişte întîmplări atît de majore cu nişte lucruri atît de mărunte. Dacă cineva nu ar fi trimis faxul acela anulînd semnarea de carte a lui Esmé, aceasta poate nu ar mai fi venit aici în seara aceea, nu ar fi văzut ceea ce a văzut şi poate că nu ar fi murit.

Blackie nu mai putea să suporte antipatia lor de-abia ascunsă, şi acum această oroare. Sări în picioare şi strigă:

– Terminaţi, vă rog, terminaţi! Şi nu e adevărat. S-a sinucis. Mandy a găsit-o. Mandy a văzut. Ştiţi că s-a sinucis. Faxul nu a avut nimic de-a face cu asta.

– Bineînţeles că s-a sinucis, replică tăios Claudia. Orice altă idee e doar o fantezie atrăgătoare pentru poliţie. De ce să accepţi sinuciderea cînd poţi alege o variantă mult mai interesantă? Şi faxul acela o fi fost ultima picătură pentru Esmé. Oricine l-a trimis poartă o mare responsabilitate.

Se uita fix la Blackie şi capetele celorlaţi se întoarseră spre ea ca şi cum Claudia ar fi tras de un fir invizibil.

– Tu ai fost! zise dintr-odată Claudia. M-am gîndit eu. Tu ai fost, Blackie! Tu l-ai trimis!

Priviră îngroziţi cum Blackie îşi deschise gura foarte încet, fără' să scoată însă nici un sunet. Părură să treacă minute întregi, nu numai secunde, cît rămase încremenită aşa, şi apoi izbucni brusc în hohote incontrolabile de plîns. Claudia se ridică în picioare şi o prinse de umeri. Pentru o clipă păru să vrea să o scuture.

– Dar celelalte farse? Dar şpalturile schimbate, gravurile furate? Tot tu ai fost?

– Nu! Nu, vă jur. Numai faxul. Nimic altceva. Numai asta. A fost atît de răutăcioasă faţă de domnul Peverell. A spus nişte lucruri atît de oribile. Nu e adevărat că domnul Peverell credea că sînt o pacoste. El ţinea la mine. Se baza pe mine. Oh, Doamne, aş vrea să fiu şi eu moartă ca el!

Se ridică în picioare cu greu şi, încă plîngînd, se îndreptă împleticindu-se către uşă, ţinîndu-şi o mînă în faţă ca o oarbă care îşi pipăie drumul să nu se lovească. Frances se ridică pe jumătate din scaun şi de Witt era deja în picioare, cînd Claudia îl apucă de braţ cu forţă.

– Pentru numele lui Dumnezeu, James, las-o în pace. Nu toţi ne dorim să ne vărsăm amarul pe umărul tău. Unii dintre noi preferăm să ne îndurăm nefericirea singuri.

James se înroşi şi se aşeză imediat înapoi.

– Cred că ar fi mai bine să ne oprim acum. Cînd domnişoara Blackett va fi mai calmă, domnişoara inspector Miskin va vorbi cu ea.

– Felicitări, domnule comandant, zise de Witt. A fost o idee foarte isteață să ne puneți pe noi să vă facem treaba. Ar fi fost o dovada de bunatate să o interogați pe Blackie în privat, dar v-ar fi luat mai mult timp, nu-i așa? Şi poate că nici nu ați fi avut atîta succes.

– O femeie a murit și datoria mea este să descopăr cum și de ce, spuse Dalgliesh. Mă tem că bunătatea nu este prioritatea mea.

– Biata Blackie! zise Frances, cu ochii aproape în lacrimi, uitîndu-se la de Witt. Oh, Dumnezeule, oh, săraca de Blackie! Ce îi vor face?

Cea care îi răspunse însă fu Claudia:

– Inspectorul Miskin o va consola și apoi Dalgliesh o va interoga. Sau, dacă are noroc, invers. Nu ai de ce să-ți faci griji în privința lui Blackie. Nu va fi spînzurată că a trimis faxul acela, nu e nici măcar o încălcare a legii. Se întoarse cu o mișcare violentă către Dauntsey. Gabriel, îmi pare rău, îmi pare așa de rău. Iartă-mă, iartă-mă te rog. Nu știu ce m-a apucat. Oh, Doamne, trebuie să fim alături unul de altul acum. Cînd el nu îi răspunse, Claudia îi spuse aproape implorator: Nu crezi că a fost crimă, nu? Moartea lui Esmé, adică. Nu crezi ca a omorît-o cineva?

– L-ați auzit pe domnul comandant citindu-ne mesajul pe care ni l-a scris. Voua chiar vi s-a părut că acela era un bilet de sinucigaș?

56

Domnul Winston Johnson era un negru masiv, amabil, aparent neliniștit de faptul că se găsea într-o secție de poliție și că pierdea niște posibili clienți din cauza necesității de a se prezenta la Wapping. Avea o voce profundă și plăcută de bas, dar accentul era pur cockney. Cînd Daniel îi ceru scuze pentru că îi răpea din timpul de lucru, el răspunse:

– Nu prea cred c-am pierdut chiar așa de mult. În drum spre poliție, am luat niște clienți care voiau să meargă pe debarca-

derul Canary. Nişte turişti americani. Şi mi-au dat şi bacşiş bun. De aia am întîrziat un pic.

Daniel îi dădu fotografia lui Esmé Carling.

– Aceasta este clienta care ne interesează. Joi seara către Innocent Walk. O recunoşti?

Domnul Johnson luă fotografia în mîna stînga.

– Exact. Mi-a făcut semn la podul Hammersmith pe la şase jumate. Zicea că vrea să ajungă la numărul zece pe Innocent Walk la şapte treizeci. Nici o problemă. Nu avea cum sa dureze o oră întreagă, decît poate dacă era aglomeraţie foarte mare, sau era vreo alertă de bombă, sau dacă băieţii voştri au închis una dintre străzi. Am făcut timp bun.

– Vreţi să spuneţi că aţi ajuns acolo înainte de şapte treizeci.

– Aş fi ajuns, dar a bătut în geam cînd am ajuns lîngă Turn şi a zis că nu voia să ajungem prea devreme. Mi-a zis sa pierd un pic de timp pe altundeva. Am întrebat-o unde ar vrea să mearga şi a zis: „Oriunde, atîta timp cît ajungem la Innocent Walk la şapte treizeci". Aşa că am dus-o pînă la Insula Cîinilor şi m-am mai plimbat un pic pe acolo, apoi am venit înapoi pe autostradă. Chestia asta i-a umflat un pic tariful, dar nu cred ca asta o interesa pe ea. Optsprezece lire a costat-o cu totul, şi mi-a dat şi bacşiş.

– Pe unde aţi venit la Innocent Walk?

– Am ieşit de pe autostradă pe Garnet Street, apoi la dreapta de Wapping Wall.

– Aţi văzut pe cineva mai deosebit?

– Pe cineva mai deosebit? Erau vreo doi-trei tipi pe-acolo, dar n-aş putea spune că am observat pe cineva deosebit. Doar mă uitam la drum, nu?

– Doamna Carling a vorbit cu dumneata în timpul calătoriei?

– Numai ce v-am zis deja, că nu vrea să ajungă la Innocent Walk decît la şapte jumate, aşa că să mă plimb prin jur, aşa ceva.

– Şi eşti sigur că a vrut să meargă la Innocent Walk, nu la Innocent House?

– A zis s-o las la numărul zece şi eu la numărul zece am lăsat-o. Lîngă poarta de fier forjat de la capătul lui Innocent Passage. Mie mi s-a părut că îi era frică să meargă mai mult în

jos pe Innocent Walk. A bătut în geam imediat ce am luat curba şi a zis că numai pînă acolo vrea.

– Ai văzut cumva dacă poarta către Innocent Passage era deschisă?

– Nu stătea larg deschisă. Asta nu înseamnă că era încuiată.

Daniel puse următoarea întrebare ştiind care va fi răspunsul, dar avînd nevoie de o declaraţie oficială.

– Nu a menţionat cumva de ce voia să meargă pe Innocent Walk, dacă se întîlnea cu cineva, de exemplu?

– Asta nu era treaba mea, nu crezi, şefule?

– Poate că nu, dar clienţii mai stau de vorbă uneori, nu?

– Ba da, şi încă al naibii de mult uneori, cîţiva dintre ei. Dar asta nu s-a pus pe discuţii. N-a făcut decît să stea acolo şi să-şi strîngă la piept gentoiul ăla imens.

– Această geantă? îl întrebară, dîndu-i încă o fotografie.

– Poate. Aşa cumva arăta. Înţelegeţi că n-aş putea jura că asta e.

– Geanta arăta plină, ca şi cum căra în ea ceva greu sau voluminos?

– Habar n-am, amice. Dar am observat că avea o curea peste umăr şi că era mare.

– Şi poţi jura că ai dus-o pe femeia aceasta de la Hammersmith la Innocent Walk joi şi că ai lăsat-o în viaţă la capătul lui Innocent Passage la şapte treizeci?

– Ei, na, doar sigur că n-am lăsat-o moartă. Da, pot jura toate astea fără nici o problemă. Vreţi să vă dau o declaraţie?

– Ne-aţi fost de mare ajutor, domnule Johnson. Da, am dori o declaraţie. O vom întocmi în biroul de alături.

Domnul Johnson ieşi însoţit de detectivul de serviciu. Aproape imediat după aceea se deschise uşa şi sergentul Robbins îşi vîrî capul înăuntru. Nu se strădui cîtuşi de puţin să îşi mascheze entuziasmul.

– Am verificat traficul pe fluviu, domnule. Tocmai am primit un telefon de la conducerea portului. Este răspunsul la apelul nostru de acum o oră. Şalupa lor, *Royal Nore*, a trecut pe lîngă Innocent House noaptea trecută. Preşedintele lor avea o

petrecere privată la bord. Masa a fost la ora opt şi trei dintre oaspeţi voiau neapărat să vadă Innocent House, aşa că au ieşit pe punte. Ei cred că era aproximativ opt fără douăzeci. Pot să jure, domnule, că nu era nici un cadavru atîrnat acolo atunci şi că nu au văzut pe nimeni în curtea din faţă. Şi mai e ceva, domnule. Sînt absolut siguri că şalupa era la stînga, nu la dreapta scărilor. Adică la stînga privind dinspre fluviu.

– Oh, sărăcia naibii! zise Daniel încet. Deci instinctul lui AD a fost corect. A fost omorîtă pe şalupă. Criminalul a auzit apropiindu-se barca conducerii portului Londrei şi a ţinut cadavrul ascuns înainte să o spînzure.

– Dar de ce de partea aceea a grilajului? De ce să mute şalupa?

– În speranţa că nu ne vom da noi seama că acolo a fost omorîtă. Ultimul lucru pe care îl dorea era să mişune poliţia pe şalupa aceea. Şi mai e ceva. S-a întîlnit cu ea lîngă porţile de fier forjat de la capătul lui Innocent Passage. Avea o cheie şi a aşteptat-o acolo, în dreptul intrării laterale. Era mai sigur pentru el să stea în partea aceea a curţii, cît mai departe posibil de Innocent House şi de numărul doisprezece.

Robbins se gîndise la o obiecţie.

– Dar nu a fost riscant să mute şalupa? Domnişoara Peverell şi domnul de Witt ar fi putut auzi ceva din apartamentul ei. Dacă auzeau ceva, evident că ar fi venit să investigheze.

– Ei pretind că nici măcar nu ar fi putut auzi un taxi decît dacă ar fi venit efectiv pe pavajul din Innocent Lane. Asta se poate verifica, bineînţeles. Dacă au auzit un motor atunci probabil au crezut că era o şalupă oarecare pe fluviu. Aminteşte-ţi că aveau perdelele trase. Bineînţeles că mai există o posibilitate.

– Care anume, domnule?

– Că ei au fost cei care au mutat şalupa.

57

Nu era decît 17.30 sîmbătă, în mod normal o zi aglomerată, dar magazinul era încuiat, cu placa pe care scria închis atîrnata

pe geamul de la uşa. Claudia apăsa pe soneria de lîngă uşă şi în cîteva secunde aparu Declan care îi descuie. De îndată ce Claudia intră, Declan se uită în amîndouă direcţiile pe stradă şi apoi încuie uşa la loc în urma ei.

– Unde e domnul Simon? întreba ea.

– La spital. De acolo vin şi eu. E foarte bolnav. Crede că are cancer.

– Şi ei ce spun, cei de la spital?

– Că au de gînd sa-i facă nişte analize. Mi-am dat seama din atitudinea lor că sînt de parere că e grav. L-am pus să-l sune pe doctorul Cohen – medicul lui de familie – azi-dimineaţă, şi acesta a zis: „Pentru numele lui Dumnezeu, de ce nu ai venit să mă vezi mai repede?“ Simon ştie că nu o să mai iasă viu din spitalul acela, mi-a spus-o chiar el. Ascultă, hai mai bine în camera din spate, OK? Va fi mai confortabil acolo.

Nici nu o sărută, nici nu o atinse.

„Vorbeşte cu mine de parca aş fi o clientă, se gîndi Claudia. S-a întîmplat ceva cu el, ceva mai grav decît boala bătrînului Simon.“ Nu îl mai văzuse niciodata astfel. Părea să fie cuprins de un amestec de agitaţie şi groaza. Ochii păreau să-i fie aproape salbatici şi pielea îi stralucea de transpiraţie. Putea să-i simtă mirosul, un miros straniu, animalic. Îl urmă în seră. Toate cele trei radiatoare electrice fixate pe pereţi erau aprinse şi în încăpere era extrem de cald. Obiectele familiare păreau ciudate, micşorate, ramăşiţele meschine ale unor vieţi neimportante şi moarte.

Claudia nu se aşeză, ci ramase în picioare uitîndu-se la el. Declan nu parea să fie în stare să stea pe loc, mergînd înainte şi înapoi în cei cîţiva metri de spaţiu gol ca un animal prins în cuşcă. Era îmbracat mai elegant decît de obicei, şi cravata şi sacoul nu se potriveau cu neliniştea sa aproape maniacă, cu părul răvaşit. Se întrebă de cît timp bea. O sticlă de vin goală pe trei sferturi, cu un singur pahar murdar, se găsea pe o masă încărcată cu diverse obiecte. Brusc, Declan se opri din mersul său neliniştit de colo-colo şi se întoarse spre ea, iar Claudia îi văzu în privire un amestec de rugăminte, ruşine şi frică.

– A fost poliţia pe aici, zise el. Ascultă, Claudia, a trebuit să le spun despre ce s-a întîmplat joi, în noaptea cînd a murit Gerard. A trebuit să le spun că m-ai lăsat la Cheiul Turnului, că nu am fost împreună toată seara.

– A trebuit? întrebă ea. Cum adică, a trebuit?

– M-au forţat să le spun.

– Cu ce, menghine de degete şi cleşti înroşiţi în foc? Ţi-a răsucit Dalgliesh braţele la spate şi te-a plesnit peste faţă? Te-au dus la închisoarea din Notting Hill şi te-au caftit, fiind suficient de isteţi să nu lase nici o urmă? Ştim şi noi cît de bine se pricep la chestii din astea, doar ne uităm la televizor.

– Dalgliesh nu a fost aici. N-a fost decît evreiaşul şi sergentul. Claudia, tu nu-ţi dai seama cum a fost. Ei cred că scriitoarea aceea Esmé Carling a fost omorîtă.

– Nu au cum să ştie asta.

– Îţi spun eu, asta cred ei. Şi ştiu şi că am avut un motiv ca să-l ucid pe Gerard.

– Dacă a fost ucis.

– Ştiu că aveam nevoie de bani, că tu mi-ai promis ca o să mi-i obţii. Am fi putut ancora şalupa la Innocent House şi s-o fi făcut împreună.

– Atîta doar că nu am făcut-o.

– Ei nu cred asta.

– Ţi-au spus ei asta direct, chiar şi numai o parte?

– Nu, dar nu a fost nevoie. Am putut vedea şi eu la ce se gîndeau.

– Ascultă, îi spuse ea cu răbdare. Dacă te-ar fi banuit cu adevărat ar fi trebuit să te interogheze la secţia de poliţie după ce ţi-au citit drepturile şi să înregistreze tot ce zici pe casetă. Aşa au făcut?

– Bineînţeles că nu.

– Nu te-au invitat să mergi cu ei la secţie, nu ţi-au zis că poţi să-ţi chemi un avocat?

– Nimic de genul ăsta. Însă la sfîrşit mi-au spus că trebuie să trec pe la Wapping să scriu o declaraţie.

– Deci ce-au făcut, de fapt?

– M-au tot întrebat de nu știu cîte ori dacă sînt sigur că am fost împreună tot timpul, dacă m-ai adus aici cu mașina de la Innocent House. Mi-au repetat întruna că e mult mai bine să spun adevărul. Inspectorul a folosit cuvintele „complicitate la crimă“, sînt sigur că așa a zis.

– Chiar ești? Că eu nu sînt.

– Oricum, le-am zis.

Claudia îi răspunse încet, printre buze care nu mai păreau să îi aparțină cu totul.

– Nu-ți dai seama ce ai făcut? Dacă Esmé Carling a fost omorîtă, atunci probabil și Gerard a fost omorît, și dacă a fost, atunci aceeași persoană este responsabilă de amîndouă crimele. Ar fi o coincidență mult prea mare să existe doi ucigași în aceeași firmă. Tot ce ai reușit a fost să te faci suspect de două crime, nu numai de una.

Declan aproape plîngea.

– Dar eram împreună cînd a murit Esmé. Ai venit aici direct de la lucru. Eu ți-am deschis. Am fost împreună toată seara. Am facut dragoste. Le-am spus asta.

– Dar domnul Simon nu era aici cînd am sosit, nu-i așa? Nimeni nu m-a văzut în afară de tine. Așa că ce dovadă avem?

– Dar am fost împreună! Avem un alibi – amîndoi avem un alibi!

– Dar o să-l mai creadă acum poliția? Ai recunoscut că ai mințit în legătură cu noaptea cînd a murit Gerard; de ce n-ai minți și acum în legătură cu noaptea cînd a murit Esmé? Ai fost atît de dornic să-ți salvezi propria piele, că nici n-ai avut atîta bun-simț să-ți dai seama că n-ai făcut decît să te vîri singur și mai adînc în rahat.

Declan îi întoarse spatele și își mai turnă vin în pahar.

– Vrei și tu? o întrebă ridicînd sticla. Îți aduc și ție un pahar.

– Nu, mulțumesc.

Declan îi întoarse din nou spatele.

– Uite, zise el. Nu cred că e bine să ne mai vedem. Cel puțin, pentru o vreme. Vreau să spun, nu e bine să fim văzuți împreună pînă cînd se limpezește situația.

– S-a mai întîmplat şi altceva, nu-i aşa? zise ea. Nu e numai alibiul.

Chipul lui Declan se schimbă în mod aproape ridicol. Privirea încărcată de ruşine şi teamă fu înlocuită de o îmbujorare de entuziasm, de satisfacţie vicleană. „Cît de mult seamănă cu un copil“, se gîndi ea, întrebîndu-se ce nouă jucărie îi încăpuse pe mîini. Dar îşi dădea seama că dispreţul pe care îl simţea era mai degrabă faţă de ea însăşi decît faţă de el.

– Mai este ceva, recunoscu el, încercînd din toată inima să o facă să-l înţeleagă. Un lucru foarte bun, de fapt. E Simon. A trimis să i se aducă avocatul. Are de gînd să îşi facă un nou testament prin care să-mi lase mie întreaga afacere şi avere. La urma urmei, nici nu are cui să o lase, nu? N-are deloc familie. Ştie deja că nu va ajunge niciodată la tropice, aşa că mai bine mi-o lasă mie aşa cum e. Preferă să mi-o dea mie decît guvernului, oricum.

– Înţeleg, zise ea. Şi într-adevăr înţelegea. Nu-i mai era utilă. Nu mai avea nevoie de banii pe care îi moştenise ea de la Gerard. Îşi păstră vocea cît de calmă putu: Dacă poliţia chiar te suspectează şi pe tine, şi mă îndoiesc extrem de tare de asta, atunci faptul că nu mai sîntem văzuţi împreună nu va schimba absolut deloc situaţia. De fapt, cred că mai degrabă va face să parem şi mai suspecţi. Acesta este exact felul în care s-ar comporta doi oameni vinovaţi. Dar ai dreptate. Nu ne vom mai vedea de acum înainte, nu ne vom mai vedea niciodată de fapt, dacă e după mine. Nu ai nevoie de mine, şi eu sigur nu am nevoie de tine. Ai un anume farmec primitiv şi o oarecare abilitate de a oferi plăcere, dar, la urma urmei, nu eşti nici pe departe cel mai grozav amant de pe lume, nu crezi?

Claudia era surprinsă că putea merge la uşă fără să se împleticească, dar nu reuşi să deschidă încuietoarea fără greutate. Îşi dădu seama că Declan o urmase îndeaproape şi acum era chiar în spatele ei.

– Dar trebuie să înţelegi şi tu cum pare, zise el, aproape milogindu-se. M-ai rugat să mă duc pe fluviu cu tine. Ai zis că era important.

– A fost important. Urma să vorbesc cu Gerard după şedinţa asociaţilor, îţi aduci aminte? Am crezut că voi avea veşti bune să-ţi dau.

– Şi apoi m-ai rugat să-ţi ofer un alibi. Mi-ai zis să spun că am fost împreună pînă la ora două. M-ai sunat din camera arhivelor imediat ce ai fost singură cu cadavrul. Ai avut exact timpul necesar. Şi a fost primul lucru la care te-ai gîndit. Mi-ai zis ce să spun. M-ai obligat să mint.

– Şi bineînţeles că le-ai zis toate astea poliţiştilor.

– Îţi dai seama cum li s-a părut şi lor, cum i se va părea oricui. Ai luat şalupa înapoi singură. Ai fost singură la Innocent House cu Gerard. Ai moştenit apartamentul lui, acţiunile lui, banii de la asigurarea lui de viaţă.

Claudia simţi uşa în spatele ei. Îşi întoarse privirea spre el şi văzu cum ochii i se umpleau în sfîrşit de frică în timp ce o asculta pe ea vorbind.

– Şi atunci, nu ţi-e frică să fii cu mine? Nu eşti îngrozit la gîndul că eşti singur aici cu mine? Am omorît deja doi oameni, de ce crezi că mi-aş face griji pentru unul în plus? Poate că sînt o maniacă ucigaşă, la urma urmei, nu ai cum să ştii că nu sînt, nu-i aşa? Doamne, Declan! Chiar crezi că l-am omorît pe Gerard, un om care valora cît zece ca tine, numai ca să-ţi cumpăr ţie magazinul ăsta şi colecţia asta mizerabilă de gunoaie pe care le strîngi ca să încerci să te convingi că viaţa ta are vreun sens, că eşti un bărbat adevărat?

Nu îşi amintea cum deschisese uşa, dar o auzi închizîndu-se ferm în urma ei. Aerul nopţii i se păru extrem de rece şi îşi dădu seama că tremura violent. „Deci s-a terminat, se gîndi ea, s-a sfîrşit cu ceartă, insulte sexuale ieftine, umilinţă. Dar nu aşa se termină oricum întotdeauna?“ Îşi vîrî mîinile mai adînc în buzunarele hainei şi, strîngîndu-şi umerii şi ridicîndu-şi gulerul, se îndreptă cu paşi repezi şi hotărîţi spre maşină.

PARTEA A CINCEA

Bun de tipar

58

Era luni seara şi Daniel lucra singur în sala de arhive. Nu era sigur ce îl adusese înapoi la aceste rafturi înghesuite, încărcate pînă la refuz şi mirosind a mucegai, în afară poate de nevoia de a se autopedepsi. I se parea că nu putea să îşi scoata din minte nici măcar pentru o clipă greşeala cu alibiul lui Esmé Carling. Nu numai Daisy Reed îl înşelase, o făcuse şi Esmé Carling, şi cu ea nu ar fi trebuit să aibă rezerve să o preseze mai puternic. Dalgliesh nu mai făcuse nici o referire la această greşeală, dar era improbabil că va uita vreodată acest lucru. Daniel nu ştia ce era mai rău, abţinerea lui AD sau tactul lui Kate.

Lucră în continuare luînd fiecare teanc de aproximativ zece dosare în micul birou de arhive. Era suficient de cald; i se oferise un mic radiator electric. Dar camera nu era confortabila. Cum opreai radiatorul, frigul te lovea imediat; cum îl porneai, camera devenea imediat neplăcut de caldă. Daniel nu era superstiţios. Nu avea deloc senzaţia că fantomele morţilor îl priveau în timp ce-şi făcea munca lui singuratică şi metodică. Camera era mohorîtă, fără suflet, banală, netrezindu-i decît o vagă nelinişte născută în mod paradoxal nu de groaza, ci tocmai de absenţa ei.

Luase următoarea tranşă de dosare de pe raftul de sus, cînd observă în spatele lor un mic pachet învelit în hîrtie maro şi legat cu o sfoară veche. Îl scoase şi se aşeză la masă, străduindu-se sa desfacă nodurile. În cele din urmă, reuşi. Era o veche carte de rugăciuni legată în piele măsurînd aproximativ cincisprezece pe zece centimetri cu iniţialele F.P. gravate în aur pe coperta. Cartea de rugăciuni fusese mult folosită; iniţialele erau aproape indescifrabile. O deschise la prima pagină cafenie, cu hîrtia uscată de vreme, şi citi inscripţia de sus scrisă cu litere groase: „Tipărită de John Baskett, tipografii Excelenţelor Sale Maiestaţi Regale şi numiţi de Thomas Newcomb şi Henry Hills, decedaţi

1716. *Cum Privilegio*". Întoarse paginile cu un oarecare interes. La fiecare margine de jos şi, de asemenea, la mijlocul paginilor se găseau nişte linii subţiri de culoare roşie. Nu cunoştea decît în mică măsură cartea de rugăciuni anglicană, dar observă că exista un capitol special cu „Formă de rugăciune cu mulţumiri care trebuie spusă în fiecare an în cinci noiembrie, pentru fericita salvare a regelui James I şi a Parlamentului de la masacrul cel mai trădător şi sîngeros încercat vreodată prin foc de puşcă." Se îndoia că aceasta mai făcea încă parte din liturghia anglicană.

În acel moment o bucată de hîrtie căzu de la sfîrşitul cărţii. Era o hîrtie împăturită, mai albă decît paginile cărţii de rugăciuni, dar tot atît de groasă. Nu avea antet. Mesajul era scris cu cerneală neagră, cu o mînă nesigură, dar cuvintele erau tot atît de clare ca în ziua în care fuseseră scrise:

Eu, Francis Peverell, scriu aceasta cu mîna mea în ziua de patru a lunii septembrie 1850, la Innocent House, în ora ultimă a agoniei mele. Boala care a pus stapînire pe mine de optsprezece luni îşi va termina în curînd lucrarea şi prin mila lui Dumnezeu voi fi eliberat. Mîna mea a scris aceste cuvinte, „prin mila lui Dumnezeu" şi nu le voi şterge. Nu am nici puterea, nici timpul sa încep să scriu din nou. Dar tot ce mai pot aştepta de la Dumnezeu este sa se îndure să mă ia. Nu am speranţa raiului şi nici frică de chinurile iadului, deoarece am cunoscut chinurile iadului meu personal aici, pe pămînt, în ultimii cincisprezece ani. Am refuzat orice paliative pentru agonia mea de acum. Nu m-am atins de laudanum, care să-mi provoace uitarea. Moartea ei a fost mai milostiva decît a mea. Aceasta, mărturisirea mea, nu poate sa-mi aduca nici o uşurare a minţii sau a trupului, din moment ce nu am cautat iertarea şi nici nu mi-am marturisit pácatul vreunui suflet în viaţă. Nici nu am facut vreo reparaţie. Ce reparaţie poate face un om pentru uciderea soţiei sale?

Scriu aceste cuvinte deoarece dreptatea faţă de memoria ei cere ca adevărul sa fie spus. Şi totuşi, nu ma pot convinge să fac marturisiri publice, nici să ridic de pe amintirea ei pata sinuciderii. Am ucis-o pentru ca am avut nevoie de banii ei pentru a termina lucrările la Innocent House. Cheltuisem banii pe care îi adusese ca zestre în casatorie, dar mai existau şi alte fonduri blocate, la care nu aveam acces, dar care îmi reveneau la moartea ei. Mă iubea, dar nu a vrut să îmi dea banii aceia. Considera ca dragostea mea pentru Innocent

House era o obsesie şi un păcat. Se gîndea că ţin mai mult la Innocent House decît la ea şi la copiii noştri, şi avea dreptate.

Fapta nu ar fi putut fi mai simplă. Era o femeie rezervată, ale cărei timiditate şi lipsă de înclinaţie pentru tovărăşia oamenilor însemna că nu avea nici o cunoştinţă intimă. Toţi membrii familiei ei erau morţi. Servitorii ştiau că era nefericită şi, pregătindu-mă pentru moartea ei, am făcut confidenţe mai multor colegi şi prieteni de-ai mei că sînt îngrijorat de sănătatea şi de dispoziţia ei. În douăzeci şi patru septembrie, într-o seară paşnică de toamnă, am chemat-o la etajul trei spunîndu-i că am ceva să-i arăt. Eram singuri în casă, cu excepţia servitorilor. Am stat pe balcon şi ea a venit la mine. Era o femeie scundă şi subţire şi nu mi-a luat decît o secundă să o ridic cu forţa şi să o arunc peste balustradă către moarte. Apoi, fără să mă grăbesc, am coborît imediat la parter în bibliotecă şi am stat acolo, într-un fotoliu, citind în linişte, pînă au venit să-mi aducă vestea îngrozitoare. Nu am fost niciodată bănuit. De ce să fi fost? Doar nu erau să bănuiască de uciderea soţiei sale un bărbat atît de respectat.

Am trăit pentru Innocent House şi am ucis pentru ea, dar, de la moartea ei, casa nu mi-a mai adus nici o bucurie. Las această mărturisire pentru a fi înmînată fiecărei generaţii, fiului celui mai mare. Vă implor pe toţi cei care o citiţi să îmi păstraţi secretul. Va reveni prima dată fiului meu, Francis Henry, şi apoi cînd va veni vremea, fiului său, şi apoi tuturor descendenţilor mei. Nu am nici o speranţă pentru lumea aceasta sau cealaltă, şi nici un mesaj de dat. Scriu acest lucru pentru că este necesar să spun adevărul înainte de a muri.

În josul paginii erau semnătura şi data.

După ce citi această mărturisire, Daniel rămase nemişcat pentru două minute întregi, reflectînd. Se întrebă de ce îl afectaseră atît de puternic aceste cuvinte, spuse cu mai mult de un secol şi jumătate înainte. Simţea că nu avusese dreptul să le citească, că ceea ce trebuia să facă ar fi să pună la loc hîrtia în cartea de rugăciuni, să reîmpacheteze cartea şi să o pună înapoi pe raft. Dar se gîndea că ar trebui să îi arate măcar lui Dalgliesh ce anume descoperise. Oare această mărturisire era motivul pentru care Henry Peverell fusese împotriva ideii de a se examina arhivele? Cu siguranţă, ştiuse de existenţa sa. Oare i se arătase scrisoarea la majorat sau poate nu se mai ştia unde era şi devenise o parte a legendelor familiei, ceva despre care se

şuşotea, dar nu se vorbea niciodată cu voce tare? Oare Frances Peverell o văzuse cînd ajunsese la majorat sau poate cuvintele „fiul cel mai mare“ fuseseră luate întotdeauna literal? Dar, cu siguranţă, nu avea nici o relevanţă în anchetarea morţii lui Gerard Etienne. Aceasta era o tragedie a familiei Peverell, ruşinea familiei Peverell, tot atît de veche precum hîrtia pe care fusese scrisă mărturisirea ei. Înţelegea foarte bine de ce familia voia să ţină acest lucru secret. Ar fi foarte dezagreabil ca, de fiecare dată cînd cineva admira casa, să trebuiască să recunoască faptul că fusese construită cu bani obţinuţi prin crimă. După încă un moment de gîndire puse hîrtia la loc în volum şi reîmpachetă atent cartea de rugăciuni, aşezînd-o la o parte pe masă.

Auzi paşi, uşori dar hotărîţi, apropiindu-se prin biroul de arhive. În clipa aceea, pentru o secundă, amintindu-şi de soţia ucisă, se simţi cuprins de o groază superstiţioasă. Dar îşi reveni imediat. Aceştia erau paşii unei femei în viaţă, şi ştia cine era această femeie.

Claudia Etienne rămase în picioare în uşă.

– Mai staţi mult? zise ea fără preambul.

– Nu foarte mult. Poate încă o oră, poate mai puţin.

– Eu voi pleca la şase şi jumătate. Voi stinge toate luminile în afară de cele de pe scări. Le veţi stinge dumneavoatră cînd plecaţi şi să porniţi şi alarma?

– Desigur.

Daniel deschise dosarul cel mai apropiat şi păru să îl studieze. Nu voia să îi vorbească. Nu ar fi deloc înţelept sa se lase antrenat într-o conversaţie cu ea fără prezenţa unei alte persoane.

– Îmi pare rău că v-am minţit în legătură cu alibiul meu pentru momentul morţii lui Gerard, rosti ea. A fost parţial din teamă, dar mai ales din dorinţa de a evita complicaţii. Dar nu l-am omorît eu. Nici unul dintre noi nu l-a omorît. Daniel nu îi răspunse şi nici nu se uită la ea. Claudia continuă, cu o notă de disperare în glas: Cît timp o sa mai ţină toate astea? Nu puteţi să-mi spuneţi? Procuratura nici măcar nu a eliberat corpul

fratelui meu pentru incinerare. Nu înțelegeți ce efect are acest lucru asupra mea?

În clipa aceea Daniel își ridică privirea către ea. Dacă ar fi fost în stare să simtă milă, văzîndu-i acum chipul, i-ar fi fost milă de ea.

– Îmi pare rău, zise el. Nu pot discuta acest lucru acum.

Fără să mai rostească vreun cuvînt, Claudia se întoarse brusc și plecă. Daniel așteptă pînă cînd nu-i mai auzi pașii, apoi se ridică și încuie ușa de la camera arhivelor. Ar fi trebuit să își amintească faptul că Dalgliesh ceruse să fie ținută tot timpul închisă.

59

La 18.25 Claudia încuie dosarele la care lucra și se duse la etaj să se spele și să își ia haina. Casa strălucea toată din cauza luminilor aprinse. De la moartea lui Gerard urîse ideea de a lucra singură în întuneric. Acum candelabrele, aplicele de pe perete, globurile imense de la piciorul scărilor, toate luminau splendoarea tavanului pictat, sculpturile complicate în lemn și pilaștrii de marmură colorată. Inspectorul Aaron va stinge luminile cînd va coborî. Își dorea să nu fi ascultat de impulsul care o făcuse să se ducă în micul birou de arhive. Sperase că, fiind singură cu el, ar putea afla vreo informație despre progresul anchetei, vreo idee despre felul în care era probabil să se termine. Însă acest gînd fusese o prostie și nu făcuse altceva decît să se umilească. Ea nu era cu adevărat o persoană pentru el. El nu o vedea ca pe o ființă omenească, ca pe o femeie singură, înspăimîntată, împovărată de responsabilități grele și neașteptate. Pentru el, pentru Dalgliesh, pentru Kate Miskin, ea nu era decît un suspect, probabil suspectul principal. Se întrebă dacă fiecare investigație de crimă îi dezumaniza pe toți cei prinși în ea.

Majoritatea personalului își parca mașinile în spatele porții încuiate din Innocent Passage. Claudia era singura care folosea garajul. Ținea foarte mult la automobilul ei Porche 911. Îl avea deja de șapte ani, dar nu voia să îl schimbe și nu îi plăcea să îl

lase în aer liber. Descuie uşa de la numărul 10, trecu prin pasaj şi deschise uşa garajului. Întinse mîna după întrerupător şi îl apăsă. Dar nu se întîmplă nimic – evident se arsese becul. În clipa aceea, cum stătea acolo nehotărîta, auzi sunetul blînd al unei respiraţii şi îşi dădu îngrozită seama că mai era cineva acolo, în întuneric. Şi în acel moment laţul de piele îi veni peste cap şi i se strînse în jurul gîtului. Laţul o smuci cu violenţă în spate şi se lovi de beton, simţindu-se paralizată pe moment, apoi fu tîrîtă cu duritate, frecîndu-se cu capul de beton.

Era o curea lungă. Încercă să îşi întindă mîinile, să se lupte cu persoana care o ţinea de capăt, dar nu avea deloc putere în braţe, şi, de fiecare dată cînd încerca să se mişte, laţul se strîngea şi mai tare şi mintea i se înceţoşa de agonie şi disperare. Se zbătu slăbită la capătul curelei ca un peşte, prins în cîrlig, încercînd în zadar să se prindă cu picioarele de betonul aspru, ca să aibă un punct de sprijin.

Şi atunci îi auzi vocea:

– Stai nemişcată, Claudia. Stai nemişcată şi ascultă. Nu se va întîmpla nimic cît timp stai nemişcată.

Încetă să se mai zbată şi imediat strînsoarea aceea îngrozitoare slăbi. Vocea îi vorbi încet, convingător. Claudia auzi ce îi spunea şi, în cele din urmă, creierul ei amorţit înţelese. Îi spunea că trebuie să moară, şi de ce.

Voia să îi strige că face o greşeală îngrozitoare, că nu era adevărat, dar glasul îi era sugrumat şi ştia că doar zăcînd complet nemişcată putea rămîne în viaţă. Îi explica acum că va arăta ca o sinucidere. Cureaua va fi legată de volanul maşinii, motorul va fi lăsat pornit. Ea va fi deja moartă în momentul acela, dar era necesar ca garajul să fie plin de gaz letal. Îi explică toate acestea cu răbdare, aproape cu blîndeţe, ca şi cum pentru el ar fi fost important ca ea să înţeleagă. Îi spuse că acum ea nu mai avea un alibi pentru nici una dintre crime. Poliţia va crede că s-a sinucis de teama de a nu fi arestată sau din remuşcare.

Şi apoi termină. „Nu voi muri, se gîndi ea. Nu îl voi lăsa să mă omoare. Nu voi muri, nu aici, nu aşa, tîrîtă ca un animal pe

podeaua garajului." Își adună toată voința. „Trebuie să mă prefac că sînt moartă, gîndi ea, leșinată, pe jumătate moartă. Dacă pot să-l fac să-și coboare garda, pot să mă răsucesc și să apuc cureaua. Pot să-l dobor dacă reușesc să mă ridic în picioare."

Își adună toate puterile pentru această ultimă mișcare. Dar el așteptase exact acest lucru, era pregătit. De îndată ce Claudia se mișcă, strînse iar la maximum lațul și de data aceasta nu îl mai slăbi.

Așteptă pînă cînd îngrozitoarele contorsiuni ale corpului se potoliră în cele din urmă, pînă cînd nu se mai auzi nici un gîlgîit. Abia atunci dădu drumul la curea și, aplecîndu-se, ascultă sa verifice absența respirației. Se ridică în picioare și scoase becul din buzunar, se înălță pe vîrfuri și îl puse la loc în dulia de pe tavanul jos. Garajul se lumină și acum vedea să îi ia cheile din buzunar, să descuie mașina și să lege capătul curelei de volan. Avea mănuși în mîini, și lucră rapid și fără ezitare. La sfîrșit porni motorul. Trupul ei zăcea rășchirat pe jos, de parcă se aruncase prin ușa deschisă a mașinii, știind că fie lațul din jurul gîtului, fie fumul de eșapament al mașinii o va ucide. Și exact în acel moment auzi niște pași apropiindu-se prin pasaj de ușa garajului.

60

Era 18.27. În apartamentul lui Frances Peverell sună telefonul. De îndată ce James începu să vorbească, Frances știu ca ceva nu era în regulă.

– James, ce s-a întîmplat? întrebă ea imediat.

– Rupert Farlow a murit. A murit la spital acum o ora.

– Oh, James. Îmi pare așa de rău! Ai fost cu el?

– Nu. Ray a stat cu el. Nu l-a vrut decît pe Ray lînga el. E așa de ciudat, Frances. Cînd locuia aici, aproape nu mai suportam casa. Uneori îmi era groază să mă întorc acasă, în dezordinea aceea, la mirosuri și mizerie. Dar acum că a murit vreau să arate exact așa cum era atunci. O urăsc acum. E

artificială, cumplit de convenţională, doar o casă de faţadă pentru o persoană cu inima moartă. Vreau să o sfărîm în bucăţi.

– Nu ar fi mai bine să vin şi eu la tine? întrebă ea.

– Chiar vrei să vii, Frances? Frances auzi nota de uşurare din glasul lui cu bucurie. Eşti sigură că nu te deranjează?

– Binînţeles că nu mă deranjează. Vin imediat. Nu e încă şase şi jumătate şi Claudia s-ar putea să fie încă aici. Dacă e, o rog să mă lase la bancă şi de acolo iau metroul pe linia centrală. Aşa ajung cel mai rapid. Dacă a plecat, chem un taxi.

Închise telefonul. Îi părea rău de Rupert, dar nu îl întîlnise decît o dată, cu mulţi ani înainte, cînd venise la Innocent House. Şi era sigură că pentru el această moarte aşteptată într-o agonie atît de îndelungată, de care se plînsese totuşi atît de puţin, fusese o adevărată uşurare. Dar James o chemase la el, avea nevoie de ea, voia să fie acolo cu el. Era copleşită de bucurie. Îşi apucă în viteză haina şi eşarfa din cuierul din hol şi se năpusti în jos pe scări, aproape căzînd în cap, intră apoi în goană în Innocent Lane. Dar uşa de la Innocent House era încuiată şi nu se vedea nici o lumină prin fereastra de la oficiul de recepţie. Claudia plecase. Alergă în Innocent Walk, gîndindu-se că poate o mai prinde intrînd în maşină, dar văzu că uşa garajului era închisă. Ajunsese prea tîrziu.

Se hotărî să cheme un taxi de la telefonul public din pasajul de la numărul 10. În felul acesta economisea mai mult timp decît întorcîndu-se acasă. Cînd ajunse lîngă uşile garajului auzi sunetul inconfundabil al motorului pornit. Acest lucru o surprinse şi o deconcertă. Porche-ul Claudiei, iubitul ei 911, era prea vechi să aibă un convertor catalitic. Cu siguranţă şi Claudia trebuia să îşi fi dat seama că nu era sigur să pornească motorul într-un garaj închis. Claudia nu era deloc genul de persoană care să fie atît de neglijentă.

Uşa de la numărul 10 era încuiată. Nu se miră; Claudia venea întotdeauna în garaj şi încuia uşa în urma ei. Dar era ciudat să găsească luminile aprinse încă în pasaj şi uşa laterală a

garajului întredeschisă. Strigînd numele Claudiei, Frances alergă la uşă şi o deschise cu forţă.

Lumina era aprinsă, o lumină aspră, crudă, fara umbre. Rămase împietrită, cu fiecare nerv şi muşchi paralizat de secunda de revelaţie şi oroare instantanee. Era îngenuncheat lîngă cadavru, dar se ridică în picioare şi se apropie în linişte de ea, blocînd uşa. Frances îl privi în ochi. Erau aceeaşi ochi, înţelepţi, puţin obosiţi, ochi care văzuseră prea multe şi de prea mult timp.

– Oh, nu! murmură ea. Gabriel, nu tu. Oh, nu!

Nu ţipă. Era tot atît de incapabilă să ţipe pe cît era să se mişte. Cînd îi vorbi, glasul lui era acelaşi glas blînd pe care şi-l amintea dintotdeauna:

– Îmi pare rău, Frances. Înţelegi, nu-i aşa, că nu pot în nici un caz să-ţi dau drumul acum?

Frances se clătină pe picioare şi se simţi prăbuşindu-se în întunericul milostiv.

61

În micul birou de arhive Daniel se uită la ceas. Ora şase. Venise aici de două ore. Dar nu era un timp pierdut. Cel puţin găsise ceva. Cele două ore de căutări fuseseră răsplătite. Poate că nu era relevant pentru investigaţie, dar era interesant. Cînd va arăta confesiunea întregii echipe, poate că AD va simţi că bănuiala sa se adeverise, chiar dacă nu aşa de rodnic pe cît sperase el, şi va anula cercetarea. Nu era nici un motiv să nu se oprească acum.

Dar succesul îi reînvigorase interesul şi era aproape la capătul unui rînd. Se gîndi că putea tot atît de bine acum să ia şi să examineze şi ultimele treizeci şi ceva de dosare de pe raftul de sus. Prefera să ducă întotdeauna o treabă la bun sfîrşit, şi era încă devreme. Dacă ar pleca acum s-ar simţi obligat să se ducă la Wapping. Şi pe moment nu voia deloc să aibă de-a face nici

cu înțelegerea, nici cu mila lui Kate. Mută scara de bibliotecă mai departe de-a lungul rîndului.

Dosarul era voluminos, dar nu exagerat, și zăcea înghesuit între alte două; cînd trase de el se desprinse dintre ele cu oarecare greutate. Cîteva hîrtii, detașate, îi căzură în cap ca niște frunze grele. Coborî cu grijă scara și le adună. Restul hîrtiilor erau prinse cu agrafe, probabil în ordinea datelor. Doua lucruri îl frapară imediat. Coperta dosarului era dintr-un carton gros și evident foarte vechi, în timp ce cîteva dintre pagini arătau noi și suficient de curate să fi putut fi îndosariate cu mai puțin de cinci ani în urma. Dosarul nu avea un titlu pe copertă, dar printre primele pagini pe care le aduna împreună observă de mai multe ori cuvîntul „evreu“. Îl lua cu el la masa din micul birou de arhive.

Paginile nu erau numerotate și nu putea decît să presupună ca erau așezate în ordinea corecta, dar una dintre ele, fară data, îi atrase atenția. Era o propunere pentru un roman, bătută la mașina cu destulă nepricepere și nesemnată. Era intitulată *Propunere catre asociații de la Peverell Press.* Citi:

> Fundalul și tema generala și unificatoare a acestui roman, numit în mod provizoriu *Pacatul originar*, este cooperarea regimului Vichy din Franța la deportarea evreilor din Franța între anii 1940 și 1944. Pe parcursul acestor patru ani, aproape 76 000 de evrei au fost deportați, dintre care marea majoritate ajungînd sa moară în lagărele de concentrare din Polonia și Germania. Cartea va relata povestea unei familii despartite de război, în care o tînară mamă evreică și cei doi copii gemeni ai ei, în vîrsta de patru ani, sînt prinși în Franța de invazie, sînt ascunși de niște prieteni, care le furnizează și acte false, dar mai tîrziu sînt tradați pentru a fi deportați și uciși la Auschwitz. Romanul va explora efectul acestei tradari – o mica familie între mii de alte victime – asupra soțului femeii, asupra celor tradați și asupra tradatorilor.

Trecînd prin restul hîrtiilor nu gasi nici un raspuns la aceasta propunere și nici o comunicare de la Peverell Press. Dosarul conținea ceea ce erau evident hîrtii de lucru și de documentare. Romanul fusese bine documentat, extraordinar de bine

documentat pentru o propunere de lucrare de ficţiune. Scriitorul fie că vizitase, fie că scrisese la o diversitate remarcabila de organizaţii internaţionale şi naţionale de-a lungul anilor. Arhivele Naţionale din Paris şi Toulouse, Centrul Iudaic de Documentare Contemporană din Paris, Universitatea Harvard, Oficiul de Acte Publice şi Institutul Regal de Afaceri Internaţionale din Londra şi Arhivele Federale Vest-Germane din Koblenz. Se găseau de asemenea articole decupate din ziarele mişcării de Rezistenţă, *l'Humanité*, *Témoignage Chrétien* şi *Le Franc-Tireur*, şi procese verbale ale prefecturilor din zona neocupată. Le lăsă să îi treacă prin faţa ochilor, scrisori, rapoarte, frînturi de documente oficiale, copii ale proceselor-verbale, declaraţii ale martorilor oculari. Documentarea era atît amănunţită, cît şi foarte exactă în anumite locuri; numărul de deportaţi, orarele trenurilor, rolul jucat de politica lui Pierre Laval, chiar şi schimbarile din ierarhia puterii germane din Franţa în primăvara şi vara anului 1942. Se vedea de la bun început că persoana care facuse cercetarile se asigurase ca numele său să nu apară nicăieri. Scrisorile de la el aveau semnătura şi adresa tăiate sau înnegrite, scrisorile către el aveau numele şi adresa expeditorului, dar orice alte semne identificatoare fuseseră distruse. Nu exista nici o dovadă că măcar o parte a acestei documentări fusese folosită, că romanul fusese măcar început, darămite terminat.

Deveni din ce în ce mai evident că autorul era interesat în mod deosebit de o regiune şi de un an. Romanul, dacă aceasta era ceea ce era, devenea din ce în ce mai focalizat. Arata ca şi cum un mănunchi de reflectoare se răspîndisera peste un teren de mari dimensiuni, scoţînd în evidenţă un incident, o configuraţie interesantă, o siluetă singuratică, un tren în mişcare, dar acum îşi coordonaseră razele pentru a lumina un singur an – 1942. Era un an în care germanii pretinseseră o creştere masivă a deportărilor din zona neocupată. După ce fuseseră arestaţi, evreii fuseseră trimişi fie la Vel d'Hiv sau la Drancy, un complex imens de apartamente dintr-o suburbie la nord-estul Parisului. Acest lagăr servise ca zona de adunare pentru plecarea la

Auschwitz. În dosar se găseau trei relatări ale unor martori oculari: una a unei asistente medicale franceze care lucrase cu un pediatru în Drancy timp de paisprezece luni, pînă cînd nu mai putuse suporta nefericirea acumulată, şi de la doi supravieţuitori, se pare ca răspuns direct la întrebarile autorului. O femeie scrisese:

Am fost arestata în 16 august 1942 de Gărzile Mobile. M-am simţit mai în siguranţă deoarece erau francezi şi s-au purtat foarte corect la momentul arestului. Nu ştiam atunci ce se va întîmpla cu mine, dar îmi amintesc ca nu credeam că va fi prea rau. Mi s-a spus ce bunuri puteam să iau cu mine şi am fost examinată medical înainte să fiu pusa în tranzit. Am fost trimisa la Drancy şi acolo am întîlnit-o pe tînara mama cu gemenii. Numele ei era Sophie. Nu îmi amintesc numele copiilor. Ea fusese prima dată la Vel d'Hiv, dar mai tîrziu a fost transferată la Drancy. Îmi amintesc de ea şi de copiii ei foarte bine, deşi nu am vorbit prea des. Nu mi-a spus prea multe lucruri despre ea, decît ca traise sub un nume fals lîngă Aubière. Îşi făcea griji doar pentru copiii ei. În perioada aceea locuiam împreună cu alţi cincizeci de deţinuţi într-o baraca. Traiam într-o mizerie îngrozitoare. Nu erau suficiente paturi şi nici paie pentru saltele, singurul fel de mîncare era fiertura de varza şi sufeream de dizenterie. Au murit mulţi oameni la Drancy, cred ca peste 400 în primele zece luni. Îmi amintesc şi acum vaietele copiilor şi gemetele muribunzilor. Pentru mine la Drancy a fost tot atît de rau ca la Auschwitz. Pur şi simplu ne-am mutat dintr-o camera în iad în alta.

Al doilea supravieţuitor din acelaşi lagar scrisese despre aceleaşi orori, deşi în detalii mai plastice, dar nu îşi amintea despre o tînără mama cu doi copii gemeni.

Daniel întorcea paginile ca în transă. Ştia acum unde îl va duce această calatorie şi, în cele din urmă, găsi şi dovada: o scrisoare de la o anume Marie-Louise Robert din Quebec. Era scrisă în franceză, avînd ataşată o traducere batută la maşină.

Numele meu este Marie-Louise Robert şi sînt cetaţean canadian, văduva lui Emile Edouard Robert, un canadian-francez. L-am întîlnit şi m-am măritat cu el în Canada, în 1958. A murit acum doi ani. Eu m-am nascut în 1928, aşa ca aveam paisprezece ani în 1942. Locuiam cu mama mea vaduvă şi cu bunicul la mica lui fermă din zona

Puy-de-Dôme din Franța, din apropierea orașului Aubière, care e chiar la sud-est de Clermont-Ferrand. Sophie a venit la noi cu gemenii în 1941. Mi-e greu acum că sînt bătrînă să-mi amintesc ce anume știam la vremea aceea și ce anume am aflat după aceea. Eram o fată curioasă și nu-mi plăcea să nu mi se dea voie să aflu problemele adulților și să fiu tratată ca un copil, prea imatură pentru a putea avea încredere în mine. Nu mi s-a spus la vremea aceea că Sophie și copiii erau evrei, dar am aflat mai tîrziu. Erau mulți oameni și organizații în Franța atunci care îi ajutau pe evrei asumîndu-și riscuri personale mari, și Sophie și copiii fuseseră trimiși la noi de o organizație creștină de acest fel. Nu am știut niciodată cum se numea această organizație. La vremea aceea mi s-a spus că era o prietenă de familie care venise la noi pentru a fi protejată în timpul bombardamentului. Unchiul meu Pascal lucra pentru domnul Jean-Philippe Etienne la tipografia lui din Clermont-Ferrand. Cred că știam și atunci ca Pascal era membru al Rezistenței, dar nu sînt sigură că știam că domnul Etienne era capul organizației. Era iulie 1942 cînd a venit poliția să o ia pe Sophie și pe gemeni. De îndata ce au sosit, mama mi-a zis să ies din casa și să stau în hambar pînă mă va chema ea. M-am dus în hambar, dar m-am strecurat înapoi afara și am ascultat. Am auzit țipete și pe copii plîngînd. Apoi am auzit o mașină și o dubiță care se îndepărtau. Cînd am intrat înapoi în casă, mama plîngea și ea, dar nu a vrut sa-mi spună ce se întîmplase.

În noaptea aceea Pascal a venit la noi și eu m-am strecurat în jos pe scări să-i ascult. Mama era furioasa pe el, dar el a spus că nu el o trădase pe Sophie și pe gemeni, că el nu i-ar fi pus pe mama și pe bunicul în pericol, că fusese cu siguranță domnul Etienne. Am uitat sa spun ca Pascal era cel care falsificase actele lui Sophie și ale gemenilor. Aceasta era treaba lui în Rezistența, deși nu sînt sigura daca știam sau nu acest lucru la vremea respectivă. I-a spus mamei să nu faca nimic, să nu zica nimic. Existau motive pentru toate lucrurile astea. Totuși, mama s-a dus sa-l vada pe domnul Etienne a doua zi și, cînd a venit înapoi, a vorbit cu bunicul. Nu cred că le-a pasat în momentul acela dacă îi auzeam sau nu. Eu stateam în liniște în cameră citind cît timp au vorbit ei. Mama i-a spus lui bunicul că domnul Etienne recunoscuse ca o tradase pe Sophie la autorități, dar că fusese necesar. Că tocmai pentru ca aveau încredere în el și pentru ca prietenia lui era prețuită, ea nu fusese pedepsită pentru că adapostise evrei. Tocmai datorită relației sale cu germanii nu fusese deportat Pascal ca sclav de muncă. O întrebase pe mama ce era mai important pentru ea: onoarea Franței, siguranța familiei sale sau trei evrei. După aceea nimeni nu a mai

vorbit niciodata despre Sophie şi gemenii ei. Era ca şi cînd nu ar fi existat. Dacă eu îi întrebam despre ei, mama nu zicea decît: „S-a terminat. Gata“. Banii de la organizaţie ne-au venit în continuare şi bunicul a zis să-i păstrăm. Eram foarte săraci pe vremea aceea. Cred ca ne-a scris cineva de la ei să întrebe despre Sophie la optsprezece luni după ce fusese arestată împreună cu copiii, dar mama le-a răspuns că autorităţile devenisera bănuitoare şi că Sophie se dusese la Lyons la nişte prieteni şi că nu ştia adresa. Nu au mai venit banii după aceea.

Eu sînt singurul membru al familiei care mai e în viaţă. Bunicul a murit în 1946, iar mama a murit de cancer un an mai tîrziu. Pascal a murit într-un accident de motocicletă în 1954. După ce m-am căsătorit, nu m-am mai întors niciodată la Aubière. Nu îmi mai amintesc nimic altceva despre Sophie şi copii, atîta doar că mi-a fost foarte dor de ei după ce au plecat.

Această hîrtie era datată 18 iunie 1989. Lui Dauntsey îi trebuiseră peste patruzeci de ani de investigaţii personale pentru a o găsi pe Marie-Louise Robert şi această ultimă dovadă. Dar mersese chiar mai departe. Ultima hîrtie din dosar, datată 20 iulie 1990, era în germană, şi aceasta avînd ataşată o traducere. Îl descoperise pe unul dintre ofiţerii germani de la Clermont-Ferrand. În propoziţii seci şi termeni oficiali, un bătrîn pensionar locuind în Bavaria retrăise pentru cîteva minute un mic incident dintr-un trecut pe jumătate uitat. Adevărul despre această trădare fusese confirmat.

Mai exista încă o dovadă în dosar şi aceasta se afla într-un plic. Daniel îl deschise şi descoperi o fotografie alb-negru îngălbenită, veche de peste cincizeci de ani, dar clară încă. Fusese evident făcută de un amator, şi înfăţişa o fată zîmbitoare cu părul negru şi ochii blînzi, cu cîte un braţ în jurul fiecărui copil. Copiii nu zîmbeau, ci se rezemau de mama lor şi se uitau cu ochii imenşi la aparat de parcă îşi dădeau seama cît de important era acel moment, că acel clic al aparatului va fixa pentru întotdeauna fragila lor mortalitate. Întoarse fotografia şi citi pe verso: „Sophie Dauntsey. 1920–1942. Martin şi Ruth Dauntsey. 1938–1942“.

Daniel închise dosarul şi rămase pentru un moment atît de nemişcat, încît ar fi putut fi confundat cu o statuie. Apoi se ridică în picioare şi intră în sala de arhive, unde începu să meargă înainte şi înapoi între rafturi, oprindu-se din cînd în cînd să lovească suporturile de lemn cu palma. Era copleşit de o emoţie pe care o recunoscu a fi furie, dar care nu semăna cu nici o altă furie pe care o simţise vreodată. Auzi un sunet ciudat şi inuman şi îşi dădu seama că el era cel care gemea din cauza durerii şi a groazei. Nu se gîndi deloc să distrugă dovezile; nu putea să facă acest lucru şi nu se gîndi la asta nici măcar pentru o secundă. Dar putea să-l avertizeze pe Dauntsey, să-l anunţe că erau deja aproape şi că găsiseră în cele din urmă motivul lipsă. Pentru un moment se simţi surprins că Dauntsey nu recuperase documentele şi nu le distrusese. Nu mai erau necesare. Nici o instanţă judecătorească nu le va vedea. Nu fuseseră adunate cu atîta răbdare, cu atîta minuţiozitate de peste o jumătate de secol pentru a fi prezentate într-un tribunal. Dauntsey fusese judecător şi juriu, procuror şi reclamant. Poate că le-ar fi distrus, dacă nu ar fi încuiat ei camera, dacă Dalgliesh nu ar fi dedus că motivul pentru această crimă era undeva în trecut şi că dovada lipsă ar putea fi o dovadă scrisă.

Telefonul sună brusc, aspru şi insistent ca o alarmă. Daniel se opri din mers şi rămase îngheţat, de parcă răspunzînd la telefon ar zdrobi preocuparea lui intensă cu fleacurile irelevante şi gălăgioase ale lumii exterioare. Dar continuă să sune. Se duse la telefonul fixat în perete şi auzi vocea lui Kate:

– Ţi-a luat mult timp să răspunzi.

– Îmi pare rău. Scoteam dosare de pe raft.

– Te simţi bine, Daniel?

– Da. Da, sînt bine.

– Am aflat veşti de la laborator, zise ea. Fibrele se potrivesc. Carling a fost ucisă pe şalupă. Dar nu este nici o fibră pe nici una dintre hainele suspecţilor. Presupun că ne-am făcut speranţe prea mari. Deci am avansat puţin, dar nu prea mult. AD se gîndeşte să-l interogheze pe Dauntsey mîine – înregistrată şi cu citirea

drepturilor. Nu vom ajunge la nimic, dar presupun că trebuie să încercăm. Nu va ceda. Nici unul dintre ei nu va ceda.

Daniel percepu pentru prima dată în vocea ei o urmă vagă de disperare.

– Ai găsit ceva interesant? întrebă ea.

– Nu. Nimic interesant. Plec acum. Mă duc acasă.

62

Puse fotografia înapoi în plic şi plicul în buzunar, apoi aşeză la loc toate dosarele pe raftul de sus, inclusv dosarul cu coperţi groase de carton. Stinse luminile, descuie şi încuie din nou uşile. Claudia Etienne lăsase toate luminile de pe scări aprinse şi, în timp ce cobora, le stinse una după cealaltă. Aprinse luminile de la parter ca să vadă pe unde să meargă. Fiecare gest era premeditat, fatidic, părînd a avea o valoare deosebită, ca un semn prevestitor. Mai aruncă o ultimă privire spre tavanul imens cu boltă, stinse luminile, cufundînd holul în întuneric, setă alarma şi, în cele din urmă, stinse becurile din oficiul de recepţie şi părăsi Innocent House, încuind uşa în urma lui. Se întrebă dacă va mai intra vreodată în această clădire, şi zîmbi ironic la gîndul că el, atît de hotărît în privinţa perfidiei impardonabile, în cel mai convins iconoclasm, putea totuşi fi atît de meticulos în legătură cu lucruri care nu contau deloc.

Nu se vedea nici un semn de viaţă de la ferestrele mici ale casei de la numărul 12. Sună la uşă la Dauntsey, uitîndu-se în sus la ferestrele întunecate. Nu se auzi nici un răspuns. Poate era la Frances Peverell. Se duse grăbit spre Innocent Walk şi în momentul acela, aruncînd o privire în treacăt la stînga, văzu Rover-ul crem al lui Dauntsey pornind din faţa garajului. Instinctiv alergă cîţiva paşi spre el, dar îşi dădu seama că nu avea nici un rost să-l strige. Dauntsey nu avea cum să îl audă peste sunetul motorului şi scrîşnetul roţilor pe pavaj.

Se repezi către locul unde îşi parcase Golful GTI, pe Innocent Lane, şi porni în urmărire. Trebuia neaparat sa vorbească cu Dauntsey în seara aceea. Ziua următoare s-ar putea să fie prea tîrziu. Dauntsey nu avea decît o jumătate de minut avans, dar asta putea fi crucial, dacă prindea cale liberă la intersecţia dintre Garnet Road şi autostradă. Dar avu noroc. Ajunse la timp să vadă maşina întorcînd la dreapta, îndreptîndu-se spre est, către suburbiile din Essex, nu catre centrul Londrei.

Următorii opt kilometri reuşi sa menţină Rover-ul în raza vizuală. Era încă oră de vîrf, majoritatea oamenilor se întorceau acasă de la serviciu, aşa că traficul era o masă de metal greoaie, sclipitoare, înaintînd încet, şi chiar printr-un slalom plin de îndemînare, cu un stil de condus mai degraba egoist decît regulamentar, nu reuşea să avanseze prea repede. Din cînd în cînd, îl pierdea din ochi pe Dauntsey, dar îl regasea pe acelaşi drum, de îndată ce traficul se elibera puţin. Şi Daniel ghici unde anume mergea. Devenea din ce în ce mai sigur cu fiecare kilometru parcurs şi, cînd în cele din urma se apropiară de A12, nu mai avea nici o îndoială. Dar la fiecare semafor, la fiecare oprire, la fiecare lungime liberă de drum, mintea lui se întorcea la cele doua crime care îl condusesera pe aceasta pistă, la acesta hotărîre.

Vedea acum întregul plan în toată genialitatea şi simplitatea sa iniţială. Uciderea lui Etienne fusese planificată sa arate ca un accident, fusese proiectata în fiecare amănunt de-a lungul mai multor săptămîni, probabil chiar luni de zile, aşteptînd cu rabdare momentul ideal. Poliţia îl considerase mereu pe Dauntsey suspect. Nimeni nu ar fi putut lucra mai uşor şi complet nederanjat în micul birou de arhive. Probabil încuiase uşa în timp ce demontase sobiţa, desprinsese căptuşeala de pietriş din horn, montase la loc sobiţa cu burlanul practic blocat. Şnurul de la geam fusese slăbit în mod deliberat timp de mai multe săptămîni. Şi alesese şi noaptea potrivita pentru crima, o joi, cînd se ştia că Etienne lucra singur şi pînă tîrziu. O planificase pentru ora şapte şi jumatate, chiar înainte de a pleca la Connaught Arms. Oare aranjamentul acela fusese întîmplator, aparînd

printr-un noroc chiar exact în seara pe care o alesese? Sau alesese acel moment din cauza lecturii de poezie? I-ar fi fost uşor să inventeze orice altceva pentru seara aceea, păruse de la început straniu că se obosise cu seara de poezie la bar. Nici un alt poet cunoscut nu mai fusese prezent şi evenimentul nu avea deloc vreo importanţă majoră în lumea literară. Aşteptase probabil momentul oportun să se furişeze în Innocent House neobservat, de îndată ce toată lumea plecase, în afară de Etienne, apoi se strecurase poate pe nesimţite în micul birou de arhive. Dar chiar dacă Etienne ar fi ieşit pe neaşteptate din birou şi l-ar fi vazut, nu ar fi facut nici un comentariu. De ce ar fi făcut-o? Dauntsey avea o cheie de la clădire, era unul dintre asociaţi, putea veni şi pleca oricînd dorea. Etienne ar fi presupus că mergea să îşi ia vreun document de care avea nevoie din biroul de la etajul trei înainte de a pleca la Connaught Arms.

Şi apoi? Pregătirile finale fuseseră probabil făcute cu o oră înainte. Daniel îşi putea imagina fiecare gest şi succesiunea acţiunilor lui. Dauntsey cărase masa şi scaunul afară din cameră, plasîndu-le undeva în sala mare de arhive; era important să nu îi lase lui Etienne nici o cale de a ajunge la fereastră. Fusese făcută curaţenie în cameră. Nu trebuia să existe nici un pic de praf sau mizerie cu care Etienne să însemneze numele ucigaşului. Agenda cu stiloul fusese deja furată, în caz că Etienne le aducea cu el în buzunarul de la haină sau pantaloni. După aceea Dauntsey aprinsese soba de gaz şi o pornise la maximum, scoţînd robinetul, astfel ca încăperea să se umple deja de gaz încă înainte de sosirea victimei sale. În cele din urmă casetofonul fusese aşezat pe podea şi băgat în priză. Dauntsey voise ca Etienne sa ştie că urma să moară, ca nu avea nici o şansă de scăpare, că în această clădire izolată şi goală nimeni nu îl va auzi strigînd şi bătînd în uşă, eforturi care nu vor face decît să-i grăbească sfîrşitul, că moartea îi era la fel de inevitabilă pe cît i-ar fi fost dacă ar fi fost vîrît într-o cameră de gazare la Auschwitz. În primul rînd, fusese absolut necesar ca Etienne să ştie de ce trebuia să moara.

Aşa că scena fusese pregătită pentru crimă. Apoi, chiar înainte de 19.30, Dauntsey îl chemase pe Etienne, care era în biroul lui, de la telefonul de lîngă uşa micului birou de arhive. Oare ce îi spusese? „Vino imediat pînă sus, am găsit ceva aici. E important." Evident că Etienne s-ar fi dus. De ce nu? Urcînd scările, se poate să se fi întrebat dacă Dauntsey nu descoperise cumva identitatea farsorului. Nu contează deloc ce a gîndit. Apelul fusese de la un om în care avea încredere şi nu avea nici un motiv de teamă. Probabil îi vorbise pe un ton de urgenţă, iar mesajul fusese incitant. Bineînţeles că urcase.

Locul crimei fusese pregătit deja, curăţat şi gol. Şi apoi? Dauntsey îl aşteptase lîngă uşă. Nu schimbaseră probabil decît foarte puţine cuvinte.

– „Ce e, Dauntsey?"

Oare îi vorbise pe un ton nerăbdător, poate chiar puţin arogant?

– „E aici, înăuntru, în micul birou de arhive. Du-te să vezi şi tu. E un mesaj pe casetofon. Ascultă-l şi vei înţelege."

Şi Etienne, intrigat, dar fără să bănuiască nimic, intrase în cameră pentru a muri.

Uşa fusese închisă rapid, cheia răsucită şi scoasă din broască. Sid-cel-Şuierător aştepta deja ascuns între dosarele din sala de arhive. Dauntsey aşezase şarpele de-a lungul pragului uşii, asigurîndu-se astfel că pînă şi această mică ventilaţie era blocată. Nu mai avea nimic de făcut în momentul acela. Putea pleca în linişte să-şi citească poeziile.

Plănuise să se întoarcă de la Connaught Arms pe la zece seara ca să facă ce mai avea de făcut. Şi putea să o facă lejer, fără grabă. Trebuia să lase uşa deschisă pentru cîteva minute pentru a dispersa gazul. După aceea trebuia să pună la loc robinetul sobei de gaz şi să rearanjeze camera ca să arate ca înainte. Trebuia să care înapoi masa şi scaunul, să pună la loc suporturile de dosare de pe masă. Oare nu se mai gîndise la nimic altceva? Ar fi fost înţelept să adauge încă un dosar la teancul existent deja, nişte documente pe care Etienne ar fi putut în mod plau-

zibil să le descopere, să le fi căutat, de care să fi fost interesat, un dosar pe care ar fi putut să-l ia cu el în micul birou de arhive; un contract vechi, ceva avînd probabil legătură cu Esmé Carling. Dauntsey l-ar fi putut găsi înainte și să-l fi ținut ascuns între celelalte pînă se ivea momentul potrivit să-l folosească. Ar fi plecat apoi, dar nu înainte de a se asigura că lăsase cheia pe dinăuntru și că luase șarpele cu el.

Ar fi putut face toate aceste lucruri fără graba, probabil mergînd prin Innocent House la lumina unei lanterne, dar știind că putea aprinde liniștit becul odată ce ajungea în micul birou de arhive. S-ar fi dus după aceea în biroul lui Etienne și i-ar fi adus haina și cheile, ar fi pus haina pe spătarul scaunului, și legătura de chei pe masă. Desigur nu avea cum să pună la loc praful de pe polița căminului sau de pe podea. Dar oare chiar ar fi observat cineva excepționala curățenie a camerei, dacă moartea ar fi părut de la început accidentală?

Și locul morții ar fi vorbit de la sine. Iată-l pe Etienne studiind un dosar care evident îl interesa. Probabil se pregătise să lucreze acolo mai mult timp, din moment ce urcase cu haina și cheile și își aprinsese focul. Închisese fereastra, rupînd șnurul. Trupul ar fi fost găsit fie prabușit peste masă, fie culcat pe jos, de parcă se tîra înspre sobă. Singura enigmă ar fi fost de ce nu își dăduse seama ce se întîmpla cu el și să deschidă ușa imediat. Dar unul dintre primele simptome ale intoxicației cu monoxid de carbon este dezorientarea. Nu ar fi existat nici un semn de falcă desfăcută cu forța din starea de rigiditate cadaverică, nici necesitatea de a vîrî capul șarpelui în gură. Ar fi fost un exemplu aproape perfect de moarte accidentală.

Dar toate ieșiseră îngrozitor de prost pentru Dauntsey. Jaful, orele pierdute la spital, întoarcerea tîrzie, toate îi dăduseră peste cap toate planurile. Acum însă, ajuns în sfîrșit acasă și cu Frances care îl aștepta, nu mai avea decît extrem de puțin timp și trebuia să acționeze cu o viteză extraordinară, și într-o stare fizică precară. Dar mintea îi funcționa în continuare. Pornise robinetul de la baie foarte încet, astfel ca vana să fie aproape

plină cînd se întoarce. Probabil îşi aruncase hainele de pe el şi nu purtase decît un halat; ar fi avut un avantaj intrînd în micul birou de arhive fără haine. Dar trebuia să vină înapoi, şi încă exact în noaptea aceea. După accident ar fi fost extrem de suspect să ajungă primul la Innocent House a doua zi dimineaţa. Şi amănuntul cel mai important era recuperarea casetei, caseta aceea care-l învinovăţea, fiind de fapt mărturisirea crimei.

Etienne ascultase caseta; cel puţin Dauntey avusese această satisfacţie. Victima sa ştiuse că nu mai avea nici o şansă de scăpare, dar cu o sclipire de geniu reuşise să se răzbune şi el într-o oarecare măsură. Hotărît să facă să se descopere dovada, îşi pusese caseta în gură. După aceea, dezorientat, avusese ideea de a încerca să stingă focul înăbuşindu-l cu cămaşa de pe el şi se tîra pe podea cînd fusese cuprins de starea de inconştienţă. Oare cît timp îi trebuise lui Dauntsey să găsească totuşi caseta? Evident, nu prea mult. Dar trebuise să forţeze falca din rigiditatea cadaverică pentru a o scoate afară şi îşi dăduse seama că nu mai avea nici o şansă să facă moartea lui Etienne să pară a fi un acident. Oare de aceea cooperase cu poliţia după aceea, atrăgîndu-le atenţia asupra casetofonului lipsă, şi chiar şi asupra curăţeniei neobişnuite? Acestea erau lucruri pe care poliţia urma să le afle cu siguranţă de la alţii; era mai prudent să le spună el primul. Şi nu mai avusese timp decît să pună la loc în grabă masa şi scaunul. Nici măcar nu observase că aşezase masa cu partea cealaltă lipită de perete, astfel că poziţia dosarelor fusese schimbată, sau că era o mică urmă pe perete care arăta că fusese mutată. Şi nu mai avusese timp nici să se ducă să găsească haina şi cheile lui Etienne.

Dar ce să facă în legătură cu gura forţată? Sid-cel-Şuierător, şarpele, fusese probabil o inspiraţie de moment. Era chiar acolo, la îndemînă. Nu mai trebuia să piardă vremea să-l caute. Tot ce avea de făcut era să-l răsucească în jurul gîtului lui Etienne şi să-i vîre capul în gură. Începuse cu mult timp înainte să facă o serie întreagă de farse răutăcioase pentru a deruta investigaţiile în

cazul în care moartea lui Etienne nu era acceptată ca sinucidere. Nu ar fi putut ghici niciodată cît de vital se va dovedi acel şiretlic.

Dar, în timp ce pleca, observase manuscrisul legat în albastru al lui Esmé Carling pe măsuţa joasă din oficiul de recepţie şi îi văzuse mesajul agăţat pe avizier. Trecuse cu siguranţă printr-un moment de panică, dar îşi revenise repede. Esmé Carling plecase aproape sigur din Innocent House înainte să-l cheme el pe Etienne sus. Poate că se oprise pentru o clipă să se întrebe dacă merita să verifice, dar decisese că nu avea rost. Era clar că plecase, lăsînd manuscrisul şi mesajul ca o proclamaţie publică a revoltei ei. Oare va spune poliţiei că fusese prezentă sau nu va zice nimic? Luînd în considerare tot ce ştia despre ea, se gîndi că probabil nu va zice nimic. Dar se hotărî să ia cu el manuscrisul şi biletul. Dauntsey era un criminal care gîndea în perspectivă, aşa că se gîndise şi la necesitatea morţii ei.

63

Frances intra şi ieşea din starea de inconştienţă, trezindu-se pe jumătate ameţită, cufundîndu-se înapoi de îndată ce mintea ei percepea pentru o clipă ce se întîmpla şi, refuzînd oroarea, îşi regăsea refugiul în uitare. Cînd deveni în cele din urmă pe deplin conştientă, zăcu liniştită pentru cîteva minute, perfect nemişcată, de-abia respirînd, evaluîndu-şi situaţia în mici paşi mentali, de parcă această acceptare gradată ar fi putut face realitatea mai suportabilă. Trăia. Zăcea culcată pe partea stîngă pe podeaua maşinii, acoperită cu o pătură. Avea gleznele legate şi mîinile prinse la spate. În gură avea un căluş moale, probabil propria eşarfă de mătase. Maşina înainta într-un ritm neuniform şi o dată se opri de tot, după o frînare blîndă. Probabil oprise la un semafor. Asta însemna că mergeau în trafic. Se întrebă dacă ar fi în stare să dea jos pătura de pe ea zbătîndu-se, dar cu mîinile şi picioarele legate simţi că era prea adînc vîrîtă sub ea la spate. Dar cel puţin putea să îşi mişte corpul cu vigoare. Dacă erau în

trafic, era posibil ca un şofer care ar trece chiar pe lîngă geamul maşinii să vadă pătura mişcîndu-se şi să se întrebe ce era acolo. Dar de-abia îi trecuse prin minte acest gînd că maşina porni din nou şi avansă lin.

Era încă vie. Trebuia să se agaţe de asta. Poate că Gabriel intenţiona să o omoare, dar ar fi putut face acest lucru cu uşurinţă în timp ce zăcea inconştientă în garaj. Oare de ce nu o făcuse? Nu se poate să nu o fi făcut din milă. La urma urmei, ce milă arătase faţă de Gerard, sau de Esmé Carling, sau de Claudia? Se găsea în mîinile unui ucigaş. Cuvîntul acesta, lovindu-se cu ecouri de pereţii minţii sale, trezi groaza care zăcuse în hibernare de cînd îşi recăpătase cunoştinţa. O copleşi din nou, cu un val primitiv, incontrolabil, umilitor, anihilind orice gînd sau voinţă. Acum ştia de ce nu o omorîse în garaj. Uciderea Claudiei, ca şi celelalte două, trebuia să pară o moarte accidentală sau o sinucidere. Nu putea lăsa două cadavre pe podeaua garajului. Trebuia să scape şi de ea, dar trebuia să o facă prin altă metodă. Oare ce intenţiona? S-o facă să dispară de tot? O crimă pe care Dalgliesh nu ar avea nici o şansă să o descopere, deoarece nu i se va găsi cadavrul. Îşi aminti că citise undeva că nu era necesar să se găsească un cadavru, pentru a se putea dovedi o crimă, dar poate că Gabriel nu îşi dădea seama de asta. Era nebun, cu siguranţă era nebun. Poate chiar în momentul acesta plănuia, se gîndea, se întreba cum să se descotorosească de ea cel mai bine. Dacă să o ducă cu maşina pînă la marginea unei stînci şi să o împingă în mare, să o îngroape într-un şanţ, legată, să o arunce într-un puţ de mină părăsit unde să moară de sete şi de foame, singură, unde să nu fie găsită niciodată. Imaginile i se succedară în minte, una mai înspăimîntatoare ca alta. Căderea îngrozitoare prin aerul întunecat pînă la valurile zdrobitoare, frunzele ude şi sufocante şi pămîntul care îi va intra în ochi şi în gură, tunelul vertical al puţului de mină unde va muri încet de foame într-o agonie claustrofobică.

Maşina mergea mai lin acum. Probabil ieşiseră de pe ultimele străzi tentaculare ale Londrei şi se găseau deja în zona

deschisă. Printr-un efort de voinţă se calmă. Era încă vie. Trebuia să se agaţe de asta. Mai avea încă speranţă şi dacă în cele din urmă va trebui să moară, va încerca să moară cu curaj. Gerard şi Claudia, amîndoi agnostici, muriseră probabil cu curaj, deşi nu li se permisese să moară cu demnitate. Ce valoare mai avea religia, dacă nu putea să o ajute să facă acelaşi lucru?

Spuse un act de pocăinţă, şi apoi se rugă pentru sufletele lui Gerard şi al Claudiei şi, în cele din urmă, se rugă pentru ea însăşi şi pentru propria ei siguranţă. Cuvintele consolatoare atît de familiare îi aduseră asigurarea că nu era singură. Apoi încercă să facă planuri. Neştiind ce intenţii avea în legătură cu ea, era dificil să decidă între diferitele alternative de acţiune, dar un lucru rămînea sigur. Nu putea să creadă că Gabriel era suficient de puternic să îi care trupul fără ajutor. Asta însemna că va trebui măcar să îi elibereze gleznele. Era mai tînără, mai puternică decît el şi putea cu uşurinţă să se depărteze de el. Dacă avea posibilitatea, va fugi ca să se salveze. Dar orice s-ar întîmpla pînă la urmă, nu îi va cerşi îndurarea.

Între timp trebuia să nu îşi lase picioarele să îi înţepenească prea tare. Mîinile, îndoite la spate, îi erau legate cu ceva moale, probabil cravata sau şosetele lui. La urma urmei, nu venise pregătit pentru mai mult de o victimă.

Dar îşi făcuse treaba bine. Nu se putea zbate să se dezlege. Gleznele îi erau prinse tot atît de strîns, deşi mai confortabil. Dar şi legată, putea încă să îşi încordeze şi să îşi relaxeze muşchii de la picioare, şi chiar şi numai aceste mici pregătiri pentru evadare o făcură să-şi recapete oarecum puterea şi curajul. Îşi spuse că nu avea voie să îşi piardă speranţa de scăpare. Oare cît timp va aştepta James pînă îşi va da seama că dispăruse? Probabil nu va face nimic timp de o oră, imaginîndu-şi că a rămas prinsă în trafic sau la metrou. Dar după aceea o va suna şi, cum nu va primi nici un răspuns, va încerca la apartamentul din Barbican al Claudiei. Chiar şi atunci tot nu va fi foarte îngrijorat. Dar cu siguranţă nu va aştepta mai mult de o oră şi jumătate. Poate va lua un taxi pînă la ea acasă. Probabil, cu puţin noroc, va auzi

chiar şi sunetul motorului pornit din garaj. Odată ce se va descoperi trupul Claudiei şi se va observa absenţa lui Dauntsey, toate forţele de poliţie vor fi alertate pentru a intercepta maşina. Trebuia să se agaţe de acea speranţă.

El conducea în continuare. Nefiind în stare să îşi arunce privirea pe ceas, Frances nu putea decît să ghicească ora şi nu avea nici cea mai mică idee despre direcţia în care se îndreptau. Nu îşi risipi energia întrebîndu-se de ce ucisese Gabriel. Acest lucru era inutil; numai el putea să îi spună asta şi, probabil, în cele din urmă îi va spune. Se gîndi, în schimb, la propria viaţă. Oare nu fusese decît un şir de compromisuri? Ce îi oferise tatălui ei, în afară de o timidă acceptare care nu făcuse altceva decît să îi întărească lipsa de sensibilitate şi dispreţul faţă de ea? Oare de ce venise atît de supusă la firmă la cererea lui pentru a fi instruită să preia contractele şi drepturile de autor? Era perfect capabila să îşi facă meseria; era conştiincioasă şi metodică, atentă la detalii; dar nu era ceea ce voia să facă în viaţă. Şi Gerard? În adîncul sufletului ştiuse întotdeauna că nu făcuse decît să o exploateze sexual. O tratase cu dispreţ deoarece se transformase ea însăşi într-o persoană demnă de dispreţ. Cine era ea? Frances Peverell, supusă, săritoare, blîndă, fără pretenţii, anexa tatălui ei, a iubitului ei, a firmei. Acum, cînd era foarte posibil că se afla la sfîrşitul vieţii, putea cel puţin să spună: „Eu sînt Frances Peverell. Eu sînt eu însămi“. Dacă trăia suficient să apuce să se mărite cu James, cel puţin va putea să îi ofere un parteneriat egal. Îşi găsise suficient curaj să înfrunte moartea, dar asta, la urma urmei, nu era chiar aşa de dificil. Mii de alţi oameni, inclusiv copii, o făceau în fiecare zi. Era timpul să prindă curaj să înfrunte viaţa.

Şi acum se simţi ciudat de liniştită. Din cînd în cînd spunea cîte o rugăciune, rostea în minte versurile vreunei poezii favorite, îşi aducea aminte de diverse momente de bucurie. Se strădui chiar şi să aţipească şi ar fi reuşit probabil, dacă maşina nu ar fi zdruncinat-o chiar atunci, făcînd-o să devină brusc perfect lucidă. Probabil că Gabriel mergea pe un drum de ţară

denivelat. Rover-ul înainta în salturi, cu smucituri, dădea în gropi, se clătina pe o parte şi pe alta, şi ea se rostogolea odată cu el. Şi apoi intrară pe un alt drum, dar mai puţin denivelat, probabil un drum de pămînt. Şi apoi maşina se opri şi îl auzi deschizînd uşa.

64

În Hillgate Village, James aruncă o privire la ceasul de pe poliţa căminului. Era 19.42, tocmai trecuse o oră de cînd o sunase pe Frances. Ar fi trebuit să sosească deja. Făcu din nou calculul rapid pe care îl făcuse deja de mai multe ori în ultimele şaizeci de minute. Erau zece staţii între bancă şi Notting Hill Gate. Lăsa două minute pe staţie, să zicem douăzeci de minute pentru drum, şi încă cincisprezece pentru a ajunge la bancă. Dar poate că nu o prinsese pe Claudia şi trebuise să sune după un taxi. Dar chiar şi aşa, drumul nu ar fi trebuit să îi ia şaizeci de minute, nici chiar la ora de vîrf şi în centrul Londrei, în afară de cazul în care ar fi apărut ceva neobişnuit, vreo stradă blocată sau o alertă teroristă. Mai sună o dată la apartamentul lui Frances. Aşa cum se aştepta, nu răspunse nimeni. Apoi încercă încă o dată şi numărul Claudiei, şi de data aceasta fără succes. Acest lucru nu îl surprinse. Poate se dusese direct la Declan Cartwright, sau plecase la o piesă de teatru, sau la cină la restaurant. Nu exista nici un motiv pentru Claudia să fie acasă la ora aceea. Porni radioul pe un post local. Mai trecură încă zece minute pînă la ştiri. Călătorii erau avertizaţi că pe linia centrală se formase un blocaj. Nu dădeau nici un motiv, ceea ce de obicei însemna o alertă IRA, dar patru staţii între Holborn şi Marble Arch erau închise. Deci aceasta era explicaţia. Era posibil să mai treacă o oră întreagă pînă să sosească Frances. Nu putea face nimic altceva decît să aştepte cu răbdare.

Începu să meargă înainte şi înapoi prin sufragerie. Frances era puţin claustrofobică. Ştia cît de mult ura să folosească tunelul

către Greenwich. Nu îi plăcea să meargă cu metroul. Nu ar fi fost prinsă acum acolo ca în capcană, dacă nu ar fi vrut să se grăbească să ajungă la el. James spera că erau aprinse luminile în metrou, că nu stătea singură în întuneric total. Şi dintr-odată fu copleşit de o imagine extraordinar de vie şi de tulburătoare a lui Frances abandonată într-un tunel întunecat, restrictiv, undeva departe de el, singură şi de neatins, pe moarte. Se forţă să nu se mai gîndească la asta, ştiind că nu era decît imaginaţia lui morbidă, şi se uită din nou la ceas. Va mai aştepta încă o jumătate de oră şi apoi va încerca să îi sune pe cei de la transporturile londoneze pentru a afla dacă deschiseseră linia sau cît de mult timp credeau că va mai dura întîrzierea. Se duse la fereastră şi rămase uitîndu-se fix în strada luminată, din spatele perdelelor, rugîndu-se să o vadă apărînd.

65

Daniel ajunse în sfîrşit pe A12 şi drumul era mai liber. Conducea cu viteza legală; ar fi fost un adevărat dezastru să fie oprit de o patrulă a poliţiei. Dar şi Daunsey trebuia să aibă tot atîta grijă să nu atragă atenţia asupra lui, să nu fie reţinut. Deci din punctul acesta de vedere mergeau în parametri egali, dar el avea maşina mai rapidă. Plănuia acum metoda cea mai bună să i-o ia înainte de îndată ce îi va reapărea clar în faţă. În circumstanţe normale, Dauntsey ar recunoaşte aproape sigur maşina, l-ar recunoaşte şi pe el dintr-o singură privire fugară, dar părea improbabil să-şi fi dat seama că era urmărit. Deci nu va fi atent să vadă dacă are pe cineva pe urme. Planul cel mai bun ar fi să aştepte pînă cînd strada va fi aglomerată, şi apoi să încerce să îl depăşească.

Deodată, îşi aminti de Claudia Etienne. Se simţi îngrozit că nu îi trecuse prin minte în ce pericol se afla ea, fiind preocupat să-l ajungă pe Dauntsey şi să-l avertizeze. Dar ea era în siguranţă. O văzuse ultima dată cînd îi spusese că merge acasă. Dauntsey

era chiar înaintea lui în Rover. Singurul risc apărea dacă hotăra să își viziteze tatăl și era și ea în drum spre vila Othona. Dar acesta nu era decît un motiv în plus să ajungă acolo înaintea lui. Nu avea nici un rost să încerce să-l oprească pe Dauntsey, să-l depășească și să-i facă semn să oprească. Dauntsey nu se va opri decît forțat. Daniel voia neapărat să-i vorbească, să-l avertizeze, dar cu calm, nu izbindu-și mașina de-a lui. Ultima scenă a acestei tragedii trebuia să se desfășoare în pace.

Și atunci, în sfîrșit, observă Rover-ul. Acum se apropiau deja de linia laterală de la Chelmsford și aglomerația era mult mai mare. Așteptă momentul potrivit și apoi se alătură șirului de mașini pe banda de depășire și trecu cu viteză în față.

Esmé Carling avusese cu siguranță niște zile foarte urîte după ce aflase despre moartea lui Gerard. Probabil se aștepta ca poliția să-i vină la ușă să o ia la întrebări despre scrisoarea agățată pe avizier și despre manuscrisul lăsat în oficiul de recepție. Dar el și Robbins nu veniseră să pună decît întrebări inofensive despre alibiuri, așa că li se servise un alibi. Se vedea obligat să recunoască acum că își păstrase cumpătul în mod admirabil. Daniel nu bănuise nici măcar o clipă că mai era ceva de aflat de la ea. Și după aceea? Oare ce fel de gînduri îi trecuseră prin cap? Oare Dauntsey o sunase prima dată sau ea fusese cea care luase prima legătura cu el? Aproape sigur a doua variantă. Dauntsey nu ar fi avut nevoie să o omoare, dacă nu ar fi spus chiar ea că îl văzuse coborînd scările cu aspiratorul. Și el avusese niște zile foarte grele. Și el își păstrase cumpătul. Esmé Carling nu spusese nimic și Dauntsey crezuse probabil că e în siguranță.

Și apoi sosise apelul telefonic, cu sugestia că ar trebui să se întîlnească, amenințarea sugerată că, dacă nu i se publică romanul, va merge la poliție. Amenințarea era, bineînțeles, complet nefondată. Nu putea merge la poliție fără să mărturisească faptul că și ea fusese în Innocent House în noaptea aceea. Și ea avea un motiv tot atît de puternic să se descotorosească de Etienne ca oricine altcineva. Dar ea era o femeie a cărei minte, ingenioasă,

duplicitară, înşelătoare şi destul de obsedată, avea totuşi anumite limitări. Nu avea o gîndire limpede şi nici nu era prea inteligentă.

„Oare cum anume o momise Dauntsey să vină la acea întîlnire? se întrebă Daniel. Oare îi spusese că ştia sau bănuia cine anume îl ucisese pe Etienne şi că împreună ei doi ar putea să descopere adevărul şi să se bucure astfel de un triumf comun?“ Cel puţin ajunseseră la o înţelegere provizorie prin care ea să păstreze tăcerea, iar el să îi înapoieze manuscrisul şi scrisoarea şi să se asigure de publicarea romanului? Carling îi spusese lui Daisy Reed că Peverell Press va fi nevoită să îi publice romanul. Cine altcineva în afara unui asociat putea să îi ofere o asemenea asigurare? Oare Dauntsey se prezentase în acea scurtă conversaţie ca apărătorul şi salvatorul ei sau ca un tovarăş de conspiraţie? Acum nu vor mai putea afla niciodată, decît dacă Dauntsey se decidea să le spună.

Un lucru însă era sigur: Esmé Carling se dusese la acea întrevedere fără teamă. Nu ştiuse cine era criminalul, dar avea încredere că ştia cine nu putea fi. Ea fusese vizitatorul din biroul lui Etienne cînd primise telefonul şi la început îl aşteptase să se întoarcă. Apoi, pierzîndu-şi răbdarea, urcase pînă sus la micul birou de arhive, zărindu-l pe Dauntsey cărînd aspiratorul tocmai în momentul în care ea era pe punctul de a ieşi din biroul domnişoarei Blackett. Ajungînd în afara uşii văzuse şarpele şi auzise vocea. Cineva din cameră vorbea. Uşa nu era prea groasă şi probabil realizase că nu era vocea lui Etienne. Cînd se descoperise cadavrul, cel puţin fusese sigură că Dauntsey era nevinovat. Îl văzuse cu ochii ei coborînd scările, în timp ce Etienne era încă viu, în micul birou de arhive, vorbind cu ucigaşul.

Oare cum îşi aranjase alibiul pentru crima lui Esmé Carling? El şi Bartrum fuseseră singuri cu moarta încă dinainte de a sosi poliţia. Oare nu fusese chiar Dauntsey acela care sugerase să fie duse înăuntru femeile, să rămînă doar el şi Bartrum lîngă cadavru? Cu siguranţă, îşi aranjase alibiul atunci. Dar era surprinzător că Bartrum fusese de acord. Oare Dauntsey îi promisese că îşi va putea păstra slujba? Că îi va aranja o avansare?

Sau avea o obligaţie care trebuia plătită? Oricare ar fi fost însă motivul, alibiul fusese asigurat. Şi localul unde se întîlniseră cu treizeci de minute după ora pe care o declaraseră era foarte bine ales. Nimeni de la Sailor's Return nu fusese în stare să spună precis la ce oră intraseră doi clienţi anume în acea tavernă mare, gălăgioasă şi supraaglomerată.

Crima în sine nu avea cum să îi fi creat probleme deosebite, singurul moment de pericol fiind mutarea şalupei. Aceasta însă era necesară. Avea nevoie de şalupă; nu putea ucide în siguranţă, fără să fie văzut nici de pe fluviu, nici de pe mal, decît în interiorul cabinei. Esmé Carling fusese o femeie slabă şi deci nu prea grea, dar Dauntsey avea şaptezeci şi şase de ani, şi i-ar fi fost mai uşor să o atîrne de curea de pe şalupă decît să îi manevreze corpul, mort sau viu, în jos pe treptele alunecoase măturate de valuri. Şi mutarea şalupei era suficient de sigură dacă dădea motorul foarte încet. Singura persoană care locuia suficient de aproape era Frances şi Dauntsey ştia din experienţa proprie cît de puţin se auzea din apartamentul ei, dacă avea draperiile trase. Şi chiar dacă ar fi auzit un zgomot de motor, oare chiar s-ar fi obosit să investigheze? La urma urmei, zgomotul unui motor era un sunet obişnuit pe fluviu. Dar după crimă şalupa trebuia mutată înapoi. Nu putea fi sigur că nu va rămîne nici o urmă, oricît de mică, în cabină, mai ales dacă se şi zbătuse. Era important ca nimeni să nu asocieze şalupa cu moartea ei.

Esmé Carling venise la acea întîlnire fatală cu taxiul. Aceea trebuia să fi fost sugestia lui Dauntsey, şi tot sugestia lui să fie lăsată la capătul lui Innocent Passage. El o aşteptase acolo în umbră, stînd probabil în pragul uşii. Oare ce îi spusese? Că puteau vorbi într-o intimitate mai mare dacă mergeau pe fluviu? Probabil pregătise deja manuscrisul şi mesajul ei către asociaţi în cabină. Ce altceva se găsise oare acolo? O frînghie pentru a o sugruma, o eşarfă, o curea? Dar cu siguranţă sperase că va purta geanta ei obişnuită de umăr cu o curea puternică. O văzuse deja de multe ori cu ea.

Şi acum, atent la drum, cu mîinile ţinînd relaxat volanul, Daniel îşi imagină scena din acea cabină îngustă. Oare cît timp discutaseră? Probabil deloc. Cu siguranţă, îi spusese deja la telefon că îl văzuse coborînd scările cu un aspirator în mînă. Chiar şi numai atît şi era o condamnare suficientă. Nu mai avea nevoie de nici o altă informaţie de la ea. Cel mai sigur şi mai uşor ar fi fost să nu piardă vremea deloc. Daniel îl putea vedea în minte, Dauntsey trăgîndu-se puţin la o parte, lăsînd-o în mod politicos să intre prima în cabină, ea purtînd geanta cu cureaua pe umăr. Apoi o smucitură rapidă în sus a curelei, prăbuşirea şi zvîrcolirea pe podeaua cabinei, mîinile ei bătrîne încleştîndu-se în zadar pe laţul de piele în timp ce el o sugruma cu amîndouă mîinile. Avusese cu siguranţă măcar o secundă de groază în care realizase ce se întîmpla, înainte să fie copleşită de inconştienţa milostivă pentru totdeauna.

Şi acesta era omul pe care el acum încerca să îl avertizeze, nu pentru că ar mai putea să existe vreo scăpare pentru el, ci pentru că pînă şi oroarea morţii lui Esmé Carling nu părea decît o parte mică şi inevitabilă a unei tragedii mai mari şi mai universale. Toată viaţa ei inventase mistere, exploatase coincidenţe, aranjase faptele pentru a se conforma unei teorii, îşi manipulase personajele, savurase importanţa de sine dăruită de puterea prin mandatar. Tragedia ei fusese că, în cele din urmă, confundase literatura cu viaţa reală.

După ce ieşi din Maldon şi întoarse spre sud pe B1018, Daniel se rătăci. Oprise la marginea drumului pentru un minut pentru a consulta o hartă, furios pe fiecare secundă de timp irosit. Ruta mai scurtă către Bradwell-on-Sea era printr-un drum lateral la stînga de pe B1018 şi apoi prin satele Steeple şi St Lawrence. Împături la loc harta şi conduse prin peisajul întunecat şi pustiu. Dar şoseaua, mai largă decît se aşteptase, se întindea înainte avînd două străzi laterale la stînga pe care nu şi le amintea de pe hartă, şi nici un semn că se apropiase măcar de primul sat. Un instinct pe care nu şi-l putuse explica niciodată îi spuse că mergea înspre sud, nu est. Opri la o intersecţie pentru a se uita pe un semn rutier

şi la luminile maşinii văzu numele Southminster. Ajunsese cumva pe drumul mai lung şi mai la sud. Întunericul devenise intens şi gros ca o ceaţă. Şi apoi, cînd norii se mai împrăştiară şi apăru luna, reuşi să vadă un bar la marginea drumului, închis şi părăginit, două căsuţe de cărămidă cu lumini galbene în spatele perdelelor şi un copac singuratic, deformat de vînt, cu o bucată de tablă albă bătută în cuie pe scoarţă, fluturînd ca o pasăre cu aripile legate. De fiecare parte a drumului ţinutul pustiu şi deprimant se întindea biciuit de vînturi şi straniu în lumina rece a lunii.

Daniel merse înainte. Cu toate serpentinele, drumul părea nesfîrşit. Vîntul se înteţea, lovind uşor maşina. Şi apoi, în sfîrşit, văzu curba spre dreapta către Bradwell-on-Sea şi drumul trecînd de la marginea satului pînă la turnul turtit al bisericii şi la barul luminat. Mai luă o curbă, către mlaştini şi mare. Nu zări nici o urmă a maşinii lui Dauntsey şi nu putea încă să ştie care din ei va ajunge primul la vila Othona. Singurul lucru pe care îl ştia era că amîndoi îşi vor sfîrşi călătoria acolo.

66

Deschise uşa din spate. După întunericul înăbuşitor, mirosul de benzină, al păturii, al propriei spaime, lumina proaspătă a lunii îi atinse chipul ca o binecuvîntare. Nu auzea nimic în afara suspinului vîntului, nu vedea nimic decît silueta lui întunecată aplecată deasupra ei. Mîinile lui se întinseră spre ea şi îl simţi chinuindu-se să îi scoată căluşul. Pentru o clipă îi simţi atingerea degetelor pe obraz. Apoi se aplecă şi îi dezlegă gleznele. Nodurile nu erau greu de desfăcut. Dacă ar fi avut mîinile libere, ar fi putut să le dezlege ea însăşi. Nu era necesar să le taie. Asta însemna oare că nu avea cuţit? Dar nu mai era îngrijorată pentru siguranţa ei. Îşi dădu brusc seama că nu o adusese aici pentru a o ucide. Avea alte preocupări, mai importante pentru el.

Îi vorbi cu o voce la fel de blîndă şi de calmă ca vocea pe care o cunoscuse, pe care se bazase, pe care îi plăcuse să o asculte de atîta timp:

– Frances, dacă te răsuceşti invers voi putea să-ţi dezleg mîinile mai uşor.

Ar fi putut fi salvatorul său cel care rostise aceste cuvinte şi nu cel care tocmai o prinsese în captivitate. Frances se răsuci şi nu dură decît cîteva secunde să o elibereze. Încercă să îşi scoată picioarele din maşină, dar îi înţepeniseră şi Gabriel îi întinse mîna să o ajute.

– Nu mă atinge, zise ea.

Cuvintele nu erau clare. Căluşul fusese legat mai strîns decît crezuse şi falca îi era fixată într-un rictus dureros. Dar Gabriel înţelese ce îi spusese. Se trase înapoi imediat şi o privi chinuindu-se să iasă afară şi să rămînă în picioare, sprijinindu-se cu mîna de maşină. Acesta era momentul pentru care se pregătise, şansa de a fugi de el, nu conta deloc unde. Dar acum Gabriel îi întoarse spatele şi Frances realiză că nu era deloc nevoie să fugă, nu avea nici un rost să încerce să evadeze. O adusese aici din necesitate, dar nu mai era un pericol, nu mai era importantă. Gîndurile lui erau altundeva. Ar putea încerca să alerge împleticit pe picioarele ei înţepenite, dar el nu va încerca să o oprească sau să o urmărească. Se îndeparta de ea chiar acum, uitîndu-se la conturul întunecat al unei case, şi Frances îi simţi intensitatea privirii. Pentru el acesta era sfîrşitul unei călătorii extrem de lungi.

– Unde sîntem? întrebă ea. Ce loc e acesta?

– Vila Othona, îi răspunse el, cu un glas atent controlat. Am venit să-l văd pe Jean-Philippe Etienne.

Merseră împreună la uşa de la intrare. Gabriel sună la uşă. Sunetul clopotului se auzi chiar şi prin uşa puternică de stejar. Nu trebuiră să aştepte mult timp. Auziră scrîşnetul zăvorului, cheia întoarsă în broască şi uşa se deschise. Pe fundalul luminii din hol se profilă silueta îndesată a unei batrîne îmbrăcate în negru.

– *Monsieur Etienne vous attend*[1], zise ea.

---

[1]Domnul Etienne va aşteapta. (fr.)

Gabriel se întoarse spre Frances.

– Nu cred că ai întîlnit-o pe Estelle, menajera lui Jean-Philippe. Acum eşti în siguranţă. În cîteva minute vei putea să suni după ajutor. Estelle va avea grijă de tine dacă mergi cu ea.

– Nu am nevoie să aibă nimeni grijă de mine, replică ea. Nu sînt un copil. M-ai adus aici împotriva voinţei mele. Acum sînt aici, şi stau cu tine.

Estelle îi conduse de-a lungul unui pasaj lung, acoperit cu piatră, pînă în spatele casei, apoi se trase la o parte şi le făcu semn să intre. Încăperea, evident un birou, avea pereţii acoperiţi cu lambriuri întunecate, cu aerul închis încărcat de aroma dulceagă a fumului de lemne. În căminul de piatră flăcările se înălţau ca nişte limbi de fiare sălbatice, iar butucii şuierau şi trosneau. Jean-Philippe Etienne stătea într-un fotoliu cu spătar înalt la dreapta focului. Nu se ridică în picioare. În picioare lîngă geam, privind uşa, era inspectoul Aaron. Purta o jachetă de piele voluminoasă care îi accentua trupul solid. Avea chipul foarte palid, dar un buştean din cămin se prăbuşi în flăcări înalte care îl luminară făcîndu-l pentru un moment să pară rumen şi vioi. Frances se gîndi că sosise cu doar cîteva clipe înaintea lor şi că îşi parcase maşina undeva să nu fie văzută.

– V-am urmărit, zise el, ignorînd-o pe Frances. Trebuie să vorbim.

Scoase un plic din buzunar şi luă dinăuntru o fotografie pe care o aşeză pe masă. Privi în tăcere chipul lui Dauntsey. Nimeni nu făcu nici o mişcare.

– Ştiu ce ai venit să-mi spui, zise Dauntsey. Dar timpul pentru vorbe s-a terminat. Nu eşti aici să vorbeşti, ci să asculţi.

Abia acum, pentru prima dată, păru Aaron să realizeze că şi Frances era prezentă.

– Dumnevoastră de ce sînteţi aici? o întrebă pe un ton aspru, aproape acuzator.

Pe Frances o durea încă gura, dar vocea îi era puternică şi clară:

– Pentru că am fost adusă aici cu forța. Am fost legată și mi s-a pus căluș. Gabriel a ucis-o pe Claudia. A sugrumat-o în garaj. I-am văzut cadavrul. Nu aveți de gînd să-l arestați? A omorît-o pe Claudia și i-a omorît și pe ceilalți doi.

Etienne se ridicase în picioare, dar acum scoase un sunet ciudat, o combinație între un geamăt și un suspin, și se prăbuși la loc în fotoliu. Frances alergă la el.

– Îmi pare rău, zise ea. Îmi pare așa de rău, ar fi trebuit să o spun altfel, cu mai mult tact.

Apoi, ridicîndu-și privirea, văzu chipul îngrozit al lui Aaron.

Acesta se întoarse spre Dauntsey și îi spuse aproape în șoaptă:

– Deci v-ați terminat totuși treaba.

– Nu te învinovăți singur, inspectore. Nu ai fi putut s-o salvezi. A murit înainte de a pleca dumneata de la Innocent House. Se întoarse apoi spre Jean-Philippe Etienne și îi vorbi direct: Ridică-te în picioare, Etienne. Vreau să stai în picioare.

Etienne se ridică încet din fotoliu și se întinse să își ia bastonul. Sprijinindu-se în el se ridică în picioare. Făcu un efort evident să se stabilizeze, dar se clătină și ar fi căzut, dacă Frances nu s-ar fi dus la el să își pună brațele în jurul lui pentru a-l susține. Etienne nu vorbi, ci îl privi fix pe Dauntsey în ochi.

– Stai în spatele scaunului, zise Dauntsey. Poți să te sprijini de el.

– Nu am nevoie de sprijin. Îndepărtă cu fermitate brațul lui Frances. Am înțepenit pentru o clipă pentru că stătusem așezat. Nu voi sta în spatele scaunului de parcă aș fi în boxa acuzaților. Și dacă ai venit aici ca judecător, eu credeam că se obișnuiește să îl întrebi pe acuzat cum pledează înaintea procesului și să nu îl pedepsești decît dacă este un verdict de vinovăție.

– Procesul a avut deja loc. Eu am condus acest proces de peste patruzeci de ani. Acum nu-ți cer decît să recunoști că tu i-ai predat pe soția și pe copiii mei germanilor, că de fapt tu ai fost cel care i-a trimis să fie uciși la Auschwitz.

– Cum îi chema?

– Sophie Dauntsey, Martin şi Ruth. Dar li se spunea Loiret pe atunci. Aveau acte false de identitate. Tu ai fost unul dintre puţinii oameni care ştiau acest lucru, care ştiau că erau evrei, care ştiau unde locuiau.

– Numele acestea nu înseamnă nimic pentru mine, zise Etienne calm. Cum poţi să-mi pretinzi să-mi amintesc? Nu au fost singurii evrei pe care i-am denunţat guvernului de la Vichy sau germanilor. Cum te poţi aştepta să-mi amintesc numele unor persoane anume sau al familiilor lor? Am făcut ceea ce era necesar la vremea respectivă. Un număr foarte mare de vieţi de francezi depindea de mine. A fost important ca germanii să continue să aibă încredere în mine, dacă doream să primesc alocaţia de hîrtie, cerneală şi resursele pentru presa clandestină. Cum poţi să-mi pretinzi să-mi amintesc o femeie şi doi copii după cincizeci de ani?

– Eu îmi amintesc de ei, zise Dauntsey.

– Şi acum ai venit să te răzbuni. E şi acum dulce răzbunarea, chiar şi după cincizeci de ani?

– Aceasta nu e răzbunare, Etienne. Aceasta este dreptate.

– Oh, nu te minţi singur, Gabriel. Aceasta este răzbunare. Dreptatea nu îţi pretinde să vii aici la sfîrşit să-mi spui ce ai făcut. Spune-i dreptate, dacă îţi consolează conştiinţa. E un cuvînt puternic, sper că ştii ce înseamnă. Nu sînt sigur că eu ştiu. Poate că reprezentantul legii poate să ne ajute.

– Înseamnă ochi pentru ochi şi dinte pentru dinte, zise Daniel.

Dauntsey se uita în continuare numai la Jean-Philippe.

– Nu ţi-am luat mai mult decît mi-ai luat tu, Etienne. Un fiu şi o fiică pentru un fiu şi o fiică. Tu mi-ai ucis soţia, dar a ta era deja moartă cînd am aflat eu adevărul.

– Da, era dincolo de puterea ta de a-i face rău. Sau a mea.

Spuse ultimele trei cuvinte atît de încet, încît Frances se întrebă dacă le auzise cu adevărat.

– Mi-ai ucis copiii, continuă Gabriel. Eu ţi i-am ucis pe ai tăi. Eu nu am nici o posteritate; nici tu nu vei avea vreuna. După

moartea Sophiei nu am putut iubi nici o altă femeie. Nu cred că existenţa noastră aici are vreun sens, nici că avem vreun viitor după moarte. Din moment ce nu există Dumnezeu, nu poate exista nici dreptate divină. Trebuie să ne facem dreptate singuri şi să o facem aici pe pămînt. Mi-au trebuit cincizeci de ani, dar mi-am făcut dreptate.

– Ar fi fost mai eficient dacă ai fi acţionat mai demult. Fiul meu şi-a trăit tinereţea, a trăit să fie un tînăr bărbat. A cunoscut succesul, dragostea femeilor. Nu ai putut să-i iei aceste lucruri. Copiii tăi nu au avut parte de aşa ceva. Dreptatea trebuie să fie grabnică şi eficientă. Dreptatea nu aşteaptă cincizeci de ani.

– Ce are de-a face timpul cu dreptatea? Timpul ne ia puterea, talentul, amintirile, bucuriile, chiar şi capacitatea de a simţi durerea. De ce să-l lăsăm să ia şi imperativul dreptăţii? A trebuit să fiu sigur, şi asta este tot dreptate. Mi-au trebuit peste douăzeci de ani pentru a da de doi martori vitali. Chiar şi atunci, nu m-am grăbit. Nu aş fi putut suporta să stau zece sau mai mulţi ani la închisoare şi acum nici nu va trebui. Nimic nu e imposibil de suportat la şaptezeci şi şase de ani. Apoi fiul tău s-a logodit. Ar fi putut apărea un copil. Dreptatea a pretins ca numai doi să moară.

– Şi de aceea ţi-ai părăsit editura şi ai venit la Peverell Press în 1962? întrebă Etienne. M-ai bănuit chiar şi atunci?

– Începeam deja, da. Firele anchetei mele începeau deja să se lege. Mi s-a părut o idee înţeleaptă să mă apropii de tine. Şi, după cîte îmi amintesc, aţi fost bucuroşi să mă aveţi pe mine şi banii mei.

– Bineînţeles. Eu şi Henry Peverell ne-am gîndit că obţineam un talent major. Ar fi trebuit să-ţi păstrezi energiile pentru poezie, Gabriel, nu să le iroseşti pe o obsesie inutilă născută din propriul tău sentiment de vină. Nu a fost vina ta că soţia şi copiii tăi n-au putut scăpa din Franţa. Ai fost imprudent să-i laşi acolo la momentul acela, dar nimic mai mult. I-ai lăsat acolo şi ei au murit. De ce să încerci să te eliberezi de această vină omorîndu-i pe nevinovaţi? Dar uciderea nevinovaţilor e punctul tău forte, nu-i aşa? Ai luat parte la bombardarea oraşului Dresda.

Nimic din ce am făcut eu vreodată nu se poate compara cu oroarea şi magnitudinea acelei fapte.

– Aceea a fost altceva, zise Daniel, aproape în şoaptă. Aceea a fost necesitatea îngrozitoare a războiului.

Etienne se răsuci spre el.

– Şi tot aşa a fost şi pentru mine, necesitatea războiului. Făcu o pauză şi, cînd vorbi din nou, Frances detectă în vocea lui o notă de triumf abia controlat. Dacă vrei să te joci de-a Dumnezeu, Gabriel, ar trebui să te asiguri la început că ai înţelepciunea şi cunoaşterea lui Dumnezeu. Nu am avut niciodată vreun copil. Am avut o infecţie virală cînd aveam treisprezece ani; sînt complet infertil. Soţia mea îşi dorea însă cu diperare un fiu şi o fiică şi, ca să-i satisfac obsesia maternităţii, am fost de acord să-i fac rost de nişte copii. I-am adoptat pe Gerard şi pe Claudia în Canada şi i-am adus cu noi în Anglia. Nu au nici o legătură de sînge nici unul cu altul, nici cu mine. I-am promis soţiei mele că adevărul nu va fi niciodată cunoscut în mod public, dar le-am spus atît lui Gerard, cît şi Claudiei cînd au împlinit fiecare paisprezece ani. Efectul asupra lui Gerard a fost nefericit. Trebuia să le fi spus amîndorura încă de la început.

Frances ştia că nu era nevoie ca Gabriel să întrebe dacă acesta era adevărul. Trebui să se forţeze să se uite la el. Pentru un moment îl văzu fărîmiţîndu-se fizic, muşchii feţei şi ai corpului părînd să se dezintegreze chiar sub privirile ei. Era şi înainte un om bătrîn, dar avusese forţă, inteligenţă şi voinţă. Acum tot ceea ce fusese viu în el se scurgea în faţa ochilor ei. Se îndreptă rapid spre el, dar Gabriel îi puse în faţă o mînă să o respingă. Apoi, încet şi dureros, se forţă să stea drept. Încercă să vorbească, dar nu reuşi să rostească nici un cuvînt. Apoi se întoarse şi se îndreptă spre uşă. Nimeni nu vorbi, dar îl urmară în hol şi apoi afară în întunericul nopţii şi îl priviră mergînd spre marginea îngustă de piatră de la marginea mlaştinii.

Frances alergă după el şi, prinzîndu-l din urmă, îl apucă de haină. Gabriel încercă să scape de ea scuturîndu-şi mîna, dar

Frances i se încleștă de braț și puterile lui slăbeau. Daniel alergă în urma lor și o apucă în brațe trăgînd-o cu forța înapoi. Frances încercă să se zbată să scape, dar brațele lui erau ca niște benzi de oțel. Îl privi neputincioasă pe Gabriel avansînd tot mai adînc înspre mlaștini.

– Lasă-l în pace, zise Daniel. Lasă-l în pace!

Frances îl strigă pe Jean-Philippe Etienne care venea din urmă.

– Duceți-vă după el! Opriți-l! Faceți-l să vină înapoi!

– Să vină înapoi la ce? zise Daniel încet.

– Dar nu va putea ajunge la mare.

Cel care îi răspunse era Etienne, care se apropiase deja de ei.

– Nu e nevoie să ajungă la mare. Bălțile acelea sînt adînci. Un om se poate îneca într-o jumătate de metru de apă dacă vrea să moară.

Rămaseră toți trei pe loc, privindu-l. Daniel o ținea încă pe Frances în brațe. La un moment dat, Frances își dădu seama că îi auzea inima bătîndu-i cu putere în ritm cu a ei. Pe fundalul cerului nopții se profila o siluetă întunecată, care înainta împleticit. Se ridica, apoi cădea, ridicîndu-se iar și înaintînd cu efort. Norii descoperiră din nou fața lunii și în lumina mai puternică îl văzură mai clar. Din cînd în cînd cădea, dar se ridica imediat din nou în picioare, arătînd imens, ca un uriaș, cu brațele ridicate ca într-un blestem sau într-un gest final de implorare. Frances își dădu seama că se lupta să ajungă la mare, dorindu-și să pătrundă în imensitatea sa rece, din ce în ce mai departe și mai adînc, pînă cînd se va putea scufunda definitiv în nemărginirea ei binecuvîntată.

La un moment dat se prăbuși din nou, dar de data aceasta nu se mai ridică. Frances avu senzația că vedea licărirea lunii pe suprafața bălții. I se părea că aproape tot corpul era sub apă. Dar nu mai putea să-l vadă clar. Nu mai era decît încă una dintre denivelările scunde și întunecate între tufișurile risipite în acea pustietate îmbibată de apă. Așteptară în tăcere, dar nu se mai mișcă deloc. Devenise o parte a mlaștinii și a nopții. Abia acum

îi dădu Daniel drumul şi Frances se trase puţin la o parte. Tăcerea era absolută. Şi, în cele din urmă, avu senzaţia că aude marea, un susur slab, nu atît un sunet, cît o bătaie ca de inimă în aerul liniştit.

Se întorseseră spre casă, cînd cerul nopţii vibră cu un geamăt aspru, metalic, care se înteţi rapid devenind un zornăit. Deasupra lor apărură cele două faruri ale unui elicopter. Îl priviră învîrtindu-se de trei ori deasupra, aterizînd apoi pe un cîmp în apropiere de vila Othona. „Deci au găsit cadavrul Claudiei“, se gîndi Frances. Probabil James se săturase de aşteptat şi în final se dusese la Innocent House să o caute.

Rămase în picioare la marginea cîmpului, puţin mai la o parte de ceilalţi, şi văzu trei siluete alergînd aplecate pe sub paletele imense ale elicopterului, îndreptîndu-se apoi de spate şi venind înspre ea prin iarba murdară şi sfîşiată de vînt a cîmpului, comandantul Dalgliesh, inspectorul Miskin şi James. Etienne se apropie de ei să îi întîmpine. Rămaseră pentru cîteva clipe împreună discutînd. „Lasă-l pe Etienne să le spună, se gîndi ea. Eu aştept.“

După aceea, Dalgliesh se desprinse din grup şi veni la ea. Nu o atinse, dar se aplecă şi o privi în ochi.

– Vă simţiţi bine?

– Acum da.

– Vom vorbi în curînd, îi zise el cu un zîmbet. De Witt a insistat să vină cu noi. A fost mai puţină bătaie de cap să-i facem pur şi simplu pe plac.

Se întoarse apoi spre Etienne şi Kate, şi toţi trei se îndreptară împreună spre vila Othona.

„În sfîrşit acum sînt eu însămi, se gîndi Frances. Acum am ceva valoros pe care pot să i-l ofer.“ Nu alergă spre silueta lui care o aştepta. Nu îl strigă. Se apropie de el prin iarba măturată de vînt, încet, dar cu toată intensitatea fiinţei sale, şi nu se opri decît în braţele lui.

Daniel auzise apropierea elicopterului, dar nu se mişcase. Rămase pe marginea îngustă de piatră privind în depărtare spre

bălţile sărate răsfirate pînă la mare. Aşteptă cu răbdare şi în singurătate pînă auzi paşii lui Dalgliesh apropiindu-se de el.

– Era arestat? întrebă acesta cînd ajunse lîngă el.

– Nu, domnule. Nu am venit aici să-l arestez, am venit să-l avertizez. Nu i-am citit drepturile. Am vorbit cu el, dar nu i-am spus cuvintele pe care i le-aţi fi spus dumnevoastră. L-am lăsat să plece.

– L-ai lăsat să plece intenţionat? Nu a scăpat?

– Nu, domnule. Nu a scăpat. Adăugă cu o voce atît de slabă încît nu fu sigur că Dalgliesh îl auzise: Dar acum a scăpat.

Dalgliesh îi întoarse spatele şi se întoarse în casă. Aflase tot ce avea nevoie să ştie. Nimeni altcineva nu se apropie de el. Daniel se simţi izolat într-o carantină morală, în picioare la marginea mlaştinii, la marginea lumii. Se gîndi că vede o lumină tremurătoare, strălucitoare ca fosforul, arzînd şi sărind din loc în loc cu repeziciune între grămezile de iarbă-de-mare şi bălţile negre de apă stătută. Nu reuşea să vadă valurile spărgîndu-se de ţărm, dar auzea marea, geamătul moale şi etern ca un vaiet universal de durere. Norii fură măturaţi iar de vînt şi luna reapăru ca un disc argintiu aproape complet, revărsîndu-şi lumina rece peste mlaştină şi asupra acelei siluete prăbuşite la distanţă. Simţi o umbră alături de el. Întorcîndu-se, văzu că era Kate. Cu uimire şi milă îşi dădu seama că avea chipul ud de lacrimi.

– Nu încercam să-l ajut să scape, zise el. Ştiam că nu mai avea nici o şansă de scăpare. Dar nu puteam suporta să-l văd cu mîinile în cătuşe, în boxa acuzaţilor, în închisoare. Am vrut să-i dau şansa să meargă acasă pe propriul drum.

– Daniel, nebun prost ce eşti! exclamă ea. Doamne ce prost ai putut fi!

– Ce va face acum? o întrebă el, răsucindu-se să o privească în ochi.

– AD? Ce crezi că va face? Oh, Doamne, Daniel, ai fi putut fi atît de bun, ai fost atît de bun!

– Etienne nici măcar nu-şi mai amintea numele lor, zise el. Aproape că nu îşi mai amintea ce făcuse. N-a simţit nici o vină,

nici o remuşcare. O mamă şi doi copii mici. Nu au existat. Nu erau oameni. S-ar fi gîndit mai mult dacă să omoare un cîine. Nu se gîndea la ei ca la ființe omenești. Erau inutili. Nu contau deloc. Erau evrei.

– Şi Esmé Carling? strigă ea. Bătrînă, urîtă, fără copii, singură. O scriitoare fără prea mare valoare. Şi ea era inutilă? Da, e adevărat, nu avea prea multe. Un apartament, copilul altcuiva cu care să-şi petreacă serile, cîteva fotografii, nişte cărţi. Ce drept a avut el să decidă că viaţa ei nu conta?

– Eşti aşa de sigură pe tine, nu-i aşa, Kate? rosti el cu înverşunare. Atît de convinsă că ştii ce e corect. Cred că foarte comod să nu trebuiască niciodată să te confrunţi cu o dilemă morală. Codul penal şi regulamentul poliţiei – astea îţi sînt de ajuns, nu-i aşa?

– Sînt convinsă de unele lucruri, replică ea. Sînt convinsă în ceea ce priveşte crima. Cum aş putea să fiu un ofiţer de poliţie, dacă nu aş fi?

Dalgliesh se apropie de ei. Le spuse cu o voce tot atît de obişnuită de parcă ar fi fost împreună între prieteni, cum erau în biroul din secţia de poliţie de la Wapping.

– Poliţia din Essex nu va încerca să recupereze cadavrul pînă nu se face ziuă. Aş vrea să o duci cu maşina înapoi la Londra pe Kate. Crezi că poţi face asta?

– Da, domnule. Pot să conduc.

– Dacă nu, poate conduce Kate. Domnul de Witt şi domnişoara Peverell vor veni cu mine în elicopter. Vor să se întoarcă acasă cît de curînd posibil. Ne revedem toţi trei mai tîrziu la Wapping.

Rămase alături de Kate pînă cînd cele trei siluete se apropiară de pilot şi intrară în elicopter. Aparatul scoase un zgomot asurzitor şi paletele imense începură să se învîrtă încet, apoi din ce în ce mai repede, ca o ceaţă, pînă deveniră invizibile. Elicopterul se ridică şi o porni zvîcnit către cer. Etienne şi Estelle stăteau la marginea cîmpului privind în sus. „Parcă ar fi nişte

turişti, se gîndi el cu pizmă. Mă mir că nu încep să facă semne cu mîna de la revedere."

– Am lăsat ceva înăuntru, îi zise lui Kate.

Uşa de la intrare era deschisă. Kate veni cu el prin hol pînă în birou, mergînd în urma lui, ca să nu se simtă ca un prizonier sub escortă. Lumina fusese stinsă în cameră, dar flăcările căminului aruncau pete roşii dansînde pe pereţi şi pe tavan, pătînd suprafaţa lustruită a mesei cu o lucire roşiatică, de parcă fusese mînjită cu sînge.

Fotografia era încă aici. Pentru o clipă se simţi surprins că Dalgliesh nu o luase cu el. Dar apoi îşi aminti. Nu mai conta. Nu va mai fi nici un proces acum, nu vor mai fi probe de prezentat ca dovezi în instanţă. Nu mai era nevoie de ea. Nu mai avea nici o importanţă.

O lăsă pe masă şi se întoarse la Kate, mergînd în tăcere cu ea la maşină.

NOTA AUTOAREI

Acţiunea acestui roman se desfăşoară pe Tamisa şi multe dintre peisajele şi locurile descrise vor fi familiare iubitorilor fluviului londonez. Compania Peverell Press şi personajele există doar în imaginaţia autoarei şi nu au nici o legătură cu locurile şi oamenii din viaţa reală.

Citatul din Wilfred Owen de la pagina 74 este luat din *Fragmente şi poeme complete,* editate de John Stallworthy, cu permisiunea familiei Owen şi a lui Chatton şi Windus.

Casa Inocenților este copia unui palat venețian unde își are sediul cea mai veche editură britanică – Peverell Press. După o serie de glume răutăcioase, nemilosul director al editurii, Gerard Etienne, este descoperit mort, cu mascota biroului, un șarpe de pluș, îndesat în gură. Cine i-ar fi dorit moartea lui Etienne? Aproape toți angajații... plus câțiva autori nemulțumiți. Comandantul Adam Dalgliesh și echipa lui se văd puși în fața unor piedici extraordinare atunci când încearcă să facă lumină în dramele ascunse și întunecate ale vieții lui Etienne și ale colegilor lui. Căci secretele de la Casa Inocenților se pot dovedi prea profunde, prea vechi și prea funeste ca totul să se reducă la o singură moarte...

Este maestra alibiului meșteșugit,
a indiciului microscopic, a victimei urâte de toți
și a camerei încuiate.
De fapt, James se distrează mai bine ca niciodată
cu aceste lucruri.

WALL STREET JOURNAL

rao international publishing company

ISBN 978-973-103-176-7

